ΒΙΒΛΙΟΝ Γ.

Αλληλογραφίας μου

12 Φεβρ. 1948 - 5 Δεκ. 1952

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

Αα.	1
Αδ.	2
Αι.	3
Αμ.	4
Ανδ.	5
Αξ.	6
Αρδ.	7
Βαα.	8
Βαρ.	9
Βατ.	10
Βεα.	11
Βη.	12
Βο.	13
Γα	14
Γεο.	15
Γεωργι.	16
Γη.	17
Γιαπ.	18
Γουσ.	19
Δαα.	20
Δελ.	21
Δημα.	22
Διαα.	23
Διβ.	24
Εα.	25
Εμ.	26
Ζαα.	27
Ζαχ.	28
Η.	29
Θ.	30
Ι.	31
Καα.	32
Καλο.	33
Καμπ.	34
Καραγ.	35
Καραο.	36
Κασ.	37
Καυ.	38
Κι.	39
Κολ.	40
Κοπ.	41
Κουβ.	42
Κουρ.	43
Κοφ.	44
Κυρε.	45
Κυρκ.	46
Λαα.	47
Λαμ.	48
Λελ.	49
Μαα.	50
Μακρ.	51
Μανη.	52
Μαρβ.	53
Μασο.	54
Μαχ.	55
Μη.	56
Μοδ.	57
Μουτ.	58
Μπε.	59
Μπορ.	60
Να.	61
Νικα.	62
Νικολε.	63
Ξ.	64
Ο.	65
Παα.	66
Πανε.	67
Παπαδα.	68
Παπαε.	69
Παπαξ.	70
Παρδ.	71
Πελ.	72
Πετρο.	73
Πν.	74
Ρ.	75
Σαα.	76
Σαραν.	77
Σια.	78
Σκα.	79
Σπα.	80
Στακ.	81
Σταυρο.	82
Στρι.	83
Συρ.	84
Τα.	85
Τζι.	86
Τρι.	87
Τσε.	88
Υ.	89
Φα.	90
Φλ.	91
Χαα.	92
Χαρ.	93
Χατζηπ.	94
Χο.	95
Χρα.	96
Ψ - Ω	97
Λευκὰ	98-100

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἐν Ἀθήναις ψυχικῷ - τῇ 12 Φεβρουαρίου 1948

Πρὸς τὴν μονὴν Μεγ. Λαύρας

Τὴν ὑμετέραν περιποίησιν μοι παναγιωτάτη μήτηρ ἡδίστως παραπέμπομαι εὐχόμενος ἀπὸ ψυχῆς ὅπως τὸ τέκνον Ἔνος διέλθῃ ἐν ὑγείᾳ καὶ χαρᾷ πάσῃ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἀνά τὴν Ἤπειρον περιοδείας μου. ὅπου ἔτι προσμένει ἔτι πολλὰ τῆς ἐπιδημιουργίου παλαιολάσεως, ἔλαβον τὴν ἐπιστολὴν τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς μοι Παναγιωτάτης. Καὶ ἐν πρώτοις εὐχαριστῶ τὴν μεγάλην μου χαράν, διότι ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἀπὸ τοσούτου χρόνου διακοπεῖσα ἀλληλογραφία μας καὶ δεύτερον διότι διαβλέπω ἐν τῷ προσώπῳ τῆς νέας Ἐπιτρόπης προϊσταμένους ἀνδρὸς ζήλου ἐμφορουμένους ὑπὲρ τῶν τῆς Μονῆς συμφερόντων. Πατὴρ Ἅγιος! Οἱ σωτῆροι καιροὶ ἐπιβάλλουσιν ἡμῖν, ὅπως ῥίψωμεν εἰς λήθην τὸ παρελθὸν ἀποβάλωμεν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον καὶ ἀνανεούμενοι εἰς ἓν σῶμα, ὅπως καὶ ἐσμέν, οἱ Ἀδελφοί, ἐργασθῶμεν πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν τόπου, ἐν ᾧ ἐπιτρέπεται δοξερὰ νέφη. Φοβοῦμαι μήπως ἔντεκνα τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων, συμβῇ, (ὁ μὴ γένοιτο) ὅτι μεθαῦριον ἄλωσιν, ὅτε, διαμενόντων τῶν μετοχίων, ἐπιδύσεται νὰ ἐρημωθῇ τὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ ὅτε ἦλθεν ἐν τῇ Μονῇ μας Διονύσιος, ὁ ἀείμνηστος πατριάρχης, εὗρε πρωτάρια φυλαττόμενα εἰς τὸν αὐλῶνα! Ἀλλ' ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἀθανάσιος καὶ ἡ οἰκονόμισσα μήτηρ Θεοδώρα δὲν θὰ ἐπιτρέψωσι τὸ τοιοῦτον. Χαίρω, διότι ἡ γενναία καὶ φιλόμουσος χειροτονία, ἣν ἀμέσως ἡ ὑμετέρα Παναγιωτάτη, μοὶ παρέσχε πολλὰς καὶ ἐγκαύδας περὶ τοῦ μέλλοντος ἐλπίδας, καὶ μὲ πείθει, ὅτι ἐρέσσετο καλαῖς πλοΐαις, ὅτι διὰ νὰ σωθῶμεν ἐν τῇ παρούσῃ κρίσει πρέπει νὰ διαρρυθμίσωμεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ νὰ ἀποδείξωμεν εἰς προσερχόμεθα εἰς αὐτόν, καὶ ὅτι δὲν ἐμέλλομεν ὡς μᾶς κομίζουσι, "βόλλαι ἀρραὶ ἀπομυξῶσαι τὸ αἷμα τοῦ ἔθνους"!

Λοιπὸν ἐπάναγκες νὰ ἐνδυσώμεν τὴν γοργόνειαν τῆς Μονῆς. Βεβαίως ἡ ἔνδοσις ἀπαιτεῖ θυσίας, καὶ ἐγὼ μὲν προθύμως προσφέρω τὸ πρόσωπόν μου, ὅπερ ἐπὶ πεντηκονταετίαν συλλέγω, τὸν ἐπισκήπτου μου, τὸν κόπον τῆς συντάξεως καὶ τὸν μόχθον τῆς ἐκκλησιάσεως (ὅπου μὲ τὴν ἐπιπολάζουσαν ἀγραμματοσύνην πρέπει νὰ κάμνωμεν 3 καὶ 4 διαρθρώσεις) καὶ ἐπὶ τοῦ πάρεργος ἐκδίδω τρία συγγράμματα, καὶ πρὸς τὴν πανεπιστημιακὴν διδασκαλίαν προϊσταμαι καὶ τὸν "Ἀπολλώνιον Παπαπετρωνικὸν συγγραφικὸν Ἐπιτρόπον ἐθνικῶν

ἀμβωνα Ἠπείρου", ἐν τούτοις ὡς πενθήκοντα ἔτεσιν τῆς πεζα-
νοίας μου δέν ἀποποιοῦμαι νά ἀναλάβω καί τήν ἔκδοσιν
τῆς Ἱστορίας τῆς Μονῆς, ἐάν καί αὐτή θελήσῃ νά διαθέσῃ
τήν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως. Καί ἐγώ μέν παλαιόθεν ἐκ
τοῦ ἀμβωνα μέ τήν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ μετά τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου
ἐνθουσιασμοῦ, ὅστις διατρέπει ὅλα τά ἱστορικά μου περί
τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἔτερα, προβαλλόμενος παρδίαν καθαράν καί
ἀπαθῆ λογισμόν καί μάλιστα τήν ἱστορικήν ἐν πᾶσιν
ἀληθειαν ὡς ὅπλον κατά τῶν ἐναντίων, διά νά παρουσιάσωμεν
ἔργον εὐπρόσδεκτον ἐξ ἴσου καί παρά ἕλλησι καί παρά ἑτέροις
Ὅτε ἐδημοσίευσα ἐν τῇ "θρησκευτικῇ καί χριστιανικῇ
ἐγκυκλοπαιδείᾳ" τό ἐκτενέστατον ἄρθρον περί τοῦ μοναχικοῦ
βίου καί τοῦ πολιτεύματος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀμέσως, μόλις
ὁ τόμος ἐκυκλοφόρησεν, ἐξηκολήθη μοι παρά τῶν μοναχῶν κατα-
γιτῶν τοῦ Βατοπαιδίου ἡ ἄδεια τῆς ἀναστυπώσεως, "ὁ γάρ τῆς
ἀληθείας λόγος οὐκ ἰσχυρός, κατά τόν Μεγ. Βασίλειον, ὡσεί
γραπτή πάντων τῶν λογισμῶν" ὑπό τό αὐτό πνεῦμα δημοσιευ-
θῆναι τήν "Πνευματικήν Ἱστορίαν τοῦ Ἄθωνος". Ἡ ἱστορία τῆς
Μεγίστης Λαύρας, εἰς ἣν ὀφείλω τήν πνευματικήν ἀνα-
γέννησιν, θά εἶναι, ἐάν ὁ Κύριος ἐπιμηκύνῃ κατά ἔτη τόν
βίον μου, τό τρόπαιόν μου καί τό ἐπιστέγασμα ὅλων
τῶν περί τοῦ Ἄθω πονημάτων μου.
Καί ταῦτα μέν εἰς ἀπάντησιν, ἡ δέ τοῦ Θεοῦ χάρις
καί τό ἄπειρον ἔλεος εἴη μετά τῆς ὑμετέρας ἀγαπης
μοι Παναγιολογιότητος καί συμπάσης τῆς Ἀδελφότητος

† ὁ ταπεινός Μητροπολίτης Κορυτσᾶς Εὐλόγιος κουρίλας

Πανοιώτης

Πρός τόν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Χριστόφορον.

Μακαριώτατε

Ἐν πρώτοις αἰσθάνομαι ὀφείλων ἐπικαλούμενος τήν ἐπιείκειαν τῆς ὑμετέρας
Μακαριότητος - ἀπουσιάζων γάρ εἰς Ἤπειρον - διά τήν βραδύτητα τῆς ἀπαντήσεώς
μου εἰς τόν ἡμερολογιακόν ζήτημα. Εἰς τόν "προσφυγικόν κόσμον" ἔγραψα
δι' ὀλίγων λέξεων καί τόν λόγον δι' ὃν ὡς ἀμετρόβιος ἀπεχώρησα καί ἐσκηταθην.
Θά μέ ἐπιτρέψῃ δέ νά σαφηνίσω εἰς Μακαριότητα τόν λόγον. Ὅταν
συμπληρώσω τά ἑπόμενα σημειώματα ἀναμένω εἰς τά ἔξω.
Α) Δέν ἐκκρεμοῦσαι οὐδεμία ἀπαθεῖς κανόνων θεμελιωδῶν εἰς ὀλιγο-
μελεῖς συνόδους ἄλλως ἢ δι' οἰκουμενικῆς συνόδου ὅλως οὐδέ τό ψευ-
δεπιγραφές σύνταγμα δι' ὅπερ ἡ βουλή. Ὅλως ἐπιφυλάσσεις καί ἀρά ἐπιφυλάξεις
διαμαρτυρόμενα ἔσκυλα κατά τῶν αὐθαιρέτων ἐκκλησιάσεων τῆς Ἱερᾶς

ὕλης καὶ ἄκτιν συναύξουσα τὴν ἐκκλησίαν καλαρχεῖ τοὺς κανόνας, διὰ σαλαγικῆς ἐκκοπῆς τὴν διαιρίσεως αὐτῶν εἰς δογματικοὺς καὶ διοικητικούς. Ἵσως τοῦτο ἐπιταχυνθῇ μεθαίριον καὶ ὁ πρωθιεράρχης τῆς ἑνωτικῆς ἐκκλησίας, ὅταν συμφοτίσῃ τὸν μηχανισμὸν σύνοδον. Καὶ καὶ μὴν ἡ ἐκκλησία φρὸ τῆς σθεναρᾶς σιδέσεως τῶν ἀμφοτέρων φάγη ὠδήσε καὶ δὲν ἔδιξε τὸν παοκάλων κανόνα, ἐκύκλωσε δὲ εἰς αὐτοὺς καὶ διαπρῶσι τὸ φάλμον ἡμερολόγιον, ἀλλ' ὑπὸ ἡθικῆς πλθικῆς μείωσιν οὐσιμερὰν καὶ σύγχυσιν οὐ ἰσχαίαν ἐκκίνησιν εἰς τὸ μυστόλογον. π.χ. ἑορτὴ ἡ γνωστέα τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἄφρεται. Τὸ ὁμόθημα τοῦτο τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας ἀναμολόγησαν ἐνώσιον τῆς Ὑρᾶς κοινότητος καὶ ὁ Παλριαρχικὸς Ἔξαρχος μακαρ. Μαρκαρίας Ἄνθιμος τῷ 1928 καὶ ἐτόνισεν ἐν τῇ ἐκκλήσει αὐτῆς νὰ μὴν ἐκκκινηθῇ ἐρεξῆς τί χωρὶς νὰ συμβουλευθῇ τοὺς Ἀγιορείτας.

(Ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ Ἁγιορείτικον ἡμερολόγιον τοῦ 1929 ὅπερ δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ νὰ φρομηθευθῇ ἐκ καρυῶν παρὰ τῷ βιβλιοπώλῃ γέροντι Κοσμᾷ κυριευόμενος). Β) Ἠκούσαμεν ἄλλοτε, ὅτι οἱ Ἀλεξανδρινοὶ ἀστρονόμοι διώρθωσαν τὰς ἐλλείψεις τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, ἃς ἐγνώρισαν ὅσους καὶ οἱ Βυζαντινοί, ἀλλὰ καὶ ἂν ἁρίσκαται καλὰ τὸ διοχλιετὲς διάστημα οὐδεμίαν αἰσθητὴν φαρουσίασαν, διότι φάντοτε τὰ ἄμα φάθη τοῦ Χριστοῦ ζητοῦμεν ἐν ψύχει δρμεῖ, ὅτε ἡ ἐν τοῖς ναοῖς ἀνθρωπιὰ νὰ ὑπενθυμίζῃ ἡμῖν τὸν Πέτρον θερμαινόμενον. Ὁ Ἱερεμίας Β' τῷ 1583 ἔγραφε φρὸς τὸν φρίγκηπα τῶν Βενετῶν Ν. Δανδόλο: "εἶναι ἀληθεία καὶ θεῖα ὠτόμαλα περὶ ἀναμαίων χωρὶς ἰσωθῶσιν, φοῖται ἄλλα εἰσὶ ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια καὶ οὐχὶ τὰ φαίνεται τῶν ἱερολογίων τούτων οὐδὲν ὄντα." Ταῦτα ὁ Παναφηλόπουλος ἀναφέρων ἐπιλέγει: "φοῖ Ἱεράρχης ἵνας δὲν ἐλάμπρυνε μεγάλα πλείονος συντόνως καὶ βαθυλόγως συνειδήσεως τοῦ ἀληθινοῦ χριστιανικοῦ ὠτόμαλος." Ναί καὶ οἱ ἀρχαῖοι οὐχὶ ὑποφοβιτικὴν σημασίαν ἔδιδον εἰς τοῦτο μαρτυροῦν ὅτι δὲν ἐφρόντισαν νὰ καθορίσωσιν ἀκριβῶς τὰς ἡμέρας τοῦ φάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως, ἀλλ' ἐντὸς περιόδου μηνιαίας ἀρῆκαν γυμναιόμενον τὸ πάσχα, λέγει δὲ καὶ ἡ ἀποστολικὴ διαταγὴ (V, 17, 2): "ὑμεῖς δὲ φυλάσσεσθε ἀκριβῶς τὴν ἰσημέριον τροπὴν τοῦ ἐαρινοῦ ὥρας, ἥτις γίνεται δευτέρᾳ καὶ εἰκάδι τοῦ δωδεκάτου μηνός, ὃς ἔστι δύσμα, ἐκκαιδεκάτης ἕως εἰκάδος ὁρᾶτε σελήνην, ἵνα πλήρη ἐν, ε, ιε. ἑτέρᾳ ἑβδομάδι ἐμπέσῃ ἡ τεσσαρες καὶ δεκάτη τῆς σελήνης καὶ πλάνης γινομένης δίς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκκλέσωμεν τὸ Πάσχα". Τὸ ἑλληνικὸν μάκιστα πλέον ἐνδιέφερεν αὐτοὺς καὶ ὁ ὑπὸ φάντων τῶν ἀποστόλων ἑορτασμὸς ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ διό καὶ ἡ ἀθορυβοῦσα τότε ἐμφύλιος τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ἔγραφε: "τί σημαίνει, ὑφάρξαι δυσμόρως τοῦ ἐπὶ ἑορτὴν ταύτην φαρ' ἧς τὰς τῆς ἀθανασίας ἐλπίδας καὶ τάξει

καὶ φαντρὼ ἡμῶν ἀφορὰ ἀδιαφόρως φυλάττεσθαι;" Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐν ἀντιοχείᾳ σύνοδος, ἡ διασώσασα καὶ τὸν πασχάλιον κανόνα τῆς Α! οἰκουμενικῆς, ἐκραύγασε: "Πάντας τοὺς τοῦ μισεῖν τὸν ἅγιον καὶ μεγάλην συνόδου,.. περὶ τῆς ἁγίας ἑορτῆς καὶ σωτηρίου ἡμέρας ἀκούειν ἀκουβιτίους εἶναι τῆς ἐκκλησίας".

Γ!) Καθ' ὅσον οἶδαμεν τὸ σχῆμα τῆς Συνόδου ἐκείνης ἦν, ὅτι καὶ οὗτος ἔχων τὸ ἡμερολόγιον, ἐπιστοτήν παρὰ τοῦ Καισαρείας εὐσεβίου, δεῖγμα μόνον ἦν τοῦ σορωτέρου ἀνδρὸς τοῦ χρυσιανικοῦ πληρώματος, δὲν ἐθεωρεῖτο τὸ τέλειον καὶ ἱκανὸν νὰ ἀναθεωρηθῇ, καίτοι ἐν τῷ κανόνι δὲν λέγεται τοῦτο, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀπαγορεύεται, θὰ ἐδικαιολογεῖτο πῶς ἡ μεταβολή, ἡ ἀνασταλώσασα τὰς συνεδρίους τῶν πιστῶν καὶ διαρρέουσα τὴν ἐκκλησίαν, ἐὰν ἐφρόντιζε περὶ τελειοτέρου καὶ ἀκριβοῦς ἡμερολογίου, οἷον θὰ εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς γαλλικῆς ἀκαδημίας ἐπιστούμενον. Τοιαῦτα τοῦ Γρηγοριανοῦ ἠκολούθησαν τὸ ὠρῶτον τὸ ὠρῶτον οἱ σορεῖ τῆς Γερμανίας, οἵτινες τελευταῖοι ἀπεδέξαντο αὐτό. Πολλαὶ ἐκκλησίαι μέχρι τοῦ 1Η! αἰῶνος εἶχοντο τοῦ παλαιοῦ καὶ ἔμειναν δὶς τὸ Πάσχα μίαν ἑβδομάδα ὀπὸ τῶν Λατίνων. Ὁ ἐν Δόρπατ διάσημος ἀστρονόμος Maedler πρὸ ἑπταετίας σχεδὸν ἐν μακρᾷ διατριβῇ ἀπέδειξε τὴν ἀνάγκην τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Γρηγοριανοῦ. Ὁ πάπας τότε ὡρίσεν ἐπιτροπὴν, ἥτις ἀναγραίνεται, ὅτι ἡ ἐπινοηθεῖσα ὀφφεμβρική μέθοδος δὲν συνέρωκε καλά· ἀλλὰ ἀπὸ τῆς καινότητος τῶν ἀκριβοῦς ἐπιστήμης καὶ ὅτι τὸ ἐντεῦθεν ἐφορμώμενον βάθος θὰ πλέξακτο μετὰ τὰς χιλιετηρίδας εἰς μίαν ἡμέραν. Ἀλλ' ὁ Ἡμέναιος πάπας δὲν ἔδωκεν ἀκρόασιν. Ἐὰν ὁ Μεγαζάμης καὶ ὁ μέγιστος Χρυσόστομος ἐβιάζοντο ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς, ὡς ἔλεγε, καὶ ὀρθοδόξου ἐξ τὴν μεταβολὴν ἔπρεπε νὰ παραδέχωνται Ἕλληνες σόφοι τὸ ἡμερολόγιον ὅπερ καλεῖ ὁ ἐνδόξου Γαλάτης Ἀλέξανδρος "εἶναι ἄξιον προσοχῆς, διὰ ὁμοιάζει οὔτε πρὸς τὸ τοῦ Μέτωνος, οὔτε πρὸς τὸ Ἰουλιανόν, ἀλλὰ συνίσταται ἐξ ἀκριβεστέρων ἐτῶν γίνων μεταβολῶν, αἵτινες καθιστῶσι τὴν συμμετρίαν ἀκριβεστέραν!". Ὁ Vicent, μέγας καὶ σοφὸς ἐν γαλλικοῦ ἰσταμένου, εἰς τὰς σημειώσεις, ἃς μετέδωκε τῷ ἐκδότῃ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ Πρίωντος ἐπιφέρεται ἐπὶ ἐμφατικωτέρου: "καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν θρησκείαν, ἐὰν τοιοῦτό τι ἡμερολόγιον εἰσήγετο ἐν χρήσει ἐξαφνίσει ὅμως τὴν ἑβδομαδιαίαν διανομήν, διὰ ὑπῆρχε πλέον ἀνάγκη τῆς γρηγοριανῆς μεταρρυθμίσεως!" (Paris 1859 σελ. 73). Πρὸς τί λοιπὸν νὰ εἰσαγάγωμεν τὸ σαθρὸν παλαιούσιμα καὶ ἀμουσίως νὰ ἀποσοφιζώμεθα, ὅτι τὰ τοῦ Πάσχα εἶναι ὀρθόκρα; Ἦμεν γνοῦ ἡμῖν Κύριε! Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Ἤθελον νὰ φανῇ τίνος Σχολαρίου νὰ φωτίζῃ τὰ μεσαιωνόβια ἐκεῖνα λόγια. Ἐπὶ τῇ ἀσοφρόνῃ ἐκείνῃ ψευδοένωσει τοῦ μάρωρος βασιλέως, νομίσαντος, ὅτι σὺν τῷ πράσῳ

Ἀλλ' ὅπως ἐκεῖνος οὐδεμίαν γυναῖκα ἔλαβεν ἐκτὸς μιᾶς τὴν Δύσιν οὕτω καὶ ὁ Μεταξάκης. Ἡ μόνη ἀμοιβὴ ἦτο καὶ θυσία τῶν θρόνων καὶ τὰ ὀρόσημα τοῦ ὁμογεν. Πατριαρχείου. Ἀλλὰ διερωτῶμαι, διατί ὁ νομίζων τὸ παθητὸν ἀσπασμὸν Νούτσιος δὲν ἀπευθύνθη πρὸς τὸ ἀντίλαλον πνευματικὸν κέντρον, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἄξιον διάδοχον τοῦ Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου; "οἶδε καὶ πολέμιος ταυρομάχην ἀρετὴν ἀνδρός" ἔτσιοις ἀγνοῶ τὰ αἴτια τῆς ἄλλης ποιμαντικῆς τιμήσεως τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος. Βεβαίως εἶναι τολμηρὰ πίστις, καὶ ἂν παρὸ παράδοξα νὰ ἐξηγηθῇ τις τὸ γε νῦν ἴσχον τῆς στενῆς Ἑλλαδικῆς πολιτικῆς. Ἐδῶ τοὐλάχιστον πᾶν ἄλλο ἢ ὠφέλιμος εἶναι ἡ πολιτικὴ αὕτη, ἣν ἐπιτρέπω μοι νὰ ὀνομάσω ἑλληνικὴν καὶ ἐθνικὴν δίχα οὐδεμιᾶς ὑπερβολῆς νὰ ἐργασθῶμεν εἰλικρινῶς. Παρέλκον εἶναι ὅτι μετὰ 1500 ἔτη ἀναζῇ ἡ μνήμη τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ κοινοβίου ἐν τῇ ἀπέρμονι ἐκείνῃ χώρᾳ. Τί ἄλλο ἠδύνατο νὰ ἀντιτάξῃ τις πρὸς τοὺς ἀναλογίστως ἀρισ-τερούς, ἐκτὸς ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἀείποτε ἐνεφόβωσε καὶ ἐρήμωσε τὰς ἀρχὰς τῶν τυράννων, ὅπως διεξύπνησαν αὐτὰς ὁ Θεάνθρωπος; Ἐνθυμοῦμαι, ὅτι κατὰ τὸ 1914 ὅτε ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν τοῦ κοινοβίου ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ (διὰ τὰ ἀναγραφῇ μετ' ἔνα μῆνα ἀξιώσει τῆς Ρωσίας καὶ τὰ ἐξορισθῶ τῆς Μεγάλης μου ἐπι δημαρτίαν) πιστεύομεν τοὺς εὐλαβεστέρους μοναχοὺς νὰ φωνάξουν διὰ τὸ κοινόβιον τοῦ Παχωμίου. Ἑπομένως εἶναι θαῦμα πῶς ἐσώθη ἐκεῖ τόσον ζωηρὰ ἡ παράδοσις. Ἐσχε ἐξαπόντησα καὶ φραγμαρίαν περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Κοινοβίου καὶ τῶν θρησκῶν, ἀπίθανον μέχρι τοῦδε εἰς τὸν "Προσφυγικὸν" θρόνον τοῦ θέλοντος σκοτώνω καὶ γράφω βραχέα ἄττα ὡς καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ οἱ Ἕλληνες ἀπεκαρδιώθησαν διὰ τὸ ὠφέλιμον Ἑλληναμερικανικῆς ἐκκλησίας νὰ ὑπονομεύσωσι τὰς προνομίας ἐπὶ τῶν κοινοτικῶν πραγμάτων καὶ κτιρίων ἱδρυμάτων καὶ τοὐτὸ νὰ ἐκμαϊεύσωσι τὴν ἐκκλησίαν. Ἤθελα νὰ ἔχω τὸ τύχος τοῦ τελευταίου κανονισμοῦ, καὶ ἂς εὐαρεστηθῇ ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης νὰ μοὶ ἀποστείλῃ αὐτὸ καὶ εἴτι ἄλλο σχετικόν. Ἐπικαλούμενος τὰς πατρικὰς εὐχὰς τῆς ὑμετέρας ὁροσυμπτῶν μοι Μακαριότητος ἐν χριστῷ ἀδελφῷ

† ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας.

Ψυχικὸν τῇ 4 Μαρτίου 1948

(β. προσθήκη φυλλ. 8ᾳ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Μαρτίου Ψυχικὸν 1948

Πρὸς τὸ ἀξιότιμον συμβούλιον τῆς Ἐθνικῆς Μεσογαίας Βορείου Ἠπείρου Ἰωαννίνων.

Φίλοι Συμπατριῶται,

Τὸ εὐγενές ψήφισμά σας μὲ συνεκίνησε βαθύτατα. Ὁμολογῶ ὅτι

δεν εἶμαι πολὺ εἰθισμένος εἰς τὸν αὐτὸν τοῦτον τῆς ἐθνικῆς παλαιστώσεως καὶ ἀκούω τοιούτους λόγους, διότι δὲν ὡμίλησα, ἵνα προσλάβω αὐτοὺς οὐδὲ μαζεύσω τέλμασι τὴν πτωχὴν μου ρητορείαν πρὸς τέρψιν μόνον τῶν ἀκουόντων, ἀλλ' ἀφήνω τὰ πράγματα νὰ διαμορφώσωσι τοὺς λόγους, ὅταν δὲ "παρῇ τὰ πράγματα μάταιος καὶ κενὸς πᾶς λόγος" μετὰ τὸν πατέρα τῆς ἑλληνικῆς ρητορείας. Ἐὰν θέλωμεν νὰ πείσωμεν τοὺς ἀκροατάς, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ πλέκωμεν διθυράμβους διὰ τοὺς ἐνδόξους ἡμῶν προγόνους. Ὁ ἔπαινος καὶ ἡ δόξα αὐτῶν εἶναι συμφυεῖς πρὸς τὸ ὄνομα, ὅπερ φέρουσι, πρὸς τὰς πράξεις ἃς ἀναφέρει ἡ παγκόσμιος ἱστορία. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ ἐνθέσωμεν καλῶς αὐτὰ ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ καὶ μετὰ αὐστηρᾶς κριτικῆς, ἐξ ἧς πηγάζει ἡ ἀλήθεια. Ἡ δὲ ἱστορικὴ ἀλήθεια ἀγνοεῖ κατὰ Ρενὰν τὰ συνεπῆ ψεύδη. Ὁ ἡμέτερος πατὴρ τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς Ἱστορίας Παπαρρηγόπουλος εἶναι ὑπέροχος ὅταν μὲν παρασύρεται ἐξ ὑπερβολικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὅπερ οὐδέποτε παραπηρεῖται παρὰ τῷ μουσαίῳ τῶν νεωτέρων ἱστορικῶν τῷ Ἄγγλῳ Μακαυλεΐ. Ἡ πρὸς τοὺς συμπαλαιστὰς αὐτοῦ ἀπάθεια παταίρισις οὐδέποτε σχέσιν ἀφίνει ~~τὰ~~ θέσιν εἰ ἐπαίνους. Ζούσῃ ἀναμένει νὰ πλέξῃ ἄλλος νόμος, ἀρκετὸν εἶναι εἰ αὐτὸν νὰ παραστήσῃ ἐκ πιστῆ εἰκόνι τὰς ἀξιολόγους πράξεις. Τὸ εὐαγγέλιον μᾶς διδάσκει: οὐ μαρτυρεῖς περὶ σεαυτοῦ ἡ μαρτυρία σου ψευδὴς ἐστίν." Ἡμεῖς εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα τῆς γενικῆς παραμυθίας χαλούμεν διαρκῶς περὶ παραχαράξεως καὶ ἐπαναπαυόμεθα ἐν τούτῳ, ἂν καὶ αἱ πράξεις ἡμῶν εἶναι πάντῃ ἀναπόλυθοι πρὸς τὸ ὄνομα, ὅπερ φέρομεν. Δὲν λέγω ὑπερβολήν, ὅταν τολμῶ νὰ εἴπω, ὅτι οἱ πλείονες ὑστεροῦμεν εἰς φιλοπατρίαν. Ἔχομεν ἓν ἔτος σχεδόν, ὅπου διενεργεῖται ἔρανος ὑπὲρ τῆς Ἠπείρου καὶ ἐλάχιστοι Ἠπειρῶται ἐνταῦθα συνέρανον. Ἐνθυμοῦμαι ἀπὸ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου τοῦ χωρίου μου τὸ τῆς Χρυσοκαμαρέας. "Ἀγαθὸς ὁ ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, οὐκ ἐπὶ παραχαδίᾳ μέγα φρονῶν." Ζούσῃ οὕτως ἐκόντα ἐθαύμασα τὴν νομιμοσύνην καὶ φρόνησιν τῆς φερελπιδοσυστάτης, ἣν τόσον ἐπαξίως ἐπροσωπεῖτε· διότι ὅτε παρεστην ἐνώπιον ὑμῶν κατὰ τὴν εὐγενῆ δεξίωσιν, ἣν εἴχετε τὴν καλωσύνην νὰ κάμητε, ὡς λυρικὸς ποιητής, καὶ θεατρικὸς ῥήτωρ, ἵνα προκαλέσω ἐκπωπώσεις καὶ ἐνθουσιασμούς, οἵτινες μετ' ὀλίγων ὡς πομφολυγες διαλύονται ἵνα ἀκολουθήσῃ ἡ ἀποχώρησις. Μὲ ἐπληροφορεῖτο τὸ γεγονός, ὅτι τὸ ψήφισμα συνεβη μετὰ ἕνα σχεδὸν μῆνα, ἐπομένως ἡ ἀπόφασις δὲν ἦτο στιγμιαίου ἐνθουσιασμοῦ. Ἔχω δὲ ἀσθενήσας μετὰ τὴν ἐπάνοδον δὲν ἠδυνήθην οὔτε νὰ εὐχαριστήσω διὰ τὴν ἐξαίρετον ὑποδοχήν, ἣν μοι ἐκάμετε, καὶ νὰ συγχαρῶ τοὺς φερελπίδας νέους διὰ τὸν πυριγενῆ ἐνθουσιασμόν. Μόλις δὲ τώρα ἐγερθεὶς ἐκ τῆς κλίνης λαμβάνω τὸν πάλαμον ἐμπλήρων παθῶν ἐπιβεβλημένον. Ἀλλὰ πρὸς τί οἱ τόσοι ἔπαινοι πρὸς ζαπειρὸν θεράποντα τῆς ἐθνικῆς ἰδέας; Βεβαίως ἐξῆρον, παθόσον ἐνθυμοῦμαι, τὸν ἑλληνοχριστιανικὸν πολιτισμὸν τῆς αἰματοβρέκτου καὶ σπαραττούσης ὑπὸ βαρβάρων καὶ ματαστρεπτικῶν ζυγῶν πατρίδος μας. Καὶ ἔκυσα μεθ' ὑμῶν δάκρυα, διότι ματαστρέφεται ἅπαξ διαπαντὸς ἐξ πρωτοτύπου, ἀρχεγόνου, ἰδεώδους πολιτισμός, οἷον ἔχω, ὁμολογῶ, δὲν συνήντησα ἐν οὐδεμιᾷ ἑλληνικῇ χώρᾳ ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν περιοδεύων. ἐμπιζούσαι πανοπλίᾳ

οἱ ἀδάμαστοι ἥρωες, οἱ αἰώνιοι θεματοφύλακες τοῦ πολιτισμοῦ, οἱ τάξιοι ἀπόγονοι ἐκείνων, οἵτινες, ὅταν οἱ Ἀθηναῖοι δὲν εἶχον οὔτε δημοτικὸν σχολεῖον, αὐτοὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἀνατινάξουν τὰς πύλας τῆς νέας Ἀκαδημίας μετὰ τοῦ ὀνομαστοῦ ψυχοκαφέως κ.τ.λ. ταῦτα δὲ εἶπον, ἵνα ὑπομνήσω ὑμῖν, ὅτι ἤρχισεν ἡ ὥρα νὰ ἀποδείξωμεν ἑαυτοὺς ὡς "ἄνδρας ἀγαθοὺς" καὶ ἀξίους διαδόχους ἐκείνων, οἵτινες ἐπὶ 2.500 ἔτη διετήρησαν τὸν πολιτισμὸν τοῦτον ἀμείωτον καὶ τὸ φρόνημα ἀδούλωτον.

τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐπὶ προμαχοῖσι πεσόντα
ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ᾗ πατρίδι μαρνάμενον.
τὸν δ' αὖτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγρούς
πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνιηρότατον,
πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι
παισὶ σὺν μικροῖς κουριδίῃ τε ἀλόχῳ·····
αἰσχύνει τε γένος κατὰ δὲ ἀγλαὸν εἶδος ἔλεγχοι
πᾶσαι δ' ἀτιμίαι καὶ κακότητις ἕπεται·····

Εἶναι τόση ἡ δύναμις τοῦ θουρίου τούτου, δι' οὗ ὁ Ζωγραῖος ἀνεζωπύρωσε τὸ πολεμικὸν μένος τῶν Σπαρτιατῶν, ὥστε ὁ Σπυρίδων Τρικούπης κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 μετάφρασεν ὡς ἑξῆς.

"Ζὶ γιὰ στὸ παλληκάρι, ὅταν πρῶτο σὴ φωτιὰ
σιορωθῇ γιὰ τὴν πατρίδα μὲ τὴ σπάθη στὰ δεξιά·····

Τὸ αἴσθημα τοῦτο, τὸ φλογερὸν μένος τῆς φιλοπατρίας, διέκρινε διαθρεμαίνον τὰ κραγικὰ ὑμῶν στήθη, ὅταν ἐμιλοῦσον περὶ τῶν στρατιωτικῶν ἀρετῶν τῶν προγόνων ὑμῶν Δωριέων. Διὸ ὑπ' ἔχομεν τὴν καταγωγήν. καὶ ἐθαυμαστούργησαν ἀληθῶς καὶ κατέπληξαν τὸν κόσμον ὅλον ἐν τῇ παραγωγῇ ἑκείνῃ τῶν ἑλληνικῶν πόλεων οἱ Μακεδόνες καὶ Ἠπειρῶται διὰ τῆς στρατιωτικῆς πειθαρχίας, οἱ μὲν ὑπὸ τὸν Ἀλέξανδρον ὡς ἓν σῶμα συμπαγὲς καὶ ἀκαταλύτως ῥωμαλέον καὶ τοῦ ἐχθροῦ (λαμβάνει φάλαγξ) οἱ δὲ ὑπὸ τὸν Πύρρον ὡς ἀετώδεις ἐπίκουροι μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ Ρωμαῖοι, οἵτινες ἐθεωροῦντο τότε ἀήττητοι, ἐστράποντο εἰς ἄτακτον φυγήν. Ἐπὶ φραγκοκρατίας οἱ ἀκρῖται τῆς Ἠπείρου ἔδρυσαν τὸ περίφημον Δεσποτᾶτον καὶ ἀπέκρουσαν τὰς πρώτας τῶν Σλαύων καὶ Τσαμῶν ἐφόδους καὶ κατ' αὐτῶν τῶν Τούρκων ἀντέστησαν ἐρρωμένως ἐπὶ πολὺ καὶ μάλιστα ὁ ἥρως Σκενδέρβεης. Ὃν ἐξ' ἀρχῆς ἠκολούθησαν πλεῖστοι συμπατριῶται. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ Ἕλληνες καὶ Ἀλβανοὶ δὲν κατέθεσαν τὰ ὅπλα, ἀλλ' ὡς ἥρωες ἀδάμαστοι μετέβησαν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ κατέστησαν περιώνυμοι ἐκεῖ ὡς "στρατιῶται", ὥστε διετήρουν τὴν δάδα τῆς ἐλευθερίας ἄσβεστον, καὶ ἀπεθανάτισαν τὸ ὄνομα τοῦ Ἕλληνος. Ὁ Γιανὸς Λάσκαρις ἀποκαλεῖ τούτους Ἕλληνας ἀπαράμιλλα τὴν ἡρωϊκὴν ἐκείνην ἱστορίαν τῶν ἀθλων, οἵτινες ἐδημιούργησαν μέγαν ἐνθουσιασμὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Δύσει. Τὰ ἄθλα ταῦτα ἔμελλον ν' ἀναγεννηθῶσιν, ὅταν τὰ τέκνα καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν ἐξαγριούμενοι ἐν τῇ δουλείᾳ θὰ ἀνεδεικνύοντο ἄξιοι τῶν προγόνων, οἵτινες ἔπιπτον ὡς ἥρωες ἐν τῇ ξένῃ μὲ τὸ πικρὸν παράπονον, ὅτι ἄφηνον τὴν πατρίδα ὑπὸ συμπρὸν ζυγὸν τῶν βαρβάρων

Πόσο λυπᾶμαι ν' ἀφήνῃ τὴν θαλπίδα τῆς γλυκειᾶς,
τὰ παλιά του, τὰ χωράφια ποὺ ναὶ ζῇ μὲ συντροφιά;
μὲ γονιὸ νὰ παραστέκῃ, μὲ γυναῖκ' ὁμορφονιά,
μὲ γεροντοσσα μητέρα ποὺ μ' ἀγκαλιὲς θὰ σᾶ δεχτῇ;
κι' ἀπὸ τὴ στέρησι ποὺ φτώχεια, ὅπου πάῃ, ὅπου σταθῇ,
νὰ γνωρίζ' ὅτι εἶν' εἰς ὅλους ἡ ζωὴ τοῦ μισητή!
νὰ προσπαθῇ τὴ γενιά του, νὰ προστάζεται ἀὐλός
ποὺ σοκ' νὰ μὴ τοῦ λείψῃ ἀπ' τὰ χείλη ὁ στεναγμός!
Τέτοιον ἄνθρωπο καθένας ζωντανὸ νὰ ἀποφεύγῃ,
μήτ', ἀφοῦ σὰν τάφο πέσῃ, τ' ὄνομά του νὰ θυμᾶται.
Εἰς τὴν μάχην ἂς χυθοῦμεν ὅλοι μ' ἄφοβη καρδιά,
ὁ καθένας ἂς πεθάνῃ γιὰ πατρίδα, γιὰ πατριά. . .
Στὴ φωτιὰ παλληκαράδες γενῆτ' ὅλ' ἕνα κορμί,
στὴ φωτιά, μὴ νὰ προσκαυθῆτε σὰν φοβιάδες, σὰν δειλοί.
Λεοντόκαρδο τὸ σπέρμα καθενὸς σας ἂς φανῇ,
τοὺς ἐχθροὺς σας πολεμοῦντες μὴν ψηφᾶτε τὴ ζωή!

Οὐ γὰρ Ἄρης μὲν ἐδάμασεν ἐν ἔντεσι δουλεύουσαν
ῥυόμενον πατρὴν Ἑλλάδα· πῶς δ' ἔθανον;

Ἀλλὰ δὲν ἐβράδυνε νὰ γίνῃ τὸ θαῦμα. Ἐνῷ ὁ Λάσκαρις ἔπεσε τὰ ἑπτὰ
συντρίμμια ἐν Ἐπταπύργῳ οἱ λεγόμενοι "Σφαγιῶται" μόλις μετὰ πενταετίαν
ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀπὸ τῶν Κερκύρας κατελάμβανον τὸν
Ἤπειρον καὶ ἐνίσχυον τὰ παρὰ Βυζαντινοῖς ἀνιριτικὰ θέματα, ἅπερ εἶχεν ἐδράσει
ἐναύδα ἕτερος ἥρως συμπατριώτης μας Κρουσόβουλος ὁ Κλαδᾶς. Οὗτος ἦτο ἀρχηγὸς
τοῦ ἐν Πελοποννήσῳ σφαγοῦ τῶν ἀδελφῶν Παλαιολόγων καὶ ἀφοῦ οὗτοι ἀσκόπως
παρεδόθησαν εἰς τὸν Σουλτάνον, αὐτὸς κατέφυγεν εἰς τὸ ἐν Μάνῃ φρούριόν του "Ἁγιος Γεώργιος
καὶ ἠμύνετο γενναίως κατὰ Τούρκων καὶ Ἑνετῶν. Ἀλλὰ τότε ἠναγκάσθη νὰ διαιωνίσῃ
τὸν ἀγῶνα μεταβὰς εἰς Δυρράχιον, ὅπου καταφρονήσας τοὺς Τούρκους ἀποματέ-
θανεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ υἱοῦ τοῦ Σκεντέρβεη Ἰωάννου. Ἐπανελθὼν ἐσυνέχισε
τὸν σκληρὸν ἀγῶνα ἐν Μάνῃ μέχρι τοῦ 1490, ὅτε ἀσχημοσυνῶς ἐξεδάφη-
θῶν. Εἰς αὐτὸν ὀφείλονται τὰ πρόνομια τῆς Μάνης, ἅπερ παρεχώρησεν ὁ
Μωάμεθ? Ἀφήνω ἐν Ἑλλάδι νὰ ἀγωνίζωνται κατὰ τῶν Τούρκων καὶ τῶν
Ἑνετῶν τοὺς συμπατριώτας μας Μπουμπαίους, Λιμποβαίους, καὶ Σπαρταίους.
Οὗτοι οἱ ἀδάμαστοι ἥρωες ἐν τέλει συνεμάχησαν μετὰ τῶν ἑλληνικῶν [illegible]
διεξήγαγον τρομερὸν ἐν Πελοποννήσῳ, Ἀττικῇ καὶ Εὐβοίᾳ πόλεμον ἐπὶ
20 ἔτῶν, ὅτε συνθηκολογήσαντες οἱ Ἕνετοι τῷ 1715 ἐγκατέλιπον αὐτοὺς εἰς
τὴν μανίαν τῶν Τούρκων, καὶ τότε ἐξεπατρίσθησαν πρὸς τοὺς διαφόρους
χριστιανούς καὶ ἐγκατεστάθησαν ἐν Καλαβρίᾳ καὶ Σικελίᾳ, ὅπου μέχρι
σήμερον διατηροῦσι τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα. Ἔρχομαι εἰς τοὺς
ἀειμνήστους Σουλιωτικοὺς ἀγῶνας, οἵτινες ἔρριψαν τὴν πρώτην δωρι-
άντινοβολίαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν ὁρίζοντα. Οἱ Σουλιῶται εἶχον καὶ τινας τῶν
Ἠπειρωτῶν καὶ δὴ Πινδίους. Ἀλλὰ ὡς ἄριστοι πολεμισταὶ μετὰ τοὺς Σουλιῶ-
οἱ Βορειοπειρῶται καὶ δὴ οἱ γενναῖοι Χιμαρριῶται καὶ οἱ θρυλικοὶ
Τὰ ἔνδοξα κατορθώματα τῶν Σουλιωτῶν ἐδημιούργησαν τὸν φιλελληνισμὸ
τῶν Εὐρωπαίων περὶ τὴν ἀθανάτου Ἑλληνικὴ φυλὴ καὶ προπαρασκεύασαν
τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Τὸ ἀπομορύφωμα τῆς σουλιωτι-
ἀνδρείας σημειοῦται εἰς τὴν γιγαντομαχίαν τοῦ Μεσολογγίου καὶ εἰ
τὴν ἡρωϊκὴν ἔξοδον, ἧς ὁμοίαν οὐκ οἶδεν ἡ ἱστορία. Μετὰ ταῦτα ἡ
Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις ἐφυλλορρόησε, δὲν εἶχε τὰς πρώτας ἐπιτυχίας
διότι ἕνεκα ἀντιζηλιῶν τὸ "ἀσυλλόγιστον σῶμα" διελύθη, ὅπερ ἐν
τούτοις ἀνέμιξε τὸ ἡρωϊκὸν ἆσμα εἰς τὴν μάχην τοῦ Φαλήρου.
Τὸ σῶμα τοῦτο ἀναδυομένη χάριτι θείᾳ, ὅπερ προώρισεν νὰ
ἀπελευθερώσῃ, τὴν καλλαίαν πατρίδα μας, ὑποβοηθοῦν τὸν
τῆς

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ὦ παῖδες Ἑλλήνων, ἴτε,
ἐλευθεροῦτε πατρίδα, ἐλευθεροῦτε δὲ
παῖδας, γυναῖκας θεῶν τε πατρώων ἕδη,
θήκας τε προγόνων· νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών

Ἡ δὲ τοῦ θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν
✝ ὁ Κορυτσᾶς Μητροπολίτης Εὐλόγιος Κουρίλας

Τῷ θεοσεβεστάτῳ καὶ φιλαναγνώστῃ Κυρίῳ Βασιλείῳ
Σεβασμιώτατε ἅγιε θεοσεβώτατος

Πρό πολλοῦ ἐπιθυμοῦμεν διά τοῦ κ. Εὐαγγελίδου ἐπιστολῶν ἀλλά εἶχον τήν ἐφημερίδα σου "Εὐαγγελοφόρον" ἀπό τόν παρελθόν ὅπου τήν 27 ἀριθμόν "περί τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐπαρχίας Κορυτσᾶς κτλ". ὡς θά εἶδες ἀπό τόν τύπον, διό ὥρα σᾶς ἀπαντῶ. Ἡ ἐπιθυμητοτέρα γνώμη ἐν ἄθῳ εἶναι, ὅτι τό περί συνε χοῦς μεταφράσεως εἶναι τοῦ σταυροπηγιακοῦ πατριάρχου, ὅστις ἐτυπώθη τό α' τῷ 1774 ἐν Βενετίᾳ (βλ. πλήρη βιογραφίαν ἐν "Ἀνεκδότοις" ἔκδ. 1A; σ. 471) Ἡ προτροπή αὕτη πόθεν, ὅτι δέν εἶναι τοῦ πνευματικοῦ ἄθωνος ἐφάνηθη τῷ 1750, καί ἦλθεν ἀπό τόν ἄθω τό 1775, ὅθεν ἦτο ἀνάγκη νά γράψῃ τοιοῦτον βιβλίον, ἀφοῦ τό βιβλίον ὡς χειρόγραφον ἐκυκλοφόρει ἀπό τοῦ 1750 (ἀπό τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Πάτμου ὑπάρχει βιβλίον χειρόγραφον κατά τόν κοδικα δέν νομίζω τοῦ ναρθικίου ὅπερ λέγω πολλά) φαίνεται ὁ πνευματικός ἀφορμήν ἐκ τῆς κοδικικῆς ἐγγραφῆς τοῦ βιβλίου καί ἀντεφέρεται καί εἰς τόν σταυροπηγιακόν πατριάρχην Γαβριήλ τῷ 1795 καί ὅ πρῶτον πατριάρχαι ἀφιέρωσαν τοῦτο τό βιβλιάριον ἐκδοθέν ἀνωνύμως τῷ 1783 ὁ κοσμικός βλέπεις τό λέγει τοῦ σταυροπηγιακοῦ, διότι αὐτό ἔμενεν ἐν τῷ ἄθῳ. Συνεχῶς ἐκαίνοτόμησεν βιβλιοθηκάριον δέν τήν ἔχω ἐδῶ, καί ἀκριβῶς ἐκ τοῦ προχείρου σᾶς γράφω. Πρό ὀλίγου μοῦ ἔκαμε ἐρώτησιν περί Καρινίου σᾶς ἀπήντησα κατά συνείδησιν. Ὥρα εὐρίσκω τόν ἄνθρωπον κομμουνιστήν· ἐπί ἐμοῦ πόσον ἐν τοῖς τῆς λαρίβης μέρεσιν ἐσκάσατο (ὁ βασιλεύτατος) ἀπαρνήσεις δύο βουνῶν πυδιάδα ἀθρόα ἐπί ὥρας ἀποκεφαλιτῶσαν ἐκ ἐκατοντόρ. ὀξύ τῶν ἐγκρίτων Δημητίου παλαίου... τόν σκάρφα σπάζατο I, 253 β. Ταῦτα ἐπί τοῦ παρόντος μετά φιλοσεβείας

† ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας.

Ψυχικόν 3 Νοεμ. 1948

Ψυχικόν τῇ 1 Ἰανουαρίου 1949.

Τῷ Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρῳ

Μακαριώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα.

Ἀντέμισον τὴν ἐπάνοδον τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος εἰς τὴν μακρὰν περιοδείαν, ἣν ἐπανέλαβε, καὶ ἤδη μοὶ δίδεται ἡ ἡδεῖα πρὸ πρωτοχρονιάτικης ὑπαιθρίου. Σπεύδω λοιπὸν νὰ ἐκφράσω αὐτῇ τὰς θερμάς μου εὐχαριστίας, διότι ἠθέλησε νὰ μεταθέσῃ τὸ πρόσχαρον ὑπέμνημα περὶ τοῦ Πατρικοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Πατριαρχείου. Προσεπάθησαν δέ καὶ ταῦτα (ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐξενεχθεῖσαν γνώμην τοῦ μεγάλου μαθηματικοῦ Γαρδάτου) νὰ στοιχειοθετήσουν τὰ ῥηθέντα τοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου: "Θεὸν οὐδεὶς ὅλως νομίζων, ὅτι τοὺς ἀπαρίθμους ἰδίους θείους πατέρας διέταξε τὸ δοκεῖν τοῦτο ῥάθος, ἵνα παρὰ τῶν τότε ἀκριβούμενοι τύχῃ εὐχερεστέρας διορθώσεως· χάριτι γὰρ σφετέρᾳ ἀπὸ τῆς Α' συνόδου ἕως τοῦ νῦν τὸ πάσχα τὸ ἱερὸν μιᾷ τῶν νομίμων ἔτυχεν καὶ ἐν Μυριανῷ, καὶ οὐχηδύνοιν τινα σὺν ἔγνωμεν, ἵνα τὰ διόρθωσιν ἐπαστῶμεν· καθὼ καὶ γὰρ διεκηρύχθη τοῖς ἁγίοις πατράσι καὶ αὐτίκα διαμένει ἀπέκαστον καὶ τὸ γὰρ παρὰ τῶν τότε ἀκριβούμενοι τῆς παλαιᾶς βώμης ἀφῃρέθησαν αἱ δέκα ἡμέραι παρὰ τοῦ ἐκκωβρίου μηνός.. καὶ ἔτι πανταχόθεν" (παρὰ Φωτίῳ ἐκκλ. ἱστορ. ἀγαπ. σ. 535) ἐκφράζω ὡσαύτως τῇ αὐτῇ Μακαριότητι τὴν εὐγνωμοσύνην μου, διότι ἐπληροφόρησε με περὶ τῶν μεγάλων αὐτῆς μεριμνῶν περὶ τοῦ Ἡμερολογίου καὶ τῶν ἐκθέσεων πράξεων τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἡμῶν. Ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἱεράρχης, ἀλλ' ὑπομνήσεως τὸν παρελθόντα, ἐπραγματεύθη θαὶ εὐχαριστίαν τὸν προαιρούμενον, ἵνα ἐξομολογήσῃ αὐτὸν νὰ μὴ τὸν ἐμπεδώσῃ περὶ πολλοῦ! καὶ ὅτινα οὐ μικρὰ πεδία ἡμέρας εἶδον ἐπιμαρτυρούμενα συνοδικὴ ἀποφάσει τὴν πρᾶξιν τοῦ ἁγίου χίου. Ἡ ἐπέρχεται αὕτη κατανυκτικὴ χειροτονία τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος τοῦ ἱερωμένου θρόνου καθὼ δοκεῖ, ἀποδεικνύει αὐτὴν διάδοχον ἀντάξιον τῶν μεγάλων ἱερῶν πατριαρχῶν τοῦ θρόνου τοῦ ἁγίου Μάρκου, ὧν κύριον μέλημα ἦν τὰ μέλιστα τῆς παναρθοδοξίας, ὑπὲρ ἧς καὶ ἀφῆκαν τὴν ἱερατικὰ καὶ σοφὰ δογματικὰ αὐτῶν συγγράμματα. Τὸ μοναδικὸν ἔχει τοῦτο ἡ ἀρετὴ ἵνα ἡ καθαρά, τὰ ἱεροσόφημα καὶ ἡ ἀκριβὴς καὶ ἔπειτα τὸ βυθὸν τῶν. ἀλλὰ θαυμαστὸν ὅσον, ὅτι ἡ εὐεργετικὴ τοῦ ὑμετ. Μακαριότητος δράσις δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὸ ἱερατικὸν μέρος ἀλλὰ τοῖς πατροπαραδότοις ἐθεσπίσθη ἀκριβῶς καὶ τοῖς ἀκτινοῦν καὶ ποδηγετοῦν ὁρίζονται ὧν ἀγαθὴ "ἠχοῦσα τοῦ πρωτείου φωνῆ" ἔχω ὑπ' ὄψιν τὰς ὡδοιμένας φιλικὰς πρὸς τὸν

βαθιὰ τὴν ἀλβανικὴ ἀκμὴ ζώγου ἀγαθάῃ σχέσῃ.
Ἡ αἴγυπτος ἡ ἄφορα τῶν μεγάλων κοσμοκρατορικῶν παραδόσεων τοῦ
θηρίου Ἀλεξάνδρου, ὑπῆρξεν ἡ ἑνία πάντοτε γενοῦσιν φιλίαν καὶ
δὴ διὰ τὰς ἑλληνοαλβανικὰς σχέσεις καὶ τὴν ἑλληνικὴν παντικὴν
παιδείαν. ἀποκαλεῖ ὡς σύμβουλος τοῦ παρμακεδονικοῦ ἐνεργοῦ τῷ
1910 μετὰ θερμῶν συνιστάσεων τοῦ πρωθυπουργοῦ ἐπ. Βενιζέλου, ὑμίλη-
σα ἐν Καίρῳ μὲ τὸν ἑλληνικὸν ἐύλογον (ἡ διαμονή μου ἐδημοσιεύθη
ὡς τὸν χρόνον) καὶ ἵδρυσα τὸ ἑλληνοαλβανικὸν κομιτάτον ὑπὸ τὴν
προεδρίαν τοῦ μακ. μητρ. Κύπρου Κυρίλλου τοῦ Χελίου, καὶ μὲ συμ-
βούλους τὸν Μαχμοὺτ πασᾶ, τὸν πασὰν βοϊβόδαν, κτημ. Τσάμην, Ἐλβασ-
μίδην καὶ βασ. Ἀποκορίδην (οἱ δύο τελευταῖοι καὶ ὁ ἐκμισ. Παζουδάκης
ἔγραφον καὶ διάφορα ἄρθρα καὶ πραγματεῖαι ἐπουδαῖαι) ἐξέδιδε
καὶ περιοδικὸν Shpetëtim (= κεραυνός) ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐνερ-
γητοῦ φαβρῆ Τοπίαν πασᾶ μὲ ἀρχισυντάκτην τὸν φιλόλογον ἀβρα-
ἑβουάτταν. ἐπιχειρήσαμεν ἔπειτα ν' ἀποκαταστῆ διπλωματικὰς πράκτωρ
ὁ Ἀντ. Σαχτούρης μεμυημένος εἰς τὴν ἑλληνοαλβανικὴν πολιτικήν.
ἀλλ' ἐνῶ ἡ ὑπόθεσις ἐβαίνεν αἰσίως καὶ ἐξερρηζώνετο ἡ ἀλβανικὴ
ἐπανάστασις τοῦ Κοσυφοπεδίου μὲ ἀρχηγὸν τὸν συνέταιρον Χαβάν
Πρίζρένα πασᾶν καὶ ἡ νίκη ἔμελλεν ὑπὲρ τῶν ἐπαναστατῶν (ὅτε
ἐπωφελήθησαν οἱ Νεότουρκοι) ἀλλὰ δυσκόλως εἰς τὸν τόπον αὐτῶν
ὁ καιρὸς δαίμων, οἱ πολιτικοὶ τῆς ὥρας κατασκήνωνοι πάντοτε, ὅπου κα-
τέρθωνε ἡ ἀτομικὴ πρωτοβουλία. ὅτε κατίσχυσεν ἡ ἐνιαῖα πο-
λιτικὴ τῆς μιᾶς καὶ ἑνίμου ἑλλάδος διέλυσε ὁ παρμακεδονικὸς
βία μάχιμα, διέλυσε καὶ τὸ ἑλληνοαλβανικὸν κομιτάτον τοῦ Καίρου.
καὶ γεγονότα βεβαίως ἐξυπάρχοντα τὸν ἐνιαῖον νὰ συμμετάσχῃ εἰς
τὸν βαλκανικὸν πόλεμον, ὅπως ἔπειτα καὶ εἰς τὸν εὐρωπαϊκόν, ἀμφιβάλλω
τοῦ ἐδίδετο εὐκαιρία ἐφάρμογῆς καὶ τὴν ἐναντίαν τοῦ πολιτικήν,
παῦε θυέλλα προβιβάσῃ τὰ κατασκήνωμα τοῦ ἔθνους εἰς τὸν ἀκρότομον
ἠπείρου. ἀπὸ τὸν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον καὶ τὴν μικρασιατικὴν κα-
ταστροφὴν ἐπανῆλθον πάντοτε εἰς τὸ παλαιὸν πρόγραμμά του, τὴν
μεγάλην ἰδέαν ὑπόμασι προγονοπληξίαν καὶ ἐδημιούργησε τὴν
ἑλληνοκυρηναϊκὴν φιλίαν, ἐκεῖ ἡ Κάϊρα ἐγράφη ὑπὸ τοῦ ἐμπορίου
μου εἰδ. πράκτα βιβλίον ἀξιανάγνωστον: "Τὰ ἀλβανικὰ παράπονα"
τῷ 1890 ὑπὲ πατριώτου ἀνδρὸς τοσκαρδοῦντος διὰ τὴν ἀποκατάστα-
σιν καλῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο ὁμαιμόνων φυλῶν, αἱ ~~Κυρ~~ σκοτεινοί,
ἑλλαδικοὶ ὑυδέποτε ἠθέλησαν τὰ ἀκούσωσιν ὑπ' ὄψιν τὰ παράπονα
τοῦτα. οἱ κουτσοβλαχοὶ, οἱ γνησιώτεροι θεματοφύλακες τοῦ ἑλληνοχρι-
στιανικοῦ πολιτισμοῦ, οὐδέποτε ἀπηχήθησαν τῷ 1944 (πέρυσι) ἡ θε-
σσαλονίκης ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὸν πρωθυπουργὸν Κώτσο Κώτσαν. ἀπέστειλαν

πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς πόλεως ἀναφορὰν ὑπόμνημα ὑπογεγραμμένων παρ' ἀντιπροσώπων ὅλης τῆς Ἀχαϊας, δι' οὗ ἐζήτουν τὰ προαρτηθῶσιν εἰς τὴν ἔδραν ὑπὸ τύπον διαρκοῦς θεσμοῦ. Ὅτε κατέφαγον τὰς Ἀθήνας οἱ Γερμανοὶ ἐπεδόθην ἐπιμόνως εἰς θέσιν τὰ κυρήξουν πρὸς τὸν ὑφιστάμενον σκοπόν. Οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔδωσαν εἰς αὐτήν. Ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἴδια καὶ μετὰ δεκαπενθήμερα οἱ ἔξαρχοι ἐπαβίβασαν παρέδωσαν τὸν Κώστα Κύκαν καὶ τοὺς πρωτεργάτας εἰς τὰς ἀχαϊκὰς Κομμουνιστάς! Ἐδικάσθησαν εἰς Καρυτσὰν καὶ δικηγορήθησαν, ὅτι οὐδὲν ἕτερον ἔπραξαν εἰμὴ ἀπλῆς συνεννοήσεις καὶ κατεδικάσθησαν ἰσοβίως· τοὺς ἔγραφε ἡ "ἑστία" τῆς 15 Μαΐου 1945. Ὅτι ὑπεβλήθησαν ἐπίσημα ἔγγραφα κ.τ.λ. καὶ τοὺς κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον.

Ἡ νεοσυσταθεῖσα ἡμέρησις "Ἐφημερίς", ἧτις ἀποκρύπτει ἀπὸ Κορυνθίους μόνον περὶ τὰ 300 μέτρα, ἔχει σκοπὸν νὰ ἀνεγείρῃ καὶ αὐτὴν τὴν μεγάλην ἐθνικὴν ποδιάν. Διὸ ὁμιλίας, ἂς ἴδωμεν μὴ ἡ ἐξ παρασκευῆς καὶ τῇ ἱερᾷ μνήμῃ τοῦ, ἔχομεν βωμὸν ἀπέχθειαν (ἤδη ἐμφανίζεται ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου καὶ θὰ ἀποστέλῃ τῇ ὑμετ. διακαρίωσιν) ἐαίνια πρὸς γνῶσιν καὶ ἐνίσχυσιν εἰς τὰς ποδυνίμους ἐθνικὰς ἐπιρρίας.

Καὶ μίαν παραίτησιν. Καὶ αὐτὰς πρὶν ἡ ἐπιβῇ ἡ ἐξ προσφυοῦς πραγματισμοῦ, παρεσχέθην καὶ ἀφῆ καὶ περὶ τῶν προγενῶν καὶ ἁγίου κάφου. Διὸ τοῦτο τὴν διεφθαρμένην ἔχω ἐν τῇ πείρᾳ. Θὰ σοῦ ἀρεσάρεσκα ποδὸ θ' ἀπεμπολοῦσα φάρσαν ἔχω καὶ ἰδοὺ τὴν (καὶ ἤμεθα ἴδω καὶ δὲ ἄλλα ἐκεῖ): 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9-17, 19-22, 24 26-34, 40-44, 51-53, 57-64, 67-71, 91-93, 101-111, 146-146, 157-162, 165-166, 169-171, 178-180, 190-198, 196-178 κέρ. ΚΔ' Ἀπρίλ - Βιβλ., τόμ. Κ.Ε', Ἰαν - Μαρτ. τόμ. ΚΣ' Ἀπρίλ - Σεπτ. μοῦ δύπουσι καὶ τὰ ἐξῆς μέχρι τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους. Ποδὸ θὰ ὑποχρεωθῶ ἐδιόκτι καὶ τὰ τεύχη τοῦ παπαδοκυρίου ἢ βιβλιοθήκη δὲ δανίζει περιοδικὰ) ἰσὸν ἄλλο καὶ ἐμβάπτοντα, τὰ ἐνίσχω καὶ τὴν ἀξίαν.

Ἐπὶ τούτοις εὐχόμενος τῇ ὑμετέρᾳ φίλῃ διακαρίωσιν τὸ ἐπ' αἰσίοις τοῦ ἔτους παροκῶ πατρικὰ ἀγαθὰ ἐπιφοίτησιν καὶ θερμοὺς ἐμοὺς ἀσπασμούς

† Ὁ Κορινθίας Εὐθύμιος Κουρίδας.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἐν Ἀθήναις – φυλακὴ ἐξορίστων 5
τῇ 19 Ἰαν. 1949

Ἀγαπητέ συμπολίτα,

Ἡ ἀπὸ 25 αὐγούστου ἐπιστολή ἐπῆρε χαρὰ τῆν καρδίαν μου διὰ τὰ εὐγενῆ καὶ ἡρωϊκὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα τὰ ὁποῖα ἐφράσατε ἐπὶ τῇ ἱδρύσει τοῦ πατριωτικοῦ Συμβόλου, «Ὁ Σεβαστοφόρος». Εὐχαίνω βεβαίως νὰ σᾶς ἀπαντήσω, διότι ἀνέμενον νὰ ἴδω τὸ ὄνομα καὶ τὴν πρόοδον αὐτοῦ – ἔχω πολλὰς πείρας ἀπὸ Συμβόλους, οἱ ὁποῖοι ἔδω εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ἢ εἶναι θνησιμαῖοι ἢ φυτοζωοῦν – πῶς ἄραγε μποροῦμεν τὴν ἐπίσημον ἐμφάνισιν μιᾶς ἰδέας εἰς τὸν παγκαίσιον περὶ τοῦ ἐθνικοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἐπαρχίας μας, ἀφοῦ καὶ ὑδήγησιν εἰς τὰς ἐπιδιώξεις τῆς ἀπηλευθερωθείσης μας καὶ μὲ ἕνα χειμαίον ἔρωτα διὰ νὰ ἀποκαταφέρωμεν τοὺς δυστυχεῖς πρόσφυγας συμπατριώτας μας καὶ μὲ πολλὰ δημοσιεύματα πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς διὰ τὴν ἀπελευθερωθείσαν μας ἀπὸ τοῦ ἐρυθροῦ ζυγοῦ, τώρα δύναμαι νὰ σᾶς ἀπαντήσω καὶ νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι ὁ «Σεβαστοφόρος» ἐμπέμπει τὸ οὐράνιον φῶς καὶ τὰς φωτεινὰς ἀκτῖνας εἰς ὅλας τὰς κατευθύνσεις. Χαίρω δὲ διότι καὶ ὑμεῖς ἐσεῖς κινεῖσθε καὶ ἱδρύσατε τὸν Σύμβολον μὲ πρόεδρον τὸν ἱερωτάτον καὶ φιλοπρόοδον συμπολίτην μας καὶ ἐκλεκτὸν διδάσκαλον κυρ. Ἐωτ. Κάσσιον. Ἐργασθῆτε χαιρόν εἶναι ἀπὸ ὑμᾶς καὶ ὑμεῖς αὐτὸ ἐδῶ διὰ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ ζυγοῦ καὶ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν μας εἰς τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα, ὅπου ὁ ἅγιος θεὸς ἀποφασίσῃ καὶ ἡ θέλησις τοῦ εὐγενοῦς καὶ πατριωτικοῦ φρονήματος τῆς ἐπαρχίας σας καὶ ἐπιθυμία. Αὐτὸ ἤκουσα ἐγκαρδίως εἰς ὅλα τὰ συμπατριωτικά μου τώρα, καὶ ἂς τὸ 1949 νὰ εἶναι τὸ τέλος τῶν δεινῶν καὶ τῆς ἐξορίας μας.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ καὶ ἡ εὐχὴ αὐτοῦ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

† Ὁ Καρυτσῶν Εὐθύμιος Κυρίαρχος. Καθηγητὴς τῆς ἀρχαίας ἱστορίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ.

Κατ' αὐτὰς ὁ κ. εἶχος συνέβιστο ὡς καὶ μᾶς ἐπληροφόρησε περὶ τῆς δράσεως τῶν ἐκεῖ συμπατριωτῶν μας πολλὰ τὰ καφέ. οἱ Καρυτσῶν πρέπει νὰ ἀπεύθυνται Πανταζοῦ, ὅπου συνέβιστο ὡς ἐκπρόσωποι ἀντιτίρου πολιτισμοῦ ἐκεῖ.

Τὸ ἐν Ἰταλίᾳ ῥίψαν Παντελῆ Παπαϊωάννου, Via Palestro 15 int. 9

Τῷ παναγιωτάτῳ ἁγίῳ Ἐπιφανίῳ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Φυλαδελφείας
Εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε συμπατριῶτα,

Ἡ εὐγενὴς ἐπιστολή σας μεγάλως μὲ ηὐφράνε, διότι ὡμίλησεν ἡ ἀδούλωτος καὶ μεγαλοφυὴς ἐνθουσιασμοῦ πατριωτικὴ καρδία. Ὁμολογῶ, ὅτι οἱ ἑλλαδικοὶ δεινοὶ μοῦ κατελάμβανον καὶ πάντοτε μοῦ παραγωρίζουσι, μοῦ δεδικαιοῦσιν. Τί ἔπαθεν ὁ Κωλέττης ὁ τοσοῦτος, ἕως κατασκηνώσῃ τὴν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν καρδίαν! Διὰ τοῦτο οἱ νεοέλληνες ἐκ τῶν οἰκείων καταβαλλόμενοι καμινῶν εὑρίσκονται πάντοτε δημηγορικοὶ καὶ ἀήττητοι νὰ ἀντιμετωπίσωσι τοὺς ἐχθρούς. Ἀλλ' ὁ μέγας Θεός, ὁ διέπων πάντοτε τοῦ περιουσίου αὐτοῦ λαοῦ, παροργισθεὶς ἡμᾶς ἁμαρτάνοντας καὶ μαστιγοῖ μέν, ἀλλὰ ταχέως ἰᾶται. Πρὸς παραμυθίαν – διότι κοινὸν τὸ κακόν – σᾶς ἀποστέλλω τὸ Κράτος τῆς Ἀληθείας, ἵνα διέλθητε κατ' αὐτὸ τὰς αὐστηρὰς ὥρας.

Ἀπὸ ἑνὸς ἤδη εὐχαίρω πρόεδρος τῆς ἀνωτάτης συντονιστικῆς ἐπιτροπῆς Ἐθνικῶν Ἀγώνων Ἠπείρου, ἐπειδὴ δὲ παρετηρήθη, ὅτι ἡ ἀθηνᾶς τῆς φιλτάτης ἡμῶν πατρίδος εἶναι ἐξ ἄκρου ἐπισφαλής, ἀπεφασίσαμεν ἐν γενικῇ συνελεύσει καὶ ἐξελέξαμεν ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ γράφοντος, ὅπως ἐπισκεφθῶμεν τὰς αἱμαζούσας χώρας καὶ τοὺς μαχομένους ἥρωας μας. Ἐντεξελέξαμεν ἐράνους καὶ ἐκομίσαμεν εἰς αὐτὰ τρόφιμα καὶ ἐνδύματα διὰ τοὺς συμμοριοπλήκτους καὶ δῶρα εἰς τοὺς μαχομένους ἀκρίτας. Ὁ πληθυσμὸς ἔχει ἐγκαταλειφθῆ εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ! Μετέβημεν πολλοί, ἀλλ' ὁ πλῆρες ἔπεσον εἰς τὸν στρατηγόν. Μετέβημεν καὶ εἰς τὸν Δεσπότην καὶ περιελθωμεν ὅλον τὸ μέτωπον καὶ ἐμψυχώσωμεν τὸν στρατὸν καὶ τὸν λαόν, οὕτινος τὸ ἠθικὸν ἤρχισε νὰ κλονίσεται ὡς εἰκὼν ἀλλεπαλλήλων πληγῶν καὶ ἀπογοητεύσεων. Ἐν μέσῳ χειμῶνος καὶ μυρίων κινδύνων διήλθομεν Θεοῦ συνεχόντος καὶ ἐν συμφωνίᾳ μετὰ τῆς ἡγεσίας τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ λαοῦ ἐλάβομεν τὰς ἐπιβαλλομένας ἀποφάσεις διὰ τὴν ἔνοπλον τοῦ λαοῦ ὁρμήν. Ἐδῶ ὀφείλω νὰ σᾶς πληροφορήσω, ὅτι οἱ βράχοι ἔνθα ἐβράνισαν καὶ ἄγρια τῶν ἀγριοσλάβων κύματα, εἶναι τὸ Σοῦλι, τὸ ἀδάμαστον Μέτσοβον καὶ ἡ Κόνιτσα. Εἰς τὰ τρία αὐτὰ μέρη ἡ ἀπάνευθις τοῦ λαοῦ ἦτο ὅπλα! ὅπλα! Εἰς τὸ Μέτσοβον μάλιστα, ὅπου αὐτοφυσαμεν στρατιῶτας ἐνθουσιασμοῦ, σώματα ὁλοσιδήρου καὶ ἡρωϊκὰ καὶ πρόσωπα φαιδρὰ καὶ ῥοδαλά, ἡ ἐνθύμησίς μου ὑπῆρξεν ἐξαιρετική. Ἐπὶ 13 ἡμέρας πολυμερισμοὶ παντοίων ἐθνῶν ἐγένοντο καὶ κατεσβέσθη τὸν ὁρμὴν τῶν ἐπιδρομέων. Τὸ Μέτσοβον ἔχει πολλὴν ὁμοιότητα πρὸς τὸ Πισοδέρι, ὅπου παρόμοια θαύματα διαδραματίζονται. Καὶ ἀναπαύεται εἰκὼν τῆς ἥρωος σύμπαντος Πίνδου, οἱ λεγόμενοι Βλάχοι, ὧν τὸ ὄνομα εἰς τὸ στόμα τῶν νεοελλήνων παρωδεύεται χλευαστικῶς, ἔσωσαν καὶ πάλιν τὴν χεῖρα τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖ μᾶς παρουσίασεν ἐν τῷ πλήθει στρατιώτης καὶ φλογερὸς πατριώτης, ὁ ἀρχιμανδρίτης Μόδεστος, ἀπόφοιτος τῆς Χάλκης, οὗ ὅμοιον πολλοὶ ἄλλον δὲν ἔχει ἡ Ἤπειρος. Οἱ ἱερεῖς σχεδὸν πάντες μετέφυγον εἰς τὰς ὑπαίθρους εἰς τὰ Ἰωάννινα, αὐτὸς δέ, ὡσεὶ ἀκρίτας, ἐρριζοβόλησεν εἰς τὸ Μέτσοβον, τὸν ἀπρόσιτον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Εἰς τὸν ἀγαπητὸν ἀρχιμανδρίτην κ. Καλλίστου ἐξέφαφον καὶ μοὶ

περίοδο τοῦ ἀπό τοῦ 1940 (τόμ. ΙΕ', σύτινος ἔκδ. τσχ. 1-8, 5-6) καί ἔβγ
(καί βεβαίως θέτω εὐχαριστῶ καταβάλη τό ἀντίτιμον) διά νά ἴδω πού
ἐσταμάτησεν ἡ πραγματεία μου διά νά τερματίσωμεν πέρας αὐτήν.
Αὐτά, ἀγαπητέ, ἔγραφον πέρυσι τοιοῦτον ἀκριβῶς καιρόν. Δέν ἀπέστειλα
τήν ἐπιστολήν, διότι ἀνεζήτησιν τόν ἀντιμαχίαν. Τώρα, βλέπω ὁρίζεσθε,
ὅτι οἱ ἐμπόδιοι ἀναπτύσσουν γράφω καί συνεχίζω. Ἐν τῷ μεταξύ περι-
ερρόντισα οἱ συμπολῖται μου διά τήν παρακολούθησιν τοῦ ἐθνικοῦ μας
ζητήματος, ἵδρυσαν τόν "Ἐκπαιδευτικόν" καί μέ ἀπέσπασαν τήν προεδρίαν
καί ὡς βλέπετε ἀπό τόν τύπον ἐφαρμόσθησα αὐτόθεν, ἔκαμα δύο δια-
λέξεις περί τῆς ἐθνικῆς ἀποστολῆς τῆς ἐπαρχίας Κερυτσᾶς καί ἅμα
ἐκτυπωθοῦν θά σᾶς ἀποστείλω. Ἀπό ἡμέρας γράφω ἐν ἐπιφυλλίδι
ἐφημερίδος ἐπαινῶ: "Τά προνόμια τοῦ οἰκ. θρόνου καί τό αὐτοκέφα-
λον τῆς ἐθνικ. ἐκκλησίας" ἐντός ὀλίγου θά κυκλοφορήσῃ καί εἰς βιβλίον
σχιμάδιον καί θά σᾶς ἀποστείλω (ἐάν μοί ἀπαντήσητε, ὅτι ἔρχονται
βιβλία) ἐκ τούτου γαῦρ ἀφορμήν ἱεροδιδασκάλου, ἀρχαίου τρό-
φιμου τοῦ ἑταιρεῖου, μέ παρακαλέσεις νά γράψω. Ἤρχισα ἀπό μηνός
νά μελετῶ τό βιβλίον, καίτοι δέν ἔχω τά ἀπαιτούμενα (ἀπό τινος
ἐσκέφθην τό μοναδικόν ἔργον τοῦ κ. Καρολίδου περί τῆς μαθηματικῆς, ἔχω καί τήν ἀκριβῆ μετάφρασιν τῆς
ἐκθέσεως τοῦ Βελεστᾶ καί τινα ἄλλα) ἀλλά παρατήρησα, ὅτι αἱ
πρός αὐτόν ἀπαντήσεις δέν τόν ἔπεισαν καί πεζεύει τῶν ἐκκλησιῶν
τόν ἄνω ῥοῦν. Δέν θέλω νά ὑποτιμήσω τήν ἐργασίαν ἐξ τοῦτο
τοῦ θαυμασιωτάτου, ἅτις εἶναι ἀξιόλογος, ὡς καί τῶν ἄλλων ἀδελ-
φῶν ὡς καί τήν ἐργασίαν τοῦ φίλου μου ἀρχιμανδρίτου, ἀλλά
θά μοί ἐπιτρέψητε νά ἔχω καί ἐγώ μίαν γνώμην ἀπό τινος ἐπιστασίας
ἀσχολούμενος περί τήν ἱστορίαν καί τούς ἱστορικούς νόμους.
Δέν ἀρκεῖ νά παρουσιάσωμεν μαρτυρίας ἐάν δέν παρουσιάσωμεν
αὐτάς εἰς τάς γενικάς ἐννοίας τῆς ἱστορίας, ἡ ἱστορία ἄλλως
καταντᾶ φωτογραφία ὡς εἶναι ἡ τοῦ ἀκινήτου φρυδοστόμου
(αὐτό, ἐφρόντισα ὁ μακ. Καρολίδης, ὁ ἡμέτερος διδάσκαλός μου)
Τώρα τόν ἐνεθυμήθην μέ τό τελευταῖόν του ὁποῖον μᾶς ἔλεγε ὁ
Βελεστᾶς. Ἀφοῦ ἐθέσατε ὡς ἱστορικόν τό ζήτημα, πρέπει νά τό
ἐξαντλήσητε ἐπί τῇ βάσει τῆς ἐπιστήμης τῆς ἱστορίας (ἐγώ
οὐδέποτε θά ἔθετον τοιαύτην βάσιν, ἐξ ὅσων ἔκαμον καί ἀσυγ-
μέτρ, τόν βασιλικόν, τόν φιλόμουσον, ἐμμανῆ, τόν προσωπικόν παρισυμφ-
νόν, τόν παραμελῆ τῶν ἐκκλησιῶν κ.ἄ.) ἐν παθεῖ περιπτώσει ἀφοῦ
ἐξετάσητε καί ἐκθέσητε τήν ἐκκλησιαστικήν αὐτῶν ἔδραν πρέπει νά
ἐκκινήσητε τήν βάσιν, καί ἄπορον πῶς δέν ἐπεκράτησε ἀπόψις
τοῦ Schlözer, ὅτι ἐμοί οὕτε καί αὐτός ὁ Καρολίδης ἀναφέρει

τὴν μνημειώδη ἱστορίαν τοῦ ἰουδ. ἔθνους, ἔχω ἕνα ὑπόμνημα ὑπὲρ τῶν 100 σελίδων περὶ τοῦ ἐφημερίου τῆς παρασκευῆς καὶ ἑκάστης μαρτίου τοῦ καρυτσίου τὸ θέμα. τὸ μέρος τοῦτο εἶχον μεταφράσει γράψων τὸ ἡμερήσιον σύγγραμμα, "ἐβραιοκρατία καὶ χριστιανοκρατία κατὰ τοὺς δύο πρώτους αἰῶνας". οὗ ἐτυπώθησαν περὶ τὰς 100 σελίδας τὸ ὑπόδειγμον μοῦ κατέστρεψαν οἱ ἑβραῖται... ἐπὶ τούτοις εὐκόλως ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει ἀρήγην τὴν ἑβραιοκρατίαν διατελῶ κατασταλάζων ὑμῖν ἐν χριστῷ ἀδελφός

† ὁ καρυτσῶν εὐθύμιος θεοφίλου μοναχὸς

ψυχικόν 19-i-49.

ψυχικόν τῇ 23 Ἰανουαρίου 1949

Ἔλαβον καὶ διορθώσας καὶ σφάλματα τῆς διαλέξεώς μου, ἅπερ δι' ἐπταίετε ἡ δακτυλογράφος, αὐτὰ δὲ εἶναι ἀναρίθμητα καὶ φρικώδη καὶ παραμορφώνουσιν ἐν πολλοῖς καὶ διαστρέφουσι τὴν ἔννοιαν καὶ εἰσάγουσιν γέλωτας, ἂς ἐγὼ δὲν παραδέχομαι. ἀλλ' ἐγὼ ἐπίστευσα, ὅτι τὰ λάθη εἶναι μόνον εἰς τὸν ἐπίλογον, τὸν ὁποῖον ἡ κ. Μόρφη δὲν εἶχεν ἀντιγράψει καὶ σᾶς ἔδωσα τὸ ἰδικόν μου χειρόγραφον ὅπου μεταξὺ τῶν δύο ἀντιγράφων τὸ κ. Μόρφη νὰ μοῦ συμπληρώσητε μετὰ τὰ ἰδιαίτερα στοιχεῖα καὶ ὅπου γράφω τὸ πειλάδες (αἰτιατική πειλάδες) καὶ τὸ προφῆτης (αἰτιατική προφήτης) ἦσαν. ἀλλὰ ἐξετάσατε καὶ βρήκατε 3-4 ἀντίγραφα εἰς τὸ ὅλον δακτυλογραφήματος τοῦ κ. Μόρφη, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀντίθετον γράμμα καὶ μὴ βρήκατε, ἀλλὰ μόνον τὸν παραλειφθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἐπίλογον. καὶ τοῦτο διότι δὲν εἶχον ἐπιθεωρήσει τὸ δακτυλογράφημα τοῦτο. Ἂν μὲ ἠκούσατε, καὶ τὴν παραπονὴν σας τὴν ἐπλήρωνα ἐγώ, ὅπως πάντοτε. Ἐκτὸς ἐπιστολῆς τοῦ λόγου μου "ἡ ἑλληνικότης τῆς ἐπαρχίας Καρυτσοῦς", ἀλλ' ὁ θεολόγος γραμματεὺς εἰς τὰς προσκλήσεις ἔγραφε περὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ, καὶ οὕτως ἐβάλατε καὶ εἰς τὰ δακτυλογραφήματα. ἀλλ' ὅπως θέλει ἔστω καὶ θεολόγος νὰ διορθώσῃ τὸν φιλόλογον μαρτύρεται. νὰ θυμᾶσθε, ὅτι ἀντέτεινα εἰς τὸν γραμματέα καὶ ἐπέμενα νὰ γράψῃ εἰς τὰς προσκλήσεις ἑλληνικότης, ἔγραφε ἑλληνισμός. τοῦ ἔβαλε καὶ μάτια! οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον, τὸ ἑλληνικόν, ἡμεῖς τὰ νεώτερα καταλαβαίνομεν τὰ ἐξ-ιόντα της, γράφομεν ἑλληνικότης. τὸ ἑλληνισμός ὡς τὸ τοῦ ἑλληνικοῦ παραγόμενον σημαίνει μίμησιν, ἤτοι εἶναι κατὰ τὴν λογικὴν συμβιβαστὸς καὶ οὐχὶ οὐσία... τώρα εἶχε δίκαιον, παταλογιβάντες, ἀλλὰ τιμωρεῖται ἐγώ· διότι μὲ τὸ νὰ μὴ μὲ ἀκούσητε, ἐπάθοσα ὀλονυχτὶν νὰ διορθώσω τὰ σφάλματα αὐτὰ καὶ δὲν τὰ ἐξετέλεσα. λοιπὸν νὰ ζητήσητε παρακαλῶ τὸ ἀντίγραφον παρὰ τοῦ κ. Βίρτου ἀφοῦ τὸ κ. Μόρφη τὰ ἀντίγραφα (τὰ ἐγκρατῆ) νὰ τὰ διορθώσω, μὲ ἕνα πόνον, διότι ἔχω συριγμὸν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὤτων καὶ σφάλματα καὶ δίνας μὲ ὠδινολίαν νὰ διορθώσω ὅλα! Ἦτο δυνατὸν νὰ γράψω ἐγὼ τῶν μετὰ στενοχωριῶν δακτύλων (σ.τ. Μόρφη)

ἡ Τουλαντίων, φροντον, ἐπεσόμην κ.τ.λ. πρέπει νὰ βάλλω καὶ τὸν τονισμὸν
καὶ τὴν σύξυγα καὶ δὶ' ἐπὶ ὑπογραφῆ, πού παντήρησαν ὡς βλέπω εἰς τὸ ὑπαγ
μῶν τῶν ἐξωτερικῶν, παντα χοῦ ἔχει Ἰλλύριοι κ.ἄ τί θά εἶναι "τὸ Δυρράχιον
νεωρισμένη κεῖται" τί εἶναι τὸ ἐλλιπαραλία (= ἐλλ. παραλία).
Ὑπάρχουσι καὶ αἱ ὀλίγαι παραλείψεις ἐν σ. 12. "ἀλλ' ὑπάρχει καὶ τρίτη ἐορδαία
Δένολις" αὐτὸ δὶν θά εἶπε τί ποτε παραλείπεται σιρά ὅλη ὅπου λέγεται εἰς
ποίαν θέσιν κεῖται αὐτη. Διασφέφονται τὰ πράγματα. " . . θαυμασία ἑλληνική
φράσις, πῆς ἐμπορωρίαν . . πολιτιστὴν ἐπίδρασιν ". . ὑπὸ τὸν γλυκὺν ῥοῦν τοῦ
ἱερᾶς δρυός " καὶ οὕτω καθεξῆς, τί νὰ πολυλογῶ; ἔπρεπεν οἱ κύριοι αὐτοὶ νὰ δώ-
σουν μεγαλυτέραν προσοχὴν εἰς τὰ γραφόμενα μου. καὶ νὰ μὴ πάρωσιν αὐ-
τὸ τὸ θαλάσσωμα. εἶπα μερικὰ· ἀφήνω καὶ ἄλλα ὅσα ἐξελαϊσθῆ, γεωγραφικὰ
Κριάνι (ἢ Κρόϊα), Ἡμάθια, Ῥωσαρίων. (= Ῥεγκαίων)
Διὰ τῆς μεταβολῆς τῆς προθέσεως "ἐξ" εἰς "τῆς" παρίσταται ὁ Σκενδέρβεης ὡς
καταγόμενος ἐκ Μακεδονίας, ὅπερ μόνον οἱ Ἀλβανοὶ ὑποστηρίζουσι διὰ νὰ
στηρίζωσι τὴν γνώμην των, ὅτι καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἦτο Ἀλβανός. καὶ αὐτὸ μόνον ἔλε
πε νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας τοῦ Κουρτὰ ἵν' ταῦτον ἀντίγραφον!
Ἀλλὰ παρασάζομαι ὡς ἀγνοῶν καὶ τὴν Μυθολογίαν καὶ διδασκω ἐν ἐξπανσι-
σημίῳ, ἔτσι τὸ ἀντίγραφον τοῦ κ. Μόρρη ἔχει "δὶν θά καταποιήσω ἐπὶ σελμὶν μόρον
τῆς Μνημοσύνης", δηλ. ἡ Μνημοσύνη εἶναι μόρη τῆς ἱστορίας! (σ. 2). Ἐπὶ ἐπρόκειτο
περὶ τῆς γνωσῆς τοῖς πᾶσι Κλειοῦς, ἦτο ἦλο κόρη τοῦ Μνημοσύνης.
Ἄνευ τῶν σημειώσεων ὁ λόγος μου οὐδεμίαν ἀξίαν δύναται νὰ ἔχῃ, οὔτε καὶ κατα-
νοηθῆ δύναται τελείως, σ. 8 γράφει ὁ κ. Μόρρης ὁ Forbiger, ὅπως καὶ ὁ καθηγητὴς
τῆς ἀρχαίας ἱστορίας ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ "δὶν θεωρῶσι . . ." μὲ παρατηρητικὸν ἰῷ, (ποῦ
ὁ καθηγητὴς καὶ ποῦ τὸ ἔγραψε, τοῦτο τὸ ἀναφέρω εἰς τὰς σημειώσεις).
Ἔγραφον καὶ μίαν γλωσσικὴν πρόοδον εἰς τοὺς δημιουργοὺς τῶν Ἐξωτερικῶν. καὶ
μοναν ἐν τῇ συνόλῳ εἶναι ὑπογεγραμμένον (δηλ. διωθύνουσιν οἱ μαλλιαροί) λοι-
πὸν εἶμαι ἀναμαορισίας καὶ σημειλυπῶ καὶ αὐτό.
Τέλος παρακαλῶ θερμὰ νὰ ζητήσητε νὰ μᾶς παραδώσουν καὶ διορθωσμένην ἄλ-
λως ἔχω δικαίωμα νὰ διαμαρτύρωμαι. ὅτι παῦ ἀντίγραφον μὲ φέρα τὴν ὑπογραφήν
μου εἶναι ἄδικον.
Ἐπειδὴ εἶδον, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τοῦ τῶν εἶναι ὁ ἴδιος, ὁ κ. Φιλιανός, εἶναι περιττὸν
νὰ ματαιοπονῶμεν. νὰ εἶχον παρακαλέσῃ πέρυσι καὶ σὰν ἀδύνατον. Πα-
ρέτε λοιπὸν τὸ βιβλίον μου.

Ἀκολούθως Μετὰ πολλῆς ἀγάπης ὁ Κορυτσᾶς Βλάχος Κουρτὰ

τὸ ὑπόμνημα φαρέθηκαν τοῦ "Σχολαρχείου" Κορυτσᾶς, Πρωτ. τῆς Μοσχοπόλεως ἡ Κοινότης, οὗ προϊσταμαι φαίνομαι συλλόγου, ὑφ' ἡμᾶς ἐν
συνεδρίᾳ τὴν 28ην Ὀκτωβρ. π.ἔτους, ὅτε ὁ Σχολαρχείος ἐφανέρωσε τὸν ἐπίσημον ἐμφανίσιν. Ἐκάθεται μου ἐπειδὴ ἡ δημοσία εἶχεν: "Ἑλληνισμὸς τῆς Κορυ
τσᾶς διὰ τῶν αἰώνων κατὰ τὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἔκλαμψιν", ἡ ἐζητήθη καὶ ἀξιώσεων, ἡ ἐκατέρωθεν μοὶ ἐλέχθη, τοῦ ἑαυτοῦ μου, ἵνα κοινοποιήσω αὐτὸ εἰς
ὁδὴ δὲ ὑμνεῖται ὑπὸ συνελεύσεως ἀκροατηρίου, ὑπὸ δὲ τοῦ λοιποῦ ἐχαιδεύθη ὑμνεῖται: διὸ μετὰ τὴν ἀκρόασιν ὑπὸ τοῦ ὑπουργεί-
ων ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλου τῆς Μόρφης ὀνομαζόμενος, ὃν καὶ ἀφῆλον ἐγκάρδιον, ὅθεν μὲ φαρισαϊσμὸν καὶ φαρισαϊσμὸν τὸν λεγόμενον ὄρο
σατεῶν δανεισμοφορημένων. Σημειωτέον ὅτι ἐκινήθη ἡ ἄμεσος ἐκλόγισις ἡμᾶλιστα πρὸ τῆς ἐκφωνήσεως, ἀφοῦ τὸ κεφάλαιον ὑμνεῖται
ὅθεν ἡ γενικὴ ὑμνεῖται ἀμέσως ἀκούσεως ἀκούσεως ἡ φρουρὸς λόγον. Ὅτως ἐξηραντόθη ἡ ἐκλόγισις μετὰ τριῶν ὑπουργῶν, ἡ μετὰ ἀξιῶ
τὸ ἐφεξῆς τεῦχος ὁ συνεταιρισμὸς αὐτὸν ἡμᾶς ἔφερεν εἰς ἐπαφήν. Τότε ἐζήτησα νὰ βγοῦ παραδώση τὸ δακτυλογραφήμα μου. Μοὶ τὸ ἔφερε μετὰ ὀλίγο
ὑπόμνημα (ἄνευ ὕλης τῶν σημειώσεων). Παρετήρησα τόσα σφάλματα, ὥστε ἀφῆκα μερικὰ τὸ ἀναγνώσω ἐν συλλόγῳ τὸ κείμενον ἡμέτερον ἐξήγαγε εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐν-
κ. Διεπραγματεύθην εἰς τὸν Σύλλογον ἡ κατέλιπα αὐτὸν ἀναγνωσθέν, δίδεις αὐτὸ μόνον δὶν ἐδημοσιεύθη, ἀλλὰ ἡ διεύθυνσις τὸ κείμενον ἐν βάρος μου ἐπιτήδειος ἐν-
τῶν κ. Πληροφορηθεὶς ὅδε ἡ μεθ' ἡμέρας, ἔτι δὲ μοὶ ἔφερε τὸ δακτυλογράφημα, ἔνα προσέξω οὐδὲν μοὶ ἔφερεν. Ὅθεν ἀποπάτησα ἀπὸ τοῦ μου ἀπὸ
ἀντίγραφον μηφίρον νὰ διορθώσω ἡ σφραγίδα μου ἡ ἀφῆκα ἐπὶ τῶν λοιπῶν

Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Ἁγίῳ Κυρηναίας
Κυρίῳ Κυρίῳ Εὐγενίῳ Κουρίτα

Σεβασμιώτατε.

Πέρασαν χρόνια πολλά καί δέν πιστεύω νά μέ θυμᾶσαι (Μυρίφυτο) ἀπό τόν Μ.Χ. ἐπιχείρησαν φαρμακωμένα χημικά ἀπό τόν ὁποῖον ἐπιφοιτοῦσαν πρίμετρή. Παρακολουθῶ ταπεινά τά γραφόμενά σας καί ἐκτιμῶ μέ τό ἐκκλησιαστικό καί ἐθνικόφρον αἴσθημα. Καυχῶμαι διότι τυχαίνω πατριώτης σας καί εἶμαι εὐτυχής γιά τήν πρωτοβουλία αὐτή. Εἶμαι 47 χρόνια στό ἐγκαταστημένο φανάρι, ἐγγώριος καί πατριάρχης καί πρίν νά γίνω 90-100 ἀρχιερεῖς. Ποτέ ὅμως δέν εἶδα τέτοια ἐπιπολαιότητα ἀπό τήν ἐκκλησία. Τό ἄρθρο σας ἐξαίσιο καί πιστεύω πῶς θά ἔπρεπε πάταγο στούς ἐκκλησιαστικούς κύκλους καί μόνον οἱ δικοί μας ἐδῶ ἀγγλοι, ἠγόρασαν, διότι αὐτοί μόνοι ὅπως γράφω καί ὁ μακαριστός ἐπίσκοπος Δούκας (οἱ ὁποῖοι γαστρες ἀρχαί ἐκκλησιάζοντο, πρό ταύτα δυνατόν ποιήσαι ἐπουδήν) καί ἐγώ προσθέτω καί πρό τοῦ ὡραίου φύλου. Φαντάζομαι κατά τήν ἐδῶ διαμονήν σας ἔλιγο πολύ τούς γνωρίσατε καί ἐφωτίσθητε ἀπό τά συγκεκριμένα μυαλά τους. Ἕως δέν θά φθάσαμε ὁ αὐτό τό κατάντημα ἀπ' ἡ ἐβραϊκή κυβέρνηση ἀκούοντας τούς συμβούλους τοῦ μακαριτου φαρμακιδη καί ἄλλα ἀθυνόντων τοῦ ὡράτους. Εὐχῆς ἔργον θά ἦτο νά διαφωτίζετο ἡ κυβέρνησις σας γιά τήν ἀπατέχνην ἡ ὁποία γίνεται ἐντεῦθεν ἀπό τῶν Ἁγίων !!! Ἀρχιερέων, πού ἀκούσθηκε ἵδρυμα ἤρθε ἔρχεται καί ὅμως χρόνια τώρα (Γιάννης πίπη, Γιάννης ἀγιά) τό πρόσωπό τῶν σχολῶν μας δέν ἀπό τά φύλλα τῶν Ἀρχιερέων τοῦ φαναρίου. Πρός θεοῦ, ὅτι ἐξερχόμαι ἔντονα ρεῦμα ἐβραϊκό αἷμα καί χιλιάδες παιδιά πιθανόν ἀπό τήν πίπα καί ἤρθε ἐδῶ φορούμαι μιταζωτές ναΐζον καρτέρια, πρός θεοῦ, ποιοι ὑπάρχηγοι τοῦ ὡράτους πέρνω τρία ἐκατομμύρια δρ. τόν μῆνα καί ποιός πρόεδρος πέρνω 12 χιλ. δρ. τόν μῆνα; εἶναι καιρός νά ξυπνήσουμε ὅλους ἐκείνους πού βρίσκονται ἀκόμη στόν ὕπνο.

Τώρα σύν θεῷ ἄν ὁ πατριάρχης ἐπιστρέψει ἀπό τήν ἀποφασιστηριούς ἐκδρομάς πληθιάστηκε ἄν πράξη ἀπό τάς Ἀθήνας καί ὑπενθυμίσατε ὅλα τά τελετούμενα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ἀν πάρη τήν δυσῶπα τήν δικαιοσύνης καί χωρίς φόβο νά διαστρέψη τήν μοῦχλα πού κρύβει νά σκεπάση τά θεμέλια τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βήματος. Αὐτό ὅμως δέν ἀρκεῖ πρέπει ἀφύπνητα νά κτυπηθῇ ἡ

Περναία ὕδρα (Σοφφικιάροι καὶ νομικοσύμβουλοι) αὐτεῖα οἱ ἐδίφθερα
πού ἀπομυρῶτό πτωχό ἐθνικόμαρα ταμεῖο αὐτεῖα οἱ ἐκκλησίες πῶς δηφτη-
ριάζουν τοὺς παπάδες καὶ τὰ πάντα, νὰ χαριεμισθοῦν, αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι
ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς ἐβδομηκοντάς δικαιοσύνης διὰ τὸ ψεῦδος ὁρκωμοσίας
(σιδηρίδη) ἀπεκαθηλώθησαν ψεύτικα, καπάρτα, καὶ ραδιούργα. Πρό
καιροῦ ἔγραψα στὰ ἐδῶ βασανόφυλλα μιὰ γνώμη τὴν ὁποίαν
καὶ σᾶς τῶν ἐκκλησιῶν ἂν καὶ ἐσεῖς τὴν ἐχαρήκετε ὑπ' αὐτὸ τὸ
πνεῦμα γράψτε δύο φύλλα ὅπου θέλετε. Γιὰ τὴν ἐκλογὴ τῶν ὀφφικι-
άλων καὶ νομικῶν συμβούλων χιλιόνιβα βιβλιοθήκη πατριαρχεῖου
θεσσαλονίκης ἐκλογὴ Μ.Τ. ἐκλογή, δυστυχῶς δὲν ἤρα ποτὲ τὸ ἐκχει-
ριμισμένον. μόνον ὁ παπαπάτης ἀναφέρει στὰ βυζαντινά μὲ γίτας ὅτι
οἱ κατὰ καιροὺς πατριάρχαι οἱ διανοούμενοι καὶ προϋχοντες μὲ διάφο-
ρα ἀξιώματα ἐκκλησιαστικὰ Μ. Λογοθέτης Μ. Ῥήτωρ ἐν ὅλῳ ὁ καὶ μὲ
τὸν Μυροποιὸν ὁ ὁ μαΐστωρ ὡσ ἀπεκαλεῖτο Μ. Γιδέων. Ἡ ὑμετέρα ἐσε-
θμιότητα ὡσ γνώστης τῆς ἐκκλησιαστικῆς, θὰ σᾶς εὐχαριστοῦσα
ἂν εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ μὲ διαφωτίσετε τίνι τρόπῳ ἐξελέγοντο
οἱ ὀφφικιάλοι καὶ ἀπὸ ποίους. Καὶ τέτοια χωρὶς παρεξήγηση δὲν εἶμαι
ἀρχομανὴς εἶμαι 78 ἐτῶν καὶ ἀκόμη πρωτεύουσα δὲν ψεύδονται
γιὰ τὸ καλὸ ἄκρα τοῦ πατριώτου πατριάρχου μας, ἐπειδὴ εἶναι χρέος
πρὸς τὸ ἔθνος καθένα περιβάλλον νὰ τοῦ δυσπιστεῖτε ἂν πρᾶξη κατὰ
τῶν Ἑλλήνων, ἂν ὄχι νὰ τοῦ γράψετε πῶς πρέπει γιὰ τὸ συμφέρον
νὰ ἔχῃ ὡς προσωπικοὺς συμβούλους του τοὺς τῶν ἁγ. πρώτου πο-
θνεαρτον ὅσιο ἡγωνίσθη ἐν τῶν πρώτων ἐν τῷ Σοφοῦ βε-
ζηρίδην διαγόρου ζῶσ πρὸς τὸν φαῦλον νῦν ἐκ τῶν ἰατρῶν
γνώσεων φαρμάκου ὡσ ἰατρὸν τῆς πατριαρχικῆς. Αὐτῇ ὅστι-
θραμβώτι καὶ ἡθωώση ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς ἁγ. δικαιοσύνης ὑμοφαν-
τιθοῦς μου καὶ ἀπὸ τὸν χωρεψὸν Β. Δημητριάδην ὡσ χριστὸν ἐπόπτην
τῆς πατριαρχικῆς Αὐτῇ ὡσ χωρίβατα τὰ χειρόπια τῶν ἐδῶ κληρικῶν
οἱ πέντε ἀρχ. ποὺ ἔδωσαν ἀκριβῶν ψῆφον ἔναν τὴν ἐκλογὴν τοῦ
Πατριάρχου ἑτοιμάζονται πυρετωδῶς πρὸς ἀπατροπήν του. Ἂν μᾶς
ἀκούσῃ δὲν θὰ χάσῃ.

Ἀναμένων νέα σας διατρ. ἀσπάζομαι τὴν Μεγάλην
Ὑμετέραν Ἐκκλησιότητα

12-12-1948. Ἐλάχιστος θεράπων. Μυρεψός
Β. Δημητριάδην.

Ἀπάντησις.

Ἀθῆναι - Ψυχικόν, Ἐλπιδῶνος 5. 7-2-49.

Ἀγαπητὲ συμπατριώτα κ. Βασίλειε Δημητριάδη.

Ἡ ἀπὸ 12 π. ἔ. τιμία ἐπιστολή σας μεγάλως μὲ εὐαρίστησε

διότι ἀσχολοῦμαι μὲ ἕν τοιοῦτον περιεπούδαστον θέμα, ὅπως ἦναι ἡ ἱστορία τῶν ὀφειλομένων ἢ μέλλοντος τοῦ πατριαρχικοῦ βίου καὶ ἅμα μὲ συνιστᾶτε τὸ θάρρος τῆς γνώμης σας, καὶ ἐπειδὴ ὀλίγοι ἔχουσι νῦν τὴν τοιαύτην ἀφετηρίαν, ἐτόλμησα νὰ ἀναδημοσιεύσω τὸ ἄρθρον σας καὶ μετὰ τῆς ἐπιστολῆς σας ἐν τοῦ "Προσφ. Κόσμου" 6-2-49. εἶναι τὸ πρῶτον ἄρθρον θὰ ἀποδοθοῦν εἰς 2-3 ἀριθμ. Ἤρχισα ἤδη τῶν πολλῶν ἐργασιῶν μου. ἄρχομαι ἀπὸ τὴν πραγματικὴν ἀφορμὴν ἄπτομαι τοῦ θέματος. χάριν ἐμῶν καὶ ἄλλων φίλων τοῦ πατριαρχικοῦ μεγάρου ἀντίγραφον καὶ γράφω συγκεκριμένως καὶ παρακαλῶ νὰ μοὶ παραχωρηθῶσι αἱ σημειώσεις τῆς ὀρθοδοξίας διὰ τοιαύτην ἐπιστημονικὴν πραγματείαν ἐν τῷ ἐν τῷ "Προσφ. Κόσμῳ" θὰ ἀνακοινώσω, ὅτι σύδὲν ἐπρογραμματίσθη μετὰ τοῦ σοφωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων ἀρνοῦμαι συγκεκριμένως, καὶ ἔχει δίκαιον νὰ παραπονῆται ὅτι δὲν εὑρίσκει ἀδήλως περὶ τούτου. ἐνοχλῶ ἐν τοσούτοις ὅτι ἐπὶ μακρὸν ἠγόρασα ἐναίσθησιν ἐν τῇ παραπομπῇ μου, ὡσὰν ἀρμενικὴν ἄγγλικὸν ὕφος. ὁ ἀρχιερεὺς εἶναι ὁ ὑμέτερος καὶ ἅγιος Καισαρείας Γρηγόριος. ὅστις ἡγωνίσθη ὑπὲρ τῆς πατρίδος διὰ τὴν ἐπιβιοποίησιν. καὶ παρέρχομαι ἐγὼ νὰ διευκρινήσω τὴν ὑπόθεσιν - καὶ χαίρω διότι εἶναι σήμερον εἰς θέσιν νὰ γίνῃ ὁ δίκαιος βραβεῖον τοῦ μεγάρου καὶ πατριάρχου κ. Βενιαμὶν. εἰς αὐτὸν ἔγραψα ἀπὸ ἐνὸς ἔτους δὶς καὶ μοὶ ἔστειλε καὶ ἐπρόκειτο τὴν ἐκ τῆς ὀρθοδοξίας. μοὶ ἀπήντησεν, ἀλλὰ δὲν μοὶ καὶ ἔκτοτε ἦναι δι' ταῦτα. τιμ. τόμ καὶ 18' τόμου τιμ. 5ον 10-11ον τοῦ 16' τόμου καὶ τοὺς δύο ἑβδομαίους τόμους ΚΒ' καὶ ΚΓ' (1947-1948) παρακαλῶ φάβεσι τὴν καρδίαν νὰ συνεννοηθῆτε μετ' αὐτοῦ καὶ νὰ μοὶ ἀποσταλῶσι αὐτά. καὶ ὑπομένατε καὶ τὴν ἀξίαν ἐκ τῶν παραγόντων ἐπιβάλλατε νὰ δίδωμεν. προθύμως ἐπιστηρίσαμεν ἐκ τῶν βιβλίων τῶν ἐφημερίδων τῆς πατρίδος τοῦ πλησίον ὑπαπαντῆς καὶ στέλλομεν ὀρθοφράγιστον σὲ ἐπιστολὴν τοῦ ἀγαπητοῦ Ἁγίου Δαμιανοῦ. νὰ διαμείνῃ μου.

Θυγατὴ τῶν θερμοτέρων εὐχῶν

† ὁ Καρυνῶν Εὐστράτιος Κεφαλήνος.

Ἐν ψυχικῇ νήσῳ 21 Μαρτίου 1944.

Ἀγαπητέ καί περιπόθητε ἀδελφέ

Ἅγιος Βαγγουβίας.

Ἡ ἀπό τόσου χρόνου διψῳ ψυχή μου φύσαν ἐνωχῆς, ἀφοῦ τό συμφέρον τῆς ἐνωτηδίας σου Χριστοῦ ἀπαιτεῖ τοῦτο, ἤτις διέρχεται μίαν σπουδαίαν καμπήν. Θά ἤμην πολύ εὐτυχής, νά ἠδυνάμην νά συντρίβω καί ἐγώ ὁ ταπεινός ὡς τοῦτο καί νά συντρίψω τόν ἡμέτερον καί πολυρίζητον παναγιώτατον κ. Ἀθηναγόραν ὡς τόν παλαιόν κοῦνον ἀρῶνα. Τό ἔργον εἶναι ὄντως βαρύ, ὅσον ὑψηλόν εἶναι καί τό πράγμα, ὅπερ ὄμως δέν εἶδον πού ἐνόμιζον. Θά μοί ἦτο ἴδιον ἀνδικαίωμα διά τήν πραγματείαν μου, ἐάν θά εἶχον αντίγραφον τοῦ λόγου ἅ ἐν δημοσίᾳ. Βεβαίως ὅμως παρατηροῦμαι, ὅτι τό οἰκουμενικόν πατριαρχεῖον πρέπει νά ἀποδείκνυται "Ἡ ἐλληνική ἀνόητος πολιτική, ὅπερ θά ἤθελε μεταβάλλειν εἰς τόν "προφ. κόσμον" τό παρελθόν, ἐναγόμενον τόν καιρόν καί νά ξεπατάσσῃ ἀπό ἅπαν ὁ κοινόν βάρος καί ἔπειτα καί ἐμοῦ ὁ ἐλεεινός σου θεῖος νά μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπό τήν καταδυναστευτικήν αὐτῶν ἐπέμβασιν. Ταῦτα πρίν ἤ ὁμιλήσῃ ὁ παναγιώτατος ἐγώ καί ἔγραφα καί δέον νά ἐπιμερώσῃς αὐτοῖς ὅτι ἡ ἱστορία εἶναι ὁ ἀριθμῶν δάσκαλός καί διδασκάλισσα. Ἀγαπητέ τρυγόνι, ἐν τῷ γράμματι αὐτοῦ τύπον ἔνδια ἡ ἀτμόσφαιρα ἔχει παρέσυρε παθῶν καί ἀναμίξεων ἐν ὑπό δικαίους καταπάτημα τοῦ ἐμφυσίου ἐπιφράγματος, ὑπερπολύ ἀφιλόνικος ἐν τῇ ἡσυχῷ παρρησίᾳ μου, ὡς ἄγγελος ὑπομονῆς, ὁ ἐπτάκις ἀθῶνα γάρας, ἐν ἀποκαθάρσει τοῦ Κυρίου ἄγους, ἀφῆκα θά δυνηθῇ νά βάθη τό φραγγιζιανόν διερωτᾶσθε καί ἐμέ περί τούτου. Ἡ ταπεινή μου γνώμη εἶναι, ὅτι ἐάν τοῦτο ἡ μεγάλη ἐπουδή δέν ἐνδύνεται, δέον πρῶτον διά τοῦ τύπου, διά τῶν ἐπιστολῶν καί ὡς ἰδίων δικαίων ἐγγράμματων νά παραδειγματισθῇ τό ἄδικον - καί αὐτό ἀπό διεθνῶν πράξεων διά τήν πραγματείαν μου: "Τό οἰκουμενικόν πατριαρχεῖον" - ἀνάγκην πάσα νά ἐκτιμηθῇ ὑπό περιβάλλον, νά καταδικασθῇ τό ἄδικον διά πρωτοδικείου. "Ἡ ἀναγέννησις τῆς ἐκκλησίας", ἵνα μή πάθωμεν ὅτι θέλω ὑμῖν καί ὁ μακαρίτης ὡδε δέν θέλω νά ἀπομύσω - τά πτώματα ἦσαν τεταραγμένα ἐν τῶν δημοσίων ἐκείνων, ὅπερ ἀπό τῆς ἐκεῖ "ἀποστολικῆς" ἐβγαλοσίωσαν ὡς "Ἡ ΚΕΒΑ καί οἱ ξένοι βάθρα τρυγόνι θάδειν ἐφεκτικόν ἐμοί ἐχθρικῶν. Ἐγώ ὡς πρόεδρος τῆς "Οἰκουμενικῆς Συνοδικῆς ἐπιτροπῆς ἀρῶν Ἠπείρου" καί τῆς "Ἐξαρχείου" οὐ μόνον ἀντεκαίρησα τόν Παναγιώτατον ἀλλά καί ἀντεκόπτρωσα μέ τήν βιβλίαν μου κατά τῶν τῷ ὑπαπαντῆς

ἐπιμελεῖται παντὸς τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἐπιστασία θερμῶν
ἐγγράφων ἀποφοιτησάντων. ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀνάγκης καὶ
καὶ τῶν γραφομένων ἐν τῷ "Προσφ. κοσμικῷ" κατὰ τοῦ ὀρθοδόξου
φαρμακίδου, ὃν ἔχουσι θεοποιήσει οἱ πολῖται αὐτοῦ, ἐπαλήθευ
τῆς θέσεως μου. Διὰ μὲ ἐπαφῆς αὐτῆς, διότι ἐγὼ δὲν ἐπεβλήθην
τῶν θείων, τὸ πανεπιστήμιον μὲ ἐβλήθειν, ἀλλ' ὅταν ἐβλήθη
καὶ ἐν θεοσεβείᾳ καὶ ὡς κανονικὸν καὶ ἤρχισα τὴν δι-
δασκαλίαν, τότε ἀπεκάλυψας ἀνάγκην εἰς τὴν ἔδραν τῆς ἐκκλησίας
ἐβλήθησαν κρῦα παρεκκλήσια. Τὴν οἱ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ σπουδάζ-
ουσι χρόνον τινὰ ἐπεβεβαίωσαν, [redacted]
β) οἱ μαθηταὶ καὶ ἄθεοι μετὰ ὧν ἔχω παθοῦν ἀγωνιαρμὸν
καὶ γ) οἱ κοινωνιδεῖς οἱ ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ διάπονοῦσι
τὰ καθ' ἡμᾶς καὶ κατὰ τῶν ἀθεμίτων. Μὲ ὠδήγησαν εἰς τὸν
τοῦ Ἁγίου τοῦ Παντελεήμονος, ὅπου τὴν πρωΐαν ἤθελον καὶ μὲ
ἐκκλησιάσουσι μετὰ τῶν ἀσκητῶν, ἀλλ' ἄρχισα ἀπὸ τοῦ δύο μετὰ
μεσονύκτιον μὲ ἀνατροπὴν εἰς τὴν ἔρημον, ἀπειλοῦμενος καὶ
φονεύουσι μὲ κατεδίωξε φόβος ὅθεν ἤρχισα εἰς τὸν παρεκκλήσιον
ἀλλὰ τέλος οὐράνιον μὲ ἐκοιμήθην καὶ ἤμην ἐνώπιον
τῶν ἀθάνατος μὲ ἐκκλησίαν τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὸ
φῶς τοῦ ἡλίου εἶχον πάθη ἀορασίαν! Τέλος ἐπανῆλθον, ἔλη
κοφθῆναι τὴν διδασκαλίαν ὁπότε εὗρον ἄλλο μέσον
νὰ μὲ ἐξώσωσιν ἐκ τοῦ πανεπιστημίου τὴν "Συντακτικὴν
πρᾶξιν" περὶ ἐκκλησιαστικῶν τῶν ἐπὶ κατοχῇ διορισθέντων Κα-
θηγητῶν, καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐντὸς μηνὸς ἐπανῆλθον ἀλλὰ
ἐγὼ καὶ ἐγὼ ὅτι δὲν ἔχω τόπον καθηγητοῦ, ἀλλ' ἄμην
ἐν Θρήκῃ, ἐγένετο ἰδιαίτερα διαταγὴ καὶ σύνταξ ἀπεφάσθη!
ἐν τούτοις δὲν ὑπεχώρησα, ὑπέβαλον ὑποψηφιότητα καὶ μὲ
ὅρον τὸν χρηματικὸν πόρισμον ἐβλήθην μετὰ τέλος καὶ ἄδη
διδάσκω ἕως ἔτι. ὅπου κατ' αὐτὰς ἐκκλήθησαν πάλιν νὰ μὲ
κατηγορήσωσι καὶ ἀπεκάλυψαν, ὅτι μία φωνὴ ψήφος δὲν
ἦτο ἰδιαίτερον μου, ἀλλὰ καὶ τὸ νομικὸν συμβούλιον καὶ τὸ
ὑπουργεῖον ἐπεκύρωσαν δὲ κανονικὴν τὴν ἐκλογήν μου
διότι αἱ φωναὶ ψῆφοι προστίθενται εἰς τὴν πλειο-
ψηφίαν. Πρὸ ἐτῶν ὅτ' ἐγὼ ἐγκατέλειπον τὸ Ἡράκλειτ.
μέγαρον, αὐτοὶ μὲ ἐκάλεσαν ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ἔλεγον
εἰς τὸ συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας καὶ ἐβεβαίωναν
ὅτι οἱ δαίμονες ἐκρυπτοκαρδίνησαν τὸ πᾶν καὶ διὰ μιᾶς
ψήφου πλειοψηφίαν ἐκέρδισαν ἀλλὰ ὁ πρόεδρος θεωρῶν ἀδι-
καίαν τὴν ἀπόφασιν δὲν ἐδημοσίευσαν αὐτὴν καὶ τώρα -

χωρὶς νὰ δημοσιωθῇ, χωρὶς νὰ μὲ ἐνδοιαζήσωσι μὲ παύουν, οὐχὶ τὸ ὑπουργεῖον, ἀλλ' ἡ ἐκκλησία, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι γνωστὸν ὅτι διορίζονται καὶ παύονται οἱ καθηγηταί διὰ βασ. διατάγματος. ταῦτα πρὸς γνῶσιν σας. εἰς τὸν παναγιώτατον μὲ μετανοίαμεν καὶ διαβεβαιοῦμαι, ὅτι ὁ ἀγῶνές μου εἶναι ἀγαθοὶ καὶ δὲν θραύονται. εἰς τὴν συμπάθειάν μου ὁ κ. ἀρχιμ. ἀνδρέας καὶ ἐμὲ διατί δὲν μοὶ ἀπάντησες; θὰ ἔπω εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐτέρου μίαν ἐπιστολὴν καὶ Προφ. ἰωάννου θὰ ἐπιστρέψω τὸν ἀγίου θερμὰς χαιρετισμούς

† ὁ Φαρασιάδου Εὐαγγέλιος Καρίτσας.

Ἐν Ψυχικῷ 23-4-49
τῇ ἁγίᾳ Σαββάτου

Μακαριώτατε,

Εἶχον γράψει εἰς τὸν ἀρχιγραμματέα διότι δὲν ἠμποροῦν νὰ εὕρουν μὲ τοὺς ἀριθμοὺς τὰ ἀγωνίσματα τύχης, καὶ θέλουν νὰ ἐπιμένω καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τόμους! τέλος συνεμορφώθην. εἶδομεν τώρα τί θὰ ἐπινοήσωσιν; ἀναφορὰ κάποιου ψευτοσυνοδικοῦ θὰ εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σας αὐτὴν, καὶ τὸ ὀνομάριον εἰς αὐτοὺς εἶναι ἐπιτρόπαιον τότε μοὶ κατηγόρησαν ἐδῶ, δὲν ἤξιζεν ἀλλὰ Κύριος διαλυσδάρει βουλάς. ἐσύ, ἡ δὲ "ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα" θὰ μοὶ εὐχηθῆτε καὶ νικῶ καὶ ἐγὼ ἕτοιμον ἄλλον τόμον συμπλήρωμα τοῦ "Φρατοῦς τῆς ἀληθείας" καὶ ἐνδύω τὸν "Θριαμβευτὴν τῆς ἀληθείας" ἐδῶ ὅμως ἐπιγράφονται διὰ τὸν ἀμερικανικὸν καὶ ἀγγλικὸν ἀποκινδυνεύει μοι, ὅτι ἤρχισε καὶ μυρίαν φραγκοσυρίαν, ἥτις ἐπεκράτησε ὅτε ἡ Χώρα ἠραμώθη ὑπὸ τῶν Φαναριωτῶν. οὐδεμίαν ἐφημερίδα πρωτοβουλίαν ἀναγνωρίζουσιν. Πέρυσιν ἤθελαν ἴσως ἀνταρτεῖαι εἰς τὴν Ἤπειρον μὲ τὸ ἐκδίδειν τὴν ἀνωτάτης συντονιστικῆς ἐπιτροπῆς ἵνα τὸ δυνατὸν νὰ ἐξοντωθῶσι πρὸ τοῦ Μαΐου, ὅτε ἐπιστρέφουσι οἱ νεῦροι τοῦ καταμιᾶ, καὶ τὰ ἀγαθύσματα τὰ δύναται. ἔχομεν συμφωνον τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ ἐπιτελεῖον. ἀλλὰ ἀνέτρεψε τὸ ἐκδίδειν τὸ νέτο τοῦ Rolling. ἐχθὲς ἦτον ξύλο καὶ τοῦτο ἡ Κυβέρνησιν προσκόπησε εἰς τὸ προγραμμάτιον ἐπὶ τοιούτων συνεχίζω καὶ ἔχω πρὸ τετραετίας πρότερον, διότι ἄμην πάντοτε τῆς φρίκης ὅτι τὸ σύμπαν διαστρέφεται οὐ μόνον δὲν θὰ μᾶς δώσῃ τὴν Βορείαν Ἤπειρον, ἀλλὰ θὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἐχθροὺς τὴν Θεσσαλίαν, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ συντονισθῶμεν

ἀπ' ἐνοίας μὲ τοὺς ἀλβανούς, καὶ εἰς ἀπάντησιν, αὐτὸ
μάλ. εἶπον οἱ φίλοι, αὐτὸ πράττει καὶ ὁ καθοδηγητής μας
κ. Ἔβατ. εἰς προηγουμένην μου ἀναφορὰν περὶ τῆς ἔξαρσ
ἀλβανικῆς ἀντεπεγέρσεως, ὅτι, ἦτον πατροπαράδοτος ἀφη
ρονομία, καὶ τ' ἐπ' ἐσχάτων ἔγινετο. τώρα γνωρίζω τὴ
ὑμετέρα διακαιρίστητι, ὅτι, αἱ μετὰ τὴν ἐπέτειον προ-
σφυγὼν ἀλβανῶν ὀρθοδόξων καθολικῶν καὶ μουσουλμάνων
ἀντεπεγέρσεως κατέληξαν εἰς ἄκυρον πέρας καὶ ἦτον ἀπο
τελεσμέναι ἐντεῦθεν τὰ ἀνωτέρω μετὰ τῆς κυβερνήσεως
περὶ δυναρχικοῦ βασιλέως. ἐπίσης μετ' οὐ πολὺ τὰ
εἶμεν εἰς θέσιν τοῦ διαβιβάσω ὑμῖν ἐγχάρισται. Δέν
γνωρίζω τὰς ἐπὶ τούτῳ σκέψεις τοῦ ἀνωτέρω λόγου, ἀλ-
λὰ τοῦτο μόνον ἠξεύρω, ὅτι καὶ ἐν Κρήτῃ καὶ ἐν Θεσ
ρικῇ ἡ ἰδία αὐτὴ κύρια ἀρχετὴ ὑποδοχὴν μετὰ τῶν
ἀπομάκρυνσιν τοῦ διαβοήτου φανάρη ἐκ τῆς πολιτικῆς
ὅστις ὡς γνωστὸν ἦτον ἐνοδοιπόρος φανατισμοῦ ἐπὶ
Πῶς σᾶς φαίνεται ὁ νέος πατριάρχης; ἐβεβαίωσε ὄχι μίαν
πρίφορον πολιτικήν καὶ ὅλως ἀπορριπτέαν πρὸς τὴν
μέχρι τοῦδε ἐντεῦθεν καθιερωθεῖσαν ἐν φανερίᾳ καὶ κα
τεπτήσασαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀνωτάτου πνευματικοῦ
ἡμῶν κέντρου. περὶ τούτου μετ' ὀλίγον θὰ ἴδητε τὴν
ἀκριβεστέραν γνώμην μου, εἰς τὸν προσφυ. μοναρχον. Καὶ
ἔτι τέλειον ὁ πρῶτος τόμος τῆς πραγματείας μου. πῶς
θὰ ἐκδοθῇ ὁ Β' τόμος, ὁ θεὸς γνωρίζει, ὅστις εἶναι ἀνάγκη
ἀπὸ τῆς Β' ἐπαναστατικῆς κινήσεως (1963) μέχρι σήμερον καὶ ὡς
ἐπίσης θὰ θέσω τὰ πρόσωπα τοῦ μητροπολίτου Ἡρακλείας
ἀπαντῶν εἰς τὸν γέροντα, ὅστις γνωρίμαχῶν περὶ τὰ τέλη
τοῦ βίου ἐποιήσατο ἐπίσημον ἀναφορὰν εἰς τὴν ἀνα-
δήμευσιν ἀθηνῶν διαφθείρων τὸ προνόμιον τοῦ Ἡρακλείας
καὶ τὰ πρωτεῖα τοῦ οἰκ. Πατριάρχου. οἱ ἀκροαταὶ οὐ
μόνον δὲν διεμαρτυρήθησαν, ἀλλὰ καὶ ἐψηφίσθησαν τὴν
ἀναμόρφωσιν εἰς τὰ πρωτεῖα τοῦ 1928. Ἔπρεπε οἱ
θρόνοις τὰ διαφορήσω τὰ ἰμάτιά του, διότι πρὶν τοῦ Βε-
νιζέλου ἡ Ἡράκλεια ἦτο ἡ πρώτη "μητρόπολις τῆς
Εὐρώπης" ὅθεν μετέβαινε ἐντεῦθεν ὁ χριστιανισμός.
καὶ μετὰ τοὺς 18 ἐπισκόπους, οἱ ὁποῖοι καὶ ἡ μάζωξις,
ἀπεστάλη τὸ κέντρον τοῦ χριστιανισμοῦ, διὸ καὶ πρωτό-
θρονος ἐπωνύμησεν. ἔχω γράψει τόμον παρεμφερῆ περὶ
τούτου (ἐκτὸς ἄλλ. τῆς ἀπαντήσεως πρὸς τὸν γέροντα)

φιλοδιήγησιν Ηελασσαικα, οὐ ἐδημοσιεύθησαν μόνον δύο τόμοι εἰς τὰ "θρακικά" οἱ παγιωτηρεζόμενοι διαφωνοί με νὰ ὑπάγω εἰς Κ/πολιν, ἀλλὰ συνέπεσε καὶ νὰ μαζύσω νὰ ὑπάγω ἐκεῖ, ἕνεκα τοῦ ἐπιφανοῦς τῶν πραγμάτ. δὲν γνωρίζω τί νὰ πράξω.

Ἐπὶ ταῦτα χωρὶς εὐχαῖ, ὅπως διάγητε τὸ ἅγιον πάσχα ἐν ἄκρᾳ ὑγιείᾳ καὶ χαρᾷ. καταβάλομαι τῶν δεξιῶν σας. ὑ ὁ Καρυτσᾶς Εὐθύμιος Κωνσταν

Ἐν Ψυχικῷ τῇ 17 Ἰουνίου 1944

Μακαριώτατε καὶ περιποθητε Πάτερ

Μεγάλως ἠγαθύνθην καὶ ἠυφράνθην ἐπὶ τοῖς ὑμνοῦσιν. Ἡ ὑμετέρα ἐκτὴ Μακαριότης ἀφιερώσασα ἑαυτὴν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ἐξ ἀπαζῶν ὀνίκων οὐ παύεται ἐξυπηρετοῦσα καὶ ἐνισχύουσα πάντα ἐργαζόμενον ὑπὲρ καλλωφελῶν σκοπῶν. Τὸ βίωμα τῆς ἐνεργοῦμεν ἐστερούμεθα ἀπό μιᾶς ἀνόητον ἀμεροληψίαν τῶν δικαστῶν καὶ ἐξυφαίνεται ἐνίκησε. αὕτη ἀπέτυχεν ἄλλως θὰ ἐθριαμβεύομεν ἀκαταπαρθύντως. Ἔχω ὑπ' ὄψιν ὅτι πρό ποδὸς μοι ἔγραφεν ἡ Μακαριότης περὶ αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐκλογὴ ἄλλως μόνον ἐπεσκιεψάμην τὸ ἐθνικόν μας..! Ἀκίνδυνον. Χαίρω διότι ὁ καθὼς καὶ γενικῶς τῶν ἐκκλησιαστικῶν βαθμίδων διαβάζω καὶ αἰσθάνομαι ἐθνικοαθανασιακὸν φρόνημα καὶ δὲν ἀπαγοητεύομαι ἐν τῶν ἐφαλμάτων τῶν ἐκκλησιῶν. Ὁ Β! τόμος θὰ ἀφιερώθη εἰς ἕν ἄλλην ἐφημερίδα καὶ κατατεθῶσι καὶ μοι παραχωρηθῇ ἐπὶ ὃ ἔτη ἡ ἐπιφυλάξις, ὅπου εἰς τὸ τέλος θὰ δημοσιωθῇ καὶ ὁ λόγος τοῦ Γεδεών ἀνακίδησε, ὃν ἔχω ἕτοιμον καὶ μόνον προσθήκας τινὰς συμπεριλάβω ἐν τῷ μεταξύ, θὰ ἐπιπροσθέσω ἀποσπάσματα ἐκ δύο βιβλίων μου καὶ τῶν πρώτων ἐννοιῶν τοῦ Ἡρακλείας. Εἶναι τὸ ΙΗ' κεφ. τοῦ συγγράμματός μου, "Ηελασσα sacra" φέρουσα ἐπιτάφιον εἰς πίνακα ζωγραφικὸν περιεχόμενον μεταξὺ τῶν δύο ἐκκλησιαστικῶν κειμένων εἰς τὰ "θρακικά". Ἐὰν κρίνων δύνασθε νὰ ἐκμιμήσητε τὴν ὅλην περὶ θρᾴκης ἐργασίαν μου πιστεύω νὰ ἔχητε καὶ πρακτικὰ τῆς ἀκαδημίας 1930 ὅπου ἐβράβευσε τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Γεδεών "τὰ αὐτόθεν προσφυγικὰ τοῦ μητροπολίτου Ἡρακλείας" καὶ μετὰ τῆς Ἡρακλείας παρεστήσαμεν χάριν τῶν θύνιτῶν, οἵτινες ἐξετύπωσαν τὰ τεθνεῶτα ἔργα του ἐπὶ ἀρίστου χάρτου, καὶ τῆς Κ/πόλεως, ἀλλ' ἐπαθή

καθ' ὅλον τὸν βίον του ἔγραψε καὶ ~~σαπρίσεων~~ ὑπεστήριξε
καὶ ἐναντία γράφει ἐν τέλει: "Τὸν ἐν τύποις βίβλον ὑπ-
ἐμοῦ.. τὰ μὲν ἐκ πηγῶν ἐκλεκτῶν ἀθροίσας, τὰ δὲ μαθὼν
ἐκ παραδόσεως, ὑποβάλλω καὶ καθίκων πρὸς ὠφέλειαν,
ἀγάθειαν, δυναμένοις αὐτῶν τὰ ἀκριβέστερα καὶ καλλιστήμ
γνωστὸν νῦν, ἂν ἦν ἀδύνατον τὰ γράψω πρὸ 45 ἐτῶν
νεωτέρος (ἐπειδὴ καὶ τότε σχεδὸν) καὶ ἐστερήμενος θάρρ
ὅπερ ἔχω τὸν περὶ τὸ δυσχερὲς δυσκολίαν καὶ βίαιμον.»
Τιμῶ δὲ τὴν ἡμέραν μακαριότητι, ὅτι περὶ θρησκ
θεὶ εἶναι μεγάλ τὸν "Θεοφάνην τοῦ Νεοφύτου (6400) τὸν Ἅγιο
Στέφανον ἐν Ἀδριανουπόλει" (6.60) τὸ τρίτον κοῦκο καὶ τ
μαρτυρίαν τῶν ἔργων μου, ἐὰν ἀξιωθῶ νὰ ἐκκλησιάσω.
Καὶ τώρα θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ ἡ φίλη μακαριότης, τῆς
νὰ ὑποβάλω τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μου διὰ τὴν
ἀποστολὴν τοῦ θαυμασίου περιοδικοῦ, εἰς ὃ θὰ ἐξέμα
τοῦ ξοπτοῦ συνδρομητοῦ. Ἔχαιρον συνόλως καὶ περιβ-
βάλλομαι τὴν χαρὰν τῶν γραμμάτων, ἀφθάκ ἀκριβῶς! ὅτι ἀκόμη
νεοδαμώδης θὰ εἶναι ὁ ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ ἀρχαίου μο-
περιβολικοῦ ἐπιμένω, διότι ἐνῶ ἐνόμιζα ὅτι ἐτελείωσα
τὰ βάσανά μου, ἀναγκάζομαι νὰ ἐνοχλήσω καὶ πάλιν τὰ
καλὰ ἀρχιμανδρίτην καὶ ἀρχιγραμματέα. Ἐκ παρεβλήθην
ἡ δέουσα προσοχή, διότι μοὶ ἔλειψαν 5-6 τόμοι, ἄπερ
δὲν εἶχον βιβλία, καὶ παρέλιψαν κοὺς τεμαχαίους δύο
τόμους καὶ 2-3 τόμοι τῶν ἀποσταλέντων μοι, ἄπερ δὲν πι-
θανῶν νὰ ἐξηκριβώθησαν ἐκεῖνος 5-10 ἐτῶν. Δὲν μοὶ ἔλειψαν
δύο καὶ νὰ ἔχω τοὺς τρόπους ἐκείνους. Μετὰ βίας κατώρθω
ἀποκτήσω καὶ εἰς αὐτοὺς τὴν εὐχαρίστησιν, διότι εἰς πάσ
παρουσιάσεται περιστάσεις οἱ δυνατοὶ πρέπει νὰ βασιάζωμαι πά
ἀποσπάσματα τῶν ἀδυνάτων.
Μετὰ τῶν θερμοτέρων εὐχῶν ἡμέρα μακαριό-
τητι καὶ μίαν δημιουργικὴν πραγματείαν ἐκκλησ
τυπωθῆναι, μεθ' ὃ καταναλώσεται τὴν δεξιὰν διάνοιαν.
Διαν φιλοδίδωμι

ὁ ἀνάξιος Εὐθύμιος Καυσοκαλύβης

υ.γ. Ἡ ἐφημερὶς τὴν παραλαβὴν τῶν ἐπιστολῶν μου
προῆλθον ἐκ τὴν ἀπροσεξίαν τῶν ταχυδρομικῶν διανο-
βάσεως ἐπὶ 20ήμερον.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Σεβασμιώτατε,

Ἡ χθεσινή σας ἐπιστολή δι' ἧς μοί ἀνήγγελλετε τήν παραίτησιν σας ἀπό τά καθήκοντα τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου "Σελασφόρος" μέ κατέπληξεν. Εἶναι ἀπαράδεκτος δι' ἐμέ ἡ γνώμη σας ὅτι τό Κράτος εἶναι ἐκεῖνο τό ὁποῖον συνετέλεσεν εἰς τήν ἀπόλυσίν σας ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀντιθέτως, ὡς ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως γνωρίζω, γεγονός εἶναι ὅτι, οἱ τά ἐθνικά ζητήματα χειριζόμενοι ἁρμόδιοι, ἐπεδείξαντο τήν δέουσαν συναντίληψιν ἐπί τοῦ προσωπικοῦ σας ζητήματος. Ἀλλά καί ἄν εἰσέτι τό ἀντίθετον συνέβαινε, φρονῶ ὅτι δέν δικαιολογεῖται μία τοιαύτη ἀπόφασίς σας. Ἐάν ἐπαύσατε νά διδάσκετε εἰς τό Πανεπιστήμιον, ὅμως δέν ἀπεβάλατε τήν ἰδιότητα τοῦ Ἕλληνος Ἱεράρχου καί δεῖ τοῦ Κορυτσᾶς. Καί τό ἱερόν σας ἀκόμη σχῆμα καί μόνον αὐτό εἶναι ἐκεῖνο ὅπερ δέν ἐπιτρέπει νά ἰδιωτεύσητε, νῦν μάλιστα ὁπόταν εὑρισκόμεθα εἰς τάς παραμονάς τῆς εὐτυχοῦς λύσεως τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ ζητήματος μας.

Διά τῆς βεβιασμένης ταύτης ἀποφάσεως σας δέν πανηγυρίζουν μόνον οἱ ἐχθροί τῆς Ἑλλάδος ἀλλά καί οἱ προσωπικοί σας ἐχθροί, οἵτινες, ἐάν παραμένατε ἀκλόνητος ἐπί τῶν ἐθνικῶν ἐπάλξεων θά ἠσθάνοντο ἔτι περισσότερον τήν ἔναντι ὑμῶν σμικρότητά των.

Εὐχαριστῶν ὑμᾶς οἰά τούς κολακευτικούς δι' ἐμέ λόγους σας

Διατελῶ μετά τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ

Στυλιανός Ἐπ. Χαρισιάδης
Α' Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συλλόγου
"Σελασφόρος"

Ψυχικόν 28-6-49

Πρός τον ἀντιπρόεδρον του Συλλόγου κ. Στυλ. Χαρισιάδη

Ἀγαπητέ κ. Ἀντιπρόεδρε

Ἡ σήμερον ἡμέρα δι' ἐμέ ἦτο ἡ ἀπαισιωτέρα τῆς ζωῆς μου καί ἐκείνη, καθ' ἣν οἱ γονεῖς μου κατεδίκασαν εἰς θάνατον. Τό μέτρον μέ κατεδίκαζε διά τῆς ἀποζύξεως, τῆς ἀτιμωτικῆς, εἰς θάνατον ψυχικόν! Ἦτο τό βραβεῖον παντοιοτρόπου πολυμόχθου ἐθνικῆς, συμπολιτικῆς καί ἐπιστημονικῆς ἐργασίας. Σήμερον καί ἐρχόμενοι θά παραμυθοῦν μόνον οἱ ἐχθροί της ἐξόδου, εἰς ἡμᾶς τό μέτρον θέσαν ὑπό τιμῆς τόν πρόεδρον τοῦ Συλλόγου ἀφαίρεσιν τό δικαίωμα νά ὑπερασπίσωμεν τήν πατρίδα. Εἴμεθα κατ' ἀνάγκην παραιτημένοι, καί παραμερίζω καί διαβιβάζω τήν παραίτησίν μου καί ἀπό τό Συμβούλιον. Ἔχω ἀμετάκλητον ἀπόφασιν νά παραλκρήσω τήν θέσιν μου ἀπό τούς ἐξωτερικούς τοῦ ἔθνους. Ἐγώ δέ ἐξ ἴδιων θά παραμείνω πάντοτε τούς ἐχθρούς ἀγῶνας σας, οἵτινες τόσον μέ ἐκφοβοῦσι, καί ὅταν ἡ πατρίς ἀπαλλαγῇ πενταετίαν θά καταβάλω ἀπό τήν πρώτην γραμμήν θέσιν ὡς ἁπλοῦν στρατιώτην νά ἴδω, ὅτι ὑποφέρεται ἐκ τοῦ φρονήματός μου αἵματος ὑπέρ τῆς παθόντος παραφωνίας μου. Νυχθημερόν θά εὔχομαι ὑπέρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος οὗ τόσον ἐπαίζωμεν μετά ἐκφυλισμοῦ ἐμπαιγμοῦ ἡδέως εἴμαι εἰσπνέων διά τούς ἀτρύτους μόχθους οὓς καταβάλλετε ὑπέρ ἡμῶν

† Ὁ Φαρίτων Ἐπίσκοπος Κυρίτσης

Στυλιανός Ἐπ. Χαρισιάδης
Α' Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συλλόγου
"Σελασφόρος"

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ψυχικόν Σημείωσις 5 Τῇ 3-II-49

Ἀγαπητέ μου φίλε καὶ συμμαθητά
Τὴν ἀπὸ 28 Ἰουλίου ἐπιστολήν σου ἔλαβον ὀφείλας ἤδη ἀπάντησιν πρὸ πολλοῦ καὶ ἐπεθύμουν πράγματι νὰ σοὶ γράψω ἀμέσως, ἀλλὰ ἐπανῆλθον πρόσφατα εἰς Ἀθήνας καὶ ὁ διαμονὴ μου εἰς τὸ Ἱερὸν Ἡσυχαστήριον ἐπεβλήθη ὑπὸ τῶν περιστάσεων ἐπὶ πολὺ καὶ ἐπὶ τέλους ἀπεφάσισα νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸν Ψυχικὸν διὰ νὰ ἐργασθῶ ἐκεῖ ἀπερισπάστως. Ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ μου ἀνεῦρον ἐπιστολὰς πολλῶν φίλων καὶ γνωστῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπῃτοῦντο ἀπάντησιν ἄμεσον καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναγκάζομαι νὰ ἀναβάλω τὴν ἀλληλογραφίαν μου πρὸς ὀλίγον χρόνον, ἵνα δυνηθῶ νὰ ἐργασθῶ ἀποκλειστικῶς διὰ τὸ ἔργον μου. Ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ σοὶ γράψω ὀλίγας λέξεις διὰ νὰ σὲ πληροφορήσω περὶ τῆς ἐργασίας μου καὶ τῶν σκοπῶν μου. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπιθυμῶ νὰ μάθω ἐὰν ἔλαβες τὸ βιβλίον μου «Ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου» καὶ ἐὰν ἔχεις τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ γράψῃς τὴν ἐντύπωσίν σου περὶ αὐτοῦ. Ἐπίσης θὰ ἤθελον νὰ μοῦ γράψῃς ἐὰν ἔλαβες τὸ ἄρθρον μου «Ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου καὶ ἡ Ἐποχὴ τοῦ Ὑδροχόου» τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἀκτῖνες» τοῦ Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους τούτου. Ἐὰν δὲν ἔλαβες τὸ ἄρθρον τοῦτο, θὰ σοὶ στείλω ἀντίτυπον

ἐφέξῃ, ἄμα πάντων διάφορος, ὅπως καὶ αἱ ἄλλαι δύο. τέλος μὲ
κατέλαβε καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀφῆμα μὴν ἐφαγείαν, ἀλλὰ ὕστερον
ἀπεκαλύφθη, ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο νὰ διορθωθῇ ἐγκαίρως. Εἶχον καὶ ἄλλα τινὰ σφάλματα, παραλείψεις ἐκ τῶν
καὶ φράσεων μεταθέσεις λέξεων καὶ ἄλλα ἀδιανοήτα ἐκ βάσεως
ἀλλὰ τὸ οὐσιῶδες εἶναι ἐκεῖνο τὸ πρῶτον. Ἐπανέρχομαι ἔκπαλαι
χθὲς νὰ ἴδω τὸν κ. Σαλίβερον, ἀφοῦ ἐβεβαιώθην ὅτι ἀπουσιάζει
ἐκκλησίαν. Ἐκκλησία δὲν τὸ ἐκκλησοφόρημεν, ἀλλὰ ἡ στοιχειοθέτησις εἶναι
πλέον εἰς πλάκας ὅπως τὰ στερεότυπα καὶ δὲν δύναται οὔτε ἤθελε
νὰ διορθωθῇ ὥστε καὶ ἐξ ἀνάγκης ἀναβίπωσις πρέπει νὰ γίνῃ ἐκ
στοιχειοθέτησις. Τὴν προϊσταμένην περὶ ἄλλης προχείρου
διορθώσεως ἀπεδείχθη καὶ ὁ αὐδοκιμος, ἀλλὰ πρέπει καὶ εἶθε ἐξ
διὰ νὰ ἀποφασίσωμεν. Ταῦτα ἐν φίλτατος καθηγούμενος, πρὶν
δημοσιεύσω τὴν ἐπιστολήν. Διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἱστορίας τῆς
ἐπαρχίας σας πρότεινα ὑμῖν ὅρους, οὓς ἔχω δῶσει εἰς τοὺς
ἐκδότας ἐπειδὴ ἦλθον εἰς μὲν ὑμᾶς πληρωθῇ καὶ τυπωθῇ
ἐγὼ δὲ διαθέσω τὸν χάρτην καὶ ἐν τῇ πωλήσει μέρος θὰ
μοιράσωμεν ἢ ἡμιβίαι, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἐγὼ οὐκ ἔχω τὸν χάρτην δίνα
καὶ νὰ διαθέσω, θὰ ἀρκεσθῶ εἰς τὸ 40% ἐπὶ τῶν ἐκτυπωθέντων
βιβλίων παραχωρῶν πάντα τὰ ἄλλα μέρη πρὸς ὑμᾶς.
Ἀπεδήμησα καὶ ἔτυχε τῇ ὑμετέρᾳ θεοφρουρήτου θεσσαλο-
νίκης ὑποδεικνύομαι εἶναι φιλοσέβως
† ὁ Φαρσάλων Ἐκκλησίας Κυρίλλος
Τῷ θεσσαλονικέως ἁγίῳ, μακροποδίτη
φιλίππων καὶ νικοπόλεως κ. Θρυβουκέρω Πατριαρχείου
εἰς Κωνσταντίαν.

Ἀθῆναι - ψυχικόν τῇ 5-ii-49

Μακαριώτατε

Εἰς τὴν ἀπὸ 14 Ἰουνίου μόλις ἀπαντῶ ὥρα μετὰ χάρτου
ἐκδοσεως. καὶ τοῦτο διότι ἀνέμενον τὴν παραλαβὴν τῶν ὑποδοίπων
τευχῶν τοῦ ἐκκλ. φάρους διὰ νὰ εὐκαιρίσω καὶ ὑμῖν ἅμα Μακα-
ριότητα. Τὴν ἀπὸ 26 Αὐγούστου ἐπιστολήν τῆς ἀρχιμανδρίας
ἔλαβον, εἰς ἣν αὐτὴν ἐσημείωσα: "ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ πληροφορῶ
(ὁ ἱερωνυμίνου, διατί δὲν τὰ ἔλαβον, ἀφοῦ ἀπὸ τοῦ πάσχα μετ
ἐσάλπιγξαν) ὅτι ὁ ἐκκλ. φάρος ἐτακτοποιήθη" καὶ πάλιν ἐκκλησι
οὐδὲν ἔλαβον καὶ ἐκρίθημεν ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ φοβούμενοι μήπως
ἐπαναληθώσῃ ἡ ὑποτιμήσεως. Χθὲς εἶδα τὸν ἄγιον ἀπουσιάζων μετὰ
πολλὴν βίαν, διότι δὲν εὑρίσκεται ἐν τῷ μητροχίῳ, ὅπου

(β. φύλλον 1ῳ συνέχεια)

Ἀθῆναι - Ψυχικὸν Ἑλληνικὸς 5
τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1949

Μακαριώτατε,

Ἡ ἐμπιστευτικοποιηθεῖσα συναυλία μου ἐπιτυχῶς μὲ ἀνεχάρισε τὴν πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁδόν. Τὰ τῆς ἐνδιαφερούσης ἐπιστημονικοῦ παναγωνιάτου ἔχουν συναρπάσει καὶ χρόνον ἀπασχόλησιν οὐ διαρκέσουσιν. Πολλὴν χαρὰν μοὶ ἐπροξένησεν ἡ αὐτοῦ ἁγιότης ὁ ὁποῖος ἐκ τῆς ἐπιμελείας τοῦ ὑπερευμεγεθοῦς ἔχει σπουδαιότητα ἀνὰ πολλὰ διὰ τὴν ἐν λόγῳ ὑπόθεσιν. Ἤμην πάντοτε τῆς γνώμης, ὅτι πρὸ πάσης ἀποφάσεως ἀναγκαῖον μία προσωπικὴ μου συνάντησις μετὰ τοῦ ἀνωτάτου ἀρχιερέως, ἐνδιαφέρουσα εἰς τὸ ὕψιστον τῆς Ἐκκλησίας ἀξίωμα νὰ γνωρίσῃ ἀκριβῶς καὶ νὰ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ στόματος, δεξιοῦ εἴτε ἀριστεροῦ καὶ ἄλλως διπλωματικῶς εἰς ταῦτα ἔχω ἐπ' ὄψιν μου-σα τὸν αἰσιοδοξότατον χωρὶς ἐμὲ νὰ ἀναμιχθῶ, διότι δὲν ἐγνώριζον τὰς προθέσεις τῆς Ἀγιότητός Του. Ἡ ἀποχή μου ἔτσι ἀνοικείως νὰ ναυαγήσῃ τὸ ζήτημα. Ἐγράφη ἐκεῖθεν ἐπιστολὴ παρὰ τῶν ἐντεῦθεν πρὸς τὸν παρεχόμενα χάριτα ἐπὶ διπλωματικῆς ἴσως περιόδου ἀπὸ τὴν παλαιὰν καὶ ἀνοικτοσάκκου μορφήν. Ἀλλ' ἡ ἀπάντησις ἦτο ἀνοικτὴ ἀρνητικὴ συμπέρασμα: "ἐὰν ἀπὸ τὸν θελητικὸν μορφὴν ἡ πρόσκλησις ἀπορριφθῇ, τί θὰ συμβαίνῃ, ἐὰν παρουσιάζῃ ἀπὸ τὴν ἐν λόγῳ μορφήν." Διὸ καὶ ἀπεκλείσθη, ἴσως καὶ ἀπορριφθῇ ἀπὸ τῶν πολιτῶν καὶ κυρίων τῆς θλιβερᾶς ἀπάντησις, ὅτινες οὐ μόνον διὰ δίκαιαν αἰρεσιμοποιοῦν τὴν ἀπρεπῆ χάριν, ἀλλὰ ἀποδιώκουσιν αὐτὴν ἐξ ὑβρεως τῶν χειρῶν. Θὰ ζαρώσῃ ὅμως ἐπαναλαμβάνω.

Ἐκ παλαιᾶς ἀρχιγραμματείου ἀπὸ τοῦ ἀρχαιοτάτου γράφημον διὰ γαλεύκης τοῦ ἐπιτ. φέρω: "Ταῦτα σιλλογίας διὰ τοῦ ταχυδρομείου σήμερον ἐξ ὅλου τοῦ μέχρι τῆς ὥρας διὰ ἐλήφθησαν.

Μετὰ σεβασμοῦ ἅμα καὶ βαθυτάτης εὐλαβείας ἀσπάζομαι τὴν ἐκλεκτὴν χεῖρα τοῦ Μακαριότητός Σου, συντόμως τὸ ἐπιθυμητὸν ἀποτέλεσμα προσμένων προσκαλοῦν, ὅτινος εἶναι τὴν ἐθνικὴν μορφὴν τοῦ πολιτεύματος ἀπὸ τὴν βουλησιν τοῦ ἱδρυτικοῦ σωματείου, διότι ἀντεκαθιστᾶ πάντοτε πρὸς τὰς ὑπερφιάλους ἀξιώσεις τῶν ἀλλοδαπῶν τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν. Ἡ προσφυγὴ πρὸς τὸν αἰσιοδοξότατον τῶν Σερβίων ἐμβάλλει ὑποψίας, διότι οἱ παραοκλῶντες ἀπὸ τοῦ Μωάμεθ καὶ τοῦ Ἀράφατ καὶ τὰ ἀρχαῖα σύνολα τὰ ἀποφασιζόμενα ἐμοὶ μὲν διὰ τὰ πολιτικὰ δικαιώματα.

Ἐκ τούτου εὐχόμενος ὑπὸ ψυχὴν ὅλην ἡ αὐτοῦ ἁγιότης ἀπερίφραστος πρόσκλησις εἰς τὴν ἱερὰν ἄγκυραν, ὃ μετὰ τιμῆς ἀναμένω ἀπόφασιν ὅλην ἡ ἀγιωσύνη Μακαριότης ἀσπάζομαι τὰ δεξιὰ ἀδελφικῶς

Ὁ εὐσεβὴς ὑπηρέτης Ἐλευθέριος Βενιζέλος

Υ.Γ. Λείπ ὁ διαπρεσβυγράφος πρὸ οὐ ἀπεκλεῖ διὰ τοῦ ἀρχιερ. πάφου τὸν ἅγιον Θεῶνα, πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἀναγνῶσιν τὰ διαπρεσβεύματά του, διὰ αὐτὸ τὸ τέλειμμα ἀρχιερεύσαμεν μαζὶ καὶ θὰ γράψῃ ἀφρικανικὰ καὶ ἄλλα.

ὁ ἴδιος

(συνέχεια ἀπὸ σελίδος 18)

„μοὶ εἶχε δώσει νὰ ὑπογράψω, καὶ δὲν ἤξευρα καὶ αὐτὸ τὸ ταπεινοφρονικὸν δίκαιον. ἦναι τὸ τρίτον ὅπου ἐνοχλεῖ ὁπὸ ἀντιμηνοῦ διὰ τὰ τέκνα αὐτά· ἦν ἱερέων μακαριότατα, καὶ ἐμαυτόν μου τὸν ἐπίσκοπον αὐτῶν. ἀπηφπίσθην καὶ ἀπορῶμαι, διότι πρὶν δώσω νὰ ἐκτυπωθῇ τὸ θέμα μου περὶ τῶν προνομίων τοῦ ἁγίου τάφου, ἤθελον νὰ δίδαν ἄλλα ἀπὸ τὴν ὁμοιοτροπίαν τοῦ πολιτεύματος αὐτοῦ περιλαμβάνοντα. Ἡ πραγματεία μοὶ ἤρεσε διότι εἶναι γεγραμμένη μὲ ὑπὸ νέον πνεῦμα, ὅπερ πρέπει νὰ δίδῃ τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα καὶ συγχαίρω τὴν αὐτοῦ μακαριότητι ἀπὸ βάθους καρδίας. ἴδωμεν ὑπὸ τὰ προσεχῆ ἄρθρα τοῦ προσφ. πάτερμου μοὶ δοθῇ, ὡς ἐλπίζω, ἡ εὐκαιρία νὰ ἰδῶ αὐτήν. Ὁ ἐξ. τύπος ἀφρᾶς ἐναγγέλου ἀπήγγειλεν ἀπὸ ἄθεν, ὅτι τὸ πατριαρχεῖον ἀλεξανδρείας ἀναγνώρισε τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην! Περὶ τῆς ῥήσεως πρὸς τὴν Κωνσταντίνα ἔγραψεν ἐν ἐκκλησίᾳ ἡ Καθημερινή" πρὸ ἡμέρων περίπου.

Εἶς καὶ ἀπὸ 14 Ἰουνίου διαβιβάσθητε μοὶ παρὰ μακαριωτάτου ὑπὸ τὸν ἀριθ. μακαριότητος ἀπαντᾷ ἄφρα, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἤλθεν ἡ τύπος περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἦτο περιττὸν νὰ γράψω. Ἡ ἀναποινωσία δὲ αὐτῶν τοῦ γράφειν κατέστησε περιττὴν πᾶσαν ἡμῶν ἐξήγησιν. ἄλλως δὲν ἀνεμένομεν σπουδαῖόν τι ἐκ τῆς τοιαύτης δημοσιοποιήσεως καὶ ἀνωφέλου ἐντυπώσεως ἐνταῦθα χωρὶς νὰ ἐρωτηθῶμεν εἶχον προτίμησιν καὶ μοὶ ἀναθέσεως τὴν προσθήκην τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλ' οἱ ἐνταῦθα κύριοι δὲν ἠθέλησαν νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν ἀναίσχυντον συκοφαντικὴν αἴτησιν. ὅπως εἶχον γράψει τὸ ῥῆγμα δὲν εἶναι οὔτε βαρυσήμαντον ἐδῶ, εἶναι δίκαιος καὶ ἡ αἴτησις τῶν χριστιανῶν μόνον διὰ τὸν αἴτιον ἀναστολὴν, καὶ λύσεως θὰ ἐπιτευχθῇ. οἱ ἐνταῦθα παρ' ἡμῖν βουλευσάμενοι κύριοι παραδόξως ἐπὶ τοῦ προκειμένου μοὶ ἐξήγησαν τὴν γνώμην, ἣν ἔδωκα πρὸ μηνὸς καὶ πλέον, καὶ κατόπιν πολυμερῶν συζητήσεως εὑρέθημεν σύμφωνοι εἰς ἅπαν ἄρθρον τοῦ γραφείου, ὅπερ εἶχον οὗτοι δοθῇ. συμφώνως πρὸς ταῦτα ἔδωκα τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαντήσωσιν καὶ ἐπ' ὀνόματί μου, εὐτυχῶς μέχρι τῆς στιγμῆς ἡρκοῦ τὰ ἀγία πάθη ἐκκλησίας εὑρισκόμενα ἐδῶ συνεννόησιν καὶ πρὸς τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. ἀπὸ τοῦ διαπεσεῖν

ἀπὸ ἀμφιβόλου ἔμαι παρηγμένος, ἀδῆ· αὐτὸ ἐπιμένει νὰ ἐπαναλάβω, ὅπως καὶ ἄλλα ἐσυνήθιζα συμφωνῶ ποδὶ μὲ πιέζουσι καὶ θεωροῦσι ὅλων ἐπιβλαβῆ τὴν ἀσυνήθειαν. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι αἱ ἄπαξ διαθεῖσαι ἰδέαι εἶχον ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν παρωχημένων γενεῶν ἰσχὺν καὶ ἡ παγία σφαιρὰ τοποθεσία ἔτεινε νὰ προσαναποδίζῃ πρὸς τὴν πραγματικότητα. Διὰ ἐνίσχυσαν πολὺ καὶ αἱ δημοθεσίαι τοῦ πρώτου πατριάρχου καὶ ἄλλα δημοθεσιώματα ἐν τῇ Εὐρωπῇ. Ἄφες πιστεῦσαι, ὅτι παραπονοῦμαι τὸ τραφὲν ἐμπρός μου ἐντὸς ὀλίγου καὶ ἀντικρύσαν μίαν νέαν μίαν . . .

Ἀπασχολούμενος κάθε στιγμὴν εἶχα τὴν ὑγείαν
Θεοφρουρήτου Μακαριότητος καὶ παραμένω διαπαντὸς.
† ὁ Κορινθίας Κύριλλος.

Πρὸς τὸν Μακαριώτατον ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Σπυρίδωνα Βλάχον

Ἐν πολλῇ ἤμην ἀπορίᾳ, διατί δὶς καὶ τρὶς παρακινηθεὶς ὑπὸ τοῦ ὑπὸ τὴν προεδρίαν μου τότε συλλόγου "Σταυροφόρος" νὰ προλάβητε τὴν ἀπὸ τῆς καθηγεσίας ἀπόλυσίν μου ἐβραδύνατε νὰ ὁμιλήσητε εἰς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν παρὰ ταῖς ρηταῖς ὑποσχέσεις, ὅπως καὶ ἀπὸ ἐκείνου ἀφ' ὅτου δηλ. ἐνεθρονίσθητε, ἐβραδύνετε καὶ ἡ πρωτοβουλία νὰ μοὶ διαμηνύσῃ δι' ἱεροπραξίαν. Ἐπὶ τοῦ μακ. Θεμιστοκλέους, καίτοι οὗτος ἔτρεφε μεγάλην ἐχθρότητα πρὸς ἐμέ, διὸ καὶ ἐγὼ οὐδέποτε ἐπάτησα εἰς τὰ θρυφτά, μοὶ ἐδίδετο 2-3 φορὰς τὸ ἔτος ἡ ἄδεια νὰ λειτουργῶ καὶ τοῦτο κατ' ἐπίμονον ἀπαίτησιν τῶν προβεβαιούντων μοι φίλων – ταῦτα μεταξὺ γραμμῶν ὁ εἰσαγγελεὺς Σας Σαράμπειας – ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος μηδενὸς κωλύοντος νὰ ἀναμένω τὴν τάξιν τῆς λειτουργίας. Προχθὲς εἰς τὸν ἅγιον Παντελεήμονα ἐλειτούργησα ἐξ ἀνάγκης, διότι ὁ λαὸς τὰ μεγάλα ἅγια ἑορτινὰ ἀφηγεῖται ἐταλαίπωρε καὶ διεμηνύθη περὶ τὴν 10 τῆς νυκτός. Οὐδόλως μεμφιμοιρῶ ἐπὶ τούτοις παρὰ τὸ εἰωθὸς μικρὸν ἀκαμπτον, εἰς ὃ κατηντήσαμεν, διότι, ὡσεὶ μὴ ἤρκει ἡ παῦσίς μου, κατώρθωσαν οἱ ἀποπλοὶ ἑτεροί, κρυπτοσυνοδίται, μαθηταὶ καὶ μαθηταί, δι' ἀνηκουστεῖται παρανομίας καὶ μὲ ἀπολογίζωσι τοῦ εὐρηστήματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς μισθοδοσίας, ἣν λαμβάνουσι ὅλοι οἱ ἀποδεδεγμένοι ὑπάλληλοι, ἐν οἷς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ οἱ καθηγηταί! Πρὸς τούτοις διὰ νὰ κατασταθῶσιν ἀδύνατον τὴν ἀποκατάστασίν μου, ἣν κύριος οἶδε πότε θὰ φέρῃ, μοὶ ἐφιλοφρόνησαν αὐθαιρέτως τὰ τελευταῖα ἔτη, γνωρίζοντες, ὅτι ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ δαπανήσω διὰ τὰ διαστήματα. Καὶ χθὲς μετὰ πεντηκονταετῆ περίπου δράσιν ἐθνικὴν, ἐπιστη

μονιμήν, ἐπιμηνιαστιμήν, μετὰ τόσας ἐξορίας καὶ φυλακίσεις καὶ τὰ τελευταῖα δεινοπαθήματα ἐγὼ καταδιαφέρομαι ἐς τὸν διὰ πύρης θάνατον! βῶ μέ ἐν μικρὸν ἐπίδομα τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, ὅπερ χαμβάνω ἐκ τοῦ ΟΔΕΠ, καίτοι κατὰ τὸ συναφθὲν ἐθνικὸν συμβόλαιον, ὅταν ἀπεστάλην εἰς Καρπενήσι ἔπρεπεν, ὅταν ἐπιδιωχθῶ ἐκεῖθεν νὰ χάμνω ὅλον τὸν μισθὸν ἐν ἐνεργείᾳ ἀρχιερέως. Δὲν μεμψιμοιρῶ, λέγω, ἐπὶ τούτοις, μὴ Κύριος ὁ Θεός — συνήθισα νὰ τρέφωμαι ἀσυντιμῶς — ἀλλὰ θέλω νὰ παραστήσω τὴν προσηνεσμένην ἀδικίαν, νὰ μὴ ἀφήσουν νὰ φυτουργήσω 2-3 τὸ ἔτος νὰ μεταχαμβάνω καὶ ἐγὼ ὡς χριστιανός. Ἡ ἀπορίαμου ἐξύθη ἤδη, ὅτ' ἐπανερθὼν ἐκ τῆς χουτροθεραπείας ἔμαθον, φεῦ! ὅτι ἡ ἐπιμηνία καὶ τὸ μράτος ἀπὸ τῆς 23 Ἰουλίου διὰ βασιλικοῦ διατάγματος ἐγένετο ὑποχρέωσις εἰς τὴν Τσπονικὴν ἔτοιμον! ἐπομένως ἔπρεπεν ἐγὼ νὰ ἐπιμείνω ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1917 ἔφερα τὸ στέφος, ὅτε καθιδρυόντισμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ στρατηγοῦ Ι. Παπαφλέσσα μοὶ ἐπρότειναν τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, καὶ ἐπειδὴ ὡς ἄτο ἐπόμενον, ἀπεποιήθην μου ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον (ὁ στρατηγὸς βῆ καὶ δύναται νὰ μαρτυρήσῃ) Ἦσαν ὅμως αἱ μαρυφαί. Τὸ γεγονὸς τοῦτο κατετάραξε τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν καὶ παντὸς ἔλληνος πατριώτου, τρομερὸν νὰ ἀναγνωρισθῇ ἐν Ἑλλάδι ἡ ἔτοιμα ὡς νομικὸν πρόσωπον δυνάμενον νὰ διοικῇ καὶ νὰ διαχειρίζηται τὰ πάντα ἀνεξελέγκτως — διότι τοῦτο σημαίνει τὸ "διὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κανονισμοῦ"! αὐτὸ ὅπερ γίνεται ἐν Ἑλλάδι, ἐν τῇ μητροπόλει τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ἐν τῇ κοιτίδι τοῦ χριστιανισμοῦ, εἰς κανὲν μράτος τοῦ κόσμου δὲν ἔλαβε χώραν, παντοῦ ὁ τσπονισμὸς εὑρίσκεται ἐκτὸς τοῦ νόμου ὡς μυστικὴ καὶ ὕπουλος ὀργάνωσις. Κατὰ τὸ 3ον ἄρθρον "οἱ πόροι τοῦ ἱδρύματος ἀποτελοῦνται ἐκ δωρεῶν... καὶ δὴ ἐξ εἰσφορῶν τοῦ μράτους, τῶν δήμων, τῶν ναῶν καὶ τῶν μονῶν! (τὸ τελευταῖον ἔχει βαρύτητα, διότι ἀποβλέπει εἰς τὰς μονὰς τοῦ ἁγίου Ὄρους, διότι τί θὰ πάρουν ἀπὸ τὰ διαμφισβητούμενα μοναστήρια τῆς Ἑλλάδος.) Κατὰ ταῦτα τὸ "τσπονικὸν ἵδρυμα" τίθεται ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἐπιμηνίας, καὶ αὐτὴ νὰ χαμβάνῃ αὐτὴ θὰ διαθέτῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τοὺς ἑαυτῆς πόρους! ὅτι δὲ οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἀποδεικνύουσιν αἱ τελευταῖαι ἀποφάσεις αὐτῆς πρὸς ἀπογύμνωσιν τῶν ναῶν ἀπὸ παντὸς τιμαφοῦς κόσμου (διότι συμφαρμάτιστα δὲν ὑπάρχουσιν οὔτε εἰς τοὺς ναοὺς οὔτε εἰς τὰς μονάς) καὶ ἀποφασιστρίωσιν καὶ τῆς πνιχρᾶς ἐναπομενούσης πρὸς διατήρησιν 2-3 μοναχῶν ἐγγείου κτήσεως. Φανερόν, ὅτι χειροτέρα ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς ἐπιμηνίας δὲν θὰ ὑπάρχῃ. Δὲν ἐγίνετο εἰς τῶν μεσόν, τὸ μράτος, δὲν ἔφεισεν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην διὰ νὰ ἐπιβάλῃ ἰσόβιον φέρα εἰς τὸν διοικοῦντα τῶν ναῶν. Τοιοῦτον τι ἐγίνετο ἐπὶ Ἡρακλείας καὶ ἀρχιερέως Κομνηνοῦ, ὅτε τὸ μράτος ἐπορθήσατο ὑπὸ τῶν περσῶν καὶ νορμανδῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρῳ νὰ ἐπιστατεύσῃ εἰς τὴν ἐπιμηνίαν πρὸς καταπολεμὴν τῆς αἱρετικῆς γνώμης, ἔτσι καὶ

ἐξέστετο. Ἂς ἀνοίξωμεν πρῶτον οἱ πρόμαχοι τοῦ ταμείου, ἂς παραδώσωμεν τὰ τιμαλφῆ αἰ γυναῖκες, τὰ ἔπιπλα ἐπὶ μεταφορᾶς, ἂς ἐκκενώσωσιν οἱ πολυτεκνίαι τὰ τυφλία πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν συμμοριοπλήκτων. ἀπέναντι τοῦ Πάρου ὑπάρχουσι ἐπιτάσεις καὶ τυφλάδες ἀπέραντοι, αἵτινες ἐκκενοῦνται εἰς 3-4 ἡμέρας καὶ δύνανται νὰ διαθρέψωσι καθ-ημερούμενοι 50000 ἄτομα. Ἐγὼ δὲν εἶδον μικρὰν τινα πρὸς αὐτὴν τὴν φραγμὸν. Ἂς προσκυνήσωσιν οἱ φίλοι μου ὅτι ἔχουσι πρόπτερον καὶ τότε τὸ ἔθνος δύναται νὰ συμπληρώσῃ θ εἶναι τοῦ θεοῦ. πρῶτος ἐγὼ ἀναγνωρίζω τὴν ἐπιταυτίαν ὑπὲρ συμμοριοπλήκτων ἀνάγκην καὶ μέριμναν, ὅστις ἐν μέσῳ φιλικῶν ἔσπευσα εἰς τὴν Ἤπειρον νὰ ἐνώσω τὸν πόνον μου μετὰ τοῦ πόνου των καὶ διωνδύνευσα τὴν ζωήν μου, ὡς καλῶς γνωρίζετε, διαβὰς ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου τὴν μαχομένην καὶ φιλοφρονοῦσαν χώραν, καὶ ἐπρότεινα σχέδιον πρὸς πρόληψιν καὶ περιορισμὸν τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησατε νὰ τὸ βάλωμεν εἰς ἐνέργειαν καὶ ἐπῆρε τὸ μοιραῖον. ἀλλ' ἡ πολιτεία δὲν θεραπεύεται, ὅταν ἀνοίγωμεν νέαν πληγήν. Τὸ κακὸν κατὰ βάθος μόνον διὰ τοῦ καλοῦ πολεμεῖται. Μὴ ἀνοίγετε πρόσθετον πληγὴν εἰς τὸ σῶμα τῆς ἐκκλησίας. Δὲν ἔλαβε ἀκόμη ἀντίληψιν τῶν ποινῶν δημοσίων καὶ καταστροφῶν, αἵτινες εἰς αὐτὴν καὶ μόνην περιορίζονται ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐντεῦθεν, ἀφ' ἧς οἱ μὲν καπεταναῖοι σύγχρονοι πλούσιοι καὶ πεφυτεμένοι, αὐτὴ δὲ ἐμαραμένη καὶ ἀφοῦ ἐδήμευσαν καὶ τὰ ἱερὰ κειμήλια καὶ συκᾶ, ἀναγλύφια καὶ ἅγια ποτήρια πωλοῦνται εἰς τοὺς Ἑβραίους! Ὑμεῖς, ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς, μὴ δίδετε τὸ ἐνδόσιμον πρὸς νέας διαρπαγάς. Ἡ ἱερουσία ἐκείνη, ὅπως καὶ τὸ πάλαι ἐκείνη τῶν Δελφῶν, βαθυνόησε τὸ ἔθνος, καὶ ἐκεῖθεν ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἡ περὶ τὰ θεῖα ἀδιαφορία τοῦ ἐγκληματοῦ καὶ ἡ ἀσέβεια τῶν πεφωτισμένων ἀνδρῶν, ὡς ἀποκαλοῦμεν σήμερον εἰς θυραῖον ἄφρονα εἰς τὸ "προσφυγικὸν κέρδος", εἰς ὃν συνεκλείσθημεν τὴν ἀνεμοβρόχον δι' ἡμέρας ταύτην ἱστορίαν. Ἐκ τῆς ἐνώπιόν μου τὴν "ἐκκλησίαν" τῆς 1-11-49 καὶ ἱερᾶς ἀγανακτήσεως κατέβαλε μαι διὰ τὰ ἐν σελίδι 346 ἄρθρα 4-ε τῆς ἐνοδίου ἀποφάσεως, δι' ὧν δίδεται τὸ δικαίωμα πρὸς ἐκποίησιν τῶν γαιῶν καὶ τῶν μονῶν. Ἐν δὲ σελ. 351 περὶ τῶν "ἀμφίων τῆς ἐναποθεμένης ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας" ἄπερ ἐκλήθησαν νὰ διασώσητε ὑπὲρ τοῦ πενομένου καὶ γυμνητεύοντος ἱερέως ἀνεμίβη, ὅτι ταῦτα χρήσονται πρὸς διασφάλισιν τῶν ἀπαιτουμένων, ἀφοῦ τὴν τοιαύτην περιουσίαν παραδίδετε πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν συμμοριοπλήκτων εἰς τὸ ἐπάρατον "Τσιτσανικὸν ἵδρυμα" πῶς θὰ τὴν παρητεῖσθε διαμιᾶς ταραχῶδους βοῆς τῶν ἀφαιματουμένων πιθήκων πλήττει τὰ ὦτά μου. Σύλλογοι καὶ ὀργανώσεις, ὑμᾶς καὶ ὑμᾶς ἐν νομιμῷ ἐξετέρευσε...

πρώτη ἔφαψη ἡ παραίφασος "ἀφίθνα", ἡ ἀπό ἡμέρας αὐτῆς καί πλέον ἀγωνιζομένη ὑπέρ τῆς ὀρθοδοξίας καί κατά τῆς μασωνίας (ἄρθ 337 τῆς 1-10-49), ἡμοιρούθησε τό φαμπρόν περιοδικόν ἡ "Ἐνορία" (ὀκτάσ. ἀφθά στυπτά, ἄριθ 93 τῆς 15-10-49) καί ἄφθα ἔντυπα. ἰωρύονται διά τά τσιτσινέμενα οἱ Παραμμερεγείται, ἰανίμενει πρός τόν φαύν καί ἐξορύουσι τήν παρακαίφαν πρός τόν ἰδιον τόν ταύτην πόγεμο Δέν εὗρον ἀκόμη τόν ἀρχιδράγγον. Εὐρίσκεται πάντα ἀσθενής καρδία, καί μόνον ἡ ἰσχυρία ἔχει κλείσει τό στόμα ἑρμητικῶς. Τό ἐπίσημον ὄργανον αὐτῆς τηρεῖ ἀνεξήγητον σιγήν καί διερωτάται ἡ ἐφημερίς τῆς "Ἐνορίας" διεκδυνικῶς: "μήπως δέν τρέχει τίς τάς φλέβας τῶν ἱεραρχῶν μας αἷμα ἀλλά νερό; Δέν ὑπάρχουν ἐπί τέλους χριστιανοί ἄνδρες εἰς τόν τόπον αὐτόν; πρέπει νά ἀπεφασισθῶμεν διά τό μέλλον αὐτοῦ τοῦ τόπους" Ἡ βιωτή τοῦ ἡμερησίου κοινοῦ τύπου δέν ἦναι καθόλου ἀνεξήγητος διά τούς εἰδότας τά πράγματα, ἀλλά τῆς ἰσχυρίας ἀποτελεῖ αἴνιγμα ἡ ἐγκληματική τόρη νῦν ἔχον ἀνοχή, ἥτις δι' ἐπίσημου πράξεως ἀπεκήρυξε τῷ 1933 τήν μασσονίαν ὀνομάσασα αὐτήν ἰδιωφελεστρέφειν. Μή θεωρεῖτε, μακαριώτατε, ὅτι δι' ὁμοίας ἀνοχῆς ἐγκαθιδρύθη ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Ἠπείρου ἡ Στοά διά νά ἀποζωώσῃ τούς ἐκεῖσε ἐκκλησιαστούς συμπολίτας. Δέν φρονῶ, ὅτι ἅπαξ ἔπος καί ἅπαξ τῆς καταδίκης αὐτῆς δράσεως, ἀφοῦ ἐγνωρίσθη καί ἔληξε τήν αἰτίαν τοῦ ἐπεταζάσης, δι' ἡμᾶς ἐκ θαύματος ἐκφύγατε τῆς ποινικῆς καταδιώξεως διά τό ἀνάθεμα κατά τοῦ Βενιζέλου. Ἴσως μάλιστα ἐμοῦ παρακολουθεῖτε τάς τρομερᾶς καταστάσεις καί ἐντός τοῦ περιβόλου τῆς ἐκκλησίας, ὅπου ἀντί πνευματικοῦ φωτός πωλοῦνται τά πρωτοπόρια... Διά τοῦτο ἐξετάσθη ὅτι εἶδον ἐπί τοῦ στήθους σας, οὐχί τόν ἡμέτερον Ἰησοῦν, ἀλλά τόν διεσφαρμένον ἀετόν, διά νά ἐάν παραλληλίσῃ ὁ λαός μέ τόν γνωστόν ὑποψήφιον φέροντα τόν βαθμόν 33 καί οὕτινος συμφορεῖ ἡ φωτογραφία μετά τοῦ διεσφάρμου ἐμβλήματος, ἐκμηρυτομήσατε τήν ἁμαρτίαν τοῦ προκατόχου, ὅστις ἔβαλε τόν διεσφαρμένον τοῦ Ἰωακείμ παρά τοῦ πρ. παραμυθίας. ἀλλ' ἐν τῇ "ἐγκυκλοπ. τοῦ ἐθνικοῦ τσιτσινέμου" ἐκδοθείσῃ ὑπό τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἀρίων Γ. Γεωργαλᾶ τόμ. Η', σ. 415 ἐκδιδομένη τό ἐπίσημον ἀπό τοῦ 1758 ἔμβλημα αὐτοῦ πρός τό ἐκκόπτον τοῦτο ὅπερ θ' ἀκολουθήσῃ ἐφόρειαν, ἐνῶ ἐκ διαφόρου θ' εἶχεν ἐκκατέρωθεν τοῦ διεσφάρμου τόν ἀετόν καί τήν Παναγίαν* περί τά ἐκκλησιαστικά ἐκείνου πατριάρχου ἀναφέρονται τά ἑξῆς ἐν σελ. 185 "μνησθείς ἐπί τοῦ τσιτσινέμου ἐφόρεσεν ἐμπράκτως τῆς ἀρχῆς του ἐπιδείξας ψυχικῶν ρώμην ἀξιοθαύμαστον" περί "τῆς ψυχικῆς ρώμης" αὐτοῦ θά γράψω τινά ἐν τῷ προσεχεῖ μέλλοντι γνωρίζετε δέ καί ἡμεῖς ἐκ ἐμοῦ ἀρχαιότερος καί γνησιώτερος καί ἀνδρικώτερος

*Μ. Γεδεών ἐν Ταχυδρ. Ἀθηνῶν 20-8-30 γράφει: "τοιοῦτον νόμισμα κατεσκεύασε δι' ἑαυτόν ὁ ἀγγλικός Ἰωακείμ Γ'. ἀφοῦ τοῦτον αὐτόχειρ εἰς τάς σοφρατίδας αὐτοῦ ἐξεφώνησε τόν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων ἐξεφώνησεν τόν διάδοχον. Αὐτό τό νόμισμα ἐπιτρέπει ὁ ἐπιτροπεύων ἐπιτροπεύσας τοῦ βασιλικοῦ παιδός τοῦ βασιλικοῦ Πέτρου ἐκ Σερβίας πατρός [illegible]

ἐν Κ/πόλει, πρίν. ὡς Παυλιώτης ἐνθυμοῦμαι, ὅτι ἐπί ἡμέτεραν ἐφιλοξενοῦμεν αὐτόν εἰς τόν μυδοπόταμον καί ὅταν τῷ 1905 ἀ μέγας ἐκεῖνος διδάσκαλος κατέστρεψε μίαν μέρα τῆς Παύρας ἐζητήσαμεν νά μεσολαβήσει εἰς τούς βασιλεῖς τῆς πόλεως ὁμογενεῖς νά συνδράμωσι τήν μονήν, ἀπήντησε: "πρῶτ' ἐκκλησίαν θά τό ἔπραττον, ἐάν μοί ἐζητοῦτε νά καταστρέψητε καί τά ὅσα ἔκτισαν ὀρθιαι"! εἰς τήν ἀνοδον τῆς ἱεραρχίας τῷ 1928 ἀπαιτήσεις Ἰωακειμιδου, ὁ ἀείμνηστος Καισαρείας εἰρηναῖος, ἀντέτεινε εἰς ἐπίμονον πάντων ὑμῶν καί τά ἑξῆς: "εἰς τήν καταστροφήν τοῦ Γεροντισμοῦ δέν ἤτο ἀμέτοχος ὁ Σιωνισμός καί ὁ μακεδονισμός, ὡς καταδείκνυται ἐκ τῆς σφραγίδος τοῦ σήματος αὐτοῦ, ὅπερ ἀπό τῆς ἐποχῆς τῶν μεγάλων ἐπιδιώξεων τῶν πατριαρχῶν ἐπί Ἰωακείμ τοῦ Γ' διετήρουν τό κέντρον τοῦ ἱεροῦ τοῦ πατριαρχικοῦ τοῦ Γεωργίου ναοῦ" (Σπόμν. 6. 15). ὡς φίλος παλαιός καί ὑπέρψηφίσας εἰς τήν ἐκλογήν σας εἶχον καθῆκον νά προειδοποιήσω ὑμᾶς ὅτι θύελλα ἐπίκειται καί ἐάν δέν τήν προλάβητε φυσοῦμαι, διότι ἐγώ ἀ ὑφάσας τήν φωτιάν μου ἐν τῇ Ἁλωπεκῇ δέν θά δυνηθῶ νά σωπήσω. ὅταν ἐτέθη ἡ ὑποψηφιότης ὑμῶν ἄνθρωποι, μεθ' ὧν εἶχον σχετισθῆ ἀπό τῆς πρώτης μεθ' ὑμῶν ἐν τῇ "ἑρμῇ" γνωριμίας, μέ ἐπληροφόρησαν μέ κατηχθονίους συσκοπούς, τούς ἐσταμάτησα. ἐν τούτοις ἡ γνώμη σταθεῖσα μου δέν ἐτιμήθη καί οἱ σύμβουλοί σας ὡδήγησαν τά πρῶτα διαβήματα εἰς ἐπιφάνειαν κατωθώσεως. θά ἦμην εὐτυχής ἐάν ἠθέλητε μέ διαφεύσει καί ἡ πικρία τοῦ μαρτυρίου μου ἄρτος θά μοί ἐγίνετο εἰς τό στόμα γλυκύς, ὅταν τά τῆς ἐκλογῆς βαίνωσι καλῶς, ὑπέρ ἧς παυσίθεον ἐπροθυμήθημεν καί θυσιάσθημεν τά πάντα. ἴδε ἀοιπόν ἐπί σοῖν ἡμέραις τῆς ἐμετέρας πανυμνήτης ἀπουσιαστικότητος σύριοδρομήσει αὐτή καί ὁδηγήσει, πεφωτισμένους καί πεφωτοδρομοῦντας εἰς τόν ὠδίνον τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Ψυχικοῖ τῇ 17-11-49

† ὁ τέως μητροπολίτης Καρυτσῆς εὐλόγιος Κουρίλλας

πρός τόν διωθυντήν τῆς ἀμερικ. βιβλιοθήκης εἰς Βόλον
"φωνή ἐν ραμᾶ" ἡ ἔρρας ὠραίτος μακεδονισμός!
ἀδελφική φρός ἀγιορείτας συμβουλή

φίλε κ. Σωτήρι,

ἔλαβον τήν ἐπιστολήν καί ἀκριβῶς ὡσάν, ὅτι ἀνεφέρθητε ἀμέσως διά τό φρικῶδες ἔγκλημα εἰς ὅ παρεδόθην ἐκκλησία καί πολιτεία τῶν ἀναγκαίων ὡς ρυθμιστήν καί διαχειριστήν τῆς ἐθνικῆς αἰμοστασίας καί προνοίᾳ τό "τσιτσικιῶν ἵδρυμα", πρᾶγμα ἀπορρόπαιον, ὅπερ εἰς οὐδέν ὠραίτος τοῦ κόσμου θέλει γένει, ποντικαῦ ἡ μακεδονία εἶναι ἐκτός νόμων καί ἀντιθρησκευτική καί ὕπουλος μικτική ἀρχαιοκωδίς, εἶναι ὁ ἐξοστρακισμός τοῦ χριστια-

νόμου καὶ ἡ ἀριωσοπία τῆς ἐξετάσεως ἐπιμηνίας, εὐτυχῶς ὑμῖν ἀφιέτατα ἐπὶ τούτῳ, μοῦ δίνετε νὰ γράψω ἄρθρον ἐναντίον τοῦ μαθητισμοῦ διὰ τὸ περιοδικόν σας, ἐγὼ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου μηνὸς, ὅτε ἐδημοσιεύθη τὸ ἀπέραντον σας διάταγμα, ἐξηγέρθην καὶ ὠμίλησα δημοσίᾳ εἰς χωρὶς ἀκτρινούς, ὅπου ἐπιχείρησε νὰ πράξῃ ἐν Ἀθήναις πρὸ ἑβδομάδος ἕστησα ἐφεδρεῖον ἀντιγραφικὸν πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἀναμένω ἀπάντησιν διὰ νὰ ἀρχίσω καὶ διὰ τοῦ τύπου τὸν ἀγῶνα* τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἐξακολουθῶ ἀπὸ τοῦ 1913, ὅτε μοὶ προσέφερε ἡ οἰκογενειακὴ θρόνα ὑπὸ τὴν Στοάν, καὶ οὐ μόνον ὡφελιμὰς ἀπεκόμισα, ἀλλὰ καὶ ἔκαμα εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν τοιαύτην διδασκαλίαν περὶ τῶν καταχθονίων θεικῶν, οὔτε ὑπεδείκνυον ἡ μαθητισμοὶ, ὥστε ἔφερον πολλοὺς τότε νὰ δυναστεύσω μὲ ὧν διηγυντήσαμεν ἔπειτα ἡ τὴν φιλίαν ἀφῆ τὴ πλειονότης ἡμῶν ἀμετάπειστοι καὶ μοῦ ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον. Μάθετε μετὰ τὴν ἀποφυλάκισίν μου (ἔκαμα δύο ἡμέρες στὴ) ὅτι ἡ ἐπανάστασις τοῦ πρωτ[illegible] ἐπὶ σαρ[illegible] τὸν ἐν ἡμέρᾳ, τότε ἐγὼ ἔκαμα πρόχειρα ἐκφώνησιν εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ ἔθνους καὶ ἀπέδειξα, ὅτι ἡ ἐπανάστασις καὶ τῆς ἄρχει εἶναι ἐκ τοῦ κακοῦ ἔκαμα τὴν ἐπανάστασιν. Ἐν τῇ καθηγεσίᾳ καὶ μετὰ ἓν ἔτος ἀνεμίγην εἰς τὸ ἅγιον ὄρος ὑπὸ τὴν μετανοίαν μου - ἤμην ἐπὶ δωδεκάτων ἐξαίρετα διότι ἐκήρυξα τὸ Κοινόβιον ἐν τὴν Ἀθῆναν - ἀναβαίνω καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ γραφείου πρῶτον ἔργον μου ἦτο νὰ συστήσω τὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸ πάτριον ἡμερολόγιον, νὰ σταματήσω τὰς 5 μονάς, αἵτινες, ὡς φαίνεται, ἦλθον ἐκβιαζόμενοι ὑπὲρ τοῦ νέου ἡμερολογίου καὶ νὰ ἐπιστρέψω τὸ γράμμα τοῦ Βατοπεδίου ἦτο χρονοβόρημον μὲ τὸ νέον ἡμερολόγιον ἐπιστρέψαι "ἀπαράδεκτον ὡς αἱρετικόν" Μὲ ἐβασάνισαν καὶ χειροτονηθῶ ὡς ἀρχιεπίσκοπος διὰ τὴν ἀθανασίαν ὡς ἤθελον νὰ μὲν ἀφιερώσουν, ἐπὶ δωδεκάτων, ἵνα χρυσώσω ἕδεια ὑποφηφιότητα καὶ ἐξέλεγον καθηγητὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Μὲ ἐπανέλαβον ἀμέσως καὶ μ' ἐφίλησαν ἡ ἀθανασίαν διὰ νὰ ἀπαλλαγοῦν, καὶ ἔσχατα μὲ παρέδωκαν εἰς τοὺς κανονικοὺς διὰ νὰ μὲ ἐξετάσουν, ἀφ' ἑνὸς ἅγιος θεὸς δὲν τὸ ἠθέλησεν. Ὁ καθηγητὴς Σωφρ. Κουγέας καὶ ὁ συγγραφεὺς τῆς "ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τουρκοκρατίας" ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Γ. Γεωργαλᾶς, ὑπουργὸς νῦν τῶν ἐκκλησιῶν, πρὸς τὸ ἔχω συγκρουσθῆ εἰς τὴν φοιτητικὴν λέσχην, ὅπου ἤμην πρόεδρος καὶ αὐτὸς φροντιστὴς καὶ ἀπέκρυπτε τὰ τρόφιμα διὰ νὰ ἐξεγερθοῦν οἱ φοιτηταί, αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἀθῶοι αἰτίαι τῆς καταστροφῆς ταύτης καὶ μὲ ἐδίδαξαν εἰς τὸν τοῖχον.

Ἐν τῇ ἐγκυκλοπ. λαΐδη, ἥτις ἀπὸ τοῦ 1934 κυκλοφορεῖται - πως ἡ ἔκδοσις περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχήν του ἀνέλυσεν, ἀναγινώσκω, ὅτι ἀρτοπώλης ἐμπορικὸς ἐφηβοδιδασκαλάρχης ὑπουργὸς στοᾶς ὁ βασιλεὺς ἀνήκων, ὡς ἀνεκάλυψα ἀπὸ τοῦ 1900 εἰς αὐτὴν (ἔ. σ. 246 ἡ πυθαγόραν σ. 486 ἐκ τοῦ μανουσ. βιογραφίαν αὐτοῦ). ἐν ᾧ ἐκεῖ μεγάλως τοῦ βελτίω ὡρίσκω ἡ ἄλλους γνωστοὺς πατριάρχας ὡς μεγάλους διωρυγμένους, ἄλλους ἵνα ἀνέβασαν εἰς τὸν θρόνον ὑποστηρίζωσαν ἑαυτοὺς ἡ ἠγνόησε τυφλὰ ὄργανα τῆς Στοᾶς, ὡς διεκήρυξε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὁ μέλος τοῦ ἐλαχίστου ἀθωνιάδος μασσώνος θεολόγος Ν. Λούβαρις, θεωρῶν ἀσήμαντον τὸ ὠφέλημα ἡ οὐδέποτε ἐκκλησιῶν τοὺς ἡγεμονικοὺς νὰ ἐπέμειναν εἰς τὴν Στοάν! Μὴ χειροτέρα ἡ Παῦλα ἡ ἄλλας βιομηχανίας γράφει ὡς ἐν "Βραδυνῇ" ἐπιστρατεύσεως τὸ "Ἔσχατον ἐδόμενα" ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὸ προκείμενον ἡ διερωτῶμαι, μοῦ δὲν ἐξηγήσουν ἀκόμη οἱ ἀγιορεῖται, καὶ ἐν ὀφείλεται ὄνομος, ὅπως εἶναι ἀσσύνους τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνωσι τὰς εἰσφορὰς ὑποσοδόους εἰς ἐν ἐπαισιοδοξίαν ἱερῶν σκευῶν κτιστῶν μονῶν ἡ ἡ

* φαίνεται, ὅτι οἱ λόγοι ἐνεσώπησαν τὴν δέουσαν αὐδησιν ἡ οὐδὲ ἤδη μενεῖται διὰ ναυσιμοιάν τὰ μοναστηριακὰ κτήματα ἀπὸ τὴν ἀναλλοτρίωσιν.

ἐναπομφθέντος αὐλαῖς ἐγγείου μετόχου; ἐννοεῖται δικαίως, ὅτι δὲν ἐρώτησα. Ἀφοῦ ἐπαύθη ἡ ἀπὸ τοῦ προσκυνήματος ἐκείνου ἀναβαίνων χερουβικὴ μελῳδία τῶν ἀῤῥένων φωνῶν ἐξ
ἔλαν φορεῖον ἐν 1924 τὸ ὁποῖον εἰς τὴν διοχῆν σύναξιν τῶν Καρεῶν ἐχρησιμοποίησαν σχεδὸν πάντες οἱ ἀδύνατοι ἀσθενοῦντες ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ ἀναγκάσεως καὶ μετόχια χαρὰν τοῦ ἐξοικονόμου, ἐξαιρουμένων τῆς ἀνεργίας τοὺς φρικτοὺς ἀφορισμοὺς τῆς καὶ ἀναθέματα τῶν ἱερῶν χρυσοβούλλων τῆς σιγιλλίων – ἀναπαλλοτρίωτα γὰρ τὰ ἅγια τοῦ θεοῦ ἀφιερώματα – ἀνωρθώθησαν αἱ ἰσχύες τῆς ψυχαγωγοῦ φάντης (σχολικὸς, ὅσος διαπρεπὴς μὲ εἶπε: "δὲν μᾶς χρειάζεται φιλολογία"! ἀλλ' ἐπέρασε καὶ ἐκεῖνη ἡ μεγάλη μοῖρα νὰ ἐξαφανίσῃ ἡ ὁποία ἔτους, νομίζω, ἀπεβίωσεν ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ σταδίου). Τότε ἐγερθεὶς ὁ γηραιὸς ἡ πρεσβύτερος φάντης τῶν ἡμερῶν, ὁ ἀειμνήστος Δαυΐδης ὁ ἐκ τοῦ ἁγίου Διονυσίου ἀνεβόησε: "Πατέρες, σεμνὸν καλὸν δὲν ἠξεύρομεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἤθους τόσον νὰ ἀγαπήσωμεν ὡς ἱεροσκοί", ἡ φωνὴ τοῦ ἡσυχίᾳ παρὰ φάντων ἡ ἀνηκαιοῦσα τότε ἡ ἀναπαλλοτρίωτος. Ἐπὶ ἀφελείαν, ὅπου ἔμεινα ἐκ τὸ Κοινόν, εὐδεὶς ἐτόλμησε, καίτοι πολλοὶ ἦδον ὑπουργοὶ ἡμᾶς ἐβίαζαν, νὰ μεταπείσῃ τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην. Ἐκ 1929 ἀφηγήθην ἡ τότε ἀφεκτέρησεν εὐθεῖς ἐκ ἀμάρτιῃ μας ἡ ἐκωμῴδησαν τὰ μετόχια ἡ ὥρα γεωδυνεύουσι ἐκκλησιαστικὰ νὰ ἡμείωσι τὰς πόλας. Οἱ λαυριῶται νὰ φυρδόσαμεν ἡ διετηρήσαμεν τὰ μετόχια χάριν ἐκ τὴν προσευχὴν τῆς οἰκονομίσης Δεσποίνου ἡ εἰς ἐκείνας τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἁγίου Ἀθανασίου. Περὶ τοῦ ἀναπαλλοτριώτου τῶν ἱερῶν κτημάτων ἔγραφα κατὰ μῆνας καὶ ἀρθρα τὰ ἀντίγραφα ἐκ ἔδωκα ἐκ προφ. μοσμ. δὲν γνωρίζω ἂν μὲ διαβάσουν οἱ ἀγιορεῖται. Ὅπως καὶ διὰ τὴν προστασίαν τῶν δασῶν καὶ τὴν καθιέρωσιν ἔγραφα τῷ 1935 τόμον ἐκ 300 σελίδων περίπου, ὅπερ ἐξέδωκα καὶ δίδω μὲ τὸ ὑπουργεῖον τῆς γεωργίας. Ἀλλὰ δὲν ἦναι τοῦτο μόνον τὸ κακὸν τῶν ἀγιορειτῶν. Ἐκ τὴν παροῦσαν περίστασιν, ὅπου ἀπαιτεῖται αὐτὴ ἡ ὕπαρξις τοῦ χριστιανισμοῦ – διότι μὴ ἀγνοῶμεν, ὅτι ἡ μακεδονία διέτρεχε μίαν ἀπέραντον ρωσικὴν αὐτοκρατορίαν – ἔχουσι καὶ ἄλλο ἐφιάλτην καὶ ὑπερφίαλον κακὸν νὰ ὑπερμαχήσωσι τῆς ὀρθοδοξίας τοῦ χριστοῦ, αὐτοὶ οἱ ἀγράμματοι στρατιῶται τοῦ χριστοῦ οἱ χάριν ὑψηλοτέρας ζωῆς ἀπαρνησάμενοι τὸν κόσμον καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ. Ἡ ἀγιορειτικὴ ἱστορία ἔχει παραδείγματα ἀρχόντων ἱερῶν καὶ αὐτοκρατορίας ἀναφέρω δύο μόνον. Ὅταν ὁ Μιχαὴλ Παλαιολόγος μετὰ τοῦ θρονιβέντου πατριάρχου Βέκκου ἐβίαζαν καὶ ἑνώσωσι τὴν ἐκκλησίαν μετὰ τοῦ πάπα, οἱ ἀγιορεῖται ἔγραψαν τὴν θαυμασίαν ἐκείνην ἐφοδιαστικὴν ἐπιστολὴν καὶ ἐξέπεμψαν αὐτὴν καὶ ἐπέπνευσαν ὅλας τὰς ἀρὰς τῶν ἁγίων πατέρων. Καὶ ὅταν ἐτόλμησε νὰ εἰσέλθῃ βίᾳ τῶν ἱερὰ τόπον, ἀντέστησαν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον καὶ ἀνέδειξαν καθαρσίους μέτρους. Πάλιν ἐκ τὸ βήτημα τῶν Ἡσυχαστῶν, ὅτε ἄλλη ἐπιθυμὴ ἐξεφαίνετο ἐν τῇ Δύσει, οἱ ἀγιορεῖται ἡγουμένων τοῦ ἱεροῦ Παλαμᾶ ἐσπούδασαν ἐκ βασιλεύσωσι καὶ θαρραλέοι πεμφθέντες ἐκ συνόδου τὸν ἀνέδειξαν τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως καὶ τὴν διαστροφὴν τῶν ἀπίστων ἐν τῇ μεταλήψει τοῦ ἀκηράτου – Βουλγαρίαν καὶ τὸν ἀσεβῆ Σιγισμοῦνδον καὶ ἐκ Ἰωάννης, καὶ Ἕλληνας τὴν ὀρθοδοξίαν. Θὰ σιγήσω τώρα, ὅπου ἀνέλυσα τὸ πᾶν; Δὲ μόνον ὅλα ἐδῶ ἀπαιτεῖται νὰ ἀκούσῃ τὴν ἐντρομον φωνὴν

τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων. Ἐπικεφαλῆς τῆς μασσωνίας ἱστανται οἱ ναρκαῖοι, οἱ σταυρωταὶ τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες ἵνα ἀνατρέψωσι τὸ ἐναγγέλιον – διαγνωσθέντα ὑπ' ἐμοῦ ἡ βασιλεία – προσπαθοῦσι ν' ἀναβιβάσωσι τὸ μράτος. Ἐξ αὐθεντικῶν πηγῶν ἀναφέρω παραδείγματά τινα: "οἱ Ἑβραῖοι κατὰ τὸ 1849 (ἔναρ τὸ ἔτος μεταξὺ τῶν Μ. δεκεμβρίου καὶ τῶν ἰουδαίων τοῦ Μανιφέστου τοῦ μαρξ) ὑπῆρχον πλὴν ὀλιγιστῶν ἀπαράβατοι προπαγανδισταὶ τῶν μασσωνικῶν ἰδεῶν ὅλης τῆς Εὐρώπης, ἐκπορεύοντες ὅπως ὑπέρμαχον τὸ δικαίωμα τῆς πολιτογραφήσεως ἐν ὅλῃ τῇ γῇ" (L Bertrand, La Franco maconerie, societe juive, Paris 6.284, 343) καὶ παραπέμπω εἰς ἐμπρόσθιον ἐνύγραφον τοῦ ἥρωος παλαιμάχου ἰατροῦ (ὃν γνωρίζουσιν οἱ ἐνθρῖται ἐν τῇ Μόσχᾳ) τοῦ Ἀριστείδου Ἀνδρουτσου: "ἡ Ἰουδαία δι' ἐμοῦ τῶν αἰώνων οἱ ἀφανεῖς ἐνθροὶ τῆς ἀνθρωπότητος" (Ἀθῆναι 1949) ἀλλ' ὅδη ἡ μασσωνία ὑρίσκεται ἐναντίον ἡμῶν καὶ ἐνεργάζεται μετὰ τοῦ κομμουνισμοῦ (ὅρια καὶ τὸν ἀρχισυνταγματάρχην Τσερτσιλ "πρέπει ἡ φραγκομασσονία νὰ διαφωτισθῇ ὅσον καὶ ὅσον, ἵνα ἀποβάλῃ τὸν δρόμον εἰς τὸν κομμουνισμόν" (Revue mac conique octobre 1901, 615.) ὁ δὲ Ἑβραῖος μασσόνος ὑπουργὸς Μ. Gaslani εἰς τὴν συνδιάσκεψιν τοῦ 1894 ἔλεγεν: "ἡ φραγκομασσονία δὲν εἶναι ἄλλο πλὴν ἡμιμεταμφιεσμένη δημοκρατία, ἀδύνατος ἡ ἰδία δημοκρατία ἀνεπαίσθητος" (Bulletin du grand-orient 1894, 6.389) καὶ δι' αὐτὸ τὸ ὑπόμνημα παραπέμπω εἰς δύο παλαιὰ ἔργα τοῦ μεγάλου ἀνδρουτσου "Τί ἐστὶ Μποϊδομασσονία" Ἀθῆναι 1926 καὶ "Κίνδυνος ἐν ὄψει καὶ ἡ πέμπτη φάλαγξ ἀπὸ τὸν ὑψίστιον" Ἀθῆναι 1944 (σελ. Κεφ Γ'. οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ Μποϊδομασσονισμοῦ ἦσαν ἑβραῖοι. ἐκ τῶν 554 ἰσοβουλευτῶν ἦσαν ῥῶσοι μόνον 30, ἑβραῖοι 447, πιθουανοὶ 43, γερμανοὶ 18, ἀρμένιοι 8 – ἀλλ' ἔχετε καὶ δύο εἰδικά, ὅπερ ἔπρεπε νὰ φωτίσῃ τὸ ἁγιορειτικὸν ὄρος. τὸ "πρακτικὸν τῶν σιωνιστῶν," ὅπερ μοὶ ἔφερε ὁ Βενιαμὶν τοῦ παπαγεωργίου ῥῶσος γέροντος Κεραμίτου τῷ 1944 εἰς λαύραν καὶ παρέδωκα ἐπειδὴ μετέβαινον εἰς καρσέαν ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς μονῆς εἰς τὴν Ἰατρικὴν παιδίαν, οὗτος τὸ ἔσωσεν ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ι. μπάρτσου. Τὸ βιβλίον τοῦ φίλου προηγουμένου κ. Θρυβαίνου Ἐνθρίτου, ὅπερ δυστυχῶς δὲν ἔχω ἐπαύδαι καὶ θὰ ἦτο ὑποχρεώσεως ἂν μοὶ ἐστέλλετο, εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς ἀγιορείτας καὶ αὐθεντικόν, διότι ὁ συγγραφεὺς ἦτο αὐτόπτης. τοῦτα ἀρκοῦσιν, ἵνα πεισθῶσι οἱ ἀγιορεῖται ὅτι ὁ τσιτσεκλῆς εἶναι ὁ πρόδρομος τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ ἐπὶ τούτων πολεμοῦμεν εἰς τὰ βουνὰ ἀνοίγομεν διάπτυγα τὰς πύλας εἰς ὑπερ ἀναφέρω καὶ δύο ἁγιορείτας οἵτινες ἐγκαίοθησαν ἐμφανῶς καθ' ὅλον τὸν βίον κατὰ τὴν μασσωνίαν, εἶναι ὁ χριστοφόρος Λαυριώτης, ὅστις ἔγραψε τὸ "Ποιμοκαθαρτήριον" 1872 καὶ "Ἡ θεία μαγεία" 1877 (ἀμφότερα ἀποτελοῦσι χιλιοσέλιδον). καὶ ὁ Κοσμᾶς Φλαμιάτος ἐνθρίτης, ὅστις εἶναι ἀρκούντως γνωστός, ὅπως καὶ ὁ ἐκάτης ἀγωνισθεὶς ὑπὲρ τοῦ παπικοῦ Ἡμερολογίου καὶ κατὰ τῆς μασσωνίας Ἀρβανίτης Κοΐτας, καὶ τελευταῖος ὁ Λαυριώτης ἀθανάσιος θαυμαστὸς φαρμακοποιός, ὅστις νομίζω ὅτι συρίσκεται εἰς τοὺς ἁγίους τόπους. Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ λόγος ἵνα ἱστάμεθα ἀμέριμνοι φρουροὶ διὰ τῶν αἰώνων ἐπὶ τῶν

ἐπάλξεων τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ὤμην ὑποφέβαιον ὅτι θὰ ἀντέχω καὶ νὰ τὰς ὡραίας αὐτὰς παραδόσεις ἡμῶν ἀπὸ παρθενικῶν ἀγώνων ὑπερ-
βαινόν καὶ ἐθνικῶν ὑπὲρ τῆς ἀξίας ἡμῶν πίστεως.

φυλακαὶ τῇ 25 νοεμβρίου 1949

† ὁ Καρυτσάκης Εὐάγγελος Καισαρίας.

Πρὸς τὸν κ. Γαβριὴλ Ἀρνέλλον διευθύνοντα γραμμένα ἀπὸ 25-11-49 διὰ τὸ ζήλημα μου εἰδὸ ζωμβ-
Ἀθῆναι - φυλακαὶ τῇ 10-11-49 λον ἀποφράσεως - Ἀρ. 215 τοῦ Α' τόμου
ἀλληλογραφίας εἰς τέλος

Τῷ φραγ. Φόλγερ εἰς Μονάχον. ἀγαπητέ μοι φίλε,

— Πρότριτα μετὰ χαρᾶς ἔλαβον τὸ γράμμα καὶ εἶδον μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως, ὅτι ἀπολαύετε πλήρους ὑγείας. πολὺ ἐλυπήθην διὰ τὰς ἡμετέρας δοκιμασίας, αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλουν εἰς ἀνθρώπων κατὰ τὴν κακὴν περίοδον. οὕτως ἀποδίδουσι τὰς εὐεργεσίας, ἀντὶ τοῦ ὑμᾶς χορεύ-
καὶ τιμῶντες ἄνδρας θυσιάζοντας ἅπαντα τὸν βίον των χάριν καὶ ἀφιερωμένους τῇ Μούσῃ. δοξάζω τὸν παντοδύναμον θεόν, διότι ἔσωσεν ὑμᾶς ἐκ τῶν παγίδων τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐφύλαττε τὰ ἔτη τῆς ζωῆς του μεγαλητέρου βυζαντιολόγου τῆς ἐποχῆς ἡμῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπιστήμης. θλίβομαι δὲ διότι ἐτάφησαν ἀνθρωποι ἐξ οὗτινες ἐβοήθουν καὶ ἀπὸ δι' ἐνδρα ἀγαθοὶ καὶ πρωτοπόροι. ἀλλὰ θὰ παραγραφθῆτε, ὅταν μάθητε ὅσα σπέρματα ἐγὼ αὐτὸς παρὰ φίλων καὶ ἐναντίων μεγάλης ἐπ' ἐμοὶ ἐνεργειῶν, ὅπως ὑπῆρξεν ἡ καθ' ὑμᾶς ὁ ἐκλ. Καισαρίας, ἐν τῷ 1920 ἐπανέρχομαι ἐγὼ ἐκ τῶν θέσεων του. πιστῶν καὶ ἐλάβετε τὸ ἐν σελ. 320 ἐξ ἐμῶν βιβλίων μου· πανεπιστημιακαί. τὸ ἀρχεῖον τῆς ἀληθείας Ἀθῆναι 1944, ὅπερ συνετάφησαν ὀλίγους μῆνας πρὸ τῶν Δεκεμβριανῶν. τὰ ἐπαναλαμβανόμενα μαρτύριά μου εἶναι ἀπεριγράπτα· διότι ὡς ἄγριος ἀπαχθείς, ἐνῶ ἤμην αἰχμάλωτος ἐν στρατιωτικῷ ἴλωνι, διέτρεχα ἐν φυλακαῖς καὶ ἐδιηγήθην ἐκ τὰ ὑψηλότερα ἄρχοντα ἐπὶ τρομερῶν ἡμέρων βρισμάτων ἡμῶν ἦτο πρᾶγμα παρὰ θανάτου, διότι ὅταν ἡ φάλαγξ ἀποδυματοφόρων ἔφθανεν εἰς τὸν παρνασσὸν 14 ἄρχοντα μεθημαθόντος ἐν τῇ ἐξαντλήσεως, ἔπρεπε νὰ τυφλωσθῶμεν τὸ πρωΐ ἐκ ἄγριας κρύου μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἐν μέσῳ ἐρειπίων καὶ ἀετραπῶν καὶ ἐλιοθυέλλης ἀφ-
παύσεως ἐκ τοῦ διαμετρήσεως ἐβαπτίσθημεν καὶ ἐτρέχαμεν εἰς τὸ βιότοπον νὰ φάγωμεν ἐν τοῖς ἀπρόοπτα δόξης. ἀλλὰ φάλαγξ μαρμαρωτῶν ἔπεσεν εἰς διαφυγὴν μου. ἔμπροσθεν αὐτῶν ἐβαδίζον ἀθῶοι ἀνθρωποι· καὶ μετὰ πολλῆς μεγάλης πρὸς ἐπιστήμην πάντων. ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἡ δίωξις δυστυχῶς δὲν ἔπαυσεν, διεξάγομεν ἀνάγκην ἀγῶνας, ἀλλὰ δὲν ἀποδυσπετοῦμεν· "Κύριε ἐμοὶ βοηθὸς καὶ οὐ φοβηθήσομαι, τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος" κατὰ τὸν Δαβίδ. πρὸς δόξαν τῆς ἐπιστήμης ὑπενθυμίζω ὑμῖν ὅτι εἰς ἐβγάλαμεν καὶ ἀναντίρρητον ὑμᾶς διὰ νὰ ἴδωμεν τὸν πόνον καὶ τὴν συμφοράν μου, διότι ἐπὶ

τρία σχεδόν ἔτη ἤμην ἐγγεγραμμένος τῶν ἰταλῶν εἰς Ἀθήνας. Ἤμην ὑπηρεβαμαι ὅτι ἐγγεγράφητε, διότι ἀφ' ἡμοῦ ἔφθασε ὁ καθηγ. κ. Ἰω. Παπαδόπουλος, ἐρωτῶν πάντοτε αὐτὸν περὶ ἐμοῦ. πράγματι δὲν ἠδυνήθην κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν μας ἐπὶ πολὺς νὰ ὁμιλήσω περὶ τῶν βυζαντινῶν, ἀφοῦ ἤμουν ὅτι ταχέως θὰ ἐπανέλθητε. φαίνομαι διότι ὁ Κοντάρης ἔκαμε τὸ πρὸς ἡμᾶς καθῆκον ἀπὸ ἐλαχίστου ἀπὸ ὧν ὁ Dölger ἐξυπηρέτησε τὸν ἱερὸν τόπον ἐνεργήσας παρὰ τῷ ἐν Μονάχῳ στρατ. διοικητῇ νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς βουλγάρους. ἐλευθεριάσαν οἱ μοναχοί, ἐλευθεριάσαν καὶ οἱ θησαυροὶ τοῦ ἄθω, ὃ δὲ διὰ τῶν ὑμετέρων ἤδη δημοσιευμάτων θαυμάσιος βίκτωρ ὁ καθηγ.

Ἡ ἐξαγνισμένη τῶν ἀγραφιτῶν θεὶ εἶναι αἰωνία. πρὸ ἑβδομάδος ἔθαψεν τὸ πρῶτον καὶ δίμηνον τὸ δεύτερον δίμα. ἔμαι πολὺ εὐτυχὴς διότι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δύο αὐτῶν θὰ δυνηθῶ ἐν πάσῃ ἀνέσει νὰ τελειώσω τὴν μρίβιν. χθὲς ἔγραψα εἰς τὸν πατριάρχην ἀλεξανδρείας νὰ μοὶ διαθέσῃ τὸν "ἐκκλησιαστικὸν φάρον" νὰ δημοσιεύσω ἐκεῖ ἐξῆς ἔτσι μίνωπες οἱ ἄνθρωποι καὶ δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ φωτισθοῦν. Ἡ χαρὰ ἡ μεγάλη αὕτη τοῦ ἐνδότου καὶ ἡ μεγάλη καρδιὰ ἡμῶν μοὶ ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εἶμαι εὐχάριστος καὶ νὰ διαθέσω πᾶσαν μου τὰς πνευματικὰς μου δυνάμεις νὰ ἀφιερωθῶ ἐν ὅλῃ τῇ πραγματικότητι τὸ μεγάλο ἔργον, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν ἀληθεστάτην δόξαν τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστήμης ἐκάλεσα τὸν πρόεδρον τῆς ἑταιρείας βεβ. σπουδῶν κ. Παν. Κουρίτσαν καὶ παρακάλεσα ἡ ἑταιρεία νὰ διαφημίσῃ εἰς τὰς ἐφημερίδας τὸ ἔργον. Μοὶ ὑπεσχέθη. Ἴδωμεν. Ἐδῶ ἀθῶος καὶ ἡ ἀντίληψία ἔζησε τὸ πνεῦμα τῶν.

Τοῦτο συμβαίνει εἰς χώρας ἀποχτίστων φώτων. ὅτι δὲν δύνανται νὰ γνωσθοῦν προσηκόντως καὶ ἐκτιμηθῶσιν. ὁμοιάζουσι τὰ ἄστατα πλοῖα τῶν χαρτῶν: ἐπειδὴ δὲν δύνανται νὰ δράψωσι σταφυλὰς εἰς ἀναλογράδας διὰ πετροβόλημάτος ἀπορροίβδουσιν αὐτάς. ὁ πρόεδρος καὶ ὁ διευθυντὴς τῆς ἐπιτηρίδος ἐθαύμασαν μὲν τῶν ἐργασιῶν μου μὴ φαντασθέντες, ὅτι κατέχομεν τὰ ἀπόρρητα τῆς διπλωματικῆς, ἀλλ' ὅμως ἠρνήθησαν νὰ στείλωσι διὰ τῆς δημοσιεύσεως. καὶ οὐμόνον τοῦτο ἀλλ' ἐν μέσῳ τῆς ἐργασίας μου μὲ δίκαιον ἀποτέλεσμα καὶ μοὶ ἐπῆραν καὶ τὸ πρὸς μρίβιν ἔργον, ἀφοῦ μοὶ ἐφίλησαν χεῖρας καὶ πόδας νὰ θελήσω νὰ κάμω τὸν κόπον. πῶς χαρακτηρίζετε τοιούτους ἀνθρώπους; βλέπον εἰς τὰ ἀστεῖα τοῦ "ἰφιγενείας αὐλίδος τὴν ἐπιτυχῆ χαρακτηρισμόν. εἰ μὴ ἀθῆναι τιθάσευαι..." ἆρα καὶ τὸν πτοιμαίτος ἡμῶν ἑλληνικὸν ἔθνος ψάλλει ἱερεμιάδα διὰ τὴν ἀναξιοπαθοῦσαν ἔκτοτε ἐνδόξου ἐθνίας των Μουσῶν ἆρα θὰ ἀπορρίψητε πᾶν ὁ κρίνος καὶ ἄπειρος νομοδιδάσκαλος πρόεδρος τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπιμρατείας ἀντιχώρησε τὴν ἀδικίαν ταύτην; ὑπέψυφεν εἰς τὴν ἰδιοτροπίαν τοῦ κ. Κουσουδί, ὅστις, ὅταν ἔλεγεν ὁ γραμματικὸς ἀστήρ, ἔκλινε πρὸς τοὺς γαλάτας καὶ συνεβίβη μετὰ τοῦ κομμουνιστοῦ Merlier διὰ νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἱστορίαν καὶ ἔντως ἐπέτυχεν

ἀφῶ ἐν ἀρχῇ ἐκτίθεμαι τοὺς σοβαροὺς λόγους, δι' οὓς ἀπεφάσισεν ἡ Millet καὶ ἐπροετιμήθη ἡ δόξα. αὐτὸ φυσικὰ γρίφει ν' ἀφήσω τὸ γαλαντόμον φιλότιμον καὶ δὲν συνέφερ ν' εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ πρώτου νὰ φιλοξενήσω τὴν ψυχρίαν. ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀποστέλλω ὑμῖν τὴν "Ἱστορικὴν βιβλιογραφίαν" εἰς δύο τόμους, ἡ τρίτος εἶναι εἰς τὰ πιεστήρια. ἐν σελ. ιβ' διαγνώσεται τὰ ὀνοματοθέματα τῆς ἐμφορίας μου: "παρῆλθε τὸ πρῶτον ἔτος, παρῆλθε τὸ δεύτερον καὶ πλησιάζω πρὸς τὸ τέρμα τὸ τρίτον ἔτος εἶναι θαυματουργὸν δι' ἐμέ" ποῦ νὰ ἐφαντασθῶμεν ὅτι τὸ τοιοῦτον θὰ μετεχειρίζετο ὁ κόσμος ἐναντίον μου ὡς δοκίμιον! ἀλλὰ κατηγγέλθη ὅτι ἐκάμνομεν τοὺς τρομοκράτας ἴσως δικαίως! ἔνεκα ἵνα ἐπιχειρήσω ἀπὸ ἐδῶ δεσπόζων τοῦ ὑψίστου νὰ ἀποστάλῃ ταχέως τὴν παρουσίαν ἐμῶν ἀδελφῶν ἡ ἄλλαι θὰ σκάσω ἐφ' ἑαυτῆς

Φίλτατε πρεσβύτερε ἀδελφέ καὶ συλλειτουργέ
† ὁ μητροπολίτης Φαρσάλων Συνοδινὸς Κυρίλλος.

Ψυχικόν 12-12-49

Ἀγαπητὲ κ. Σωτήριε, Τῷ Σ. Σχινᾶ εἰς Βόλον

Πρὸς χάριν τοῦ περιοδεύοντος, ὅπερ θέλω νὰ προσδώσῃ, ἀφίνω τὰς ἐμὰς μεταρρυθμίσεις, ἃς ὅλων μοῦ ζητᾶτε,

"Πρὸς ἀμφοτέρας συνεντευξις αὐτεξήνιος"

παραπλεύρως παραβαίνομεν ἀκαλλίστως καὶ χωρὶς παραφράσεως ὡς ἔχει καθυστερεῖ καὶ ἡ "ἀγιαρετικὴ βιβλιοθήκη", νὰ τεθῶμεν ἐπὶ μεφαλῆς ἱεροῦ ἀγῶνος, νὰ ὁμιλήσωμεν καὶ γράψωμεν ἐφ' ὅσον ἡ ἐπάρατος ἐκκλησία σιγᾷ. ὅλα τὰ θρησκευτικὰ περιοδικὰ ἀνεξαιρέτως ἐξηγέρθησαν καὶ μυρίους τοὺς κώδωνας τοῦ συνδρόμου, διὰ τὸ φριμῶδες ἔγκλημα..." αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ πρόλογος, τὸ δὲ συγχαίρω, ἐὰν ἐπιμένετε ἀφαιρέσατε τὸ κατηφορητήριον" νὰ μένῃ "ἀδελφικὴν συμβουλήν, ὅμως καὶ ὀφειλὰν διαμαρτυρίαν" τὸ "διὰ νὰ ἀρχίσω" προσθ. "πρὶν ἀρχίσω" μετὰ τὸ: "συνηντήθημεν εἰς τὰς φυλακὰς" γράφ. "ποθητῶν ἐν τῇ ἐνοριακῇ εἰκόνι τεσσάρων δεκάδων καὶ πλέον βίων ἃ εἶναι αἱ ἀφορμαὶ τῆς πολιτείας ἐν οἷς καὶ ὁ στρατηγὸς κ. Ι. Παπαφίλιππος ὃν τὴν σκιὰν ἐνηγάθημεν" μετὰ τὸ ἀνεκηρύχθημεν ὑπὸ τῆς Μετανοίας μου." προσθ. "ἀφ' ἧς πρὸ δεκαετίας εἶχον ἀπομακρυνθῆ, δι' οὓς λόγους γνωρίζετε πάντες καὶ ἐκτὸς τοῦ ἁγίου ὄρους, ὅθεν ἀνεγινώσκομεν ἐφημερίδας τὸ 1914 καὶ ἔπειτα, ὅσα ἔγραφα διὰ τὸ ζήτημα τοῦ μοναχισμοῦ καὶ ἰδίᾳ τὰ ἐν τῷ "Ἐμπρὸς" ἡ ἄρθρα τὸν Ἰούνιον τοῦ 1923" τὰ "ἡμῶν ἐπὶ δεκαετίαν... ἐκ τῶν λαύρων" ἀφαίρεσον. μετὰ τὸ "πάντων ἀμφοτέρων" προσθῆ "καὶ νὰ πείσω τὴν ἱερὰν μου μετάνοιαν ν' ἀναταλάβῃ ὑπὲρ αὐτοῦ πρωτοβουλίαν ἐν

τῇ ἱερᾷ κοινότητι, ὡς πρώτη τῇ τάξει ἠνώθησαν ὅλαι αἱ μοναὶ τότε ὡς γνωστὸν καὶ αὐταὶ αἱ πάντε αἴτινες" τὸ "νὰ σταματήσω τὰς 5 μοναὶς νὰ φύγῃ. ἀντὶ τῶν: "καὶ νὰ ἐπιστρέψω τὸ γράμμα... ἀφετικὸν "τοῦ ἦτο ἡ ἀφοβίωσις τῶν βλαχίων πρὸς τὸ πάτριον ἐκκλησιαστικὸν ὕδωρ νὰ προσεγγίσῃ, παρὰ τὰ εἰωθότα πολὺ αὐστηροὶ πρὸς τὴν ἀδελφὴν μονὴν τοῦ Βατοπεδίου, νὰ ἐπιστρέψῃ γράμματα αὐτῇ, ὅτε οὐ συνώδευεν ἀπαθὴς ἐπιγράφαντες: "ἡ μὲν ἀσθενὴς γίνεται εὐχαρίστως δεκτὸς πρὸς νουθέτησιν, ἀλλὰ τὸ γράμμα ἐπιστρέφεται ὡς χρονολογημένον μὲ τὸ αὐθεντικὸν ἡμερολόγιον. ἀπεύθυνε καὶ ἀδελφικῶς εἰς τὸν ἀγῶνα πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τοῦ ἱεροῦ τόπου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταστατικοῦ χάρτου καὶ τὸ ἐπιστύλιον ὄντο ἡ ἵδρυσις τῆς ἀθωνιάδος ἱερατικῆς σχολῆς" Μέγας ἔπαινος καὶ ἀείμνηστος ἐπιγνωμοσύνη ἀφῆσαν ἐν τούτῳ τοι, ἀρχαρέται διότι ἠγνόησαν ὅλαι αἱ μοναὶ πρὸς στερέωσιν τοῦ καθεστῶτος καὶ διόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων. Ἡ τελευταία μου ἐνέργεια, πρὶν ἀπέλθω εἰς ἀθηναίαν ὄντο ἡ ἐξῆς: Τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1937 ἐπληροφορήθην, ὅτι εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ἐνετάσσετο νέος κανονισμὸς τῆς ἀθωνιάδος ἀνατρέπων ὅλως διόλου τοῦ ὑπ' ἐμοῦ ἐνισχυθέντος καὶ ἰσχύοντος μέχρι σήμερον καὶ ἐπαναφέρων τὴν σχολὴν εἰς τὸ πρῶην καθεστώς, ὡς τριτάτου ἐγκυκλίων σχολείων. ἐπετέθην γράφων κατὰ τοῦ ὑπουργείου καὶ ἐνήργησα διὰ τοῦ τύπου καὶ πρὸς τὰ πατριαρχεῖα νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἐπικυρωσις αὐτοῦ. Τὴν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου τόπου δρᾶσιν μου ταύτην ἀποδεικνύουσι οἱ ἐν ἀθήναις." γραφ. νὰ μείνω ἀγιορείτης ἐπὶ δυσαστείαν ἐπέμενον ἀρνούμενος τὴν θέσιν, παρὰ τὰς προτροπὰς μου τῶν συναδέλφων μου βλαχίων καὶ πολλῶν ἄλλων. Διὰ ἦλθον εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος ἀπέστρεφε πρέπειν ἡρύσαθαι διαφόρων τὸν σκοπόν. Ἵνα μελετήσω... ἢ τὸ "κυριοβέβηκεν" πρὸς "ἔρως" εἰς τὸ "Κλίμαξ ἡμερώτατε... τὸ νοεῖν, πρὸς τὸ πρὸ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος ἔτους πρὸς ἀγιορείτην καὶ ἐξῆς ἐπιστολὴν χάρτα καὶ ὡς ἐπὶν προφητικὰ: "πρὸ χρόνων πολλῶν εἰς τὴν ἐπάνω καὶ ἔπεσα ἐπὶ ἀντιβασιλείας εἰς τὸ βαθύτερον τῆς ἑλλάδος ἡ μαθοσύνα ἐνήργησε τὰ ἐκκλησιαστικὰ σχίσματα καὶ εὐθὺς ἐνομοθετήθη νὰ διοικῆται ἡ ἐκκλησία ὑπὸ τῆς κοσμ. ἀρχῆς κατὰ τὸ ἀπαράβατον σύστημα τὸ λουθηρανικὸν. τῆς ἀγγλίας εἰς ταῦτα τὰ δύο μεράτη διάγραμμα καὶ συστηματικῶς οὐ μόνον ἄνθρωποι φρονιμοὶ καὶ ἀσεβεῖς ἀλλὰ αὐτοὶ οἱ αὐδιάβαστοι ἐχθροὶ τοῦ θεοῦ διοικοῦσι καὶ νομοθετοῦσι εἰς τὴν ἐκκλησίαν οἱ ἐπίσκοποι.. οὐ μόνον ἔπεσον θύματα εἰς τὴν κακὴν τῆς πίστεως συκοφαντίαν καὶ θεωρῶνται ὡς ξύστοκα ὄργανα τῶν ἐχθρῶν οὐδὲν ἄλλο ἴδιον ἔχοντες ὡς πρὸς τὰ ἐκκλ. καθήκοντα, εἰμὴ μόνον τὸ ὄνομα καὶ τοὶ τύποι, αὐτὴ ὡς διὰ νόμου ὑπάρχοντες τῆς ἀρχῆς ὑπὸ ἡ ἀπ' αὐτοῦ ἐξουσία τοῦ ἁγίου πνεύμ. εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐδόθη εἰς ἐκείνους τὴν

ἀνέβασταν ἀρχὴν ἤτις πρὸ πολλοῦ ἐπαφῆς τὴν ὕβριν τοῦ ἀντιχρίστου κτλ. Θεσ. ἁγιορ. χαρ. 19
(Θεσσ. ἁγιορ. χειρογράφων 1933, σ. 17) οὗτος εἶναι ἀρκούντως γνωστὸς πρὸς
ὑμᾶς διότι τὸ ἔργον του εἰς δεκαεφτὰ ἐκδόσεις ἐκυκλοφόρησεν εὐρύτατα
εἰς τὴν Ἄθηναν"... μετὰ τὸ φαρμακωτὸν "ἄδικα πρὸ ἐτῶν ἀπεθάνωσεν
ἐνταῦθα, ἵνα μάρτυς τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς ἀκαθέκτου καρδίας τῆς μαθητείας
αὐτῆς ἦτον ἡ μετάβασις ἀφήρεσε ὅσα ἐνόμιζον ὅτι θίγουν τὸν διεθνιστὴν
καὶ τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἁγιορειτῶν καὶ προσέθηκα ἄλλα συμπτωματικά. Διὰ τὰ θιγόμενα πρόσωπα ἀναλαμβάνω ἐγὼ πλήρως τὴν εὐθύνην. Σᾶς ἐνωκλίνω ὀλίγα φύλλα ἀπὸ τὰ δακτυλόγραφα, εἶπα εἰς τὸ γραφεῖον καὶ στείλῃ πολλὰ καὶ τὸ ἄρθρον τοῦ Πουλαρᾶ, ὅπερ ἐπειδὴ ἀναφέρω καὶ δημοσιευθῇ ἐν συνεχείᾳ εἶναι δὲ αὐτὰς ὁ Κύριος ὑπογραμμένας εἰς τὴν πρὸς τὴν Σύνοδον ἀπάντησιν, (ὅταν αὐτὴ ἠρώτησε τὴν θεολογ. σχολὴν περὶ τῆς μαθητείας) ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ συμβιβάζεται ἡ μαθητεία μὲ τὸ ἄζυμα τοῦ μητρικοῦ

Μετ' εὐχῆς καὶ εὐλογίας
† ὁ Καρυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας.

Ἀθῆναι – ψυχικόν τῇ 20-12-49 Ζωοδόχου Πηγῆς Σχολὴ εὐ Βόλον

Ἀγαπητέ φίλε,

πρὸ ὀλιγομήνου ἀπέστειλα ὑμῖν ἐπιστολὴν τροποποιῶν τὰ γραφόμενα, ἐπίσης καὶ τινα ἔντυπα, ἐπὶ προσδοκίᾳ ἀποστολῆς πλειόνων διὰ τοῦ γραφείου ἀγνοῶν, ἐὰν ἐλάβατε στεῖλον ἐνωκλίστως καὶ ἄλλα. Ἵνα ἀποκαταστήσω ὁλοκλήρως τὸ ἄρθρον παραμικρὸν καὶ προσθέσατε μετὰ μετὰ τὸ "ἐξηγήσαν τὸν Ἀπ. παῦλ. καὶ ἐπίσκοπον ἕξης τὰς ἀρὰς τῶν ἁγιορειτῶν" τὰ ἑξῆς: καὶ ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνης γνωστὴ τοῖς πᾶσιν, ὅτι πλειστάκις δημοσιευθεῖσα (βλ. Ἄθηναν τεῦχος) πρέπει νὰ εἶναι φανερὸν ἡμῖν τοῖς μεταγενεστέροις παράδειγμα, ὅπως καὶ ἡ πρὸς ἀνδρόνικον τὸν παλαιολόγον, ἐν ᾗ ἀπορραπίζουσι τὸν δολιοφθορέα βίκτωρ στηθιτώσεις οἱ θεοφόροι ἐκεῖνοι ἀθανάσιοι τὴν "καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ" πασαθεσίαν" (ἡ θεσσαλονίκη τόμον ἁγιορειτικὸν μετὰ τὸ "ἐκ τῶν ἁγίων τὴν ὀρθοδοξίαν" προσθ. "ἰδοὺ τί φθέγγεται ἐπίσκοπος ἁγιορείτης, ὁ θεοσυμπαθὴς πατριάρχης φιλόθεος, ὁ ἀπὸ τῆς ἐν λαύρᾳ ἡμῶν ἀναψυχθεὶς ἐκ τοῦ περιωπτοῦ θρόνου: "Ἡ σύνοδος συγχροτεῖται μεγάλη, καὶ θαυμαστή (ἐπὶ πατριάρχου καλλίστου τοῦ ἐκ τῆς σκήτης τοῦ μαγουλᾶ. ἐξ οὗ ἐβγῆκεν τῷ 1351) καὶ τὰ πρὸ αὐτῆς ὑπερβάλλουσα. οὐ συνέπεσεν μόνον ἀρχιερέων... ἀλλὰ καὶ σοφῶν τε καὶ θείων ἀνδρῶν. καὶ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἡγεμόνων καὶ δὴ καὶ μοναστῶν καὶ ἀναχωρητῶν καὶ τῶν κοινῇ καὶ καθ' ἑαυτοὺς τὰ θεῖα φιλοσοφούντων" (ἐγκώμιον εἰς πρβ. παρομοίαν ἐκδ. "Ἱεροσολύμων σ. γνη') τὸν καὶ βαυράκην καὶ ἀμινδῶνα τύπον εὑρίσκω τις ἐν τῇ πατρολογίᾳ τοῦ Μίγνε, τομ. 150 στ.

1225-1226, καὶ ἐν τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει τοῦ πορφυρίου οὐρανίου, ἐκδ. Σύρου, 1992 II, σ. 683-689. καὶ ἅτινα μὴ δυνηθέντες ἐνταῦθα χειρίσαι νὰ παραδώσωμεν εἰς χεῖρας τῶν τριῶν ἱερῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, πέμπουσι κατεπείγουσαν ἀναίρεσιν, ἐξ ἧς διαφαίνεται ὁ "ἐκκλησιαστικὸς τόμος" ἐπειδὴ δὲ ἀπεφύγομεν ὑπὸ τούτου (τοῦ βασιλέως) ὅρκῳ πρόσταγμα καὶ πρὸς τὸ ἅγιον ὄρος, ἐξ ἀνάγκης οἱ ἐν τούτῳ μονάζοντες καὶ ἀρίστην διαφέροντα ἐπιδημήσαντες εἰς τὴν κατὰ τὴν ἐνδαίμονα ταύτην μεγαλόπολιν βυζαντουμένην μονάδα, ἐκεῖσε δὲ διὰ τὸ τῆς ὁδοῦ μῆκος καὶ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχέρειαν ἐπιδημῆσαι οὐκ ἰσχύσαντες, δύο τῶν ἱερωμένων ἀρίστητε καὶ λόγῳ βεβαιουμένους πέμπουσι, καὶ ἀναφορὰν πρὸς τὸν κράτιστον καὶ ἅγιον ἡμῶν ἄρχοντα, ἐν ᾗ καὶ ἐγγράφως τὴν οἰκείαν γνώμην τῇ συνόδῳ ἐκθέσθαι ..." (αὐτ. σ. 776) οὗτος τόμος πανηγυρίστων ἀποτελοῦσι τὰ τότε ὑπὸ τῶν ἀγιορειτῶν πραχθέντα καὶ γραφέντα, ὧν πολλὰ μένουσιν ἔτι ἀνέκδοτα, ὡς τὸ ἐν τῷ 98 κωδικὶ τῆς Πάτμου φ. 129 α - 166 β: "Λόγος ἀγιορειτικός, κατὰ πάσων καὶ ἀπόρριπτος ἀποδοκιμασίας τῶν βαρλααμιτῶν δαιμόνων καὶ τοὺς ἀμύητους αὐτῷ συμφώνους ὄντας κατὰ πάντα ἑαυτοῖς, ἀρειανομανίᾳ κτλ. καὶ ἐναντίους πάντα τοῖς τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ τοῖς ἁγίοις πᾶσιν." ἐνταῦθα οὐ πρὸ πολλοῦ ἄνδρες ἐνδόξως ἀνατραφέντες σωφρόνως ἔπηξαν ἐκλογὴν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν "Σύναξις ὀρθοδόξων Ἁγιορειτῶν Σπουδιτῶν" ἔστω δίαν ἐνδιαίτητον ἡ κυκλοφορήσασα προκήρυξις "ἐπὶ τῇ ἀποκρύφῳ τῆς Ἱεραρχίας - τὸ βδελυγμα τῆς ἐρημώσεως - ἕστηκεν ἐν ἁγίοις καὶ ἀποδιδόμενον, ἀλλ' ἡμεῖς δὲ τὸν ὀργυιάν ἢ ἀπὸ τῶν ὀργυιῶν. Ἐν φόβοις τοὺς ἐκδύνους καὶ τοὺς ἀπίστους, ἀμφιτιθέντας οἱ ἀπὸ ἀνίλιων ἐκ τοῦ ἡριστοῦ καὶ ἀντίκων μόνον διὰ τῶν στόματων καὶ τῶν χειλέων ἐπίδειξιν." Καὶ ἄρχεται οὕτω: "Ἱ. Συνάξεων μιᾶς ἀπὸ μέσου τοῦ ἑλληνικοῦ ἐθνους. Πρωτοφανὴς γεγονὸς ἐν τοῖς σκιβεσι ἐκκλησίας καὶ πολιτείας ἐκκλησίαν. Ὁ βασιλεὺς τῶν ἑλλήνων, ὁ θρησκευτὴς καὶ κύριος ὁ ἄγρυπνος φρουρὸς τῆς πατρῴας ἐκκλησίας, κατεστάτησε τὸ α' ἄρθρον τοῦ συντάγματος τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος καὶ ὑπογραφὴ διάταγμα διὰ τὸ ὁποῖον ἡ ὀρθόδοξος ἑλλὰς πιστεύει, οἱ ἄγγελοι οὐρανῶν καὶ οἱ δαίμονες γαιῶν - Ἡ μαζοτία, Πρὸ τὸ βδέλυγμα τοῦτο τῆς ἐρημώσεως, τίθεται. διὰ τῆς βασιλικῆς ὑπογραφῆς θεμ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους ἐντὸς ὀλίγου ὑπὲρ τῶν κατ' ὀνίαν σωμάτων τοῦ βατανικοῦ τούτου βεβηλοτύπατος δίδωσι θὰ περιφέρωνται ἐντὸς τῶν ἱ. ναῶν τῆς ὀρθοδόξιας"..." Καὶ κατεπήγη ἡ θαυμασία προκήρυξις μαζὶ μὲ τὸν πίστιν θεοῦ καὶ τὸν πατρίδα τῆς ὁποίας ρίζα, ἔστω ἡ πίστις. Ἀνδρῶν λυρὶς ρίζαν καὶ ἑλλὰς χωρὶς ὀρθοδοξίαν δὲν δύνανται καὶ σταθοῦν? Πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἑλλάδος δύνανται νὰ ὑπενθυμίσῃ τὸν παμφίλτατον ἐγκύκλιον ἀποφασιν τῆς Ἱεραρχίας τῷ 1933 συνελθοῦσαν εἰς τὴν πρώτην ἐκκλησιαστικὴν σύνοδον, ἐν ᾗ ὁ τότε ἀρχιεπίσκοπος μακ.

ἠρυθόστομος ἐκφωνήσεις" δὲν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ εἰς ἀγρυπνίας
νὰ μετέχωσι τοῦ σωματείου τῆς μαθητείας, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ δια-
κηρυχθῇ θεσμὸς δι' ἅπαντα καθαιρέσεως πάντα ἀγρυπνίαν συμπεριλ-
(βλ. πρβλ. παραμυθ. ΙΗ, 6.37) εἰς τὴν σύνοδον τῶν ἀρθοδόξων ἐκπρο-
ἔπρεπε νὰ ἐκπροσωπῇ ἡ διάπυρος φωνὴ τοῦ ἐγκρίτου μέλους αὐτῆς
τοῦ ἀκρίβους Νικολάου, ἀντὶ προσώπου τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας δὲν τὰ
πρόσληψη καὶ ἡ μαθητεία εἰς τὰ βιβλία τῆς μεθοδίου πατρικόν
αὐτὸς ἐν τῇ Γ' ἀναδρίᾳ εἶπε τὰ ἑξῆς: "Ἡ μετ' ἐκκλησία Κ/πόλεως
ἐσημείωσεν ἐν τῷ Καταβάσῃ αὐτὴν αἱρέσεις τινας ὀνομαστί, εἰς τὸν
ονητισμόν, χιλιασμόν κτλ. ἀλλ' ὁ μαθητισμὸς (sic) αὐτῶν ἐσφαλμένα πάντα
καὶ δυστυχὲς ὅμοιον τῶν διαπομπίμων εἶναι ἀνυπόστατον μὲν αὐτὸν
οὗτος ἐστὶν ὁ νεοαρμενισμὸς καὶ ἐπίσης ἡμῶν πρόκειται μόνον ἀπὸ,
ὃν ὀφείλομεν ἀπὸ φόβου νὰ ἀναβάλωμεν ἐν σώματι τοῦ θεοῦ. ὁ μυρι-
ἡγεμὼν αὐτῶν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῷ κόσμῳ δὲν εἶναι ὁ μπτι-
σθενισμός ἢ ἄλλο τι, ἀλλ' ὁ σατανισμός, διότι ἐστὶν ἐκπρόσωπος ἐκπτώσεως
καὶ ἐκπτώσεως. ἡμεῖς λέγομεν ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία εἶναι ἡ θρη-
κεία, ἡ μόνη θρησκεία καὶ ἡ ὀρθοδοξία ἡ μόνη ἀληθὴς αὐτοῦ δὲ ἐρωτῶ
τὸ ἐναγκίζειν καὶ τὸν χριστὸν θέτετε αὐτὸν ἐν μιᾷ γραμμῇ πρὸς τὸν
Μωάμεθ, τὸν Βούδδαν, τὸν Κομφούκιον" (πρακτικὰ τῆς προπαρασκευαστικῆς συνό-
δου τῶν ἁγίων ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, τῆς συνελθούσης ἐν τῷ ἐν ἁγίῳ
ὄρει ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπεδίου 8-23 Ἰουλίου, 1930, ἐν Κατερίνῃ
1930. ἔτος βγ. σ. 144) Μετὰ (τὸν Βαλσαμάνην) ἐν τῇ τοῦ ἁγίου τόπου
πρόεδρος "ἀγγ" ἔλεγεν καὶ ἄλλων ἱεροφάντορα ἐκκλησιαστῶν, ἐθνικῶν τὸν
ὄφεως ἡρωικὰ τερμανῶν, τὸν ἐνδότην τοῦ πρώτου ἐκκλησιαστικοῦ μετὰ τὸν
ἀπὸ ἀθρόων περιοδικοῦ τῆς "ἐκκλησιαστικῆς σάλπιγγος" οὗτος ἀφωσιωμένος
συνεδρος τοῦ μεγ. σινωσίου, κατεσκεύαζεν αἱρετικὰ καὶ ἐγκύκλια ἀνα-
δότως κατὰ τῶν μασσόνων καὶ ἱεραποστόλων, ὅπερ ἐν "μονοὶ ἐκκλησιῶν
ἐκήρυττον τὰ τῶν μυστῶν καὶ ἀνεξάρτητα ἐκκλησίαν ἐκκλ. ἐπι-
ἐκκλησίαν ὁ τερμανὸς ὑπερέβη πάντας εἰς τὸ κατὰ θεοῦ βλέπον καὶ ἦτο
ὁ πρωταθλητὴς τοῦ ἁγίου καὶ δύναται νὰ καυχᾶται ἡ τοῦ ἐκφρα-
μένου μονῆς" εἶδον εἰς τοὺς καταλόγους ἀμφοτέρων τοῦ προδρόμου
μου, καὶ τοι ἡ ἑρμηνεία, ἣν κατὰ μέρος ἐξεμυστηρίσθη ὁ μακάριος
εἰς τὸ "ἐμποδόμιον" ἦτο ἐπιθυμητὴ νὰ μοὶ ἐχορηγήθη 5-10 σελίδες
ἵνα ἴδω τὴν ἀρχαιότητα καὶ παρ' ἐξ τῶν θείων. καχεξίαμου, διότι
οἱ μαθηταὶ ἐσπευδον νὰ μοὶ λάβωσιν τὸ μαγνητόφωνον μέσον ποὺ ἤμην
ρεύσω, διὰ ἀποφασίζω νὰ τὸ ἀγοράσω. ἀντὶ 1.000 δύναμαι νὰ πάρω
τὴν Καινὴν διδαχὴν ἐκεῖ ὁ τόπος εἶναι ἀτμόσφαιρα καὶ καθαρὰ
ζῶ ἐκεῖ διὰ τὴν θύραν ἑορτὴν μὲ ἱερεῖς καὶ πνευματικὴν χαράν, καὶ
εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος + ὁ Καρυτσῆς ἐκ Κοζάνης Κλεόβουλος
ἐὰν ἔχει στοιχειωδεστάτην τὴν ἄφρον. ἐπειδὴ σὰ εἶναι τὸ πρῶτον, τὰ σπου-

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ "ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ"

Ἐν Βόλῳ τῇ 24-12-1968

Πρὸς τὸν σεβασμιώτατον Ἅγιον Καρυτσᾶς κ.κ. ἐφόριον Ἀθηνᾶς

φιλτατώτατοι σεβασμιώτατε,

Δι' εὐχῶν σας ἐλήφθη καὶ ἡ τελευταία ἐπιστολή σας ἀπὸ 9η-12-68 μὲ τὰς νεωτέρας τροποποιήσεις τοῦ σοβαροτάτου ἄρθρου σας. Θαυμάζω ἴσως τὸ ἀκατάβλητόν σας παρ' ὅλην τὴν μεγάλην ἡλικίαν σας καὶ ἔχω τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ μεγάλοι ἄνδρες οὐδέποτε γηράσκουν, διότι εἶναι ἀκατάβλητοι θὰ ἔπρεπον νὰ εἶναι μεγάλοι.

Ναὶ μὲ συγχωρεῖτε σεβασμιώτατε διὰ τὴν νέαν τολμηράν μου ἰδέαν, δίδοντάς μοι ἄφεσιν ἀπὸ τὸ ἀκατάβλητόν σας τολμῶ νὰ σᾶς παρακαλέσω ὅπως χάριν τῆς σοβαρότητος τοῦ ἄρθρου σας καὶ ἐπειδὴ θὰ εἶναι ἐκτεταμένη μελέτη ἐγὼ ἔκαμα κατὰ τάξιν (ἴσως καὶ μίαν ἄξιν) κατὰ τὴν ἐναρμονίσθησιν τῶν διαφόρων μεταβολῶν καὶ μεταπτώσεων, σᾶς παρακαλῶ νὰ τὸ ἀναθεωρήσητε μόνο σας καὶ τὸ ἀποστείλητε ἕτοιμον διὰ τὴν στοιχειοθέτησιν, παρακαλῶ προσέξατε μήπως σᾶς διαφύγει κακμία ἀρμονικὴ ἄξις ἢ, δὲν ἤρχισα ἀκόμη τὴν στοιχειοθέτησιν ἀλλὰ περιμένω τὸ ἄρθρον.

Σᾶς ἀποστέλλω μερικὰ χαρτιὰ ἀληθινὰ ὅπου ἔχω ἔκαμα κάποιαν ἀρχήν, ἀλλὰ ἀκατρώσατε την καὶ κάμετε ἰδικήν σας ἀρχήν, μόνον θ τίτλος μοί φαίνεται καλός

Ἐπὶ τούτοις εὐχαριστῶ ὑμᾶς διὰ τὰς εὐχάς σας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων κ.λ.π. ἀντευχόμενος ὑμῖν τὰ βέλτιστα.

Μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης ἀσπάζομαι τὴν ὑμετέραν δεξιάν.

Σωτ. Ν. Σχοινᾶς.

Θ Μαθουσάλας καὶ αὐτὰς θριαμβεύει δυστυχῶς ἐν τῇ πατρίδι μας.

Πρὸς τοῦτο ἐζητήσαμεν τὴν γνώμην ἀπὸ τὸν ἀκαταπόνητον ἀγιορείτην, σεβασμιώτατον Καρυτσᾶς κ.κ. εὐλόγιον Βλαχίωνα Παυριώτην, ὅστις μᾶς ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

"Φωνὴ ἐν ραμᾶ"!

Ἡ Ἑλλὰς κράτει μακεδονικὸν

Πρὸς Ἁγιορείτας συνέντευξις ἀδελφικὴ ἐπὶ τῇ ἐνεσώσῃ δουλοπρεπείᾳ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡγέτου

θέρμαι ἐπευφημίαι καὶ χωρὶς φαμβάτομεν παραφρήνησιν ἐν αὐτῷ σύσσωμα καθεστῶτος καὶ ἡ "ἁγιορειτικὴ βιβλιοθήκη" ἵνα ἠχήσωμεν ἀγῶνα καὶ ρήξωμεν φωνὴν ἐφ' ὅσον ἡ ἐπίσημος ἐκκλησία σιγᾷ. ἀλλὰ "τὸ θλιβὸν καὶ ἐφηυχάζειν ἐν τοῖς τοιούτοις κατὰ τὸν Μεγ. Βασίλειον, ἀργύβεως ἴδιον".

ἀνεξαρέτως πάντα τὰ θρησκευτικὰ περιοδικὰ τοῦ κέντρου καὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἐξηγέρθησαν καὶ ἐμούνου τὸν λύδωνα τοῦ ἀνδρὸς διὰ τὸ φιλάνθρωπον ἔργημα καὶ πρωτοφανῆ ὡς τὰ χρονικὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀγώνων τοῦ καιροῦ. Ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία παραβίασα καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀνεξαρτησίαν

ὡς διαχωριστὴν καὶ ρυθμιστὴν τῆς προνοίας καὶ ἐθνικῆς οἰκονομίας φῶς τὸ τωτινὸν ἵδρυμα τῆς ἐφημέρου διὰ νόμου καὶ βασιλ. διατάγματος τῆς 25-7-49, δημοσιωθέντος ἐν τῇ ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως (ἀριθ. 161 σ. 1015-1016) πᾶσα ἡ μαθητικὴ καὶ μυστικὴ καὶ ὑπουργικὴ ὀργάνωσις εἶναι ἐντελῶς νόμου τῷ 1918 ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον τὸ "Σύνταγμα τῆς μεγαλητάτης μεγάλης Ἀναστολῆς τῶν Ἑλλήνων" ἐν Ἀθήναις, τύποις Α. Κεναξᾶ καὶ Σια. ἀπὸ τότε μέχρις διὰ βασιλικοῦ" τῆς στολῆς Κων. ἀγγελόπουλος ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν τῆς Βενιζελικῆς ὡς βουλευτὴς Ἀττικῆς κ.τ.λ. ἡμιτόνου ἐρρωμένως καὶ ἐγκυρίως τὸ καταστατικὸν ἀφ' ἑνὸς ἡ συνταγματικὴ βασιλεία δὲν ἦτο ἡ νῦν δημοκρατικὴ ἥτις ἐφ- ἐπιχώρησε, πρὶν ἡ καταστείλῃ ἐπανάστασιν, τὸν μασσονισμόν. Τώρα ἐγίνοντο τὰ πάντα εὐσεβῶς, ὁ μόνον ἄφρι ἀβύσσου ἐνυρίου τὸ μυστικὸν καὶ ἐν μέσῳ διατάγματος, χωρὶς νὰ δίδῃ τῇ βουλῇ ἀποκαθίσταται ἐρεττὸν ὕδωρ "διὰ τῆς μετονομάσεως τοῦ ὑπουργείου ὑγιεινῆς καὶ ἀντιλήψεως" πρόταξεν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς κοινωνικῆς προνοίας, δηλ. αἱ ὀπυνδαιότεραι ὑπηρεσίαι αἱ προστατεύουσαι τὴν μεθαίαν καὶ ζωὴν τῆς πόλεως, ἀνατίθενται εἰς τὴν μασσονίαν! ἐπομένως καταλαμβάνει αὐτὴν ἐκπάντα τὴν ἑλληνικὴν ζωήν, διότι τὴν ἀριστοκρατικὴν τάξιν καὶ τοὺς διοικοῦντας ἔχει πρὸ πολλοῦ καταλάβει, ἡ ἀποφασιμὸς αὐτῶν ἀνήκει εἰς τὸ παθητικὸν τῆς αὐτοκεφάλου ἐκκλησίας, ἥτις πραξικοπηματικῶς λαβοῦσα τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν κατέρρευσεν ἐντὸς ἐκατοντατετίας νὰ διαφθείρῃ αὐτὴν καὶ νὰ παραδώσῃ τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν μασονικὴν στοάν! οὕτω ἡ φρεσκοπία τοῦ χριστιανισμοῦ ἔχει τὸ θάρρος τῆς γνώμης πάντοτε εἰς τὰ κυρίγματα καὶ τὴν διδασκαλίαν μου νὰ ὑποδεικνύω τὸ βάραθρον πρὸς ὃ καταφέρεται ἡ κοινωνία μας καὶ ἀποτρέπω τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τῶν κατηφόρων αὐτῆς, εἰς ὃν παρεσύροντο προ- φανῶς ἐκ δεξιᾶς καὶ συμφεροντολογίας, ἀκαιρίαν θέματα γενόμενοι καὶ τυφλὰ ὄργανα πρὸς ἀλλοτρίους ἀνομολογήτους σκοπούς. ἀλλὰ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ διατάγματος ἀρχίζω ἐκ μέσου εἰς 2-3. πνεύσωμα πολύ, διότι δὲν εἶχον μιμητὰς τότε ἀπίστευτα πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐφεξῆς διαμαρτυρίαν ἀντῶν τὸ διλεῖμμα ἐκ πολλῶν φιλίας, ἥτις μὲς ἐνώπιον εἰς ὄλους τοὺς ἐθνικ. ἀρχὰς τὰ γραφόμενά μου ἐπιτηδείως ἐκπίπτουσαν ἐπίπτωσιν καὶ ὀφίπω, ὅτι ἀφοῦ ἐπέτυχε ἡ ἀναστολή, τὴν δημοσίευσιν τῶν μαθητ. μημάτων, ἀπαγόρευσαν ὅπως εἶδατε ἐν τῷ τύπῳ, νὰ συγκαρίζω τὴν ἐφημερίαν ἢ ἐναρίνωσιν αὐτῆς εἰς τὸ "ἔτος" τῆς 26-12-49 ὑπὸ τὸν τίτλον "ὁ μαθητὴς" ἐπρόκειτο φορὰν ὁ ἡμερήσιος τύπος ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: "Ἡ ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασίν της ἠσχολήθη μὲ τὰ φαινόμενα τοῦ μασονισμοῦ καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως μὴ κατηγορῇ εἰς ὑποφάβεις πρόσωπα ἐκ τοῦ πραγματικοῦ τῆς ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἔχει ἰδιαίτερα ἀφορμὴ τὰ ἀκριβῆ ἐπιστοφεῖα... ἔμαθον ὑποφβέσαντες, ὅτι μόνον τοῦτον θὰ ἔλεγε ἐπιτυχίαν

θρίτης καὶ ἀκατανόητος προθεσφάρμης ὅν ἡ θεία πρόνοια ἀνύψωσεν εἰς τὸν θρόνον Ἀθηνῶν νὰ δώσῃ τὴν ἐκκλησίαν. Θὰ ἤμην πολὺ ἀφελὴς εἰς τοὺς μαθόντας ἐνταῦθα, ὃν πολλοὶ καλλίστου ἄνθρωποι καὶ ἐμφυτοι φίλοι μου καὶ δὲν θὰ μὲ κατεδίωκον ὡς ἐχθρὸν ἐκκλησίας, ὅπου καὶ ἂν σταθῶ, καὶ ἐκ τὸν ἅγιον αὐτὸν τόπον ἀκόμη, ἐὰν ὑπῆκουον αὐτοῖς καὶ ἐδεχόμην τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὃν μοὶ προσέφερον, δι' ὃν ἐθεώρουν καὶ θεωρῶ πάντα ἀνάξιον ἐμαυτόν. Κάμνω τὴν ὁμολογίαν ταύτην πρὸς τοὺς ἀγαπητούς Ἀθηναίους ἤδη εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ προαιρέτου τούτου βίου ἐκβιβαζόμενος, οὐχὶ δι' ἄλλον λόγον, ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ γνωστόν, ὅτι καὶ εἰς τὸ ἄδυτον τῆς ψυχ. τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἐπεζήτουν τὴν ἡσυχίαν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐπάλξεις τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου τῶν τραγωδιῶν, πρωθυστόμων, καὶ φωτιῶν ἐκπατισθήσομαι. Τοῦτο διαπιστώνει ὁ καθ. τῆς θεολογίας Π. Πούχαρις ὅστις ἐπιβεβαιούμενος, ὅτι ἄληθῶς καταδίωξιν ἐπιβήμως τὸν τυπογραφικὸν ὕψος γενναίως ὑπεραμύνεται αὐτοῦ γράφων: «καὶ πῶς συμβαίνει, ὅταν περὶ ἐκκλησιαστικῆς ὀργανώσεως πρόκηται, νὰ εἶναι τόσον ἐπίκαιρος ἡ φωνὴ τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν ἀφ' ἑστίας πατριάρχου ὅπως ἐκφωνεῖ ὁ τ' οἰκουμενικὸς πατριάρχης Κ/πόλεως, ὁ Κωνσταντῖνος ὁ ἐπίκλην Κωνσταντῖνος ὁ' καὶ ὁ ἀλεξανδρείας μελέτιος Μεταξάκης, ἵνα μόνον τοὺς τεθνεῶτας ἀναφέρω;» (Βραδυνή 16-12-49) εἰς τὸν λόγιον αὐτὸν ἀπαντῶ εἰς τὸν "προσφυῆ μισθὸν" ἐν συνεχείᾳ τῆς περὶ τοῦ οἰκουμ. θρόνου πραγματείας μου ἣν ἀπὸ ἐτῶν γράφω, τὸ πῶς ἐγκρίθησαν οἱ ἀγιορεῖται τὸν Ἰωακείμ. τῷ 1916 ἢ 1917 (καθὼς δὲν ἐνθυμοῦμαι) ἤμην ὡς καθηγητὴς ἐγκατεστημένος ἐν Ἀθήναις συνεργαζόμενος εἰς πολλὰς ἐθνικὰς ὀργανώσεις, ὅπου ἐκινδύνευα καὶ ἐξετιμήθην ὑπὸ πάντων διὰ τὴν αἰσθαντικότητά μου. Ἤμεθα τινὲς ἐκλεγόμενοι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φίλου μου κ. Ἀ. παπαφλέσσα στρατηγοῦ, ὅπου ἐκρίνομεν ἐν μέσῳ σκότους περὶ τὰς τέσσαρας καὶ πλέον δεκάδας ἐπιβημοτήτων, ἃς πολλὰς ἐγνώριζον καλῶς καὶ μετ' ἄλλων συνεδόμην ποὺ νὰ ἐφαντασθῶμεν, ὅτι αὐτοὶ ὅλοι ἦσαν τίμιοι καὶ ἀπεστέργουν τὸ συμβούλιον τῆς στέγης! ἐπὶ ὥραν προσεπάθουν τὸν ἐπὶ τῷ ἀμυδρῷ κατηγορίαν νὰ πείσωσιν: ἀλλὰ σύνεδρος τοιοῦτον. Ἐλαβὼν τὸν λόγον ἀνέπτυξα αὐτοῖς ἐν πλάτει τὴν ἱστορίαν τοῦ μασωνισμοῦ καὶ τοὺς κινδύνους αὐτῶν καὶ ἀναπτερώσεις τῶν τ' ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἰδεῶν συμπάσας καὶ ἔπεισα οὐ ὀλίγους, ἀποδεῖξας τὴν πλάνην αὐτῶν, ἀφ' οὗ ἀμφιβάλλοντοι ἐγένοντο ἀσπονδοι ἐχθροί μοι ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον διότι καὶ ἐγὼ ἔστασι δὲν ἔπεισα νὰ ὁμιλῶ ἐναντίον, καὶ μὲ ἔστειλαν εἰς τὰς φυλακάς, ἐν αἷς δὶς ἤνεγκα δύο καὶ πλέον ἔτη. ἐπαφηγοροῦμαι, διότι εἰς τὰς φυλακὰς αἰτίνας εἶχον συναδέλφους καὶ πολλοὺς τῶν ἐν συνεδρίαις ἐκείνη διεκρίβωσα, ὅτι ἡ ἀνάμιξις εἰς τὴν στοὰν δὲν δύναται νὰ πάθῃ τι, διότι παντοῦ ἐκρίβωσα προστασίαν. Ἦσαν ἐκ τῶν βασιλοφρόνων, οἵτινες ὑπεστήριζαν τὴν συστερότητα τοῦ κράτους, πολὺ

τὴν διαταγὴν ἣν ἔλαβον ἐκ τῆς κεντρικῆς Ἑλληνικῆς ἐταιρείας νὰ ἐξεθωρήσω εἰς τὸν πόλεμον. Ἄλλα καὶ ἕτερον ἔμψυχον εἶχον διαπρέψει οὗτος παθόντες, ὅτι ὑπῆρχαν κίνητρα θύματα καὶ τυφλὰ ὄργανα ξένης καταχθονίου πολιτικῆς, ἐπρόκειτο νὰ ἐπομένως τῆς ἀντιπολιτεύσεως μας κυρίως ἐν γνώσει ἐκείνου εἰς τὴν ἐταιρείαν νὰ μεταφυτεύσωσιν αὐτὴν καὶ νὰ λάβωμεν ἐξηγήσεις μακρόθεν, ἀφοῦ ἕκαστον φύλλον ἀπεφαίνετο ἰδίαν ἄποψιν τὴν ὅτι τὸ μέχρι τῶν ἐσχάτων ἐφημερίδων τύπος," ὅτι "οἱ βασιλικοὶ θέλουν νὰ μᾶς φοβίσουν καὶ τὴν μαθοίαν" ἐν τῷ στενῷ τούτῳ κύκλῳ ἐνόμιζον, ὅτι δύναμαι ἐλευθέρως νὰ ἀποδεχθῶ κατὰ τοῦ ἐλευθέρου τσιτσιάμη, εἰς ὃ παρώρμων με πολλοὶ βασιλόφρονες – ἤμεθα 150 τοιοῦτοι ἐν μέσῳ μιᾶς καταβύθιον καπνίζομεν καὶ ἡ ἀξιοτέρα θρησκεία καὶ προσφιλεστάτος φίλος, ὁ ἐπιτιμητὴς ἀειμνήστου παιδὸς κ. Δημ. παπαριστοδούλου. Ἐκράμβανα καὶ ἄφοι εἰς τὰς βυζαντινὰς μέρας καὶ διηρχόμεθα ἀκόμη ὥρας τινὰς ἀλλ' ἤκραν τινὰ μὲ βύρα καὶ τὴν ἰδίαν ὁ μακ. Καπέλλας πατὴρ τοῦ νῦν ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ γαμβρὸς τοῦ ἀειμνήστου Γουναρη καὶ μὲ παρακαλεῖ νὰ παύσω νὰ δημηδῶ, διότι πολλοὶ βαρέως φέρουν τὸν ἔλεγχον. "Τὰ συγγράμματά σου εἰς τὴν ἐπιστήμην τὰ ἀποδεχόμεθα εὐχαρίστως, ὄχι ὅμως καὶ τὰ ἀντιβασιλικά" ἐννοῶν, ὅτι ἔκτοτε ἔπαυσα νὰ ἐνοχλῶ τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους. Ἔρχομαι τώρα νὰ ἀναφέρω πρὸς τοὺς παλαιοὺς συνεδρίους καὶ ἀγαθοὺς συνεργάτας, τοὺς ἀοιδίμους συναδέλφους μου ἀγιορείτας, μεθ' ὧν ἀρρήκτως μὲ συνδέουν δεσμοί. Κατορθώσαμεν ν' ἀποτρέψωμεν τὸ 1914 τὴν διάνοιξιν τῶν ὑπὸ τῶν ῥώσων μετὰ τοσαύτης μανίας πρατομένων [illegible] ἐπὶ διακυβερνήσεως τοῦ Βενιζέλου, τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου ἀποφυθίαι ἦτο καὶ ἡ ἀναίρεσις τοῦ καινοβίου ἐν Λαύρᾳ. Ἦτο ἀποστοματικὴ ἀπάντησις εἰς τὴν ῥωσ. πρότασιν, ὅτι ἐπειδὴ ἐπικρατεῖ ἀναρχία εἰς τὸν ἄθω καὶ ἐπὶ τουρκοκρατίας ἀνεπράττοντο ὅλα τὰ ἀρχαῖα, ἐν οἷς καὶ τὸ καινόβιον, ἔπρεπε νὰ ἀναληφθῇ τὴν ὁμαρχικὴν μοναχὴν καὶ νὰ γίνῃ, ὁ ἅθως πρεσβυτεράτον σλαυϊκόν! Ἦλθεν ἡ κυβέρνησις καὶ μᾶς ἔδιδε: ἀποκατασταθήσεται τὰ ἀρχαῖα τυπικὰ καὶ ἐκεῖ ὁ τόπος. "Δὲν ἤμουν ἐγὼ ὁ Κανάρης, ἦλθον εἰς Λαύραν, τὴν πρώτην τῶν μονῶν "ἡμεῖς ἐπὶ τὰ τύρμη, ἐκεῖ θὰ τὰ ἀφιερώσω" ἀπήντησεν ὁ ἀρχιγραμματεὺς Κανάρης" ὁ ὑγρὸς ἔπεσεν εἰς τὸν ὑποφαινόμενον νὰ ἀναστηλώσῃ τὸ πάτριον καινόβιον, καὶ τὸ πείραμα ἐπέτυχε πλήρως, ἀλλ' ὑπῆρξεν ἡ μόνη πολιτικὴ καὶ θ' πρωτοβουλία ἐμοῦ. Ἐπὶ ἐπιτίμου ἀναμνήσεως τὰς τιτανικὰς μου προσπαθείας ὡς ἀντιπροέδρου τῆς Δ.Ε. τῆς Δ. ἐπὶ τῇ 1ῃ Κεντάτει, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ καταστατικοῦ χάρτου καὶ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ ἱεροῦ τόπου εἰς μίαν τῶν δι' ἀναθέσεων ἐπιβάσεων τοῦ 1924 ἀντιμετώπισα ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας κ. Πυρομάγλου.

τὴν ἀπαίτησιν τῆς ἐνεργείας καὶ παραμερίζωμεν τὰ μετόχια ἐξ τοῦ πρόσωπου.
Ἡ γνώμη τῶν πολλῶν ἦτο νὰ τὰ πωλήσωμεν, ἀντιτάχθην ἐρρωμένως, ἀλλ' ἀναφωνήσας τὴν ἀδύνατον ἀνάγκην τῆς ἐμπαιτεύσεως αὐτῶν, ἐπρότεινα τὴν δημιουργίαν ἑταιρείας ἔστω καὶ ἀντὶ ἐλαχίστου (συμβολικοῦ μάλιστα) μισθώματος διὰ νὰ διατηρήσωμεν τὴν κυριότητα καὶ τοὺς τίτλους διὰ παθὸς ἐνδεχόμενον. Ἰδὼν ὅτι δὲν ἐπέρριπτον τὴν πλειονοψηφίαν ἀνάγκην τοὺς φριχτοὺς ἀφορισμοὺς καὶ τὰ ἀναθέματα τῶν αὐτοκρατορικῶν χρυσοβούλλων καὶ πατριαρχ. σιγιλλίων κατὰ τῶν ἀποτολμώντων τὴν ἱεροσυλίαν – "ἀναπαλλοτρίωτα γὰρ τὰ ἅπαξ τῷ θεῷ ἀφιερωθέντα" ἐκηρύσσομεν πάντων αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς, πλὴν ἑνός, ὅστις εἰθισμένος πάντοτε ν' αὐθαδιάζῃ εἶπεν: "δὲν μᾶς χρειάζεται φιλοσοφία" ἀλλὰ ἐπέρριπτο ἀ συγχωρημένα ἤδη νὰ ἀποθάνῃ ἐκ τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος ἕνεκα τοῦ, ὅτι ἀντέκυνε τὸ κατάντημα τῶν ἱερῶν μονῶν νὰ πίνωνται καὶ νὰ γλεντοκοπῶν οἱ μοναχοί. Εὐτυχῶς ἔθεσε τότε τέρμα εἰς τὴν συζήτησιν ὁ πρύτανις τῶν ἡσυχίων, ὁ εὐλαβέστατος τῆς τοῦ Διονυσίου ἀντιπρόσωπος μακ. Θεοδόσιος ὑψώσας τὴν γεροντικὴν φωνήν: "πατέρες στῶμεν καλῶς! δὲν ἠλθαμεν εἰς τὸν ἱερὸν αὐτὸν νὰ καλαβώμεν ὡς ἱερόσυλοι" καὶ ἡ ἀπαλλοτρίωσις τότε ἀνεκαιτίσθη, ὅπως καὶ μέχρι τοῦ 1484, ὅτε παρητήθην τῆς ἀντιπροσωπείας. Οἱ ἀγιορῖται πιστεύω ἐνθυμοῦνται καὶ πρὸ παντὸς οἱ Καυριῶται τί ἔπραξα, ὅτ' ἐπανῆλθον ἐκ θεσσαλονίκης ἔχων ὅτι ὑποχρεώσατο τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Πύλης, ἡ κοινότης ἡ διπλῆ σύναξις ἀπεφάσισε καὶ τὰ μετόχια ἐπωλήθησαν, φεῦ! πλὴν τῆς μοναδικῆς ταύτης ἐξαιρέσεως ὀφείλω νὰ σημειώσω, ὅτι οἱ ἁγιορῖται παρεῖχον εὐήκοον οὖς εἰς τὰς ἀδελφικάς ὑποδείξεις ὡς τε ἀντιπροσώπου τῆς Πύλης καὶ ὡς πρωτιστατοῦντος, καὶ πάντοτε μὲ ἐτίμησαν ἔδωκαν εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις ὑποστηρίξαντες τὴν γνώμην μου, καὶ τὸ δίκαιον καὶ ὅτι ἀσυφόρως ἠρχόμην διὰ τὸ ἀνωφελὲς ἔργον εἰς μέγα πρὸς τὴν μετριότητά μου – ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μου – εἰς τὴν ἡγεμονεύουσαν ἀρμοδιότητα τῆς Ἁγ. Κοινότητος καὶ τῶν Ἁγ. Μονῶν ἀφιέρωσα τὰ μεγάλα κατορθώματα ἅπερ ἔχω νὰ ἐπιδείξω ἀ μείζων ἱστορικὴ τοῦ ἄθω κατὰ τὴν δεκαετίαν ἐκείνην τοῦ 1924–1934, καθ' ἣν ἡ ἱερὰ μετριότης μου ἀνεμίχθη εἰς τὰ κοινὰ τοῦ ἁγίου Ὄρους ἀναφέρω μόνον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Καταστατικοῦ χάρτου καὶ τὴν κατοχύρωσιν τῶν ἀπαραγράπτων ἡμῶν προνομίων τὸ ζήτημα τῆς ἐκδρύσεως τῶν Καρεῶν, ὅπερ ἀπὸ 300 ἐτῶν ἔμενεν ἐκκρεμές, τὴν ἐγκατάστασιν τυπογραφείου, τὴν ὁροθέτησιν τῶν κελλίων – μετοχίων, ἅπερ ἀπὸ 500 ἐτῶν ἐζητοῦντο εἰς τὰ δικαστήρια μετὰ κυριάρχου, τὴν ἀναβίωσιν τῆς ἀρχαίας ἀθωνιάδος σχολῆς καὶ τὴν διατήρησιν τοῦ πατρίου ἡμῶν Ἡμερολογίου, εἶμαι ἔτοιμος πάντοτε ὅπως θὰ ἀναλύσω τὴν ἀδελφικήν μου συμβουλὴν πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ἐπαπειλουμένων κινδύνων. Τὸ ζήτημα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν μετοχίων ἢ μᾶλλον τὸ διαπραχθὲν ἔγκλημα ἐπραγματώθη εἰς τὸν "Προσκυνητὴν"

ἔγραφα περὶ τῆς φορολογίας καὶ εἰσηγήσεως ἐν τῷ νέῳ ἐκκλησιαστικῷ κανονισμῷ ἐτέθη ἡ ῥήτρα τοῦ ἀναποσπάστου. Διὰ τὴν καταστολὴν τῶν δεινῶν καταχρήσεων καὶ τὴν διακοπὴν ἀπὸ πάσης τῶν ἔξω τοῦ ὄρους ἐπεμβάσεως, ἐδημοσιεύθη τότε ἐν 300 σελίδων βιβλίον, δὲν γνωρίζω, ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, ὅπερ ἐξετύπωσεν αὐτὸ ἀπέστειλεν ἐμοὶ ἀντίτυπα. τώρα ὅμως νέος κίνδυνος παρουσιάζεται. Κατὰ τὸ τελ. ἄρθ. τοῦ ἐγκριθέντος νόμου ὡς πρὸς τοὺς ἱδρύματας ὁρίζονται καὶ αἱ ἰδιορρυθμίαι τῶν ναῶν καὶ τῶν μονῶν. ὅπερ κατὰ τὸ 2ον ἄρθρ. δύναται νὰ ἑρμηνεύσῃ ὡς βούλεται αὐτὸ καὶ μόνον τὸ ἵδρυμα "καθορίζον τὰς διαπορευσεις δι' ἐσωτερικοῦ (ἤτοι μυστικοῦ) κανονισμοῦ" ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ," τῷ ἐπιτρέπῃ τῇ ἀρχιεπισκοπῇ ὀρθῶς, ἐπεμβῆναι ἡ σύνοδος ἐν εναρμονίᾳ, χωρὶς ἴδιος νὰ γνωρίσῃ καὶ τὸ τροποποιῆσαι καὶ ἐμμονοποιήσῃ εἰς τὴν ἰσχύουσαν. ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ ἀποξυλογλυπτωσις τῶν ξυλίνων καὶ ἐργολαβικῶν ἐπίπλων τῶν ναῶν τῶν πέριξ καὶ τῶν μονῶν χωρὶς ἔγγραφον τῶν συμμοριοπρόκριτων. καὶ ἰδοὺ αἱρεῖται τὰ ἔκκλητα ἀρχαιοπρεπῆ ἀπὸ ἀλφὰ τὶς θὰ ἀρνηθῇ περὶ τούτου; αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πάλιν ἐννοοῦσι εὐλόγως, ὅτι πρόκειται, περὶ τῶν τιμαφίων τοῦ ἁγίου ὄρους, διότι ἐνταῦθα αἱ μὲν μοναὶ ἀπὸ πολλοῦ ἔχουσιν ἀποξυλωθῇ, οἱ δὲ ναοὶ ἀναλογία ὀλίγου ἔχουσιν. ἀμέσως ἀπεστάλη ἐγκύκλιος πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως! Ἐγγράφῃτε φύλακες, ἀλλὰ τὸ καιρὸν νομίζω δὲν εἶναι αὐτὸ μόνον. ἐὰν τὸ τυπικὸν ἵδρυμα ἦτο μοι γνωστὸν, ἐστερεούμην ἀπεχθείας αὐτῆς τοῦ χριστιανισμοῦ ἡ ὕπαρξις δηλ. θὰ ἦτο ἡ βασιλεία τοῦ ἀντιχρίστου. οἱ ἁγιορεῖται ἔχομεν παραδόσεων καὶ βαρείαν ἱστορίαν. ἔχομεν καθῆκον ἐπιτακτικὸν ὡς χριστοῦ στρατιῶται νὰ ὑπερασπισθῶμεν τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως οἱ ἀφιερωθέντες τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ νὰ διαφυλάξωμεν τῶν ἱερῶν παραδόσεων. Ἡ ἱστορία τοῦ ἁγίου ὄρους εἶναι ἱστορία ἁγώνων ἱερῶν καὶ αὐτοθυσίας, εἶναι "ἱστορία πνευματική" πάλιν ἄνωθεν δίδω εἰς τὸ ἐκτυπούμενον νέον ἔργον μου. Ὅταν βασιλ. ὁ Γεωργιοβάλ μετὰ τοῦ πατριάρχου βίννου ἀπεπειράθησαν νὰ ἐνώσωσι τὴν ἐκκλησίαν, μετὰ τοῦ πάπα, οἱ ἁγιορεῖται εἶπαν ἐκεῖνοι, ὅτι ἔγραψαν πρὸς αὐτὸν αὐθεντικῶς καὶ ἐπίσκεψαν τοὺς ἁγίους πατέρας. εἶναι ἔνδοξον τρόπαιον καὶ παράδειγμα ἀξιομίμητον, ὅπως καὶ ἡ πρὸς ἀνδρόνικον παλαιολόγον, ἐν ᾗ ἀπορραπίζουσι τὸν δολιοφθορέα θέσιν στηλιτεύοντες τὴν "καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ" καινοδοξίαν" (ἐγ. τόμον ἀγάπης θεοδωρήτου σ. ιι) ἀλλ' οἱ μακάριοι ἐκεῖνοι πατέρες δὲν ἦσαν μόνον "ἀδόκιμοι ῥήτορες" ἀλλὰ καὶ "ἐν γνώσει πρωτότυποι".
Ὅταν οἱ μονῖται ἅγριοι ὁ παφλαγὼν μιχαὴλ εἰσήγαγεν εἰς τὸν ἱερὸν τόπον νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ταπεινοὺς πατέρας, ἀντέστησαν αὐτῷ καὶ κατὰ πρόσωπον ἐστηλίτευσαν τὴν πλάνην του καὶ χαίροντες ὑπέστησαν τὸν μαρτυρικὸν θάνατον. πάλιν ὅτε κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν ἅγιος

ἐπιβουλὴ ἐξυφαίνετο ἐν τῇ Δύσει, οἱ ἁγιορῖται πρωτοστατοῦσι ὑπὸ ἀρχὴν
τὴν παλαμικὴν ἔριν οὗτινος οἱ κατὰ Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνου ὑπέρμαχοι
ἀγῶνες ἀνυψώθησαν μέχρι τῶν οὐρανίων τὴν δόξαν τοῦ ἁγίου ὄρους καὶ
ἔκτοτε οἱ ἁγιορῖται ἐπιβλήθησαν ὡς τὴν κοινὴν συνείδησιν. Ὁ ἱερὸς αὐτὸς
ἀπετέλεσε τὸν χρυσοῦν αὐτὸν τοῦ ἁγίου ὄρους. Δεκάς πατριαρχῶν ἁγιορε-
τῶν ἀνῆλθον ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐν οἷς καὶ ὁ ἀπὸ λαύρας ἀγούμενος
φιλόθεος, οὗτινος γραφή: "ἡ βίβλος συγγραφεῖται μεγάλη καὶ θαυμαστὴ
καὶ τὰς πρὸ αὐτῆς ὑπερβαλλουσι οὐ συντάγματα μόνον ἀρχιερέων..
καὶ τῶν τῆς ἐκκλησίας διδασκάλων καὶ δὴ καὶ μοναζόντων καὶ ἀναχωρητῶν
καὶ τῶν κοσμικῶν καὶ καθ' ἑαυτοὺς τὰ θεῖα φιλοσοφούντων" (ἐγκώμιον εἰς
παλαμᾶν ἐκδ. Ἱερὸς ε. νηʹ). τρὶς τότε βίβλοι συνεγράφησαν ἐν τῇ βα-
σιλευούσῃ καὶ ἐπειδὴ ὠφέλιμον δὲν ἐθεωρήθησαν "τόπος χειμῶνος νὰ πα-
ραστῶσιν ἐν σώματι ἀπέστειλαν τὸν "ἁγιορειτικὸν τόμον", ὃν διαμφισβη-
τοῦσι "κατ' ἐκείνου τόμος" χριστ. ἀνατολὴ πρωτ. εὐθυμίου ἐκδ. Εὐρίπου, Κίεβον
1840 II, σ 776): "ἐπειδὴ δὲ ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς τὸν προσκύνημα
καὶ πρὸς τὸ ἅγιον ὄρος ὡς ἂν οἱ ἐν τούτῳ σωφρονοῦντες καὶ ἀρετῇ διαφέ-
ροντες ἐπιβεβαιώσωσιν ὡς τὴν κατὰ τὴν εὐδαίμονα ταύτην μεγαλόπολιν
συγγραφεῖσαν βίβλον, ἐκεῖνοι δι' ἃ διὰ τὸ τῆς ἁγίου μέγεθος καὶ τὸν
τοῦ καιροῦ δυσχέρειαν ἐπιβεβαίωσαν οὐτι ἰσχύουσι δύο τῶν ἐφημένων
ἀρετῇ τε καὶ δόξῃ σεμνυνομένους πέμπουσι καὶ ἀναφορὰν πρὸς τὸν
κράτιστον καὶ ἅγιον ἡμῶν αὐθέντην καὶ βασιλέα παρακαλοῦσας ὅτι
καὶ ἐγγράφου τὴν οἰκείαν γνώμην τῇ συνόδῳ ἀπέστειλαν».
Ὁ κόσμος ὅλος, ἅγιοι ἀδελφοί, ἔχει ἀνάγκην συντονισμοῦ ἀναμένει
ἐξ ὕψους ν' ἀκουσθῇ τὴν ἐρωτικὴν φωνὴν, ὄρους ἐνθέων πατε-
ρικὴν σοφίαν ἀποπνέουσαν τὸ ἄρωμα τῆς ἁγιότητος, ἐλθόντα αὐτὰ
ἐν τῇ ἡμερασίᾳ ταύτῃ κοινωνίᾳ θὰ εἶναι ὑπερ χρυσίου καὶ ἐκτένιστου
καὶ πολὺ τίμιον πολύ". ἐπ' ἐσφαγὴν τῆς μακαρίας "ἱστανται αἱ ἔθνεσι,
αἱ σταυρωταὶ τοῦ χριστοῦ, αἵτινες ἵνα ἀναπείσωσι τὸ ἐναγγέλιον τό:
"διαμαρτύρεται ὑμῖν ἡ βασιλεία" προσπαθοῦσι ν' ἀναποστήσωσι τὸ
κράτος. οἱ ἑβραῖοι δίδηνται διὰ τῆς μακαρίας τὴν μεγάλην αὐτο-
κρατορίαν θὰ διαλύσωσι καὶ τὴν ἑνότητα συντρίβει ἀφαίρετον
δικαίωμα κατ' αὐτῶν καὶ κατὰ τῆς μακαρίας μιμοῦμενος ἐντούτῳ τὴν
Χίτλερ καὶ Μουσολίνι. Δὲν νομίζω, ὅτι ἀνάγκη νὰ φέρω μαρτυρίας,
τί γράφουν ἡμέτεροι καὶ ξένοι περὶ μασόνων. παρ' ἡμῖν ἡ ἔδρα μασόνος
καὶ φραμασόνος (ἢ φαρμασόνος) εἶναι ἀποτροπαία, εἶναι συνώνυμος τοῦ βδελυροῦ.
Πρὸς πίστωσιν ἅμα τῶν ἀνωτέρω ἀναφέρω τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἑβραίου γάλλου
ὑπουργοῦ A. Isaac ὃν ἔδωκεν ἐπίσημα εἰς συνδιάσκεψιν τοῦ 1894: "ἡ φρα
μασονία δὲν εἶναι ἄλλο τί ἤπερ, ἰσχυρὰ ἀπαγορευμένη δημοκρατία, καθὼς
καὶ ἡ ἰδία δημοκρατία δὲν εἶναι ἄλλο τι, παρὰ ἀποκαλυμμένη μασονία

(Bulletin du Panhellenion, 1894, σ. 389)* ὁ φιλόπατρις καὶ σοφὸς ἰατρὸς κ. Ἀριστείδης Ἀνδρόνικος, φίλος τῶν Ἰβηρτῶν ἀπὸ τῆς ἐν Μόσχᾳ διατριβῆς, ἔγραψε τρία βιβλία πολλοῦ λόγου ἄξια ἅπερ πρέπει νὰ τὰ ἔχητε ἀναγνώσει: "Ὁ Ἰούδας διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Οἱ ἀφανεῖς ἐχθροὶ τῆς ἀνθρωπότητος" ἀθῆναι 1928 "Τί ἐστὶ μασωνισμός" 1926 καὶ "Κόσμος ἐν ὄψει καὶ ἡ πέμπτη φάλαγξ" 1949 (ἐν τῇ Γ' ἐκδ. ἀναφέρει ὅτι ἐκ τῶν ἰθυνόντων ἐν Ρωσίᾳ 554 οἱ 447 ἦσαν ἑβραῖοι, ρῶσοι μόνον 30 καὶ οἱ λοιποὶ ἄλλων ἐθνικοτήτων) Συμπληρώματα εἶναι τὸ βιβλίον τοῦ προηγ. χρυσόστομου Ἰβηρίτου ὅπερ δυστυχῶς δὲν ἔχω ἐνταῦθα) καὶ τὰ "Πρωτόκολλα τῶν σοφῶν τῆς Σιών" ἅπερ ἔχω ἐν Πείρᾳ τῷ 1925, ἐπειδὴ μετέβαινον εἰς Χαρεὰς ὡς ἀντιπρόσωπος, παιδίσκια εἰς τὸν ἰατρὸν παιγνίδιον παίζομεν, ὅστις μαζὶ ποιῶν ἔστιζεν αὐτὰ ἐνταῦθα εἰς τὸν τυπογράφον Ἰ. Μπάρτσον καὶ ἐξεδόθησαν τῷ 1932. αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος ἔλλην τῶν νεωτέρων ἀγωνιστῶν κατὰ τῶν μασονίων, ἀλλὰ κατὰ τῆς μασονίας ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τρεῖς μεγάλους προδρόμους τὸ ἅγιον ὄρος κατὰ τὴν παρελθοῦσαν. οὗτοι εἶναι: 1) ὁ Ἱερομόναχος Γερμανὸς Βαφυγρηνίτης, ἐκδότης ἐν Ἀθήναις τῆς "Ἐκκλησ. Σάλπιγγος" φίλος τοῦ μνημ. νικηφόρου ἐγκύκλιον κατὰ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν καὶ ὀργανωτὴς τῆς ποδιτείας καὶ ἐκκλησίας Βαναρίων, οἵτινες ἦσαν ἅμα καὶ μασόνοι, ὅπως καὶ ὁ πολὺς Φαρμακίδης (περὶ οὗ πολλὰ ἄρθρα ἐγράφομεν ἐκ τοῦ "Προφ. Ἠσαΐου") 2) ὁ Χριστοφόρος Παπριώτης ἰατρὸς περιηγήσας ἀδόκητον τὴν Ἑλλάδα καὶ Τουρκίαν, ἐδίδαξε μετὰ φόβου καὶ ἐξέθηγε τὰς πλεκτανίας καὶ τὰς προπαγανδιστικὰς ἐνεργείας. ὁ μέγας πατριάρχης Γρηγόριος Ε' τὸ ἐξέτιμα πολύ. ἔγραψε δύο ὑγιῆ βιβλία ὑπὸ τοὺς χαρακτηριστικοὺς τίτλους: Λοιμοπαθαρτήρια" ἀθῆναι 1872 καὶ "Ἡ θεία μαστιξ" 1877. ἐν σ. 132 περὶ τῆς ὁρκωμοσίας ἐπιδράξεως τῆς μασονίας εἰς τοὺς σπουδάζοντας νέους γράφει: "Πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐγνώρισα εἰς τὰς πατρίδας των, πρὶν νὰ μεταβοῦν πρὸς ἐκπαίδευσιν, μὲ καθὼς ἀνατροφὴν μὲ ἣν ἔχρηζαν ἤθη θρησκευτικὰ καὶ ταπεινοφροσύνας μέχρι δεισιδαιμονίας φιλοπροσευχίαν εἰς τὰ ἐργόχειρα ἔρρεπαν καὶ ἀπεστρέφοντο τὴν δεισιδαιμονίαν, τὴν προσευχὴν καὶ ἀθεΐαν, ἀλλ' αὐτοῖς μετὰ τὴν τελετὴν τῶν ὁρκωμοσιῶν των εἶχον ἄλλοι ἄλλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐκεῖνοι πρότερον ἀπεστρέφοντο. τὰ τρία τέταρτα δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ ἐξωμότας φραγκομασόνους!... Δυστυχῆ τὸν ἔθνος καὶ τάλαινα πατρίς! πέμπτοι τὸ τίνα σαι εἰς τὰ διδασκαλεῖα, συνοδευόμενα μὲ τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων σας. καὶ σὰς ἐπιστρέφουν πάτρας ἀγνώστου θεοῦ καὶ ἀποστρέπουσα ἐντρώματα" ἔλεγεν ἀφίφρων ὅτι ἐν Πείρᾳ ἐδημοσιεύθη τοιοῦτο ἀνέκδ. 3) Κοσμᾶς Φλαμιάτας

* Κατὰ ταῦτα καὶ Revue maçonique, Ὀκτωβρ. 1901, σ. 154 ἔγραφε: "πρέπει ἡ μασονία νὰ ἐκριζωθῇ ὑπὸ τύπον δημοκρατίας ἀλίγον κατ' ὀλίγον, ἵνα ἀνοίξῃ τὸν δρόμον εἰς τὸν μοναρχισμόν"

ἱερομόναχος φιλοθεΐτης ἡ Ἀγρίτης, φλογερὸς ζηλωτὴς φύτωρ καὶ φίλος τοῦ παπουλάκη ἐπιτίθεται ζωηρὰ κατὰ τῆς ἀγγλικῆς δυναστείας ἐν Ἑπτανήσῳ καὶ τῆς βασιλείας ἐν Ἑλλάδι ἱδρύσας καὶ φιλοθέσιον "Ταρσίαν" Κατεδίωξαν ἀμειλίκτως. ἐξέδιδεν εἰς φυλλάδια τὴν "φωνὴν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ἑρμηνείαν τῶν χρησμῶν τοῦ ἁγιαθαγγέλου" ἐπίκαιρα εἶναι τὰ ἐξ ὧν ὅπου περὶ τῆς δράσεως τῆς μασονίας γράφει: πρὸς Ἱερόθ. Διονύσιον Ἀγρίτην ἀπὸ πατρῶν τῷ 1947 (εἶναι θ μαυρυτίνης) πρὸ χρόνων πολλῶν εἰς τὴν Ἑπτάνησον καὶ ἔπειτα ἐπὶ ἀντιβασιλείας εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἑλλάδος ἡ μασονία ἐνήργησε [καὶ ἐφερε] τὰ ἐπιζήμια σχίσματα καὶ ἐνῶς ἐνομοθετήθη νὰ διοικῆται ἡ ἐκκλησία ὑπὸ τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς κατὰ τὸ ἐπαρθέντων σύστημα τῶν Πουριτανῶν τῆς Ἀγγλίας. Ἐξ ταῦτα τὰ δύο κράτη δι' νόμου καὶ συστηματικῆς οὐ μέγα ἀνθρώπου ζηλωτοὶ καὶ ἀδιάλειπτοι αὐτοὶ οἱ ἀδιαλλάκτου ἐχθροὶ τοῦ θεοῦ διοικοῦσι τὴν ἐκκλησίαν. οἱ ἐπίσκοποι.. οὐμόνον ἐπίσκοπα σύματα εἰς τὴν κατὰ τῆς πίστεως ἐνεργουμένην καὶ θεωροῦνται τύποχα ὄργανα τῶν ἐχθρῶν οὐδὲν ἄλλο ἴδιον ἔχοντες ἢ πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικὰ καθήκοντα εἰμὴ μόνον τὸ ὄνομα καὶ τὸν τύπον, ἀλλ' ὡς δι' νόμου ὑπάλληλοι τῆς ἀρχῆς ὥστε ἡ ἀπ' αὐτῶν ἐξουσία τοῦ ἁγίου πνεύματος εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσῆλθεν εἰς ἐκείνην τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, ἥτις πρὸ πολλοῦ προετοίμαζε τὴν ὁδὸν τοῦ ἀντιχρίστου." Ἐξτίον ἀρχιμ. ἐκ χειρογράφων 1983, σ. 17]. Τὸ βιβλίον του εἶναι ἀρκετὰ γνωστὸν εἰς ἡμᾶς ἀ εἰς δεύτερον ἔκδοσιν ἐκυκλοφόρησαν καὶ εἶναι ἐκ τῶν πρώτων. ἄκρῳ ἀντάρτης ὡς νεανὸς μοναχὸς** ἐσχάτως ἄλλος Κεφαλλὴν Παυριώτης ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀθανάσιος Βαλσαμάκης φαρμακωτοῖς ἐπιχέιρεσι μετὰ πυριγενοῦς ἐνθουσιασμοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως τὸ ἔργον τοῦ φλογερωτάτου. ἔγραφεν εἰς τὸ ἀρχιεπ. χρυσόστομον νὰ ἐκδώσῃ κατὰ τῶν μασόνων ἀφορισμόν. Καταδιωχθεὶς μετέβη εἰς τοὺς ἁγίους Τόπους, ἐπανῆλθε πάλιν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀπεδείχθη ὡς ἀρχηγὸς γνώμονας μεγαλόσχημος εἰς τὴν μονὴν τῆς Κερατέας τῆς Ἱεραρχίας τῷ 1433 ἐπεβλήθη εἰς τὴν πρώτην ἐπανοδίαν Σύνοδον, ἐν ᾗ κατεδικάσθη ἡ μασονία, ὅτε ἀρχιεπίσκοπος καὶ χρυσόστομος ἐφρόντοφώνησε: "δὲν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ εἰς ἱερωμένους νὰ μετέχωσι τοῦ σώματος τῆς μασονίας καὶ τοῦτο πρέπει νὰ διακηρυχθῇ. Θεωρῶ δὲ ἄξιον καθαιρέσεως πάντα ἱερωμένον συμμέλοντα αὐτοῦ" (βλ. γραφεῖα ἱερῶν Ἀρχ., σ. 37) εἰς τὴν σύνοδον τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν ἔπρεπε νὰ ἀκουσθῇ ἡ διαφωνία

*"Πρὸ κοσμίας ἐκκλησιαστικῆς ἀπόκρυφος καὶ μυστικὴ διακυβέρνησις κατὰ πάσης τῆς ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας... ὁ πρωταίτιος αὐτῆς τῆς ἐπιβουλῆς... εἶναι ἡ μασονία... αὕτη ἐνεργεῖται ἀπὸ τότε εἰς ὅλα τὰ ὀρθόδοξα κράτη δολίως καὶ πολυτρόπως.. αὕτη προσπαθεῖ νὰ διευθύνῃ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Κ|πόλεως..."

**. ἕτερος "πρὸς τοὺς ἁγιορείτας πατέρας" ἐπιστολὴ ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου: "φωνὴ ὀρθόδοξος καὶ σπουδαία" Ἀθῆναι 1910, σ. 9ξ καὶ ἄλλαι ἀνάλογοι.

τοῦ ἐμφρίτου μέρους αὐτῆς τοῦ ἀκριβοῦς γνησιόφρονος, ἀντιπροσώπου τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, διὰ νὰ περιγράψῃ καὶ ἡ μακεδονία εἰς τὰ βιβλία τῆς μεγάλης προσευχῆς. οὕτως ἐν τῇ Γ' ἐκφράσει λέγει τὰ ἑξῆς:
"Ἡ μεγ. ἐκκλησία Κ/πόλεως ἐκτιμέσθω ἐν τῇ καταλόγῳ αὐτῆς αἱρέσεις τίνας ἐνομάστι, ἐς τὸν σκυτικόμον, χιλιασμὸν κτλ. ἀλλ' ὁ μακεδονικὸς (ὡς ἐκ ἡ ἔνδοξος ὑπερβαίνει πάντας καὶ δυστυχῶ, ἐκανοί τῶν διανοουμένων εἶναι ἐνδεδειγμένοι μετ' αὐτοῦ οὕτως ἐκλαι ὁ νέος ἀρειανισμός καὶ ἐνώπιον ἡμῶν πράττεται μέγας ἀγών, ὀφείλομεν ἅπαν φόβου ν' ἀναβαίνωμεν τὸ σῶμα τοῦ θεοῦ θηλαζόντερον σύνδεσμον τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῷ κόσμῳ δὲν εἶναι ὁ μακεδονισμός ἢ ἄλλο τι, ἀλλ' ὁ τσιτσιμπαμός διότι εἶναι ἐκφρὰς ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴ. Ἡμεῖς ἡ γνώμη ὅτι ἡ χριστιανικὴ ἡ θρησκεία εἶναι ἡ θρησκεία ἡ μόνη θρησκεία, καὶ ἡ ἀρθοδοξία ἡ μόνη ἀληθὴς αὐτοῦ δὲ ἀρνοῦνται τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸν Χριστόν, εἶτε τῷ αὐτοῦ ἐν ἴδιᾳ γραμμῇ πρὸς τὸν μωϋσῆν, τὸν βουδισμὸν τὸν μωαμεθ"
(πρακτικὰ τῆς προκαταρκτικῆς συνόδου τῶν ἁγίων ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, τῆς συνελθούσης ἐν τῇ ἐν ἁγίῳ ὄρει Ἰβήρων μονῇ τοῦ Βατοπεδίου 8-15 Ἰουνίου 1930. ἐν Κ/πόλει 1930, σ. 73 βλ σ. 146)
Τούτων οὕτως ἐχόντων ἐλπίζομαι, ὅτι ἡ φωνή μου θὰ εὕρῃ ἀπήχησιν ὡς καὶ ἀπὸ τοῦδε θραματίζομαι τοὺς ἀγαπητούς μου ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς ἐξ τὸ ὄρος τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς, ὅταν ὡς αἰώνιοι πνευματικοὶ ἡγέται ἀποτελοῦν ἐκ τὸ ὀρθόδοξον τοῦ Χριστοῦ πλήρωμα τὰ πρεσβεύοντα πλανοῦνται πρὸς ὑμᾶς ἐν τῇ πίστει καὶ ἀγάπῃ ἐκπεπληρωμένοι ὑπὸ τοιούτων ἐνθουσιωδεστάτων ἐγκαινιάσεων τὸ νέον ἔτος εὐχόμεθα ἐν μέσῃ βαθείᾳ πάντων ἐν ἐκκλησίᾳ πρεσβύτερον καὶ ἐπίτιμον τοῦ ὄντος ἐφέτους ἀπὸ σταυροπηγίου.

† ὁ Φλωρίνης Εὐθύμιος Φλωρίδης.

ἐν Ψαχνῇ τῇ ἡμερομηνίᾳ ὑπογραμμένῃ.

Δὲν μετέβαλον τὰ γραφόμενα ἡ ἴδιη τὸ ἑξῆς καὶ τοῦτο ἵνα μείνῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀγιορείτου, ὅλην ἔσβυσαν περιλεπτικῶς. Συνώδευσα πρὸς τὸν ἐπιστολὴν μου ἔλεγον διὰ τὸ ἑξῆς: "Ἐσυμπόνεσα τοῦ αἰτήσασθαι, ἴσως διότι δὲν ἠγάπησες, ὅτε ἐγὼ ἄπαξ γράφω, ἡ δὲν δύναμαι καὶ οὐδένα τρόπον νὰ ἐπαναλάβω ταῦτα. Λοιπὸν ἐπαίδεσα ἔλεγε καὶ ἤρεμεν σοὶ χάριν σου ἡ ἔγραψα τέσσαρα ὅλη ἄρθρα. Ὅλην ἀρκεῖ, ὄχι σφαλερὸν "μηδὲν ἄγαν", ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ φανῇ ἄδικος παιδαγωγός τὸν ἐν σ. 2 τεμαχίον ἐξ ἐφημερίδος διὰ τὸ δεύτερον ἐπιστολὴν ἐν ἰδιαιτέρᾳ σημείωσιν ἔδωκ ἡ ἐν ἀρχῇ τὸ γράφον σας: "Ὁ μακεδονισμὸς καὶ αὐτὰς θριαμβεύει δυσκόλως ἐν τῷ καθεδρικῷ Πρὸς τοῦτο ἐμπιστεύομεν τὴν γνώμην . . . . . " Διὰ εὐσεβάσμιον καὶ μοὶ εὐχαίρεσεν μερικὰ 30ᾶ τραβηγράλα, ἐὰν εἶναι δύσκολον ἢ νὰ μοὶ στείλῃς 3-4 τεύχη ἔκει ἵνα ἀναγέλλονται νέον ἐν αἰσίοις ἔτεσι εὐσταλοῦμαι νέον ἡ ἔτος αἰτήσωμεν ἡμᾶς σοὶ ὁμοιωθῶν ἡ ἰσχὺν καὶ τὸ ἔρρωσο.

Ψαχνὰ 31-12-49 † ὁ Χρυσ. Εὐλογιόκουρος

Ψυχιμόν τῇ 13-1-50 Τῷ ὀδοντοϊατρῷ Σεργίῳ Δημητρακάκῃ εἰς Ἀθήνας

Τό νέον ἔτος αἴσιον καί εὐφρόσυνον

Ἀγαπητέ φίλε ψυχοβώστα ἰατρέ καί ὀδοντοβγαλτά, τῷ Σεργ. Δημητρακάκῃ ὅλ
Ἐμάθομεν καί ἐκτιμῶμεν τό πρόθυμόν σας, καί ἵνα μή ἀβημονήτε ἐπί πλέον παρεμβάλλω 2-3 ἐργασίας ἄς ἀπό τετραετίας ἔχω ἀναλάβει φάρμα φίλων καί γραίφω. πιθανώτατόν μοι. Ἡ ἐπιχειρησία τῆς πραγματείας σας: "Τά προνόμια τῶν ἁγίων τόπων καί τό μύρον τῶν ἐπιβημάτων ἐγγράφων," ἦτο φίλον ἐπιμελητός εἰς ἐμέ, διότι ἔπρεπε νά μεταγράψω ὅσα ἔχουν γραφῆ ἤ τά σπουδαιότερα – καί ἡ βιβλιογραφία εἶναι δυσεύρετος – καί ποῦ νά εὕρῃ τις; Ἡ Ἐθνική βιβλιοθήκη ἐλάχιστα ἔχει, ἡ δέ ὑμετέρα μέγα εἰς τήν παιφάν. Ἔγραφα εἰς τά δύο πνευματικά κέντρα Ἱεροσόλυμα – Ἀλεξάνδρεια, ἀφ' ὅτου πρῶτον ἀκούομεν καί ἤκουσ τοῦς τελευταίους ἀπό τοῦ 1454 τόμους τῆς Ν. Ε. ἐν δέ τοῦ δευτέρου ὅμως ἔγραφα μοι ἀπήντησαν, ἀφ' ὅχι τελευταίως ἐνήργησα καί ἀπό τῶν Μόδχων νά μοί σταλῶσι τά "ἀνάλεκτα τῆς ἱεροσ. σταχυολογίας" τοῦ Κεραμέως. μοί ἐδόθη εὐτυχῶς ὁ τόμος ὁ περιέχων τά ἐπίβημα ἔγραφα, ἐν τῷ μεταξύ εὗρον 5-10 σχετικά εἰς τά παλαιά βιβλιοπωλεῖα ἐν οἷς καί τήν "ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων" 1900, ὅπου εἶναι ἐπίβημ ἐν παραρτήματι πλεῖστα τῶν ἐγγράφων. Παρετήρησα ἐν τούτοις, ὅτι τά "ἀναπαμάχητα" ἐπιχειρήματα τῶν γραφάντων καί δή τῶν ἁγιοταφιτῶν, ὡς καί τοῦ μακ. Καρολίδου, ὡς ἰδικός μου ἀρέσκησε διεξήθησαν ὑπό τοῦ ἄγγλου Bertram. οὗτος προσέβαλεν εἰς τά κύρια τό μύρον τῶν προνομίων καί τά δίκαια τῶν ἐγγράφων ἐναντίον τοῦ ἀραβικοῦ γνησίου πληθυσμοῦ πλήν τῶν ἁγιοταφιτῶν, οἵτινες τάχιστα εἶπον φιλοσοφοῦσιν, οὐδείς ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου ἐκινήθη ὁ μόνος ποῦ ἔγραφε σημείωσίν τινα περί τῆς Διαθήκης Ὠμάρ – ὁμάρ, μάς ἐκφοντάϊσεις – καί εἶναι ὁ ἄριστος – Ἰδού τό πρόβλημα τό ἐποτον. Ἔπρεπε πάσῃ θυσίᾳ νά λύσω, διότι αὐτό ἀπαιτοῦσιν αἱ περιστάσεις. Τί ἔκαμα: ἐν πρώτοις ἔγραφα τάς ἐξῆς σπουδαίας προσθήκας ἐν σ. 5 καί 85 περί τοῦ μύρου τῆς Διαθήκης ταύτης σ. 8 περί τοῦ διαχρόου τῶν χριστιανῶν σ. 9-10 περί τοῦ Σινᾶ σ. 22 περί Διαθήκης Ὠμάρ σ. 86 ἀναφέρετε τόν περούτσον, διατί; διότι οὗτος ἐδημοσίευσε τό αὐτόγραφον τῆς Διαθήκης αὐτό εἶναι μικρόν; σ. 36ί. διωρθώσαμεν τό μύρον τοῦ ἀχτιναμέ τό τρίτον μέρος. δέν ἔχω σχέδιον μή τό θέμα σας καί ὅπως ἐγράφη ἤναται νά δημοσιευθῇ μόνον εἰς ἐφημερίδας. Καί ταῦτα μέν οὕτω, ἄγγλα πραγματικά διά νά εἶναι ἐπιστημονική δέον νά πραγματευθῇ καί εἰς τό γνησιώτερον τῆς ἱστορίας, ἄγγλος μέχρι ζηλοφθόνου καί δέν δύναται νά γραφθῇ ἐπ' ὄφιν. ἐπίβημ δέον νά ἐρευνηθοῦν θετικά καί ἀναντίρρητα συμπεράσματα καί νά ἐξαχθῶσιν ἐπιστημονικῶς γνῶμαι. Αὐτό τό μέρος εἶναι τό δυσκο-

ήτερον καὶ ἐγὼ μετὰ ποθῆν καὶ ἐμβριθῆ τοῦ ῥητήματος μελέτην κατώρθωσα νὰ πραγματωθῶ εἰς τὰς ἐπιτυχεστέρους, ἢ ἐπίδοσις μὲ τοὺς ἐκτενεῖς ἐγκωμίους της ἐ ἐπίδοσις. Νομίζω, ὅτι θὰ ἐτιμήσῃ ἡ ἑρμηνεία μου αὕτη, διότι ἐξηρεύνησα τὸ ῥήτημα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους καὶ οὕτως συνεχρονίσθημεν, καὶ φρονῶ, ὅτι ἀνταποκρίθην δεόντως εἰς τὰς προσδοκίας. ἀφ' ἑτέρου ἡ χρῆσις δὲν ἐννοεῖ νὰ μὲ ἀφήσῃ ἀνεπιστρεπτὶ ἀπαντήσειν εἰς ὅλους τοὺς κόπους καὶ εὐσχολίας μου καὶ μαζὶν χρυσᾶ

Ὀπισθεν ποθῆν ἀγάπης
† ὁ Καρυτσᾶς Εὐλόγιος Καυρίδας.

Ἀθῆναι ψυχικοῦ τῇ 10-2-50 Τῷ Ἀλεξανδρείας Χριστοφόρῳ

Μακαριώτατε

Εἰς τὴν ἀπὸ 16-11-ης ἀπαντῶν προσάγομαι νὰ ἐκφράσω τὴν ὑμετέραν φίλην καὶ ὀπτὴν μακαριότητι τὰς εὐχαριστίας μου, διότι ἠδυνήθητε νὰ ὑμνοποιήσῃ εἰς τὸ ἐγκριτὸν περιοδικὸν ἡ πρόσφατος βιβλίον τοῦ Δόλγερ ταπεινήμου μορίου, ἣν καὶ ἀποστέλλω ἤδη ἀσφαλῶς διὰ τοῦ ἀξιοτίμου καὶ λαμπροῦ κ. γνωστοῦ (6.34) εἶναι τὸ πρῶτον μέρος, τὸ δεύτερον θὰ ἦναι διὰ τὰ πατριαρχικὰ ἀγγέλια τὰ ἔγγραφα τῶν μοναστ. ὑπαλλήλων κτπ. θὰ ἤμην ποθῶν ὑπόχρεως, ἐὰν ἡ ὑμετέρα μακαριότης εὐηρεστεῖτο νὰ διατάξῃ νὰ μοιρασθοῦν 100-150 τραπέζωματα ἵνα στείλω εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ νῦν εἰς φίλους μου. πιστεύω νὰ προτιμήσῃ ἡ ὑμετέρα μακαριότης, ἐπειδὴ παρῆλθον ἤδη δύο ἔτη καὶ εὐδόμη ἡ νηστεία ἐξ ἀναστολῆς διὰ τὸ βιβλίον, ὅπερ ἐκρύβη τοῦτον τῶν ἀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, διότι οἱ μοναχοὶ αὐτῆς διεφύλαξαν τοιοῦτον θησαυρόν!
Ὁ μακαριότης σ. γνωστὸς καὶ ὁ νεοφώτιστος θὰ ἀναπτύξωσι τὴν μακαριότητι αὐτῆς καὶ περὶ ἐπιτροπῆς.

Ταπεινὸς θεράπων καὶ ὑποκλινὴς ἀδελφὸς
† ὁ Καρυτσᾶς Εὐλόγιος Καυρίδας

Ἀθῆναι - ψυχικοῦ, ἐλαιῶνας 5 τῇ 9η-2-50

Τῷ φραγκίσκῳ Δόλγερ ἐν Μονάχῳ. Ἀγαπητὲ καὶ πνευματώδεστε
Ἡ ἐπιστολή σας μεγάλως ἠύφανε τὰς ταπεινάς μου ψυχὰς ταραπωρουμένας ἐκ τῶν ἀντιξόων τοῦ βίου περιστάσεων. Ἡ βραδύτης ὅμως καὶ αὐτὸ τὸ μέσον, ὅτι ἐλάβετε μακρὰν ἐκ τῶν ποθῶν ὄντως ἀσπασμῶν νὰ ῥίψητε ὑμᾶς, ἀσφαλῆ διαπραστικὸν βλέμμα εἰς τὸ βιβλίον μου. Ἡ τέχνη καὶ ἐμπνευστατομένη φύσις σας, ἀνδρὸς ἐπαίοντος, μὲ ὑγιᾶ καὶ βαθύτατα καὶ εἰς τὰς πηγάς, ἂς ποτιζούσης οἱ ἀνατολικοὶ ῥίπτει τὸ βάσανόν μου ὅτι δὲν ἀπέβη τὸν μόχθον παρ' ὅλα τὰ πλημμυρίζοντα καὶ ἡ δυσκαρδία

ἐμφράζω ὡς ὑμᾶς ἀπείρους ἐκφαριστίας. ἐγράψαν ἡμᾶν ἰκανοποιητικὴν τὴν διαυγήσιν, ὅτι δὲν ἠδυνήθητε νὰ μοὶ προσέξητε ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν ἀναίρεσιν ἐκείνων ἐπὶ κατοχῆς. πράγματι δὲν ἐξηγήσαν εἰς τὴν στηλαίαν ἐπὶ ποδὸς συνάντησιν, πρῶτον διότι δυστυχῶς ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐπεστρέφετε εἰς γραμμὴν καὶ οὐδὲν ἠδύνασθε νὰ μὲ ἀφιερώσητε καὶ δεύτερον, διότι ἐνόμιζα ὅτι ὁ κοινὸς φίλος κ. Ἰω. παπαδόπουλος ἔδωκε πληροφορίας περὶ τῆς συμφορᾶς μου, διότι διαφωνῶ μὲ διαβάσῃ τὴν ἐξήγησιν, ὅτι ἐνδιαφέρεσθε μεγάλως περὶ τῆς ἐπανόδου μου εἰς Καρυτσάν. ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἀληθινὰ <u>φιλάνθρωπος</u>... εἶχον πολὺν καιρὸν νὰ τὸν συναντήσω, εἶχε δίκαιον νὰ μὲ ἀποφύγῃ διότι εἶχε παραβῆ τοὺς ὅρους τῆς φιλίας. ἀλλὰ γράφω ἀκριβολογούμενος τὸν ἔρωτα τοῦ ποιητοῦ τούτου:

φίλους πολλοὺς μὴν ἀποκτᾶς, πλὴν ὅσους ἀποκτᾶνε,
παθχίδι, φρόντιδι καλὴ μὴν τοὺς ἀληθινοὺς χαλᾶς.
ἂν δὲ βρεθῇς ἀδύνατον φιλίαν νὰ τηρήσῃς
νὰ ζυγώνῃς πάθχιδι, χωρὶς νὰ τὴν ξεχάνῃς.

μετέβαινον πρὸ δεκαημέρου ἐπιδήμως μετὰ τοῦ πρωτοσυγκέλλου μου οἱ κ.κ. μοὶ ἐνεπόιησε κατάπληξιν ἡ δρμὴ καθ' ὑμῶν ἐπίθεσις. νομίζων αὐτὸν τὸν παλαιὸν παπαδόπουλον τύπον τῶν περὶ τοῦ μεγάλου ἔργου σας μισητῶν μου. ἂς ἀπαντᾷ μοὶ, προσέξατε πολύ, διότι θὰ ἴδητε κακὴν ῥίζαν πρὸ τοὺς διανοουμένους μας, οἵτινες διάκεινται δυσμενέστατα πρὸς αὐτόν, διότι ἔκαμε διαίρεσιν ἐν Σόφια ἐναντίον τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς. καὶ ἡ μάρτυρα μοὶ ἀνέφερε τὸν κομματισμὸν ἐν Ν. Βίνῃ! ὅπου ὑπερασπιζόμενος ὑμᾶς, ὅπου ἐγράψατε καὶ ὅτι ἐκράτησε τὸ ἅγιον ὄρος ἀπὸ τὸν βανδαλισμὸν τῶν βουλγάρων. φαίνεται, ὅτι δὲν ἐπίσθη, διότι δὲν ἦρθε νὰ μὲ συναντήσῃ, κατὰ τὰ συμπεφωνημένα. ἔπιθε καὶ αὐτὰ δίπλα, ὅπου καὶ ὁ κ. Κωνσταντῖνος. οὕτως ἀφῆκεν νὰ καταχωρίσῃ τὴν "ὑπομνηστικὴν κρίσιν μου" μου, ὅπως τὴν ἐπέγραφα, δὶ ἣν ἔκραξεν ἔκπληξιν, ἀφοῦ ὑπέκυπτεν εἰς τὴν ἔκφασιν θεῖαν ἐπ' αὐτοῦ πίστιν τοῦ προέδρου κ. Π. Βουλγάρεως, προέδρου καὶ τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, ὃν εἶχον ἀμφιβάλλει, ἕως τὸ βιβλίον εἰς τὸν κ. Μπόνη, καὶ ἔκαμε βίαιον κρίσιν, ὅτις καὶ ἐπέπεσε εἰς τὸ μετ' οὐ πολὺ συμφορήσαν τύχας τῆς ἐπιστρίδος ὑπαρ. Βυζαντινῶν, ἀφοῦ ὡς μοὶ εἶπεν αὐτὸς πρόσφατος ἐπισκέπτης μὲ ὠκρίασε πρὸ τῆς ἰδιωτῆς μου (εἶναι φράσις τοῦ ἰδίου) πρὸ δύο ἑβδομάδων ἔβαλεν ὕβρη εἰς τὸν παν. πατριάρχην ἀλεξανδρείας τὸ πρῶτον μέρος αὐτῆς τῶν μεγάλων εἰσηγήσεων εἶναι μέχρι τῶν πλανῶν, περὶ ὧν ἐγὼ γράψω πολλὰ διαφωτιστικά — Τί νὰ σᾶς εἴπω; δὲν εἶναι ὁ παπαδόπουλος μόνον ἦρθεν καὶ ἄλλοι καὶ μοὶ εἶπον τὰ πρόβλ, διότι, ἐὰν γράψω <u>ὑπὲρ</u> θὰ βάλω φαβὶν εἰς τοὺς ἐχθρούς μου νὰ εἴπωσιν, ὅτι εἶχον δίκαιον οἱ κομματισταὶ ποὺ μὲ κατεδίωξ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

καλεσα ὡς γερμανοφίλων καὶ καὶ ἡ πανεπιστημιακὴ ἐπιτροπή ....
τύχῃ τὸ συμβούλιον τῆς ἐπιμορτίας μὲ ἀπόψεις τῆς μορφῆς
ταύτης. ἀλλ' ἀκούετε: "τὸ ψήφισμα τῶν ἀγίων ἦταν, ὅτι πρόκειται
χρυσόβουλλο;" καὶ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἔγραφα ἀνυπομονήτως καὶ
μὲ ὄλον τὸ θάρρος, ὅσον ἦτο ὁ χαρακτὴρ τοῦ σύνταγμα. ὅπως καὶ
ἐπὶ πλέον ἦμαι σχεδὸν ἀμέτοχος, ὅστις ἀγνοεῖ ἕνα μικρὸν ραδιοφω-
νικὸν ἀμιλλίαν καὶ ὅπου ἐγνωρίσθη τὴν γνώμην μου. ἐὰν δὲ πού
ἐφάνθημεν τοῦτο δὲν ὀφείλεται εἰς καμμίαν πρόθεσιν, ἀλλ' εἰς τὴν ἀφ-
λειψίν τῶν ἐκτάκτων ἐπιτηδείων. μοὶ εἶναι ἀπαραίτητα τὰ Regesta
ἐνθυμίσας, ὅτι εἰς τὸ ἅγιον ὄρος εἶχα ἐλπίσει νὰ μοὶ στείλητε τὸν
κατάλογον τοῦ Φ. Μακεδ. ποὺ νὰ ἐγνώριζα ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν ἐκείνων
τόπων, ὅτι ὑμεῖς εἴχετε τότε ἐκδώσει δύο τόμους τῶν Regestas
προχθὲς ἐν τέ Καισαριανῇ τὸν πρῶτον τοῦ 1924 καὶ εἶμαι ἐθαμβη-
μένος πρὸ τῆς ἐξαντλητικῆς ταύτης ἐργασίας. Εἰς ὄντως ἄξιος ὁ ἄνδρας τοῦ
ἀγῶνος μας! Ἤθελον θέλητε νὰ εἶσθε εὐπροσωπευμένος, διότι δι' ἕνα
τοῦ εἴδους μου μικρὰν συμπλήρωσιν περὶ τῶν ἐπιβλήμων ἐγγράφων, πρέ-
πει νὰ μοὶ στείλητε καὶ τὰ ἑλληνικὰ τεύχη νὰ ἴδω ἐπ' ὄψιν εἰς τὴν
ἑλληνικὴν ἔκδοσιν, ὁ πατὴρ Lauxent ὑπέσχεθή τινα διαφεύγοντα τὴν
ἔρευναν σας, ἐγὼ ἔχω πλέον. καὶ ἐπιμονὴ ἀνάσχημα δὲν ἐπιτρέ-
πεται, θὰ στείλω βιβλία διπλᾶ ἢ νεοτύπωτα.

— Εὐχαριστῶ καὶ διὰ τὰς εὐχάς. εἰς ἀντάμειψιν τὰ ἴδια
ὁ κύριος ὅν ὁ Reg. Ἰλχαν. βασιλέως II, 1040] ἐτυπώθη εἰς κατο-
χήν μου, ἔχω πλείστα ἔγγραφα ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὅσα περὶ κατασκή-
ψεων μου γραφόμενα ἀποστέλλω τὸ "Κράτος τῆς ἀγωνίας" 1946, σελ. σ.
34 ἑ. τὰ προγράμματα τῶν Ἀμερικανῶν....

† ὁ Καρτσὰν εὐλογίας Καυρίλλος.

Ἀθῆναι - ψυχικόν 24-2-50

Τῷ Θεοσεβεστάτῳ Πατρὶ Σεβασμιώτατε ἀνάξιος ἐγώ,
Μετὰ πολλῆς τῆς εὐχαριστήσεως ἔλαβον τὰ "Ἔργα καὶ Ἡμέραι"
καὶ τίναι ἄλλα τεύχη καὶ μένα κατάπληκτος ἐκ τῆς διαφεύσης συγ-
γραφικῆς παρουσίας, καὶ ἄμεσα δὲν τὰ εἶχες ὅλα, ἴδιως σὺν ἐκ τὸν
Γ' τόμον, διότι τὰ ἀληθέα ἐκ τὰ ἄρθρα αὐτὰ περιλαμβάνεται ἡ
ἱστορία τῆς σημερινῆς πνευματικῆς κινήσεως ἐφ' ὅλων σχεδὸν τῶν
ζητημάτων τῆς ἡμέρας. εὐχαριστῶ καὶ διὰ τὴν μερίδα περὶ τοῦ ἄρθρου
τῆς ἁγιορειτικῆς βιβλιοθήκης, ἀλλ' ὑμεῖς ἀπὸ πολλοῦ μὲ εἴχετε προλάβει
ὅτι ἔπρεπε νὰ γράψω διὰ "παραγωγίαν ἐκ τῶν ἀρχαίων," ἡ ἀγνοία
ὅμως ἱστορίας δὲν γνωρίζει τὰ δέοντα ψυχῆς, ἐκ ἐπίτηδες ἐδῶ ἐρωτῶ τί
θὰ εἶπεν διανοητὴν ἐνοικίασιν; τί ἄλλο ἢ παραφροσύνην τῆς μυριότητος;

εἶρον τὰς ἀνελλήμνας φίλας διὰ νὰ μαντύφω τὴν ἱερουσίαν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι μαρέζοντα. Εἶχαμεν νὰ ἴδητε καὶ ἄλλα ὄρη ἐνδυσάμενα πρὸς πρωτεύουσαν τῆς πνευματικῆς παιδείας, ἐν οἱ ἐπιγιγνόμενοι θὰ ἀποβαίνουν ἀπόλυτα, παρατήρησα ὅμως ὅτι ὅλον τὸν γιδαντὸν ἐθύσατε διὰ τὸν ἀνελληπιάδην Μαυρίτην, ὃν θ θεὸς ἐνοχόρησεν, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν θλιβερὰν κατάστασιν ἐν ᾗ μὲ ἀπὸ τῆς μιαφονίας τῶν ἀρλεκίνων ὡς τὴν φρικαστὴν τοῦ κινηματοφαντισμοῦ ἀντικρούσαμεν ἀλλ' ἐκάνη πνευματικὴ παραμυθία παρεμβήκαν ὡς τὸν ἕνα, μίαν χιλιάδα ὡσφρὼ θὰ ἤθελεν τὴν ἀνθαδέσμην αὐτῶν. Βλέπω οὖν ὀλίγους ἐκλεκτοὺς ὡς τὸν ἀρχιβιβλιοθήκην. Ὁ Διονυσιάτης μάθητα – δὲν γνωρίζω ποῖος εἶναι – ὁ ἀποκρυβὰς μετὰ δεινότητος λόγου καὶ ἀγιορ. φραβεσμοσίας τὴν πρόταβιν ἐκείνων περὶ ἐκκλησιαστικῆς μορφωτικῆς βοηθείας. Εἶχε! ὁ "καλὸς ἄνθρωπος" δὲν κατώρθωσε νὰ μείνῃ τοιοῦτος, ὅταν ἐπεδίωξε τὸ ἀναμφίλεκτον ὅτο χαιρόμενος διὰ καλὸς ἰατρὸς ἢ καλὸς διδάσκαλος μόνον, ἢ δίπλη χάρις μόνον ὡς τὸν Ἑλληνικὸν ὁδὸν ὁ εὐλογημένος παλαιὸς ἀνακαδημός μου ἐξεπορεύετο καὶ ἐκάστην αὐτῶν εἰς τὸν προφ. Ἠλίαν, ἀλλ' ἀντὶ νὰ φάβῃ χαίρων ἐκηρονόμησε τὰ ἐπαισθήματα τῆς πρωτίνης δρέβου, τὸ πρίζιμον τῶν ποδῶν..... ἐγχείρησον, ἄχρις ἀυλῆς, διότι παρεξετράπην εἰς ἀνεπόφορον ἀδολεσχίαν

θερμὰ ποθῶ φιλανθρώπως
+ ὁ Κερκύρας Ἐλπίδιος Κερκύρας.

Ψυχικόν 30-ii-49

ἀγαπητέ κ. Εὐγένιε

Πρωΐθεν εἶχον τὴν καλὴν τύχαιρίαν νὰ ἐπισκοφθῶ τὰ γραφεῖα διὰ πρώτην φορὰν διὰ νὰ δῶ ἀποδώσω τὴν ἐπίσκεψιν, προχθὲς δὲ ἀπέδωκα τὴν ἐπίσκεψιν καὶ ἤκουσα εὐχαρίστως ὅτι ὁ κ. διευθυντὴς τοῦ ἐνδόρους θὰ ἤρχετο πρὸς ἐπίσκεψίν μου, ἀπὸ τοῦ 1926 ἐγένοντο 14 διευθυνταὶ μετὰ τῶν 8 πρώτων συνεργάσθην ἐπὶ πλέον ἐννεαπετία – ἔτη διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ καταστατικοῦ φάρτου μέχρι τοῦ 1937, ὅτε μετέβην εἰς ἀγγλίαν ἐνεδρίαμεν δεκαεπτὰ μετὰ τῶν λοιπῶν πρὶν τοῦ ἀριστ. φωτὸς διὰ καὶ βαρὺς ἔφερον, διότι ὁ κ. παναγιώτακος ἀπουσίαζε νὰ μὲ ἐπίσκεψη, ἐνῶ ὁ προϊστάμενός του κ. παπαδημητρίου ἦρθε δίς καὶ ἀνεκαλύφθη ἀλλὰ ἐκλείσθη. Εἰς τὸ ἔργον του, ὅπερ ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ μοὶ δώσητε, μὲ ἀναφέρει ἄπαξ τυχαίως χωρὶς εἰς οὐδὲν τῶν ἐγγραμμάτων μου νὰ παραπέμπῃ καίτοι ἔχω δημοσιεύσει τόμους καὶ πραγματείας περὶ τὰ 30 πρὸν ἄλλων μικροτέρων ἐπὶ θεμάτων περὶ ὧν οὐδεὶς ποτὲ ἐγκλείσθη διὰ τῶν Ἑταιρίων καὶ τὸ πολίτευμα τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Διὰ τοῦτο ἐὰν ἔσεσθε νὰ μνημονεύσητε τὸ ἐμὸν ὄνομα μου ἔσται ἐν τῷ ὑμετέρῳ, πρὸς τοῦ

Μοναχικοῦ βίου καὶ τοῦ πολιτεύματος, ἄλλως ἔγραψε τὴν Ἱστορίαν αὐτῆ Ἱστορίαν. ἐκ τῶν θρησκ. καὶ χριστ. ἐγκυκλοπαιδείαν ἐν Ἀθ. ὅπερ εἶναι πρωτότυπον καὶ ἐζήτησε τὴν χάριν καὶ ἐξήλιξιν τοῦ ἀγιορειτικοῦ πολιτεύματος ἐν τῇ Ἀθω. πολιτείας τοῦ ἁγιοτόκους. Ὑποθέμαι ὅτι οἱ νέοι δὲν θέλουσι νὰ γνωρίζουσι τὴν βιβλιογραφίαν τῆς εἶναι τὸ ἔργον τῆς ἐπιστήμης, ἐπιθύμουν πολὺ καὶ ἔτσι τελείαν νὰ γνωρίσθωμεν καὶ εἶπον, ὅτι θὰ κατέβαινον αὐτοῦ ἐπίτηδες πρὸς ἀναχώρησιν, ἀλλ' αὔριον εἶναι πρωτομηνιά ὁ δὲ πρωτοσύγκελλος μου ἔχει ἀγιασμοῦ καὶ φύγει νύκτα μὲ τὸ αὐτοκίνητον διὰ νὰ κάμῃ φιτουρτίαν καὶ ἁγιασμόν. ἐπομένως δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ ἔλθω. ἐὰν ἐπιθυμῇ καὶ ὁ κ. διοικητὴς νὰ συναντηθῶμεν δύναται νὰ ἔλθῃ τὴν τ.μ.μ. ἐκεῖ ἐρῶ προγραμματίσῃ τὴν 3 πάντοτε, θὰ εὐχαριστηθῶ πολύ, ἄλλως τὴν ἡμέραν ἀφθόνως ὑπὸ τὴν Ἁγιορειτ. βιβλιοθήκην ἔγραψα πρὸ ἑβδομάδος τὰ δύο ἐπὶ τοῦ φθίοντος ἡμέρατος. Διὰ ποῖν ἄλλο, ἂς ἐνδιαφερθῶσιν οἱ ἐντεταλμένοι τὴν μόνιμον ἁρμόδιον ἐρῶ ὅταν ἐρωτηθῶ τότε θὰ εἶπον τὸ ναὶ ἢ ὄχι, βλέπετε ὅτι διὰ νὰ γράψῃ τὰ ἄρθρα παρακμάζουν καὶ ἐπιμόνως μάθετε. ἀφ' ὅτου ἐχειροτονήθην οὐδέποτε ἀνεβλέψαν εἰς τὰ τοῦ ἁγίου ὄρους. πρώην ἔγραφα πρὸς τὰ ἄρθρα ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν "Πραβοσλαβικὴν Βιβλιοθήκην" περὶ ἀποδόσεως ἱερῶν κειμένων ἀπὸ τῶν ἀρχαίων βυζαντινῶν καὶ μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων, καὶ ἰδιαιτέρως ἐπέστησα τὴν προσοχὴν διὰ τὴν ἱεροψαλτικὴν τοῦ ἁγίου ὄρους ἀλλὰ τοῦτο ἔτι εἰς παρεμβόλιμον εἰς τὸ περὶ τῶν προνομίων τοῦ οἰκ. πατριαρχείου θέμα περὶ ἐν τριτίαν συνεχῶς γράφω ἐκεῖ. Εἰς τὴν "Ὀρθοδοξίαν" δημοσιεύω περὶ τῶν ἱερῶν ἀμφίων ἡ σκευῶν ἐν σαμαϊκῶν καταλόγων, ὅπως ἡ εἰς ὅλα στοιχ περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ὅσ ἄθω τὸ τρίτον ἤδη ἄρθρον μου (εἰς τώρα 60 μεγάλας ἐδημοσίευσα σελίδας κατὰ πρόσκλησιν τοῦ ἐν Βρυξέλλαις μοναχ. Σαχρίδου καὶ ἐξακολουθεῖ ἡ τάλος εἰς τὴν "Ἱστορικὴν βιβλιοθήκην" ἀπὸ ἑνὸς ἔτους συνεχίζει "τὸ ἰδεῶδες" ὁ Ἁγιορείτης, τὸν ὁποῖον τοποιεῖ τὸ ἰδεῶδες αὐτοῦ." Σήμερον μοὶ ἀπέστειλεν ἐκ Γερμανίας ὁ ἀείμνηστος μακ. φραγκ. Δόλγον τρεῖς ὀγκώδεις τόμους, οὓς ἐσκάλως ἐδημοσίευσε περὶ ἁγίου ὄρους ("Ἱστορία ἡ εἰκονογραφία ἔγγραφα) ἡ μεγαλοφυΐα θερμῶς ναὶ ἀναγνώσω βιβλιοκρισίαν. Ἴσως δὲν σᾶς νὰ σᾶς ἀποσπάσω τὸν ἑαυτόν μου. Μετ' εὐχῶν

ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

Ἐπὶ τοῦ μετοχίου τοῦ Παλαιοπυργίου τῆς Ἐπ. Δρυϊνουπόλεως.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθῆναι ψυχικόν 12-3-50

Μακαριώτατε πάπα καὶ πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἀλεξανδρείας

Ἡ ἑσπερινὴ παρουσία ὑμῶν ἐπαρχιῶτες καὶ ἐκκλησιάσεις πάντας ἡμᾶς, λαβόντας τὰ εὐλογίας καὶ ἀοκνωτικοὺς γνωμίσους τῶν ὑψηγῶν βουλευμάτων, ἀλλὰ πρὸς θεοῦ, μὴ μετεωριασθῆτε ὑπὸ τῶν ὀπίσθεν τῶν ἐνταῦθα ἠθώτων καὶ μεταβητὲ τοῦ προγράμματος ὑμῶν, ὅπερ καὶ μόνον θὰ δώσῃ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διὰ τῆς ἐνώσεως παθῶν τὴν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν καὶ τῆς στενῆς συνεργασίας. προβίνοσθε καὶ οὐχὶ τοπικῇ εἰς τὴν πρώτην θὰ φυθῇ καὶ τὸ ἡμερολογιόν, ἀλλ' οἱ ἡμένοντες ἀπὸ τὸ νῦν δὲν ἐμφρίνουσι, διότι εἰς τὴν προβίνοσθον ἡ πλανώτης θὰ εἶναι παγκοσμιοποιοῦσα δὲν θέλουσι καὶ τὸ ἅγιον ὄρος ὡς τόπον συνεχώσεως, διότι ἐκεῖ πνέει ἅγιος ἄνεμος.

Ἠμπίστον, ὅτι μία ἐκ τῶν πραγματειῶν μου θὰ εἶχεν ἐκτυπωθῇ. Δὲν ἐννοῶ, διατί πρῶτον καὶ τὴν συνέχειαν, ἀφοῦ αὐτὸ ποῦ ἔστειλα εἶναι τρία τυπογραφικά; τὸ Β'. μέρος θὰ εἶναι ἕτοιμον ὅταν ἐκτυπωθῇ τὸ Α'. μόνον ὁ ἀξιότιμος διευθυντὴς κ. Μιχαηλίδης νὰ ἐνδιαφερθῇ νὰ μᾶς ἐπιστείλῃ πρὸ τούτου ἐπιστολήν. Δέομαι τῆς ὑμετέρας μακαριότητος νὰ ἐνδιαφερθῇ τὴν ἐκδοσιν, ἵνα τιθῇ εἰς ἐνέργειαν. Εἰς τὸν κ. Α. Βέϊνν δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι εἰς πρώτην ἐπικαιρίαν θὰ διαβιβάσητε τὰ διαμφιφθέντα, ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν συνεχίσομεν ἐκκλησιάσεις τὰς προσπαθείας μας.

Καταβαλλόμενος τὴν χαριτόβρυτον δέησίν σου εἰπεῖν ἐκ βαθέων. Θεοπροβλήτῳ τυχῇ τῆς ὑμετέρας φίλης μακαριότητος.

† ὁ Κορυτσᾶς ἐκκλησίας Φουρίλας.

Πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ "Ἡλιός" 25-3-50.

Ἀγαπητέ κ. Γ. Παπᾶ.

Εἰς καμμίαν ἐφημερίδα οὔτε εἰς περιοδικόν, οὔτε ἐδῶ οὔτε εἰς Εὐρώπην ἔστειλα τὰ "Ἑλληνικὴν βιβλιογραφίαν" μου ἤτοι τοὺς δύο ὀγκώδεις τόμους. Ἀπεστειλα ὅμως φορὰς ἐγὼ, τὸν διευθυντὴν τοῦ "Ἡλίου", ὅσους ἀσχολεῖται μὲ τὸν ἕλλην. σχετικῶν ἡ ὑποσχεῖται νὰ ἐμπαινίσῃ εἰ ἄλλα δι' τὰ σελίδων τῆς ἱστορίας τῶν ἐπιστημῶν. Ἡ φορὰ τοῦ σκοποῦ τούτου ad hoc ἐδημοσιεύθη ἡ Βιβλιογραφία αὐτὴ, ἡ ὁ συγγραφεὺς ἀνεδίφησε περὶ τοὺς 20000 συγγραφεῖς. Ἡ ὅμως σας ρεπόρτερ μετὰ λύσσης, ὅτι οὔτε μνείαν ἀπ' αὐτῶν ἐποιήσατο τὸ Περιοδικόν σας. Ὁ σοφὸς Βυζαντινολόγος, ἀκαδημαϊκὸς ἡ καθηγητὴς ἐν Μονάχῳ κ. Fr. Dölger μοὶ εἶχε στείλῃ ἐκάλεσε ἓν μέγα τρίτομον ἔργον, ὅπερ ἐξέδωκεν περὶ τῶν αὐτοκρατόρων χρυσοβούλλων ἡ ἐπιστολῶν ἐγγράφων τοῦ ἁγίου Ὄρους ἡ ὅσοι ἐζήτησε τὰ τελευταῖα ἔργα μου. Εἶναι, ὅπως γνωρίζετε, ὁ διάδοχος τοῦ Krumbacher ἡ συνεχίζει τὸ Byzant. Zeitschrift ἐν διευθύνσει, διὰ τοῦτο προθύμως ἀπέστειλα. Μόλις λάβῃ τὴν "Βιβλιογραφίαν" μου

ἰδιόχειρόγραφη: "Ich darf Sie herzlich beglückwünsche zur Vollenguny dieser Riesenarbeit, die Sie unter so ungünstigen Verhältnissen zustandegebracht haben" (ἐξεδόθη ἐν ναυσκιᾷ, παῤ ὃν τὸ πρᾶγος, ἀφοῦ οἱ Ἰταλοὶ μὲ ἐδίωξαν ἐκ Κορυτσᾶς, μὲ ἀφῆκεν εἰκάζειν ναυσικόν ... Β. σ. 16' τοῦ Β' τόμου τοῦ βιβλίου μου). "Man staunt über die Fülle von Material, das zusammengetragen und zu charakterisieren Ihnen gelungen ist. Das Buch ist ein wichtiger Beitrag zur Geschichte der Naturwissenschaften und macht der griechischen Gelehrtenwelt alle Ehre". Ἡ διὰ τὸ "γιγαντιαῖον ἔργον", ὅπερ "κατορθοῖ θαῦμα ἐκεῖν ἐκ τοὺς Ἕλληνας σοφούς" οὐδεὶς ἀνοικτὸς Ἕλλην εὑρέθη μετὰ δεκαετίας σιωπὴν νὰ ἐκφέρῃ μίαν λέξιν, καίτοι τὸ ἀνωφελὲς διέκειτο περὶ τὰ 1000 σύμμεικτα δεκρικά! διὰ βεβαίωσιν ὅπερ κατὰ Dölger "ἀποτελεῖ σημαντικὸν συμβολὴν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν". Αὐτὸ μοὶ ἐφαίνετο ἀποχοῆσαν, ἡ δὲ σκέψις ὅλου ἄν δὲ ἐνδώσω τοῦ Γ' τόμου "τὰ εἰδολογικὰ εὑρετήρια". Μετ' εὐχῶν ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας.

Ἀθῆναι – ψυχικόν 27-3-50 Ἰλιώνος 5

Ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε φίλε,

Ἡ μετὰ τόσης εἰλικρινείας, πεποιθήσεως καὶ βαθυτάτου αἰσθήματος γραφομένη ἐπιστολή σας μὲ ἀνεψύχωσεν ἅμα καὶ ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν μου χαρᾶς καὶ προθυμίας, μὲ ἣν θὰ προσπαθήσω νὰ ἄρω τὰς ταπεινὰς προσφορὰς καὶ πλουσίας προφορικὰς οὐχὶ βεβαίως ἐκ μακροθυμίαν πάντοτε, ἀλλὰ, ὡς πιστεύω, ἐκ παρεμπιπτόντων καὶ ἐκτάκτων μακροθυμιῶν, αἵτινες πρέπουσιν ἡμῖν καὶ νυκτὸς νὰ ἐνσπείρωσι χαρὰν καὶ ἀποχωρήσωσιν ἀπὸ τὴν ἐμφανῆ ἐμφατικὴν φίλησιν, ὅπως εἶναι ἡ ὑμετέρα ἐντιμοτάτη. Ὑπάρχουσιν ἔτη, καὶ, ὡς φρονῶ, εἶναι οἱ πλεῖστοι αἵτινες δὲν ἀπεμπολοῦσι θέσεις, ὅπως ἀποκηρύττουσι φίλους καὶ ἐκφράζεται καὶ προσμένουσι περὶ ἱστορικῶν ἀληθειῶν, παραμερίζουσι τὰ τοιαῦτα ἐν τῷ μεταξὺ ἐκπαρεμπορευόμενα καὶ π.χ. προσθέσι ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τῆς ἐπαναστάσεως ἐλιτοφρόνως εἰς τὸν Παναγυρίζοντα ναὸν τῆς Ἐκκλησιστρίας εἰς τὸ μέγα πρόαστειον τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου καὶ αἱ Δεκεμβριανὰὶ διεδραματίσθησαν αἱ φρικιαστικαὶ σφαγαί.* Εὐχαριστῶ μὲ γόνυ κλίνον, ὅτε ὑπὲρ ἃ ἐνῶ ἡ "ἱερὰ συμμαχία" τῶν τριῶν αὐτοκρατόρων ἐκυρώθετο καὶ πάσῃ ἐπαναστάσεως καὶ τὰ ἀναπαδύσεις τῆς τυραννίας ἀπεσιώπτουν τὸν ἱερὸν ἀγῶνά μας, μία μόνη φωνὴ ἠκούετο ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, καὶ αὐτὴ ἦτο ἡ τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Πρωσσίας Μπισμὰρκ. Πρῶτοι οἱ Γερμανοί, ἔλεγεν, ἐπαναστάντες καὶ ἐλευθερωθέντες καὶ ἡνωμένοι τὸ τίμιον αὐτῶν αἷμα ἐχύσαν τὸ πρῶτον τῆς ἐλευθερίας." Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, εἰς ὃ παρουσιάσθη τὸ ὑμέτερον γράμμα, εἶχε τὴν εὐχὴν πρόνοιαν νὰ δώσῃ πιστὸν ἀντίγραφον καὶ νὰ καταθέσῃ αὐτὸ εἰς εἰδικὸν φάκελλον, ἵνα ἐγκαιρωθῇ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι εἰς γενικὴν διαμαρτυρίαν πρὸς ἀποστόμωσιν τῶν φανατικῶν κακοβούλων ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο μὴ ἀποθαρρύνεσθε, ἄνερ σοφέ.

---

* Ἦσαν τὸ πρωτόφυλλον αἵματος πρὸς θάνατον.

βασιλευθήναι τὰ φέροντι εἰς αἰῶνα πρᾶος τὸ τρόπαιον ἔργον σας, τὴν δημοβίωτον τοῦ ἀγιωρειτικοῦ θησαυροφυλακίου, ὅπερ ἀποτελέσει τὸ αὐτῶν τῆς δόξης ὑμῶν μνημεῖον καὶ μαρτύριον ἀφωσδῆ τοῦ φιλοτιμοτάτου καὶ τῆς πατρίας ὑμῶν πρὸς τὸν ἁγίῳρω πολιτισμὸν τοῦ βυζαντίου καὶ γέρας ὄναφαίρετον τῆς ἀρετῆς καὶ φιλομουσίας τῶν μοναχῶν τῆς Ἀνατολῆς, οὓς ἐπαξίως ζηλωτὰς" ἄφες αὐτοὺς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν". εἰς τοὺς οἰκτροὺς αὐτοὺς ἁρμόζει τὸ· "καὶ ὁράσεις μιαίνουσι καὶ βάτραχοι κυλίονται, ἀλλ' ἀπὸ τυμπάνων" ("ἀκάρπατα γαρύετον ὄρχις ὄρμηκε δαῖων") ἐκεῖθεν διὰ τῶν μ. φρίμνων, ὧν θὰ ἴδητε διὰ τὰ δύο τόμα τῶν Regesta. ἐπειδὴ βλέπω, ὅτι παραπέμπετε διαρκῶς καὶ ὑμεῖς εἰς τὰς "ἀναγραφὰς" τοῦ Σπυρίδωνος, τὰς ἐν τῷ Βυζ. Νεμοσ. Jahrb.* πλήρεις σφαλμάτων, παραλείψεων καὶ διαστροφῶν δημοσιωθείσας, καὶ ποθούμενος θαμβαίνητε, ὡς θέμις καὶ ὑμεῖς, ὅπως ἐκδοθῇ πάντοτε οἱ τῶν actes de Lavra, γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οἱ δύο ἀρχαῖοι ἀνδιαγραφοί, οὓς αὐτοψεὶ ἐσχόλασα ἐν ἀρχῇ ὁ Σπ., ** ὅτε ὁ προηγούμενος Κύριλλος Παυριώτης καὶ ὁ συμπατριώτης αὐτοῦ καὶ κριτικὴν οὐχὶ ἀπορριπτέαν ἀσκήσας ἐπὶ τῶν χρυσοβούλλων ἀρχιμανδρίτης θεοδώρητος, οὗτινος τὸ ὄνομα ἐγὼ ἀνεκάλυψα, εἶναι ἀπαραίτητοι ὁδηγοὶ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἡμερῶν ἢ διότι εἶχον ἀρτιώτερα αὐτὰ καὶ ὡς ἄριστοι παλαιογράφοι ἀνέγνων καλῶς καὶ ἢ διότι διέβωσαν ἐν ἀντιγράφοις τινὰ ἀποβεβόυτα χρυσόβουλλα. Διὰ τοῦτο ἐζήτουν κριτικὴν ἔκδοσιν τῶν ἐπουδαιοτέρων παραστρέψεων καὶ ἐλλείψεων αὐτῶν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν τοῦ Σπ. καὶ συμπληρωμένην ἐν ποσοῖς καὶ ἵνα θεωρῆτε αὐτὴν χρήσιμον δύναμαι νὰ ἀποστείλω πρὸς δημοσίωσιν ἐν τῷ Βυζαντ. Zeitschrift ἴδού ἡ ἀνάγνωσις τινων τοῦ Σπυρ. καὶ ἡ τοῦ Κύδωνος γραφή: Σωσθοχωρτινῶν-Συνοσχωρινῶν, Βρομόβυρτοι – Δρυμόβυρτα, Δρυάνων – Βρύαν, Καμινα Κάμενα, ὀπισθῶν- ὁ πισθῶν, ἀρδαρουάστρου – ἀλδαρουάστρου, Λυμόσχημα – Λυμόσχισμα, ἔρια πηγάδια – Κρύα πηγάδια, Ἰωβδάχα – Ἰαβδάχα, Δουκάτους – Δουκάτους, Σιννιαρίων – σινναρίων, ἄρας ὁμοννίων – ἄγρας ὁ., τὰ Σιωθρία – Σιφτερία, βουζιαρία – βουζγαρία, Καρβουλένης – Κουρβιζίνης, Καταδαμιάνη – Καταδαμιάνη, Μιτιτάδες – Μιχμέτιδες, Στρούβα – Στούρβα, ἐξουσίων – ἐξουσίαν, ἑταιρόρχης – ἑταιρόρχης κτλ. τὸν Ε. Κύδωνα (σ. 409-490)

(ἀροδέτειρον – ἀροδέτεσσαν)

---

* ἀντιγραφὴ Σπ. εἶναι καὶ τὰ "Ὑστερ. μνημεῖα". ἅπερ ἐδημοσίωσεν ὁ Λαντοπόλος ἐν Ἑλληνικοῖς Β! ** Πάντα τὰ ἐν ἀρχῇ (σ. 388-409) τοῦ παλαιοτύπου κώδικος τοῦ Κυρίλλου ἀποδίδω εἰς τὸν θεοδώρητον: "ὁ ἀρχαιότερος τῶν κωδίκων τούτων, τὸν ὁποῖον διαιρίνω διὰ τοῦ ἀριθ. 1. κατηρτίσθη τῷ 1804, οὐχὶ δὲ πολὺ νεώτερα τούτου εἶναι ὁ ἕτερος τῶν κωδίκων, τὸν ὁπ. ἐνταῦθα διαιρίνω διὰ τοῦ ἀ. 2. οἱ κατασκευάσαντες τοὺς κώδικας τούτους... ἐχρησιμοποίησαν... τὸν ὁπ. εἶχε κατασκευάσει ὁ Κύριλλος..." σ. 388. ἀλλ' αὐτὸς εἶναι τοῦ Κυρίλλου, ὅστις ὑπογράφεται ἐν σ. 346.

περιέγραψεν ἐν ἰκανῷ μέτρῳ τὰς ἀποστολὰς τῶν Ἀποστόλων τὰς στρατευθείσας, μεθ' ἃς καὶ ταῦτας ὀφειλόμενον ἀντίγραφον.

εὔχομαι ἐκ μέσης ψυχῆς, ὅπως ὁ ἅγιος θεὸς ἐνισχύῃ ὑμᾶς εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ δώσῃ ὑγείαν καὶ χαρὰν εἰς ὅλην τὴν ἔντιμον οἰκογένειάν σας καὶ πᾶσαν εὐτυχίαν ἡ τοῦ ἁγίου Πάσχα εὐφροσύνη γαληνιόφορος.

† ὁ Κορυτσᾶς μητροπολίτης εὐλ. Κυρίτσης

υ.γ. εἶχον ἀποστείλῃ τὸ "Κράτος τῆς ἀληθείας" καὶ τίποτα ἄλλο τυχὸν καὶ παραπονοῦμαι καὶ εἶχα ἀπαίτησιν, ἐὰν ἐφάνησαν αὐτὰ. Μυθώδιον δὲ παπαδόπουλος ἔφτασεν εἰς ἐπίθεσιν καὶ θὰ τὸν διαφωτίσω, ἵνα ἴδῃ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας. Μετὰ χαρᾶς παρετήρησα, ὅτι ποθοῦσι παλαιοὶ φίλοι σας ἀρχίσθησαν κατὰ τοῦ βίου, ὅστις νῦν ἐξελίσσει βουνὰ ἐμποδίων.

Τῷ βυζαντιολόγῳ κ. Fr. Dölger εἰς Μόναχον.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Πρὸς τὴν αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κύριον Κ. Ἀθηναγόραν.

Ἂν πρέπει Κύριος ὁ Θεὸς καὶ ἐπὶ μᾶλλον διατηρῆσαι τὸν ἔνδοξον οἰκουμενικὸν θρόνον ἀεὶ ζῶντα καὶ ἀνεπιβούλευτον ἀπὸ παντὸς ἐπηρείας καὶ προσβολῆς τοῦ ἀντικειμένου.

Μετὰ ἐνὸς μηνὸς καθυστέρησιν ἐδεξάμην τὸ εἰκτὸν γράμμα τῆς ὑμετέρας φίλης Παναγιότητος. Ἡ χαρὰ καὶ εὐχαριστησίς μου εἶναι μεγάλη διότι τὰς δαφιλῆ εὐχὰς καὶ διότι ὁ μεγαλόπνους προαιθέμενος ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου εὐηρεστήθη νὰ παραπονευθῇ καὶ περὶ ἡμῶν τῶν ἐλαχίστων ἐν τῷ "προθρ. ὑπόμνῃ" γραφόμενα, ὅπερ ἀπὸ τριετίας ἐνοχλήσεται. προθύμως οὖν γνωρίζω τῇ ὑμετέρᾳ παναγιότητι, ὅτι ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς μηνὸς θὰ συμπληρώσω ἐν θεῷ ὑπερπεντακοσιοστὸν τόμον "Τριακονταετηρίδος πατριαρχικῆς ἱστορίας" ἡ δὲ παναγιότης αὐτῆς θὰ εἶναι ὁ πρῶτος, ὅστις θὰ λάβῃ αὐτόν. Οἱ πρωταγωνισταὶ τῆς δραματικῆς ταύτης ἱστορίας εἶναι οἱ τρεῖς μεγάλοι πατριάρχαι Φιλόθεος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων ὁ καὶ Μελίτιος ὁ Μεταξάκης. εἶναι ἡ τριανδρία μεθ' ἧς ἀρχὴν καὶ αἰτιῶς τερματίζεται ἡ μακρὰ περίοδος τοῦ ἐθνικοπολιτικοῦ βίου τῶν πατριαρχείων. οἱ δύο πρῶτοι, καίτοι ἄνθρωποι νεοτεραρχῶν τοῦ Κράτους, ἐξυπηρέτησαν μᾶλλον ἅπαντες τὸν ἀγλαοπρόσωπον ἐν ποσοῖς ἐλληνικὴν πολιτικήν, ἥτις ἀπὸ ἐκατονταετίας καλῶς διεμορφώθη ἐπὶ τοῦ φαναριωτικοῦ ἐδάφους εἶχε καταβάλῃ βαθείας τὰς ῥίζας ἐν τῷ πατριαρχικῷ ἡγέματι, ἀλλὰ διαμορφούμενοι ἐπὶ ἐντέχνου καὶ πολιτικῆς ἀγχινοίας ἐγνώρισον νὰ συμβιβάζωσι τὰ πράγματα καὶ προὐλαβον τὸ μοιραῖον τέλος καὶ τῶν δύο τοῦ πατριαρχικοῦ μεγαλείου. Ὁ τελευταῖος δὲ καὶ ἐν πολλοῖς ἱκανώτερος τῶν ἄλλων, σὺν ἄλλοις πράξεσι τῶν αὐθεντικωτάτων ἀποφάσεων ἐθεμελίωσε τὴν καταλυτικὴν τοῦ προνομιακοῦ τῆς ἐκκλησίας καθεστῶτος. οἱ μετὰ τὸ ἐπουδαῖον τοῦτο ἱστορικὸν γεγονὸς διαπρέψαντες τοῦ διαφωτισμοῦ αὐτῆς ἐφάνησαν ἀνίκανοι νὰ ἀντιμετωπίσωσι τὴν πραγματικότητα καὶ νὰ πνιγῶσι τὴν ἐπιβεβλημένην καρπὸν πρὸς τὸν ἐκπεπτωκότα χρόνον. Τὸ σύνθημα ἔδωκε πρῶτος μετὰ τὴν ἐλληνικὴν ἐπανάστασιν ὁ ἀπὸ Σινάου, ἱκανὸς καὶ σοφὸς πατριάρχης Κωνσταντῖνος ὁ Α', ὅστις ἐπροτοστάτησεν εἰς τὴν δημιουργίαν καλῶν μετὰ τῶν συνεργούντων σχέσεων καὶ ἐκ ταύτης ἀγαθοὺς ἀπήλαυσεν ἡ μήτηρ ἐκκλησία τοὺς καρπούς. Βεβαίως, καὶ αὐτὸν ἐκαινοτόμησεν οὗτος, ἀλλ' ἠκολούθησε τὸ πατροπαράδοτον παράδειγμα τοῦ πρώτου μετὰ τὸν ἄγνωστον πατριάρχου, ὡς οὗ τὴν πολιτικὴν περίνοιαν ὀφείλοντα

τὰ προνόμια τῆς ἐκκλησίας. Ἐνδιαφέρθηκε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν Β΄ μετ' εὐστοχίας καὶ πειστικότητος ἀπέδειξε, ὅτι ἡ χριστιανικὴ πίστις, πρώτα νεύουσα τῶν μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν, οὐδὲν παρεμβάλλει κώλυμα εἰς τὴν ἐν τῷ χριστιανικῷ κόσμῳ νόμιμον ἄσκησιν τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἐνῶ μένει τὸ δόγμα μίγιστον δὲ συμφέρον ἔχει αὐτὴ νὰ προστατεύῃ τὸ ὑπήκοον. μετ' αὐτὸν ὁ ἐκ τράφης τῆς Ἠπείρου Ἰωάσαφ Β΄, ὁ μεγαλοπρεπής, προήγαγε τὴν ἐκκλησίαν ταύτην πολιτικῶς ὅπως καὶ ἄλλοι μεγάλοι πατριάρχαι καὶ οὕτως ἡ ἐκκλησία, ὁ θεματοφύλαξ τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, ἐγίνετο ἀδιαπραγμάτευτος ἰδιοκτησία διὰ τῶν μεγάλων διερμηνέων ἡ φορὰ αὐτοῦ πρὸς τὸν κυριάρχον κράτος, ὅπερ καὶ ἀληθὲς οὐδὲν ἄλλο ὑπῆρξεν, εἰμὴ μεταβατικὴ φάσις καὶ μεταμόρφωσις τοῦ βυζαντινοῦ. θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ ἡ παναγιότης της νὰ ἐπιπροσθέσω καὶ τοῦτο, ὅτι ἐπειδὴ ἐν τῇ βορείᾳ Ἠπείρῳ καὶ Ἀλβανίᾳ διεσώθη γνησιότερα ἡ βυζαντινὴ παράδοσις ἐκ τῶν μύθων τῶν πολυπλόκων ἀρχόντων καὶ μεγιστάνων ἐπέτυχον οὗτοι κατὰ τύπους μεταδιωθοῦντες πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς κρατούσης θρησκείας νὰ γράψωσιν ἐπὶ τρεῖς ὅλους αἰῶνας τὰ χρονικὰ τοῦ κράτους ὡς τε διάφοροι στρατηγοὶ καὶ μεγάλοι βεζίριδες, πρὸς οὓς καὶ νομοθέται καὶ ἀναμορφωταὶ αὐτοῦ. οὕτω ἐγράφη ὅλη ἡ ἱστορία τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ἦταν ἐν πολλοῖς καὶ ἱστορία τῆς Ἀλβανίας. ἐπιστρέφομαι πρὸς ὀπίσω εἰς τὸ παρελθὸν καὶ λέγω ὅτι οἱ Ἰλλυριοὶ καὶ ἡ μέση οἱ Ἠπειρῶται προθύμως συνεστράτευσαν μετὰ τοῦ μεγάλου Μακεδόνος στρατηγέτου, ἐν ᾧ χρόνῳ οἱ Ἑλληνικοὶ μισθοῦντες τοὺς Μακεδόνας ἐσταδίαζον διαρκῶς, καὶ ὡς ἐκ τούτου δίδωσιν ἄμεσον φυσικὰ τὰ ἀνθρωπολογικὰ στοιχεῖα καὶ τὰς κοσμοπολιτικὰς ἀφετηρίας τοῦ δορυφόρου τῆς Ἀσίας, ἀποδείξαντες οὕτως, ὅτι εἶναι γνήσιοι ἀπόγονοι τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Πύρρου.

Φαντάζει θείαν ὄντως εἰρωνείαν εἰς τὴν μοῖραν διὰ τὸν εἰρηνικὸν θρόνον καμπὴν κοσμικὴ αὐτὸν τίτλον μεγαλυνόμενον τῆς Κυδάνδρου πυγμαιακῆς, ἥτις τὸ πάλαι ἦτο τριμερής, τὸ μὲν ὡς Ἐρεσσία, τὸ δὲ ὡς Παραυαία καὶ τὸ ἕτερον Ἀττηνανία ἤτοι ἀπεστέγει τὸν δυτικὸν μέρος Ἠπείρου, Μακεδονίας καὶ Ἰλλυρίας. εἰς τὸ ὑφιστὸν τοῦτο διεσώθησαν ἀρχαῖα τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ ὁ ἀρχαϊκὸς πολιτισμός. ἦταν ἡ μόνη ἐπαρχία, ὅπου οἱ Ἀλβανοί, καὶ αὐτοὶ οἱ μουσουλμάνοι, ἀφωμοιώθησαν πρὸς τοὺς γηγενεῖς καὶ ἐξέμαθον τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. ἦταν ἡ πατρὶς πολλῶν σοφῶν καὶ ἐπιβλήτων ἀνδρῶν, ὧν ἐξέχει ἰδιαιτέρως φέρας ὁ Ἡρωδότης Βασιάδης, ὅστις πρῶτος ἔγραψε ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Τὸ Διβινάκιον, τὰ Τσαραπλανά, ἡ Βίδιανη καὶ ἡ Διπαλίτσα μὲ τὴν περιώνυμον Μολυβδοβουνίσταιναν ὑπῆρξαν τοιαῦ

φωτὸς καὶ ἄνεμος ἀνωτέρου πολιτισμοῦ. ἐκ τοιαύτης προνομιούχου χώρας ἤγειρεν ὁ Κύριος τὸν ἡγούμενόν αὐτοῦ, ἵνα πραγματοποιήσῃ ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ λιμουρισιακοῦ θρόνου τοὺς πόθους τοῦ πανορθοδόξου λαοῦ μας. Ἦτο πρέπον μικρὸς νὰ τεθῇ ὁ ζυγὸς ἐπὶ τὴν γυμνίαν, ἵνα φωτίσῃ καὶ ζωογονήσῃ τὰς τιταραγμένας συνειδήσεις καὶ στηρίξῃ τὰς νηπιοφρονούσας ψυχάς. Ἐπίσης ἦ ὥρα, ἵνα ἡ πολυτίμαρος ὀρθοδοξία ἐνωθῇ καὶ προσαρμοσθῇ πρὸς τοὺς μεγάλους ἠθικοὺς καὶ ἐμπορικοὺς σκοποὺς πρὸς ἀναζήτησιν καὶ εὐθυδρομίαν τῶν ψυχῶν ὅσοι σκοτίζουσι τὸν ἕνα θεῖον θεόν. οὕτω καὶ μόνον θὰ βασιλεύσῃ ἐν τῷ λαῷ μας ἡ σαλπιστὴ εἰρήνη. πρέπει νὰ καταλάβωμεν ὅλοι πάντες τὴν ζωοποιὸν καὶ ἐνεργητικὴν τῆς θρησκείας δύναμιν καὶ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ. ἡ ἀγαυὴ τούτων ἕνωσις ἐθαυματούργησε κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ἐγένετο "ἁρμοστὴς καὶ διαλλακτὴς τῶν ὅλων". Οἱ αἰῶνες ἀνακυκλοῦσι σύροντες τὸ ἅρμα τοῦ πολιτισμοῦ. τὸ πᾶν μεταβάλλεται καὶ ἀναπαυίζεται καὶ ἡ ἐπιλησία ἵσταται ἐν μέσῳ τῆς δεινῆς καύσεως ἀλείπτου καὶ ἀδράμυος ὡς ἀπολιθωμένης ὀργανισμός. ἐὰν οἱ αἰῶνες δὲν ὁμοιάζωσιν ἀλλήλοις διὰ τὴν κατ' αἰῶνα καὶ κατὰ τόπον μορφὴν τῶν κύκλων, τοῦτο δὲν σημαίνει ἀπιστίαν ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν νόμων τῆς ἱστορίας, ἀλλ' ὅτι ἐν τῷ συνόλῳ δηλοῦται τὸ παραφορμὸν τοῦ νόμου. Ἐκ τούτου οἱ ἀφιλόσοφοι παράστατοι ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει νέων ἰδεῶν συμπονοῦσι πολλάκις πρὸς τὰς παλαιὰς καὶ ἀποτροπιάζονται εἰς τὰ παρομαρτοῦντα στιγμά. ὁ θεῖος Ὅμηρος ἦτο φιλοσοφικώτερος ἡμῶν, ὅστε πρὸ ταύτων ἀνειτόων ἀπαθέστατα ἀπεφαίνετο τὸ "Διὸς ἐτελέετο βουλή"! Πάντα ῥεῖ", νόμος ὁ ἀδήριτος νόμος τῆς φύσεως, ὁ νόμος κατὰ προσχεδιασμένον ῥυθμὸν ἐξελίσσεται καὶ καθ' ὁμάδας διαδέχονται ἄλληλα καὶ ἀδιάλειπτα ἀλλὰ δύναμις δύναται νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν ὁρμὴν ταύτην. ὁ ἡγεμὼν τοῦ κινήτου καὶ διωθήσεως κόσμου, ὁ φιλόσοφος καὶ θεοσεβὴς ἐκεῖνος ἀνήρ, ὅστις ἐναρμονίσει τὰς γνώμας πρὸς τὴν βουλὴν τοῦ δεσπότου τὰ πάντα ὁρᾶν πατρός. τοιούτων φαντάζομαι ἐκ τοῦ εὐκλεοῦς θρόνου τῶν χρυσοστόμων καὶ τῶν φωτεινῶν ἱεραρχῶν παναγιότητα. εἰς ἣν καὶ ἐπαναλαμβάνω τὰς θερμοτέρας μου εὐχὰς ἀποτείνω τὴν παναγίαν καὶ χαριεστάτην μου.

† Ὁ παπικὸς μητροπολίτης Καρυστίας
Γλυκέριος Καρυτσᾶς

† ἐν Κύμῃ τῇ 24 Ἀπριλίου 1950

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθῆναι – Ψυχικόν, Ἐλιτῶνος 5, τῇ 6-6-50

Ὀλίγα πτερὰ καὶ περισσότερα ἀποδεικτικὰ Δόλγερ,

Ἡ ἀπὸ 5-4-50 ἐπιστολή σας μεγάλως μὲ συνεκίνησε διὰ τὸν τόπον, ὃν παρεβάλετε, νὰ διεξέλθῃ τὸ βιβλίον μου καὶ διὰ τὰς ἐγκαρδίους εὐχὰς ἡμέρας σας. Ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε, διότι οἱ Γερμανοὶ κατέχουν τὰ πτερά, ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι, διότι "τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ οἱ θεοί". Πείσθητε, φρονῶ, ὅτι διὰ νὰ ἐφαντασθῇ τις ἐν Ἑλλάδι ὡς ἐπισκέπτης πρέπει νὰ ἦναι πρῶτα Ἕλλην. Ἐσεῖς, ἔφαγε καὶ οἱ ἀρχαῖοι, ἦρθες καὶ ἡμεῖς, εἴ, σᾶς ἡ μανία τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἡ βαλίτσα τὰ σκόρπισε στὰ τέσσερα μέρη καὶ ἐ, τοῦ Σκορπάνου, νὰ σᾶς τὰ μαζώνουν! Χαίρω διότι ἡ Γερμανία δὲν ἀκρωτηριάζεται καὶ ἀνθρώπινα πάθη· ἡμεῖς πολιορκοῦμεν ἀκόμη τὸν λίθον τοῦ Σισύφου! Ἂν θὰ ρίψῃ καὶ ἡ Ἑλλὰς Γερμανία τοὺς δύο ὑπαρχηγοὺς τῆς ὁδοιπορίας. Ὡς πρὸς τὸν πλοῖον συμπατριώτην σας Fallmerayer, ἂν μεγάλως ἐκτιμῶ διότι τόσα καλὰ πράγματα ἔγραψε περὶ ἡμῶν – σωπῶ δὲ διὰ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ βιβλιοφίλου, ἂν καὶ ἐμοῦ πολλὰ εὐτυχῆ ἔχει ἡ συλλογή – τῶν Fragmente – δὲν ἠδυνάμην νὰ μὴ ἀκολουθήσω τὸ γενναῖον αἴσθημα καθὼς σεμνῶς ἐδιαλαλήσατε ἡ ἀνεψιά σας. Ἐὰν ἐσκόπευε περὶ ἀνθρωποκτονίας ἦσαν ἔνοχοι οἱ ἀντίπαλοι καὶ μοι ἐπετέθησαν. Εἶναι πλέον κοινὸν ὁμόφρονα τοῦτο, ἀλλ' ἐμὲ ἀνεκοίνωσε τὸ ἀπόρρητον ὁ ἐλευθεροδιδάκτης ὁ μυστικὸς βιβλιοπώλης, ὅστις καὶ ἔγραψεν ὡς κατωτέρω, ἄρθρον περὶ τούτου. Ἔστω δέ, ἀλλὰ πολλὰ ἔχει εἰς φωτοσκίασιν καὶ γραφὴν πολλὰ ἀπόρρητα. Παίζω οἱ γυναῖκες λόγους μὲ παίζουσιν, ἐνῷ τὸ ἀνέκαθεν ἄνθρωποι καὶ πρόσωπον ἀφιλοκερδεῖς καὶ ἀφιλόστοργοι. Νομίζω, ὅτι καὶ ἐχάσατε συμβαίνοντα μὲ τοὺς κουμουνιστὰς τῆς Ἑλλάδος ὑπερμαχοῦντες τῶν ἰσχυρῶν τοῦ – ὁ θεὸς νὰ μὲ συγχωρέσῃ! – τὸν στρῶ Γερμανίαν ἄλλως τε, διότι δὲν ἀποδέχεται τὰς παραλογισμένας ἰδέας του, ὅπως ἡ εἰρηνικὴ καὶ ἐμὴ ὑμετέραν ἀντιπρόσωπος ἡ ἀνηψιά σας τοῦ ἐθνολογικοῦ καὶ φιλοτιμοτάτου Ἑλλάδι ζητήματος καὶ τὸ μέγα ἐπιδιαφέρον μεθ' ὑπερηφανείας παρακολουθῶ τὰ συμβαίνοντα ἐν τῇ πατρίδι μας καὶ ἀπὸ πολλοῦ ἤθελα καὶ πάλιν νὰ σᾶς γράψω, μοὶ εἶπον ὁ ἐκδότης μου καὶ θὰ σᾶς ἔστελλα καὶ τὸ βιβλίον. Τέλος προσπάθησα νὰ κάμω μίαν περίληψιν τῶν παραλειπομένων δύο κυδωνίων καὶ μικρῶν ἐλέγχων εἰς τὰς "ἀναγραφάς" τοῦ Τσερίγκου, ποιῶν ὅτι δὲν θὰ ὑπερβῶσι τὰς 8 σελίδας. Εἶναι χειρόγραφα, ὅπως στέλλω καὶ εἰς τοὺς Βολλανδιστάς, διότι τὰ γράμματά μου εἶναι ὁλίγα διαβάσιμα καὶ εἶναι ὀχληρὸν ὅλα τοῦ κόπου. Σήμερα καὶ ταχυδρομῶ, προσπάθησα, ὅσον ἠμπόρεσα, καὶ συμμορφωθῶ πρὸς τὸ πνεῦμα σας, ἀλλὰ καὶ περισσότερα εἶναι ἀπὸ τοῦτο. Χρησιμοποίησα δυστυχῶς μόνον τὰς Regesta. Οὐδεμόνως ἀπορρίπτω τὸ νέον τεῦχος. Σᾶς

στίλητε δύο τραβήγματα άρθρου μου τής άγιορ. βιβλιοθήκης και αύτα μαί τό χαρτί τών χειρογράφων σάς πληροφορούν, ότι τά δικά του ποιήματα ύφίστανται παρ' ήμιν εις το απέραντον, ώς γνωστόν ήρχισα από του 1936 να δημοσιεύω τόν Β' τόμον του συμπληρωματος τών χειρογράφων του άγ. όρους εις τήν θεολογίαν. Μετά τόν θάνατον του μακ. χρυσοστόμου είχε χαθή ή ενιχ μαι εύρέθη τυχαίως τώρα. Μόνον εις τάς ενότητας Καυσοκαλυβια μαι άγία άννα μαι εν τή του Θεανυδίου μονή ευρέθησαν 1000 σελίδες μη περιηγηθέντες υπό του Λάμπρου. π.χ. εις τάς Καυσοκ. [illegible] εγώ θά ε.ο.α.

χνιαί μαι θερμαί προσφυγάς παρουσιάζο τής Βυζαντιολογίας πληθύοντα αναγόμενον υπό άπειρου θρησκευτ. πνεύ τήν έποχήν τής επικρατήσεως τών αιρέσεων υλισμού. Ιδού ό ουράνιος πα θερμή πίστις γιατρεύει, να ένισχύη θεν να εύρη τήν οικογένειαν σας επι άγαθα μαι σωτήρια εις την πολλά.

Καρυτσάς Ευλόγιος Κουρίλας.

Σύρος 5 νεή 12-10-50

ger

ε μαι περισπούδαστε φίλε,

μέ εξουσιαστικήν εξέτασον, μαι υπερβολι- ρησεν ουκ ολίγον, διότι σάς παρέχω τοιαυ- φελεί αύτη ή εξήγησις σχεδόν μετά δημοσ, α εδικαιολογείτο πως τό πράγμα. Εγώ, επ' οχήν. Έπεσα μου εικαιοφάνη ουχί ολίγον, βιον μου εξήτησα υπεσχημένην φιλοξενίαν μαι δή επί θέματος εσοδείου ευδιαφρόντως προς χάριν αυτής γραφείσαν μαι απεκρού- φέρετε, όταν επί παιδικής ηλθετε εις τάς άθη- μανοφιλίαν. Κατά τα έτη 1917-19 χάριν αν- ν εις τριετή φυλάκισιν υπό του στρατοδικείου αθέσεις μου ιατά εγώ εξ όλων των αρχιερέων ι εγώ μόνος ωμίλησα τρις επί παιδικής από

ραδιοφωνου, διοτι αφορούσαι ομιλίαι μαι συνεχώς παλαιώνομαι διότι ήμην εις τας ιδίας μου μαι δεν είμαι "μάλαμος υπ' ανέμης"

ΤΟ "ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ,,

κρινόμενον

παρὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορυτσᾶς. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

κ· ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

Ψυχικὸν 20—7—50

Ἀξιότιμε Διευθυντά,

Τί ἄλλο νὰ σᾶς προσφέρω ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τοῦ ὀνόματός σας, εἰμὴ ὅ,τι ἔχω ἐν καρδίᾳ; «Ἐκ τοῦ περισσεύματος γὰρ τῆς καρδίας λαλοῦσι τὰ χείλη». Πολλάκις ἀναγινώσκων τὴν ἐφημερίδα σας ἠθέλησα νὰ ἐκφράσω τὸν ἐνθουσιασμόν μου, διότι δὲν ὁμοιάζει μὲ τὴν κοινοτυπίαν ἄλλων ἐπαρχιακῶν φύλλων. Ὁ ἀναγνώστης ἐδῶ προκαταλαμβάνεται ἀμέσως καὶ βλέπει, ὅτι κάτι ἐγκυμονεῖται εἰς τὴν πρωτότυπον καὶ ὡραίαν ἀρθρογραφίαν σας. Πρὸ παντὸς δὲ ἐντύπωσιν κάμνει ὁ ἠθικὸς ρυθμὸς εἰς τὰ κοινωνικὰ ἄρθρα, ὁ καταμερισμὸς τῶν εὐθυνῶν εἰς τὰ κοινοτικά, ἡ ἐγκύλισις τοῦ ἀγνοῦ πατριωτισμοῦ εἰς τὰ ἐθνικὰ καὶ ἡ μετριοπάθεια εἰς τὰ κομματικὰ καὶ προσωπικά. Ἀλλ' οὐδόλως ταθυστερεῖ καὶ ἡ λαογραφία μετὰ τῆς ποιήσεως, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ ἄρωμα τῶν τοπικῶν ἐφημερίδων. Καὶ εἰς τοῦτο πρέπει νὰ ἐπιμείνητε περισσότερον, πρὸ παντὸς εἰς τὰ ἱστορικὰ ἀνέκδοτα, τὰ ὁποῖα ἐσώθησαν εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ. Πιστεύω εἰς τοῦτο θὰ συνδράμουν ὅλοι οἱ συμπολῖται σας, οἵτινες πρέπει νὰ εἶναι ὑπερήφανοι, διότι ἡ δημοσιογραφία εἰς τὸν τόπον σας ἀποτελεῖ ἐξαίρετον πρότυπον πρὸς μίμησιν.

Ταῦτα ὅλα καὶ ἄλλα πολλὰ προσέντα κάμνουν εὐπρόσδεκτον τὸ φύλλον σας καὶ ἐπαγωγὸν εἰς τὸν ἀναγνώστην καὶ πρὸ παντὸς τὰ χρονογραφήματα, ἅπερ συνδυάζουσι τόσον καλῶς τὸ ἀττικὸν ἅλας πρὸς τὸ ἀγγλικὸν χιοῦμορ. Δὲν κατηναλώθησαν ἄρα εἰς μάτην τὰ τόσα χρόνια, ἃ ἐζήσατε ἐν Λονδίνῳ. Ἰδοὺ διατί ἔγραψεν ὁ Γαληνὸς τὸ θαυμάσιον βιβλίον «Ὅτι ὁ ἄριστος ἰατρὸς καὶ ἄριστος φιλόσοφος», καὶ ἐδημιούργησε τοὺς ἰατροσοφιστάς, οὓς ἔπειτα ἐκάλεσαν ἰατροφιλοσόφους, οἵτινες ποῦ κατέληξαν παρ' ἡμῖν δὲν θέλω νὰ ἀναφέρω τὴν δυξύμβλητον ἐκείνην ὀνομασίαν, ἥτις ἔλκει τὴν καταγωγὴν ἐκ τῆς τότε ἀκμαζούσης ἐν γράμμασι ἠπειρωτικῆς πρωτευούσης. Ἀλλὰ βαθύτερον ἐξετάζων τὸ περιεχόμενον τοῦ «Γαλαξειδιωτικοῦ Βήματος» ἀνακαλύπτω τὸν πρόδρομον τῆς ἱστορίας τοῦ Γαλαξειδίου. Ἡ ἱστορία ἐδῶ κάμνει τοὺς πρώτους βηματισμούς, ἀλλὰ ρίπτει ἐρυμνὰ τὰ θεμέλια καὶ σχηματίζει τὸ κατάλληλον κλῖμα. Οὕτω δημιουργεῖται τὸ ἱστορικὸν περιβάλλον καὶ οἱ παράγοντες, οἵτινες θὰ παρουσιάσωσι τὴν πραγματικὴν ἱστορίαν τῆς ἐνδόξου πατρίδος σας. Ὁ συμπατριώτης καὶ ὁμότεχνές σας Κ. Σάθας τοῦτο εἶχεν ἐν νῷ, ὅτε ἐξέδιδε τὸ «Χρονικὸν τοῦ Γαλαξειδίου», ἀλλὰ δὲν εὗρε μιμητὰς νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργον. Ἡ διὰ τῆς πρωτοβουλίας ὑμῶν ἀνατύπωσις αὐτοῦ ἦτο ἡ νέα χαραυγή, πρὸς ἣν δέον νὰ στραφῇ ἡ Γαλαξειδιωτικὴ νεότης ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἄλλου Ἀσκληπιάδου. Χαίρω πολὺ διότι ὑπὸ τοιούτους οἰωνοὺς χαιρετίζω τὸ πατριωτικὸν ἔργον σας καὶ συγχαίρω ὑμῖν ἀπὸ καρδίας, διότι ὡς πρωτοπόρος κατευθύνετε τὰ διαβήματα, οὐχὶ εἰς ἀτραπούς, ἀλλ' εἰς τὰς εὐρείας λεωφόρους τῆς Ἱστορικῆς ἐπιστήμης, ὡς ὁ οὐρανοβάμων διφρηλάτης Ἠλίας.

Ἐν Χριστῷ διάπυρος εὐχέτης

† ὁ Κορυτσᾶς

ΕΥΛΟΓΙΟΣ ΚΟΥΡΙΛΑΣ

σειρίεσθε. Τώρα περιττὸν θὰ μὲ παρακαλοῦν νὰ γράφω, ἀλλὰ νὰ ἐνθυμῆσθε τὴν βιβλιοκρισίαν σας δὲν ἀπεδέξατο καὶ διέκοψα σχέσεις ἔστοτε μὲ τὸν σύνδελφόν μου καὶ φίλον (;) σας κ. Κονεσλέα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν προσπάθειαν πρὸς δημοσίευσιν αὐτῆς καὶ ἔφθασα μέχρις Ἀλεξανδρείας. Μόνον δι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ διακόψω καὶ νὰ μὴ σᾶς ἐνοχλῶ, ἀλλ' ἔχω ὑπ' ὄψιν τὸ τοῦ Ἰσοκράτους "τὰς τῶν σπουδαίων φιλίας οὐδ' ἀνὸ πᾶς χρόνος διλύσει". Ἐπορίσθην δ' πρόλογόν σας οὐδὲ μίαν ἐλάχιστον μὲ ἔπεισεν. Λέγετε ὅτι ἐξηκάσατε τὸ θερμαστοῦτο, τὸ ἐμπόριδον μόνον ἐξ ὅσων ἔγραψεν ὁ κ. Παδόπουλος. Διατί δὲν ἐφημρμόσθη ἡ ἀρχή σας; Ἀλλ' ἐγὼ τὸ ἐξετάζω ὡς ἀφορμὴ καὶ ὄχι ὡς λαμπρίωτη καὶ ἂν ἐπανελήφθησαν μερικαὶ περίοδοι λεχθεῖσαι, καλύτερα, διότι τὰς ἐπιμορφούμεν καὶ δὲν ἦτο δύσκολον νὰ παραπέμψητε. Ἡ ἀρχὴ δὲ νὰ εἶσθε πλέον ἐπιφυλακτικοὶ εἰς τὰς ἐπιρροὰς εἶναι ἀμοιβαία ὡ Γερμανίας μόνον, ἀλλ' ὅταν γράφῃ ἀνατολίτης περὶ ἀνατολιτῶν καὶ μέγιστος συκοφαντήσαντος καὶ ἀδικήσαντος τὸν γράφοντα (βλ. Κράτος ἀληθείας) νομίζω, ὅτι ἡ ἀρχή σας δὲν κατασταθήσεται. Διὰ τὸ ἔγγραφον 36 Rouillard-Collomb νομίζω, ὅτι ἤδιδεν ὁ ἔλεγχος, ἐφ' ὅσον ἀναφέρομαι εἰς τὸ πρωτότυπον, ἰδοὺ δὲν σᾶς ἱκανοποίησαν τὰ δίλογα, ἠμπορούσα νὰ σᾶς στείλω τὸ ὅλον, ἀλλ' ἐπεδίωξα νὰ μὴ ἐπεκταθῶ. Τὰ χωρία ἀμφίσημα εἰς ὅσα δὲν παραπέμπω, καὶ εἶναι ἐλάχιστα, εἰς τὰς σημειώσεις, εἰς τὰ δίλογα καὶ ἀπορῶ πῶς δὲν τὰ πήρατε. Ἐλάχιστα ἐπαναλαμβάνω εἶναι ὅσα δὲν ἐσημείωσα τοῦ κώδικος ἐν σελίδι. Τὸ μέρος τοῦ Εὐστρατιάδου ἴσως εἶναι ἡμιαρτημένον, ἄλλως βεβαίως παρέλκει ἡ δημοσίευσις (δὲν γνωρίζω πρῶτον εἶναι, διότι δὲν ἐκράτησα ἀντίγραφον). Δὲν εἶχον ἀνάγκην νὰ συμβουλεύωμαι τὸν Βίνσον διὰ τὰ ἐπίμετρα τὰ ὁποῖα αὐτὸς εἶχεν ἀνάγκην νὰ μοιθῇ παρ' ἄλλου, ἀλλ' ὡς τὸ ἀποδεικνύω περὶ τοῦ Θεοδωρήτου ἐστραμμένως. Δὲν ἠθέλησα νὰ ἀφέρω μαρτυρίας ἐκ τῆς τοῦ Θεοδωρήτου, ὑπὸ Ἰακώβου Ν. Σακκοπούλου ἐκδοθείσης βιογραφίας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει εὐχαριστῶ διὰ τὴν εὐγενῆ ἀλλ' ἀνωφελῆ σας νὰ μοὶ ὑποδείξητε τὸν βίον, ὅστις εἶναι δυστυχῶς διαθέσιμος, ἀπέθανεν ἡ ἐφημερὶς πρόωρος. Διὰ ταῦτα νομίζω, ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐπεξεργασίας τὸ ἄρθρον μου, διότι δὲν εἶναι καὶ σύνολον. Χαίρω διότι προσβλέψατε διὰ τὸν Θεοδώρητον, καὶ τὰς γραφομένας μου θὰ εἶναι ἐπιβεβαιωτικαί, ἐφ' ὅσον μᾶλλον ὑπάρχουν οἱ ἀντιλέγοντες. Θὰ μὲ ὑποχρεώσητε πολύ, ἐὰν ἐλάβαινε τὸν κόπον νὰ ἐξελέγξατε τὰς ἀποδόσεις εἰς τὸν Σπυρίδωνα καὶ ἀφαλμασα, ἀφ' οὗ λέγετε, ὅτι σᾶς ἐνδιαφέρουν εἰς τὸ ἀρμόδιον. Δὲν μὲ ἐνδιαφέρει πολὺ θὰ δημοσιευθῇ. Θὰ χαρῶ πολὺ νὰ περιληφθῇ εἰς τὸν ἑορτασμὸν σου, τόμον οἱ σύνδρομοι τοῦ δυὸ ἑταιρίαι συνελθόντες ἀπεφάσισαν νὰ μὴ συμμετάσχωσιν οἱ Ἕλληνες τοῦ ἑορτασμοῦ. Ὁ δριμύτερος ναυτικογράφος ὑπῆρξεν ὁ Φίλιππος Δραγούμης ὑφυπουργὸς ἐπὶ Ξενοφῶντος ἐπὶ ναυαρχίας, ἔλειπεν ὁ πρόεδρος ἐπὶ 2 μῆνας καὶ μόλις ἦλθε μὲ ἐπεσκέφθη, ἀλλὰ δὲν

ἐπρόλαβα νά τοῦ εἴπω – Τόν πατέρα Βασίλειον τόν ἔχομεν ἐδῶ καί
αὐτή οἰνωσα εὐχαριστήρια καί σαβεντύχαριστεῖ πολύ. Οἱ ἄγγλοι,
καίτοι ἔλαβε τό διαβατήριον, δέν ἔδωσαν ἀκόμη τήν ἄδειαν.
αἰσθάνομαι ἐπιβεβλημένην ἐπ' ὑποχρέωσιν νά σαβεντύχαριστήσω
καί διά εἰδήσεις περί τοῦ λεξικοῦ καί τοῦ Baumstark. Ἡ ἐπιθυμία
μου εἶναι καί δημοσιευθῇ ἡ ἐργασία μου ἔστω καί μέ ἐλαφράς ἀβα-
ρίας διά νά γλιτώσω ἐκ σοφιάτσας τῶν καλοθελητῶν. Ἡ χώρη ἐπαίν-
τος ὅσους ἀνέγνω ἐπ' ἐπιστολῆς εἶναι ὅτι ἀδικοῦμαι. Ὁ ἀναγνώστης
εἶναι κοινός φίλος, χωρίδι καλός ἐκ ἀγγλορεντικά καί ἔζησε 15 ἔτη
ἐν Γερμανίᾳ. Εἶναι θερμός συμπαθούμενος καί ὁ ἀποχωρῶν καί δέν
πιστεύω ὁ κ. Ὄλφος νά τό ἀνοχθῇ.

Μέ τάς ἐγκαρδιοτέρας εὐχαριστίας καί εὐλογίας.

† ὁ Κορυτσᾶς Εὐλογίας Κουρίλας.

Πρός τόν φίλον ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ.τ.λ.

κ. Σπυρίδωνα Βλάχον.

— Ὁ ὑποτακτικός μου ἦλθε πεντάκις ἤδη νά Σᾶς εἴπῃ τό παράπο-
νόν του, ὅτι ἀδίκως κατεσχέθη ὑπό τῆς πρωτοσυγγελίας, καί δέν
ἐξήντλησε δικαστάς. Συνεφώνησαν ὁ πρωτοσύγγελλος Σας μέ τούς κα-
νονικάς καί ἀναρχικούς ἐπί ἐπιορκίᾳ καί δι' ἐδωσεν ἀκροασιν-
εἰς τό παρόν συμβούλιον ἐκκλησιαστικόν συμβούλιον, ὅπερ διέρρηξε τάς
ἰμάντας ἐπ' ᾧ ἐκκουφίσει. Διλ. ἀφοῦ ἐγώ ἐπαύθην ὑπό τοῦ κα-
νονικοῦ μαλλιαρού ὑπουργοῦ, καί διώκομαι καί ὑπό τῆς ἐπιτη-
σίας, ἀφοῦ πρό πολλοῦ ἐπάνωσε καί μέ σελλή ἱεροπροδοσίας, ἐπ'
γνωρίδει ὅτι ἀπό ἐνός καί ἡμίσεως ἔτους δέν λαμβάνω μισθόν
ἀπό τό Πανεπιστήμιον, ὥρα ἐκήρυξε τόν πόλεμον κατά τοῦ
ὑποφαινομένου μου, διότι ἐγράφθη πατριωτικώτατος ἐν Ἀλβανίᾳ
καί συνελήφθη ὅμηρος καί ὑπόδικος καί πάνδεινα ὑπό ἐπ' ἐλαστικῆς
ὡς ἐθνικόφρων τώρα ἐτύπτοσαν ἐπί πίνακι ἐπ' ἀσφαλείᾳ τοῦ σύ-
ροι καί ἡ ἀρχιεπισκοπή ἔζευνε ἐπ' ἐμοῦ, οὔς.

Μέ ἐκήρυξαν τόν πόλεμον, διατί; αὐτό τό διατί θέλω νά μά-
θω, καί ἐάν δέν τό μάθω, θά δέχθω τόν πόλεμον, διότι ὑπῆρξα
πάντοτε ἄξιος καί ὑπερασπιστής ἰμαντῶν, καί ἐάν ποτέ δέν ἐχρη-
σιμοποίησε, διότι ὁ βραχυκύκλος δέν φοβᾶται βροχήν, ἀλλά θά λυπηθῶ
διότι θά εἶπω πράγματα διά τά ὁποῖα ἐντρέπομαι ἄλλους νά γράφωμεν.

Ἀναμένω ἀπάντησιν.

† ὁ Κορυτσᾶς Εὐλογίας
Κουρίλας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθῆναι - ψυχικόν, Ἑλικῶνος 5 τῇ 21-10-50

Πρὸς τὸν αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κύριον κ. Ἀθηναγόραν.

Παρὰ τὴν εὐδόμηχον ἐπιθυμίαν μου νὰ ἐπισκοπήσω συχνότερον μετὰ τῆς μακαρίας Παναγιότητος, παρουσιάζομαι νῦν τόσον καθυστερημένος. Ἔγραφον εἰς τὴν τελευταίαν μου, ὅτι τὸ βιβλίον θὰ ἦτο ἕτοιμον τὸν Ἰούνιον, ἀλλὰ μετέβην ἐφέτος εἰς τὰς λουτρὰς καὶ ἐπανελθὼν εὗρον μηχανὴν τοῦ τυπογραφείου ἀπεργὸν (ἰδοὺ καὶ ἐξεπίτηδες νὰ μὴ χαλκελοφορήσῃ τὸ βιβλίον). Μόλις τὴν λῆξιν αὐτῆς κατεσκεύασεν εφρόντισα διὰ τὸν πρόλογον νὰ εὕρω τὸν σοφὸν βυζαντινολόγον καθηγητὴν κ. Ἰωάννην Παπαδόπουλον, ὑπομνηματογράφον τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας καὶ μέλος χρηματίσαντα τοῦ Μ. Συμβουλίου καὶ πρόεδρον τοῦ φιλ. Συλλόγου, ἐπομένως ὁ μόνος καταλληλος νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ ἔργον μου. Ἀλλ' οὗτος τῆς Παναγιότητος μετέβη εἰς Πάτρας μεθ' ὃ ἐξέδραμε μετὰ τῆς Ἑταιρείας βυζ. σπουδῶν εἰς Δωδεκάνησον. Μόλις ἐπανῆλθεν ἐπελάβετο νὰ διεξέλθῃ τὸ βιβλίον, ἀλλὰ λείπουν τὰ ἀνάτυπα τῶν τυπογρ. φύλλων καὶ καθυστερεῖ, διότι χάρτης δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ἀγορὰν. Ὅλαι αἱ ἐφημερίδες ἀπὸ μηνὸς ἔπαυσαν κ.ἄ.τ. Σήμερον νὰ τελειώσῃ διὰ νὰ γράφω, ἀλλ' ἐβράδυνα πολύ, διὸ καὶ ἀναγκάζομαι νὰ γράψω καὶ εἰς πρώτους θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ ἡ ἡμετέρα Παναγιότης νὰ παρατηρήσω, ὅτι δὲν ἐδόθη ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τὴν μακρὰν ἀποστολήν μου, οὔτε δὲ καὶ ἐξετιμήθη δεόντως ἡ ταλαιπωρία χειρονομίας νὰ τεθῶ εἰς ἐγκαιροποιηθῆναι πολιτικὴν εἰς τὰς μεγάλας σφαῖρας τῆς πατριαρχικῆς ἱστορίας, ὅπερ οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐνεαυτὸν ἐπροξένησεν, ἀλλὰ πάντες σχεδὸν ἀποδοκιμάζουσι καὶ καταφρονοῦσι τὸ ἔργον. Καὶ ἐπειδὴ καὶ φανερῶς καὶ ἐπ' ἐκκλησίας ἔτι χειροτονῶ τὸ τοιοῦτον, ἦτο φυσικὸν νὰ προκαλέσω ἐπὶ δυσμενείαν τοῦ ἐν τούτοις προκαθημένου (διότι ἐν τῇ ὑπουργίῳ πρωτοσυγκελούντος τοῦ κ. Μ. Μελᾶ καταφρονοῦσιν νὰ τοὺς ἐξαφανίσωμεν ἐκ τῆς πλάσεως). Ἀπὸ τοῦ αὐγούστου ἐπανῆλθον πλέον νὰ μὲ προσκαλοῦν νὰ λειτουργήσω, καὶ πλὴν ἄλλων ὁμιχρονιῶν, ἐστράφησαν καὶ κατὰ τοῦ πρωτοσυγκέλλου μου Θεοδούλου, ὃν ἀπὸ 30ετίας ἔχω πλησίον μου. Μόχρι προχθὲς ἦτο ἐφημερία εἰς ἐνορίαν τρίτης τάξεως, νῦν τοῦ τελευταίου τῆς Θεολογίας. Ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ ἀρχιεπίσκοπος διωθύνει διὰ τοῦ ἀρμοδιαιτέρου ἐπὶ ΚΕΒΑ ἐξεμάνη, ὅτε ἐγὼ προσκάλεσα τὸ ψηφισμα τῶν Ἠπειρωτ. σωματείων, ἅτινα ἐξεδήλωσαν μετὰ τόσου ἐνθουσιασμοῦ τὴν χαράν των. Κατὰ τὴν ἐκλογήν του ἀνεσπέσθην κατὰ τῶν τριῶν μεγάλων ἐφημερίδων, ἅτινες ἀγνώστων ἐκίνουν σφοδρὰν πόλεμον κατ' αὐτοῦ καὶ δι' ἑνὸς σημειώματος ἐπέβαλον εἰς αὐτὰς σιγήν. Ἐπὶ τῇ ὑποψηφιότητι, ἀφοῦ μοὶ ἐπεδαψίλευσαν ἀφθόνους τὰς εὐχαριστίας, δὲν παρέλειψε αὖθις νὰ θίξῃ καὶ τὸ πρόσωπον τῆς μακαρίας Παναγιότητος, διότι εἶπον, ὅτι μὴ ἦτο Ἠπειρώτης κατέχων τοὺς δύο μεγαλυτέρους τῆς Ἐκκλησίας θρόνους. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ ἐμοῦ.

Ὁ κοινὸς φίλος καὶ συμπατριώτης κ. Βασιλ. Ἀϊμιλιάδης δέν μοι ἀπήντησεν εἰσέτι εἰς μίαν ἐπιστολήν μου ἀπό τετραμήνου διαβιβασθεῖσαν αὐτῷ ἐπὶ τῷ ἐρωτήματι . . . . . καὶ διερμήνευσέ μοι προφορικῶς διά τοῦ κ. Φουρτουνιάδου, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Βόλῳ ὄρους. τραπέζης καὶ ἀρχιμηχανικοῦ, ὅτι εἰσέτι δέν ἐκλήθη ὑπό τινὸς μετέρας παναγιότητος νά ὑποβληθῇ. Ἀνεξαρέτως τοῦ τοῦ χαίρω, διότι ἐχειροτονήσατε ἐπίσκοπον τῶν Ἀλβανῶν τόν Λύρας, καίτοι ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρχον διαθέσιμοι 4-5 ἀρχιερεῖς ἀλβανόφωνοι. λίαν εὐτό ἔργον πεπειραμένοι, καὶ φοβοῦμαι μήπως εἴπητε, ὅτι μετ' οὐ πολύ τό "πύλιοσαμεν καὶ οὐκ ἠνεύσατε", διότι ἀκριβῶς ὁ ἦχος τῆς λύρας θά πηγῇ εἰς βάθος τορίας φωνῆς τοῦ ἀρχιεπισκόπου Φαίδωλη. Ὁ αὐτός μέ εἶχε παρακαλέσει νά γράψω ἐκτενέστερον διά τό ἀρχοντολόγιον τοῦ πατριαρχικοῦ αὐλῆς, ἔγραψα. Πρός χάριν τοῦ εὐγενοῦς μεγάλου Μυρεψοῦ τῶν πατριαρχείων κατήρτισα ἐμπεριστατωμένην ἑρμηνείαν τῶν ἀραμαϊκῶν τῶν συστατικῶν τοῦ ἁγίου μύρου, καὶ πρέπει νά δημοσιευθῇ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς κατασκευῆς, ἤτις, ὡς μοῦ θάνω, θά γίνῃ κατά τό ἔτος τό ἐρχόμενον. Ἀλλά μοί τήν ἀλήθειαν δέν ἔχω καμμίαν ὄρεξιν νά ἐμπλέξω μέ τήν διαθήκην τοῦ ὀρθοδοξίας. Ἐπιτρέπεται, παναγιώτατε, νά μή σέλλῃ εἰς τούς συνεργάτας τοῦ τεύχη τῶν δημοσιευμάτων σας; καὶ ὅμως δέν ἔχω λάβει εἰσέτι τό 3ον τεῦχος τοῦ ΚΔ' τόμου 1949, καὶ τό τεύχη 1, 5, 8 τοῦ ΚΕ, 1950, ἀλλ οὔτε καὶ τάς παραγγελθείσας ἀνατυπώσεις! καὶ περί τούτου πολλάκις ἀπευθύνθην εἰς τόν κ. Ἀϊμιλιάδην, ὅστις μόνον ὑποσχέσεις ἐλάμβανεν. Μοί φαίνεται, ὅτι θά γείνω καὶ ὁ αὐτός ὑπερπόντιος καὶ θά καταφύγω εἰς τόν ἐπιλ. φάρον τοῦ Ἀλεξανδρείας, ἀφοῦ ὁ φάρος τοῦ φαναρίου ἀρνεῖται εἰς ἡμᾶς νά ἀκτινοβολήσῃ. Σήμερον μέ ἐπληροφόρησαν εἰς τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου, ὅτι ἐξεδόθησαν τά ἐντάλματα, διά τάς ὁποίας εἶχον παρακαλέσει, διότι μοί ἐδόθη ἀφορμή νά ὑπάρω διά τοῦ ἁγίου ὄρους, καὶ ἐάν θά συναινέσω εἰς ἐπιστροφήν πρός ἀσφάλειαν θά ἐγχειρίσω τό γράμμα. Μετά ταπεινοτάτων προσκυνημάτων

† ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

Κρ 128/18.5

Τηλεγράφημα

ΟΤΕ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

1800
N. MACRIS
18 MAY 71

Ἐκ	Ἀριθμ.	Λέξεις	Ἡμ.	Ὥρα	Ἐνδείξεις	Ἐλήφθη
Ηραιμ. Κρ.	3683	11	18/5	1230		

Πρὸς Μητροπολίτην Κορυτσᾶς

Ενορίων Ψυχικοῦ Ἀθήνας

Αἰχμάλωτα αἰσίως αὖριον ἀναμένω

Θεόδωρος

Πρὸς τὸν καθηγητὴν κ. Φραγκίσκον Φάβρε
εἰς Πάτμον

Ἀγαπητὲ καὶ περιποίητε φίλε,

Δίφορμαι ἀναγνώσας τὸ δισέλιδόν γράμμα σας καὶ θαυμάζω τὴν προθυμίαν, ἣν ἐπιδείκνυσθε διὰ τὸ θέμα μου, αὐτὸ σημαίνει τὸ τοῦ εὐαγγελίου "πλήρωμα ἀγάπης" καὶ χαίρω, διότι ἔγινε ἀφορμὴ νὰ γνωρισθῶμεν κἀγώ. Παρατηρῶ ἐν τούτοις ὅτι ἐν πολλοῖς μὲ ἀδικεῖτε εἰς τὰς ὑπὲρ τὰς 50 ἐπιστημονικάς μου ἐργασίας, ἃς μέχρι τοῦδε ἔχω δημοσιεύσει, οὐδεὶς "ἥμαρτε περὶ ἁμαρτίας" – ἐπιτρέψατέ μοι καὶ σᾶς τὸ εἰπω – ὁ Κυριακίδης Πάτμου μὲ ἐξήγειρε, ἀλλὰ θὰ ἴδητε εἰς τὸν "ἐκκλ. φάρον" τὴν ἀπάντησιν, καὶ τοῦ τρεμπέλα εἰς τὴν "Θεολογίαν" ἀλλὰ πρέπει νὰ σᾶς εἰπω, ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη ἐγράφη ἐν Πάτμῳ πρὸ ἐτῶν καὶ δὴ ὡς ποιημένη κατὰ τοῦ Καμπανάρου, ὅστις ἔθιξε τὸν ἰδιωτικόν μου βίον, καὶ δὲν ἠθέλησα νὰ τὸν μιμηθῶ εἰς τοῦτο τὸν ἤρεσα ὡς συγγραφεύς. Περὶ τοῦ βίου θὰ ἀποδείξω, ὅτι δὲν εἶχον ἀνάγκην (οὔτε δὲ καὶ τὸν εὐρίσκων ἐν Πάτμῳ) νὰ τὸν συμβουλευθῶ ἐὰν ἐν ἑλλάδι ὑπάρχῃ τις σήμερον ἐπιμὲ τὴν βιβλιογραφίαν, αὐτὸς εἶμαι ἐγώ ὅστις ἔχω βιβλιογραφήσει περὶ τοὺς 3.5000 συγγραφεῖς καὶ ἐὰν δὲν ἔχω ἐκδώσει τὰ πλήθη τῶν συγγραφημάτων, εἶναι διότι δὲν ἐξήντλησα τὴν βιβλιογραφίαν. Περὶ τοῦ κώδικος Β τοῦ Θεοδωρήτου γράφω ἐν ἐπετ. Ἑταιρ. Βυζ. σπουδῶν Ζ', 1930, σ. 185: "ὅτι ὁ κώδιξ οὗτος ἀπηρτίσθη ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου προηγουμένου Πάτμου (καὶ ἐφημερίου) Θεοδωρήτου, μαρτυροῦσιν αἱ ποδαπαὶ ἰδιόχειροι αὐτοῦ σημειώσεις ἐπὶ τῶν ἐγγράφων" ἄλλως δὲ τοιοῦτος φόβος ἐφ' ὅσον γνωρίζομεν, δὲν ὑπῆρξε τότε καὶ μετὰ ποδῶν χρόνους ἐν Πάτμῳ[1] ἠδυνήθην προσθέτως καὶ ἄλλην ἀπόδειξιν, τὰς ἰδιοχείρους ἐπιστολάς ἃς ἔχω εἰς τὸ ἀρχεῖόν μου, εἶναι τῆς ἰδίας καὶ ὁ κώδιξ γραφῆς. Ἤτο δὲ φυσικὸν ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἀθωνίτιδα ἱστορίαν τόσον ἐπιτυχῶς, ὡς τις τῶν σημερινῶν κριτικῶν, νὰ ἐμυηθῇ καὶ εἰς τὰ ἀρχεῖα καὶ νὰ ποιήσῃ τοιαύτας σπουδαιοτάτας παρατηρήσεις. Σπουδάσας ἐν Γερμανίᾳ ἔτος ἐβγήκατε καὶ τῶν χαρτῶν, ἐγνώρισε δὲ καὶ τὴν ρουμανικὴν καὶ τουρκικὴν παρηκολούθησε καθὼς τὴν ἔξοδον τῶν ἐπιστημῶν, ὡς δεικνύουσιν αἱ κρίσεις του περὶ βιβλίου τοῦ Βασταίου. Εἶναι δὲ αὐτός, ὅστις ἀπέδειξεν ὅτι τὰ "πνευματικὰ γυμνάσματα" καὶ ἄλλα ἔργα τοῦ Γκιουβάρα εἶναι κλοπιμαῖα (γνωρίζω ὅτι ἦτο καὶ παλαμαδίς)

1. Ἡ Πάτμος εἶχε καὶ ἄλλους τότε φιλίους, ἀλλὰ δὲν ἠσχολοῦντο περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ ἀναφέρω ὅσους γνωρίζω καὶ δύο τοὺς σπουδαιοτέρους τ/τὸν παρθενοῦ Ἐπιφάνιον Ἰγνάτιον, ὅστις ἐγεννήθη ἐν Κυπρῳ καὶ τὸν 1755 ἐκάρη μοναχὸς ὑπὸ τοῦ πρώην τυρνόβου Ἰωαννίκιου ἔπειτα ἐγένετο περιηγητὴς (βλ. Γεδεὼν Ἀρχεῖ. ἐκκλ. Ἱστορίας" Κ/πολις 1911, σ. 247–261 καὶ Παμπουκιδίδην ἐκκλ. ἀθηνᾶ. Θ', σ 213–16) 2) τὸν Ἱερομόναχον προηγούμενον καὶ διδάσκαλον (Κώδ. ἀρχείου Πάτμου φ. 1556. ἔτ. 1805)

εἶχε πλουσίαν βιβλιοθήκην. ἐκ πολλοῦ τόμου τῆς Θεωρητικῆς βιβλιοθήκης ἔχει σημειώσει, ὅτι τοῦς μετέφερεν ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Ἐσφιγμένου, ὅτι ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. π.χ. ἐκ τοῦ ἄπαντα τοῦ Θεοδώρητου· "ἠγοράσθησαν ἐκ τοῦ σκάφου Κρεμμᾶ παρ' ἐμοῦ Θεοδωρήτου καὶ μετ' ἐτέρων πολλῶν ἀφιέρωσα καὶ ταῦτα εἰς τὴν ἐν ἁγίῳ ὄρει μονὴν Ἐσφιγμένου" καὶ κατωτ. ὕστερον μετετέθησαν καὶ ἀφιερώθησαν τῇ ἱερᾷ μεγίστῃ Λαύρᾳ παρὰ τοῦ ἰδίου" τὰ αὐτὰ περίπου καὶ εἰς τὸν Ἡρόδοτον (ἐκδ. 1715) κα. Κατήρτισε τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἐσφιγμένου καὶ ἠρίθμησε τοὺς κώδικας. Ἡ ἐνασχόλησις παράτι τοῦ σύσπενσιν καὶ ἄλλην ἱστορία του περὶ τοῦ Ἄθωνος εὐρίσκετο εἰς τὴν τοῦ Ἐσφιγμένου καὶ ὁ Γεδεὼν εἶδεν αὐτὴν ἢ τουλάχιστον τὴν τῆς μονῆς ταύτης, πληροῦσαν 30 σελίδας εἰς φύλλον (ὁ Ἄθως σ. 221-307-317). ἐγὼ ἀναζητήσας πρὸ ἐτῶν οὐδὲν εὗρον, πλὴν ἐλαχίστων σημειωμάτων. (βλ. ἀποσπάσματα παρ' σύσπενσιν χριστ. ἀνατ. Δευτέρα περίοδος 1880, σ. 469-472, 503, 511) ὁ αὐτὸς ἀναφέρει ἐν τῇ "Α', 1877, σ. 199, ὅτι ἐν τῇ μονῇ τοῦ Γρηγορίου ἐσώζετο τὸ χειρόγραφον, ἀλλὰ καὶ ἐν ταύθα οὐδὲν εὗρον, ἐν τῷ αὐτῷ τόμῳ εὑρίσκει τις καὶ ἄλλα ἐλάχιστα τοῦ χειρογράφου σ. 201, 204 κ.ἀ.) ἐν τῷ ἐν Κ/πόλει σωζομένου "ἀνατ. ἀετὸς" ἐξ ὧδεν τὸ "ὑπόμνημα περὶ τῆς μονῆς Χειμάρρου" (ἤτοι τοῦ Ξηροποτάμου) (ὅτι τοῦ Χειμάρρου εἶναι ἡ τοῦ Ξηροποτάμου μαρτυρεῖ ὁ Θεοδώρητος (παρὰ Γεδεὼν σ. 334). τόμ. Κ', 1891, σ. 309-311 ἐν τῷ Ἄθωνι τοῦ Γεδεὼν πλὴν τῶν προδημοσιευθέντων "παλαιῶν ὑπομνημάτων" ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ἐν σ. 89-94, 318-320, καὶ δή τὸ περὶ τῆς πλουσιότητος τοῦ γνωστοῦ χρυσοβούλλου τοῦ ῥωμανοῦ (σ. 333-337) ἦν περιττὰ κριτικῆς ἀξιότητος ἀποδεικνύει. ἀντίτυπος προλήψεων καὶ δεισιδαιμονίας ἠθέλησε νὰ ἐκπαιδεύσῃ δι' ὀρθοδοξοτικῶν καὶ σοφῶν παραγγελμάτων τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνιεροῦ ἀλλὰ προϋπάρξει θύελλαν. παρ' ὅλα ταῦτα ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐπιχειρήσεως δίκαιος πρὸς αὐτὸν ὑπὸ θείου καὶ ἐναρέτου ἀνδρὸς ἐφαίνετο, ἦν διαδηλοῖ τὸ πρὸς αὐτὸν γράμμα τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Ε' (ἐκκλ. ἀληθ. ΠΕ', 1945, σ. 125) περιεσώθη δὲ ὕμνον πρὸς αὐτῷ διὰ στίχων πολιτικῶν, ἐν ἀρχῇ ὁ βιογράφος, ὅστις τὸν βίον τοῦ Θεοδωρήτου ἀφιερώσει εἰς τὸν ἐσφιγμενίτην Πατριάρχην ἄνθρωπον τοιοῦτος διὰ βραχέων ὧν ὁ Θεοδώρητος ἦτο ὁ ἐνδεδυμένος νὰ καταρτίσῃ τὸν Β κώδικα καὶ νὰ γίνῃ θεμέλιος τοῦ Ἄθω ἀρχαιοδίφης καὶ διπλωματικὸς ἐπιστήμων ἀπὸ τοιαύτης βάσεως ὁρμώμενοι ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὰς χρονολογίας, αἵτινες πάσαι ἐκτὸς εἶναι

1 τὸν Ἰωσήφ: "ἐπρόφερε τῇ 12 Ἰουλ. 1801 ὁ ἀρχιεπίσκοπος κὺρ Ἰγνάτιος προσ. 300 διὰ τῶν καταγραφέντων λογισμάτων κὺρ Ἰωσὴφ χρόντας." (ταυτ. φ 1ησο) τῷ 1811 ὀνομάζεται προηγούμενος ἐπανειλημμένως ἐν κωδωνίσι ὅπου ἔμαθεν ἢ ἐγούμενος. ἐπομένως μόλις τῷ 1803 ἐτοίμη δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ καταρτίσῃ τὸν κώδικα. 4) τῷ 1809 μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ κωδικογράφου "ἐλλόγιμος μοναχὸς" ὁ Δαμασκηνὸς Βυζάντιος, γραμματικὸς τοῦ Κοινοῦ κ.τ.λ. (βλ. "Ἑλληνικά" Β', 348, ἀλλ' αὐτὸς ἀπομειώσεται, γράφει δὲ περὶ αὐτοῦ ἐπὶ λέξει: "ἐγὼ τὸ ἐφιερωτικὸν τοῦτο χεῖρον ἰδιοχείρως μεταγραμμένον ἀπὸ τὸν ἐν μοναχοῖς ἐλλόγιμον Δαμασκηνὸν τὸν Βυζάντιον ὅστις ἐπῆρωσε τὸ ἀοίκητον κράτος, πρὸ ὀλίγου ἐν τῇ μεγίστῃ λαύρᾳ τῷ τὰ τέλη τοῦ παρ' ἰουλίου τοῦ νῦν τρέχοντος ἔτους φεύγ'—" τὸ γράμμα τοῦ ἀντιγραφέως καὶ αἱ τιμαὶ τοῦ Πατριάρχου Νεοφύτου

ἐξηνθαυρίναι, διότι οἱ γράψαντες δὲν εἶχον ὑπ' ὄψιν τὰς ἐπι-
σήμους πράξεις τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὸν βίον τοῦ ἁγιογράφου
καὶ ὡς ἐκ τούτου τυχὸν καὶ εἰς ἀντίφασιν πρὸς ἑαυτὸν περιῆλθον ἐν
οἷς καὶ ὁ μοναχὸς Βίνογ, ὃν μόνον ἐξ ὄψεως ἐγνώρισα. Γράφει οὗτος
ἐν τῇ πραγματείᾳ του περὶ Ξηροποτάμου καὶ ἁγ. Παύλου σ. 16 Α. 14 ὅτι
δὲν ἀναγνωρίζει μετ' ἐμοῦ ὡς συγγραφέα τοῦ κώδικος Β τὸν θεο-
δώρητον χρονολογουμένου τῷ 1803, ὅτι οὗτος ἐγκαταβιῶν τὴν Λαύραν
εὑρίσκετο ἐκ τῶν τοῦ ἐφιγμένου, ὅπου ἤδη τῷ 1802 εἶχεν ἀναλάβει
τὴν διοίκησιν καὶ παραπέμπει εἰς τὸν "Ἄθωνα" τοῦ Γεδεών σ. 317, 221-2
καὶ 307 καὶ ἐκ τούτων ἐξάγει τὸ ἐναντίον συμπέρασμα: καὶ δὲν ὑπάρχει
ἀμφιβολία, ὅτι δυνατόν ἐστιν νὰ παραδεχθῇ ὅτι ὁ θεοδώρητος
εἶχε γράψει τὸν κώδικα Β τῆς Λαύρας ἐν ἔτει 1803, ὅταν ἤδη τὸ
ἔτος 1802 ἦτο ἐκ τῶν τοῦ ἐφιγμένου." Ἀλλὰ δὲν εἶδε τὴν ὑπο-
δοκιμὴν ἐκ τούτου πηγὴν ὁ Βίνογ, τὸν γράβιρον ἐμμανουὴλ συμ-
μοναστὴν τοῦ θεοδωρήτου, ἀναγράφοντα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς μονῆς
τὴν ἀληθῆ χρονολογίαν: τῷ 1804, αὐγούστου 15, ἐπιταγῇ τῆς ἐκκλη-
σίας καὶ αἰτήσει τοῦ ἀνωτέρω κυρ εὐθυμίου (διατετρεβαντος ἐκ ἡγου-
μένου μέχρι τῆς 14 αὐγ.) καὶ τῶν ζωντῶν ἀδελφῶν, ἀφίκετο ἐκ ἡγού-
μενος ἐκ τῆς μεγίστης Λαύρας ὁ προηγούμενος θεοδώρητος..." (Τὸ
Ἅγιον Ὄρος σ. 648). Εἶτα παρατίθησι πρὸς τούτοις ὁ Βίνογ, ὅτι
καὶ ὁ Γεδεὼν αὐτὸς ἀναγνούς, ὡς φαίνεται τὸν ἐμμανουὴλ ἐπηνώρ-
θωσε τὸ σφάλμα καὶ γράφει ἐν ταῖς "πατριαρχικαῖς ἐφημερίσι"
τῷ 1936. σ. 368: "1804, αὐγ. 15 πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ προβαγῇ
προαγηοσίᾳ τῇ αἰτήσει εὐθυμίου, ἡγουμένου τῆς μονῆς ἐφιγμένου
προβεβηκότος ὁ ἐν ἱερωσύνῃ τινὶ τῆς ἐν ἄθῳ Λαύρας ἡγιωμένῳ ἀρ-
χιμανδρίτης θεοδώρητος?[1] ἀφ' ἑπτὰ ἡμέρας ἔχομεν καὶ αὐτοῦ
τοῦ ἰδίου θεοδωρήτου τὴν ὁμολογίαν. Ἐν κώδικι τοῦ ἀρχείου τῆς
τοῦ ἐφιγμένου ἀναγινώσκομεν ἐν φ. 20 μεταξὺ ἄλλων καὶ ταῦτα:
"ἐκ τούτων ἄνω δ', αὐγούστου ΙΕ' διὰ προβαγῆς πατριαρχικῆς καὶ συ-
νοδικῆς γενομένης ἐξ αἰτήσεως τοῦ ἀνωτέρου εὐμενοῦντος καθηγου-
μένου κυρ εὐθυμίου καὶ τῶν ζοιπῶν ἀδελφῶν ἦλθον ἐκ τῆς
μεγίστης Λαύρας.

1 Ὁ Βίνογ ἔγραψε τὸ βιβλίον μετὰ τῶν τεσσάρων καὶ ἐδημοσίευσεν αὐτὸ ἐν
Λουβαίνῃ τῷ 1948 ὅπου εἶδον εἰς τὴν βιβλιογραφίαν τοῦ κ. Φόβορεν: Uber
den Schatzkammern des Heil. Berges-Athos." 1948 ἐπιγραφόμενον: "Les origines légendaires et
l'histoire de Xéropotamou et St. Paul de l'Athos. Etude diplomatique et critique.

ἐγὼ ὁ ἀνάξιος Θεοδώρητος καὶ ἔβαλον τὴν προστασίαν τῆς μονῆς ταύτης τοῦ ἱεροῦ κοινοβίου ἐσφιγμένου τὴν ἡμέραν τῆς παναγίας ἄγων τὴν ἔνδοξον κοιμήσεως, ἡς ἡ παντοδύναμος πρεσβεία πρὸς τὸν σωτῆρα Χριστὸν ἀξιώσοι με κατὰ τὸ θέλημα τοῦ μονογενοῦς αὐτῆς υἱοῦ καὶ αὐτὴν ἐπιστατῆσαι καὶ τηρῆσαι τὸ ἱερὸν κοινόβιον καθαρὸν καὶ ἀθῶον μετὰ τῶν ἄρτι τὴν ἀμφισβητήσεως δὲν μένω ἄβιωτον νὰ παρατηρῶ καὶ τινα εἰλημμένα ἐκ τῆς ἀνωδότου αὐτοῦ ἀβλητογραφίας καὶ ἐξ ὧν ἐξάγεται, ὅτι καὶ αὐθις ἐπανῆλθεν καὶ ἀπεβίωσεν ἐν Καρεαῖς. ἀπὸ Κ/πόλεως μετέβη εἰς Ἅγιον ὄρος ὅπου εἶχεν ἐγκατεστημένον τὸν πλούσιον ἐξάδελφόν του Θεόδωρον Μουσάτζαν καὶ τῷ 1798-1799. γράφει ἐκεῖθεν πρὸς φίλους, ἵνα ὁ ἀφίκητο εἰς ἅγιον ὄρος ἐτυπώθη ἡ "Ἑρμηνεία τῆς Ἀποκαλύψεως" καὶ τοῦ πνεύματος· ἐκεῖ ἐπιστέλλει αὖθις ἐξ Ἁγίου τῷ 1800. Ἰαν. 9 ὁ πάμπρος φωτιάδης μαυρὸν κατάλογον συνδρομητῶν τῆς "Ἑρμηνείας" (ἐτυπώθη 1800). 1800, Ἰουλ. 18 γράφει πρὸς τὸν Θεόδωρον περὶ τῶν σχέσεων μετὰ τῶν ἐκεῖ ἐθνῶν· τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικὰ ἐξ ἡγοῦνται, διατί ἦτο κάρφος εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν συγχρόνων καὶ κατεδιώκετο· "ἐγὼ ὅσον δύναμαι, ὅπου ἂν ἦτο δυνατὸν εἰς τὸν ὁδὸν νὰ τοὺς συναντήσω... Ἦτο ὠφελιμώτατον, ὅταν τυχαίνῃ τὸ Νομικὸν (σπουδάζειν) νὰ πηγαίνωμεν εἰς κανένα μέρος, ὅπου τοιοῦτοι βάρβαροι (οὕτως ὀνομάζει τοὺς ρωμαίους) δὲν εἶναι· διότι ἡ φύσεα αὐτῶν καὶ θλάβη ἀπὸ αὐτοὺς ἀπεμύττεται ἀδιάντροπα. πλὴν εἰς ὅλας τὰς διαδρομίας" 1802, Ἰουλ. 5 ἐγράφετο εἰς Μποδοσάνι τῆς Μπογδανίας, ὅπου ἐπιστέλλει αὐτῷ ὁ "διδάσκαλος τῶν ἐξωτερίων τεχνῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας" Δ. Γοβδελᾶς, ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων φίλων καὶ ὁμογρόπτων του ἐν Βλαχίᾳ καὶ ἁγίῳ ὄρει ὢν ὁ διδάσκαλος Χρύσανθος (ἴσως ὁ Ἠπειρώτης) ἀπὸ τοῦ ἐσφιγμένου γράφει 1804, Νοεμβρ. 15 πρὸς αὐτὸν εἰς Μολδαβίαν καὶ ὑπογράφεται: "Θεοδώρητος ὁ κοινοβιάρχης ἐσφιγμένου". πρὸς τὸν ἴδιον αὖθις ὡς Λαυριώτης 1805. φεβρ. 13 καὶ ρωμφρ. 8: "Θεοδώρητος Λαυριώτης, ὁ καθηγούμενος τοῦ Κοινοβίου ἐσφιγμένου" ἀφ' ἧς ἤδη ἤρχισε τὸν ἀνακαινισμὸν τῆς ἐρειπωθείσης μονῆς καὶ δὴ τοῦ ναοῦ, ὅστις μετέβη

ἐκ. δὲν γνωρίζω ποῦ στηριζόμενος ὁ τελευ. ὀνομάζει τὸν Θεοδώρητον "Λαυριωνίτην" (σ. 351) ἤτοι ἐκ τῆς συνήθους τῆς ἁγ. Ἄννης μεταληφθείσα τὴν τῶν ἡγουμενείων· ὁ προκάτοχός του βεβαίως ἦτο, ἀλλ' ὄχι αὐτός· ὁ βιογράφος του λέγει, ὅτι ἐξ Ἰωαννίνων ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος εἰς Ἰβήρων καὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν περιωνύμου ἀδελφάδα, ὅπου περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ' ἐδίδασκεν ὁ Κύριλλος, ἐξάδελφος ἐφρίου τοῦ Μαυράκου "ἐκάθητο δὲ ἐν τῇ κελλίῳ τῆς Θεοτόκου (νῦν τοῦ Κουκουζέλη) τῶν Καρεῶν, Λαυριώτικον". Τῷ 1790 μετεβάς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐγένετο ἀρχιμανδρίτης καὶ ἡγούμενος "προϊστάμενος τῶν θρακῶν καὶ Μακεδονίαν καὶ Θετταλίαν ἐμπόρων ἐπ' ἔσχατος τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ. ἔπειτα ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος ἔγεινεν ἡγούμενος τῆς μεγίστης Λαύρας καὶ ἔπι πρατῶν τῶν βασιλικῶν γραμμάτων ἐκλήθη εἰς τὸν τοῦ ἐσφιγμένου ὅθεν ὡς ὑπογράφεται "προηγούμενος Λαυριώτης" πάντοτε μετὰ τῶν συμβασιλέων

εἰς Μολδαβίαν, ἵνα συμβῇ χρήματα καὶ ἐκεῖθεν ἀποστεῖλαι εἰς
οἰκονόμον τὸν ἀγαπητόν του Χρύσανθον εἰς τὴν μονὴν 1806 ἰουν 28
πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διεξαγαγὼν ἐκεῖ πολλὰς ἀγῶνας καὶ φοβάσθαι
ἐξ ἀπόγνωσιν ἐπὶ τέλους ἀντεθάρρησε συνδεσεὶς δι' ἀρρήτου φιλίας
πρὸς τὸν μητροπολίτην Βενιαμὶν. Ἡ τοῦ ἐφημένου εἶχε μέγαν
ἀριθμὸν ρουμάνων μοναχῶν καὶ δὴ τότε περὶ τοὺς 50 (τοὺς ἡμίσεας δὲ
μέχρι δὲ τοῦ 1870 ἐξώρισεν παρὰ τῶν ἄγριον φανατισμὸν τῶν πελο-
ποννησίων περὶ τοὺς ἐξ ὧν χάριν ἤρεσκεν. ἀνδρόνικος ἐχορή-
γησεν αὐτῷ τοσοῦτον φραγχρυσᾶ (ἐμν ρν. 654). διὸ καὶ ἐδημιουργήθη
τότε ῥῆτρα ἐσνοσφισμὸν κατὰ πρῶτον ἐκ τοῦ γράμματος γνόμων
γνωσθεὶ "ἔγραφα τρία τῷ ἁγίῳ δεσπότῃ γράμματα, ἂν ἀγαπᾷ νὰ
κάμωμεν μολδαβικὴν μονὴν τοῦ (γρ τὸ) ἐφημένου, οὐδεμίαν
ἀπόκρισιν παρ' αὐτοῦ" πᾶν μέσον ἐζήτησεν ὁ δυστυχὴς διὰ
νὰ ἄλλαξη τὸ περίφημον φθορίσιμα πρὸς ἀσφάλειαν τῆς διατροφῆς
τῶν μοναχῶν καὶ ἀνεγέρσιν τῆς μονῆς. ἀφῆ εἶδεν οὐδὲν ἐπέτυχεν
διὸ ἔγραφεν: "ὅθεν παρακαλῶ εἴκεσθαι καὶ πρὸς τούτοις φροντίσαι
νὰ μὴ μείνῃ ἀπροστάτευτον τὸ μοναστήριον, ἀλλὰ δεηθέντες τοῦ
θεοῦ κάμετε συμφωνίαν προστάτου καὶ ἡγουμένου, ἐγὼ γὰρ
μένων ἐδῶ καὶ γηράσκων ἀγούμενος οὐδὲν ὠφελῶ ὑμᾶς."
ὑποδεικνύει δὲ καὶ τὸν διάδοχον ἐκ τῶν ἑπομένων καταδεικνύεται
ὅτι δὲν ἦτο δυνατὴ ἀμέσως ἡ παραίτησις ὅθεν σφάλλεται ὁ
Σμυρναῖος θεωρῶν ταύτην ὁριστικὴν ἀπὸ τοῦ 1805[1] καὶ πρὸς τούτοις
οὐδὲν λέγει περὶ ἀνοικοδομήσεως τοῦ ναοῦ ὑπ' αὐτοῦ γράφοντος
τῇ 4 ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπὸ τῷ 1805 γράφει εἰς Ἰάσιον
πρὸς τὸν Χρύσανθον: "εὐρίσκομαι ἀπὸ τὰς 15 μαΐου εἰς τοῦ ἐφημέ-
νου ἡγουμενεῖον" καὶ μέχρι τῆς 6 Δεκ. ἦτο ἀγούμενος ὡς διαλαμβάνει
ἑτέρα ἐπιστολὴ πρὸς τὸν οἰκονόμον Λαυριώτην εἰς Σμύρνην, τὸν
μουσικοδιδάσκαλον τιμόθεον, δι' ἧς ζητεῖ πωρίνους λίθους καὶ
ἄλλα ὑλικὰ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ "εἰς δύο χιλιάδες
πορίαι ἀπὸ τὰ κελλιὰ καὶ ἐκκλησία διὰ τοὺς κουμπέδες καὶ
κασμάρια... δόξα αἰωνία εἶναι τῆς Παναγίας μας μ' τὸ νὰ κτίσωμεν
ἀπὸ Λαυριώτας τὸ πτωχὸν τοῦτο μοναστήριον Ἰασίου τῷ 1806, ἰουν 1
πρὸς Χρύσανθον εἰς ἐφημένου μονήν. νὰ μὴ δυνηθῶμεν ἔξοδα καὶ
κάμωμεν ἀχρήστων τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ, ἀλλὰ νὰ χάσωμεν ὅλον τὸ
δυνατὸν καλὴ ἐλπὶς ἀμφιβολὴ δὲν ἔστω ἀπίστιον νὰ ζαναπιάσωμεν."
τὸ Σμυρναίικον γράφει ὅτι ὁ περίφημος οὗτος ἐπεστατώθη τῷ 1808, Μαΐου
πλὴν ἐνεκαινιάσθη ὑπὸ Γρηγορίου ε' τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ 1811 (ε. 641) ἀφ' ἁ
ἡμερομήνας ἄρχει κατωτ. ε. 649: ὁ Καισαρείας Ἰγνάτιος καὶ ἄλλα γράφοντα
αἰτίας τὸ τῶν καθημένων" (σημειωτέον ὅτι δὲν ἀνεκτίσθη ἔκτοτε μέχρι

1. τὸ ἅγιον ὄρος α 638 ἀλλ' αὐτὸς ὁ Θεοδώρητος

μέχρι τοῦδε τὸ θαυμάσιον τοῦ Θεοδωρήτου ἀτέρμα ὁδὲ γραφικὴν τὴν τοιχογραφίαν ἔκαμε (βλ. περιγραφὴν σ. 641) ὅστις οὐδαμοῦ μιμοῦσται. » χάρις εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ταύτας ἐπέτυχε τὴν ἀφίερωσιν τοῦ φθορείου εἰς τὴν τοῦ ἐσφιγμένου ὅπερ ἐχρημάτισεν ὄντως φθορίων θησαυρὸς καὶ ἐσώθη ἡ μονὴ καὶ διέμεινεν μέχρις σήμερον, καὶ ὅμως ἡ εὐφορία αὕτη τοῦ Θεοδωρήτου ταχέως ἐξημερώθη, καὶ οἱ ἐσφιγμενῖται ἐποτίσαν αὐτὸν δηλητήρια πολλά, ὡς ἐξιστορεῖ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, γράφει θρῆνον τὰ ματοβρύματα ὅσπερ ἤρχισαν ν' ἀναφαίνωνται, βραδέως μὲν ἀλλὰ θαμπρά: « ἐνοχλήθην πολλάκις τὸν δεσπότην τοῦ ἔθνους ἐχθὲς μίαν ἀκόμη φορὰν μου... τὸν ἀντέγνωσε καὶ στυγνάσας ὡς ἔθος καὶ διανοηθεὶς ἔσαμεν ἀπόφασιν νὰ κάμω τὴν ὁμολογίαν τῆς ἀφιερώσεως τοῦ φθορείου εἰς τοῦ ἐσφιγμένου καὶ ἔτι μίας διήγησις* τῶν συμφωνιῶν τῆς ἀφιερώσεως τοῦ φθορείου εἰς τοῦ ἐσφιγμένου καὶ ἔτι μίας διήγησις ἐκ πληθίου, ἥτις ἐδόθη τῇ πανιφοτητίτου, εἰς τόδον ὅπου τὰ τρία ταῦτα ἐνοῦμενα εἰς μίαν ἡγουμενίαν ἀποτελοῦσιν ἐν μοναστήριον ἤγουν φθορέβτι, μπορεύτρι καὶ τὸ ἅγιο (ἡ διήγησις) καὶ δίδουσι τουλάχιστα ἄδη πέντε χιλιάδες γρόσια ἐλεύθερα ἐκ καταβαθυντὰ δισπόζα καὶ ἔτι... μὶ ἀπόφασιν δέ, ὅτι ἐγὼ νὰ μείνω ἐδῶ ἡγούμενος, ὅθεν καὶ ὑπεχέων ἔσιων... παρακαλῶ φανέρωσόν μοι περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ..." Κατὰ δὲ τὴν 29 ὀκτωβρίου γράφει καὶ πάλιν πρὸς τὸν Χρύσανθον: "ἔγραφον ἐν ἐκείνοις (τοῖς γράμμασι) καὶ τὴν ἐκ ἐμοῦ γενομένην ἀφιέρωσιν τοῦ φθορείου, δι' ἐμοῦ δὲ ἐκ τοῦ ἐσφιγμένου ἤτον ὑποπτεύομενος τὰς τῶν νῦν ἀνθρώπων δυστροπίας ἔκαμα τὴν ἀφιέρωσιν εἰς τὸ πρόσωπόν μου ἐφόρου (sic) βίου καὶ μετὰ θάνατόν μου ὅποιον ἐγὼ ἀφήσω. εἶδε καὶ θελήσω πρότερον νὰ τὸ ἀφήσω ἐν τῷ μοναστηρίῳ, τότε νὰ ἀποφασίσῃ τὸ μοναστήριον ἐσφιγμένον τὸν ἡγούμενον. ἀφιέρωσιν ἔκαμα ἀσφαλῶς μὲ δεδομένους λόγους". Δὲν γνωρίζομεν τὰ ἐν τῷ μεταξὺ. ἀλλ' ἐκ γράμματος πρὸς τὸν Χρύσανθον ἐξ Ἄθω μετὰ ἑπταετίαν ὅθεν 1813 ἀπρ. 20 ἐπάθομεν, ὅτι ἐδιωκώθη ἐκ τῶν προβλέψεων τοῦ: "ἐγὼ ἤδη ἐν μητροπόλει ἀποκαταστάθην καὶ τῇ ἡγουμενίᾳ καὶ συγκοινοβιάσωμεν (sic) ἐσφιγμενιτῶν, οἵτινες καὶ πρὸ πέντε ἤδη χρόνους ἐξηπάτων (sic) μὲ διαγραμμάτων αὐτῶν, ἃ τὰ ἤδη ἐκ χειρός μου ἐλθόντα γραμματάτων μαρτυροῦσιν τὸ αἴτιον τῆς διαιωνιζούσης ἀφιερώσεως προέθεσαν ἐκ τῆς ὑπερόχου τότε τοῦ Ῥωσικουρμινοῦ πορίσου**. Ἤδη δὲ κρίθημεν εἰς γάϊον πρίπαμεν εἰς ἱερισθρησίας πρὸς τοὺς πεμπομένους εἰς φθορίδι ὑπὸ τῆς μονῆς (ἡ διήγησις ἐλήγετο τῆς χρόνους). Τὸ χρυσὸν κατὰ τὸν τότε καιρὸν εἶχε σχεδὸν δύο βραχ. χρυσᾶ (βλ. Ἐνλόγιον Κουρίλα Λαυριώτου, Ἔτος ἀβυττιβμοῦ Α' 1929. σ. 158

* εἰς τὸ τελευταῖον μου γράμμα τοῦ 1806 γράφει: "ἐπιμαλίαι πραπαχοῦ μεγαλήτατα καὶ πρέπει τινὰς ἤδη νὰ μείνῃ ἐνθα κρίθωσιν."

ἡγούμενος καὶ ἐπιμένω νὰ μερδίσω καὶ νὰ ἀποδημήσω καὶ διαδηλοῖ
τὴν ἀπόφασιν: «ἐγὼ πρίν ἐξ τοῦ Ἐσφιγμένου δέν πηγαίνω ὄρη τόσο
ἀσεβεστάτην ἀχαριστίαν αὐτῶν, νὰ ἀνδρώνω καὶ ψυχικὰ καὶ
ὑλικὰ τόσους χρόνους δι' ὠφέλειαν αὐτῶν καὶ νὰ μὲ ἐξαπατῶν
μὲ ψευδογραμματάκια ἀφ' ὅτου αὐτοῦ θέλω μοναστήριον ἔχομαι,
ὅταν θέλω καὶ τὸ μοναστήριόν μου μὲ δίκτα καὶ μὲ ἀγαπᾶ.
Ἦναι γνωστόν ὅτι ἤλθον ἐκ τῆς Λαύρας ὡς προηγούμενος αὐτῆς εἰς
τὴν ἡγουμενίαν Ἐσφιγμένου!! 1914. Ἰαν. 15 πρὸς Λαυριώτας γράφει ὡς
"θεοσώρητος ἀρχιμανδρίτης, ὁ Λαυριώτης" τὸ ἑξῆς ὑστερόγραφον: ἐγὼ πλέο
ἀπιστεύθηκα δι' αὐτοῦ καὶ παρακαλῶ δότε τὸ κάθισμα τοῦ Χρυσοστόμου
τῷ κὺρ Χρυσάνθῳ καὶ διὰ τοῦ φακελαρίου (ἡγουμένου Λαύρας) ἐν Μολδαβ
Τραβήξατε μίαν πόλιτζαν πίπι χιλιάδων γροσίων νὰ τὴν πληρώσω εἰς τὰς
δίκας μαστου ἐδῶ τὴν παυσβιστητίτου... ἂς ἔναι κατὰ τὸ παρὸν ὁ
Χρύσανθον μὲ καινέαν ὑπηρέτην του νὰ δουλεύῃ τὸ κάθισμα... ἐνλάθη
πρίν τὰς ψευδολογίας των

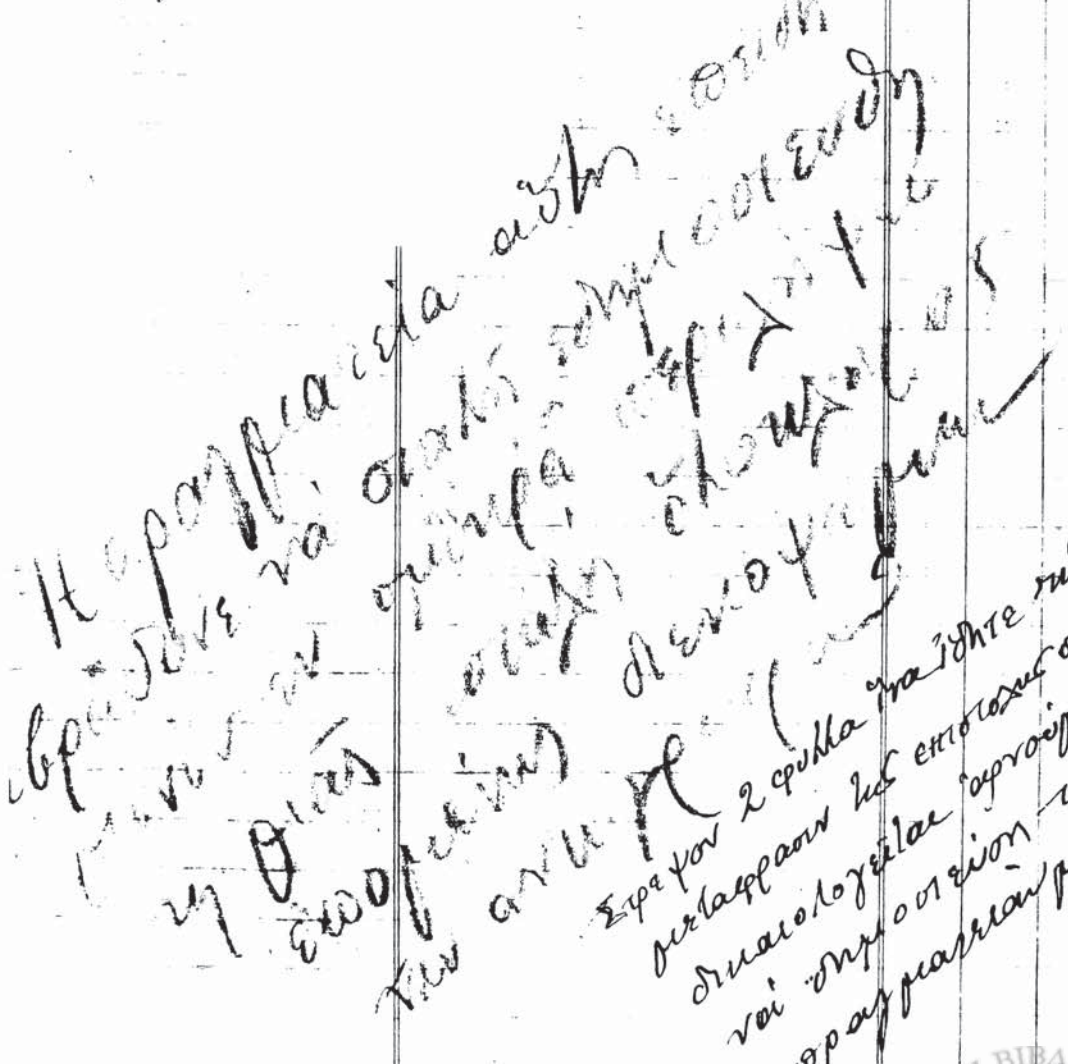

3. [illegible] καὶ νὰ ὑπερφέρω τὴν μονήν.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθῆναι - ψυχικὸν τῇ 27-3-52

περιστρέφεται φίλε Δόλγερ

Ἤμουν μίαν εὐτυχῆ ὁσάκις ἠμπορῶν ἐπιστρέφω διότι δὲν παύει νὰ ὑπάρχῃ ὁ καλὸς καὶ μεγαθυμος καθηγητὴς καὶ ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ. Ἡ ἀμέριμνα καὶ ἀφροντίδα τῶν γνωρίμων σας μὲ καταπλήσσει, ἡ δὲ προθυμία νὰ μοὶ ἐξηγῆτε τὰ πάντα μὲ αἰχμαλωτίζει εἰς τὴν ἀγάπην καὶ συγχαίρω ὑμᾶς θερμῶς διὰ τὸ χάρισμα αὐτό, ὅπερ ὀλίγοι σοφοὶ εὑρίσκονται. Οἱ πολλοὶ μεγρεῦσι ἁπλῶς μὲ τὴν σοφίαν των καὶ τοὺς ἄλλους, ἢ νομίζουσι τὰ ἴδια ἤθη καὶ ἔθιμα, οἱ νόμοι καὶ τὰ συστήματα τῆς χώρας των εἶναι παγκόσμια. Δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι διὰ τὴν ὑπερφροσύνην καὶ ἀποκμυστικογνωσίαν εἶναι ἀπρόσιτοι εἰς ἡμᾶς, οἵτινες δὲν ἔχομεν φθάσει εἰς τὰ ὕψη των καὶ ὑπὸ ὅλως ἄλλας συνθήκας διαβιοῦμεν ἐνταῦθα. Ἡ θαυμασία τοῦ τύπου ὀργάνωσις ἐντῇ πατρίδι σας, ἣν ὠφελήθητε νὰ μοὶ ἐνδείξητε πρέπει νὰ γίνῃ παράδειγμα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους λαοὺς καὶ δὴ παρ' ἡμῖν, ἐπίσης διὰ τὸ οἰκονομικὸν μέρος κατεστοιβάθην τιμίως. Εἶχον δώσει εἰς τὸν Βεζίνην τὸ σημείωμα νὰ ἐρωτήσῃ εἰς τὴν τράπεζαν πόσαι δραχμαὶ ἢ δολλάρια στοιχίζουσι τὰ ἀνάτυπα καὶ πῶς νὰ σταλῶσιν, ἀλλ' αὐτὸς ἀπώλεσεν αὐτὸ καὶ γνῶ συγγνώμην, διότι θὰ σᾶς παρασχῶ τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἴπητε εἰς τὸν ἐκδότην νὰ μοὶ στείλῃ ἄλλο. Δὲν συμφωνῶ εἰς ὅλα, ὅσα λέγετε περὶ τῆς πατριαρχικῆς ἱστορίας μου, ὡς καθηγητὴς τῆς Βυζαντιολογίας δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ γνωρίζητε καὶ τὸν ἐσωτερικὸν βίον τῆς ἐκκλησίας, ἥτις ἐν τῷ Βυζαντίῳ, ἦν συνεφαρμόζη πρὸς τὸ κράτος, ὡς ἀδιαπτώτως ἀγωνιζομένη τὸ ἥμισυ τοῦ βιβλίου μου ἀναφέρεται εἰς αὐτὰς τὰς σχέσεις. Λέγετε, ὅτι διὰ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ ἀναποσπάστου τῶν ὁμολογιῶν ἔχετε σταθεροποιήσει τὴν ἑνότητα ἐν τῇ θρησκείᾳ. Πίστις καὶ διὰ τῶν μονομερδατῶν ἔχετε ἐξασφαλίσει τὴν ἐμπέδωσιν ἐξάσκησιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων εἰς ὅλας τὰς χριστιανικὰς κοινότητας, θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ εἴπω, ὅτι ὀλίγον κατὼ τὸ πρᾶγμα ὁ ναζισμὸς ἀνεστάτωσεν ἐπὶ ὀκταετίαν καὶ πλέον τὴν θρησκευτικὴν πίστιν ἐν Γερμανίᾳ. Ἐγράφησαν πολλὰ καὶ παρ' ἡμῖν, ὁ δὲ Γράσιμος Κονιδάρης (νῦν καθηγητὴς ἐν τῷ ἐνταῦθα πανεπιστημίῳ τῆς ἐκκλησ. ἱστορίας) ἐστάλη ὑπὸ τοῦ μεγάλου ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Δαμασκηνοῦ καὶ ἐμελέτησεν ἐπὶ τόπου τὴν ἐκκλησ. κίνησιν (βλ. "Ἡ ἐθνικιστικὴ Γερμανία ἐκκλησιαστικῶς". Ἀθῆναι 1937). Ἡ ἔκθεσις αὕτη δὲν ἔχει τὴν ἀμέριμναν ἐν πᾶσι, διότι ἐγράφη διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς σκοποὺς τοῦ Δαμασκηνοῦ διόπερ καὶ ἐξηφανίσθη ὑπὸ κατοχὴν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως καταδικασθέντος

ὑπό τῶν κατοχικῶν, ἐσώθη τό ἀντίτυπον τῆς βιβλιοθήκης μου, ὅπερ δέν ἠθέλησα νά τό δώσω πρός κατασπορήν, καίτοι μοί τό ἐπλήρωνε ὁ κονιδάριος πολύ ἀκριβά. Πιστόγραφα εἶναι αἱ ὑπόδεσις τοῦ θυγατέρων γερμανοῦ καί τοῦ καθηγ. Παν. Μπρατσιώτου, ἀλλά ἡ χαρά ἐκείνη εἶναι ἡσυχία. Ἤτις ἐσκόπει νά μιμηθῇ εἰς τό συγχρονισμόν σύστημα τήν ἀναστήλωσιν ἐκκλησίων, εἶχεν ἀρκετήν ἐπιτυχίαν, ἀλλά τῶν μετά τοῦ ναζισμοῦ ὑποθέτω, ὅτι τό σύστημα ἐκεῖνο δέν ἰσχύει πλέον. Ζωηράν ἐντύπωσιν ἐποίησεν ἐντεῦθεν τό ἐν τῷ τείχει τῶν "Ἀθηνῶν (Σαρίδ. Ιωαν) ἄρθρον τοῦ Martin Schlatter, περί τήν μεταπολεμικήν Χριστιανικήν κίνησιν εἰς τήν Δυτ. Γερμανίαν κίνησις καθαρῶς ἐμπειρικήν ἀπό τήν βαθείαν εἰς Χριστόν πίστιν τῶν "Εὐαγγελικῶν, μέ ἰκανήν στοφήν πρός τόν κανονισμόν. Δέν εἶναι διάφορος ἡ διήκουσα τοῦ βιβλίου μου ἔννοια. Θέλομεν ἀναζήτησιν τῆς ἐκκλησίας ἀπό τό κοσμικόν κράτος, τό ὁποῖον σήμερον δέν σέβεται τίποτε, θέλομεν τήν ἕνωσιν τῶν ἐπί μέρους ἐκκλησιῶν μετά τοῦ Πατριαρχείου. Ὑποστηρίζομεν τό κύρος καί τήν ἀποκατάστασιν τῶν ἱερῶν κανόνων, ἀνθρωπολογοῦμεν τούς ἁγίους πρώτους χριστιαν. χρόνους ὁπότε τό λαϊκόν στοιχεῖον πολλήν συμμετοχήν εἶχεν εἰς τήν ἐκδήλωσιν τῶν ἀγαθῶν σκοπῶν τῆς ἐκκλησίας καί τήν προβίβασιν εἰς τήν ἀγαθοεργίαν. αὕτη βεβαιότατα θέλει σταματήσει ἄνευ βιαίων μέτρων τήν ροπήν τοῦ λαοῦ πρός τάς νέας ἀναστρεπτικάς ἰδέας. Τό ἀντίρροπον ἀσφαλῶς πρός αὐτάς θά εἶναι ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, ὅστις παρουσιάσθη ὡς ὁ ἀναμορφωτής τῆς κοινωνίας διά τῆς ἀγνοτέρας πίστεως καί ἠθικῆς, ὡς πατήρ τῶν πενήτων καί ἀναμορφωτής τοῦ χριστιανικοῦ σαθροῦ κράτους. Δέν ἴσχυε τό σύστημα τοῦτο παρ' ἡμῖν ἐπί τουρκοκρατίας, ὅτε περί τόν οἰκουμενικόν Πατριάρχην συνεσπειρώνετο ὅλα τά χριστιανικά κράτη τῆς ἀνατολῆς καί ὅστις ἐτήρει αὐτά διά τῆς πατρικῆς στοργῆς ἡνωμένα καί ἐν ταῖς εὐτυχίαις καί ταῖς δυστυχίαις; Δέν ἀντιπροσώπευε τότε τόν Χριστόν ὁ Πατριάρχης, ὅστις διά νά σώσῃ τό χριστιανικόν πλήρωμα ἀπό τήν ἀγριότητα τῶν τούρκων ἀντέκρουσε τόν Γολγοθᾶν; Ἐάν θεωρῆτε ταῦτα συμπλήρωμα τῶν ἰδικῶν σας δύνασθε τότε ἄνευ πολλοῦ κόπου νά τά ἑνώσητε ἀντικαθιστῶντες τά κοσμοκράτορα διά τῶν προνομίων καί τοῦ καταστατικοῦ χάρτου, καί ἐκεῖνα μέν παρεβίαζον οἱ Τοῦρκοι, τοῦτον δέ τό ἡμέτερον κράτος ἀπό τήν ἰδιαζουσάν σοφίαν σας θέλομεν φῶς. Εὔχομαι ἐκ μέσης ψυχῆς ὅπως τήν τιμιωτάτην οἰκογένειάν σας ἑορτάσητε τάς ἁγίας ἡμέρας τῆς λαμπροφόρου ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἐν πλήρει χαρᾷ καί εὐφροσύνῃ καί ὁ ἄρχων τῆς ἀγάπης φέρῃ τήν πολυπόθητον εἰρήνην.

μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς καί ἀγάπης

Ὁ κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1950

Μακαριώτατε,

Συμφώνως τῆς ἐντολῆς Σας νά παρουσιασθῶ εἰς τόν πρωτοσύγκελλον καί νά τοῦ ἀνακοινώσω τήν ἐπιθυμίαν Σας, ὅπως μετ' αὐτοῦ παρουσιασθῶμεν ἐνώπιόν Σας καί διευθετήσητε προσωπικῶς τό ζήτημά μου, ὁ πρωτοσύγκελλος ἠρώτησε διαρρήδην εἰπών μοι ἐπί λέξει "δέν ἀκούω κανένα νά πᾶς ἐκεῖ πού σᾶς στέλλω".

Μακαριώτατε, οὐδεμίαν ἀντίρρησιν θά ἔφερα εἰς τήν ἀπόφασιν τοῦ πρωτοσυγκέλλου, ἐάν ἡ ἀδικία δέν ἦτο ναναφορᾶς, μή ὑπαρχούσης οὐδέ τῆς παραμικρᾶς αἰτίας. Τό μόνον ἐπιχείρημά του εἶναι, ὅτι δήθεν ἦλθε παρεξφορᾶσεις τήν ἐκκλησίαν καί δέν μέ πῆρε. Δύναμαι νά ἀποδείξω ὑπευθύνως, ὅτι μίαν μίαν φοράν ἦλθε μεσά τοῦ ἀγίου Εὐρίπου καί ἔσυχε νά μή εὐρίσκωμαι, ἤμην ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκλησίας. αὐτό καί μόνον εἶναι τό βαρύ, βαρύτατον κατά τοῦ πρωτοσυγκέλλου σφάλμα μου! καί μέ κατατρώει μεσά φαντασιοπληξία. Ὅπόλημά μου καί ἡ ἀδικία εἶναι τόσον μεγάλη μέχρι ἀφαντάστου βαθμοῦ. Μέ μετατέτει εἰς τήν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος Καλλιθέας εἰς θέσιν πού κατεῖχε προσωρινῶς ἱερεύς ἀνταρτοπλήκτου, δηλαδή εἰς θέσιν ὑπερόριον μόνον καί μόνον διά νά μέ ἐξευτελίσῃ. Ἐνῶ ἱερεῖς πού τώρα καί μόλις ἔρχονται ἀπό τάς ἐπαρχίας εἰς Ἀθήνας πρός ἀναπλήρωσιν θέσεως τούς κατέχοντας ἀριστεῖα ἐκ μεγάλης ἀνορίας, δέν θέλω νά ἀπαριθμήσω πρόσωπα καί ἐνορίας, ἵνα μή ἔχω νά δώσω ἕνα μόνον παράδειγμα ἐπιτρέψατέ μοι νά ἀναφέρω. Πρόσφατος ἦλθε ἐξ Ἔρχους ὁ ἱερεύς Δημήτριος Γεωργόπουλος καί ἀρέσεως τοῦ διώρισε εἰς τόν ἅγιον Ἐράσμιον Κοντοπόρων. Ἐπρόκειτο δέ καί οὗτος ἀπό τηλεφώνου εἶχε ὑποσχεθῆ εἰς τόν σεβ. γέροντά μου, ὅτι δέν θά μέ μετέθετε, τοῦτο τό ἐβεβαίωσε καί εἰς τό Ἐκκλησιαστικόν Συμβούλιον τοῦ Ναοῦ· ὡς καί εἰς ἐμέ αὐτόν, τόν νεοδιορισθέντα ἱερέα, ὅτι θά παραμείνωμεν καί οἱ δύο ἐκτός τοῦ Ναοῦ πού ὑπηρετῶ τώρα καί ἡ τετράμηνος δοκιμασία μου. Ἐπί μέρους μοί ἐβεβαίωσε ὅτι τά ἀναληθῆ ὅλα τά εἶπε προφορικῶς καί μέ ἐπῆλθε, ὅτι ἐάν δέν μετανοήσῃ ἐκεῖ ὅπου μέ στέλλει ἐμέ ὀδύνη καί ἀπό τούς μισθολογικούς ναταλόγους! Τήν ἀπόφασιν τοῦ νέου, Μακαριώτατε, δέν τήν ἀνακοίνωσα εἰς τόν σεβ. γέροντά μου, ἵνα μή τόν στενοχωρήσω. Ἔρχομαι πρόθυμος νά ἀπέρω τό δικαιούμενόν μου καί διά τῶν ὀλίγων ἀναγραφομένων, θά ἀντιληφθῆτε, ἐάν ἡ μετάθεσίς μου εἶναι δικαία. Ἱερωσύνης μου, Μακαριώτατε, διότι ἔχω καί ἀπό ἄλλην ἐποχήν ἐνδύσεις ναταθέσεων ἱερέων χωρίς διαφορᾶς γίνονται δι' αὐτομολογήσεως οἱονδήποτε. Ἀπόνοιαν, Μακαριώτατε, ναταδιαρθρώσεως ἡμῶν ἐπανηγυρίσαμεν τήν ἀνάρπασίν μας εἰς τόν ἀέρα εἰς τόν ἀρχεῖον ὅλων τῶν Ἀθηνῶν, ἡμῶν οἱ ἄνθρωποί σου, πού περιμένανε καλπάζοντα τύχη ναταδιωκόμενα τόσον ἀσυλλόγιστος ἀπό τόν ναυδουκελλίωσάς. Σᾶς τά γράφω ὅλα αὐτά, Μακαριώτατε, διότι γνωρίζω, ὅτι δέν

Ἔχετε μπόν υπόξιν λόγω αἰτοφάσεως σας προλογικέλλω καὶ ἐπὶ πλέον, ἐὰν
ἔχῃς ἐμπόριος εἰ ἐπὶ τοῦ ζητήματος μου, ἔχῃς εἶπε ὅλως τὰ ἀνείθετα αὐτ' ὅτι συμ
βαίνων εἰς ἐπὶ πραγματεύσεις. παρακαλῶ θερμῶς τὴν ἀγάπην σας Μα-
ναριότσα ὅπως λάβῃ τοῦ κόπου καὶ δῶσῃ προσοχὴν εἰς τὰ γραφόμενά μου
καὶ ἐλπίσω, ὅτι θὰ μοὶ ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον πρὸς χαρὰν τῶν εὐσεβῶν ἐνο-
ριτῶν μου.

Μέλλα πολλῶν ὀνδαμοῦ
κείνων πυθμένων
ἀρχιερεύς. Θεσσαλονίκης

Πρόεδρος Μοναχριώτων Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κυρ. Σπυρίδων
Εὐλογεῖτε

Περὶ Θεοδωρήτου Μαγκάφα ἐπιλόγου τριμήνου 4 Νοεμβρίου 1950.
πρὸς τὸν κ. Διευθυντὴν τοῦ Lexikon der Pädagogik

Ἐν τῷ ὅσον ὄγκῳ ἐνδιαφέροντος καὶ πολυμεροῦς ἐργασίας ἐρρύμαι μόνον τώρα νὰ ἀνανεώσω εἰς Ὑμᾶς ἐπιστολήν Σας ἀπὸ 12.10.1950 Εἶμαι πολὺ λεπτομερειακός, ὅθεν δὲν ἠδυνήθην νὰ Σᾶς εἴπω, ὅτι δὰ ἀπεστέλλετο πολὺ κατὰ ἐξαιρετικὸν λόγον, ἐὰν δὰ ἐδημοσίευον τὴν ἀποστελλομένην μελέτην ἐν τῇ παρούσῃ τῆς μορφῇ. Φοβοῦμαι, ὅτι δὲν χωρίζεσθε ἀρκετὰ τὰς συνδέσεις μας· οὐδεὶς δὰ εἶχε ἐνδιαφέρον διὰ τὰ πολλὰ μέρη τῆς μελέτης, ἀλλὰ ἕκαστος δὰ ἀνεπεμβάλλετο πιθανὸν πολὺ λαμπρῶς τὰς πραγματικὰς ἐλλείψεις τῆς μελέτης. Μὲ αὐτὸ οὐ μόνον δὰ ἐδημιουργεῖτο ἀρνητικὴ κρίσις διὰ τὴν ἐπιστημονικήν Σας ὑπόληψιν ἐν τῷ πλήρει τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ Βγζ. Zeitsch., ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδική μου ὑπόληψις ὡς ἐνδόξου ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ δὰ ἐμειοῦτο λογικολογικῶς αἰσθητῶς. Καὶ ἐδῶ ἐπίσης φαίνεται ὅτι δὲν ἔχετε σαφῆ ἰδέαν διὰ τὰς συνδέσεις· αὐταὶ διαφέρουν λεπτῶς ἀπὸ τὰς συνδέσεις εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πρὸ παντὸς· διὰ τὸ ἐπίπεδον ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ ὁ ἐνδόξως εἶναι συντηκτώδους. Ἀπορρέει παντὸς τοῦ τὰ ἀποφεύγῃ ἡ διὰ πραγματείας, αἱ ὁποῖαι τὸ μὲν κατὰ τὴν μέθοδον ἢ κατὰ τὴν μορφὴν δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ περιοδικοῦ ἢ, τουλάχιστον, τὰ διὰ διορθώσεως, ὅταν αἱ ἐλλείψεις των ἐπιδέχονται διόρθωσιν. Τέλος, δὲν ἐξαρτᾶται ἀπλῶς ἀπ' ἐμὲ τὰ δέχωμαι ἢ τὰ μὴ δέχωμαι τὰς ἀποστελλομένας μοι μελέτας. Ἡ „Byzant. Zeitschrift" δύναται τὰ ἐνδίδουν μόνον μὲ τὸ μερίδιον οἰκονομικῆς δυνατότητος. Αὐτὸ σημαίνει· ὁ ἐνδόξως ὅμως ἀναλαμβάνει τὴν ἔνδοσιν μόνον ὅταν λαμβάνῃ οἰκονομικὸν βοήθημα. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὴν ὀλίγων πλουσίων, οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν ἐδῶ, δὲν ἔχει φιλοτεχνὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν βυζαντινολογίαν, ὡς ἀποδεικνύεται ὡς μόνη ἀφορμὴ ἡ ὁποία ὑποκρίνει καὶ βοηθεῖ, ἡ ποιοτὴς ἀπόψεως τῆς γερμανικῆς ἐπιστήμης ἔλεγε ἐπιφορτίζει ἐκ τοῦ γερμανικοῦ φορολογικοῦ κράτους μίαν ἀμερικανικὴν μέση ἐλάσσονα βοήθειαν. Μὲ ἄλλας λέξεις· δὲν μπορῶ τὰ δυνατῶ ἀπλῶς ὅσα δέλω, ἀλλὰ ἀμερικανικὰ ὅσα, ὅσα ἐπιτρέπει τὰ δυνατῶν ἐκ τὸ ἐπιφορτισθὲν βοήθημα. Τὸ περιεχόμενον ὅμως τοῦ κατὰ δυνατῶν ὑποκειμένου εἰς τὰ μερικὰ ὅμοια ὄχι μόνον τοῦ ἐπιστημονικοῦ βυζαντινολογικοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐνδόξων ἄλλων γερμανικῶν ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν, οἱ ὁποῖοι δὰ ἐπεδίωκον τὰ ἔχουν λαμβάνουν ἀπὸ τὰ ποιοτικὰ ἀπόψεως βοήθημα ἀπὸ τὰ ποιοτικὰ ἀπόψεως, δὲν μπορῶν ὅμως τὰ τὸ ἐπιτύχουν ἐκ ἐλλείψεως ἀμερικανικῶν μέσων. Ὑποχρεοῦμαι λοιπὸν τὰ εἶμαι ἐξαιρετικῶς μερικὸς κατὰ τὴν παραδοχὴν τῶν πραγματειῶν. Θὰ τὸ καταλάβετε ἀσφαλῶς, ὅτι ~~ἐν τῷ βεύτερ (= 16 σέλιδες) τοῦ Byz. Zeitschrift~~ ἡ ἐκδίπτωσις ἐντὸς ζευγῶν τοῦ Βγζ. Zeitschrift κοστίζει ὅτι ὁλοκλήρων 3¼ μάρκων, δηλαδὴ ἑκάστη σελὶς κοστίζει περίπου 25 μάρκα ἢ, μὲ μεταφοράν, 80.000 Δραχμ. Θὰ καταφερόμην δικαίως, ὅτι ἀπολυτρώνω μέρη ἀπὸ κοινοῦ γνωστά, χωρὶς οὐσιαστικὴν ἐκλείπουν, ὅτι δίδω χῶρον εἰς ζητεῖς προσωπικὰς πολεμικάς, ἡ ὁποία δὲν ἐνδιαφέρει κανένα ἐκτὸς τῶν

μεθε λαμβανόντων μέρος ἐν αὐλῇ κ.λ.λ. Δὲν δύνεμαι πομένως τὰ δηλῶ
ἀπὸ παλαιῶν ἐπιστολῶν· καὶ συνταυτισμοῦ λόγους λὲν μελέλαν Σας
ἐν τῇ ὑφιστορίᾳ μὲ ζ[illegible]. Πρὸ πάντων οὔτε συγγλώσσους δύναται τὰ
γέγονα – ὅπως Σας ἤδη εἶπα γράψει – τὰ ἀναλάβω λὰς μελωρίους δαπάνας
τῆς ἀναπαραλάσεως ζων ἐν τῷ κωδίκι Β χρησιμοποιουμένων ἀπογρα-
φῶν. Σᾶς παρακαλῶ τὰ μὴ λησμονῆτε ὅλοι οἱ βυζαντινολόγοι, οἱ
ὁποῖοι διαβάζουν λὴν Βυζ. Zeitsche., δὲν ἐνδιαφέρονται λόσον ἐπεὶς
ὁ Θεοδώρητος (ἢ ὅποιος καὶ τὰ ἄλλο αὐτὸς) ἀπεικόνιζε τὰ σημεῖα
ζωῆς ἐν τοῦ πρωτοτύπου (-ἀμπὼ τὰ γνωρίζωμεν λίγγιστον ὅλη λοῦτο
ἔγενε) ὅσον λὶ μορφὴ εἶχαν αὐτὰ τὰ σημεῖα ἐν τῷ πρωτοτύπῳ.
Δι' αὐτὸ ὅμως ὑπάρχουν σήμερον ἀρκετὰ „Facsimiles". – Δὲν μπορῶ
νὰ καταλάβω ὅλας λὰς ἀνταρρήσεις Σας. Ὅλαν ἐπεξεργαζόμεθα ἐπι-
στημονικὸν ἔργα, δὲν λὸ παράλληλμεν „ὡς Ῥωμαῖοι" ἢ „ὡς Ἕλληνες" ἢ
ὡς „Ἀμερικᾶνοι", ἀλλὰ μόνον ὡς ἐπιστήμονες. Αὐτὸ σημαίνει ὅλη ἐκείνη,
ἡ ὁποία γράφει σήμερον περὶ ἐπιστημονικοῦ ζητήματος, δὲν ἔχει λὸ δι-
καίωμα νὰ ὀργιάζῃ λὶ εἶπε σχετικῶς ἄλλο σοβαρὸν ἐπιστήμων, ἀλλ' ἐ-
χει λὸ ἀναπαρίστιλον παλαιῶν τὰ γνωρίζῃ ὅλους, οἱ ὁποῖοι ἀσχολήθη-
σαν μὲ λὸ ἔργον λου καὶ ὅλαν ἔχει ἄλλαν ἀντίληψιν, τὰ λὴν ἀποδείξῃ
ὡς ὀρθοτέραν λὴν ἰδικήν λου ἀπόψιν διὰ μεθοδικῶν
ζητημάτων. Αὐτὸ ἀποτελεῖ, π.χ., λὴν αἰτίαν διὰ λὴν ὁποίαν Σᾶς
ὑπέβαλα λὴν ὑπ' ἐμοῦ βιωθεῖσαν ἀμφιβολίαν, ὅλη ὁ Θεοδώρητος
δὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι ὁ γραφεὺς λοῦ κώδικος Β. Αἰσθάνομαι ἐπιτακτὴν
διὰ λὴν ἀντίδρασιν, λὴν ὁποίαν αὐτὸ ἐ Σας ἐπροξένησε, ὅλαν γρά-
φετε ὅλι δὲν εἶχετε ἀπάγνιν νὰ συμβουλεύσετε λὸν βίωσιν εἰς ζήτημα
τὸ ὁποῖον αὐτὸς δὰ ἠδύνατο νὰ μαρτυρήσῃ ἀπὸ Σας. Φυσικῶς ἔχετε λὴν
γνώμην, ὅλι ἀποδείξατε ἀμφιβόλως ὅτι ὅλι ὁ Θεοδώρητος ἦτο ὁ συγγρα-
φεὺς λοῦ κώδικος. Ἕτερον, βέβαια, ἐπαναλαμβάνω ἐν μέρους Σας τὸν
σχετικισμόν, ὅλι ὁ Θεοδώρητος ὑπῆρξε ὁ γραφεὺς λοῦ κώδικος Β, ἀλλὰ
οὐδαμοῦ λὴν ἀπόδειξιν. Μπορεῖ νὰ εἶναι, ὅλι αὐτὴ ἡ ἀπόδειξις εὑρί-
σκεται εἰς ἄλλο μέρος ἐκτὸς λοῦ χειρογράφου Σας ἢ ζῶν ὑπὸ Σας
ἀναφερομένων μερῶν, λίζε ὅμως ὁ εἶναι ἀναγκαῖον τὰ ὀνομά-
σετε διὰ λὸν ἀναγνώστην αὐτὸ λὸ μέρος, ὅπου λὸ εὕρατε ἀποδείξεις.
Προσωπικῶς διὰ λὸν ἀναγνώστην λὸ πρᾶγμα εἶναι ὅλη ἢ λελειωλαία
ἐπιχρασις διὰ λὸ μέλημα εἶναι ἡ λογικὴ λοῦ βίωσιν ἐν τῇ ἐκθέσει
λοῦ Χαροπούλου καὶ Α. Παῦλος σ. 16 Α. 1η. λέγει ἐκεῖ, ὅλι δὲν
ζῶ γαίνεται ὅλι πρέπει τὰ ἀποδώσωμεν συμφώνως πρὸς λὸν μελ. Κου-
ρίδα εἰς λὸν Θεοδώρητον λὸν κώδικα Β τὸν Λαύρας, ὁ ὁποῖος χρονο-
λογεῖται μὲ λὸ ἔτος 1803. Διότι αὐτὸν λὸν ἐπωμᾶν ὁ Θεοδώρητος, ζῆσε
πολὺ ἐγκαταλείψει λὸν Λαύραν καὶ εὑρίσκετο ἤδη εἰς λὴν μονὴν Σουμε-
λᾶ, ὅπου ἤδη ἐν ἔτει 1802 εἶχε ἀναλάβει λὴν διοίκησιν. Βεβαίως
παραπέμπετε σχετικῶς, πρὸς λὰς πηγάς λου. Διὰ λὴν χρονολόγησιν λοῦ
κωδ. Β μὲ λὸ ἔτος 1803 εἰς λὸ ἰδικόν Σας ἄρθρον ἐν τῇ Ἐπ. Ἑλλην.
Βυζ. Σπ. VII (1930) 185, διὰ ~~λὴν χρονολόγησιν λοῦ~~ [illegible]
λὴν χρονολόγησιν λῆς παρουσίας λοῦ Θεοδωρήτου εἰς λὸν λοῦ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

τοῦ Σοφιανέου (1802) εἰς τὰ χρονολογικὰ δεδομένα τῶν χρονικῶν 3)
τοῦ Σοφιανέου τυπωθέντων ὑπὸ τοῦ Γεδεών „Ὁ Ἄθως", σ. 317 καὶ 321/2.
) Σὰν ἀπόμη τὸ δεύτερον μέρος ἐλάχιστα ἀ δεν[illegible] πόμη ἐλάχιστα
ἐν τῷ „Ὑπομνήματα παλαιά" (Γεδεών σ. 307 κ.ε.), τὰ ὁποῖα ὁ Βενιαμὶν
ἐν τῷ συνόλῳ των ὀρθῶς θεωρεῖ ὡς παλαιογράφημα (σ. 72, Α. 30), δύνα-
ται ὅμως ἡ ἐν λόγῳ χρονολογικὴ ὑπόθεσις, προφανῶς ἀπλουστέρα καὶ ἀβα-
σανίστερα παντός, νὰ εἶναι ὀρθὴ καὶ συνεπῶς καὶ εἰς ἄλλο ὑπὸ τοῦ Βενια-
μὶν ὑποδεικνυόμενον μέρος παρὰ τῷ Γεδεών, ὅπου ὁ Δεληκωλάϊος ἀναφέρει ἀπόμη
καὶ τὴν ἀκριβῆ ἡμερομηνίαν 16. 8. 1802. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία,
ὅτι δυσωπῶ δύνασθε νὰ παραδεχθῆτε, ὅτι ὁ Θεοδώρητος ἔγραψε εἶχε
γράψει τὸν κωδ. Β. τοῦ Λάυρας ἐν ἔτει 1803, ὅταν ἤδη τὸ ἔτος 1802
ἦλθε εἰς τὴν Σοφιανέου. Τῶν πραγμάτων οὕτως ἐχόντων δύνασθε ἐν-
νοεῖται ὅτι ἀπολύτου ὑποχρέωσαν Σας νὰ ἀνταποκρίνεσθε μὲ αὐτὰς τὰς
ἀπορίας προκειμένου περὶ μιᾶς ἐπιστημονικῆς μελέτης (καὶ τοιούτων
χαρακτῆρα πρέπει αὐτὴ νὰ ἔχῃ). Ὅσον δὰ ἐπιθυμῶ νὰ εὑρεθῶ ἐξάπα-
σιν μὲ τὴν βούλησιν τοῦ ἀπὸ Σας μακαριστοδέντος ἀνεπιδόλου βίου...
ἀλλ' εἶναι μεθοδικῶς ἀδύνατον τὰ παρεμβόλια μὲ σκοπὸν τὴν ὑπὸ τοῦ
βενιαμὶν ἐμφιλοδοξίαν ἀμφισβήτησιν, καὶ δὰ ὀλεθρεύσαν μὲ παρεπομέ-
νως τὰς πηγάς. — Ἀπορροπτόμην πόσον ἐπιπολαιοτέρως μὲ αὐτὴν τὴν περί-
πλωσιν καὶ ἴσως δὰ ἀπιστικοῦ καὶ πάλιν τὸ πάσιος εἰρωνικὸν „ὡραιοτάτου
Σας, ἀλλὰ δὲν ἤθελα νὰ παραλείψω καμμίαν προσπάθειαν ὅπως Σας
ἐνδείξω, ὅτι πραγματικῶς δὲν δύναμαι ὡς ἐνδόξου περιεβεβλημένου νὰ λυπήσω
πράγματα τὰ ὁποῖα περιέχουν λεπτομερῆ μεθοδικὰ λάθη. — Γράψετε
μαθόντες, ὅτι δὰ [illegible] αἰσθανθῆτε μεγάλην
εὐχαριστοῦντα πρὸς ἐμέ, ἐὰν δὰ ἀπελάμβανον τὸν πόθον τοῦ Σας
ἀποδείξω τὰ λάθη, τὰ ὁποῖα ἀποδίδετε εἰς τὸν Σπυρίδωνα, τὰ ὁποῖα
ὑποδείχω τὰ λάθη, τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύονται εἰς τὸν Αθανάσιον. Ἐὰν
ὅμως, ὅπως τοῦτο ἀποδεικνύεται εἰς τὸν Αθανάσιον, δὲν εἶναι ἐδικά του.
ἐδῶ ἀναγκάζομαι νὰ ἐπαναλάβω πάλιν, ὅσα ἤδη εἶπα· αἱ διορθώσεις
Σας εἰς τὰ Notes de Lavra Ν 36 εἶναι τόσον δυσθεώρητα, ὥστε
καὶ μὲ τὴν καλλιτέραν θέλησιν δὲν δύναμαι νὰ ἐξαγάγω
τὸ συμπέρασμα. Τὶ ὑπάρχει ἐν τῷ κωδ. Β., τὶ ἐν τῷ ἐδικῷ Σας,
ὑπάρχει ἐν τῷ ἐδικῷ Σας ἀντιγράφῳ τοῦ ἐγγράφου καὶ τὸ ὁποῖον
ὀνομάζετε πρωτότυπον καὶ τὶ ἔχουν αἱ ἐνδόξαι. Οὕτως λέγετε, π.χ.
διὰ τὴν γραμμὴν 4, ὅτι αἱ ἐνδόξαι γράφουν Ρωμνον (αὐτ), ὅτι αὐτοὶ
ὅμως [illegible] γράφουν ἐν γραμμῇ 30 τὸ σύνορον Ράμνου. Ὅτι
τὸ οὕτως λεγόμενον „πρωτότυπον" ἔχει „Ραμνοῦ" καὶ ἐν τῇ γραμμῇ 31
„πραλιῶν τὰ ἐδικαία τοῦ σύρεσθαι (!) καὶ τὸ ἀμπέλιον καὶ τὸ ... γράφον
φον τοῦ Θεοδωρήτου ἔχει τὸ μὲν Ρωμνοῦ τὸ δὲ Ραμνοῦ... "Ἔγραψα τὰς
ζελανδαίας γραμμὰς τοῦ κειμένου Σας οὕτως, ὅπως αὐταὶ ὑπάρχουν
ἐν τῷ χειρογράφῳ καὶ ἄδικα τὰ ἐρωτῶν ὁσοδήποτε Ἕλληνα, ἂν
μελετᾶτε [illegible] καὶ ποῦ ἐφύτευσαν ἕναλον ἀπ' αὐτά. Ἐφύ-
τευσαν αὐτὰ ἐν γραμμῇ 4 ἢ ἐν γραμμῇ 30 καὶ ἂν τὸ ἀντίγρα-
φον τοῦ Θεοδωρήτου = κωδ. Β (καλὰ λόγια δὲν ὀνομάζεται εἶναι)
ἢ ἂν τοῦτο εἶναι ἐν ἄλλο ἀντίγραφον, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἔχετε
ἀκόμη λόγον. Ἐν τῇ πραγματικότητι ἔχει σημασίαν μόνον τὰ [illegible]

ονόματα κύρια ἐσφαλμένα ἐν τῷ κωδ. Β, ὅπως σωστὰ ἐν τῷ Γεδεών. Κ. Καμπ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

προσεχρίσωμεν περισσότερον ἐκ τῶν δοκίσεων τέσσαρα μεγαλυτέρας
(συμπεριλαμβάνω τὸν ἰδικόν Σας περὶ αὐτοῦ ἀνάγραφον) πρὸς τὸ ὑποδεικ-
νῶν ἀρχαιοτέρων κειμένων τοῦ πανιλλίνου καὶ ἔπειτα τὰ ἐξελληνικά, ἐὰν τὸ
ἐν λόγῳ ἀνάγραφον δύναται τὰ ἐκδώσῃ ὀρθοτέρως ἢ ὄχι, εἶναι
καλύτερον τοῦ ἀνάγραφον τοῦ κώδικος Β. Αὐτὴ ἡ ἐξέτασις λείπει
ὅμως ἐν τῇ πραγματείᾳ Σας. Καὶ μὲ τὰ δεδομένα Σας δὲν εἶναι
δυνατὸν νὰ ἐξακριβώσῃ τις οὐτέρωμα, ἕλως ἂν ἔχει ἐπιροσθέν τοῦ τὸ
κείμενον τοῦ Romillard-Collomb, τὸ λέγουν ἀκριβῶς ἀμφότερα τὰ
κείμενα. Ἀλλ' Ὅμως ἀκαλύπτε ἀπ' ἐμὲ τὰ ἀναφέρω μέρη, ὅπου ἀπο-
δείκνυε ὡς τὸν Σπυρίδωνα ἀναγνώσεις λάθη. Παίρνω ἀπὸ πολλὰ
ἓν παράδειγμα. Σημειώνετε ἐν γρ. 14 „καὶ νέμεται (γρ. νέμεσθαι)
Acta Sanct. 14. καὶ νέμει." Ἀλλὰ ἔχει ἐν ἐκδόσεων, ὅπου ὁ Σπυρίδων
ἔγραφε ἐπίσης „νέμει" ἐνῶ τὸ „νέμεται" τὸ ἀκούετε ὑποδηλοῖ
ὅτι αὐτὸς εἶχε „νέμεσθαι". Ἓν ἄλλο παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἐκλέγω τελείως
αὐθαιρέτως. Γρ. 72 σημειώνετε καλὰ λέξει „τοῦ μὴ δεῖν ἐκ τῶν ἐκκλη-
σιῶν... ἐκ τῆς ἀθείας ἔχειν ἀθετεῖν τὴν Act. 72 τοῦ μηδένα ζῶν ἀκάθαρτον κλπ.
(καλὰ διορθώσει). Ποῖος μπορεῖ ἀπ' αὐτὸ τὸ ὀπτ αὐτὴν τὴν σημείωσιν
τὰ καταλάβῃ, τὸ ὑπάρχει ἐν τῷ „ἀρχαίοις", τὸ ἐν κωδ. Β καὶ τὸ ἐν τῇ
ἐκδόσει καὶ, λέγω, τὸ ἀνάγνωσιν δεωρεῖτε ὡς ὀρθήν; Καὶ ὅμως μόνον
αὐτὸ ἔχει σημασίαν. Ἐκ τοῦ τρόπου μου φαίνεται, ὅτι ἀποτελεῖται τὰ,
ὑπάρχῃ τὸ οὕτως λεγόμενον „ἀρχαῖον κειμένου" (ὅπως δὲ ἠδύνατο
δεν τὸ ὑποδείκνυε ἐν τῇ ἐν λόγῳ ὀνομασίᾳ) ἡ βάσις τοῦ κειμένου τοῦ
κώδικος Β. Σύντομον συμπέρασμα· ὅτι αὐτὴ ἡ μελέτη δὲν μόνον
δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι ὠφέλιμος, ἐὰν αἱ ἀναγνώσεις τοῦ οὕτως λεγομένου
„ἀρχαίου" δὲν συνεκρίνοντο ἀμοιβαίως μὲ τὰς τοιαύτας τοῦ Κωδ. Β.
καὶ ἐν τέλει δὲ ἐξακριβοῦτο ὁποίαν ὀρθὴν ὁ ὑποθετικῶν ὀρθό-
τερος τρόπος τῆς ἀναγνώσεως. Πῶς δείχνει ὁ Σπυρίδων καὶ τὸ δεύ-
τερον σημεῖον οἱ ἐκδόται ὡς ὀρθόν, αὐτὸ ἔχει μόνον καλυτέραν σημα-
σίαν. Σᾶς γνωρίζω συμπερασματικῶς ὅτι ἐξετάζω τόσον λεπτομερῶς αὐτὰ
τὰ πράγματα, αὐτὸ ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἔχω ἀκόμα
ἐλπίδα ὅτι δύναμαι νὰ ἀναγνωρίσω ὅτι ὀρθὸς μου,
ὅτι ἡ μελέτη ἐν τῇ παρούσῃ καταλήξει ὡς δὲ συνεπῶς ὀξεῖα καὶ
ὄχι ἀδικαιολόγητον κρίσιν, δὲν εἶναι ἀβάσιμος. Δυστυχῶς μοῦ
λείπει ὁ καιρὸς νὰ Σᾶς ἐξηγήσω ἐκάστην λεπτομέρειαν μὲ ἰδίαν
διεξοδικότητα. Σᾶς κάνω λίγην ἐκτενεστέραν πρόλαλιαν· δὲ ἐπεφόβωσα
τὴν μελέτην Σας λοιπὸν τελείως ὡς τὸ 1) δὲ παραλείψω τὸ ἀρχαῖον
μέρος περὶ τοῦ Θεοδωρήτου 2) δὲ κρατακάτω τὰ παρόρια λόγου
χάριν 3 ἀναγνώσεως (κείμενον) διὰ τὰ ἐγγραφα τῶν λαῶν α) διὰ
τὴν περγαμηνὴν τοῦ χειρογράφου Σας β) διὰ τὸν κωδ. Β. ἐκ τῆ-
φωτογραφίας μας καὶ δὲ προσκαλέσω νὰ ἀκούσῃτε μίαν γνώμην
περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἀμφοτέρων κειμενικῶν παραδόσεων καὶ νὰ
ἐξακριβώσω τὰ δύνασθαι τὰ δύναται τοιοῦτο νὰ μᾶς ὠφελήσῃ
τὸ πρὸς τὸ κείμενον τοῦ ἀρχαίου ἐγγράφου. 4) δὲ ἐπιλέξω ἐκ
τῆ βάσει τῶν παραδειγμάτων, ἀναφερομένων ὑφ' Ὑμῶν ἐν σελ. 14

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

τοῦ χειρογράφου, εἰς τὸ μέγεθος, ὅλα τὰ μέτρα τοῦ Στερεώτατος πρέπει
νὰ χρησιμοποιηθοῦν μὲ ~~ἐπιφύλαξη~~ προσεκτικότητα. 4) Δὲ διορθώνω
ἰδέας ἢ ὀνομασίας ξένων λογοδοσιῶν, ἀλλὰ βέβαιος αὐτὸς ἀπεθνῶς ἐφαλμένος
Ἀλλὰ ὅλες πρέπει νὰ Σας παρακαλέσω νὰ μου ὑποδείξετε μὲ σελίδα
καὶ γραμμήν, ἵνα εὐκόλως νὰ σχετικὰ χωρία. Καὶ ἐξ ἄλου μέρους
ὅλη ἡ ἔρευνα ξένων εἶναι σύντομος, αὐτὸ δὲν δὲ Σας προξενήσῃ οὐδεμίαν
δυσκολίαν. Ἐὰν συμφωνεῖτε μὲ αὐτὸ, δὰ ἐπεξεργασθῶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον
τὴν μελέτην καὶ δὰ Σας δείξω τὸ χειρόγραφον ὅπως τὸ ἐτελείωσα.
Ὅλαι δὰ ἔχω ~~τοῦτ~~ ὅλες τὴν μορφήν, ἡ ὁποία εἰδικὰ ἀπαιτεῖται τὰ
περιλήψεις, δύναται νοεῖται νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸν τόμον ΜΗ (1951), δι-
λαδὴ εἰς τὸν ἑορτάσιμον τόμον ἢ, ἐὰν τοῦτο δὲν Σας ἀρέσῃ, εἰς τὸν
ἑπόμενον τοῦ τόμου ΝΔ (1952). Ἐνωρίτερον εἶναι, δυστυχῶς, ἀδύνα-
τον, ὅπως Σας εἶχα ἐξηγήσει ἤδη λεπτομερῶς.

Μὲ αὐτὸ ἔρχομαι εἰς τὸ ζητούμενον καὶ δυσαρεστώτερον σημεῖον τῆς ἐπι-
στολῆς. Παρακαλῶ δεόντως παρὰ τὴν πολλάκις δειχθεῖσαν φιλοφρόνησίν Σας,
ὁ ὁποῖος Σας ἐκφράζει πολλὰς φοράς, ~~τὸν~~ εἰς γερμανὸς συνάδελφος, ὁ ὁποῖος
ἔδειξε Σας ἐνδιαφέρον εἰς συνεργασίαν, νὰ Σας ἐπιτρέψω τὴν μελέτην
Σας. Σχετικῶς πρὸς αὐτὸ τοῦτο ἐπαναλαμβάνω τὰ ἔπαινα πρώτον, ὅτι ἡμεῖς εἰς τὰ κεφά-
λαιά μας δὲν χωρίζομεν οὐδεμίαν συνοχὴν ἐπιστήμης καὶ πολιτικῆς
καὶ ~~δὲν~~ ἀποφεύγομεν αὐθαιρέτως τὰ ἀπομηχανώμεθα ὁλοσχερῶς πολι-
τικὰς ἀπόψεις εἰς αὐτά. Μὲ παρόμοιον τρόπον ~~ἐφαρμόζετε~~ ἀπέρχομεν αὐ-
τοῦ ἀπὸ πάσης προσωπικῆς πολεμικῆς, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ὑπερβαίνει τὰ
ὅρια καθαρῶς πραγματικῆς συζητήσεως. Μὲ ἄλλας λέξεις· οὔτε ἡ προ-
φορικός μου τὰ δίνωνε διὰ τὴν Βυζ. Zeit. ἐν ἄρθρον, οὔτε ἡ παροῦσα
μου μελέτη τὰς ἀπαραιτήτους ἐργασίας ἔχουν ἕλθει καὶ ἀσχολοῦν σέ-
σιν μὲ τὴν πολεμικήν. Ἐπιφέρετε ἀπὸ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα Ὑμεῖς
διατάξατε, μίαν συντομογραφίαν, ἡ ὁποία δὰ προσδώσῃ τὴν ἐπιστήμην
μας καὶ Σας λέγω ἐπίσης ~~καὶ~~ ἀπολύτως, ὅλαι ἡ μελέτη τὴν ὁποίαν
μου ἐπιτάξατε, δὲν ἀντιποιεῖται πρὸς αὐτὰς τὰς προσδοκίας. Προσπαθῶ
τώρα τὸ σύντομον ὅπως εἶναι δυνατὸν τὰ γίνω εἰς τὴν μελέτην αὐτὴν
ἄρθρον, ἔλαττον συντομώτερον, ἀλλὰ ~~περισσότερον~~ χρήσιμον καὶ εἶναι
ἕτοιμος ἐντὸς τοῦ ἐπιτρέψω τὰ ἀναλάβω προσωπικῶς μίαν πολὺ δυσαρε-
στον καὶ ἐπιζήμιον ἐργασίαν. Μὲ τὴν παλαιτέραν θέλησιν δὲν δύνα-
μαι τὰ κάνω τὸ περισσότερον.

Καὶ ὅλα αὐτὰ δὲν ἔχουν οὐδεμίαν σχέσιν μὲ τὰ εὐχαριστήρια ἀποδείγματα,
τὰ ὁποῖα ὡς Γερμανὸς χρέωσ ἀπέναντί Σας δεόντως ἐν δυσκόλοις καιροῖς
ἐπενέβητε ὑπὲρ ξένων Γερμανῶν καὶ τοῦ γερμανικοῦ πολιτισμοῦ. Δεόντω-
μαι βαθείαν συμπάθειαν διὰ τὰς πολυπλόκους σκέψεις καὶ δισταγμούς, τὰς
ὁποίας ἀντιμετώπισε τὰ ὑποφέρω διὰ τὴν πολεμικὴν Σας πλευράν. Ἀλλὰ ὅλα
αὐτὰ τὰ σκαμπανεβάσματα εἰς τὴν περιοχὴν ξένων καθαρῶς ἀνθρωπίνων
καὶ ἠθικῶν μας σχέσεων. Δὲν εἶναι δυνατὸν τὰ παρεμβλέψω διὰ λογισμοῦ
λόγους ἐπιστημονικὰς ἐλλείψεις καὶ διὰ λογισμοῦ λόγους δεχθῶ μίαν
μελέτην εἰς τὸ περιοδικόν μου, ἡ ὁποία ἐν τῇ σκοπούμῃ τὴν μορφὴ δὰ προ-
καλέσῃ δικαίως ὀξεῖαν κριτικήν. Θέλω τὰ ἐλπίζω ὅλα δὰ καταλάβετε
τὴν θέσιν μου καὶ δὲν δὰ ἀμφιβάλλετε διὰ τὴν πλήρη σεβασμοῦ ἀφο-
σίωσίν μου εἰς τὴν προσωπικότητά Σας, διότι δὲν κάνω κάτι ἐν τῇ ἐπιστήμῃ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

πεῶ πεδίῳ, τὸ ὁποῖον δέν δύναμαι διὰ πολλαπλοῦς λόγους (βλ. ἀντλέφω τὰ συμβεβεώ μὲ τὰ καθιερωθέντα ὡς ἐκδίδον. Καὶ ἐὰν δὲ εἶχον ἀπόφα χῶρον εἰς τὸ ὕψος δημοσιευόμενον ἔσωθος, δὲ εἶχον ἐπιλεξίσει ἄλλα τὸν ἴδιον πρόλογόν μου, δηλαδὴ δὲ εἶχα ἐπεξεργασθεῖ τὴν μελέτην καὶ δὲ τὴν εἶχα λάβει Σας πρὸ δωδεκάμηνου, ἐφ' ὅσον ἅμως αὐτὸ ἀποκλεῖ, ὅπως Σας εἶπα ἤδη, νοσταλγικὴν καὶ ἐνθουσιώδη ἐργασίαν, Σᾶς ἐρωτῶ ὥρα, ἐὰν εἶσθε σύμφωνοι μὲ αὐτό.

Περιμένω ἐπομένως τὴν ἀπόφασίν Σας, ἐὰν πρέπει τὰ ~~σταλῆ~~ ἐπιγειρίσω τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ ἂν ἔχῃ ἐξηκριβώσει τὴν φύσιν τοῦ Α' μέρους δὲ ἐνδιαφέρει τὰ ἀποκλεῖσθῃ ἢ ἀπόδειξις ὅτι ὁ Θεοφύλακτος ἦτο συγγραφεὺς τοῦ κωδ. Β., ἐὰν δὲ μου ἀποκλείσητε τοιαύτην. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲ Σας ἀποκλείω πίσω τὴν μελέτην.

Μὲ καλοὺς σεβασμοὺς διατελῶ

Ὁ ὑμέτερος

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Νοεμβρίου 1952

Ὦ πατέ Θεμιστοκλῆ,

Ἤμην ἐξ ἀρχῆς διστακτικὸς μὲ πρόοδον αὔξουσαν εἰς ἐκπλήρωσιν μιᾶς φιλικῆς ἀπαιτήσεώς σου ὅπως σοὶ ἐνθέσω γραπτῶς τὸ περιστατικόν, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ὁ πανιερώτατος κ. Εὐλόγιος Κουρίλας φίλος στενός σου, καὶ ἀπό σὲ καταστάς καὶ ἰδικός μου, διέκοψε τὰς σχέσεις του πρὸς ἐμέ. Ὀπέφυγα σταθερῶς νὰ ἱκανοποιήσω τὴν ἐπιθυμίαν σου, διότι, ὡς μοὶ εἶπες ἤθελες χάριν κάμψεως χρῆσιν τῆς γραπτῆς ἐνθέσεως εἰς αὐτὸν μὲ κατεύθυνσιν ἄρσεως τῆς διακοπῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐγὼ ὀπέκλεινον ὄχι κατ' ἀρχήν, ὡς σοὶ ἐξήγησα, ἀλλὰ διὰ τὴν αἰτιολογίαν τῆς διακοπῆς, τὴν ὁποίαν ἐθεώρουν ἀπολύτως ἀπαράδεκτον. Τελευταῖον ὅμως συνέβη γεγονός, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ πάρῃ τοὺς πάντας καὶ πρῶτον σέ, ὅτι ἡ ἀρνητικὴ στάσις μου πρὸς ἐπαναάληψιν μιᾶς φιλίας ὑπῆρξεν ἐξ ἀρχῆς δεδικαιολογημένη. Καὶ διὰ τοῦτο ἀπεφάσισα ἤδη νὰ σοὶ ἐνθέσω γραπτῶς τὰ γεγονότα, ἵνα φθάσω καὶ εἰς τὸ τελευταῖον, πρὸς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἐν τέλει θὰ σοὶ ἐξηγήσω.

Τὸν Εὐλόγιον Κουρίλαν ὡς ὁσιώτατον μοναχὸν ἐγνώρισα ἀπὸ σὲ κατὰ τὸ 1902 καὶ συνεδέθην μετ' αὐτοῦ ἀρκετά. Οἰκειότης καὶ θάρρος φιλικὸν διέκρινε πάντοτε τὰς μεταξύ μας ἐπικοινωνίας. Καὶ μὲ τὸ τοιοῦτον θάρρος καὶ τὴν οἰκειότητα ἐξεφράζομεν πάντοτε πρὸς ἀλλήλους τὰς ὁιασδήποτε παρατηρήσεις ἢ διαφωνίας μας, ἡκούομεν δὲ αὐτὰς μὲ πλήρη ψυχραιμίαν καὶ μειδιάματα. Παρῆλθον ἀπὸ τοῦ 1902 μέχρι τοῦ Μαρτίου τοῦ 1952 πεντήκοντα ὁλοκλήρως ἔτη χωρὶς νὰ σημειωθῇ ἡ ἐλαχίστη διαταραχὴ μεταξὺ ἡμῶν. Ἐπρόκειτο ὅμως νὰ ἀνευρίσκω κάποτε δύο διαφόρους ὀπτασίας ἀποφασιστικὰς ἐξ ὀφειλῆς κανονικῆς, τὰς ὁποίας παρετήρησα εἰς αὐτὸν μὲ τὸν συνήθη φιλικὸν τόνον καὶ χαρακτῆρα, μὲ τὴν ἐν προτέρων ἰδέαν, ὅτι αἱ ὀπτασίαι ἐγίνοντο ἡμῖν πρώτη ἐν συναρπα-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

γής, ή δε δευτέρα εξ επιμονής. Εξηγούμαι. Εις τας επισήμους δοξολογίας παρίστανται ως γνωστοίχου τω Υπουργικώ Συμβουλίω, τη ιερά Συνόδω και λοιποίς και οι αντιπρόσωποι των ορθοδόξων πατριαρχείων, τακτικοί τε και εκτάκτως παρεπιδημούντες ως και οι αντιπρόσωποι των λοιπών δογμάτων. Εις πάντας τους καλουμένους να μετάσχωσι της τελετής αποστέλλεται υπό του Υπουργείου των Εσωτερικών επίσημον πρόγραμμα, εν ω αναγράφεται η σειρά των προσκεκλημένων, είναι δε καθωρισμένη και η θέσις εν η θα στασθή η Σύνοδος, οι αποκρισάριοι, το Διπλωματικόν Σώμα κ.τ.λ. Και μολονότι αι θέσεις των τάξεων είναι καθωρισμέναι, δεν είνε αδιάφορον και ποίαν σειράν επί μέρους θα τηρήσωσι και μέλη εκάστης τάξεως προς άλληλα. Και προκειμένου μεν περί Πατριαρχείων πρώτοι οι του Οικουμενικού πρώτου, και της Αλεξανδρείας δεύτερον, του της Αντιοχείας τρίτον, του των Ιεροσολύμων τέταρτον, και ούτω κατ' εξής, διοχετευθείσης εάν ο του Οικουμενικού αντιπρόσωπος φέρ' ειπείν είναι ιερεύς ή διάκονος και ο του Αλεξανδρείας είνε Επίσκοπος και κατ' εξής. Εις περίπτωσιν όμως κατ' ην η αντιπροσωπεία ενός Πατριαρχείου αποτελείται εκ περισσοτέρων του ενός προσώπων, τότε οι τελευταίοι ούτοι θα τηρήσωσι μεταξύ των προς αλλήλους ιεραρχικήν σειράν, η οποία απ' αιώνων εφαρμόζεται πιστώς και ακριβώς· ητοι ο μεν Μητροπολίτης θα προηγήται του Επισκόπου, ούτος δε του ιερέως και κατ' εξής, ο δε ιστάμενος θα προηγήται ο έχων εκ πρεσβείας της χειροτονίας.

Και περί σειράς εις τας θέσεις και εις την ιεραρχικήν σειράν είναι γνωστόν και εν αρχή ώρει ένθα τηρούνται ακριβέστατα και μαθηματικώτατα, γνωσθέντα δε και ιδιαίτατα και εις εσχάτην πανερώτατον ήδη κ. Εύλογον, ως από λογικάτων ύψωθέντα προ ειπνοί πων ετών εις το αξίωμα

ἀξίωμα καὶ ἐπρούμενος ὑπ' αὐτοῦ μεσαῖα μαθημαντικῆς εὐλαβείας εἶχεν. Κατὰ τὸ 1930 ἦτο πρωτεπιστάτης τοῦ Ἁγίου Ὄρους (Πρόεδρος τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας), ὡς δὲ γνωστὸν εἰς ἐμὲ καὶ πάντας τοὺς γνωρίζοντας τὰ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, θεὸν μὲν οὐδεμίαν ἔχει ἐν ταῖς ἱερουργίαις καὶ λοιπαῖς τελεταῖς ἐν τῷ Ναῷ ὁ πρωτεπιστάτης, ἀλλ' εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ μένῃ ἐν τῷ ἱερῷ Βήματι ἐν ἀφανείᾳ, μόνον δὲ εἰς τοὺς δρόμους περιπατεῖ τῇ συνοδείᾳ ἑνὸς Σερδάρη (Καβάση) μὲ ῥάβδον προσωπικὴν ἀνὰ χεῖρας. Τὸ παθεστὼς τοῦτο μολονότι κρίνεται παρ' ἐπισκεπτῶν καὶ ἐμοῦ ἀδιαιτικὸν τῆς θέσεως τοῦ πρωτεπιστάτου ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ, οὐχ ἧττον ἐπειδὴ οὕτως εἶναι καθιερωμένον, τὸ ἐσεβάσθησαν πάντες καὶ πάντοτε, ἰδιαιτέρα δὲ ὁ παντερώτατος κ. Εὐλόγιος, τὸν ὁποῖον ἐπανειλημμένως εἶδον νὰ εἰσέρχεται αὐθορμήτως καὶ νὰ μένῃ ἐν ἀφανείᾳ ἐν τῷ ἱερῷ Βήματι, καὶ ἐξεπλάγην κατ' ἀρχὰς τὴν μοναχικὴν καταπληκτικὴν του. Δὲν ἐφανερώθη ποτέ, ὅτι ὑφίστατο τὴν μείωσιν ταύτην (καὶ ἐμέ) μόνον καὶ μόνον, ἵνα κρατῇ τὴν προσωπικὴν ῥάβδον.

Καὶ περὶ ἱεραρχικῆς σειρᾶς καθιερωμένα στέκονται πάντες οἱ ἀντίκτυποι τῆς ὀργανισμοῦ ἱεραρχικοῦ, ἐκκλησιαστικοῦ, μοναχικοῦ, πολιτικοῦ, δικαστικοῦ, στρατιωτικοῦ κλπ. ἀπόρριπτε δὲ καὶ κοινωνικοῦ, καθιερώθησαν δὲ οὐχί, ἵνα παρέχωσιν εὐχαρίστησιν καὶ εὐκαιρίας ἐπιδείξεων εἰς τοὺς ἐγωϊστὰς, ἀλλὰ τοὐναντίον, ἵνα ἀνακόπτωσι τὰς ἐγωϊστικὰς ἐκδηλώσεις εἰς βάρος ἄλλων, καὶ ἵνα ἐξασφαλίζωσι τὴν πειθαρχικὴν συνοχὴν τῶν ὀργανισμῶν. Τόσον δὲ γενικῶς εἶναι καθιερωμένη ἱεραρχία, ὥστε καὶ εἰς τὰ φιλικὰ γεύματα ἐντὸς τῶν ἐπισήμων τηρεῖται μία κοινωνικὴ ἱεραρχία τὴν ὁποίαν στέκονται πάντες.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

→ εν εἰδόν ποτε, οὔτε ἤκουσα κληρικόν, ἢ δικαστικόν, ἢ στρατιωτικόν, κ.τ.λ. καὶ ὑπερβαίνῃ τὴν ἐξαρχικήν του θέσιν, ἀλλὰ πάντες ὁμοιμερῶς οἱονδὶ καταλαμβάνονται τὴν θέσιν, ἣ ὁποία εἶνε ὡρισμένη δι' αὐτούς. Μόνον περὶ ἑνὸς ἐπισκόπου ἤκουσα, ὅτι χωρὶς νὰ προβιβασθῇ εἰς Μητροπολίτην ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου αὐτοσυμπλοφορήθη καὶ γράφεται Μητροπολίτης· ἀλλὰ δὲν γνωρίζω, ἐὰν τὸ γεγονὸς εἶναι ἀληθές.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς ἀναξίας.

1) Εἰρηναῖον Δοξολογίαν πρὸ 2 περίπου ἐτῶν, καθ' ἣν παρέστησαν ἐντάκτως καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐγὼ ὡς ἀποκριτοσάριος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καὶ ὁ μετ' ἐμὲ ἀρχιμανδρίτης κ. Δαμιανὸς Ἔξαρχος τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, μετεσκευάσθημεν αὐτομάτως ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς ἡμῶν θέσεως, ἵνα καταλάβωσι τὴν κατὰ Πατριαρχεῖα πρώτην θέσιν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ κατέλαβον αὐτήν. Αἴφνης ὅμως μεταξὺ ἐμοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ καὶ ἡμῶν ἐνεφύη, ὁ Παντελεήμων κ. Εὐλόγιος, ὁ ὁποῖος, οὔτε ἀποκριτοσάριος ἦτο Ἔξαρχος οὐδενὸς Πατριαρχείου ἦτο, οὔτε προεδρικότητα ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἀπέναντι τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας. Εἰς ἄριστον καὶ εἰς φιλικὸν τόνον γενομένην παρατήρησιν μου μοὶ εἶπεν, ὅτι παρίσταται ὡς πρόεδρος ἑνὸς Συμβουλίου εἰς τὴν Ἀθήναν καὶ Πειραιᾶ δέκα πέντε χιλιάδων καὶ ἐπὶ πλέον, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο ὡὰν προσκεκλημένου ἐν τῷ ἐπισήμῳ προγράμματι, ταυτοχρόνως ὅμως μεταξὺ ἐνεφύη μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Ἔξάρχου τῶν Ἱεροσολύμων. Τὸν παρετήρησα καὶ πάλιν, ὅτι εἶναι καὶ τοῦτο ἄτοπον καὶ ὅτι τοὐλάχιστον πρέπει νὰ σταθῇ μεταξὺ τοῦ Ἔξάρχου, ἀλλὰ μοὶ ἀπήντησεν "αὐτὸς εἶναι ἀρχιμανδρίτης, ἐνῷ ἐγὼ εἶμαι Μητροπολίτης". Καὶ τὸν ἀπήντησα "δὲν παρίσταται ὡς ἀρχιμανδρίτης ἀλλ' ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Πατριάρχαι Ἱεροσολύμων ". Ἔφθασαν ἀμέσως οἱ Βασιλεῖς καὶ ἤρχισεν ἡ δοξολογία.

2) Κατὰ τὰς ἐπομένας δοξολογίας εἰς τὸ μέρος, ἔνθα ἵστανται οἱ Θεῖοι Συνοδικοὶ κατὰ τὴν ἱεραρχικὴν πρὸς ἀλλήλους τάξιν, ἀπαραβάτως παρίστανται ἐν συνεχείᾳ ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν καὶ ὅσοι ἐκ τῶν παρεπιδημούντων Ἀρχιερέων θέλουσι, κατὰ τὴν ἱεραρχικὴν πρὸς ἀλλήλους σειρὰν πάντοτε. Κατὰ τὴν δοξολογίαν τῆς 25ης Μαρτίου ἐξ. παρέστη καὶ ὁ Παναγιώτατος εἰς τὴν εὐλογίαν. Δὲν ἐστάθη αὐτὸς ἐπὶ φορὰν εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀποκριταρίων, ἀλλ' εἰς ἐπίθεσιν τῶν ἁγίων συνοδικῶν, καθ' ἣν συνέχειαν εἶπον ἀνωτέρω ὡς μὴ συνοδικός. Καὶ τοῦτο μὲν ὀρθόν. Ἀλλ' ὑπῆρχον ἐκεῖ καὶ ἄλλοι μὴ συνοδικοὶ ἀρχιερεῖς οἱ ὁποῖοι εἶχον προτεραιότητα ἐν σχέσει πρὸς τὸν Ἐὐλόγιον, συγκεκριμένως δὲ ὁ πρώην Νεοκαισαρείας Εὐγένιος. Παρελήφθη μεταξὺ τῶν συνοδικῶν καὶ οὗτος ἀτόπως. Ὅτε κατὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας ταύτης ἀπεσυρόμεθα διασταυρωθεὶς μετὰ τοῦ κ. Εὐλογίου καὶ μετὰ τοῦ συνήθη φιλικὸν τόνον τῷ εἶπον: " Εὐλόγιε πάλιν ἠτακτήσεις καὶ ἐξετόπισες ἀρχιερέα πρότερόν σου ἱεραρχικῶς ". Εἶπε ἀπάντησιν μὲ φωνάς. " Ἐμένα μὲ ἐπάλεσεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ". Τῷ ἀπήντησα " Σὲ ἐπάλεσε διὰ νὰ παραστῇς ἐν τῇ δοξολογίᾳ ἀλλ' ὄχι διὰ νὰ καταπατῇς τὴν ἱεραρχικὴν σειρὰν τῶν ἄλλων ". Εἶπε ἀπάντησιν καὶ πάλιν μὲ φωνὰς ἰσχυροτέρας " Διαπόπαν σχέσεις ἀπὸ τώρα " καὶ ἀπεσύρθη.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὰ δύο ἄτακτα γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἀνέφερα, ἐλατήριον ἀποκλειστικὸν εἶχον τὴν φιλαρχίαν καὶ φιλοπρωτίαν, ἐλυπήθην δὲ μεγάλως, διότι πολὺ ὀφίμως ἀνεκάλυπτον τοιαύτην ἰδιότητα ἐκ τοῦ πότε φίλου μου κ. Εὐλογίου τὴν ὁποίαν ὅμως εἰς περιπτώσεις τυποποιημένας, ὡς αἱ ἀναφερθεῖσαι, καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν μεγαλυτέρων ἐχθρῶν.

Μετὰ ἀντιλήψεως μου αὐτὰς ἦτο δυνατὸν ἐκ φιλικῆς χαριστικότητος νὰ παραλείψω μέχρι τινὸς τὰς ὑπερβασίας τοῦ κ. Εὐλογίου καὶ τοῦ

θημοῦς του, ἐὰν δὲν ἔφθανεν εἰς διακοπὴν σχέσεων. Κατὰ ποῖον ὁμοίωμα, σὲ ἐρωτῶ, θὰ ἐπετύγχανες σὺ ἐπαναλήψεων σχέσεων; Θὰ συνίστας εἰς ἐμὲ νὰ δηλώσω, ὅτι ἔπαμα λάθος εἰς τὰς παρατηρήσεις μου; Τοῦτο γνωρίζεις, ὅτι ἦτο ἀδύνατον. Ἀλλ' ἤλπιζες ἐξ ἀντιθέτου, ὅτι ὁ φίλος σου κ. Εὐλόγιος θὰ ἐδέχετο νὰ δηλώσω, εἶτε καὶ προσχηματικῶς, ὅτι ὑπερέβην τὰ ὁρισμένα; Τοῦτο ὡς εἶπωσα ἐγὼ ἐξ ἀρχῆς, θὰ ἦτο ἀδύνατον εἰς αὐτόν. Καὶ διὰ τοῦτο ἡμῖν λογικτικὸν ὡς εἶπον ἐν ἀρχῇ, εἰς τὴν γραπτὴν ἔνθεσιν τῶν περιστατικῶν, τὴν ὁποίαν μὲ ἐζήτησες. Πόσον δὲ δίκαιον εἶχον ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν ἀρνητικήν μου στάσιν, ἀποδεικνύει ἡ γεγονός, τὸ ὁποῖον ἔχει μόνον δικαιώσει αὐτὴν ὁλοκληρωτικῶς, ἀλλὰ καὶ τὴν παθητικὴν ἐπιβεβλημένην, ὡς ἐσημείωσα ἐν ἀρχῇ. Ἐξηγοῦμαι. Τὴν 14ην Ὀκτωβρίου παρελθόντος, ὡς συνήθως μετέβην εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον τῆς Μεγάλης Βρεταννίας παρὰ τῷ Μακαριωτάτῳ Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας. Θεμιτὸν τῷ ἀνοίγματι τῆς θύρας τῆς αὐθόσης τῶν ἀμφοτέρων, εἶδον τὸν Παναγιώτατον κ. Εὐλόγιον παρὰ τῷ Πατριάρχῃ μετά τινας ἄλλου κληρικοῦ. Τὴν συνάντησιν ταύτην οὐδαμῶς ἐπεθύμουν, ἀλλ' ἐσκέφθην ἀσυγκαταβάτως, ὅτι ἐὰν δὲν ἐπλησίαζον ἀμέσως εἰς τὸν Πατριάρχην ὡς ἐπλησίαζον πάντοτε, θὰ διέπραττον κάτι τι μὴ εὐγενές, ἐπὶ πλέον δὲ ὅτι ἐὰν πλησιάσω καὶ ἀποφύγω χαιρετισμόν του κ. Εὐλογίου, θὰ διαπράξω χυδαιότητα πρώτου μεγέθους. Καὶ μὲ τὴν ἀσυγκαταβατικὴν ταύτην σκέψιν καὶ σκοπὸν εἶνε διατεταγμένη πρώτον Μακαριώτατον Πατριάρχην καὶ ἐπάθησα. Ὅτε ἐπλησίασα ἀμέσως πρὸς τὸν κ. Εὐλόγιον, ἵνα τὸν χαιρετίσω εἶδον τὸν μὲν δεξιὸν τοῦ ὀφθαλμὸν διαστρεφόμενον μετ' ἀκαθεκτου ταχύτητος πρὸς τὰ ἔξω δεξιά, τὸν δὲ ἀριστερὸν ἐπίσης πρὸς τὰ ἔξω ἀριστερά, ἀμφοτέρους δὲ ἀσυγκεφαλιέτους πρὸς ὕψη τέλειας ἀγνοίας νὰ φύγωσιν, ἵνα μὴ τοὺς συναντήσῃ ὁ ἰδικός μου ὀφθαλμός. Ἐν τούτοις ὅμως ἐγὼ πρόθυμη ἀρχικήν μου στάσιν εἶπον "χαῖρε, ἄγιε Κορυτσᾶς". Οἱ σφαῖραι ἐγένοντο ἀσυγκαταβατότεραι, καὶ δὲ χεῖλη συνεσφίχθησαν ἀκλο-

πως. Μετ' ὀλίγον ἀφῆκαν τὸν Πατριάρχην καὶ ἀπεχώρησαν, οὗτος δὲ με ἠρώτησε "Μέ τὸν ὄρον Κορυτσᾶς δέντρα ἔχουσι καλά;" Τῷ ἀπήντησα "Ἔτσι φαίνεται".

Τό τελευταῖον γεγονός, ἀποδεικνύον μίαν ἰδιοτέλειαν, τῆς ὁποίας ὁ χαρακτηρισμός μοί εἶνε δυσχερής, καὶ ἐπὶ ὁποίων χρησιμοποιῶ φαίνεται, ὡς τιμωρόν νέμεσιν κατά τῶν θρόνων τά αἰσθανόμενα τήν ἐδάφη τῶν ἱεραρχικῶν ὑπερβασιῶν των, με ἐπείσαν, ὅτι πρέπει νά ἀφήσω τούς διστάζοντας καὶ νά ἐπιτείνω τά βήματά μου, ὄχι διά νά χρησιμοποιήσῃ τήν ἔντασιν πρός ἐπαναλήψιν σχέσεων, ἀλλά διά νά πεισθῇ οὗ, ὅτι ἡ ἀρνητική γραμμή, τήν ὁποίαν ἐχάραξα ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξεν ἡμῶν ὀρθή καὶ ἐπωφελεστάτη ἐξ ὀφθείσης μάλιστα ἀπροιδόκητος διαγνώσεως φιλίας ἐσωτερικῆς καὶ τοῦ στοιχειώδους τοῦ χωρίσματος προσωπικῆς φιλίας!

Μετά πολλῆς ἀγάπης

† ὁ πρώην Νεοφυτοπόλεως Γεώργιος

Γιαννιτσά τῇ 7-1-51

Πανοσιολογιώτατε Καθηγούμενε κ. Βησσαρίων,

Χαίρω διότι δὲν ἐπῆρατε τὰ φρονήματα καὶ ὑμείχασε καὶ ἔγράψατε (sic) ὡς ἴσως φρονῶ ἴσως διότι ναὶ γνωσθῇ ἡ ἀλήθεια, ἣν εἶχον ἀνάγκην, ἀλλὰ δὲν ἀνέμενον νὰ ματαγραπτηρήσητε αὐτὴν παραπονούμενοι τὰ ἐσφαλμένα δεδομένα. Οὔτε λιβέλλους ἔγραψα, εἰμὴ παράπονον, οὔτε περὶ ἀντιπροσωπείας ἐφρόντισα, οὔτε ἐφρόντισε τοιοῦτόν τι γνῶσις τῆς ματηγορηματικῆς σχέσεως τῆς Κυβερνήσεως. Ἤδη ἐγὼ σύναξις ἀδελῶς ἐζήτησε νὰ ἐνισχύσῃ τὸν νομικὸν σύμβουλον τοῦ ἁγίου Ὄρους δι' ἑνὸς ἐπισήμου ἐφρόνου μιᾶς ἀκριβοῦς τῶν ἀγιορειτικῶν ζητημάτων καὶ ἐπιφόρου τῆς πολιτείας τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους καὶ δὴ διὰ τὴν πεντηκονταετοῦς σχεδὸν ἐνταῦθα μονὴν συνδεομένου μετὰ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου. καὶ ὡς τοιοῦτον ἔκρινε τὸ ταπεινὸν μου πρόσωπον σχεδὸν ἀναμφιβόλως. Διὰ ταῦτα κρίνων δὲ ἐφρονεύσατε τὴν συνείδησιν τὸ ματαλαμβάνω. Ἴσως εἶχετε νὰ ὄμεν ἄλλον καλλίτερον. δὲ ἤμην πολὺ εὐχαριστημένος νὰ τὸν ἐφρονεύετε, διότι ἐγὼ οὐδέποτε ἐφιλοδόξησα δι' αὐτὴν τὴν θέσιν, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ζήλημα, ἂν δὰ τὴν δεχθῶ – δὲν ἀπόκτησα εἰσέτι οὐδὲ ἓν ἔγγραφον τῆς Γ. Κοινότητος – καὶ δι' αὐτὸ εὐθὺς ἀνεμείχθην ὥστε ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, εἰμὴ φρονσκαλούμενος. καὶ δὲν εἶσθε μόνον σεῖς, ποὺ μὲ ἐσκοπίφθητε ὡς ἐπιλοφοφὴ μετὰ τοῦ συναδέλφου σας, καὶ ἄλλοι ἐφρονθαι ἤδη φρόνος ἐμέ καὶ μὲ σφρενίαζεσαν καὶ ἡ σκάνια ἀγιορείτικη ἐφάνην φρόθυμος νὰ τὸν ὑποστηρίξω), ἄνευ ὑστεροβουλίας, δόξαν καὶ ὅλον τὸν κόσμον, ὅσοι ἔχουσιν ἀνάγκην μὲ φρονσαίαν μου. Ἐπαναλαμβάνω διαρκῶς, ὅτι ἐγενόμην ὄργανον ματαβούλου εἰσηγήσεων, ἀφ' οὗ ματαβούλειν οὔτε ματαβούλου εἶχον ἀνάγκην. ἀφοῦ ἡ Γ. Κοινότης μοὶ ἀπέστειλε τὸ φρακτικὸν μετ' Αὐτῆς, ὅπου εἶδον τὴν ἀρνητικὴν ψῆφόν σας. Διατί νὰ εἶμαι "χολασμένος" ἢ νευχολωμένος; διότι δὲν μὲ ἀνεγράψατε εἰς τὴν "ἐνδοτον"; καὶ μὲ ψρίνετε τόσον ματαιόδοξον; αὐτὸ εἶναι ἀβάσιμος ὑποδοτὴς σας. ὅταν γράφω τὸ ματήγορόν μου δὲν ἔχω ἀνάγκην ἐγκωμιαστοῦ. Πῶς λοιπὸν ἔχετε τόσον ταπεινὴν φρέ τῶν ἄλλων ἰδέαν; καὶ γίρα δέχεσθε ναὶ σᾶς ὁμιλῶ μὲ ἕνα μαλόνοῦ ἔμφασιν εἰς τὴν μονήν σας; Διπλαίωμα σᾶς, ἀλλὰ ἢ ἂν ματαβρεχθῇ τὰ γράμματα, σώζονται τὰ φρακτικὰ τῆς Γ. Κοινότητος. αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ φαράπονον μου ἢ δὲν ἦτο ματάκτησις, ὅπως τὸ θεωρεῖτε ἐλαφρᾷ τῇ διανοίᾳ. Οὔτε ἡ μονή σας μὲ εὐηρέστησε οὔτε ἔχω

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

τῆς μεσαιωνικῶν χρόνων τῆς ἐξορίας μου, σωθησόμενα, οὐχὶ διότι δεν ἠγνόουν τὸ εἰς ἐμὲ τοιοῦτον αἰρόμενον, ἀλλ' ὅτι ἐπίστευον ὅτι τὴν ἐπιστροφήν μου δὲν ἔλαβον ἀνάμενον διότε διορίσθην ἀμέσως τὸ 1915 καθηγητὴς εἰς σχολὴν τις εἶχον ἐπιτύχει ἐν ὅλας τὰς ἀναγκαίας μου μετὰ τῶν μισθῶν τῆς παραδόσεως, τῆς ἐπιστρίσεως φαίνεται ὅτε νὰ ἀγράφω ἔτσι τὴν ἱστορικὴν πατρίδα. Σᾶς ἐξήγησα πάλιν αἰτιολογικῶς διὰ τὴν ἦλθεν ὁ μακ. Βασιλάκης μὲ μὲ προσεκάλεσεν εἰς τὴν μονήν σας, μὲ παρεκάλεσε νὰ γράψω τὴν ἱστορίαν, τις εἶναι μόνη ἡ Μετανοίασας, τὴν ἔχω συνταξει ὁραγματικῶν ἱστορίαν – ταύτην τὴν δημοσίευσιν ἐδαμάζησα διὰ νὰ μὴ παράσχω τὰ νεῦρα τοῦ μακαρίτου. Τότε εἶδα μένα φιλοξενηθεὶς εἰς τὸ ὡραῖον ἀρχοντάρικι ἐδαίμασα τὴν χαμόραν τὴν βιβλιοθηκοποιεῖαν τῆς τὰ φιλάδελφα αἰσθήματα, ἄφερ εἰσέδεξαν ἐμᾶς ἐμέ, τῆς τῶν ἀγάπων τῆς ἀφοσιώσεώς μου ταύτην οὐδ' ὁλοσχερῶν ἠδυνήθη νὰ μειώσῃ ὁ συντριπτικὸς πόλεμος, ὃν ἐσυνέχισεν σιωπῶν μεθ' ὅλον τὸν βίον ὁ σύμπας ἐκεῖνος χαίρω σαρ' ὅλα ταῦτα. διὰ, τὸ ὀνοῦσιν γράφετε, ὅτε εἰσελθὴ δὲν σᾶς ἐμπόδιαμεν νὰ εἰσέλθωσιν τοῦ ἁγίου ὄρους, ὅτε εἰσαύσαμεν νὰ τρέφωμεν ἐκτὸς μένον ἀρὸς τὸ προσωπόν σας" τῆς ἐποχῆς δὲν εἴχεν ὑλοφυλάκιν ἐπιτρόπου, ἐπειδὴ ἐμὲ ὡς συνεργάτην τοῦ Δορεοδίνος νομικοῦ συμβούλου, διότι τὰ γεγονός εἶναι ὅλως ἀσήμαντον, τῆς οὐδὲ ἔσωσε νὰ γείνῃ λόγος. ἀλλὰ τόσα ραίθυμον λεβεβάσθη, ἵνα συνεχίσωμεν πάλιν τὴν ἀμοιβαίαν φιλίαν μας.

Διὰ τὸν σύγχρον λούβαρν μένει ὁ καθηγούμενος σώπασε ἀθλιοειδῆτος τῆς ἀγραφόμενά του ἐνίσχυαν πλέον τὴν γνώμην, ὅτι σαρεσύρητε ἀπὸ τοὺς πλανοὺς λόγους τοῦ καθηγητοῦ Μ. Θεολογίας· ἀφοῦ εἶχε τὸν λόγον ἡ Ἱ. Κοινότης, ἤτις ἡ μόνη ἠδύνατο νὰ εἰσαγάγῃ τὴν νεόδετον εἰς τὴν Δι[illegible], θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπαιτολογηθῇ ἡ δόρεη σύσιας ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐνδίᾳ τῆς ἐπιτροπῆς; βεβαίως ἦτο ἀνεγγράφεται ὑποχρεώσεις, ἀλλ' ὑπεμνήσθη ἐνίσχυε ἐὰν ὦλα μὴ ἀπαιτοῦντες, τῆς ἐσώθημεν*

Μετὰ τὰς ἐξηγήσεις ταύτας δεόμεθα καθ' ὑμῶν τῆς σᾶς νὰ εὐχηθῶ τὸν νέον ἔτος. αἴτιον τῆς εὐλογίας δ' ὅλους τοὺς ἀγαπητοὺς μοι ἐργασίας τῆς δ' ὅλον τὸ ἅγιον ὄρος προσδέχομαι ἐπικαλούμενος τὰς εὐχὰς σας ἐν ἀγάπῃ πρὸς Κύριον ὑμῶν ἐντεύξεων τὰς ὑπὲρ ἐμοῦ εὐχάς

† ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

* Τὸν λούβαρν οὐδὲν τῶν ἐναύδα μικρὰν τε τῆς μεγάλην δεόμεθα ἐδυσφόρησα, ἀφοῦ καταθυμασθείς τῆς ὀφειλομένων φυλάκιον ἐξήγησε πολλάκις χάριν τῆς δεύτου ἐδόθη, εἶναι ὁ ἀσφαλὴς δυσοῦργός τῆς μοναχῆς, ὅσους καταδίωξε πάντα χρησιόν τῆς τίμιον πολίτην. Ἠδυνήθη βεβαίως διὰ τῆς προσωπικῆς μας νὰ ἀπιστρέψῃ τοῦ ὄρους δράκων πρὸς ἐμέ, ὅσους ἔσωσεν τὰ ἐνεκδιήγησα ἐπὶ μοναχῆς τῆς μετὰ ταῦτα, ἀλλὰ σὲ διαφώνει αὐτὴ ἡ ἱστορία, διότι ὑποστηρίζεται ἄλλον ἀπ' ἄλλου, ὅλαν δὲς ἐγένετο ὑποψήφιος οὐδὲν ἔφραξε καλὸν διὰ τὸν Ἱερὸν τόπον, τώρα δὲ ὑποσχέθη καὶ ἐκφύγη δαίμονας, ὅλη

δὲν δύναται νὰ πλησιάσῃ κἂν τὴν κυβέρνησιν. Ἐπιθυμῶ νὰ μάθω, ἀφοῦ ἀνέλαβε τοιαύτην ἐπίσημον ἀποστολήν τί κατώρθωσεν ἐπὶ ἓξάμηνον. Εἶδε κανένα νόστιμον; ἔλυσε κανένα ζήτημα; Ἔγραψεν εἰς τὸν "Εθν. κήρυκα," διότι "τοῦ μύριος ἀλαμίδα"; ἀλλὰ δὲν ἔχομεν ἀνάγκην λόγιον, ἀλλ' ἔργον. Ἔγραψε διὰ δημοσιογράφων κατανάγκην, ὅσον ἠξεύρομεν κι ἡμεῖς ὅσον ἀφιερώνει εἰς τὸν ἀρχικαλόκαρδον τοὺλμινὸς Πειραιῶς. Ἐσκέφθητε ἔξω, ἐπολιτεύθητε θανασίμως, κυβερνήσατε ἐναστεμμένον μυστόνον, ἂν κατηγγείλατε, ἂν ἀνέλαβε νὰ κυβερνήσῃ τὸ ἐσφαγμένον ἐκεῖνο Βασ. Διάταγμα, ὅσον, ἐὰν δὲν ἀνεφέρετο ἀφ' ἡμῶν δὲν θὰ ἠδυνήθητε εἰσέτι εἰς τὸν δρόμον του, οὔτε ἐνταῦθα οὔτε ἐκεῖ. Τοῦτο δὲ ἐσφαίξατε ἐν γνώσει, καθ' ὅτι εἴχετε ἀναγνώσει ὅσα κατ' αὐτοῦ ἔγραψα εἰς τὸν "Ἀγιορ. βαβυλῶνα" (ΙΕ', σ. 7), ἀφοῦ μοὶ ἐλέγετε περιπαικτικῶς, ἢ διὰ τὰ ὁσιώτατα δὲν μὲ κατήγγειλε. Παρ' ὅλα ταῦτα τὸν ἐσπάγατε ἐνώπιον Ἀρεοπαγίτου τοῦ Κουνόπτου ἢ εἰσηγήσατε νὰ τὸν θεωρήσῃ εὐσεβέστατον ἢ "ἐθνομάρτυρα"! Θὰ εἶσθε ὑπεύθυνος ἐνώπιον τῆς ἱστορίας, διότι ὁ ἡγούμενος δύναται αὐτοκρατορικῶς ἀπολυθῇ ἀρχὴν ἐπιστήμων.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθῆναι - ψυχικόν 16-1-51

Ἀγαπητέ καὶ περιπόθητε φίλε κ. Φραγκίσκε,

Ἐμάθομεν ἔγκαιρον τὴν σπουδαίαν τῆς ὑμετέρας ἐκλαμπρότητος ἐπιστολὴν καὶ ἐμφίτευσα καθὼς τὰ ἐν αὐτῇ, εἰς πολλὰ ἔχει δίκαιον, διότι ἡ πραγματεία αὕτη ἐγράφη τῷ 1939, ὅτε ἄρχομεν τὸν διακαστικὸν ἀγῶνα, οὗ ἀνέφαινον πρὸς ὀλιγοριῶν καὶ ἠθικὴν τῆς βαίρας ἀνόρθωσιν διεσθονομήν ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ Σπυρίδωνος, καὶ θα ἐδημοσιεύετο ἀκ συνέχειαν εἰς τὴν ἐπετ. ἑταιρ. Βυδ. σπουδῶν· διὸ καὶ ἔχει τὸν χαρακτῆρα μᾶλλον ἑλλην. φιλολ. ἀγῶνος. διότι ὁμολογοῦμεν ὅτι ἐδῶ δυσερούμεν εἰς αὐτὸ τὸ εἶδος καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ ὕψος τῆς γερμανικῆς διανοήσεως, οὔτε εἶναι πρέπον ἔτσι ἀποτόμως νὰ κάμνωμεν τὸ ἄλμα, ἐὰν θέλωμεν νὰ μᾶς παρακολουθῇ ὁ ἑλλην. λαός. εἰς αὐτὸ σᾶς δίδω δίκαιον, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς ἄλλα καὶ δή, διατί δὲν συνεβουλεύθην τὸν βίπον ὅσας ἐπλάνησε καὶ τῶν γραφέντων του Γεδεών. θα ἴδητε, ὅτι τὸν διαψεύδω τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς τε λαύρας καὶ τοῦ ἰδιοχείρου του θεοδωρήτου, ἀλλὰ διὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω ἔγραψα εἰς τὸν φίλον μου κ. Hoelkin νὰ μοὶ ἀποστείλῃ ἐκ Βρυξελλῶν τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι κατὰ τὰ ἄλλα θὰ εἶναι ἀξιόλογον, διὰ τὸ θέμα, ὅπερ προσφυῶς ἐπέλεξεν καὶ εἶναι ἀπὸ τὰ ἄλυτα ἱστορ. προβλήματα τῶν ὀρθοδόξων μονῶν, καὶ πρώτη ἡ τοῦ ἁγίου Παύλου ἢ τοῦ Ξηροποτάμου μονή; καὶ τίς ἐκ τῶν δύο Παύλων εἶναι ὁ μέγας καὶ τὸ ἱστορ. πρόσωπον; Δὲν γνωρίζω; ἐὰν ἔχητε ἀναγνώσει τὸ ἐν 200 σελίδων ἄρθρον μου "Ἄθως" τῆς Θρησκευτ. καὶ Χριστ. Ἐγκυκλοπαιδείας τόμ. Α', Ἀθῆναι 1936. ἐκεῖ ὑποστηρίζω, ὅτι ἡ πρώτη ἐγκατάστασις κοινοβιακῶν ἐν Ἄθῳ συνοικισμῶν ἐγένετο ὑπὸ προσφύγων μοναχῶν τῆς Παλαιστίνης, ὅπου ὑπῆρχε μονὴ τοῦ Ξηροποτάμου καὶ ἐπέκτασις ἐπλάσθη ἡ παράδοσις τοῦ Παύλου ἡγουμένου "τῆς τοῦ χειμάρρου μονῆς", ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἀποβαίνει ἀνεξήγητον ἐντοῦ λόγου, ὅτι χείμαρρος (= Ξηρόλαικος) οὔτε εἰς τὴν μίαν οὔτε εἰς τὴν ἄλλην ὑπάρχει μονή, διότι τοῦ μὲν ἁγίου Παύλου ἔχει ἄφθονον ὕδωρ καθ' ὅλον τὸ θέρος εἰς τὰ λιβαδικὰ χιόνια τοῦ Ἄθωνος καταρρέον, τοῦ δὲ Ξηροποτάμου ἐπίσης εἰς τὰ πηγὴ τοῦ ὑπερκειμένου βουνοῦ καταρχομένου. πλησίον λοιπὸν τῶν λάκκων χειμάρρους πρὸς ἑξήκοντα καὶ ἐπωνύμου Ξηροποταμηνῆς ἢ Ξηροποταμηνός. Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία, ὅτι οὗτος ἦτο σύγχρονος τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καὶ ὅτι ἤρισεν περὶ τῶν ὁρίων, ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος βεβαίως προῆλθε, καὶ ἐξορμήσας ἐκ τῶν καρυῶν ἐπεσκέσθη εἰς τὰ ἐρημικώτερα τοῦ Ἄθωνος καὶ κατέλαβεν ὅλα τὰ μέχρι Ἱβήρων ἀπὸ τὰ βορειὰ πλευρὰ ἀλλ' ὅταν ἐσταμάτησε καὶ πρὸς Ν. ἐξύπνησεν ὁ ἅγιος Παῦλος καὶ ἐσταμάτησεν αὐτὸν μεταξὺ τῶν νοτιωτέρων τῆς συμπαγοῦς Ἀθωνικοῦ μώνου, ἤτοι τῆς ὑπερυψηλοῦ κορυφῆς πέντε ἑκατὸν ἀπὸ χιλίων ἑκατὸν ὀπίσω ἀπὸ τὴν λαύραν ἀπέχουσης παρ' ὅλους ὀνομαστικοὺς ἁγίους, οὓς ἤγειρε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ τοῦ ἁγίου Παύλου μονή· ἐπομένως ἐνωρίτερον ἐκτίσθη καὶ ὁ ἅγιος Παῦλος ἢ τὴν

νοείαν πλωραίν. ἀλλ' ἐπειδή καί κατασκευθέντα ταῦτα κελήματα ὑπό τῶν δύο πρώτων μοναστηριακῶν οἰκοπέδων ἦσαν ὀλίγα ἡ μέρη ἀνεπαρκῆ, ἐδόθησαν εἰς τούς θέλοντας νά ἱδρύσωσι μονάς ὑπό τόν Πώλον, καί διέμειναν ὡς δύο φράται καί αὐτόνομα χωριότητας σημεῖα εἰς μέν τήν Λαύραν ὁ Μυλοπόταμος τό ὄρος τοῦ ὁποίου ἀνήρχετο μέχρι τοῦ ζυγοῦ, ἤτοι ἐκείνετο μέχρι πρό 300 ἐτῶν καί τοῦ "Κράββουνον ἡ λίξη" δέν ἔχει σχέσιν οὔτε μέ πλίνθον οὔτε μέ πλινθοσκαρφάν, ὅπως λέγονται νῦν αἱ μεσαίωροι ἀμπελοι, ἀφοῦ ἐπεξηγήται διά τῆς τουρκικῆς λέξεως τζαρκι εἰς ἔγγραφον τοῦ 1500). Ὁ Κράββατος ἔπειτα μετά πολλῆς εἰς κρισολογίας περιῆλθεν εἰς τήν μονήν τοῦ Φιλοθέου καί ἀποτελεῖ νῦν τόν περίφημον "λεπτοκαρεώνα" αὐτῆς, εἰς δέ τό Ξηροπόταμον ἦτο ὡς κάθισμα ἡ σκήτη ἡ νῦν τοῦ ἁγίου Παύλου μονή καί περί τά ἑλῆ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος ἔλαβεν ἀρμονήν τήν σύστασιν της. αὕτη εἶναι ἡ γνώμη μου, δέν γνωρίζω εἰ φρονεῖ περί τούτου ὁ Βίνιον. Περί τοῦ Θεοδωρήτου διεφώτισα πλήρως τό ζήτημα εἰς σχέσιν πρός τόν νικόδικον Β, τά ἄλλα προσπαθῶ νά σᾶς παρουσιάσω μετά τήν ἐπιθυμίαν σας καί ἐνάσι τοῦ ἄλλου μηνός θά σᾶς στείλω ὡς ἐντελῶς νέα τήν ἐργασίαν.

Μόλις χθές ἐπανῆλθον ἐξ ἁγίου Ὄρους, ὅπου κατά παραγγελίαν ἐπῆγα. Καί νόστιμος, ἤτις ἀπό ἐνός μέ διώρισεν ἐπίτροπον ἐνταῦθα. εἶχον ὁδηγήσει τόν πρωθυπουργόν κ. Σ. Βενιζέλον μεταξύ τῶν χωριωτέρων ὑπουργῶν πρός μέ λέτην ἐπιτόπιον καί συνεννόησιν περί τῆς αὐτοδιοργανώσεως τοῦ ἱεροῦ τόπου. Συνεδριάσαμεν εἰς τήν τοῦ Βατοπεδίου καί ἐλάβομεν σπουδαίας ἀποφάσεις. Ἐν τέλει ἐπιτύχαμεν διά πολεμικοῦ πλοίου νά μεταβῶμεν εἰς Λαύραν, ἀλλά ἐγερθεῖσα αἰφνιδίως δεινή τρικυμία μᾶς ἠνάγκασεν ἀναπροσώπως ἐν ἀναπροσώπως πρύμναν καί νά κατακαθησθῶμεν εἰς Καβάλλαν. Μοί ἐδόθη καί πάλιν ἡ εὐκαιρία διαπεραιώσεως καί βαδίσεως τήν σπουδαίαν αὐτήν μέχρι Θεσσαλονίκης περιοχήν, ὅπου ἄλλοτε ἦσαν ἐγκατεσπαρμένα τοῦ ἁγίου Ὄρους καί σπουδαιότερα μετόχια καί νά προσαγάγω λιθάρι πάλιν εἰς τήν τοπογραφίαν.

Παραλήγω τάς γραμμάς ταύτας εὐχόμενος ἀπό ψυχῆς πρός τόν ἅγιον Θεόν, ὅπως χαρίσῃ ὑμῖν εὐτυχισμένον τό νέον ἔτος καί καρποφόρον εἰς ὅλας τάς προσδοκίας σας ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκογενείας σας καί τῆς ἐποπτείας

† ὁ Κορυτσᾶς Ἀθηναγόρας Κουρίλας

Ἀντεγράφη.

Πρό ἡμερῶν ἐπεσκέφθη με ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καί ἀπό τινας καί τῆς Ἑταιρείας Βυζ. σπουδῶν κ. Παναγ. Πουλίτσας καί ἔλαμψε εἰς αὐτόν ὁριμοτέρας παρατηρήσεις διά τήν ἄδοξον καί ἐμπεφορτισμένην αἰτίαν τῆς Ἑταιρείας καί μή συμφερούσης. Μοί ἐπανέλαβεν

ὅτι δέν χωρίζει - ἴσως νά μή ἦτο εἰς τήν συνεδρίαν - καί μοί ὑπεσχέθη νά κάμη τάς δεούσας ἐνεργείας. Τώρα ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ αὐτοῦ Ὄρους πρός ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης τοῦ ἱεροῦ τόπου, ἔχω μεγάλην εὐχαρίστησιν νά προτείνω εἰς τήν Ἱ. Κοινότητα ν' ἀποστείλη ὑμῖν τόν χαιρετισμόν, ἐάν ὑπάρχῃ καιρός νά δημοσιευθῇ εἰς τόν ἑορτασιμόν τόμον". Ὁ διαπρεπής φιλόλογος ἔσπευσε πρός τόν Herlier, ὅστις κατόπιν θερμῶν συσκέψεων τοῦ Gregoire ἀπέλαβε νά ἐκδώσῃ τά Βυζαντινά του, εἰς ἀνταλλαγμα δέ ὁ Κουμουλίδης εἰσηγήθη εἰς τήν Κυβέρνησιν νά παράσχῃ οἰκονομικήν ἐνίσχυσιν. Ἐνταῦθα ὀργάνωσι ἡ συναλλαγή καί τό ἀσυμφωνον συμφέρον, ὅπερ ἐξευτέλισε πᾶσαν ἰδεολογίαν. Ἐγώ δυσανασχετῶ, ὅπως γνωρίζετε, δέν αἰσθάνομαι εἰς τό ἐνδότερον μόριον τῆς φιλελευθέρου καί δέν δύναμαι νά πράξω τοιοῦτον ὑπέρ ὑμῶν. καί ἔναυσμα πᾶν μέ ἐπῆρεν εἰς τό αὐτόν Ὄρος ὁ κ. Βενιζέλος - Idem

Ἀθῆναι - ψυχικόν τῇ 25-2-51

Rent Père François Halkin etc.

Belgique

Ἀγαπητέ καί περισπούδαστε φίλε,

λίαν εὐχαρίστως ἔλαβον τόν μακ. Σε. Βίνον τό σοφόν ἔργον καί θά εἶμαι πάντοτε εὐγνώμων δι' τήν προθυμίαν ἐπεδείξατε, χαίρω διότι πρό ὀλίγου ἀπαντῶν πρό τινος εἰς τόν φίλον μου Δόλγερ καί γνωστόν αὐτοῦ ἔλαβα ἴδιας συμπεράσματος ἀναμένω ἀποστολήν σας διά τό ἀνέκτιμον, ὅπως ἔγραφον καί διά τά ἄλλα ὁμοῦ ἐδεξάμην ὡς δῶρον καί δέκας ἀνέκδοτα τοῦ βίου τοῦ Νίφωνος Κωνστ καλλυβίτου, ὁ ἐν οὐρανοῖς ὅσιος βεβαίως ἠγαλλιάσατο ἐν πνεύματι, διότι ὑπερβόρειοι μοναχοί ἐγένοντο αὐτοῦ θαυμασταί καί κατέστησαν γνωστόν εἰς τόν κόσμον τόν βραχύν μέν, ἀλλά σεμνόν αὐτοῦ βίον, ἐφ ᾧ καί πλουσίαν ἔδειξε τήν ἀντιμισθίαν, ἀλλ' ἐγώ ὁ τοῦτον ἀνακαλύψας καί τόσον μοχθήσας νά περιλάβω, ὅτι γνωρίζομεν περί αὐτοῦ, πλουσίας δέ αὐτόν βιογραφικαῖς λεπτομερείαις, τοπογραφικαῖς, γεωγραφικαῖς, ἱστορικαῖς κ.τ.τ. σημειώσεων, ἐγώ ὁ συμπατριώτης τοῦ ὁσίου λάμπω ἐνταῦθα διά τήν ἀπουσίαν! Τί ἄρα γε εἴποι ἄν οὗτος; μή κατασχῇ μου ἀδιαφορίαν, ἀνευλάβειαν, συμμοναστοῦ μᾶλλον ἅγιος καί ὁμοτρόπου; ἀλλ' ἐῶμεν ταῦτα, διότι οἱ ἅγιοι οὔτε τήν μικρολογίαν, οὔτε δέ καί τήν ἡμετέραν κέκτηνται ματαιοφροσύνην. Θά ἦτο λίαν ἀπροσδιόνυσον, ἐάν ἐσκέπτοντο, ὅπως ἡμεῖς οἱ "οἱ δυροί", καθ' ὅμηρον, θνητοί. Ὦ πάμπαν ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι. Ἐλάβετε φωτογραφίαν τοῦ λαυριωτικοῦ κώδικος καί ἐπείσθητε πόσον ὀρθῶς ἀναγνώσκω τούς κώδικας. ἀλλ' εἴχετε καί ἄλλας δημοσιεύματός μου καί τόν Κατάλογον τῶν χειρογράφων.... ἐπομένως πάντη περιττός ἦν ὁ κόπος καί ἡ δαπάνη τῆς φωτογραφήσεως. Προβαίνω εἰς ἄλλο κεφάλαιον τοῦ θέματος. Εἴδατε, ὅτι ἐγώ στοιχῶ τῷ ἀρχαίῳ

παραδόσεως εν τη εκδόσει των κειμένων τρόπω, διδαχθείς παρά του μεγάστου κριτικού του αειμνήστου Κων. Κόντου, διό και αποκαστέστησα σολοικισμούς τινας και τύπους αδοκίμους, ίνα ούτοι μη αποστερώσι δυσαρμονίαν προς το όλον της εκλεκτής φύσεως, ην ο βιογράφος χρήται. Αμεσ εκρίναμεν να διατηρήσωμεν αυτούς - τούτο είναι το άπαντον της συνεισφοράς - Δεν ήτο πράγμα που θα είχον αντίρρησιν, εάν ηρωτώμην, αλλά δεν ηρωτήθην. Πιστεύω να συμφωνήσετε, ότι ήτο παράλειψις αδυνάτου εις τους πολλούς φίλους διανοουμένους. Αλλ' επειδή και εγώ άλλοτε εποίησα τοιαύτην παράλειψιν δημοσιεύσας υμέτερον γράμμα πριν ερωτήσω, εφ' ω και δριμύτατα επετιμήθην παρ' υμών - οι φθοροποιοι πόλεμοι συνετέλεσαν, ώστε να διασταυρωθώσι και ήδη και οι χαρακτήρες και αυταί των ιερών ανδρών. Αλλ' ας σταθώμεν εως εδώ τουλάχιστον - εφ' όσον μέ το ίδιον επληρώθη νόμισμα η εξιλέωσις αυτομάτως εγένετο και εφεξής θα είμεθα πάντοτε καλοί φίλοι, όπως και πρότερον. Με το θάρρος τούτο και την εν Χριστώ αγάπην, ήτις συνδέει ημάς εν τοις ημετέροις αγώσιν από εικοσαετίας, έρχομαι να παρακαλέσω υμάς, όπως αξιωθήτε και μοι αποστείλητε το χειρόγραφον του βίου του οσίου Νίφωνος ως και τα προλεγόμενα του αγίου Μαξίμου, άπερ ελαχίστως εχρησιμοποιήθησαν εν τη εκδόσει. Ταύτα μοι είναι απαραίτητος διά την υπό εκτύπωσιν ιστορίαν της Λαύρας. Ελπίζω, ότι λίαν προσεχώς θα αξιωθώ να ίδω και τους λοιπούς δύο βίους του αγίου Μαξίμου. Αρκετός παρήλθε χρόνος και ο πόθος των φιλαγιορειτών αναμένει να ίδη την συνέχειαν. Μετά ταύτα θεού διδόντος έχω έτοιμον να αποστείλω υμίν τον βίον του τελευταίου βιογράφου του Μαξίμου, του διακεκριμένου λογίου ηγουμένου της εν Κωνσταντινουπόλει μονής του Παντοκράτορος Μακαρίου του Μακρή, όστις είναι περισσότερον γνωστός από της εν Φλωρεντία συνόδου ως φίλος του οικουμενικού πατριάρχου Ιωσήφ και ενωτικός.

Περαίνων ευχαριστώ και διάπυρος λιτανεύω πολλακαιπολυμαθείς λόγους, ους διά την εμήν καταπονητικήν εργασίαν έγραψάν εις μίαν σημείωσιν του προλόγου. Ή δε του σταυρός χάρις είη μεθ' υμών.

Μετά πολλής φιλαδελφίας
ο μητροπολίτης Καρυστίας
Ευλόγιος Κουρίλας

Ἁγία ἡ Ἱερὰ Κοινότης,

Σπλὼ συγγνώμην, διότι δὲν ἀπήντησα εἰς τὴν ἔνδοξον ἱερωσύνην φιλοφρόνησιν τῆς ἀν ἁγιοσωπείας μὲ παρεμφερῆ ὁμοιόδουν ὁμοιόδουν. Εἶχον τὴν γνώμην νὰ ἀποδείξω δι' ἔργων ἀντάξια τῶν ἐπιφανεστάτων μοι ἀρετῶν αὐθημάλων ἡ τὸ ἔπραξα. Ἐνήργησα γενικὰ τοῦ ῥέκτου νομικοῦ συμβούλου κ. Θεμ. Τσάτσου νὰ μεταταχθῶμεν ἐκεῖ τοῦ ἀποστολικοτέρους τῶν ὑ ἱερουργῶ, ἐξ τῶν ἀριθμῶν ἡ δύο ἐπαρχίας, μετὰ τοῦ ἱεροκήρυκος μὲ κυβερνήσεως. Οὐδέπ κ. ἀπὸ μὲ ἀποκλεισθρώσεως τούτου συνέβη, σύντομα δὲ ἀφικέσθη, πόσα καλὰ ἠμποροῦσαν ν ἱεροκήρυκος, ἐὰν ἀφοσιώσαζεν ἄλλην ὕλην ὁ Τόσος. Οὐ μόνον δὲν συγκεντρώθη ἀλλὰ Συναξις, ὅσους εἴχομεν ἀκροατὰς ἐλειπεν, ἀλλὰ ἡμᾶς ἀφοσιωσάμενοι ἀνιεροκήρυκοι, δὲν συνε φώνουν κατὰ λόγους συζητήσεις ἡ δὲν κατώρθωναν νὰ ὁμιλοῦμεν ἡ εἰς τὴν ὑποσοβ λὴν τῶν αἰτημάτων – ὡς ἔμαθον ὑποσχεθῆσαν δύο ἀκόμη μέτρα – αὐτὸ εἰσαγωγὴ σε τὸν χειριστὴν ἐντύπωσιν, διὸ ἡ οὐδεμία ἐνέργεια ἤρχισεν. Δ' ἐμὲ τοὐλάχιστ ἤθελα τολμηρὰ ἡ ἀποφασιστικὰ νὰ συνοδεύσω τοὺς ἐφοπλισμοὺς ἐν μέσῳ χειμῶνι μέχρι ἑβδο μηκοντούλης ἡ νὰ διαπλεύσω ἐν ἀέρι τε ἡ θαλάσσῃ. Διέλαβε φράγμα τὸν δο νον μετὰ τὴν ἀναζοσιὰν μου λειμῶνα, ὅτε ἐπὶ μὲ δεσπότας ἀνεφαρμόστων πρόσωπος ἐμ διὰ νὰ δώσω ἄφρος εἰς τοὺς λιθοφυλακισμένους. Αὐτὸ μαρτύρει τὴν ἀδιάκοπον ἀ γάπην ἡ αἴσθησιν πρὸς τὸν ἱερὸν ποίμνιον. Ἀλλ' ἡ αὐλικοφροσύνη αὐτὴ ὡ ἡ οἱ ἐπίφω νητοι λόγοι μὲ πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ ἁγίου ἔρους ἡ ὑποδέσεων τῶν μεγίστων ὑποχρε ώσεων, ἂς ἔναντι τοῦ πρέπει ν' ἀναλάβῃ τὸ ἱεράλος ἡ ἐν μέσῳ ἡ ἀφοσιοῦμαι δὲν νομίζω, ὅτε ἠὐχαρίστησε ποτέ. Εἶδε νὰ ἐφάλλωμαι..

Καθ' ὅλον ἐντολὴν ὑμῶν ἀνεκάθεν ἱεροδύμιον νὰ συνεργασθῶ μετὰ τοῦ νομικοῦ συμ βούλου ἡ ἔμαθα τοῦτο κατὰ μαρτυρεῖ τὸ τῶν πέμπτων ὑποόμνημα, ὅπερ μετ' ἐτοίκ σεν ἀμῶνας ἡ ἱεροσπάσεων γραφῶν μενῶν. Ὁ κ. Τσάτσος, ἐπειδὴ πλέον πολυάσχολος τῶν ἀσχολιῶν, οὓς ἐγνώρισα. Κατὰ τὸ διάστημα τούτου συνεμορφάσθην εἰς ἡμέρις. Εὐκολώ τερον δὲ ἠμπορεῖ νὰ συναντήσω τὸν ἱεροδιδασκάλου ἡ αὐλόν, ὅτε εὐθὺ τηλέφανον δύναμαι νὰ τὸν ἀκούσω εἰς ἑβδομάδα ἀμφιζόμενος, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ τὸν ἀ νανήσω. Σημείωσον καὶ τέλους, ἀφοῦ μετῆλθον τρεῖς ἡμέρας συνεχῶς ἐπανή γον αὐτὸν ἀπὸ γραφεῖο εἰς γραφεῖον, κατώρθωσα νὰ τὸν συναντήσω, ὁ ἀσθενῶς ἐχόμην θεωρῶν, ὅτε ἤρχισεν ἡ ὑμετέρα Μακαριολογιότης ἐπι στολογραφίαν μετ' αὐτοῦ ἡ οὐδὲν προλαβεῖν με ἀποστείλῃ τὸ ὑπόμνημα αὐτὸ νὰ τὸ στείλω ἐγώ, ὅθεν ἐπλεγράφησα. Ἀλλά μοι ἐξέφρασε τὴν ἀμηχανί αν τοῦ διὰ τὰ φοιὰ ζητήματα, ἅπερ τὰ διεβάσαμεν – "Ἄνευ σοῦ σὲ σίγα μαι νὰ πάρωμεν ἀπόφασιν!" μοῦ εἶπε κατὰ λέξιν. Ἀλλ' ἐγὼ φρονῶ ὅτε μανονικῶς δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα ν' ἀναμιχθῶ ἐφ' ὅσον δὲν ἀνεγνώσθη ἡ ἐντολή, οὔτε ἐδοσαίνθην ἡ ἐνημερώθην ἐκαι τέρως διὰ νὰ μπορέσω νὰ μανονίσω τὰς ἐνεργείας μου κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὑμετ. μανοσ. ελογιότητος. Λυποῦμαι μέν, διότι δὲν θὰ ἐσυνέδω νὰ προσφέρω ἡ ὑπὸ τὸν τύπον αὐτὸν τὰς ὑ πηρεσίας μου πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν τροφόν, ἀλλ' ἐδέησα ἐξ ἄλλου ἡ εἰλικρινείαν δεσ διότι ἐκλὸς τῶν ἐθνικῶν, ἐκκλησιαστικῶν ἡ πανεπ. καθηγητῶν μου ἐκφωνῶ ἡ τελείαν συγχρόνως ἔργα μου, ἔστω μένως πιστεύομαι εἰς τὴν ἐργασίαν, δὲν εὑρίσκω νὰ φάγω τὸν ἄρτον. Ἡ μήτηρ ἀρχιμανδρίτης περὶ τῆς βοηθείας Μαρσαλῆ ἐγκαίρως ἀναιτεῖ νὰ δοθῇ τὴν ἀπομένην

τοῦ γ' ἀφιερωθῆ ὁλοκληρωτικῶς εἰς τοῦτο πρὸς τὸ θεωρεῖ καταλληλότερους τοῦ νεωτέρους. παραχωρῶ εὐχαρίστως τὴν θέσιν μου εἰς τὴν τιμήν. ἀμυδρῶς ἐνοώσθην ἡ ἀσχολία μου ἀσηχολήσῃ μερικοὺς ἕνα αὐταρέσκους. Ἔστω ὡς ἱστορία τὸ ὑφ' ἡμῶν γραφὲν ἐπὶ τῆς Διπλῆς σειρὰς ἔσῃ μετὰ τὰς ἐπιτυχεῖς παιδαγωγικὰς ἀναψυχὰς ἐν τῇ "Ἀγίορειτ. Βιβλιοθήκῃ" ἐξασφαλίζει ἀσφαλείαν τῶν θεωριῶν ἡμῶν συνεργασίαν.

Ἀσπαζόμενος τὴν ὑμετ. Πανοσιολογιότητα ἐγκαρδίως παρακαλῶ εὔχεσθαι ἐν μέσῃ ψυχικῇ πάσαν φροντίδα ἡ ἐνόχλησιν εἰς τὸν ἱερὸν ἄθλον ἐπικαλούμενος τὴν θείαν ἀντίληψιν

ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

Ψυχικόν 8-3-51.

Ψυχικόν 1-4-51

Ἁγία καὶ Ἱερὰ Κοινότης,

Πρὸ ἑβδομάδος ὁ νομικὸς σύμβουλος κ. Θ. Τσάτσος μοὶ παρέδωκεν τὸν φάκελλον καὶ μὲ παρεκάλεσεν θερμῶς, διὰ νὰ κάμω τὴν ἐπίγνωσιν. Μὲ καταφάσεως εἶδον, ὅτι ἔχει ἐπιβιβασθῆ αὐτὸ ἀνοήτως ὑπὸ τῆς Μονῆς Λαύρας διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἐ. ἡμβρ. καὶ ζητῶ ἡ δημευθῆναι ὑπὸ τῆς τουρκ. κυβερνήσεως. Μ' ἐχέτην ἐσωρεύουν ζήτημα ἐκλογῆς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῆς Κοινότητος δὲν δύναται διορισμὸς μου εἶναι ἐλεύθερα, ἂν δὲν ἔχῃ ἀναμιγῆ τῆς ἐμῆς ταπεινότητος νὰ σιέλλῃ μαν' εἰδέαν τὰ αἰτήματα* χωρὶς δὲ ἡ ὑμετ. Πανοσιολογιότης δέδεται καὶ κοινωνικὰ σημαίνει πρὸς τὰ ἐν τῇ προλαβούσῃ μου διατυπωθέντα σὲ συμφέρον τοῦ Ἱεροῦ Κτίσματος ἀντίτυπόν μοι ἐπαρκῆ, ὅτι τὸν φάκελλον ἐνοώσεν καὶ γράμμα τοῦ ἀντιπροσώπου προηγουμένου κ. Πλάτωνος πρὸς τὸν κ. Τσάτσον, μετὰ τοῦ ὁποίου παρεφερόμην, εἶχον διεξοδικῶς συζητήσει μετ' αὐτοῦ τὸ ζήτημα, ὅταν ἐσχάτως διῆλθον ἐνταῦθα, καὶ ἐμείναμεν σύμφωνοι, ἵνα πρὸς ἐπιτάχυνσιν τῆς διεκπεραιώσεως τῶν αἰτημάτων διαβιβάσω δι' ἐμοῦ ταῦτα, ἵνα ὑβιγνῶ δεόντως πρὸς τὸν νομικὸν σύμβουλον, ἐὰν ἐτηρεῖτο ἡ τάξις αὐτὴ δὲν θὰ παρηρχετο εἰς καὶ πρὸν μήν. ἀσθένεια — Τὸ γράμμα φέρει ἡμερομ. 9-2-51** Ἐπὶ ποῖ; ἐβίασεν, αὖθ' ὑπὸ τὸ ἔθνος ἐπιβὰ δὶς μὲ πῦρ εἰς τὸ τέλος νὰν τὸ γραφῇ τοῦ κ. Τσάτσου καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος χθὲς μὲ παρεκάλεσεν ἐπιμόνως, ἐπεχείρησα καὶ διεβίβασα αὐτῷ τὴν ἐξῆς σύντομον εἰσήγησιν, ἣν, ἂν ἐμερίμνη ἡ ὑμετέρα Πανοσιολογιότης, δύναται νὰ πέμψῃ εἰς Λαύραν αὐτῇ πρὸς γνῶσιν.

Ἐπειδὴ τούτων ἐχόντων ἡ ὑμετέρα Πανοσιολογιότης εὑρίσκεται ἐν τῇ κατοχῇ τοῦ γράμματος αὐτοῦ, ὅπερ μὲ ὑποχρεοῖ μεγάλως, ἀναμένω τὴν ἐπιστροφήν μου καὶ ἀναμένω νὰ μάθω τὴν σύνθεσιν τῆς Ἱ. Κοινότητος ἵνα εὐχαριστῶ τοὺς ἁγίους ἀντιπροσώπους.

Διατελῶ λίαν φιλαδέλφως διάθυρος ἐν Κυρίῳ εὐχέτης

ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας.

** ὁ Πλάτων γράφει πρὸς τὸν κ. Τσάτσον «ἐπειδὴ τὸν ἄθλον μένω θὰ ὑπομένω μὲ τὸν προηγ. ἡσυχίαν, θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ εἴμεθα ἐνημερωμένοι» ὁ ἄθλος μὲν ἦναι ὁ Μάρκος, ἀλλὰ παρῆλθε καὶ ἐπῆρε ὁ Φάνης, δὲν ἠξεύρω. Δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι οἱ λαυριῶται ἔσωσαν ἢ ἔσωσαν ἀφ' ἑαυτῶν, ἀλλὰ τὴν εὐθύνην ἡ ἐδῶ ἐφαρμοζεται τὸ «σοφὸν ἐξ ἀδρανείας».

Πρὸς τὸν Νομικὸν σύμβουλον τοῦ ἁγίου Ὄρους κ. Θεμ. Τσάτσον Ἀθῆναι 31-3-57

Ἀγαπητέ κ. Θεμιστοκλῆ,

Διεξήλθον καὶ ἐμελέτησα τὴν ἐνδιαφέρουσαν ἔκθεσιν τοῦ δικηγόρου κ. φράγκου καὶ εἶναι τὸ ζήτημα καθὼς τοποθετημένον εὐνοϊκῶς, ἐφ' ὅσον μάθετε εἶναι ἀναστρεπτὸν καὶ εἰς τὸ ὑπὲρ ἡμῶν προσῆκον κ/πόδισιν. Ἡ πεῖρα εἶναι ἀξία παντὸς ἐπαίνου, διότι δὲν ἐφείσθη κόπων καὶ χρημάτων δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, ἰδιαιτέρως δὲ ἐργάσθη εἰς Ἴμβρον ὁ νῦν πρῶτος ἐπίτροπος αὐτῆς Γέρων Ἀμβρόσιος, χρηματίσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη οἰκονόμος καὶ συμπρουσθεὶς πρὸς τὸν σατράπην τῆς Ἴμβρου Σουμερῆ βέην, ὅστις πρὸ τοῦ 1931 εἶχε καταφάγει αὐθαιρέτως τμῆμα τοῦ μετοχίου, τὸν ὁποῖον Μᾶρκος προῖκα μάθετε καὶ εἰς πρᾶξιν, καὶ ἀφῃρέθη ἀπ' αὐτοῦ, ὅπως τὰ μέσα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς αὐθαιρέτου κατοχῆς τοῦ μετόχιου μας. Δυστυχῶς εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ὅπερ κατ' ἐξοχὴν εἶναι καὶ ἐθνικῆς ὑφίστης σημασίας, διότι διὰ τῆς ἐγκαταστάσεως τουρκικοῦ πληθυσμοῦ, ὅπερ κατὰ πρῶτον γίνεται, εἰς τὰ μετόχια νοθεύεται ὁ γνησιώτερος πληθυσμὸς τῆς νήσου, παρενίεται σφηνοειδῶς ὁ τύπος μικροσώματος Ἴμβρου καὶ τενέδου γάσιωνος (νῦν Δέρκων) καὶ, ἀντὶ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς ἀποψεις τῆς Μονῆς, προσβάλῃ εἰς τὴν καταδίωξιν τόπων καὶ ναῶν πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ἐκφύλων καὶ ἐπιμιξιασμόν.... αὐτοὶ ἔχω μεγάλην ἰσχύν ὡς ἐγκατασκήνους τουρκοφύλους, παρεισφρέουσι τὸ ἀναπαθητρίωτον τῶν μοναστ. κτημάτων. Βοηθήματα διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆς ἅπερ δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ κ. φράγκος, ὑποδεικνύω τὰ ἑξῆς:

Ν. Ἐξαρχοπούλου, Μοναστ. χῶραι καὶ δάσος ἱερῶν μονῶν τοῦ ἁγίου Ὄρους, διεξαγωγὴ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Μουσουλμαν. δικαίου καὶ τῆς τουρκικῆς νομοθεσίας. Ἀθῆναι 1939 σελ. τὰ δύο τελευταῖα κεφάλαια

Θεμιστ. Κτενᾶ αἱ ἀφιερώσεις ἢ τὰ βακούφια κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν δίκαιον, ἐκδίδονται ὑπὸ Διον. Κ. Πατριαρχείου. Ἀθῆναι 1873.

Γ. Ροδοπούλου, περὶ θρησκευτικῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Μουσουλμάνων καὶ περὶ διοικήσεως τῶν ὀθωμανικῶν βακουφίων ἐν Ἑλλάδι. Ἀθῆναι 1913. (τοῦτο ἀναφέρω, διότι τὸ τουρκ. δικαστήριον παραβλέπει τὰς ἀποφάσεις πρὸς τὰς τῶν ἑλληνικῶν δικαστηρίων)...

Ἀριστομ. Μιχαηλίδου, αἱ ἑλληνοτουρκ. σχέσεις κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν. Ἡ ἐπαναθέρισις τῶν ἐκ τῆς ἀνταλλαγῆς πληθυσμῶν προσφύσεων διαφορῶν κ.τ.λ. Ἀθῆναι 1932. (τὰ λοιπὰ τοιαύτης φύσεως καὶ τὰς διαφόρους συνθήκας εὑρίσκω εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ

ὑπουργείον τῶν ἐξωτερικῶν ἀναγράφω ὅμως τό ἐσχάτως
συβθὰν ὅτι ἐπισήμως ὑπό τοῦ χρηματίσαντος μέλους τοῦ
Μ. Συμβουλίου καί νομικοῦ συμβούλου εἰς τό οἰκουμενικόν
πατριαρχεῖον περιηγούμενον καί μοναδικόν εἰδοῦς:
Εὐαγγέλου Σπαθάρη. ὁ ἰδιαίτερος προσωπικός θεσμός τοῦ
ἐθνικοορθοδόξου τούρκου ὑπηκόου (Διπλ. Ἀγγ. Σκοπίμης Λιμένος)
ἡ νομική κατάστασις τοῦ οἰκουμ. πατριαρχείου Ἀθῆναι 1947.
(ἐνταῦθα ὑπάρχει καί ἡ ἐσχετική βιβλιογραφία ἰδίως ξένων
ἔργων) ἐπί τῆς προκειμένης ὑποθέσεως βλ. σ. 54-57.
Ἐάν εἶναι ἀναγκαῖον νά καταφύγητε εἰς τάς ὑπό τῶν Συνταγῶν
παρεχομένας ἐγγυήσεις ὑπέρ τῶν προσωρινοίκων μετοχίων καί
τοῦ ἀναπαλλοτριώτου αὐτῶν, δύναμαι νά σᾶς βεβαιώσω, διότι
ἔχω μεταφράσει ὅλον σχεδόν τῶν τουρκ. φιρμανίων καί τάς
λοιπάς ἐσχετικάς μονογραφίας, αἵτινες ἔχουν ἐκδοθῆ.*
Μετ' εὐχῆς
† ὁ Καρυτσᾶς Εὐάγγελος Φλωρίδας.

υ.γ. Θέν μοί ἐπιγγύλατε εἰς τό γράμμα ὅπερ πρό
ἰσημέρου ἐκόμισεν εἰς τό γραφεῖον σας ὁ πρωτοδίμαγλος.
* Γνωρίζω ὑμῖν καί τοῦτο. Πάντες καλῶς γράφουσι καί
ὑποστηρίζουσιν ὅτι τά μετόχια ὡς προσερχόμενα ἐξ ἀφιερω-
μάτων τῶν χριστιανῶν ὑπόκεινται εἰς ἀναπαλλοτρίωσιν (ἐκεῖνος
ὁποῦ τά ἔδωσαν τά πωλοῦν πάλιν) ἀλλά τά ἐν τουρκίᾳ
μετόχια προσέρχονται μετά πρώτην καί δευτέραν δήμευσιν
(ἀναφέρεται ἡ τρίτη, ἀλλά δέν εἶναι βέβαιος)
ὑπό τῶν τουρκ. ἀρχῶν ἀπό ἐπανειλημμένης ἐξαγορᾶς αὐτῶν
ὑπό τῶν οἰκείων μονῶν, εἰς ἐπίσημον δουρσέτι τοῦ Σουλ-
τάνου Σουλεϊμάν (1559) περιλαμβάνεται καί ἀναφορά τῶν
α τά ἐν Καστοριᾷ Σερραῖς κτλ. μετόχια (ἐξημιωμένα)
Καισαρειτῶν, ὅτινες γράφουσι: «ἐπειδή ἀπό μέρους τοῦ μεϊρί ἐ-
πληγώθησαν εἰς τά μοναστήρια μας κτήματα καί χῶρα, διά ταῦτα
συμφώνως πάντες δεκαοκτώ χιλιάδας φλωρία ...
ἠγοράσαμεν ἀπό μέρους τοῦ μεϊρί ἀντί 14.000 φλ. ταραγμένα
κτήματα» Εὐκρινῶς πρέπει νά θεωρῶνται ἀφιερώματα θέλω
νά ἐξετάσητε καί τήν ἄποψιν ταύτην, περί ἧς ἄνωθεν ὡμιλήσθη. Ἰδιαι

Προς το σεβ. Υποψήφιον
του Γεωργία,
~~Προς τον πρόεδρον της Εστορικής~~
κ. Παπαδόπουλον
Αθήνησι κ. Πρόεδρε Υποψήφιε

Έχομαι να υποβάλω υμίν μίαν πε-
παλαιωμένην υποδεσιν της ενδόξου του
Γ' τόμου της Ιστορικής Βιβλιογραφίας" ήτις
δύνεται αποτελεί την "Κυψέλη".
Λόγω ~~ευρεσιτεχνία~~ των επιδόσεων το 1938
το 1941 δύο τόμων. Το πρόσφατον μοχ-
θούμενον περιεχόμενον δίδεται εν τον
Προλόγον του Β' τόμου σ. ιέ-ιζ'. Ενταύθα
εν σημείωσε αναφορά τα έξης πρέπον να δείξωμεν
ταύτην ορθότητα μου.+

"Έχω αγοράσει από καιρού τον ανακοινω-
χθέντα δια την επίνοσιν η είναι η γνω-
ρίζει ο κ. Πάτροβας εν τω εθν. τυπογρα-
φείον. Έσκαλες προ των εκλογών σκέψεων-
σαν τα περί νεοσυστάσεως του Τύπου των
Οικονομικών η ο της νεοσυστάσεως κ.
Νόβας κ. υποσχέθησαν επιδόσεις εν τω τυπ-

Στην σημείωση του επιλύθωνα, αλλ' εσείς
ίς άλλας αιτήσεις γραφείου [illegible]

ΠΡΟΛΟΓΟΣ [1].

«Εἶναι ὅμως ἄλλο εἶδος ἐλαττωμάτων, τόσον πλέον ἀσυγχώρητοι εἰς τοὺς γράφοντας ὅσον εὐκολώτερον δύνανται προσέχοντες νὰ τ' ἀποφύγωσι. Τοιοῦτον λογίζεται, ὅταν γράφῃ τις περί τινος ἐπιστήμης ἢ τέχνης καὶ φαίνεται ἀνήκοος τῶν ὅσα ἐγνώρισαν οἱ πρὸ αὐτοῦ, ἢ γνωρίζουσιν οἱ σύγχρονοί του περὶ αὐτῆς, ἢ νὰ τὰ καταφρονῇ χωρὶς ἔρευναν ὡς νέα, καὶ νὰ προσκολλᾶται εἰς τὰ παλαιά, ὡς νὰ ἦταν ἡ σκωρία τῆς παλαιότητος δυνατὴ νὰ μεταμορφώσῃ εἰς χρυσὸν τὸν σίδηρον». Κοραῆς [2].

Μετὰ τριετίαν σχεδὸν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ πρώτου τόμου παραδίδομεν εἰς τὸ κοινὸν τὸν δεύτερον τῆς δὲ τῆς Βιβλιογραφίας ἀρτιώτερον ἐκείνου ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Τὴν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Τυπογραφείῳ βραδυποροῦσαν ἐκτύπωσιν ἐπωφληθέντες, οὐ μόνον τὴν ὕλην ἐπλουτίσαμεν καὶ ἐπ ξειργάσθημεν, ἀλλὰ καὶ τὰ εὑρετήρια τελειότερα καὶ λεπτομερέστερα κατηρτίσαμεν. Οὐδόλως ὑπερβάλλομεν τὴν ἀλήθειαν λέγοντες ὅτι ταῦτα ἀπησχόλησαν ἡμᾶς περὶ τὸ ἕν καὶ ἥμισυ ἔτος. Καὶ ὁ χρόνος οὗτος ἐδόθη ἡμῖν ὡς δῶρον ὑπὸ τῆς θείας προνοίας. Πῶς ἄνευ εὐλόγου αἰτίας ἐκ λόγων πολιτικῶν ἐπεμακρύνθημεν ἀπὸ διετίας ἐκ τῆς θεοσώστου ἡμῖν ἐπαρχίας, καὶ παρὰ τὰς ἀκαταπαύστους ἐνεργείας παρά τε τῇ Ἑλληνικῇ καὶ Ἰταλικῇ ἢ Ἀλφβανικῇ Κυβερνήσει, ἐξαπολουθοῦμεν νὰ παρομείνωμεν ἐνταῦθα, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἱστορικῆς βιβλιογραφίας ἡμῶν. Εἰς δευτέραν λοιπὸν ἀνεθεώρησιν εἰς τὸ ὀνομαστικὸν εὑρετήριον παρενείραμεν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐκδοτῶν καὶ συνεκδοτῶν διαφόρων συγγραφέων καὶ περιοδικῶν καὶ εἴτε ἄλλοι ἐν τοῖς ὑποτίτλοις καὶ ταῖς ὑποσημειώσεσιν ὑπελάνθανεν. Προσηυξήσαμεν τὸ ἀρχικὸν ὑλικὸν κατὰ 2000 περίπου νέα βιβλία. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα ἀκριβέστερον περιεγράψαμεν καὶ ἀνελύσαμεν, ἀλλὰ καί τινα τῶν πρότερον ἀναγραφέντων διεξοδικώτερον ἐπανελάβομεν. Ἐσταχυολογήσαμεν προσέτι ἐκ τοῦ κειμένου σπανίων τε καὶ ἀρτιφανῶν βιβλίων ὕλην ἀθησαύριστον ἐν τοῖς Λεξικοῖς καὶ χρήσιμον εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ὁρολογίαν καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐπιστημῶν. Τὰ ἀνθολογήματα ταῦτα προέρχονται κυρίως ἐκ παπύρων, ἀλχημικῶν, ἀστρολογικῶν, ἑρμητικῶν, μαγικῶν, βοτανικῶν καὶ γεωπονικῶν βιβλίων, πολύτιμον ἀμητὸν καὶ δυσθήρατον τοῖς πολλοῖς διὰ τὴν σπάνιν τῶν βιβλίων τούτων. Οὕτω προῆλθον τὰ ἐν τέλει Α'-Γ' ἐπίμετρα καὶ τὰ παραλειπόμενα, ἅτινα μετὰ τῶν ἐν τῷ ὅλῳ ἔργῳ ἐγκατεσπαρμένων ὑποσημειώσεων ἀποτελοῦσι τὰς πηγάς, ἤτοι τὰ ὑλικὰ τῶν εὐρωπαίων, τῆς ἱστορίας τῶν ἐπιστημῶν. Τούτου ἕνεκα ὁ μετὰ χεῖρας τόμος ἀπέβη ὀγκωδέστερος τοῦ πρώτου, τὰ δὲ ἀναγραφόμενα βιβλία ὑπερέβησαν τὰς 10,000.

---

1. Ἐπειδὴ ὁ ὄγκος τοῦ παρόντος τόμου ὑπερέβη τὰ ὅρια ἡ συνέχεια τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν βιβλιογραφίαν ἐγκατελείφθη διὰ τὸν Γ' τόμον, ὅπου συνοψίζεται μετὰ συντόμου ἱστορίας τῶν ἐπιστημῶν.

2. Τοιῦτα γράφει ὁ σοφὸς ἀνὴρ διὰ τὸν Στράβωνα (Προλεγομ. ξβ') δικαιούμενον ὅτι ὁ Ὅμηρος ἐνόμιζεν ἱστορίαν οὐ μόνον τὴν γεωγραφίαν τοῦ σύμπαντος, ἀλλὰ καὶ [illegible]

Ψυχικόν τῇ 19-4-51

Ἀγαπητέ κ. Ὑπουργέ,

Συμπληρωματικῶς πρός ὅσα εἶπον χθές ἀναφέρω τόν τίτλον: "Ἱστορική Βιβλιογραφία - τά φυσικά καί αἱ ἀναφεῖς εἰς ἐλληνικά ἐπιστήμας κτλ." τόμος Α', 1938, σ. 584 τόμ. Β' 1941, σ. 824.
ἀναγράφονται καί κρίνονται τά ἔργα 20.000 περίπου συγγραφέων. αἱ κρίσεις καί συμπύκνωσις μου ἀποτελοῦσι τό $\frac{1}{3}$ τοῦ ὅλου, εἶναι συμβολή εἰς τήν ἐπιστήμην τῆς Βοτανικῆς, Γεωργίας, Γεωπονίας, Δασονομίας, Ἀρωματικῶν κτλ καί εἰσαγωγή εἰς τήν ἱστορίαν τῶν ~~φυσικῶν~~ ἐπιστημῶν καί ἀνακαλύψεων, τά ὁποῖα ἀποτελοῦσι τήν "Ἱστορίαν τοῦ πολιτισμοῦ," ἣν πρῶτος ἐγώ ἐδίδαξα εἰς τό Πανεπιστήμιον.
Ὑποβάλλεται ὁ τρίτος τόμος ἤτοι τά "εἰδολογικά εὑρετήρια" πρός τάς δύο σελίδας, ὅν ἐπί ἓν ἔτος ἐμοχθήσας ἐπρόκειτο ἀρίστως νά ἔχω ἐκδώσει. Ἄνευ τούτου οἱ δύο τόμοι, δι' οὓς τόσα ἐγράφησαν τά ὡραῖα, εἶναι μισόν, "κῆπος κεκαρμένος" καί "πηγή ἐσφραγισμένη"! οὐδείς δύναται νά χρησιμοποιήσῃ αὐτούς. Τό Ὑπουργεῖον Γεωργίας πολλάκις παρεκάλεσε τό Ἐθνικόν Τυπογραφεῖον νά συμπληρώσῃ τήν ἔκδοσιν. Ὁ τότε Ὑπουργός κ. Χείδης ἐχαρίσατο ὅλα τά ἔξοδα πρός ἐκτύπωσιν ὑποβληθείσης ἔργα δισταζει μόνον τό ἡμέτερον ἔργον νά ἐκτυπωθῇ. Εἶναι ἀνεξήγητος ὑποχρέωσις, δέν εἶναι ἐργασία νέα. οἱ τόμοι διεμοιράσθησαν ἤδη πρό δεκαετίας (δώρεαν ἐννοεῖται) καί ὅσοι μέ συναντοῦν ἐρωτῶσι πότε θά ἐκδοθῇ ὁ Γ' τόμος;
Σημειώνω, ὅτι τό βιβλίον δέν εἶναι σύγγραμμα. Ὁ διάδοχος τοῦ Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρινός καί σοφός καθηγητής ἐν Μονάχῳ ὁ κ. Fr. Dölger μοί συνέχαιρε ἐγκαρδίως, διότι ὑπό δυσμενεῖς περιστάσεις ἔφερον εἰς πέρας τοῦτο τό "γιγαντιαῖον ἔργον" (Riesenarbeit) καί προσθέτει, ὅτι ἐπιτύγχανται τοῦτο διά τό πλῆθος καί τήν συγκέντρωσιν τῆς ὕλης καί διά τόν ἐπιτυχῆ χαρακτηρισμόν τῶν κρινομένων ἔργων (Man staunt über die Fülle von Material, das zusammenzutragen und charakterisierend gelungen ist. Das Buch ist ein wichtiger Beitrag zur Geschichte der Naturwissenschaften und macht der griechischen Gelehrtwelt alle Ehre". ~~Ὅτε~~

καί ἐπισφραγίζει ἀποφαινόμενος, ὅτι τό βιβλίον ἀποτελεῖ συμβολήν σημαντικήν εἰς τήν ἱστορίαν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καί πρέπει νά τύχῃ πάσης τιμῆς ἐκ τῶν ἑλληνικῶν κύκλων". Εἰς τόν ἀναμενόμενον τόμον τῆς Βιβλιογραφίας θά δημοσιεύσω ἐκτενεστέραν ἀνάλυσιν τῶν δύο τόμων. Τό θεῖόν σας κίνημα βεβαίως ἐνδυναμώθη ἐκ τοῦ θάρρους μου ὅν ἐξεφώνησα, εἰς αὐτόν εἰς τό Βαζοπέδιον συνέστησεν εἰς τό Ἐθνικόν Τυπογραφεῖον

καὶ μοῦ τυπώσῃ τὰ ἔργα. Καὶ στείλω ἐπὶ ἐπιστροφῇ τὸ σπάνιον βιβλίον: "Ἡ ἱστορικὴ περιοδεία τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Ἐλ. Βενιζέλου ἀνὰ τὴν Βορειοηπειρωτικὴν καὶ τὸ Ἅγιον Ὄρος" (Θεσσαλονίκη 1932) ὁ πρωτοτυπογραφισμὸν καὶ συμπατριώτης σας, μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτῶν ἐπιθυμεῖ νὰ σᾶς γνωρίσῃ. Ἐπειδὴ ὁ μέγας ἀνὴρ ἐγένετο αἰτία νὰ ἐκτυπωθῇ τὸ βιβλίον, εἶμαι ὑποχρεωμένος τὸν Γέροντα νὰ ἀφιερώσω εἰς ἕν ἀντίτυπον αὐτοῦ (πρέπει νὰ τὸ ἴδητε ἐσεῖς). Τὸν Χάρτην ἔχω ἀγοράσει ἐγώ. Ἐπομένως μόνον τὰ τυπωτικὰ θὰ διαθέσῃ τὸ ὑπουργεῖον, ἀλλὰ τὸ ταχύτερον, παρακαλῶ πολύ, πρὶν ἐπαναλάβῃ ἡ Βουλὴ τὰς ἐργασίας.

Θεσσαλονίκη 28/10/32

+ ὁ Φλωρινᾶς Εὐθύμιος Κουρίλας

Τῷ εὐλαβεστάτῳ Λαύρας ἀρχιγραμματεῖ πατρὶ Ἡσαΐᾳ Λαυριώτῃ,

πολλὴν ἐδειξάμεσα χαρὰν ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολήν σας. Μοὶ ὑπενθυμίσῃ τὸ ὄφος καὶ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου τοῦ ἀειμνήστου παππούσας καὶ ἐμοῦ διδασκάλου Κορνηλίου. Ὁ μακὸς καὶ ἐμοὶ ἅγιον ἀγαπητὸς γέροντάς σου ἐμηρονόμησε παρ' αὐτοῦ πολλὰς ἀρετάς, τὴν πρὸς τὴν μονὴν ἀφοσίωσιν, τὴν ἐν τῇ διοικήσει ἐμπειρίαν καὶ εὐγένειαν εἰς τὰς πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς σχέσεις, ἀρεταὶ αἵτινες σπανίζουσι τώρα, ὅτε οἱ προστάμενοι δὲν προέρχονται ἐκ τῆς σχολῆς τῶν μεγάλων γερόντων καὶ δὲν ἐκρυμμάτισαν ὑποταγικοὶ διὰ νὰ διδαχθῶσι τὴν παράδοσιν οὔτε δύνανται νὰ διοικήσῃ καὶ νὰ διεθύνῃ τοὺς ἀδελφούς, ὅστις δὲν ὑπετάγη εἰς γέροντα πεπειραμένον (ὅρα καὶ τὸν μακ. Ἰακώβ).
Ἡ φροντὶς δι' ἐμοῦ τοῦ Κορνηλίου, ὅστις ἐπὶ δύο δεκαετηρίδας διηύθυνε τὸ γραφεῖον, καὶ ἀντιμετάπεμψιν δύναμαι νὰ εἴπω, μετεδόθη εἰς ὑμᾶς. Χαίρω εἰλικρινῶς ἐπὶ τούτῳ, διότι οὕτω σώζεται ἡ μοναδικὴ παράδοσις τοῦ γραφείου, ὅπερ ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ εἰκόνος Κορνηλίου, (οὗτινος ὑπάρχει τὸ δίπτυχον τῆς Λαύρας εἰς τὸ ἀρχεῖον) ἐκόσμησαν σειρὰ ἡγουμένων καὶ διακεκριμένων ἀδελφῶν οἵτινες ὁ Μακάριος, Ἀλέξανδρος, Εἰρηναῖος Στέφανος ὁ Ὑδραῖος, Χρυσόστομος, ὧν ἀειμνήστου ἔργα εἶναι οἱ σωζόμενοι κώδικες τῶν Χρυσοβούλλων καὶ τῶν ἀκτυπωτῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ ἁγίου ὄρους μετ' ὄλων τῶν περιτυμβίων καὶ τῶν διακοσμητικῶν ἀποφάσεων. Αὐτοὶ ἐδημιούργησαν τὸ ὄφος τῆς ἁγιορειτικῆς μοναχολογίας, καὶ τὴν ὡραίαν ἐπιστολικὴν φρασεολογίαν, ἥτις διακοσμεῖ τὴν ἐκκλησ. βυζαντινὴν παράδοσιν.

ἀρχαμίνην δυστυχῶς ἤδη νὰ ἐξασθενῇ καὶ ἐν τῷ ἀνωτάτῳ πνευματικῷ ἡμῶν κέντρῳ. ταῦτα γράφω πρὸς τὸν φιλομαθῆ νῦν ἀρχιγραμματέα, ὅστις ἔχει τὸ εὐτύχημα νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν λαμπροτάτην σχολὴν καὶ νὰ στηρίζῃ τὴν λαμπρὰν παράδοσιν.
Τὸ ζήτημα, διὰ τὸ ὁποῖον ζητῶ νὰ ἐπικουρήσω, θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ καιρὸς διὰ νὰ προμαντεύσω τὰς ἐνδεχομένας ἐξελίξεις. ἀφοῦ βοηθήσωμεν καὶ τὸν νομικὸν σύμβουλον, εἰς ὃν ἀπ' εὐθείας διευθύνεσαι τὸν φάκελλον. Τὴν ἐξῆς ἀμέσως διαβλέπω δυσχέρειαν, ὅτι ἂν ἐπιδιώξῃς τὴν τοιαύτην ἐπέμβασιν, πρέπει νὰ ἦσθε βέβαιοι, ὅτι θὰ ματαιώσητε τὴν ὑπόθεσιν. ἄλλως προδίδετε ἠττοπάθειαν καὶ ἰσχύετε τὴν δυσμενῆ στάσιν τῶν τούρκων δικαστῶν. Δὲν γνωρίζω, ἐὰν ὁ κ. Τσάτσος σᾶς διεβίβασε τὴν γνωμοδότησιν. Εἰς τὸν σεβαστὸν γέροντά σου διεβίβασε τοὺς θερμοὺς χαιρετισμούς (μοὶ ὀφείλει ἕνα δίτροφα πασχάλιον ἀρνόν, ὃν ἡτοίμασα καὶ δὲν κατεδέχθησαν μετὰ τοῦ συνήθους του νὰ ἔλθωσι νὰ γευματίσωμεν) εἴχομεν καλὴν παρηγορίαν εἰς τὸν παραδηφόν παῖδιον τὰ δίδυμα νὰ παίζῃ μεταξὺ τοὺς γάτους.

Δίεσπερος πρὸς Κύριον εὐχέτης
+ ὁ Καρυτσᾶς Εὐάγγελος Κουρίλας

Ψυχικόν 8-7-51

υ.γ. ὁ προμαθήμενος ἐπηρίαζεται μεγάλως ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἄρεως ἕνεκα φίλος οὗτος τῆς μουσικῆς δι' αὐτὸ ἦλθον νὰ μάθω.

Ἀθήναι, ψυχικόν τῇ 8-9-51

Τὴν ὑμετέραν ἀγαπητὴν μοὶ παυσιολογιότητα ὡς ἡδίστα προσαγορεύω. Ἐπιλέφσεως λαμπρᾶς

Δοξάζω τὸ πανυπέρτιμον ὄνομα τοῦ μεγάλου ἡμῶν θεοῦ, ὅστις ἐν τῇ ἀπείρῳ αὐτοῦ ἀγαθότητι ἐάσασε τέλος τὴν ἐπιβουλὴν τοῦ πονηροῦ θελήσαντα δέλεάν μου. αἱ εὐχαὶ τῶν ἁγαπητῶν ἀδελφῶν ὑπερίσχυσαν τοῦ σκότους τῶν ἐχθρῶν καὶ οὕτω νῦν δύναμαι νὰ ὑμνήσω αὐτὸν ἐλευθέρως διὰ νὰ προσφέρω τῇ σεβασμίᾳ μεγαλοψυχίᾳ τὰς εὐαρεστοὺς μου ὑπηρεσίας. προχθὲς ἐμίλησα καὶ εἶδον τὸν πρόεδρον τῆς συμβουλίου, ὅστις μοὶ ἀνήγγειλε μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι παρεχωρήθη τὸ μίσθωμα τῆς σπουδῆς καὶ ἐπομένως θὰ ἀναπτύξω ἡ φιλαρα ἀθηναϊκὰ τὰ πτερά. Εὐχαρίστως δὲ μοὶ ὑπεσχέθη ὅτι μετὰ τὰς ἐκλογὰς θὰ ἀποφασίσῃ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ προσκύνημα εἰς τὴν ἡμετέραν μονήν. Μετὰ τοῦ προηγουμένου κ. Πλάτωνος συνεντευξόμεθα χθὲς τὸν κ. Θ. Τσάτσον, ὅστις μοὶ

ὑποσχέθη, ὅτι μετὰ τὴν ἑβδομάδα αὐτὴν τῶν παθῶν διὰ τοὺς πολιτικοὺς θὰ ἐκδώσῃ τὴν γνωμοδότησιν, ὁπότε θὰ στείλωμεν αὐτὴν πρὸς τὴν Α. Παναγιότητα μετ' ἐπιστολῆς ἐκθέτοντες τὸ ἱστορικὸν τῶν ἐμβριθῶν μας σκέψεων καὶ τὰ παρὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐκ τοῦ γένους καὶ ἐκ τῶν νήσων ἔχουσι προσφύγων ἀλλὰ καὶ ἐκ αὐτοῦ τοῦ τουρκικοῦ κράτους (δὲν γίνω καμμίαν ὑπερβολήν) διὰ ὑψηλῶν τῶν μετρίων θὰ ἠδυνάμεθα μάλιστα νὰ φανῶμεν τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν. ἀλλ' ἐπεθύμουν νὰ μάθω ἐξ ποίων παραστάσεων κίνδυνος; εἶναι ἐγκατεστημένοι πρόσφυγες ἀθυμανοὶ καὶ πόσοι; ὑπάρχουν καὶ κτίρια καὶ ὁ ναὸς καὶ ἄλλα προσφύγματα; πιστεύω ὁ παρὼν καὶ ὀρθοπρόθυμος γραμματεύς ἂν θὰ ἠμπόρῃ νὰ γράψῃ πλείονα περὶ τούτων καὶ ἐξάκουσα διὰ τὸ τακτικόν μου πρόσωπον, ὅστις σταυδίοθεν ἔχει συγκαταβατικὴν εἰς τὴν ἀφοσίωσιν τῆς φύσεως, καὶ δὲν δύναται, εἰ μὴ εἰς τοιαύτας περιστάσεις νὰ ~~ἐκδίδῃ~~ ἐκτείνῃ τὸ καθῆκόν του, μίαν δὲ μόνην χάριν ἐζητούμενος παρὰ τῶν ἁγίων ἀδελφῶν νὰ μνημονεύωσι τοῦ ὀνόματός μου ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς. Τὸ γῆρας αὐτὸ ποθῶ θὰ μὲ παραμυθήσῃ καὶ θὰ μοὶ αὐξήσῃ πάντοτε τὴν προθυμίαν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς ἱερᾶς μου μητρογνοίας.

Διάπυρος πρὸς Κύριον ~~ἐκτενὴς~~ ἐκτενὴς

† ὁ Φαρσάλων Εὐθύμιος Φουρίκας

ν.τ. ἐπὶ τῇ πανηγύρει ἀπέστειλα ὑμῖν ἐξ ἀδύνατου τὸ ἔξῃς τηλεγράφημα. Ἐν κώμῃ πανηγυρίσαντες ἐφέτος ὡς ἔθος ὅπως ὕψιστος πρεσβείαις ἁγίου πατρὸς Ἀθανασίου ἐπιρρώσῃ ἀγῶνας ἀγαπητοὺς ἀδελφοὺς πρὸς ἐκπλήρωσιν ὑψηλῶν αὐτοῦ σκοπῶν

† ὁ Κορυτσᾶς Εὐθύμιος Φουρίκας (Ἐνοδοχεῖον Θέμις-Εὐ

Ἐλήφθη ἐν καιρῷ ἡ "κατόπιν ἑορτῆς" (ἐστάλη τὴν προπαρελθοῦσαν) ἐπεθύμουν νὰ ἔχω ἀπάντησιν, διότι θὰ συνέχιζον τὴν ἀπὸ τοῦ 1939 διακοπεῖσαν κατὰ τὰ (οὐχὶ βεβαίως ἐξ ὑπαιτιότητός μου), ἵνα αἱ ἀπαραιτήτου ἐπιμορφωτικαὶ λαμπρίσεις ἔναρξ τοῦ ἔτους τοὐλάχιστον ἐπιτυγχάνουν τὸ παρὸν εἰς τὴν τροφὴν μόνην κ.τ.λ.

αὐτὴ τὴν στιγμὴν ἦλθεν ἄνθρωπος τοῦ νεωρείου μὲ ἐξωτερικὴ τηλεπληροφορία, ἐλπίζω παρ. μέλος τῆς Μαρσ. Ἐπιτροπῆς θὰ εἶναι ἀρχιμανδρίτης ἐξ ἐμφύτου χειροτονίας ἐπίσκοπος

Ἀθῆναι - ψυχικὸν Ἡλιοῦπολις 5. 8-10-51

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἡ ὑμετέρα σεπτὴ παναγιότης θὰ μὲ συγχωρήσῃ, διότι τόσον ἀργὰ ἐπιβεβαιοῦμαι τὴν λῆψιν τῆς ἀπὸ 22-4-51 παναγίας ἐπιστολῆς. Τὸ σπάσιμον τῆς χειρός, ὅπερ ἐπῆλθεν μὲ

βαπτίσῃ, εἶναι τό αἴτιον. Ἐν τούτοις δοξάζω τόν παναγαθόν Θεόν, διότι δέν ἠθέλησε νά ἀχρηστεύσῃ ἡ διδιάβιον. Ἔχει φαίνεται, ἀνώτερα ὑψηλά καί ἱερά καθήκοντα. Ὡς ἀντίδοσιν εἰς τούς κόπους μου, οὓς πάντοτε ἡ παναγιότης της εὐδοκεῖ νά μοί διαβεβαιώῃ, ἀποστέλλω τήν περί τοῦ ἐν ἁγίοις πατριάρχου Ἀθανασίου Α' διατριβήν. φρονῶ, ὅτι εἰς τό ἐπίσημον ὄργανον τοῦ οἰκουμ. πατριαρχείου ἐπιβάλλεται καί ἡ συμμετοχή καί ὁ ζῆλος τῆς φιλοπονίας τῶν ἀγιορειτῶν καί εὐχαρίστως πράττω τοῦτο ἐγώ ὡς παλαιός ἀγιορείτης ἀλλά δέ μοί ἐπιτρέψητε, παναγιώτατε, νά ἐκφράσω καί τό παράπονόν μου ἐπί τῇ πρός ἐμέ ἀδιαφορίᾳ τῆς φιλευδόξου τοῦ περιοδικοῦ. οὐ μόνον δέν ἐφαντάσθησαν ἀνάτυπα τῆς πραγματείας μου, ὡς μέ ἐπληροφόρησεν ὁ ζῆλος ἅγιος διαφωνούσας, ἐνῶ ἔχω καί τό ποσόν διά τοῦ ἀγαπητοῦ κ. Β. Αἰμιλιανίδου προσδιορίσας ἀλλά οὔτε τά τεύχη ὅπου τῆς "ὀρθοδοξίας", τά περιέχοντα τήν ἐργασίαν μου, ἐστάλησαν. μοῦ ἔλειπε τό φ΄ τοῦ ΚΕ' τόμου 1950, διά τό ὁποῖον καί ἄφθους ἐγκύπτησα, ὡς μή ὤφελε, τῶν παναγιοτήτων των, ἐναρρύθη πλέον ἡ καρδία μου καί ἐσυνεθρύπτησε τό πνεῦμα μου. εἶχον ἀπόφασιν νά σταματήσω, ἀλλά οἱ φιλοφρονήτικοι λόγοι ὑμῶν ἐκίνησαν τήν ἀσθενῆ χεῖρα καί ἐπί τοσοῦτον ἐμόχθησα νά γράψω τόν ἑρμανόν μου, οἵτινος ἐπιθυμῶ νά ἔχω τοῦ ἀνάτυπα θά ἐκφράσῃ πιστεύω ἡ προσπάθειά μου, διότι διεκόψα τήν συνέχειαν τοῦ ἐκτυπουμένου ἔργου μου: "Διαγεβρίαι (γραμμάτα) ἀνωμάλου - μεθοδικά - Ἱπερωτικά" (εἶναι ἕτοιμαι ἐξ ὁλοκλήρου, θά φθάσουν τάς 400) Τό ἕτερον ἔργον, τό ἀνυπομόνως καί παρά τῆς ὑμετέρας παναγιότητος προσδοκώμενον, ἐπιγράφεται:

"Τό οἰκουμενικόν πατριαρχεῖον καί ὁ ὑπέρ τῶν προνομίων ἀγών θέσις - Τό αὐτοκέφαλον τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας καί ἡ πολιτευομένη ἀρνησις - πατριαρχική ἱστορία τοῦ 19ου αἰῶνος" σ. 464, φ΄ν

ἐφάδους τούτου ἐπί ἔτος ἡ ἀνυποφορία διά τήν ἔλλειψιν χάρτου, ἀλλ' ἀπεφάσισα πλέον νά χρωθῶ καί νά ἀγοράσω, καί ἀντ' μενον καί τάς ἰρίσεις μερικῶν φίλων, οἵτινα ἔχον παρακολουθήσει τό δημοσίευμα καί τάς ὁποίας ἤδη συνεπέρωσα. Ἐναι τούτων εἶναι ἐκτενεῖς, διό καί θά παρακάβουν περί τάς ἑκατόν σελίδας. Τήν ὕδην ταύτην ἀναγράφω διά νά ἐκφράσω τήν λύπην μου, διότι ἐκ τοῦ καταλόγου τούτου, Πατριαρχῶν, ὁφφικιάλων (τῶν ἐνταῦθα) τοῦ ἀνωτάτου καθηγητῶν πανεπιστημίου, νομομαθῶν, διπλωματῶν κ.ἄ. ἀπουσιάζει ὁ πλέον ἐνδιαφερόμενος, τό οἰκουμ. πατριαρχεῖον! ὑπενθυμίζω, ὅτι ἀφοῦ ἡ ὑμετέρα παναγιότης ἐνδιαφέρει τόσον πολύ καί διά τῶν ἑπτά γραμμάτων της ἐπεράτησε τά γραφόμενα, ἔχω τήν τόλμη νά γρά-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

περὶ τούτου καὶ μετὰ ἀνεμικὰ μέχρι τοῦδε τῶν ἀποστολῶν.
Ἐὰν ἐπιπόλαιοί τινες ἐφωράθησαν νὰ ἰσχυρισθῶσιν, ὅτι ἔγραφα
ἐπιζήμια εἰς βάρος τῶν πραττόντων, διαβεβαιοῦμαι ὑμᾶς παν-
τελῶς, ὅτι ἦσαν ψεῦδος τοῦτο καὶ συκοφαντία καὶ ὅταν συμπο-
φορήσῃ τὸ βιβλίον θὰ καταισχυνθῶσιν, ὅτι ἔπαθε καὶ ὁ ἅγιος Ἡλιο
ποίησε θεμέλιος ἐξ ἀρχῆς νὰ μ' ἐπέμψῃ. Ἔφαβε διὰ τοῦ Πρόσφ. κώδικα
πληροφορίαν τῶν ἀπάντησιν. Ἡ ψυχή μου εἶναι μεγαλητέρα, διότι τὸν
θρόνον κοσμεῖ ἀνὴρ μεγαλοπνεύμων καὶ μεγαλοπρεπέστατος ἀντικόμη
ὑπὲρ τῆς καὶ ἄλλος, τὴν δόξαν καὶ τοῦ μεγάθους τῆς μεγ. τοῦ χριστ
ἐπιμελείας, ὑπὲρ ἧς ἐγὼ ἀγωνίζομαι.
Ὁ φίλτατος συμπατριώτης μου ἀρχιμ. κ. Εὐαγγ. Ἀντωνιάδης θέλει κα-
τατοπίσει ὑμᾶς καὶ περὶ τῶν βημάτων τοῦ Ἄθωνος. Ἡ διαίρεσις τῶν
ἱερῶν μονῶν εἰς τὸ βῆμα τῆς Διπλῆς συνάξεως, περὶ οὗ πολλὰ
ἐγράψαμεν καὶ δημοσιεύσαμεν ἐσχάτως εἰς τὴν "Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην
ἐγκυμονεῖ νέον κίνδυνον περὶ διεθνοποιήσεως τοῦ ἁγίου ὄρους. Καὶ ἡμεῖς
ἡ ἁγία πατριαρχ. ἐξαρχία ἐτάχθη πρὸς τὴν φιλονεφρίαν, δηλοῦσα, ὅτι
τοιαύτην ἰσοβίαν ἔφαβε ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν. οἱ ἀρμό-
διοι ἀναιδῶς μὲ διεπίστωσαν τ' ἀντίθετα, ὅπερ καὶ ἐν τῷ φιλικωτέρῳ
ἔχουσι συνείδησιν ἀπὸ πέρυσι, νὰ μείνῃ τὸ καθεστὼς, αἱ ἐξαρχίαι πη-
γαινο-έρχονται καὶ ποτὲ δὲν ἐνεθυμήθησαν, ὅτι ὑπάρχει ἐδῶ ἁγιορείτης
ὁστις ἐπὶ μακρὸν ἀσχολεῖται διὰ τὰ καθέδρας τοῦ ἁγ. ὄρους, ὅστις
ἐθεώρησε τῷ 1914 τὴν θέσιν του διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν διεθνοποίησιν
καὶ ἔγραψε περὶ τὰς 30 πραγματείας περὶ ὅλων τῶν φιλτάτων ζη-
τημάτων καὶ πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν προνομίων καὶ περὶ τοῦ καθεστῶτος
τὸ ὅλως πρωτοτυπον ἄρθρον: "Ἄθως" ἐν τῷ τόμῳ ἐν τῇ "Χριστ.
καὶ Θρησκ. ἐγκυκλοπαιδείᾳ" ἀλλὰ δὲν ἔγραψε μόνον, ἀλλὰ καὶ
ἔπραξε ἐνεργῶς ἀπὸ τοῦ 1924–1934 δεκαετίας τὸ Κοινὸν τοῦ τόπου,
ὅτε ἀνεωχθήσαν ἐξ ἀθυμιῶν καὶ ἐτέθην ἐπὶ ἡγεμονίας διὰ τὴν ἐφαρ
μογὴν τοῦ Καν. Χάρτου. Ἐμοῦ πρωτεπιστατοῦντος ἐνεκρίθησαν
τῷ 1930–1931 τὰ μεγαλήτερα ἔργα ἐν τῷ τόπῳ – ἀθωνιάς, τυπογρα-
φεῖον – ἡ ὕδρευσις τῶν Καρυῶν καὶ αἱ ὁδοί – ἀφ' ἧνα μὴ χρονοτριβῶ,
μόνον ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ τοῦ Κ. Χάρτου καὶ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ
ἀναδιοργάνωσις τῶν μονῶν, τῶν μουσείων καὶ βιβλιοθηκῶν δύναται
ἀποκλείσῃ τὸ τρόπαιόν μου καὶ τῶν τότε ἀντιπροσώπων τοῦ Κοινοῦ
τὸ δὲ μεγαλήτερον ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν καθεστὼς εἶναι ἡ ἀπο-
καταστασις τῶν κανονικῶν σχέσεων μετὰ τοῦ πατριαρχείου, ὅπερ,
ὅταν τῷ 1924 ἐπανῆλθον, ὡρον ἐπιτοπιώτατον· τὴν δ' ἡμιμνημονεύθη
μίαν ἀγριόφωνα ἦσαν δυνάμεις διὰ 1921. ἀπὸ δὲ τῆς ἀνόδου Μελε-
τίου Μεταξάκη καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου ἐγκο-

* τοῦ δημοσιεύματος τῶν "ἁγιορειτικῆς πολιτείας" τοῦ Ἰωακείμ Βιρβίλου τῶν

ηὐθηνουν ἀναταμενν αἱ ἐκ τοῦ πολέμου διαπορεῖσαι σχέσεις. Τοῦτο ἐπίσχυσε πολὺ τὰς προσπαθείας τοῦ Ἰωακείμ, ὅστις τότε ἤμπαξε καὶ ἐπαλγεῖτο ἐχθρῶν τοῦ ἁγίου ὄρους. οὐδεὶς ἔγραψε μετὰ τόσου πάθους καὶ παρρησίας κατὰ τῶν προνομίων τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου. Ἀναφερόμενος εἰς τὰ "Χουσιακά" ἐπαναλαμβάνει τὴν τότε (1961) ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως: "ἄρθρ. 5ον: αἱ ἱεραὶ μοναὶ ὀφείλουσιν, "ἵνα ἐπιχορηγῶσιν ἅπαξ διαπαντὸς, ὅπως τελῇ τέρμα τῶν παρὰ τοῦ πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως παρεμβάσεων ἀνεβαινουσῶν εἰς τὰ ἀρχαῖα καθεστῶτα καὶ εἰς γραπτὰ δίκαια τῶν μονῶν καὶ τοῦ τόπου" (αὐτ. σ. 31) καὶ κατωτέρω φέρει ἡ ἀπόφασις: "οὐδέποτε διαπρεπῶς τὸ οἰκουμ. πατριαρχεῖον ἐπέτυχον τοὺς ἁγιορείτας ἐμπιστοσύνην ὑπὲρ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ προθέσεων. Τοὐναντίον πᾶσαι αὐτοῦ αἱ πρᾶξεις χαρακτηρίζει πνεῦμα ἐχθρότητος καὶ ἐμπαθείας, πνεῦμα ὑπεροψίας καὶ ἀνυποψίας πρὸς τὸν ἁγιορειτισμόν. οὐδέποτε τὸ πατριαρχεῖον περιεπλέξθη ἡ γνώμη τῶν ἐχόντων ἁγιορείτην, τοὐναντίον μᾶλλον καταπολέμησεν, ἐπάταξε καὶ ἐξεπίεζεν πάντα διανοούμενον ἐν ἁγίῳ ὄρει ..." (σ. 32) τότε μὲν ἔπαυσα ὡς καθηγητὴς ἀναγκάσθη νὰ γράψω 8 ἐπιτήδεια ἄρθρα εἰς τὸ "Ἔμπρός" (Ἰουλ. 1–8–1923) διὰ τὴν θέσιν τοῦ ὄρους καὶ ὀργάνωσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχαίων τυπικῶν (ἀποκατάστασις κοινοβίων καὶ διακοσύνης, σχολῆς καὶ σιγιλίου κατασταλτικοῦ) καὶ ἐκ πρὸς τὰ διακαύματα τῆς ἐπιστολῆς ἔγραφον ἐν τῇ: "Ἐν τούτοις ὁ νομοθέτης (τῶν τυπικῶν) δὲν ἀπεστέρησε τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν καὶ πᾶσαν ἀναμίξεως (ἐποπτείας πνευματικῆς) οὐδὲ ἀφῆκε τελείως ἀπροστάτευτον τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον τόπον. Δύναται οὐ μόνον πλειοψηφία τῆς Συνάξεως τοῦ ἁγίου ὄρους ἢ τινες νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐπέμβασιν ... τοῦ οἰκουμ. πατριαρχείου, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ πλειονότης τῶν ἀδελφῶν μιᾶς μονῆς καὶ αὐτὸ τὸ πλῆθος τῶν μεμφομένων καὶ ἀσυμφώνων" (8–7–23) Ἡ ὀρθογραφία ἔφερε τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ἀνεφάνθην ἐπίσημος ὑπὸ τῆς πιστοποιᾶς μου πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν γραφομένων. Τὸ προσωρινὸν ἐκεῖνο καὶ ἐν τῶν περιστάσεων ἐπιβεβλημένον μέτρον ἐγένετο μόνιμον. ἀπὸ 1921–1925 τρία σχίσματα χάρτου ὑποβληθέντα εἰς τὴν κυβέρνησιν δὲν ἔφερον τὴν πατριαρχικὴν ἔγκρισιν. Τῷ 1925, κατὰ μαΐου νομίζω, παρουσιάσθη ἡ τῶν Διπλῶν ἐπιτροπὴ μὲ ἀντιπρόσωπος τῆς Λαύρας. οἱ ἐν αὐτῇ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἱ. Κοινότητος ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Παντοκρατορινὸς καὶ ἱερομόναχος Ἁγιοπαυλίτης ἔγραφον εἰς ἑαυτήν, ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν προσώπων τοῦ ἁγ. συναξίου ἐργαζομένη ἐπιτροπὴ πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ ὑποβληθέντος Καν. Χάρτου καὶ προσαρμογὴν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἑλλην. νομοθεσίαν ἐμορφάσθη καὶ πρέπει νὰ μείνωμεν εἰς τὰ μέλη αὐτῆς.

(εξαιρουμένου του πρόεδρου) τακτικής συνέδρ... συνεδριάσεως ἐν τῷ τῶν ἀρχῶν – ἐλλειπόντος ἐπὶ ἔτος ἐργασίαν τῆ ἄφρα ἐκ τῶν 185 – ἀπεφασίσθη νὰ σταλῇ τὸ ψηφισθὲν ποσόν. Τότε ἠρώτησα ἐὰν ἔχωσι γνῶσιν τὸ οἰκουμ. πατριαρχεῖον τῆς ἐργασίας αὐτῆς ἔλαβον ἀποφατικὴν ἀπάντησιν. Καθὼς τὸν ἦρον εἶπον, ὅτι συνδέομαι ἐμπρόσθεν τῶν τακτικῶν αὐτῶν τῆς χρηματοδοτήσεως, διότι διαβλέπω, ὅτι τὰ ταμεῖα τοῦ τόπου θὰ ἔχωσιν ἐξαντληθῇ καὶ τὰ ἄφρα δὲν θὰ ἔχωσι γλιτώσει. Γνωρίζετε, ὅτι τρεῖς εἶναι οἱ παράγοντες τῆς συντάξεως τοῦ Κ. Χ. ὁ οἰκ. πατριάρχης, ἡ Ἱερὰ Σύναξις καὶ τὸ Κράτος. Ὁ πρῶτος δὲν ἐξαιτεῖται καὶ ὁ Κ. Χ. θὰ εἶναι ἄπορος. Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν αὐτοὶ ἅπαντες, ἐκτὸς ἐκείνου πρὸς τὸν ἅγιον τόπον καὶ τὰ ταμεῖα αὐτοῦ νὰ ἀναπτερώσωσιν τὸν χάρτην; Προσθέτω νὰ εἴπω καὶ τὸ Κράτος, ὅτι ἡμεῖς ἐπορέμεν ἐκτὸς ἀπὸ 15 ἐτῶν τοὺς ὑπὸ τὸ Πατριαρχεῖον ἐπιστρωμένους γενικοὺς κανονισμοὺς τοῦ Ἁγίου Ὄρους αὐτοὶ εἶναι τὸ καθεστὼς ἡμᾶς, τὸ ὁποῖον καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐπρόκειτο νὰ ἀμφισβητήσῃ. Τώρα τὸ Κράτος θέλει νὰ συμβιβάσῃ πρὸς ἐμὲ νομοθετῶν; Δύναται τοῦτο νὰ πράξῃ, διὰ Νόμου. Διαβάσατε, κύριε Πρόεδρε, ὅπερ καὶ ἐγένετο καὶ ἐντὸς 15 ἡμέρου μετέστειλα τὸ ἔργον, ἀφοῦ ἐπῆλθε συμφωνία ἐν ὑπερβάσει τοῦ Πατριαρχείου. Ἐν αὐτῇ θεσμοθετοῦνται ἐπιμηκεῖς ἡ "προσοχὴ τὸ ἅγιον ὄρος" (ὑπὸ Ἀθ. Εὐαγγέλου Ἀθῆναι 1928, σ. 33) καὶ ἡ "ὁρμώμενος τοῦ Πρεσβ. Θεοδοσίου" (ὑπὸ Παν. Παναγιωτοπούλου 1949, σ. 84-) ὅπου τὸ 1928 διωρίσθην ἀντιπρόσωπος ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος ἐν Ἰδ. σχέσει πάσης αἰτήσεως ἐν ἐκκρεμότητι τοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐν ἀφορᾷ τὰ ταμεῖα ὡς νομοθετοῦντος καὶ ὡς ἐκτελοῦντος κατὰ γράμμα τὰ ἐκ τῶν ζητουμένων. Διὸ οὗτος ἠναγκάσθην νὰ σταλῇ ἐξαρχὸν τὸν Μητροπολίτην Μαρωνείας (ἀφοῦ δύο ὁριστικαὶ ἐξαρχίαι ἀπορρίφθησαν). Ὁ ἀνθρώπινος ἐκπρόσωπος ἐν τῷ ὄρει ἐκρίθη τὸ Πατριαρχεῖον νὰ μοὶ ἀποδώσῃ οὐδὲ αὐθημερὸν νὰ ἐγκρίνῃ, ὡς ἐβούλετο, τὴν θεσμοθεσίαν. Ἦλθε ἐξουσιοδότησις διὰ μακρᾶς ἀλληλογραφίας. Ἐπεδόθη εἰς τὴν Ἱερὰν Σύναξιν, ἡ ὁποία ἐκάλεσε τὸν "ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν" ἐπίσημα καὶ ἔπεισε τοὺς ἁγιορείτας συνοδικοὺς οἵτινες ἀπεφάσισαν τὴν ἔγκρισιν καὶ ἐδόθη ἐπανορθωτικὴ θέσις μὲ ὡς πρὸς τὸ ὑπερβατὸν ἐναντίον τοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐπεβλήθη ὁ κανονισμὸς τοῦ Πατριαρχείου μὲ μόνον ἓν ὄρος διὰ μονάς. Ἀφοῦ ἡ τύχη αὐτὴ δὲν ἐφάνη ἱκανὴ ἐγένετο καθοδήγησις. Ἐδόθησαν νὰ γράψωμεν καὶ αὐθημερὸν ἡμέρα ἐνώπιον ἀγνώστων ἀκροατῶν, οὓς ἀπεστείλαμεν ἐφορίσκους ἐκτὸς τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Θὰ ἔβρεχε ἡ μέρα ἐναντίον μου. Κοπὸς θαῦμα ἐκ λίθρας καὶ συμφωνητικὸς ὑδηροσκύλος ἐδημοσιεύθη ἐν 1928. ἐν Ἀθήναις "Ἀνεξάρτητος" ὑπὸ ἐνὸς Ἀγιορειτῶν ἀνωνύμων, ὃν μετὰ ὀλίγον χρόνον ἐφονεύθη

αρχιεπισκόπων Αθηνών

νων ἐνιαυτῶν μου οἱ ἔπαθλοί. Τὸ σύνθημα πῆρε δύση ἡ ἡμερησία
Ἀθηνᾶϊν" (10-9-24) ὅτε ὁ Παλαιολόγος ἐφωνάζετο ὡς ἀδούμπιος
καὶ ὁ ἀδούμπιος Χρύσανθος ἀφηγορεύετο ἐπιτέθη ἐν
γνω τὸ μηνυόμενόν ἐν "Ἀθηναϊκῷ".. Τοιαῦτες ἐπιθέσεις θα'ἐ-
σχεν ποτὲ ὡς ἀρχιεπίσκοπος καὶ πρέπει νὰ συνηθίσῃ ἀπὸ τοῦδε"
ἄφησε βιβλία μὲ ἀνέκδοτα χείρων. Ὅταν ἐφημερίωσα, ὅτι ὁ ἡγέτης
Σοβιετικῆς ὑδρὸ ἱστορικῶν βιβλίων Λαυριωτῶν κατὰ τὴν διαμονὴν
βου Κοινοβίων· ἐν Λαύρᾳ (1914) ἐβλάβη ὡρολόγους ἐν τῇ πυρίμητρίᾳ φαγ-
τοῦ νοῦ παρεσχῶν ριζοβίνιον εἰς τὸ "ἀδομπὸς πρόβατον"), ἐπῆρα
ἐν τῶν χαρτῶν αὐτῆς, νῦν τὸ δεύτερον, παρηγησάμην τὴν ἀντιπρο-
σωπείαν καὶ συνέστησα εἰς τὸν διοικητὴν νὰ μὴ τὴν καὶ ἐγὼ ἐφαρ-
μόσῃ χωρὶς νὰ ἀφεθῇ ἐπιβήμιος ὑπὸ τῆς Υ. Κοινότητος, ὡς ὁρίζει ὁ κ.κ. αὐτὸ
ἰσχυρογνώμων Χρύσανθος μετὰ τοῦ γέροντος ὑμῶν καὶ τοῦ Τυρόβολος
Χρυσοστόμου ἀπεβιβάζετο ἀπροόπτως εἰς Δάφνην, ἵνα καὶ στα-
ματήσῃ διαταγὴν τὴν συνεδριαζούσης Διπλῆς Ἐνώσεως. "Νὰ γυρίσουν
πίσω, διότι δὲν ἐπιτρέπομεν!" Συγκίνησις μεγάλη εἰς τὸν τόπον.
Ὁ διοικητὴς μετὰ ἀφιλοφρονήσεως, ἀλλὰ δὲν γίνεται δεκτός, τὸ Ξενο-
δοχεῖον τῆς Δάφνης ἐπίσης δὲν τοὺς δέχεται, "εἶσθε ἀπαράδεκτοι εἰς
τὸν τόπον"! οἱ ἀδούμπιοι σύρριζα. "Ἔρχονται νὰ μᾶς ἀφανίσουν τὸ ἡμε-
τερολόγιον"! Πῶς "νὰ βγάλῃ τὰ μάτια ἀπὸ τὴν σταμνί"; Τότε ὁ
Χρύσανθος καὶ ὁ διοικητὴς ἀνεθύμησαν τὸν Κύριλλον. Τότε τη-
λεφώνου τὸν Λαύρᾳ καὶ ἀπὸ συνεχῶς, συνέρχεται ἡ σύναξις μὲ φωνάζουν
"Ἐὰν φωνάξουν ἐπάνω, εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπακούσητε, κινδυνεύει ὁ
τόπος. "Ἡ Μ. Συμβουλία ἀπεφάσισεν ἀφορισμόν, ὁ Βενιζέλος ἐπιμένει
σφαγὰν νὰ ματαχύσῃ τὰς Μονὰς τῶν σταυροπηγίων" καὶ τότε
ἦσαν ὅλαι πλὴν Λαύρας καὶ Βατοπεδίου. Ἡ ἐπιμονή μου
ἐνάμφωνα. ἀντήθων εἰς τὸν Γοργοθᾶν καὶ πάλιν, "ἔρχεται καὶ
τὸν Ἰβηρίτην. ἀπεχωρήσαμεν τὴν Διπλῆν καὶ μετὰ τὴν ἐβδομάδα
ἀπεστείλαμεν παρασυναναγωγήν. Συνεδριάσαμεν εἰς τὸ Βατο-
πεδινὸν Κονάκιον, καὶ ἐγράψαμεν εἰς τὸ Λαυριωτικόν. Σμικρὸς
ἀγὼν τετραημερίαιος. Ἡ Διπλῆ ὑπὸ ἀρχηγὸν τὸν παντοκρατορινὸν
ἀδουμπίου ἐξακολουθεῖ τὰς ἐργασίας. "Ἀγνοοῦμεν ἐὰν ὑπάρχῃ
ἐβδομάς"! μᾶς ἀπήντησεν τότε ἐστιλάμεν ἐπιθεσιν εἰς τὰς
Μονὰς καὶ τέλος εἰς τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων ἐβρα-
βεύθησαν αἱ τρεῖς μεγάλαι μοναὶ ἔστειλαν νέους ἀντιπροσώπους.
αἱ Μοναὶ, τιμωρηθεῖσαι ὑπὸ τῆς συμμορίας τῶν παλαιῶν, καὶ
πρόλαβόσαμεν τότε τὴν ἐβδομάδα... Νέος τότε λίβελλος ἐναν-
τίον μου ὑπὸ τοῦ Α. παντοκρατορινοῦ εἰς ὃν ἠναγκάσθην νὰ
ἀπαντήσω διὰ τοῦ ἐφημ. "Παλαμᾶ" (1930, σ. 117–127) ἐπιμαρτυρούμενος τὰ
παναρίαν ἰσχὺν τῆς ψυχῆς παναγιότητος ἀσπάζομαι τὴν ἐξ ἀγχιστῶν
ἐλάχιστον ἀδελφὸς + ὁ Κορυτσᾶς Εὐλογίας Κουρίλλα.

Ψυχικόν τῇ 26-10-51

Ἀγαπητέ Γέρον Ἀμβρόσιε,

Ἡ ἄωρως φθινή ἐπιστολή μοι ἐπανέφερεν εἰς τήν μνήμην Χρόνους παρωνύς, ὁπότε ἐγώ μέν διδάσκων εἰς τήν Ἀθηνάδα, σύ δέ μετά τοῦ ἀρχοντάρη παραδειγφοῦμου Παϊσίου ὠχυρώνατε τήν ὀργήν κατά τῶν τυραννίσκων Ἀλεξανδρινῶν ὀργιαζόντων ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ μακαρίτου Καμπανάου, καί ἀντί νά ἐνισχύσωσι τούς συμπρούς ἀγωνάς δ διά τήν σωτηρίαν τῶν ἐν Ἴμβρῳ μετοχίων, σάς ἐβγάτων νά πληρώσητε ἐκεῖνα, ἅπερ ἀφειδῶς ἐξωδεύσατε εἰς τά διπλωστήρια, διά νά σάς ἀναγκάσωσι βεβαίως νά φύγητε ἀπό τήν Μετάνοιαν, ὅπως ἐξετόπιζον καθ' ἑκανόν ἀδελφόν. Παρηκολούθουν ταῦτα ἐκ Καρεῶν καί κατενύγην τήν ψυχήν, ὅταν ἐβθάντες ἡγεμαχία τῶν ἀδελφῶν μέ παρεκαλεῖτε νά ἀφήσω τό σχολεῖον καί νά ἐνωθῶμεν νά σώσωμεν τήν Μονήν ἐκ βεβαίας χρεωκοπίας καί διαλύσεως, ἐνθύτοντές μοι ἕκαστον τῶν μερῶν τά ἰδικά του καί ὅλοι ὁμοῦ τήν τυραννίαν τῶν ἀδελφῶν, ἐνθυμοῦμαι ἐπίσης τό θράσος τοῦ ἐβριστοῦ καί καπηλόφρου νοταρίου, ὅταν ἀκούσας ἐκ τῶν δωματίων μου τάς φωνάς ἐν τῇ Συνάξει ἐσπευσα νά κατέλθω, ἵνα προλάβω καί μή ἀποβληθῇ ὁ προηγ. Μάξιμος, μακαρίτης τώρα καί αὐτός – ὅστις ὅμως ἔζη μόνος ταῦτα καί ὅταν τῷ 1939 ἤλθον ν' ἀναπαυθῶ ὀλίγον εἰς τήν ἱεράν Μετάνοιάν μου μοί ἔστειλε διπρόσωπα νά πληρώσω τά τρόφιμα, ἅπερ ἐδαπάνησα εἰς τάς 20 ἡμέρας! Ἐνῶ ἔδει νά μέ φιλοξενήσῃ ὡς ἀρχιερέα εἰς τό Συνοδικόν, ὡς γνωστόν μέ ἐκδίωξεν ἡ Μοῦ ἐπανειλημμένως νά ἔλθω νά κανονίσω τήν βιβλιοθήκην μου καί πρός τοῦτο ἐπεσκεψάσθε μέ καί ὑμεῖς νά μοί ὁμιλήσητε – [1] ὅταν ἐκαθόμουν ἐν τῇ Συνάξει καί ἔβλεπον τόν λόγον νά ὑπερασπίσω τήν πρόταξιν τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ὑμετέρας πανοσιολογιότητος καί τοῦ προωρισμένου παπαγρηγορίου εἰς τήν Σύναξιν, ὁ Ἡλιόδωρος ἔλεγε καί προσήνεγκεν ἕνα πίνακα, κάπου ὑπερμασμένον σέ χαρτόνι, ὅπου ἐσημειοῦντο οἱ μή πληρώσαντες τά ἐτήσια ἀδελφοί. Τό δίδυμο εἰς τόν πατέρα ἐφώναξε καί ἀρχίζει τό τραγούδι τό ἀπύθμητον ἐκεῖνο στόμα: Τοῦ ἐπαντῶ "Τά χρεωστούμενα ἐξωδεύθησαν εἰς τούς πολυδαπάνους ἀγῶνας πρός τόν ἐκνικῆσαι πρός διάσωσιν τοῦ μετοχίου," καί ἐν τούτοις ὁ ἀθυρόστομος ἐξημοιούθη, καί τότε ἐγείρομαι καί λέγω, καί σύ, πάτερ ἐπίσκοπε, τί ἐπλήρωσες, ποῦ ἐπί τόσα χρόνια τό μεγαλήτερον μετόχι τῆς Μονῆς, τό γραφεῖον; καί δέν εἶσαι ἄξιος οὔτε ἐν γράμμα νά γράψῃς; εἰς ποίαν ἀποστολήν ἐπῆγες; τί ἐνδυναμώσεις ἔχεις καί ὑβρίζεις οὕτω τούς ἱεροπρεπεῖς ἀδελφούς; ἴατρέ, διατί δέν ὁμιλεῖς καί ἀφήνεις αὐτούς τούς

1 – Τά καημένα στόματα ἔφυγον, ὅτι ἔρχομαι νά ξεμυρίσω! Διά τό ταξίδι αὐτό δέν μέ ἔμειναν διαθέσιμα καί ἀδιάφορα 20 παπλώματα, δι' ἕνα μῆνα ποῦ θά καθήμην ἐγώ εἰς Λειψίαν καί ἄλλα τόσα ποῦ ἔκανα τά ξυκημένα ἀπό τῶν κουτσῶν... ... Λοιπόν ἔρχομαι νά ξεμυρίσω;

μωρούς καὶ ἀνοήτους νὰ ἀσχημονοῦν καὶ νὰ καταργήσωσι τὴν διάνοιαν τῆς ἀδιαφθορίας; Ἐγὼ λοιπόν, οὐ πρῶτα, διατί δὲν στέκεσαι καθὰ εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν, καὶ οὕτως, ὡς ἐνθυμεῖσθε, ἄναψεν ἡ φωτιά, ἔγραφα ταῦτα χάριν τῆς ἱστορίας καὶ διὰ νὰ διαπιστώσω, ὅτι συνεχίζω τὰς προσπαθείας μου διὰ τὴν Ἰμβρον, ἂς μετὰ τοσαύτης θέρμης μοὶ συνιστᾶται. ἀλλ' ἦταν ὀλίγον ἀργά. τὸν φαιδρὸν ὁ νομικὸς σύμβουλος τὸ ἔκαμε! ἠμπορεῖτε τότε νὰ τὸν στείλητε εἰς ἐμέ. Δὲν εἶχεν ἀρχίσει ἀκόμη ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἠδυνάμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν νὰ καταχωρισθῇ πίστωσις διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ διαστήματος ἀγῶνος. μετὰ τοῦ προγ. κ. Νικάνδρου μετέβημεν προχθὲς εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ ὑπουργείου, τὸν πρίβυν κ. Μόσχαν, τοῦ ἀνεπτύξαμεν ὅλην τὴν ἐπιχειρηματολογίαν, μᾶς ἐπέτυχε κατηγορηματικῶς, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ παρόντος ἤμελλε τὸν ἀγῶνα, διότι δὲν ὑπάρχει πίστωσις. ἀναφέρομεν νὰ ἴδωμεν τὸν νέον ὑπουργὸν καὶ θὰ προσπαθήσωμεν. πρέπει νὰ γνωρίζωμεν οἱ ἀγωνιζόμενοι τὸ ἐλάττωμάμας, ἐμοὶ δὲν ὀλίγον ἐπιμηθές. Τὸ αὐτὸ ἔπαθε καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης, ἡμαίρωε ἐπροτάθη νὰ ἀναστείλῃ τὸ ψήφισμα τῶν μισθωμάτων εἰς ἐμὲ καὶ τὸν Τσάτσον, "ὄχι", εἶπεν ἡ ἀντιπολίτευσις, μέχρις εἰς τὰς ἀθήνας τὸν Ἰγνάτιον. ἀλλ' ὁ Ἰγνάτιος, ἀντιθέτως οἱ τῆς πλειονοψηφίας, ἐφοβήθησαν διὰ τὴν μπουρδούν, καὶ θὰ τὴν παίδωμεν, ὅπως ἄλλοτε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅτε διὰ νὰ ψηφίσῃ τὸ ψήφισμα τῆς μπουρδοῦς ἐδυσκολεύθησαν ὅλα τὰ μετόχια μας καὶ τὸν ἐπεκράτησε ἡ Ἑλ. Κοινότης ὡς προέταξεν." Δὲν μᾶς ἀπέδεσαν! παρήλθον ἑβδομάδες καὶ τὰ μισθώματα δὲν ἐστάλησαν! προχθὲς ἀναβαίνω τὸ ψήφισμα στὴν ἡ Κοινότητος:

« Λόγῳ ἀδυναμίας ἀποφυγῆς ἐπειγουσῶν δυσχερῶν ἰσχυουσῶν μονίμως θερμῶς παρακαλοῦμεν συνδράμητε δι' ἐνέργειαν χήρου Ἰγνάτιον πρὸς ἐπιτάχυνσιν ρυθμίσεως μετοχιακῶν μισθωμάτων. »

Ἐτρέξαμε, πού νὰ εὕρω Ἰγνάτιον; ἀπεστάλθην εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἀλλαχοῦ οὐδεὶς γνωρίζει τὸ ἀφανισμένον του. ἔπρεπε νὰ μάθω ποῦ εὑρίσκεται τὸ ψήφισμα καὶ ποῦ ἔχει σκαλώσει. ἐντὸς τοῦ ὑπουργείου, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται ἐπὶ δύο μῆνας καὶ πρὸ μηνὸς ὑπέβαλον τὸ διάταγμα εἰς τὸ ὑπουργ. συμβούλιον, μὲ ἐπιφορτίσεις δύοντας. Τὸ ἀνεκάλυψα εἰς τὸν φίλον μου κ. Σπυρίδωνα, γραμματέα τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. μοὶ ἔφερε εἶναι 1500 αἰτήσεις καὶ αὐτὸ ἦταν τεμάχιον καὶ εἶναι ψήφισμα εἰς ἕνα ὑπουργ. συμβούλιον τοῦ θὰ ρθεῖ νὰ συζητηθῇ. τρέχω. αὐθημερὸν κατώρθωσα νὰ παραμερίσω ὅλους καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ πρωθυπουργοῦ. ἐταρτώθησαν τὸ τεμάχιον καὶ ἐπεφάνησαν. "Μὰ δὲν ἐτελείωσεν ἀκόμη αὐτὸ τὸ ψήφισμα; τρέχα εἰς τὸν Γρίβαν, εἰς τὸν Σπυρίδωνα..."

Τούς εἶδα, κ. πρόεδρε, τώρα ἐξαρτᾶται ἀπό ὑμᾶς νά διατάξητε νά προταχθῇ ὡς κατεπείγον." Αὐτό καί ἔγινε καί ἀρέσως, ἀφοῦ μετέβην εἰς τόν Σπυρίδωνα καί τό προώρίσαμεν, τηλεγραφῶ εἰς τήν Κοινότητα: "Ἐνήργησα ὑπερκόπη διάταγμα κατεπείγον, πρῶτον ὑπουργικόν συμβούλιον ἐγκρίθηται."

Ὁ Ἰγνάτιος εἰς τό διάστημα αὐτό ὅλον δέν ἠδυνήθη νά ἐπικοινωνήσῃ μέ τόν Βενιζέλον, εἰμή ἅπαξ, καί χάριν εἰς τόν κ. τσάτσον, ὅστις τόν παρουσίασεν. Καί πέρυσι τά ἴδια ἔπαθον οἱ δύο ἡγούμενοι, ἐπί τρεῖς μῆνας δέν εἶχον κατορθώσει νά συναντήσουν τόν ὑπουργόν τῶν οἰκονομικῶν. Κατέφυγον εἰς τήν ἀπειλήν εἰς τόν γράψαντα, καί εἰς τρεῖς ἡμέρας ἔλαβον τά μισθώματα, τόν αὔξουσιν, καί ἐπανῆλθον.

Εἰς τόν ἀγαπητόν πατέρα σας ἐφάρμοσα καί ὅλους τούς πατέρας τῆς ἐκκλησίας παραπαλῶ καταστοπίσατε τόν προηγ. κ. πλάτωνα διά τά μισθώματα, διότι δέν ἔγραψα εἰς τήν Κοινότητα. Ὁ διοικητής ἐπαινεῖ ἀριστικῶς καί ἀγωνιῶμαι διά τήν ἀντικατάστασίν του.

Μετά πατρικῆς φιλαδελφίας
† ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας.

Τῷ γέροντι Ἀμβροσίῳ ἐπιτρόπῳ τῆς Μεγίστης Λαύρας

Ἀθῆναι, ψυχικόν τῇ 3-11-51

Ἁγία καί ἱερά Κοινότης,

Μετά μεγάλης καί ἀνεξηγήτου ἐκπλήξεως ἔλαβον τό ὑμέτερον τηλεγράφημα. "Λόγῳ ἀδυνάτου οἰκονομικῶν δυσχερειῶν ἱερῶν μονῶν θερμῶς παρακαλοῦμεν συνδράμητε δι' ἐνεργείας γέροντα Ἰγνατίου πρός ἐπιτάχυνσιν ρυθμίσεως μετοχιακῶν μισθωμάτων." Τῇ ἀληθείᾳ πολύ ἐστενοχωρήθην καί ἀφῆκα κατεπείγουσαν ἐργασίαν (γυπῶν συγχρόνως δύο βιβλία), ἔσπευσα νά συναντήσω τόν γέροντα Ἰγνάτιον διά νά συνεργασθῶμεν, ἀφ' οὗ ἐζήτει νά γνωρίσῃ τήν διοικοῦσαν του. Ἔσπευσα εἰς τά ὑπουργεῖα καί τέλος εἰς τόν γραμματέα τοῦ ὑπουργ. συμβουλίου, ὅπου εἶδον τό διάταγμα, ὅπερ ἐμένει ἀδιεκπεραίωτον ἀπό δύο μηνῶν. Μοί εἶπε δέ ἡ γίνεται ἢ δέν γίνεται ἐν ἀκόμη ὑπουργ. συμβουλίῳ, ἀφοῦ εἶναι ἐκατοντάδες ζητήματα εἰς τήν ἡμερησίαν διάταξιν καί εἶναι δύσκολον νά προβῇ διότι προηγοῦνται τά τῶν βουλευτῶν. Ἔσπευσα τότε καί εἶδον νά συναντήσω τόν κ. Βενιζέλον. Ἤδειν αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τῆς κυβερνήσεώς του καί φαντάζεσθε τό πλῆθος τοῦ κόσμου, προσεῖτι 2-3 προσβεῖαι, εἰς οὓς εἶχεν ὁρίσει. Εἶδον τό θαῦμα τῆς ἐφόρου τοῦ ἱεροῦ τόπου ἡμῶν, Κυρίας Θεοτόκου! μόλις ἤκουσε τό ὄνομά μου ἀμέσως θ' ἀπάντησεν. Ἀνέγνω τό τηλ/μα καί μοί λέγει ἐν ἐξάψει. "Μά ἀκόμη δέν ἐστάλησαν τά μισθώματα, τρέχα εἰς τόν Γρίβαν ...." Ἐκρούσθη τόν κατιτόπ

ἐβάτησα χάριν τῶν ἁγίων πατέρων οὕτινα διαρκῶς ἀναπέμπουσιν εὐχὴν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν μονάρχου, νὰ προστάξῃ τὸ Διάταγμα ὡς κατεπείγον, καὶ τότε, ἀφοῦ ἔλαβον κατεπειγουσαν ἀπάντησιν, ἐσημείωσα "ἐνήργησα ἐγκαίρως διάταγμα κατεπείγον. πρῶτον ὑπουργικὸν συμβούλιον ἐγκρίνεται" τότε συνέτυξα καὶ τὸν ἀ. Τσάτσον καὶ τὸν ἔστειλα νὰ εὕρῃ τὸν γέροντα Ἰγνάτιον. τὴν μεθεπομένην μὲ καλεῖ εἰς τὸ τηλέφωνον ὁ πρὶν γραμματεὺς τῆς Ἱ. Κοινότητος Παντελήμων, ὅστις μοὶ ἀναγινώσκει τὴν ἀπὸ σας πρὸς τὸν Ἰγνάτιον καὶ ἤγουν ἀγιοπαυλίτην κτλ. καὶ μοὶ λέγει ὅτι ὁ Ἰγνάτιος ἀσθενεῖ, ἐβάτησα τὸν διεύθυντόν του, μοὶ ὑπεσχέθη, ἀλλὰ δὲν μοῦ τὴν ἔστειλε. μέχρι σήμερον. μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἑορτὴν σᾶς ἐτηλεγράφησα: "Βεβαίως ὑπ' εὐθύνην του δὲν εἶναι ἀπὸ ἑορτῶν"! Τώρα ποὺ γράφω ταῦτα πιστεύω νὰ εἶναι τὰ χρήματα εἰς χεῖρας σας. περὶ δεκάτου ἔγινεν μεγάλη προσπάθεια νὰ εὑρεθῇ τὸ καλλίτερον πρόσωπον, εἶδον ὅλους τοὺς ὑπουργοὺς καὶ μοὶ ἔδωσαν τὸν λόγον. Ὁ κ. Τράκας κατέπιν τοῦ χθεσινοῦ ἐν τῇ "Ἑστίᾳ" δημοσιεύματος τοῦ καθ. Γρ. Κονδάρη δὲν δύναται νὰ εἶναι
μετὰ πλείστης φιλαδελφίας εὔχομαι πᾶν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον.

ἀσφ. † ὁ Καρυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας.

Υ.Γ. Ἔμαθον ὅτι τὸ Διάταγμα ἐστάλη εἰς τοὺς ὑπουργοὺς κατ' οἶκον πρὸς ὑπογραφήν. τὸ θέμα μοὶ εἶχεν ἀναγγείλει ὁ πρωθυπουργὸς χαίρω μάλιστα ὅτι τὸ ἔσχεσιν θὰ ἀνοίξῃ διότι ἐσημείωσε τὸ ζήτημα τῆς μπουρδῦς τί γίνεται; ἐπιθυμῶ νὰ μάθω.

Ἀθῆναι, ψυχικὸν τῇ 19-11-51

Τοῖς πανοσιολογιωτάτοις ἁγίοις ἐπιτρόποις τῆς Μ. Λαύρας

Βεβαιούμενος προηγουμένην μου, μετὰ μηνιαίαν παρέλευσιν χρόνου ἔρχομαι νὰ ἀναγγείλω λίαν εὐχαρίστως, ὅτι αἱ ἐπαγγελίαι μου ἐπὶ τοῦ Ἱμβρασιακοῦ ζητήματος δὲν ἦσαν κενοὶ λόγοι καὶ φιλολογία, ἐγένοντο ἤδη πραγματικότης. Πρέπει νὰ ὁμολογήσω, ὅτι καὶ ἡ λιπαρὴς ἐπιθεσις τοῦ πρώτου τῶν ἁγίων ἐπιτρόπων κ. Ἀμβροσίου, οὗ ἡ ἐπιμονὴ καὶ ὁ ὑπερβολικὸς ζῆλος εἰς τοῦτο εἶναι ἄνω προηγουμένου, καὶ ἡ παρουσία τοῦ ἀγαπητοῦμεν προηγουμένου κ. Νικάνδρου, ὅστις εἰς τὰς ἐπιμονὰς του ἀκολουθεῖ παρὰ πόδας τὸν Ἀμβρόσιον, πολὺ μὲ διεμψύχωσαν καὶ μὲ ὁδήγησαν εἰς τὸ ἔργον. Ἡ θεία πρόνοια πρεσβείαις τῆς Κυρίας εἰκονοκλύδου καὶ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἔφερε εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸν συμπατριώτην μου καὶ φίλον κ. Δημ. Ἀβέρωφ, ἄνδρα ὠλαβέστατον καὶ εὐσεβέστατον. Παρέλαβον τὸν προηγούμενον καὶ μετέβημεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. Μᾶς ὑπεδέχθη ἀμέσως καὶ συνεζητήσαμεν ἐπὶ ὥραν περίπου (πόσον δυσκολία εἶναι ἐν Ἀθήναις τὰ ἤθη καὶ ὑπουργοὶ τῶν

ἐξωτερικῶν καὶ νὰ τὸν ἀπασχολήσῃ τόσον δι' ἓν τοιοῦτον ζήτημα, γνωρίζων οἱ ἀγιορεῖται, οὔτινες καθηγηταὶ μένουν ἐδῶ καὶ δὲν δύνανται νὰ τὸν πληθύσουν) τὴν ἐπομένην ἔβλαβα τὸν φοιτητήν, ὃν οἱ προϊστάμενοι του εἶχον στείλῃ εἰς τὸ ἀρχεῖον μὲ τὸ σημείωμα: "Ἡ συνέλευσις δὲν θὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸ ζήτημα, διότι ὁ προϋπολογισμὸς δὲν ἐνέκρινε τὸ σχετικὸν κονδύλιον". Ἀφοῦ ἐμελέτησα τὸ ζήτημα μὲ φωνὴν καὶ μοὶ λέγω, ὅτι τὸ ὑποθέτουν ἀλλὰ κύριαν δυσκολίαν εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τόσου μεγάλου ποσοῦ, νὰ ὁμιλήσω εἰς τὰς συνελεύσεις, ὅπου εἰσηγοῦνται καὶ προτείνουν τὰ κονδύλια. Ἐπραξάμην τὸ πᾶν μετὰ τοῦ συνεταίρου καὶ ἀχωρίστου εἰς τὰς ἐνεργείας ἐπιτυχόντων καὶ ἤλπιζ: α') ὑποβιβασμὸν τῶν 60.000.000 καὶ β') τὴν ὑποχώρησιν νὰ καταβάλῃ ἡ συνέλευσις τὰ 35.000.000 καὶ ἡ ἱερὰ μονὴ τὰ 25.000.000. Τὸ σπουδαῖον εἶναι ἐπείσαμεν τὴν συνέλευσιν νὰ μὴ ἐγκαταλίψῃ τὸν ἀγῶνα, εἰς τὸν νέον προϋπολογισμὸν θὰ προσπαθήσω τὸν ἀπρίλιον νὰ τὰ πετύχωμεν καὶ τὰ 25 ἑκ. ἐὰν ἔχωμεν ἰσχύν. Τί νὰ σᾶς κάμω, ἂν ἀντὶ νὰ στείλητε τὸν φοιτητὴν εἰς τὸν κ. Τσάτσον, τὸν ἐστείλετε κατ' εὐθείαν εἰς ἐμέ, θὰ τὰ εἶχον πετύχει καὶ αὐτὰ εἰς τὸν τρέχοντα προϋπολογισμόν. Ὁ κ. Τσάτσος μοὶ ἀνέγνω γράμμα, ὅπερ ἴσως τὸ ἔχετε γράψει καὶ ζητεῖ δύο ἰατρεῖα ἀφοῦ εἶδεν ὅτι τὸ ζήτημα ἔφυγεν ἀπὸ τὰ χέρια του. Εἰς τὴν ἐπιτυχίαν μου ὁ ἀδελφός του μίαν στιγμὴν συνάντησε τὸν ὑπουργὸν καὶ συνέστησε τίποτε ἄλλο. Δὲν γνωρίζω ὑπὸ ποίαν ἀντίθεσιν καὶ δὲν ἔφερον ἀντίρρησιν ὅταν μοὶ ἀνεκοίνωσε τὸ αἴτημά του.

Ἐπὶ τούτοις μεταβαίνομεν ὑμᾶς ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοι ἀπὸ Κυρίου παντοκράτορος πάσης ἀγαθὸν καὶ σωτήριον.

† ὁ Φλωρινᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

Ἀθῆναι - Ψυχικόν 8 - 1 - 52. Εὐγενίῳ Μιχαηλίδῃ διευθυντῇ τοῦ "Σωτ. Φάρου" Εἰς Ἀλεξάνδρειαν.

Ἐλόγησε χωρὶς

Σπεύδων ἀπὸ πολλοῦ νὰ γράψω πρὸς ὑμᾶς. Μοὶ ἐδόθη ἀφορμὴ καὶ ἡ καλὴ εὐκαιρία ἐν τούτοις τοῦ γεγονότος: πρὸ ὀλίγου χρόνου ἠγόρασα ἐκ παλαιοπωλείου ἓν "Ἱερὰν μονὴν τοῦ ὁσίου Γεωργίου ἐν Παλαιᾷ Κοίρῃ, ἐξ ἧς τόμους φιλοσεχνηθέσαν ὑπὸ τοῦ Διακόνου Ἀλεξ. Σολομωνίδου. Ἀπωσθεὶς ἐφιλομάθησα αὐτοῦ καὶ ἐπεσκόπησα τὸν νῦν εἰς τὰ σποδοδεκτέρα μέρη οὐδὲν ἀφελήθην καὶ μόνον σήμερον ἐνέτυπωσεν μοὶ ἐπεποίησε τὸ ἀποσόρνεον τοῦ συγγραφέως καὶ τὰ πολλὰ σφάλματος καὶ δὴ τὸ ἐν τῷ προλόγῳ "ὅμερα λεπίδουλος" καὶ πολυπράγμων Σέπτας Ἡμῶν.... Χριστοφόρος ὁ Βʹ. (πῶς δὲν μετεχειρίσθησαν τοῦτο τὸ ὅπλον οἱ μεγαλώνυμοι ἐχθροί του;). Ἔγραψα τῷ ἐμῷ φίλῳ κ. Β. Μοσχονᾶ, ὅστις αὐτὴ πάσῃ διαφωτίσεως ἔβραψέ μοι, ὅτι ἀπέστειλε τὸ γράμμα μὲ πρὸς τὸν ἡρώμενον ἀραβόμαγγον, ὃν γνωρίζω ὡς ἀμορεύτης, καὶ ἐπειδὴ ἐνδιαφερόμην νὰ λύσω τὴν ἀπορίαν θὰ ἔλθῃ ἐν δευτέρῳ τὸ βιβλίον προχθὲς καὶ ἀνέγνω.

πεν εἰ Γ' εἰρωνεται, ὅτι "εἰς δημοσιεύματα .... ἐξεταζόμενα καὶ ἀναλυόμενα οὐδὲν εὑρίσκον νέον ἱστορικὸν στοιχεῖον" παρατηρήσεων, θαυμάσιος δὲ ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ συγγραφέως: "δὲν μορίζει ψυχολογικῶς τοῦ λεπτομερείας ἐνδεικτικὸν τοῦ ὀκνοῦντος τῶν ἐμῶν τὰς διαφόρους χριστ. μηνύσεις, ἀλλ' ἐδῶ διατί δὲν ἐρρίψατε κοντὰ τοῦ ἀρρητογράφου τὸ "πάρθιον βέλος", ὅτι ἀγνοεῖ τελείως καὶ τὴν ἱστορίαν; τέλος ἐνεκεντρίσθη ὁδηγεῖ ἔμαθον ἑαυτὸν εἰς τὴν λαμπροφωνογραφίαν σας, πῶς λύει πολλὰς αἰνίγματα καὶ ἀνέρχεται μέχρι τῶν ὀκταετηρίδων χρόνων τοῦ χριστιανισμοῦ. Βεβαίως δὲν δύναται νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἵδρυσις μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν αἰγίνῃ πέραν τοῦ Σ' αἰῶνος μ.χ. διότι ὡς γνωστὸν κατὰ τοῦτο ὁ πρῶτος αἰὼν καὶ σποραδικῶς ἐν αἰγίνῃ συναντῶμεν μονὰς ἐπ' ὀνόματι ἁγίων. Καὶ ἐχομεν ἀπὸ τοῦ ε', ἀλλ' οἱ μοναχοὶ ἦσαν αὐστηρότεροι. Παρατηρῶ εἰς τὰ παρατηρητικὰ καὶ ἡ μήνη ἐνδ Θεομήτορος δὲν εἶναι συνήθης. Ἐν τῇ προκειμένῃ ἐρεῖται ἐνέστιχον καὶ τὴν ἀναγραφὴν τοῦ παρ' ὑμῶν ἐπιπονθέντος Κασσιόπου – Εὐρετηρίου τοῦ ἐκλησιαστ. φάρου. Θὰ ἦμην εὐτυχὴς, ἐὰν ἠδυνάμην νὰ ἀγοράσω ἓν ἀντίτυπον καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ ἐξυπηρετήσητε εἰς τοῦτο. Ἐν τέλει ὑπομιμνήσκω τὴν συνέχειαν τῆς διὰ τὸ περιποιήσασαν βιβλίον τοῦ Φ. Ὀλγερ κρίσεως μου. εἶχεν ἀρχίσει καλῶς ἕως καιρὸς ἐπήγαινεν τὰ οἰκονομικά του περιοδικοῦ. Ἤδη λυθείσης τῆς ἑρμηνείας μετὰ τῆς Κοινότητος τελειωκῶς πλέον ὁ Μακαριώτατος ὑπεσχέθη μοι, ὅτι θὰ ἐξακολουθήσῃ κανονικῶς τὴν ἔκδοσιν ὁ "ἐκκλησ. Φάρος". ἀλλ' εἰσέτι καὶ σήμερον παρῆλθε τριμηνίας δὲν εἶδον τίποτε. Ὁ κ. Θ. Μοσχονᾶς εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ προσφερθῇ νὰ προωθήσῃ τὸ ζήτημα. ἄλλοι φαίνεται, ὅτι τὰ μὲν κανονιστικὰ ἐκανοποιήθησαν, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰ καμιστικὰ τοῦ ταμείου. λυποῦμαι πολὺ διὰ τὴν ἐπίσχεσιν τῆς ἐνδόσεως, ἥτις ἔνεκα διακόπτεται καὶ ἡ ἀξιόλογος καὶ πρωτότυπος δι' ἡμᾶς ὅλους ἐργασία πρὸς ἀναμόχλευσιν τῆς ἀρχαιοελληνικῆς φιλολογίας. εἴθε ἀνανεωρρήτως ὁμόνοια ἐδόθη εἰς τὴν γραμματείαν ἑαυτῶν. Οἱ Ἄραβες ὑπῆρξαν ἡ γέφυρα δι' ἧς ὑπερπόντιος διῆλθε καὶ διεδόθη εἴς τε τὸ Βυζάντιον καὶ κατόλιν εἰς τὰς Εὐρώπας ἡ ἑλληνικὴ σοφία. Ἤδη διὰ τῶν δημοσιευμάτων σας παρατηρῶ, ὅτι καὶ ἡ ἱστορία ἦτε ἔσω καὶ ἡ θύραθεν πολλὰ ὀφείλει εἰς τοὺς Ἄραβας· ἀλλὰ μορίζω καὶ ἐπισκοπῶ, ὅτι αἱ θετικαὶ ἐπιστῆμαι, αἵτινες εἶχον παραμεληθῇ ἐν τῇ πλατωνικῇ καὶ μόλις εἶχον ἀρχίσει νὰ θεραπευθῶσιν ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐποχῇ, εὗρον εἰς τοὺς Ἄραβας ὀπαδοὺς σκαπανεῖς. Ἐκτύπωσα τοὺς δύο ὁμιλίας τόμους καὶ ἤδη ἐκτυποῦται ὁ τρίτος διὰ τὴν βιβλιογραφίαν πρὸς συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τῶν ἐπιστημῶν καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ δύναμαι νὰ διακηρύξω, ὅτι οἱ Ἄραβες εἰς τοῦτο παρέσχοντο τὴν πρώτην θέσιν. Οἱ μὲν Ἕλληνες ἀφωσιώθησαν μᾶλλον εἰς τὴν θεολογίαν καὶ ἱστορίαν, ὀλιγώτερον εἰς τὴν φιλοσοφίαν, οἱ δὲ Ἄραβες ἐνεκολπώθησαν τὰς προσπαθείας τῶν Ἀλεξανδρινῶν διὰ τὴν ἔρευναν τὴν φιλοσοφικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν καὶ προσωδυπόησαν τὸ Βυζάντιον εἰς τοῦτο. Γνωρίζετε βεβαίως, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἰατροὶ ἐγνώσθησαν εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς ἀπὸ τῶν Ἀραβικῶν μεταφράσεων. Τὸ ἰατροσοφικὸν τοῦ Ἀχμὲτ, ὅπερ συνεστάθη καὶ ἐκτυπώθη ἐπὶ τοῦτου

πα. ἀνέκδοτον εἰσέτι, εἶναι ἐρωτικοπαιδιάς λογερική, ἥτις ἔχει βάσιν τὸν πόνον πολράτειν. τῷ 1919 εἰργαζόμην εἰς τοὺς κώδικας τῶν Μετεώρων. εἶχον χρονίαν ἐπιπεφυκυῖαν καὶ μέ τὴν ἔντασιν τῆς ἐργασίας ἐκολλήθησαν ἐξ αἰμάτων οἱ ὀφθαλμοί καὶ παρ' ὅλην τὴν χρῆσιν πολλῶν ἰαμάτων καὶ τελείαν ἀποχὴν οἴνου, ὅσους εἶναι ἀνόμασεν εἰς τοὺς προπόδας τῶν Μετεώρων τὸ καλὸν πρόωρον ἀνεπόχευσε. Τότε ἀνεκάλυψα τὸν θλχμέν, εἰς τὸν ὁποῖον εὗρον: "χαῖρε ὀξείας τῶν ὀφθαλμῶν φλεγμονάς ἀπραγεσποσία ἱπποτράπεζ". ἀμέσως κατέβασα εἰς τὴν τράπεζαν εἶπον πρὸς ἑπτὰ πλήξεν εἰς τὸν ἡγούμενον ν' ἀνεκκαυκεσεῖον τὸ ὕδωρ δι' ἀκράτου οἴνου. ἐπὶ δύο ἡμέρας ἀκολουθήσασ τὴν δίαιταν ἀνέν λάθη τελείως. Εἶναι ὁ καλὸν τοῦ similia similibus, contraria contrariis.
Εὐχόμενος τὸ νέον αἴσιον καὶ εὐτυχὲς ἔτος καὶ ἐκπλήρωσιν παντὸς καταθυμίου διαπελῶ διάπορος εὐχάνης.

† ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

Τί ἐσώθη ἐκεῖ ἐπὶ τῶν πόλων τοῦ ἄρεως, ἀπ' ἀκόμασε τὴν Σιβηρίαν ἐκβιτερίας ὁ ἱεράνυμος, ἀπὸ τὸ ἀπροσμέτρητον πλῆθος τῶν αἰχμαλωτικῶν μονῶν, ἃς ἀναπαύομεν εἰρηνικὰ πατερικαί; ~~

Ὄθωναι - Ψυχικόν τῇ 19-1-52
Τὸ νέον ἔτος αἴσιον καὶ εὐτυχές.

Μεγάλην χαρὰν μοὶ ἐπροξένησεν ἡ εἰς τὸ ἱεραστικὸν καὶ θεῖον ἀξίωμα εἴσοδόχή σας, ὅπερ ἔχω ἀκεράδαντον τὴν πεποίθησιν, ὅτι θὰ ἐκπήσητε ἀνεπιφράλως καὶ θὰ ἀφιερωθῆτε καὶ ἐφεξῆς πλουσιώτερον λόγον ψυχῆτε καὶ σώματι εἰς τὴν ὑπερτάτην ὑπηρεσίαν τοῦ θείου. Ἐδοκιμάσθητε ἀρκούντως εἰς τὰς δεινὰς τοῦ γένους τούτου βίου καὶ ἡ θερμὴ πίστις σας καὶ ἡ σεβασμία ὑπομονὴ ἐπεβράβευσαν εἰς ὑμᾶς τὸ θεῖον δώρημα κατὰ τὸ ψαλμικόν: "Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν".
Ἡ προπόνησις σας εἰς τὴν ἐν Ὄθῃ ἀσκησιν κατεπύθυνεν ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ ἀοιδίμου τοῦ πονυχασμοῦ Γρηγορίου Παλαμᾶ εἰς τὸν ἱδρυτὴν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς θεοσοφίας, Συμεὼν τὸν Νέον Θεολόγον, τοὺς δύο πόλους, περὶ οὓς κινεῖται ἡ ἀσκησις τῶν μεσαί τοῦ Ἰ. ἀσιάνα μυστικῶν καὶ νηπτικῶν πατέρων, συνεχισάντων τῆς ἀσιγκτικῆς ἀνεκκαθαρτικοῦ θεωρίας. Χαίρω ὑπερβαλλόντως εἰς τοῦτο, διότι ἀγιορείτης ἡράσθην ἐμφανίζεσαι δόκιμος ἀσκητὴς εἰς τῆς νηπτικῆς θεολογίας. Ἡ κατάσκαξις σας εἰς τὸν ὅμιλον διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ λεξικοῦ τῆς πατρολογίας μᾶς ἐχαροποίησεν ὅλους· διότι ἐκπήσατε τὸ δικαίωμα ν' ἀνεπροσωπεύσητε τὸν ὀρθόδοξον κλῆρον καὶ ἰδίως τὸν μοναχισμὸν τῆς ἀνατολῆς. Εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, ὅστις κατεπύθυνε πάλιν τὰς ἐπιμόνους σπουδάς σας καὶ τὰ διαβήματα πρὸς τὴν Ὀξφόρδην, τὸ κλεινὸν ἐπιστημονικὸν κέντρον τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς θεολογίας. Νῦν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ καλοῦ καὶ εὐδίου λιμένος θὰ πλώσητε πλησίον τὸ πέλαγος τῆς ἱερᾶς θεολογίας, πυξίδα ὀρθόδοξον,

εἰς χεῖρας προσοῦσες διὰ νὰ ἀπαρύψητε τοὺς σκοπέλους, καὶ ἀποβλέποντες πάν-
τοτε εἰς τὸν "ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν τῆς πίστεως Ἰησοῦν", ὅστις σήμερον τοσοῦ-
λοὺς ἐργάτας φωτείων ἐνισχύει, καὶ πράξεων εἰς χεῖρας τὸν στέφανον τῆς δόξης
ἀναμένει νὰ στεφανώσῃ καὶ τὸν πατέρα Βασίλειον, σκηπτοῦχον τοῦ ἀμπελῶνος ἐργά-
ται. Ἡ εὐγενὴς σύζυγός σας καὶ ἡ προσπάθεια νὰ διευκολυνθῆτε εἰς ἀπουσίαν
τῶν ἑλλήνων εἰς τὴν πρώτην εἰκόνα συνεδρίαν τῆς Παστρολογίας σᾶς καὶ τὸ θέμα (ὅπερ ἀνα-
μένομεν) ἐνδόμυχλίας σας ἐκαινοποίησε πάντας ἡμᾶς, οἵτινες ἠμπιστεύθημεν νὰ ἀ-
πολυτρώσωμεν τὴν ὑμετέραν παντοσυλλογότητα εἰς τῆς δυνῆς ἐξορίας. Ὁ κ. Ἀλέ
ξανδρος Βελλίνης εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ ἀναγνώσῃ τὸ πρὸς ἐμὲ γράμμα σας ὅπου
δεῖ. Μὲ λυπεῖ πολύ, διότι δὲν εὑρίσκεσαι ὁ Α' τόμος τοῦ σήμερον ναυαγολόγου τῶν χα-
ρογράφων εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτυπώσεως. Δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι θὰ ἐξακολουθήσητε
τὴν ἔρευνάν σας εἰς τὰς παλαιοπωλείας. Εὐκολώτερον ὅμως θὰ ἠδύνασθε νὰ μοι
στείλητε τὸν Β' τόμον τοῦ ἑλληνοαγγλικοῦ λεξικοῦ τοῦ Lindell-Scott, ὅπερ ἐξε
δόθη εἰς νέαν ἐκτύπωσιν τῷ 1925. Τὰ χρήματα διὰ τὴν πληρωμὴν θὰ λαμβάνη-
τε ἀπὸ τὸν φίλον μου κ. Ἐπ. Μεταξᾶν, οὗ τὴν διεύθυνσιν ἔχετε λάβει. Ἔρχε-
ται διὰ τὰ λουτρὰ καὶ συναντᾶται. Μοὶ εἶπεν ὅτι δὲν τὸν εἴδετε καὶ ἦτο παρά-
λειψις, διότι καὶ αὐτὸς καὶ ἡ κυρία του εἶναι εὐλαβεῖς καὶ πληροφόρησαν αὐτοί
ὑπεστήριξαν εἰς τὰ ἐλεγεῖα του τὸν μισεῖ Ἱλαρίωνα Μπασδέκαν. . . . .
Ὅλοι οἱ οἰκεῖοι σᾶς ἐνθυμοῦμαι διηνεκῶς ἰδίως ἡ κυρὰ οἰκονόμου, οἰκοδέσποινα δὲν
παρέρχεται ἡμέρα χωρὶς νὰ μὴ μνημονεύῃ τὸν ὀνόματός σας καὶ νὰ θαυμάζῃ τὴν
ἀγαθότητά σας. Φρονῶ, ὅτι πρέπει νὰ γράψητε καὶ εἰς τὸν κ. Βελλίνην.

Μετ' ἀδιαπτώτου φιλίας

Ἐν Χριστῷ διάπυρος εὐχέτης ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

Υ.Γ. Τὸ αἰώνιον ἀνθρωπάριόν σου εἶναι ἡ καρδιά μου καὶ χειρογράφουμαι. Ἔφθασε τὴν δωδε-
κάτην ὥραν. Ἐνεχώ ὁ ἐκδότης ἠγούμενος μοναχός, ἐκλαβηθεὶς προσεπάθησε νὰ περιλά-
βῃ τὴν πρόληψιν.

Ἀθῆναι - ψυχικόν τῇ 25-2-52

Ἀνδρὶ ἀξιολόγῳ, τῷ φίλῳ κ. Φραγκίσκῳ Halkin,

Ἀληθῶς συμπληροῦται ἤδη ὀκταετία ἀφ' ὅτου ἔγραψα καὶ εὐχαρίστουν ὑμᾶς διὰ
τὴν ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τοῦ Βόϊνον. Ἤδη αὖθις ἀποστέλλω ὑμῖν
πρὸς ἀριστον, ἐὰν ἔχητε τὴν καλωσύνην, τὸ νέον μου ἔργον: "Παναρχαία
ἱστορία" τομ. Α' καὶ παρ' ὅλα ταῦτα βλέπω, ὅτι δὲν μὲ λησμονεῖτε. λαμβάνω
καὶ διασήματα ἀνάγλυπτα ἕνα ἕκαστον εἶναι ἐνδιαφέρουσα, ἐκπρόσωπα
τῆς πολυσχιδοῦς φιλοπονίας σας. Ὁ ἀνταῦθα καλὸς βιβλιοπώλης Καυφφμάν,
ὅστις 3-4 φοράς τὸ ἔτος ἐπισκέπτεται τὸ Παρίσι καὶ προσκομίζει νέα βιβλί-
α. ἠγόρασα ἐνθένδε δύο καὶ ἠγόρασα τοῦ σοφοῦ ἀρμάνδου Delatte ἕνα
codex Atheniensis et alia, tome II καὶ les portulans grecs. Εἰς τὸ τρόπον μου,
ἐπιπλήξεως εἶδον καλὸν καὶ σοβαρὰ γλωσσάρια, ἅπερ ἀπὸ 40ετίας καὶ πλέον συγκεντρώ-

νω καὶ ἐπεξεργάζομαι πρὸς ἔκδοσιν, ὅπως ἀναφέρω εἰς καθε συγγραμμά μου σχετικὸν - καὶ ἔχω ἐν ἑκδόσει δέκαεδα τοιοῦτον - ἐξεπλάγην, ἀλλ' οὐδόλως ἐσκα νοχωρήθην διότι ἡ συνεδάσει τοῦ ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Χρυσάνθου ὁ νἱός αὐτοῦ μοσεύθη εἰς Ἄθω καὶ ἔλαβε καὶ τὰ γλωσσάρια ἅπερ ἀπὸ τοῦ 1910 εἶχον ἀντιγρα ψει φάρμ. ἐχάρην μάλιστα διότι καὶ ἐν εὐρώπῃ πλὴν 2-3 δὲν εἶχον τὴν εὐ καιρίαν νὰ ἀπαντήσω. ἀλλ' ἔχω καὶ ἓν πλῆθος ἀπὸ ἰδικά μου ἀνεκδοσίαστα κ Ἀθηνῶν, ἅπερ δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ λάμπρος καὶ ἀπὸ ἰδιωτικὰς καὶ μονα σεριακὰς βιβλιοθήκας. Ἐπίσης ὑπ' ὄψιν ἔχω καὶ πάνσεα καὶ ἐνδεδομένα ἅπερ πλὴν ἑνὸς ἠγόρασε ὁ κ. Delatte. Ἔχω χειρόγραφα καὶ ἀνεκάλυψα! ἀπορ πῶς δὲν διεφώνησε τὸν νἱὸν ὁ Χρύσανθος, ὅσες ὡς τολμᾷ φιλοξενηθεὶς παρ' ἐμ ἐν Ἄθῳ ἐπώρισε τὴν ἐργασίαν μου. Πρὸς βεβαίωσιν πόσον ἔχω ἀσχοληθῇ με τὸ τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς φιλολογίας ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς καὶ παρακαλῶ νὰ προσέχητε ἂν θέλῃ ν' ἀνακαλλάξωμεν μέ τόσους τόμους τῆς βιβλιογραφία μου τὰ ἑξῆς 4 βιβλία του: 1) Étude sur la magie grecque. 2) Anecdota Atheniensia τομ. I, 3) Catalogus cod. astrologorum X. Codices Atheniences 4) La tératomancie grecque, καὶ 5) τὸ Bekkeriana, recherches μ.κ.λ. διὰ τὸ ὁποῖον σᾶς ἔλλω κάτι "Διοσκουριδίσου μελέτας" μου. ὅπως βαίνει ἤδη εἶχεν ΙΙ τόμον τῆς βιβλιογραφίας, ὅσα ἔργα εὗρον ἐκεῖσε ἐμελέτησα καὶ τὸν συγχαίρω διότι ἠσχολήθη τόσον ἐπιτυχῶς εἰς φιλολογίαν τὴν ἑρμητικήν. Πιστεύω νὰ εὐδοκή σῃ ἡ ἀγιωσύνη καὶ μὲ ἀπάντησιν καὶ καὶ μὲ συγχώρησιν, διότι εἶμαι τόσον ἔνοχ νικός.

ὁ μητροπολίτης Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

Ἐν Ἀθήναις - ψυχικῷ τῇ 3-3-52

Ἀγαπητὲ πάτερ Ἀμβρόσιε,

Τὴν ἀπὸ 7 ἰαν. ἐπιστολήν ὑμῶν ἠδίως ἀνέγνων καὶ εὐχαριστῶ διὰ τοὺς ἐγκωμιαστικοὺς λόγους, οἵτινες ἰδίαν μοι παρασκευάζουσιν ὅτι προέρχονται παρ' ἀδελφοῦ μεθ' οὗ ἔζησα καὶ συνεργάσθην διὰ τὴν πρόοδον τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μετανοίας. Ταῦτα χρεωστοῦμαι χάριν τῆς ἱστορίας, ἀλλ' ἐγὼ δὲν πράττω τι μέγα, ὅταν ἐπιμελῶ τὸ πρὸς τὴν μονὴν καθήκόν μου καὶ τὸ χρέος, ὅπερ ὀφείλω εἰς αὐτήν. Ἐνημερωτέον, ὅτι ἤδωμεν εἶμαι ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐπιβατῶν Λαυριω ὁ ἅγιος θεὸς ἀπὸ 1898-3 ἀνεγνώσθην πρὸς αὐτὴν τὰ διαβήματά μου.

Ἤμην τότε πολὺ μικρὸς καὶ ἔπρεπε νὰ παρέλθουν 4-5 ἔτη καὶ νὰ γενέσθω ἐκ τοῦ ἁγίου ἀρ. ἡγούμενος παρὰ τῷ ἀειμνήστῳ μου, διὰ νὰ προβιβασθῶ ὡς ἱερεὺς ὑποταγμένος παρὰ τῷ ἀειμνήστῳ Γαβριὴλ τῷ Ἱμβριώτῃ. Τὸ μὲν πρῶτον, ὅτε παιδάριον ἐφοίτων κατὰ τὰς ἑορτὰς εἰς Λαύραν ἐπίτροποι ἦσαν ὁ προηγούμενος Νεόφυτος ὁ τοῦ πύργου (ὅπου νῦν ὁ μοναχὸς Διονύσιος. μάγιν προσπαθῶ νὰ ὑφηλώσω) καὶ ὁ γέροντάς μου. Τότε συνήντησα τὸν μεγαλόφθαλμον ἀρχιμανδρίτην Βενιαμὶν εἰς τὸν μεγάλη

θυραν, με συνεστησεν ὁ θυρωρὸς μου. Χαιρῆς, ὑπῆν "ἁγιε ἀρχιμανδρῖτα, εἶναι παραδεξῆς μου" (διότι ὁ ἀδελφός μου εἶχε κάμει ὑποταγητικὸς εἰς τὸν γέροντά του, τὸν προηγούμενον Νικόδημον) τότε ὁ μεγαλοπρεπὴς καὶ εὐφυὴς ἐκεῖνος Κῶος μοὶ ἀποτείνει λόγον: "παιδί μου, τί εἶσαι ἄνθρωπος ἢ μαλόγηρος"; ἐγὼ συνεφθὴς ὀλίγον ἀπήντησα: "εἶμαι ἄνθρωπος" καὶ ἐκεῖνος: "ὥστε οἱ μαλόγηροι δὲν εἶναι ἄνθρωποι"; Μάλιστα. "τότε πᾶρε μία πρίβα καὶ ἀνοίγει τὴν ταμπακιέραν του. ἐνοόμην ἐρυθρίασα καὶ ἔμεινα ζηρός. Τὸ δὲ δεύτερον πάλιν ἦτο ἐπίτροπος ὁ γέροντάς μου μετὰ τοῦ ἀρχιμάνδρου..... ἀρχίσως διὰ τὰ ἐν Κρήτῃ ἔγραψα πρὸ δύο ἑβδομάδων, ἀλλ' ἀπάντησιν δὲν ἔλαβον. Μόλις ἀπαντήσητε καὶ μοὶ στείλητε καὶ αὐτὴν ἐν εἴδει διαμαρτυρίας θὰ τεθῶ εἰς κίνησιν καὶ ἐπίσης μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ να ἀναστείλωμεν τὴν διαταφήν. Διὰ τὴν ἐμπρὸς ἦλθε καὶ μοὶ ὑπεσχέθη ὁ Γέρο-Ἰωαννίκιος καὶ τὰ ἐπανονίσαμεν. Διατί δὲν μοὶ ἔγραψε καὶ ὁ ἅγιος τῆς Κρήτης οἰκονόμος, ὅστις ἐσύχναζεν. ὅταν ἦτο ἐδῶ, καὶ τὸν ἐβοήθησα εἰς ὅτι ἠδυνάμην ρίψας εἰς λήθην τὸ παρελθόν.

Εἶμαι ὅμως συνεχωρημένος μὲ τὸν βιβλιοθηκάριον γέροντα παντελῶς ὅστις πέρυσι μοὶ ἔγραψεν ἐμπιστευτικὴν ἐπιστολήν, διότι δὲν μνημονεύω καὶ δὲν ἐξαίρω τὸ ἔργον του, ἐπὶ πλέον καὶ διότι δὲν ἐδημοσίευσα τὸν Κατάλογον τῶν ἐντύπων τῆς Βιβλιοθήκης, ὃν συνέταξεν. Τὸν εἶχε στείλει εἰς τὸν καθηγητὴν Ν. Βέην, ὅστις ἐπὶ δεκαετίαν περίπου αὐτὸν δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν δημοσιεύσῃ. Μοὶ ἔγραψε νὰ τὸν πάρω, ἔστειλα 4-5 φορὰς τὸν θεόδουλον, τὸν παρέλαβαν καὶ τοῦ ἔγραψα θὰ προσπαθήσω νὰ τὸν δημοσιεύσω, μοὶ τὸν ἐζήτησε, τοῦ τὸν ἔστειλα. Τότε μὲ παρεμπαίζει καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις μοὶ λέγει "ἀπὸ τὸν φθόνον σου δὲν τὸν δημοσιεύεις, εἶσαι ἐμπαθὴς, ἀπλήστος καὶ θέλεις μόνον σὺ νὰ ἀκούεσαι κ.τ.λ." ἔβαλα τὸν θεόδουλον καὶ τὸν ἀπήντησα, ὅτι ἔχει δίκαιον καὶ μὲ κατηγορῇ, διότι ἐγὼ δὲν ἔπαυσα νὰ εἰς ὅλα τὰ συγγράμματα νὰ τὸν ἀναφέρω καὶ τοῦ ὑπέβαλλα τὰς σελίδας καὶ ὅτι ἤθελε, νὰ παρακαλέσῃ ὁ γέροντας τὸν Ἐχεινὸν νὰ τὸν δημοσιεύσῃ εἰς τὴν "Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην", ἀπήντησε πάλιν ἰταμῶς καὶ ὅτι διὰ τὸν Ἐχεινὸν δὲν ἔχει ἀνάγκην αὐτὸς συνδίεται. Ἐν τοιούτοις ὁ κατάλογος δὲν ἐδημοσιεύετο, καὶ μόνον ὅταν ἐγὼ δέσποφα τὰ δημοσιεύσεις μου, τότε ὁ Ἐχεινὸς πρόσθεν εἰς τὴν δημοσίευσιν. Τί ἄλλο ἔπρεπε νὰ πράξω διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω; ὅτι δὲν ἔχω λόγια, ἀναφέρω πρόσωπα ἐκ τῶν ἐπιστολῶν, ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται, ὅτι μὲ τὸ παραπάνω μακρὰ τὸ καθῆκον πρὸς φιλόπονον ἀδελφόν, ἀπὸ 19-6-36 γράφει εἰς ἐμέ: "τὰ βιβλία σας ἐφθάσαν. Σᾶς εὐχαριστῶ θερμῶς... ~~καὶ σᾶς παρακαλῶ~~ ~~ἀδιαλείπτως ἀγαπητέ μου πατέρα ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φυλάττῃ~~ διὰ ὅσα καλὰ καὶ εὔφημα ἔγραψατε δι' ἐμέ εἰς τὸ βιβλίο σας....

μοί παρηχεῖτε ἠθικήν ὑποστήριξιν, ἀφοῦ ὁ ἰατρός οὐδέποτε ἐφ-
λογίσθη νά γράψῃ οὔτε λίγα περί ἐμοῦ καί τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ
ἐργασιῶν μου, καίπερ πρωτόπειρος τῷ ὄντι ἐν τῇ περί τοῦτο ὑπαιθρίᾳ. Μετ-
ὰ ἡμέρας γράφει: 29-7-36 " εἶναι ὀρθοτάτη ἡ γνώμη σας — περί τῆς ἐπι-
τυχεσθείσης παρ' ἐμοῦ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ἐργασίας τοῦθ' ὅπερ μετά
δυσκολίας τόν φθόνον καί τήν ἀντιπάθειαν... διό παρακαλῶ νά ἔχητε
τοῦτο πάντοτε ὑπ' ὄψιν καί νά ἀποφεύγητε ἐπιμελῶς πᾶν ὅτι δύναται
νά προκύψῃ τι ἐξ αὐτοῦ εἰς βάρος μου." Ἀλλ' ἐγώ θά ἔλαμνα πόνον
τό καθῆκόν μου, ἀλλά δέν μοί ἔστειλε τά ἐν τῷ μεγάλῳ δημοσιεύματι
περί τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Περί τοῦ διωκτικοῦ παθέους τί νά σᾶς εἴπω
ὅλα τά ἴδη τοῦ ἔγραφον δέν μοί ἀπήντησε ποτέ, ἔπειτα ἔβαλα τόν
θεόδουλον, δέν ἀπήντα, τοῦ ἔστειλα ἐπί τινα χρόνον ὀλίγα λεπτά μι-
γράφη διά τοῦ παντελήμονος δέν θέλει χρήματα. ἐπειδή ὁ χριμ
βλέπω ἐξαπορουμένη στίχω μέ ἀντίτιμον καμαίτρην, παγτό δίπλο, παν-
τελόνι, γιλέκο, μαντό φανέλλα, καί δυό φανέλλες, ἐάν δέν τοῦ μάσον
αὐτά ἡ φανέλλες νά τοῦς δώσω εἰς τόν ἀρβανίτην Κλήμην.
Σᾶς εὐχαριστῶ ὑπερβαλλόντως διά τό ἐνδιαφέρονσας ὑπέρ τοῦ πα
ραβλεφούμου καί ἐάν μέ ἀπαντήσῃ θά τοῦ γράψω ταυτιμά ὅπως πρ
Τόν ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς καί νά ὑπερτείνῃ τά δωμάτια. Θά τό
πάσχα θά ἔχῃ καί ἄλλα μαυρόρρια ροῦχα. Νά γράψῃ ὅτι χρειά
ζεται μέ ὅλο τό θάρρος, δέν γνωρίζω ὅτι εἰς τό σπίτι μου ἔχει μεγά-
τῶν ἄλλων τήν πρώτην γειτνίαν θέσιν καί ὅλα τά δικαιώματα.
Δέν τόν ἐπάλεσα νά ἔρθῃ καί ἐδῶ νά ἀλλάξῃ τόν ἀέρα καί νά
καθίσῃ ὅσον καιρόν θέλει, νά μοί κάμνῃ συντροφίαν;
Ἐπί τούτοις εὐχόμενος καλήν ἑβδομαδιαίαν διατελῶ
ὑμᾶς ἰδιαν φιλαδέλφως
ƒ ὁ Καρυτσάς Εὐάγγελος Φουρίγας.

Ἀθῆναι_ψυχικόν, ὁδός Ἑλικῶνος 5, 1952
Εἰς Βρυξέλλας τῷ Pierre Demont

Ἀγαπητέ φίλε πάτερ Πέτρε,

Πρό ἰσχνείας εὐρισκόμενος εἰς Κορυσσάν εἶχον λάβει ἐπιστολήν σας, δι'
ἧς μετέπεσες πρός ἔκδοσιν τοῦ "Ἄθωνα", μου δηλ. τήν ἱστορίαν τοῦ μοναχι-
κοῦ βίου καί τοῦ πολιτεύματος ἐν ἁγίῳ Ὄρει ἧς περίληψις ἐδημοσιεύθη εἰς τήν
θρησκευτικήν καί χριστιανικήν ἐγκυκλοπαίδειαν, τόμ. Α' 1936, ἐν λ. "Ἄθως", α-
πήντησα τότε καί ἐπόμενον δέν ἔλαβον. Δέν λαμβάνω δέ οὔτε τό "Ἰσσεπι-
κον", διά νά στέλλεται καί σᾶς παρακολουθῶ. Ποτέ ὁ ἅγιος Θεός ὑπέρ τοῦ
θελήματος τοῦ ὁποίου ἐργάζεσθε διά τήν σωτηρίαν τῶν ἐκλεκτῶν ἐκείνου, νά
σᾶς διατηρῇ ἐν ὑγείᾳ πάντοτε. Διό νά ἐπαναλάβω λοιπόν καί παλαίσμα

σχέσεις ἀποστέλλω τὴν "Πατριαρχικὴν Ἱστορίαν" μου νὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ λάβητε μίαν καλὴν κρίσιν εἰς τὸ περιοδικόν. Διὰ τοῦτο δὲν ἀμφιταλαντεύθην καὶ ἐγὼ ἀλλὰ διὰ καλῆς ἢ ἐσφαλμένης μου ἐπιλογῆς δύο ἐπιλογῶν, δὲν ἐπέφερα τοιαύτην εἴδησιν καὶ οὐδεμίαν πρᾶξιν ἐπὶ μέρους ἐπιλογῆς. Καὶ ἡμεῖς ἡ Καθολικὴ διετηρήσαμεν τὴν ἀρχικὴν ἑνότητα, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ ἡμετέρα ὀρθοδοξία ἔπαθε διὰ τῆς αὐτοκεφαλίας διασπάσεις καὶ πανσεπτεμβριακὴν θέλετε νὰ ἐνωθῶμεν, τῆς αὐτοκολήτου ἐπιλογῆς οὔσης διηρημένης; Ἡμεῖς ἐν ἄθω διετηρήσαμεν (καὶ χάριτι θεία ἐλπίζω νὰ διατηρήσωμεν) ἐπὶ 1000 ἑκατονταετηρίδας τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν διοικητικὴν ἑνότητα (ὡς ἀποδέξεσθε καὶ ἠθέλομεν νὰ γράψωμεν παράδειγμα εἰς ὅλους ὁ ἀρραγιασμὸς οὗτος). Ἐπιθυμῶ, ἐπειδὴ συμπίπτομεν εἰς τοιαύτας ἱεροπρεπεῖς συμπτώσεις, νὰ παρακολουθήσω τὰ περιοδικά σας καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ ἐγγράψητε συνδρομητήν. Ἀλλ' ἔχω αἰάγμην καὶ τῶν προηγουμένων τόμων. Τῷ 1936 εἴχετε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην καὶ μοὶ ἀπεστείλατε ἑκατὸν τοιαύτας ἑξῆς τόμους. I, 1926 σ. 428, II 1927, σ. 511. V, 1928 σ. 591 καὶ τοῦ IX, 1932, τὸ 1ον σ. 128. Παρακολουθῶ ἕκτοτε εὐρὼν καὶ κρίσιν ταύτην τὸ 2ον τοῦ XIX, 1946 σ. 129-240, καὶ τὸ 2ον τοῦ XX, 1947 σ. 137-248. Τώρα καὶ μου συμπληρώσατε αὐτὰ μέχρι σήμερον. Τὸ αἰνέτιμόν δύναμαι νὰ σᾶς ἐρωτήσω ἢ εἰς χρῆμα ἢ εἰς πολλαπλᾶ ἐτήσια περιοδικά, ἐχετόμους διαθεσίμους εἰς τὸν πρῶτον μάλιστα τῆς "Ἐπιλογικῆς Ἀληθείας", τοῦ ἑρμουπολιτικοῦ, καὶ τῆς "Ἀναπλάσεως", τῆς "Νέας Ζωῆς" τοῦ "Ἐπιλ. Φάρου τοῦ "Ἑλληνορωμαϊκοῦ", καὶ "Ν. Ἑλληνορωμαϊκοῦ" τοῦ Ἑλλην. Συλλόγου Κ|πόλεως", καὶ τοῦ "Byz. Zeitschr.", "Θρακικῶν καὶ "Θρακ. Ἐπετηρίδος", "Ἱστορικ. Χρονικῶν", καὶ τῆς Ἐφημερίδος τῶν Φιλομαθῶν", κ.τ.λ.
Ἐπὶ τούτοις, ὅπως αἱ χεῖραι τοῦ "Σίρτητου" προσπάθειαι σε σφιγγῶσιν ὑπὸ πλήρους ἐπιχαΐας, εὐχόμενος ἀπὸ μέσης ψυχῆς διαπεμπω

Ὁ Κορυτσᾶς Μητροπολίτης
Εὐλόγιος Κουρίλας

Τῷ ἀρχιγραμματεῖ κ. Παρθενίῳ τοῦ πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας προσβάλλοντες μ
16 ζυπήρεατα μανονικὰ κατ' ἐντολὴν τοῦ Μακαριωτάτου ὑφ' ἡμῶν.

Ἀθῆναι, ψυχικὸν τῇ 8-4-1952

Ἀγαπητέ μοι ἅγιε ἀρχιμανδρίτα,

... μόλις ἔλαβον τὴν αἰτό ἐξ παρισθόντος ἐπιστολήν, καὶ τοι ἐπιγμένος ν' ἀναχωρήσω διὰ τὸ ἅγιον ὄρος, σπεύδω νὰ ἀπαντήσω.
Καὶ εἰς μὲν τὰ 3 πρῶτα ἐρωτήματα δὲν πρέπει νὰ μουρμούρωμεν τὸν Μακαριώτατον, διότι γνωρίζω αὐτὸς ὁ τρίβων καὶ ἔμπειρότατος τῶν ἱερῶν κανόνων, ὅτι ὁ οὕτω φρόνιμος ἀρχιερεὺς δὲν εἶναι εἰς τόπον.
Πῶς δύναται νὰ ἀπουσιάζῃ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἀδείας πατριαρχικῆς καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ζητῇ ἀποδεκτὸς ἀμμάχου ὡς ἀρχιερεύς ἀποδημῶν, ἐὰν δὲν παρουσιάσῃ τὸ "κανονικὸν γράμμα"; οὔτε δὲ δύναται νὰ ὑποβάλῃ εἰς αὐτὸν προθεσμίαν τῆς ἀπουσίας (περὶ τούτου προβλέπ

καὶ οἱ "τῶν Κανονισμοὶ τῶν Πατριαρχείων" περὶ σχηματισμοῦ τῆς
ἁ. Συνόδου, ἀφ. Δ', σ. 28. καὶ αἰσιγκρότερον ἐν τοῖς διαταγεῖσι τῆς ὁλ-
λαδικῆς ἐπιμηδίας "Συλλογὴ τῶν ἱερωμένων." ὑπὸ ἐπ. Γιαννοπούλου,
σ. 162, καὶ 165, πρβλ καὶ ἀνθίμου εἰδικοῦ ἀρχιμανδρίτου, Ἡ διοίκησις
τῆς ἐπιμηδίας, Ἀθῆναι 1926, σ. 114). ὁ ἁγιώτατος παρατηρεῖ εἰς τὸν
ἀποστολ. κανόνα, ὅστις διατυποῖ: "τοὺς ἐπισκόπους ἑκάστου ἔθνους
εἰδέναι χρὴ τὸν ἐν αὐτοῖς πρῶτον καὶ ἡγεῖσθαι αὐτὸν ὡς κεφαλὴν
καὶ μηδὲν τι πράττειν περιττὸν ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης, μόνα δὲ
πράττειν ἕκαστον, ὅσα τῇ αὐτοῦ παροικίᾳ ἐπιβάλλει" περὶ τῶν
ἀθετούντων τὸν κανόνα ὥρισεν ἡ 67 ἀπαρὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ: "...
εἶτα ἀπολυφθῇ ὁ... ἐπίσκοπος τῆς ἐπιμηδίας τῆς αὐτοῦ πλείονα
χρόνον μηδεμίαν αὐτῷ στηρίσθαι δυνάμιν ἐκ τῆς χώρας....
πρόδηλον ὄν, ὡς εἰ ποθὲν χρόνου ἀπολυφθῇ, τὰ ὑβρισμένα παρ' ἡμῶν ἐκ
αὐτοῦ γεγενημένα πράγματα" (πρβλ. Α. Μαΐτου, Ἀθῆναι 1898, σ. 179).
Εἰς τὸ δ', οὔτε εἶναι δυνατὸν τὸ σύνολον ὁ τοιοῦτος ἀρχιερεὺς εἰς
τὸ ἅγιον ὄρος, πολλῷ μᾶλλον νὰ μονοβιάσῃ, ἐὰν δὲν παρουσιάσῃ
τὰ "κανονικὰ γράμματα", ἔστω καὶ ἐὰν εἶναι γνήσιος.
Εἰς τὸ ε', κατὰ τοὺς χρόνους μας οἱ ἀρχιερεῖς μονοβιάζονται πάντοτε
συνοδικῶς τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου, εἰς ὃν πνευματικῶς ὑπάγεται τὸ
ἅγιον ὄρος καὶ παραμένουσιν ἐντὸς τῆς μονῆς σιγῶντες εἰς τὰ "τα
θέσματα". Ἐὰν ἐξαρτήματα θεωροῦνται ἀδελφοὶ ἐν ἔσῳ μένουσιν εἰ
τὸν τύπον, ὅταν ἀναχωρήσωσι δὲν θεωροῦνται, ἐπομένως δὲν δύνανται νὰ
ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν καὶ πάλιν νὰ ἐπανέλθῃ.
Εἰς τὸ ιδ', Σιγῶσι οἱ ἀρχιερεῖς τῆς ἑλλάδος ἐπισκεπτόμενοι τὸν
ἁγ. ἀριθμοῦνται νὰ ἐπανέλθωσιν ἐν ἐσχάτῳ γήρατι καὶ "θάψουσι
μεγαλοπρεπῶς" εἰς τινα τῶν μονῶν, ὑποσχόμενοι ὅτι θέλουσι γεράσει
καὶ τὸν βίον, εἶναι ἔθος χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ τοιοῦτον γεγραμμένον.
Τὸ τοιοῦτον πράττει ἐμφόβως χωρὶς νὰ ἔχῃ ἔγκρισιν τῆς Συνόδου,
οὔτε ἡ μονὴ τὴν δέχεται, καὶ ἂν θέλῃ ἀλληλογραφεῖ μὲ τὴν μονήν.
Εἰς τὸ ιε', οἱ μοναχοὶ ἁγιορεῖται ἔχουσιν ἀπεριόριστον ἐλευθερίαν
πρὸς τὸ ἀριθμητικὸν ἄξιωμα καὶ δὲν ἀπαιτοῦσιν ἄλλο, εἰμὴ
νὰ λειτουργῇ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ νὰ τοὺς εὐλογῇ εἰς τὰς θρησκευ-
τικὰς καὶ δεσποτικὰς ἑορτὰς καὶ τὰ πανηγύρια. Συνήθως οἱ
ἀρχιερεῖς ἀφιεροῦσι τὰ ἱερὰ ἄμφια καὶ τὰ βιβλία των.
Εἰς τὸ 15', οἱ ἐπίσκοποι εἶναι καὶ μοναχοὶ κατὰ τὸν θ/νίκην
ἐκφώνησιν: "ἡ τοῦ Χριστοῦ ἐπιμηδία τοὺς πλησίον τῶν εἰς
ἐπισκοπὴν ἀφορίζων ἔρχει τῷ θείῳ σχήματι τούτῳ μεταπο-
μένους πρέσβυν οὕτως ἐπισκόπους καθιστᾷ, τὰ μέγιστα καὶ
ἄριστα τῶν ἀρίστων τῷ παναρίστῳ ἐμφανίζομεν τῷ ἱερῷ σχήματι"
(

(σ. 186, 25, ἔτ. 1683) "Ητο δὲ ἡ μουρὰ ἐπιβεβλημένη, "καὶ ἴδοις ἂν τινας ἐκ τοῦ μοσφιλιοῦ βίου πρὸς ἱεραρχίαν ἀναφορίνους καὶ τοῦτο δὴ παρὰ τῆς ἐκκλησίας, τὸ τῶν μοναχῶν πρόσωπον ἔνδυμα ἐκδύεσθαι" (σ. 173, 36) ἀλλ' ἡ τάξις αὕτη δὲν ἐτηρεῖτο πάντοτε, ὅπως καὶ νῦν συμβαίνει καὶ πολλοὶ ἀρχιερεῖς παραιτούμενοι τῆς ἐπαρχίας προσήρχοντο καὶ ἐλάμβανον τὸ ἀρχιερατικὸν σχῆμα καὶ νοβιάζοντες καὶ ἠρίθμουν τότε τὸ ῥητόν, εἰς ἠδύναντο οὗτοι μοναχοὶ ἐκ τῶν ἱστόρων γνώμονες καὶ λειτουργοὶ ὡς ἀρχιερεῖς ὅπερ ἔλυσεν ἡ Σύνοδος τῆς ἁγ. Σοφίας: "ὥρισεν, ἵνα εἴτις ἐπίσκοπος ἢ ἄλλος τις τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος πρὸς τὸ μοναδικὸν θελήσῃ καὶ τὸν τῆς διανοίας τόπον ἀναπληρώσει, μηκέτι τούτων τῆς ἀρχιερατικῆς ἀντιποιεῖσθαι ἀξίας ἀλλ' οὐδὲ τῶν μοναχῶν ὑποταγῆς λόγον ἐπέχουσι καὶ μαθητείας, ἀλλ' οὐχὶ διδασκαλίας ἢ προεδρίας." (βλ. καὶ τὸν ἐν σ. 210 σημ. τοῦ πυδαλίου, β', ἔκδ.) ὁ ἰωάννης οὗτος ἐθεωρήθη τόσον σπουδαῖος, ὥστε ἐπανεμνήσθη ἐν τῇ Ἡχοκοσμ. συνόδῳ, τῇ συγκληθείσῃ ἐπὶ φωτίου (φωτίου... τὸ περὶ τοῦ τάφου τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κ.τ.λ." ὑπὸ Α. παπαδ. κεραμέως, Π/πολις 1892, σ. 170). Κατὰ ταῦτα οἱ οὕτως λεγόμενοι μοναδικοὶ ἀρχιερεῖς δὲν δύνανται νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας των ὡς ἐπεστρέφοντο οἱ ἀρχιερ. ἀξιώματος. φαίνεται πάσχα

+ ὁ Καρυτσᾶς εἶχε ὄγιος Κουρίτας.

ἀπὸ τὴν εἰκόνα παρωκάνω τοῦ ἁγίου ἀρχιπραμμένα ἀναμνήσεων τὴν πολλὰ ἐποσχεθέσαν ἀποστολὴν τῆς ἱστορίας Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας. πιστεύω νὰ μὴ θὰ ἐσχάτων ἄλλην φοράν.

Εἰς τὴν Συνάξιν τῆς ἁγίας Ἄννης ἔμος καὶ ἐτελεύτησεν τὸν βίον ὁ πρ. Μεσηνῶν Θεοσίθεος περὶ τὸ 1900 ὅστις καρπὸς μοναχὸς ἔπαυσεν ἱερουργῶν-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἱερᾷ Μονῇ Μεγίστης Λαύρας τῇ Παρασκευῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

Τέκνον θεόδουλε ψυχία οἰκονόμος ψ πατὰ σαρκικὴν μητέρα οἰκογένειαν

Русская
Пустын. Келлейная обитель
св. священномученика
ИГНАТІЯ БОГОНОСЦА
на Аѳонѣ
_____ дня 190 г.

Χριστὸς ἀνέστη.

Ὁ ἅγιος θεός μὲ ἐδυνάμωσε ψ ἀνεβαλόθηκεν ὡς μίαν ὥραν μὲ τὸν καλίτερον καιρόν ἔφθασα εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου εἶδα τὸν Μητροπολίτην ψ στρατιώτην, ὅλης εὐχῆς μᾶς παρεχώρησεν ὥραίον αὐτοκίνητον ψ σήμερον μεσημβρίαν ἦλθε Δευτέρας ἀπεχωρήσαμεν. Εἰς Ἅγ. Βλασ. μέλη) ἀπεκοιμήθημεν σύνιγγα τὸν Ἅγιον Σαμαρᾶν, ὅπου μείνομεν εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον Ρίτς, ὅπου ἔμενε παλαιὸν ὁ κ. Βελίσσης, ἐκεῖ ἤθελεν ὁ Γάκης ἀναμένει ἀκόμη ἡμέρα τὴν ἡμέρα ψ σ' αὐτὸ δὲν μὲ συνώδευσε, ψ καλὰ σᾶς εἶδε ἤθελε δίκιο εἰς τὰ δώματα. Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μείνῃ ... εἰς τὴν Μητρόπολιν συνήντησα ψ τὸν λοχαγόν. Ἐφθάσαμεν διὰ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους Χαλκιδόντα εἰς ἀρναίαν (Πλαγιόβουνο) εἶδας ζήμια. Ἐπαθήσαμεν ψ ἐφάγομεν σύνταξιν σύφατο. Ἔμαθη οἱ καλοὶ μου φίλοι τοῦ ὄρους. Ἀλλὰ φόβος ἔπεσεν μου φαίνεται ζεστὰ μία δεσποινὶς 15 ἐτῶν ψ χειροτέχνις λέγουσα, Σεβασμιώτατε, εἶμαι ἀνύμφη

Υ.Γ. Εἰς τὴν Καλύβην παραγγέλω νὰ μὴ ἀδημονῇ διότι διαταράσσω χαρτοφόρα, διὰ νὰ προλάβῃ νὰ ὑπάγῃ νὰ πάρῃ τὰ φροντιστήρια εἰς τὸ Ρίσιον. Ἤθελε τηλεγραφήσει ὅτι τὰ μαθήματα ἐτελείωσαν

Ἀγαπητέ θεόδουλε χριστὸς ἀνέστη.
εἶμαι πολλὰ τὸ αὐτὸ ἐνδυμοῦμαι διὰ ἡμᾶς μὴ μὲ παρεξηγεῖς ὅτι δὲν σὲ γράφω διότι ἐγὼ ἀπομόνωσα σχεδὸν ὅλους γράφουν. Τὰς ἐπιστολάς ἔλαβον παλαιὰς καὶ τὰ σταλέντα δῶρα καὶ σὰς εὐχαριστῶ πολύ. Ὁ Γεροντάκης εἶναι πολὺ ἐδῶ εἶναι πολὺ ἐδεξιώθημεν μὲ ἐν δοκίμιον ὅλοι ἡ ὥρα λίγες. Διὰς ἀποκάμομαι ἐξ ὅλης καρδίας ὁ θ καὶ σὰς εὐχόμαι τὴν ὑγείαν τὰ δέντρα εἰς ἀγαπητὸν πανεπιστήμιο Σμυρνέα. ὅπ

Παΐσιος Μοναχὸς Λαυριώτης

Ἐν τῇ Ἱ.Μονῇ Μεγ.Λαύρᾳ τῇ 26/4/52

Τήν ὑμετέραν Πανοσιολογιότητα ὡς ἥδιστα προσαγορεύω σύν τῷ Χριστός ἀνέστη.

Χάριν προσωπικῆς συνεννοήσεως ἀνῆλθον εἰς Καρεάς.Δι'ἐμέ ἡ πορεία αὕτη & ἕνεκα γήρατος & ἕνεκα τῆς παραταθείσης γρίπης ὑπῆρξε λίαν κοπιώδης & ἐπικίνδυνος,διότι ἀφότου ἤμην ἀντιπρόσωπος οὐδεμία διόρθωσις ἐγένετο εἰς τήν τραχεῖαν αὐτήν ἀπό Λαύρας εἰς Καρεάς ὁδόν,εἰς ἣν προσετέθησαν & τά καφάλια.Παρέμεινα ἐπί διήμερον & μόνον ποῦ ἐπεκοινώνησα μετά τινων ἐκτάκτων &ε & τακτικῶν.Τό πληρεξούσιον διά τήν ὑποστήριξιν τῶν Μετοχίων δέν περιῆλθεν εἰς χεῖράς μου εἰσέτι,ἀλλά δέον νά γένηται γνωστόν δι'ἐπισήμου ἐγγράφου πρός τε τό Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν & τῆς Γεωργίας,ὅπως & εἰς τήν Ἀρχιεπισκοπήν.Τό ζήτημα μέχρι τῆς Μ.Δευτέρας, ὅτ'ἀνεχώρησα,εἶχε φθάσει διά τῶν ἐνεργειῶν μου,αἵτινες μεγάλως ἐνισχύθησαν ἀπό τε τόν Διοικητήν & τήν Πατριαρχικήν ἐξαρχίαν,εἰς τό ἐξῆς σημεῖον. Ὁ Ὑπουργός τῆς Γεωργίας,ὅστις μόλις ἐπανῆλθεν ἐκ Παρισίων ἀντικρυσεν ἐμέ εἰς τό γραφεῖόν του τό Σάββατον τοῦ Λαζάρου,ἐπείσθη κατά τό Ὑπουργικόν συμβούλιον,ὅπερ ἐγένετο αὐθημερόν,ν'ἀποσύρῃ τό ζήτημα τῶν ἁγιορειτικῶν μετοχίων,εἰπών ὅτι δεῖται βαθείας μελέτης (βλ."Βῆμα" τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων)Εἰς τοῦτο συνετέλεσε πολύ & τό γράμμα τῆς Α.Μεγαλειότητος & ἡ ἔνστασις τῆς ἐξαρχίας,ὅτι ἄν ἀπαλλοτριωθῶσι τά μετόχια τῶν προνομιούχων Μονῶν,δίδοται σοβαρόν ἐπιχείρημα εἴς τε τήν Παλαιστινιακήν κυβέρνησιν ὡς & τήν Αἰγυπτιακήν νά προβῶσιν εἰς τό ἴδιον πραξικόπημα,ἐλλείψει πάσης συμβάσεως & ἰδιαιτέρας μετά τοῦ Κράτους συμφωνίας πρός κατοχύρωσιν τοῦ ἀναπαλλοτριώτου ἠναγκάσθην ν'ἀντιτάξω πρός τόν ὑπουργόν,ἀφοῦ ἐννοεῖται εἶχον προδιαθέσει τούς ἁρμοδίους διευθυντάς τῶν Ὑπουργείων Γεωργίας & Οἰκονομικῶν,οἵτινες μετά τῶν δύο ἀρχιερέων ἀποτελοῦσι τήν ἐπιτροπήν,τό ἐξῆς ἐπιχείρημα εἰς τήν ἔνστασιν,ὅτι ὁ Καταστ.Χάρτης μόνον τήν χερσόνησον τοῦ ἁγ. Ὄρους (ἄρθ.2 τοῦ ψηφίσματος), ὅτι & μόνον τό δικαίωμα τῆς ἐπί 25ετίαν χρησικτησίας μᾶς ἐξασφαλίζει κατά πάσης κρατικῆς ἐπεμβάσεως εἰς τά μετόχια ταῦτα.

Κληθέντες ἐπί παρουσίᾳ μου οἱ διευθυνταί διεπίστωσαν,ὅτι οὐδέποτε τά Ὑπόργεῖα κατά τό διάστημα τοῦτο ἐπενέβησαν εἰς τά ὑπό συζήτησιν μετόχια.Τώρα ἀκούω,ὅτι ἔληξε τό ζήτημα,ὅπερ ὅμως δέν πιστεύω,ἐφόσον δέν ἐτηλεγράφησεν ὁ Διοικητής. Ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀφῆκα εἰς τόν ἡμέτερον ἀντιπρόσωπον προηγ.Νικανδρον τό κυκλοφορούν βιβλίον μου "Πατριαρχική Ἱστορία",ἐφ'ᾗ ἔπαινοι δαψιλεῖς Πατριαρχῶν,καθηγητῶν Πανεπιστημίων,& ἄλλων ἐπισημοτήτων μοί ἀπενεμήθησαν,ὡς βλέπετε ἐν τοῖς προλεγομένοις τά [illegible] σης τάξεως διανοουμένων (θά ἴδητε & τάς ἐν τῷ ἡμερησίῳ & περιοδικῷ τύπῳ δημοσιευθείσας πάνυ εὐμενεῖς κρίσεις).Εἰς ὅλα ταῦτα ἐξαίρεται ὅτι ὁ συγγραφεύς ὡς ἁγιορείτης ὑπερασπίζει δι'ὅλων τῶν δυνάμεων τό ἅγιον Ὄρος & δή τό ἀναπαλλοτρίωτον τῶν Μοναστηριακῶν κτημάτων(βλ.τό Β'κεφ. σ.56-111 & ἀλλαχοῦ). Ἐκ τῶν 50 μεγάλων μου συγγραφῶν ὧν τινες ἀποτελοῦσι τόμον ἐξ 800 σελίδων & ἃς ἐδημοσίευσα ἰδίαις δαπάναις,περί τάς δύο δεκάδες ἀναφέρονται εἰς τήν ἁγιορειτικήν ἱστορίαν. Ἐκ πασῶν τούτων τῶν συγγραφῶν οὐδεμίαν ἀπέστειλα εἰς τό ἅγ."Ορος,πλήν τῆς ἱστορίας τοῦ ἀσκητισμοῦ,διότι δέν ἠθέλησα νά ἐπιβαρύνω τάς Μονάς,ἀναγκάζομαι νά στείλω μόνον τήν "Πατριαρχικήν ἱστορίαν" μόνον & μόνον διά τό ζήτημα τῶν ἀπαλλοτριώσεων,ὅπερ ἐξαντλῶ ἀπό τε ἱστορικῆς & νομοκανονικῆς ἀπόψεως & παρέχω ἀσφαλῆ & ἀδιάσειστα ἐπιχειρήματα εἰς τούς θέλοντας νά ὑπεραμυνθῶσιν.Τούτων ἀποκορύφωσις εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Μουσοτραφοῦς ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης,τοῦ γνωστοῦ ὁμηρευστοῦ Εὐσταθίου(βλ.Προλ.σ.12) ὅστις δίδει τήν χριστιανικήν βολήν εἰς τούς προσπαθοῦντας νά διαρπάσωσι τάς Μοναστηρ.κτήσεις. Ἡ γνώμη τοῦ διασήμου τούτου ἱεράρχου,ὅστις μάλιστα δέν ἦτο καθόλου φίλος τῶν μοναχῶν,εἶναι ὀγκόλιθος....."

Διά τήν ἐκτύπωσιν τοῦ βιβλίου τούτου ἐκοπίασα πολύ & κατηνάλωσα ἐκ τοῦ ὑστερήματος.Διό & μόνον 200 ἀντίτυπα ἐξετυπώθησαν(ἅπερ σχεδόν

./.

σας, εἰ μὴ χάρη τοῦ Σπύρου κοιμᾶται"! ἦταν ἡ μία τελευταία τῶν Γρηγορίων τῶν
δανεικῶν. Ἐφορτώθημεν τὴ ἡμέρα τὴ Σταυρώσιμη εἰς μετακλῆσι τοῦ [illegible]
ιον. Μᾶς ἀνεβίβασεν, ἔκλεισε τὴν πόρτα τοῦ τροχοῦ καὶ [illegible]
ος λέγει μας "ἤσεμε νὰ πάμε εἰς Ἀθήνας νὰ σοῦ κάμουμε χάρη, νὰ τὴν [illegible]
σπήλιον εἶναι τὰ γράμματα"! Καλά, τὸν εἴπαμε, ἀλλὰ ἡμεῖς, ἀφοῦ ἐμάθαμεν
ἐχωρίσαμεν βόρτα εἰς τὰς ἁγίας τὰς ἐκκλησίας, ἐπροσκυνήσαμεν
τὴν Παναγίαν τὴν Σουμελᾶ, τὴν Μεγάλην Παναγίαν ἔχει ξενιτεύσει ἀπὸ ἐκεῖ, ἀλλὰ
μέσα ἔχει τὰ καλύτερα. Πράγματι οὔτε εἰς τὴν Ὄλυμπον ἐπεβιβάσθημεν τόσα
πολλά. Τὸ ὡρολόϊ ἐπεβεβαιώθημεν εἰς βενζίναν διὰ τὸ βαπόρι, ἔκλεισε ὥρα
τὴν ἡμέραν ἡ μία ἐξεκίνησαν πολύ πολλά. Ὁ ἥλιος, ὅλην τὴν ἡμέρα
τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡμέρα ἐξεκίνησε ἐκείνη, ὅσοι ἐλίγη
ἐμαυρίσανε σφιγγόσκονες. Ἐλείψαμε ἀπὸ τὴν πλατεῖα δαμίτσιανα
ἔφερεν ἐπὶ Καρεᾶς ὁ Προϊστ. Νικηφόρος, μουλάρια ἡ ἀνηφόρα
ἐν τῇ πληρωμονῇ τῶν ἁρμάτων τῆς ἐναξεως ἐπὶ ἀσφάλτου διεκόπησαν ἀπὸ πλάκας
πλὴν μικρὰ δεξιὰ ἐσώθην τοῦ χάρτου, ἀλλὰ ἴδιον μέρος θεοῦ ἐκεῖ
ὅλα τὰ σπάσατε, φόβερον σφάλμα! Ὁ θεὸς μὲ ἔσωσε ἡ ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος
μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὸν Περιγιαλὶ ἐπὶ Μορφονήσι, ἄλλον δεύτερον ἐδὲν
σεν ἐκεῖ ὁ θεστόκος ἡ σωλοιτσὶ τοῦ Ὄρους διὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν σφαῖρα

ράδιστον φιλοξενίαν. Τὸ ἑσπέρας ἔμεναν πλέον εἰς τὴν Μεγίστην Λαύραν ἡ ἔμεναν
ὅλους καλά, ἀλλὰ ἀφοῦ ἐβδομάδα εἶχε σχεδὸν μέρος τοῦ κλίματος καλῶς τοῦ Σωφρονίου
παιδιόν. αὐτὸ ἦτο ἐλαφρόσωμον ἀφοῦ τὸ ἐκ τοῦ εἶχον ἐσχεδὸν
σφοσχὴ. Οἱ πατέρες ἐσωπήρεσαν ὅλοι τὴν συνοδίαν ἡ ὁ ἅγιος
Ἀθανάσιος μὲ ἐνίσχυσεν νὰ προεξάρχω εἰς τὰς θεοδίας καὶ τὰ

Русская ἡμέρας μᾶς φιλοξενοῦσιν εἰς τὸ συνοδικόν, διότι ὁ καιρὸς ἦ
Пустынь Келлейная обитель ὅλα τὰ ἄλλα παίσιος ἤρχισε μέν, ἀλλὰ Κύρ
св. священномученика εἶδε πότε δὰ τελειώσῃ τὸ καθάρισμα τῶν ἀμμαδίων
ИГНАТІЯ БОГОНОСЦА ὁ π. Βελλίνης ἤμενε καλυδουσαμένος· εἶχομεν
НА АѲОНѢ ἡ ἀρκετὴ προσμονήν. ὡμίλησε εἰς τὸν Ἐπιλάριον ἡ τὸ
παίσχα. Ἂν ἐσέσχον, τοῦτο δὰ τὸ ἀκούσητε σφαίρ
_____ дня 190 πλινου μας φίλου π. Ἀλεξάνδρου. Ἐτηλεγράφησα ἡ ἔλαβον ἀπάντησιν.
ζώρα γυαλὲ ὁ Παίσιος τὰ βιβλία ἡ ἐμὲ μεγάλο· τὴν ἐρχομένην ἑβδ
λάδα δὲ κλάψω εἰς λάθος καρδίας. Ὁ π. Βελλίνης τὴν τρίτην τοῦ Παίσχα μ
ἡ ἐγκλιανεύθην ἡ χθὲς πῆρε ἐς χαρέας. Εἶμαι καλύτερα, ἀλλ' σίχ
πλέον καλὰ ἐλπίζω εἰς τὸν ἅγιον νὰ μοὶ χαρίσῃ πλήρως τ
μιαν εἰλικρινῆ μετάνοιαν ἡ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ δέησιν
Σᾶς ἀσπάζομαι ἐγκαρδίως, ὡς σὸν π. Ζαννῆν Πα
ἐλησμόνησα τὰ σπάσατε ἐκ Καλύβης Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου

ἐξηντλήθησαν) διὰ τὴν ἔλλειψιν χάρτου.
Περαίνων εὔχομαι, ὅπως ὁ ἅγιος θεὸς ἐνισχύῃ τὴν ὑμετέραν Πανο
λογιότητα εἰς τὸν καλλίνικον ἀγῶνα πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν Τόπ

+ Ὁ Κορυτσᾶς Βύλγιος Κουρίλας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗ

Ἀθῆναι - ψυχικόν τῇ 30-5-52

Πρός
Τὴν Ἱερὰν Κοινότητα Ἁγίου Ὄρους Ἄθω.

Ἁγία καὶ Ἱερὰ Κοινότης,

Ἔλαβον τὸ ἀπὸ 6-5 τρέχοντος ἔτους ἀπαντητικόν καὶ καθ' ὃ μοι γρά
φετε ἐνεργῶ, ἵνα τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον μεταβιβάσῃ εἰς τὰς ἄλλας
ὑπουργείας τὴν πληρεξουσιότητά μου. Βεβαίως ἐγνώριζον, ὅτι ὁ Ἱερὸς
Τόπος δὲν ἀλληλογραφεῖ, εἰμὴ μεταξὺ τοῦ ὡς ἄνω ὑπουργείου, καὶ ὅτε ἔγρα
φον νὰ πληροφορήσητε τὰς ἄλλας ὑπουργείας, διὰ τοῦ ὑπουργείου τούτου
ἤνοιγον - δὲν εἶμαι δὰ καὶ τόσον πρακτικὸς εἰς τὰ ἀλληλογραφικά - ἀλ
λὰ δὲν ἠθελήσατε καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν νὰ γράψητε
Διατί τοῦτο; Μήπως δὲν μὲ θεωρεῖτε ἄξιον συγκαταβάσεως; Ἐν τοιαύτῃ
περιπτώσει παρέλκει καὶ ἡ πληρεξούσιον, ὅπερ πρὸς τὸ συμφέρον σας
καὶ οὐχὶ τὸ ἰδικόν μου ἐξεδώλωσα, ὅπως καὶ διὰ τὰ συμφέροντα
τοῦ τόπου ὑπεβλήθην εἰς ἔξοδα καὶ κόπους καὶ κινδύνους νὰ ταξι
δεύσω διὰ ξηρᾶς ἡμιόνικῶς, ἐνῷ δὲν εἶχον συνέλθει ἐκ τῆς γρίππης καὶ
οἱ πόδες μου ἐπελόνιζόντο κατὰ τὸ βάδισμα καὶ διὰ ἐκινδύνευσα
νὰ σωφιασθῶ εἰς τὰς τελευταίας τῆς Λαύρας, πολλάκις δὲ ν' ἀνατραπῶ
ἀπὸ τὸ σαμάρι. ὑπεβλήθην εἰς τὴν δεινὴν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν στοιχημα-
σίαν ταύτην παραπλεθεὶς ὑπὸ ἐγκρίτων ἁγιορειτῶν διὰ νὰ ἐπικοινωνή-
σω ἐπ' εὐκαιρίᾳ μαλίστα τῆς Διασενιασύσεως. Ἡ ἐπικοινωνία ἔλαβε πέ-
ρας μὲ τὸν συνήθη χαιρετισμὸν καὶ οὐδὲν πλέον. Τινὲς τῶν ἐπιλέκτων
ἐκπροσώπων ἔσχον τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ ἐπικοινωνήσουν μεταξὺ τῆς
καπετανότητός μου. Διέμεινα δύο ἡμέρας οὐδεμίας σημασίας
περαιτέρω ἐξόδου διὰ τὴν παρουσίαν μου ἀπασχολοῦντος ἐπὶ δεκα
ταραχὰς εἰς τὸν τόπον. Αὐτὸ βεβαίως δὲν συνέβαινε ἐπὶ τοῦ
μαι. Ἠλιάκην - ἴσως διότι αὐτὸς ἐπληρώνετο. — Δὲν θέλω νὰ ἐπεκταθῶ
περισσότερον. Παρ' ὅλας ταύτας ἐγὼ ὡς ἄτομον δὲν ἠμπορῶ, εἰμὴ νὰ
δημολογήσω, ὅτι ἔμεινα λίαν εὐχαριστημένος, διότι εἶδον παλαιοὺς φίλους
καὶ καλοὺς συνεργάτας εἰς τὴν κοινότητα, ἐπεσκεμμένην 4-5 μονὰς καὶ
συνεζήτησα καλῶς μὲ ἐπιστατοῦντας νέους καθηγουμένους. Λοιπόν; Ἦλθον
εἶδον, ἀπῆλθον!!. Σήμερον ὁ λαμπρὸς Διευθυντὴς κ. Γρίβας δι' ἐπιστολῆς
εὐχέτησε καλωσύνην καὶ μὲ ἐπιμέρωσιν μέχρι τοῦ ἐσκαμμένου τὸ ζή-
τημα τῶν μετοχίων δηλ. εἰς ὑποσχέσεις μόνον τοῦ ὑπουργοῦ πλὴν Γιαννο
γιάλη. ἀλλὰ τοιαύτας ὑποσχέσεις εἶχε δώσει καὶ εἰς ἐμέ, ὅπως σᾶς
ἔγραφον, ἀπὸ τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου. Ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία μὲ ἐ-

πληροφόρησιν ὅτι συζήτησις φυσιτέρου ἐγένετο ἐπ' ἀφορμῇ καὶ ἀνα
σκαλτικά μέτρα εἰσωρισμένα μετόχιος δὲν δύνανται ν' ἀναθεωρηθῶσι. Τὸ
ζήτημα θὰ τὸ ἔλυεν ἡ Βουλή, ἀλλ' ἡ ὁρισθεῖσα πολυμελὴς κοινοβουλευτικὴ
ἐπιτροπὴ δὲν ἐπρόλαβε νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσιν. Ὁ δὲ κ. Γρίβας μὲ συνέστησε
νὰ ἴδω τὸν κ. Βενιζέλον, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχα, διότι σύνεδρος τὰς ἡμέρας ἦτο
πνιγμένος εἰς τὴν ἐργασίαν. Ἔμεινα ἐπομένως εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ χρειάζον-
ται νέοι σκληροὶ ἀγῶνες. Τὸ Πατριαρχεῖον παρασκεύασθη πρὸ τῆς ἐπιμονῆς μου
ὑπουργοῦ νὰ δεχθῇ συμβιβασμὸν καὶ νὰ παραχωρήσῃ ἀπὸ τὴν αἴθουσαν ἀνάκλισιν
σὶ αν τὸν κάμπον ὅλον καὶ νὰ μείνῃ τὸν βοσκότοπον μόνον. Κατόπιν τούτου
προσέτι νὰ παρακατοχώσωμεν πηγαῖα παίνων τῶν ἐντὸς τοῦ ἀγροῦ θρησ
μετοχίων καὶ τοῦ εἴδους αὐτῶν (ἐδαφικοῦ) καὶ τῶν παλαιμπρογενῶν καὶ
βοσκοτόπων ἢ διαφορῶν ἐκκλησιῶν, καὶ τῶν ἀνακαλλιεργουμένων ἢ ἐνοι
κιασμένων εἰς λαϊκοὺς καὶ τὰς προσόδους αὐτῶν. καὶ τοῦτο διότι ἀπρ
παρακινδυνεύομεν διὰ τὰς πολιτικὰς συνεπείας μελλούσας νὰ ἐξαχθῶ
σιν συζητήσεις εἰς τὴν Βουλήν. Αὐτὰ βεβαίως τοῦ ὑπουργείου εἶναι ζήτημα
ἀλλὰ πρέπει νὰ τὰ μάθωμεν καὶ ἡμεῖς.

Διάφορα πρὸς θεὸν ἱκετηρία

Τὸ Κορυτσᾶς Εὐλόγησε Κυρίλλας

Σήμερον (31) βλέπω εἰς τὴν ἐφημερίδα ὅτι τὸ νομοσχέδιον τῆς ἐπιτροπῆς
διὰ τὰ ἀποσυλλογερισθέντα θὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν "Κοινοβουλευτικὴν Ἐπι-
τροπὴν ἕνεκα συζητήσεως, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐπισπεύσητε εὐτυχῶς εἰς
τὰ 50 χωρίζω τοὺς 20 ἡ δὰ ἀγωνιοθῶ ὅσον δύναμαι δεσποτικός

Πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα

Ψυχικὸν τῇ 25-6-52

Τὴν ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ ἀσπάζομαι
Παρῆλθε ὀκνὸς μὴν καὶ ἀπάντησιν οὐδεμίαν ἐπὶ τῶν προ-
τάσεων μου ἔχαιρον διότι καὶ ἔπαυσα πᾶσαν ἐνέργειαν παρὰ
τῇ Κυβερνήσει. μόνον εἶδον δτ ὑπεθυμίνου τὸν ἀρχιεπίσκοπον
ἁπλῶς μίαν σας ἔχω γράψει, καὶ τὸν εὗρον πολὺ
συνετὸν διὰ τὴν ἔκβασιν τῶν συνθυσιάσεως μὲ τὸ ὑπὸ
μελέτην πρόγραμμα τῶν ἐνεργειῶν καὶ μοὶ εἶπε: "μόλις
φάνω ἀντίγραφον τοῦ πληρεξουσίου θὰ προσκαλέσω εἰς τὴν Κυβερ-
νησιν νὰ μαζηθῶ εἰς τὰς συνεδριάσεις" αὐτὰ ἐπὶ λέξει.
Ἔπειτα εἶναι ἀξιώσιν τοῦ νέου διευθυντοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν
κ. Τριανταφυλλίδου. πρὶν ἐν αἰγύπτῳ πρόσωπόν του,
συνηντήθην ἅπαξ μόνον ἐν τῷ ὑπουργείῳ μετὰ τὴν
παρ' ἐξαρχίαν παρόντος καὶ τοῦ κ. Γρίβα, ὅστις διευθύνει
μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς του εἰς Μακεδονίαν, ὅπου διωρίσθη
πρόξενος. μοὶ ἐξέθηκαν τὰ πεπραγμένα, ἐξ ὧν ἀπεκό-

μισα τὴν ἐντύπωσιν, ἣν σας ἐγραφον. μοι προσέθηκαν,
ὅτι τὸ πατριαρχεῖον χάριν τοῦ ἁγ. ὄρους καὶ τῆς πάτρι
ἐθυσίασεν ὅλα τὰ κτήματα τῆς ἁγ. ἀναστασίας. ὁ ὑπου
γὸς ὅμως παρὰ τὰς ἐπαναληφθείσας ὑποσχέσεις δὲν φαί
νεται νὰ ἔχῃ ἀποφασίσει θέσιν περὶ τῶν τρεχόν
των μέχρι τοῦτο διαρκῶς ἀφίνει τοιαύτας ἐρωτήσεις περὶ
αὐτῶν, ὥστε μὴ ἔχει γένει μεγάλη συμφωνία, καὶ δυνη
θῶμεν νὰ μάθωμεν περὶ τῶν μετοχίων πόσα εἶναι καὶ
τί ἐκτάσεων περιλαμβάνουσιν. χθὲς ὁ κ. τρίβας μοὶ
εἶπεν, ὅτι συνῆλθεν ἡ ἐφορία μετ' αὐτοῦ καὶ πάλιν
οὐδὲν τὸ θετικόν, μόνον ἐδήλωσεν, ὅτι ἔχασε τὸ πλῆρε-
ξούσιον καὶ "εἰχαριστεῖτο θὰ συμβιβασθῶ μετὰ τοῦ Κορυτσᾶ
διὰ νὰ μὴ διαφωνῶμεν" πάλιν ἐζήτησεν τὸν κατάλογον.
αὐτὰ συνέβησαν πρὸ δύο ἡμερῶν, νὰ προλάβωμεν νὰ ἐνη
μερώσωμεν τὸν ὑπουργὸν πρὶν παραπέμψῃ τὸ ζήτημα
εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐξωνυποδοτήσεως.

Ταῦτα ἐν συντόμῳ καὶ ἀναμένω ἀπάντησιν

ὁ Κορυτσᾶς Εὐθύμιος Καυκίλας.

Ψυχικὸν τῇ 26-6-52

Σεβαστὲ ἅγιε καθηγούμενε τοῦ Καρακάλλου

Τώρα μόλις συνῆλθα ἐκ τοῦ κόπου τῆς περιοδείας ἀνά
γκαῖα ἱερὰ συγκίνηματα τοῦ ἄθλου, ἣν μετὰ τόσης ἀνέλαβον ἐν
σταδίῳ ἐν τῇ ἀναμορφώσει, αἰσθάνομαι ἐπιβεβλημένην καὶ
ἱερὰν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εἰχαριστήσω τὴν ὑμετέραν φίλην
πανοσιολογιότητα, τὸν ἀγαπητὸν πατέρα πέτρον καὶ τοὺς πανο-
σιολογιωτάτους γέροντας Βασίλειον ὡς καὶ ὅλους τοὺς σεβασμίους
πατέρας διὰ τὴν ἐγκάρδιον ὑποδοχήν καὶ λαμπρὰν δεῖπνον,
ἣν ἀπήλαυσα κατὰ τὴν δίημερον παραμονήν ἐν τῷ ὑμετέρῳ
συνοδικῷ, ὅπερ, λέγω καὶ διαμαρτύρομαι, ἦταν ἡ καλλιτέρα ἐπιβε-
βαίωσις τοῦ κοινοβιακοῦ συστήματος, καὶ ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ
μυηθῇ καὶ γίνῃ τοῦτου σπουδῆς καὶ λύτρῳ προσηλύτης εἰς
τὴν διδασκαλίαν μόνον σας, ἣν προβιβάζουσιν οἱ δόξαν ἐπὶ
στολοι, οἱ τῶ πρώτων ἀποστολικῶν τῶν ἀγαθῶν τοῦ κοινοβίου
ὑπὸ ἀρχιποίμενα καὶ ἀρχικοινοβιάρχην τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
Χριστόν, οὗ μιμηταὶ θαυμοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ θεωρῶ τὴν ὑμε
τέραν πανοσιολογιότητα, καὶ ἀκοινοβιάρχην τῶν μαθητῶν ἡμῶν
τῶν παραλαμβανόντων πνευματικὴν διδασκαλίαν, ἧς αἱ ἀρεταὶ σ
χίζουσι τὸν ἄχρι οὐρανοῦ ἐκεῖνον τόπον. ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ

ταύτην φέρω εἰς γνῶσιν, ὅτι καὶ αὐτὴ διατελῶ ἐν ἀναστατώσει
τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς εἰσαγωγῆς
νεοδαμώδους μοναχοῦ τοῦ ζητοῦντος ἀσύλου εἰς τὸν Ἅγιον Ἀρτέμιο
τὴν διαδοχὴν ἀναδιζαμένου τῶν σήμερον ἐκλιπόντων ῥώσων
ἡγεμόνων, ὅπερ, ὡς φρονεῖ τὸ ὑπουργεῖον, εἶναι παναδοξότατος καὶ
ἀποτελεῖ ἀναστροφὴν τῶν σχετικῶν περὶ διαδοχῆς ἄρθρων τοῦ
κανονισμοῦ χάρτου μεταδιβάζον τὴν κυριότητα εἰς τοὺς κληρώνο
ὅταν δίδωμεν δίδομεν αὐτοῖς τὸ δικαίωμα, ἐλλείψει ἐγγραφ
φίνων προσώπων νὰ παίρνασιν ἀπὸ τὸν δρόμον οἱονδήποτε ὡς
διάδοχον. Καὶ τί θὰ συμβῇ εἰς τὸ μέλλον, ἐὰν καθιερωθῇ τὸ
τοιοῦτον; ἀφοῦ θὰ ἐπιτρέπηται καὶ ζώντων χήρων καὶ ἀδιαδόχου
κληρώσεις ζητήσῃ ῥώσων πρὸς χηροσυλίαν; ἀπιστεῖλαι ἐπίσης
τηλεγράφημα πρὸς τὸν διοικητὴν νὰ ἀναστείλῃ πᾶσαν ἐνέργεια
πρὸς θεμελίωσιν τῆς ἐκεῖσε ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἀπομακρυν-
σάσης τοιαύτην πρόταξιν τῶν ῥώσων τοῦ Ἐσωκρυῦ!

Διατί νὰ μὴ ἀφήνωμεν νὰ ἐξελίσσωνται ὁμαλῶς τὰ πράγ
ματα καὶ νὰ προφθάνωμεν τὰ κληρικὰ εἰς τὰς κυριάρχους μανίας

Παραπαμπῶ στέφανε τὸ ἐσώκλειστον εἰς τὸν Ἅγιον Φανούριον.

Μετὰ διαπύρου εὐχῆς

† ὁ Καρυστείας Εἰρήναιος Κουρίλας

Ψυχικόν τῇ 8-7-52

Τῷ ἀρχιμανδρίτῃ κῷ Χαρῷ

Ἀγαπητὲ καὶ περιόβητε κῦρ Βενέδικτε,

Ἡ σιωπή μας εἶναι τόσον μεγάλη ὅσον καὶ ἡ χωρίζουσα ἡμᾶς ἀπό-
στασις. Δὲν γνωρίζω πῶς νὰ προσαγορεύσω ὑμᾶς πανοσιολογιώτατον
ἢ σεβασμιώτατον, ὁπωσδήποτε εὔχομαι (καὶ ἂν δὲν ἐγένετο) ὁ δεύ-
τερος τίτλος νὰ ἐξοβελίσῃ τὸν πρῶτον, ἐπειδὴ ἐὰν μᾶς προλάβῃ καί ἄγρα-
φος μοῖρα καὶ ἀξιωθῆτε τοῦ τρίτου καὶ τελείου διὰ ὑπερμι-
μαντικῆς ἀφῆς ἔλῃξεν ἤδη. Ἡ συνάντησις μετὰ τοῦ λαμπροῦ ἐκ Προ-
σίου μας κ. Μοσχοπούλου μὲ παρεκίνησεν, ὅσον ἔμαθον, ὅτι ὁ ἑορτα
τικὸς κόσμος δὲν ἐξεδόθη, νὰ σᾶς γράψω μίαν πρωτότυπον ἐφαρμογήν, τὴν
ἐξαίσιαν αὐτόματον Σελεσμοῦ, ὅπως καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν παράδει-
σίαν διὰ τὸ μέγα βούλημα, ὅπερ ἐπιτυγχάνομεν παρὰ τῷ τόσῳ πρωτοπόρῳ
κῷ κ. Κ. Λογοθετοπούλῳ. Τὸ ναυαγήσαμεν ἐγὼ μὲ τὸν μακ. Στεφα-
νόπουλον, ὅπου συνδειπνοῦντες μετὰ καὶ πρόεδρον αὐτὸ ἐσχεδιάσαμεν ὡς
ἕνα πάνσοφο καὶ ὅμως εἰς τὰ ἐπίπεδα ἐπιλήθη δημαρία τῆς
ἡμέρας καὶ μαμάρτερα τῆς ζήσης Περσεφόνης - ἐπῆγε τούλαχιστον χαρτα-
ετὸς. Βεβαίως γνωρίζετε τί ἔδειξε τότε ἐν τοιοῦτο γεῦμα εἰς τὴν ἐξαρχίαν

ὅσε στρεφόμεθα μέ τόν χοντρό πραμβολάκανα, ὅπερ καί οἱ βόε
ὅπε στρέφοντο. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δέν εἶμαι καμιακιάρης, εἶμαι
παραπονιάρης). Παρ' ὅλα ταῦτα καίτοι εἰς μέν τούς ἀγῶνας εἶμαι
πρῶτος - αὐτό βεβαίως τό μαρτύρησε - εἰς τάς ἀνευθύνους ὄντως τελευτᾶ
ἀπό χαρακτῆρος ἐξακολουθῶ εἰς ὅλα νά πρωτοστατῶ. Οὕτω καί διά
τό ἄγαν ταῖφον. Μοῦ ἔσυχε νά διαβάσω τήν ἔκθεσιν τοῦ βεβέραμ. ἐ
γραψη ἡ φιλοσοφία μου. Μόλις εἶχον ἐπιστρέφει ἐκ τῆς ὁπλιτείας, ἀφή
κα τά πάντα καί ἐκάθησα ἐπί ἓν ἔτος καί πρέπουσα κατά βάθος
ὅλην τήν φιλολογίαν τοῦ θέματος, ἐθήμοσι ἐνώπιον τότε 2-3 ἄρθρα
μεγάλα εἰς τόν "Προσφ. κόσμον" καί ἀπεδέιξα ποῦ ἔπεσαν ἔξω οἱ
μεγάλοι ἱστορικοί μας. οἱ ὁποῖοι δέν ἐγνώριζον ὅτι <u>ἡ ἐπιλησία δέν</u>
<u>ἀκολουθεῖ ἀλλά δημιουργεῖ τήν ἱστορίαν</u>. καί ἡ πρώτη παρεμφερεστέρα
ρία εἶναι ἡ ἀγιαγραφή. Συνέχεια εἶναι ἡ ἀσελλόρειτη ἐργασία, ἡς ἔπονται
καί Β' καί Γ' μέρος. Ἡρξάμην ἀπό τῶν φράγκων, διότι οὗτοι πρῶτοι ἠθέ-
λησαν καί σώσωσι τό παθητικόν. Ἀλλ' ἡ πραγματεία ἔχει μίαν σοβαράν
ἔλλειψιν, διότι δέν ἔχω τήν Ν. Σιών ἀπό τοῦ 1940 καί ἔξης. Δέν μέ ἀφίσουν
καί εἰς τήν Πανεπ. βιβλιοθήκην, ἐπομένως <u>ἀγνώ καί σύγχρονα</u>, ὅδε "Ἐκ-
κλησιαστικός Φάρος", ὃν λαμβάνω κανονικά δέν δύναμαι νά ἀσχολῶμαι
πλέον τά μεγάλα ζητήματα, ἔγραφα εἰς τόν μακ. Καλλιόπιον, ἔγραψε
εἰς τόν συμπατριώτην μου Ἐπιφάνιον δέν μοί ἀπήντησαν. Γνωρίζω
ὅτι μέχρι τοῦ 1942 ἐθήμοσιευσε ἡ πραγματεία μου ἔχω μόνον μέχρ
τοῦ 1940 (σύνολος ἔλαβα μόνον 2 σελίδες τοῦ τόμου ΛΕ' Ἰαν. - Φεβρ. ἀρ.
καί Μαΐου - Ἰουνίου, ἐπομένως καί τούτων λείπει τό 3ον τεῦχος καί ἡ
συνέχεια). Ἀλλ' ἔχω ἔτι πλέον ἐκεῖ καί τά γραβάμματα ἐπί ἐμοῦ. Λοιπόν
ἀγαπητέ Βενέδικτε, σᾶς παρακαλῶ νά μοί στείλητε τούς τόμους
τοῦ Σιών ὅλους διά νά στείλω τό τέλος τῆς πραγματείας ἐκείνης καί
νά τελειοποιήσωμεν τά αἰώνια. Ἐγώ δέ ἐπειδή χρήματα δέν ἔχω -
καί πῶς νά ἔχω μέ σύνταξιν τοσοῦτον καί ἐν μικρόν ἐπίδομα, θά στεί-
λω πρός δημοσίευσιν "ἀγιορειτικά" καί μόνον. Ἔχω συλλογήν ἀνεκ-
δότων ἐκ τοῦ ἁγίου Ὄρους.

Τώρα στέλλω τρία σύντομα τῆς "Παγκοσμίου Ἱστορίας", διά τόν
Μεσαιωνικόν, δι' ὑμᾶς καί διά τόν σεβαστόν Ἐπιφάνιον, εἰς ὃν παρακα-
λῶ νά ἐπιχειρήσητε, καί ὅλα αὐτά θά μέ ὑποχρεώσητε, ἀλλ' ἔναντι
ταῦτα πληρώνετε καί ἐν παλαιόν χρέος μέ τόκον καί ἐπιτόκια.
Τί σκέπτεσθε καί φρονεῖτε καί διά μίαν βιβλιοκρισίαν τῆς "Παγκοσμίου
Ἱστορίας".

Ὁ μεγαλύτερος ἀγάπης
Ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθῆναι – ψυχικόν τῇ 25-7-52.

Ἀξιότιμε κ. πρόεδρε τῆς Κοινότητος Ἱεριοσοῦ Περιοχῆς Βερατίνη

Ὁμολογῶ, ὅτι ἤρχομαι καθυστερημένος νὰ εὐχαριστήσω ὑμᾶς τε καὶ τὸ ἀξιόλογον διοικητικὸν συμβούλιον διὰ τὴν δεξίωσιν καὶ φιλοξενίαν, ἣν ἐπεδιφιλεύσατε μοι παρὰ τὴν ἐμὴν διαμονήν. Ἡ πρᾶξις αὕτη, ὀφείλω νὰ τὸ εἴπω, μὲ συνεκίνησε, διότι, χωρὶς νὰ τὸ περιμένω ἀντίκρυσα ὑμᾶς τοὺς εἰλικρινεῖς καὶ φιλοτίμους ἄρχοντας τοῦ τόπου, νέους μὲ ὑψηλὰ φιλοπάτριδα αἰσθήματα, μιμήσεως τῶν ἀξιομνημονεύτων ἱστορικῶν γεγονότων καὶ παρορμῶντας τὴν ψυχήν διὰ τὸν ἐκπολιτισμὸν καὶ τὴν προώδευσιν τῆς ἐνδόξου ὑμῶν Κοινότητος. Ἀλλ' ὀφείλω ἐπίσης καὶ νὰ ἐξηγήσω τοὺς λόγους τῆς καθυστερήσεως. Δύο ζητήματα μὲ ἀπησχόλησαν διὰ τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ δώσω νὰ σᾶς γράψω κάτι συγκεκριμένον. Πῶς θὰ περισώσωμεν τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ τὰ ὡραῖα σας τραγούδια καὶ χοϊνὰς λαογραφικὰς παραδόσεις, αὐτὸ τὸ πρῶτον. Τὸ δεύτερον πῶς θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐκδώσωμεν τὴν ἱστορίαν καὶ ἀναδυνδέσωμεν τὴν πάροδον ποτὲ διαγράμματος, τὴν ἄνοδον καὶ τὴν πρόοδον μετὰ τὴν βυζαντινὴν ἱεριοσοῦ καὶ πιάσωμεν τοὺς ἁρμοδίους νὰ διορθώσουν τὸ σφάλμα ὅπερ διέπραξαν νὰ σημειώσουν τὴν τοῦ μητροπολίτου ἔδρας ἐκεῖθεν ἐπειδὴ ὁ κ. Δραγούμης ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἱδιαιτέραν του πατρίδα τὴν Καστορίαν τὸ ὑποφαινόμενον. καὶ δὴ τὸν γράφοντα εὗρον καθήγητὴν τοῦ πολυτεχνείου, ὅστις προθύμως ἀναλαμβάνει ἄνευ πληρωμῆς νὰ μᾶς λάβῃ τὴν φωτογραφίαν, ὑμεῖς δὲ νὰ ἐγγράψητε εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις παμβοιωτικὴν ἑταιρείαν νὰ συμπαραστάθητε εἰς τὰς ἐκδόσεις καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς ἱεριοσοῦ. Ἐπὶ τούτοις εἶχομεν ἀπὸ καρδίας πάσαν προσοχὴν

† Ὁ Καρυτσὰς Ἀθήνας Χαρίλαος

Ἰδιαιτέρως μνημονεύω τοὺς συνοδεύσαντάς με ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ τὸν γραμματέα κ. Σεβαστὸν παπᾶ Ζαχαρίαν καὶ τὸν ρέκτην γραμματέα Σωκρ. Μανωλόπουλον καὶ τὸν παλὸν πανδοχέα Νικ. Ἀδαμίδην.

Ὁ μητροπ. Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ.

Ἀγαπητοὶ καὶ πρόπαλοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

« Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· ἐξ ὑμῶν τοὺς ὀλίγους ἔλαχεν ὁ κλῆρος νὰ ἐργασθῶμεν· ἐπὶ τῆς ἀργανώσεως τῆς ἐκκλησίας. ἐκ τῆς ἐνορίας ἐπληροφορήθην περὶ τοῦ ἱεροῦ

ὸν ἡ ὑμετέρα φίλη σεβασμιότης ἀνέλαβεν, ἀγῶνος πρὸ
ἀναδιοργάνωσιν τῆς ἐπιμηνίας, ἀλλὰ τὸ βιβλίον δὲν εἶδον.*
προφανῶν. Δυστυχῶς εἰς ἡμᾶς ὑπῆρξεν ὅντας, ἐλλιπο
πάντοτε τὰ μέσα νὰ τυπώσωμεν τὰ ταπεινά ἡμῶν ποιήμ
ἐξέδωκα, ἐπὶ ψηφισθέντος χάρτου τοῦ ἀντίτυπα καὶ ταῦτα ὑπὸ κοι
χάρτου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην ν' ἀρνηθῶ "τῷ αἰτοῦντι λόγ
καὶ ἀνέβαλον ἀδιξήγητον ἀγῶνα. λέγω ἀδιξήγητον διότι δ
θὰ δυνηθῶ νὰ ἐκδώσω τὸν δεύτερον καὶ ὁπουδαιότερον τόμ
ἀφοῦ τοῦ πρώτου ~~ἐκδόσεως~~ μόνον 4-5 ἀντίτυπα ἐπωλή
θησαν ἐν Ἀθήναις καίτοι ἡ ἀναμφίβολος τοῦ τύπου ὑπέρ
ἀρμονίως ἐνοίκιῃ διὰ τὸν συγγραφέα. ἐκ τοῦ χοροῦ τ
ἐφχιφῶν μόνον ὡς ὁ ἀδελφὸς ἄχρις ἐδέσμης ὧν Δι
νίσιε, μεθ' ἡμέτερα δ' ἀντίτυπα νὰ διαθέσῃ καὶ ἐπο
σχεδὸν μοναδικὸν τὸ φαινόμενον εἰς ἐμὲ ἐκδότα ἄχρις
ὧδε περὶ τὰ τοιαῦτα βιβλία. πῶς θέλετε λοιπὸν νὰ ζήσουσι
οἱ ἔμμισθοι ποιηταί;

Ζητῶ συγγνώμην διότι ἀπησχόλησα τὴν ὑμετέραν
σεβασμιότητα ἀσχολιῶν

ὅλως τοῦ ὑμετέρας ἀγαπῆς ἐξηρτημένος
† ὁ Κορυτσᾶς εὐλόγιος Κουρίλας

* νομίζω, ὅτι εἶναι ἄλλο αἰσθάνεσθαι "συμβουλάς", ὅταν συνεδουλεύωμαι ἐφαντασμένης εἰδικότ
τόμων ἢ ἐχαρακτήρισα ὡς μοναδικὸν ἂν ἐδόθη ἔδρα.

Ἀθῆναι — ψυχικόν 19-8-52 ἡμέρα τρίτη

Τὴν ὑμετέραν παντοσιοφοσύνην ἤδη προσαγορεύω
Τὸ "τριττὸν τῆς ἐρωτήσεως" πιστεύω, ὅτι θὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα
ἅμμως ἀνάγκη θὰ ὑμᾶς καὶ τὸ ὑμέτερον. Ἐπιμένω, διότι
εἶχον καθῆκον νὰ φέρω εἰς πέρας νὰ ἀναπτεθῶσαν μοι ἐ
τοῦτον καὶ τὸ αἴτιον τοῦτο ἀνέγγιλα πρωΐτατα δι' ἐπιτα-
μένου τηλ/γραφήματος, ὅπερ ἔρχομαι ἤδη νὰ ἐπιζημιώσω. Ἐν πρώτοις
δύναμαι νὰ διαπιστώσω, ὅτι βάσις ἀσφαλὴς ἐτέθη ἡ ἔκδοσις
νόμου, οὗ ἄνευ οὐδεμία ἰσχὺς σύμβασις καὶ τοῦτο ἐζήτησε
ἀπὸ τῆς πρώτης συναντήσεώς μου μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς
Γεωργίας κ. Ἀβραμίδη, τὸ ξαίφνιδον τοῦ πράγματος, ἐπεὶ τοῦτο
ἐπέσυρε τὴν ἐμὴν ἐπὶ τῆς ἀναπτυχθείσης ἰδέας μου. Ἡ παγίωσις
ἐξαρχία καὶ ὁ κ. Γρίβας μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ αἰγ.
ἔρους κ. Κωνσταντοπούλου προσήγαγον μεγάλως τὴν ἀποψίν μου
καὶ ὠφέλησαν εἰσηγητικῶς. Τὴν ἡμέραν ἐπομένην ἐπεσκέφθην
μὲ ἀπεχάρισεν ὁ ἔξαρχος ἅγιος Πριγκηπονήσων Ἀναχω

διά Κ/πολιν ἐννοῦται, ὅτι τόν εὐχαρίστησα καί μοί εἶπεν αὐτός νά τηλγραφήσω, διότι τό πατριαρχεῖον θά ἀργήσῃ νά γράψῃ. Βεβαίως τό πατριαρχικόν κῦρος εἶναι μέγα, ἀλλ' ἐχρειάζετο νά πιεσθῶσι κατά πρῶτον οἱ ἀρμόδιοι ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι πάντοτε εἰσηγοῦνται τά δίκαια — νῦν δέ κυβερνώμεθα ὑπό ὑπαλληλοκρατίας — εὐτυχῶς μέ τόν διευθυντήν τοῦ ὑπουργείου τῆς Γεωργίας κ. Βλάχον ἰσχετιζόμεθα καί συνεδιαλεγόμεθα δι' ἀρχαίας φιλίας, εἴχομεν δέ τό μέτρημα τῆς ἀποδημιώσεως τῶν τσιφλικούχων μπέηδων ἀλβανῶν τῷ 1883. ἐπίσης ἐγνωριζόμεθα καί μέ τόν ἐκλαβέστατον ὑπουργόν τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν κ Θεοδ. Μαρκόπουλον. ἐπί πλέον ἐγνωρίσθημεν καί τόν διευθυντήν τοῦ ἐποικισμοῦ κ. Καναλάκην, περί τοῦ πατρός τοῦ ὁποίου, ἰατροῦ ἐν Σμύρνῃ, εἶχον γράψει ὑψήλως εἰς τήν ἱστορίαν τῶν ἐπιστημῶν. Οὗτος ἔκαμε τήν ὡραίαν ὑπηρεσίαν εὐκόλυνσιν εἰς τόν ἐπί τῆς Γεωργίας. οἱ δέ δύο ἄλλοι εἰς τήν ἐπιτροπήν τήν ὀργανισθεῖσαν ὑπό τήν προεδρίαν τοῦ ἀρχιεπισκόπου, ὅστις ἐπίσης συνηγόρησεν εὐμενῶς. εἰς τούτους πάντας πρέπει νά στείλωσιν εὐχαριστίαν. Καταπεισθῆναι νά πιστεύσω, ὅτι καί τό βιβλίον μου, ἡ "πατριαρχική ἱστορία" ἦτο σύμμαχόν τι ἔδιδεν πρός βουλευτείαν τῆς "ἐπιτροπῆς ἐξουσιοδοτήσεως" καί ἐπίστευσα τήν προσοχήν αὐτῶν εἰς ὅσα γράφω περί ἁγίου ὄρους καί δή τοῦ ἀναπαμφοτρίπτου τῶν μοναχῶν, ὅπερ κατά πρῶτον ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐξετάζεται κατά πλάτος. πιστεύω, ἔχω ὅτι σύν ὀλίγον ὑψήλωσιν καί ὁρμῶ περί τούτου ὅρος ὁ νόμος μέ συνεχάρη μόνον ἡ ὑμετέρα ἀγαπητή πανοσιολογιότης δέν μέ ἔγραψεν οὔτε ἀπάντησιν εἰς τήν ἀπό Μαΐρας τῇ 24-6-92 διαβιβασθεῖσαν ἐπιστολήν ἡ ἀντίγραφον διεβιβάσθη καί ἐμυστηριώδης εἰς τάς ἱερομονάχας, ἐκτός ἐάν θεωρῇ ὡς ἀπάντησιν, ὅτι ἐπράττομεν εἰς τόν 20 δύο ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου, καί οὐδέν πλέον. ἀλλ' ἄς τελειώσω τό θέμα. Δίς ἔγραψα νά μοί στείλωσι τά ὀνόματα τῶν μοναχῶν κτλ. καί ἐμέ συμπάσης εὐχῆς ἀπεσοβήθη ὑπάρχει ὅμως μία ἔλλειψις εἰς τήν γενομένην σύμβασιν δέν κατονομάζονται ὀνομαστί τά μοναχία, ἔλλειψις σοβαρά. ὅπερ θά παράσχῃ πράγματα κατά μέλλον. πρίν τελειώσω ἡ συζήτησις εἰς τήν ἐπιτρ. ἐξουσιοδ. εἷδον τόν ὑπουργόν, ὅστις ἐτόνισε τήν ἔλλειψιν ταύτην ἀλλά τί νά ἔκαμνα ἐγώ; ἐπί τούτοις συγχαίρω ἐπί τῇ αὐτοῦ ταύτῃ

τοῦ μετοχιακοῦ ζητήματος εὔχομαι τὴν ἐξ ὕψους
ἀντίληψιν ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἀγιωνύμου τόπου
† ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Φουρίκας
πρὸς τὴν ἱερὰν Κοινότητα Καρυᾶς

Πρὸς τὸν Ἐξάρχου τῆς Πελλῆς σεβ. κ. Διονύσιον

Ψυχικὸν τῇ 26-8-52

Σεβάσμιε καὶ ἐξαίρετε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ!

Ἔλαβον καὶ τὰς δύο ἐπιθέσεις καὶ ἡ ἀπάντησίς μου εἶναι ὁ ἀπείραντος θαυμασμός καὶ ἐξ ἀρχῆς μὲν τὴν πρώτην ἐνεψυχοῦτο ἡ ἀκράδαντος πίστις καὶ ἀφοσίωσις πρὸς τὸ θεῖον, ἀρετὴ τόσῳ σπανία εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς ἀκράτου ὑλοφροσύνης, καὶ εἰς τὴν δωτῖραν ἡ πίστις αὕτη ἀναζωπυρουμένη ὑπὸ τῶν ἰδίων ἰδίων. Θερμὰ λοιπὸν συγχαρητήρια καὶ ὑποφαντόρια, διότι εἶχον τὴν προαίσθησιν ταύτην, ὅταν μετὰ τοῦ μακαρίτου καὶ ἁγίου ἀνδρὸς ἐκείνου, τοῦ ὑπουργοῦ Θεοδ. Ζαΐμη, ἀπερρίπτομεν τὸν κατάλογον τῶν ὑποψηφίων μὴ περιλαμβάνοντα τοὐμέτερον ὄνομα. Ἡ ἄρνησις τῆς δημοσιεύσεως τῆς θαυματουργίας ἀνεφύετο παρ' ἀνθρώπῳ, οἵτινες γλωσσαλγοῦσι ἀεννάως κατὰ τοῦ ἐμοῦ τοῦ ἀρίστου, καὶ νὰ δείξωμεν ὅτι ὡρῶν εἰς τὰ κατάστιχόν του τὴν πρώην διαγραφὴν μακαχρήσιν τριῶν ἐκατομμυρίων καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀναμαίνας δὲν δοχος, ἀφοῦ τὴν διεσάλπισε πανταχοῦ. Ἔγραψα εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπήν, ὅτι ἀπεφάσισε νὰ τὸ ἀποσιωπήσῃ διὰ νὰ μὴ ἐκθέσῃ τὸν προμαχόν του! ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ἐπειδὴ αἱ καιναὶ στόμαται διαδίδουσιν ἔχει σὺν ὀλίγας ἀνωμαλίας εἰς τὰ Ἰωάννινα, ἀπεφάσισεν, ἀφοῦ περάσῃ ὁ νυνὶ μισθένος Χρόνος, νὰ προτείνῃ τὸν Ἰησοῦν εἰς διάδοχον εἰς τὰ Ἰωάννινα.

Ἐπιτρέψατε ἐπὶ τῆς "ἐντόμου ἐπιθέσεως πεπραγμένων". Τώρα μανθάνω ὅτι ἐφιλοξενήθης εἰς τὸν Κυψέλην κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ παρὰ τῷ κ. Ζαχαροπούλῳ, ὅπου ἐγὼ τὸ τε ἐμαρτυρούμην ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Σπυρίδωνος, ὅδος Πρωτέως. Ἤθελον νὰ γνωρίσω τὸν φίλον σας ἐπισκέπτην· αἱ καταιγίδες ἤρχισαν μὲ τὰς ἀπειλάς, διότι ὡς ἐνθυμεῖσθε προσέβαλον ἀπὸ τὴν ἐμφάνισιν τῆς Σιβασμιότητός σας τὸν "ὄλεθρον ἀχλὺ" "ἐδραίαζε τὸν ταῖρον τὲ τῶν μιφάτων". Μήπως ἡ ἐν σ. 6 κατὰ τὴν ἀρναίαν ἐπίθεσις ἔγινεν εἰς

τὰς 19 Ἰαν. παραμονὴν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, σ. 6 ἐμφα-
νισις μιᾶς Κερκυ"(;) τὸ νὰ τὸ θέτε ἐπὶ πλέον ἐπράξατε
ἔργον θεάρεστον καὶ ἐσώσατε τὴν ἀρναίαν πολὺν χόρτον
κάμνω ἐν τῷ βιβλίῳ περὶ μαχομένων μητρικῶν καὶ
ἀναφέρω πρδχ. τὸν Ἰωακεὶμ Β', τὸν πάνυ, ὅστις ἐν μητροπόλει
Ἰωαννίνων ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ
ξιφήρεις ἀπέκρουσε τοὺς ἡσταντάρτας καὶ ἔσωσε τὴν
πόλιν ἀπὸ τὴν διαρπαγήν. Σύγχρονον ἐγγύρισον μόνον
τοῦ φίλου μητρ. Χανίων Ἀγαθαγγέλου, ὅστις διηύθυνε
τὰς κατὰ τῶν Γερμανῶν ἐνόπλους ἐπιθέσεις. ἀλλ' οὗτος
εἶχεν ἀφθονα τὰ μέσα τῆς ἀρχῆς καὶ καταφύγιον τὸν
ἀπρόσιτον Ψηλορείτην. Ὁ ἅγιος Γ/ριοσσοῦ καὶ ἁγίου Ὄρους
ὁ ἁγιορείτης εἶχε τὴν ἄμαχον τῆς θεοτόκου προστασίαν
καὶ ἀήττητον ὅπλον τὴν ἀτσαλένιαν καὶ ἀποτρόπαιον
κατὰ τῶν κακοῦργων ὁρμῶν τὴν ἀκολουθίαν "εἰς
ἐπιδρομὴν ἐθνῶν" (βλ. σ. 15). σιδήρου δὲ τειχίτερον τὸν
θεῖον λόγον, δι' οὗ ἐνεθάρρυνε τοὺς ὀλιγοψύχους καὶ ἐζω-
πύρωσεν αὐτοὺς εἰς γενναίαν ἄμυναν, ὡς ἄλλος πατριάρχης
Σέργιος ἀπὸ τῶν τειχῶν τῆς Βασιλευούσης ἐμψύχωσεν
τὸ λεχθὲν μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ παλαιοχωρίου,
ὅτε πλέον ἤρχετο ἡ σειρὰ τῆς ἀρναίας ἵνα ἀσφαλῶς
ἴδῃ ἰδίαν καὶ χεῖρα θὰ εἶχε τύχην, ἐὰν δὲν εἶχε τὸν
ἀρχιερέα στρατηγόν. "ἦναι πολλαὶς ἤτταις καὶ καταστροφαὶ
τοῦ ἐσφαρίζου ἢ μᾶλλον ὑπερβάλλου καὶ τὰς μεγαλυτέρας
νίκας"! (σ. 15) ἐγὼ δὲ εἰς τὰ πρδχ. τοῦ εὐαγγελιστοῦ ἐπι-
θέτω τὴν κορωνίδα, ὅτι ἐὰν δὲν ἔπιπτεν ἡ Κ/πολις εἶναι
βέβαιον, ἂν θὰ ὑπῆρχε σήμερον ὀρθοδοξία καὶ χριστιανισμός
ἀλλ' ὁ ἥρωϊσμὸς καὶ ἡ μαρτυρικότης τοῦ "φασίστα Δεσπότη",
ὅπως οἱ συμμορῖται τὸν ἀποκαλοῦν οἱ ἀνάρχαι δὲν ἔχει
πολλὰ ἐν τῇ ἱστορίᾳ πρδχ. ὡσεί μὴ ἤρκει, ὅτι πρωτεμ-
βούτο παναχράντου ἀπὸ τὰ ἄγρια ἱππικὰ θηρία καὶ τοὺς
λυσσῶντας ἵππους καὶ τὰ ἥρια χωρία ὡς καὶ ὅλην
τὴν ὑπαθρον χώραν ἤλεγχον οὗτοι, ἀλλ' εἶχεν σημαλγεῖ
τελείως ὑπὸ τοῦ μραίους ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐν ἀρναίᾳ
χωροφυλάκων οὐδεὶς ἐμνήσθη νὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειαν τοῦ
παλαιοχωρίου εἰς ἀπόστασιν ὡριαίαν ἀλλὰ τὴν νίκην ἐδω-
κεν ἡ θεοτόκος, ὅταν οἱ βίκτωρ σ. 17 ἀλαλοῦ, ἄγνωστος
λέξις. [ἐν ἀντιθέσει πόδες ἐπάτησαν τὸ πρόβλημα σελ. 19
σ. 14 ἐγκώμιον " " Τὸ ἐπίτευγμα, δι' ὃ ἡ ἱστορία

θά ἐπιθέσῃ τόν φωτοστέφανο τῆς δόξης εἰς τήν ἱερᾶν
μεφαρίν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου καί ἁγίου ὄρους ἀ. Διον
σίου, ἔναν ἡ ἐξόντωσις τοῦ ἀρχιουμορίτου πατερα
γίου. Βέβαιος ἐάν διά τῶν σωζομένων πνευματικῶν καί πνευ
ματικῶν μνημείων τοῦ δέν εἶχεν οὗτος προπαρασκευ
σει τό ἔδαφος, δέν θά εἶχε τήν τόλμην ἡ ἀξίωσιν νά
τόν καταδιώξῃ καί δή τηλεφωνικῶς εἰς τήν τελευταίαν συνέ
νέσιν τόν ἐνοφράγιστον, ὑπογραφήν σας καί νά μο
στείλητε αὐτήν. Μετά θερμοτάτων χαιρετισμῶν
ὁ φίλος σας εἰλόγιος Κυρίλλας μητροπολίτης
Φωτικῆς

Ψυχικόν Ἀθηνῶν τῇ 25-8-52 Ἡγούμενον Γρηγορίου Βα
ἀγαπητέμοι ἅγιε Καθηγούμενε, σαρ
Ἡ ἰδιαία μρίσις σας, ὁμολογῶ καί διαμυρίστην, μέ ἱκα-
νοποίησε πλήρως, ὅπως καί ἄλλους ἁγιορείτας, οἵτινες
καί μοί ἔγραψαν, εἰς αὐτήν φαίνεται ὁ ἀμεροληπτός ἁγι
ορείτης καί ὁ ἀπαθής λογισμός. Ὅταν δημοσιευθῇ ὁ Θε
λόγος θά ἴδητε ὅτι ὁ θαυμασμός τοῦ βιβλίου εἶναι πα
γκόσμιος, καίτοι ἔγραψα διά μόνην τήν ὠφελιμίδαν ἀνα
γνώσματα. Χαίρω δέ, διότι τοιαύτην μρίσιν ἀνέμενον πα-
ρά τοῦ προϊσταμένου τῆς γραφαῖς καινοβιακῆς μονῆς τοῦ
ἁγίου Γρηγορίου, μεθ' ἧς ἀρρήκτως μέ συνδέουσι δεσμοί
καί ἦτο ἐξυπόμνησις πρέπουσα πάντως ἄλλως τήν ἀθωτέδην μου
γά αὐθάρμαρτον. Ἀνέμενον ἐπιστημόνως τήν ἀπόφασιν
περί διευθετήσεως τῆς πολυχρονίου ὁροθετικῆς ἔριδος
μεταξύ τῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου μονῆς. Ἡ λαμπρά αὐτη ἀπό-
φασις γενομένη καθ' ὅλους τούς νομίμους ἁγιορ. τύπους
καί σφραγισθεῖσα διά τοσούτων ὑπογραφῶν ἐμφανίσεων ἀμοι-
βαίας ἀγάπης καί ἐμπιστοσύνης, χαίρουσα δέ καί τήν
ἔγκρισιν τῆς Ἱ. Κοινότητος, ἀποτελεῖ νόμον καί ὑπό-
δειγμον ἐν τῷ ἱερῷ τόπῳ πράξεως καί ὁ ἀθέτων αὐτήν
φρονῶ ὅτι δέν ἔχει νά κάμῃ πλέον μέ τόν μοναχόν Γρη-
γόριον, ἀλλά προσβάλλει αὐτόν τά ἀναλλοίωτα καί ἱερά
καθεστῶτα. Ἀπορῶ καί ἐξίσταμαι πῶς οἱ νοῦν ἔχοντες θεω-
ρήσαντα προέβησαν εἰς τοιαύτην ἐνέργειαν. Τό ἔγκλημα τῶν
ἀντιδίκων ἔλαβε καί βαθύτατα τήν ἐνδόξον μου αὐτόν τήν
ἡ κοινωνία. Μέ τήν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ διά προσευχῶν
τῆς ἱερᾶς τοῦ Ἁγίου τόπου κυρίας θεοτόκου καί

χάρις εἰς τὴν ὑποστήριξιν ὅλων τῶν παραγόντων, οὓς ἐχρησιμοποιήσαμεν ἐπετύχομεν ὅτι δὲν ματαιώθωσιν ἡ ἐπιμηνία τῆς ἐβδάδος. Ἦτο τὸ ρῶμα ἐναντίον τῶν μοναστ. πυρίαιων τόσον ἰσχυρόν, ὥστε καὶ αὐτὸ τὸ πατριαρχεῖον δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀντισταθῇ. Καὶ ὅμως ἡ Ἁγ. Κοινότης προσδιωρίσθη ἀπὸ τὸν Βράχον Εὐβοίας* οὐ μόνον δὲν μὲ ἐβοήθησεν, ἀλλ' οὐδεμιᾶς ἀπαντήσεως ἔπεμψε εἰς τρία γράμματα καὶ εἰς ἐπτὰ περίπου τηλεγραφήματα μὲ ἐρωτήσεις. Φρονῶ ὅτι πρώτη ὥρα, ὅπου ἔλαβε τὸ βίωμα πρώτη καὶ παραιτηθῶ

Εἰς τοὺς ἀγαπητούς πατέρας εἰχὰς καὶ εὐλογίας καὶ θερμοὺς χαιρετισμούς

† ὁ Καρυτσᾶς Εἰρήνιος Κυριλλᾶς.

* παραλείπεται τὸ ὀνομάσιμον διὰ τὸν Γαβριήλ.

Ἀθῆναι - ψυχικόν 25-8-52

Ἀγαπητέ μοι Γέρον Ἀμβρόσιε,

Ἔρχομαι νὰ εἰχαριστήσω τὴν ὑμετέραν φιλίαν πανοσιολογιότητα διὰ τὰς πνευματικὰς καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ φιλάδελφα αἰσθήματα, ὅπερ ἐξεδηλώσατε κατὰ τὴν παραμονήν μου καὶ ἐσωσχίσατε καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησίν μου, διότι οὐδεὶς θὰ ἐπιτρέπετο νὰ ἀμφιβάλῃ, ὅτι ἡ πνευματικὴ δίψησις καὶ φιλοξενία τῆς Κοινότητος ὑφ' ὑμῶν ἐφυλάσσετο κατὰ μίαν μέρος εἰς ὕψος. Ὁ τόνος τῆς ἐμπροθέσμου ταύτης πράξεώς μου ἀποδεικνύει ὡς τὴν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ἀναπνοὴν τοῦ βιώματος τοῦ ἁγ. ὄρους παρὰ τῶν ἐπιτρόπων τῆς Μονῆς. Ἤθελον νὰ μείνω οὐδέτερος, ἐφ' ὅσον ἡ μονὴ ἔσται ἡ ~~καταφρόνησις~~ διὰ τοῦ Διοικητοῦ τὴν ἀπόφασιν χωρὶς νὰ μεθοδοποιήσω οὔτε δὲ καὶ ἀντίρροπον νὰ μοὶ στείλῃ ὅταν μὲ ἠρώτησαν οἱ ἐπίτροποι περὶ τούτου εἶπον αὐτοῖς νὰ κάμουν σύναξιν νὰ εἴπω τὴν γνώμην καὶ νὰ μὴ ἀποφασίσουν πρὶν ἐρωτήσωσι τὸ κύριον σύνεδρον ἔπραξαν, καίτοι τοῖς προεῖπον, ὅτι τὸ κύριον θὰ ἐρωτήσω ἐγὼ πρᾶγμα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τηλεφωνικῶς μὲ παρεκάλεσεν ὁ διωθητὴς ~~ἐπιμελητὴς~~ τοῦ ὑπουργείου νὰ πράξω, ὅταν θὰ κατεβῶ, διότι εἶναι ἀνάγκη μου διαβάσῃ τὴν μονήν. ἀπόφασιν δι' ἧς παρεχωρεῖτο εἰς τὸν Δαμασκηνὸν τοῦ Παπαγιαννίου ὁ ἁγ. Ἀρσένιος καὶ κατηγ-

γήρατο δύο προτσάμπιοι ὡς ἀντιδρῶντες καὶ διὰ βαρέα
κατὰ τοῦ ψεύτους φράσις, ἄσπερ ἱστόρησαν ἐν τῇ σκάφῃ
ἔφην, ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπῶ καὶ ὅτι πρέπει προηγουμένως
νὰ διαταχθῇ ὁ διοικητὴς νὰ ἐξετάσῃ ἐπὶ τόπου τὸ ζήτημα
πρὸ ἑβδομάδος μοὶ ἀνέφερεν ὁ διοικητὴς ὅτι ἔρχεται
τὸ ζήτημα καὶ ὁ ἁγ. Ἀρτέμιος μένει εἰς τὴν Λαύρα καὶ
δὲν θὰ παραχωρηθῇ. αὐτὰ μέχρι σήμερον, δὲν ἤρθε δι' ἐμὲ
ἔνθεσις τοῦ διοικητοῦ καὶ ὅταν τὴν διαβάσω θὰ σᾶς γράψω
πιστεύω νὰ μὲ διαταχθῇτε διὰ τὴν καθυστέρησιν
καὶ τώρα ἀναμένω νὰ μάθω πῶς περάσατε εἰς τὸ ταξίδιον
καὶ τὰ νέα. Εἰς τὴν πανήγυριν ἔστειλα θερμὸν τηλεγρ
ὅπερ πιστεύω νὰ ἀνεγνώσθη, ἀπάντησιν δὲν ἔλαβον,
μετὰ θερμῶν εὐχῶν καὶ ἀγάπης
† ὁ Καρυτσᾶς εὐλογίας κυρίαν

Ἀθῆναι - ψυχικόν τῇ 26-8-52

Λαυριώτα

Ἀγαπητὲ φίλε σὲ προηγούμενε χώρ' ὠσεὶ μ'
Καίτοι καθυστερημένος ἔρχομαι νὰ ἐκπληρώσω ἐπιβε-
βλημένον καθῆκον, νὰ εὐχαριστήσω ὑμᾶς διὰ τὴν ἐξαίρετο
περιποίησιν καὶ φιλοξενίαν, ἣν μοὶ παρέσχετε ἐν τῇ καστ
ἀρχαίαν παράδοσιν ξενίᾳ ὑμῶν διαμερίσματι. Ἀληθείας
δυνάζουσης πολλὴν ἠσθανόμην ἐπὶ τῆς ἀσθενείας μου ἀναπαυ-
φιον, ἣν ἐπεδείνωσαν ἐκεῖνοι, οἵτινες εἶχον χρέος εἰς φιλαδελφί-
ας νὰ μεριμνήσωσιν αὐτὴν καὶ ὡς εἰς τῆς διανοίας, ἣν ἐνεποτε
θη ἐν καθ' ὅλου τῶν χειρῶν τῆς ὑμετέρας παναγιολογωτάτης, πᾶς
ἅπαξ μετέσχη λαμπρὰν τοῖς ἀδελφοῖς ἐν τῇ ἐρημικότητι ὑπό-
δειγμα πρὸς μίμησιν, διεσῴθη τὸ πρωτόπλασμα τοῦ κοινοβίου, ὃ ἄλ
λοι στόμασι μόνῳ ὁμολογοῦντες καὶ μεγαλαυχοῦντες ἔργῳ
δὲ ἀρνηταὶ καὶ φοβεροὶ πολέμιοι, ἡ ἔδειξαν καὶ πράγματα
ἀπὸ τῆς πρώτης ἀποπείρας ἀποπαλαιοστάσεως αὐτοῦ τοῦ 1914. Θαῤ
ῥῶ παραλείψει, ἐὰν δὲν συνεχαιρον ὑμῶν ἐπὶ τῇ ἀποκτήσει ἐκλεκτῶ
καὶ ἐπ' εὐλαβείας καὶ φιλακολουθίας διαπρεπομένης συνοδείας,
ἥτις πάντοτε καλλιεργεῖ καὶ προάγει τὸ πατροπαράδοτον παρ'
ὑμῶν ἔργον τῆς φιλοξενίας καὶ εὐπροσηγορίας πρὸς τοὺς προσφοιτῶ-
τας ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ προσκυνητὰς καὶ οἱονδήποτε ξένον, ἀλλ' ξεναγοῦ
καὶ ἀόκνους συνοδοὺς καὶ συναντιλήπτορας. Θαῤῥῶ ξεκενοχωρώμη
πολὺ κατὰ τὴν μετάβασιν ἐκεῖ διατριβήν μου, ἐὰν δὲν εἶχον κακ

δαψιλεῖς περιποιήσεις τῶν εὐγενῶν ὑποταγητικῶν σας, τοῦ πανοσ. Ἡλίου, ἀρχιγραμματέως τῆς Μονῆς, τοῦ ἐφημεριεύοντος καὶ ἀεμνήστου ἱεροδιακόνου Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ δοκίμου Γεωργίου, ὅσον παρὰ τὰ βάρη τῆς τριπλῆς διακονίας εἶχε παύσασε τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ μὲ ἐξυπηρετήσῃ ὡς συνοδιοπόρος καὶ ἦτο παράλειψις, διότι δὲν τοῦ ἐζήτησα ἀναχωρῶν νὰ τοῦ εὐχαριστήσω. ταῦτα εἶχον καθήκον νὰ διαδηλώσω πρὸς τὴν φίλην μου πανοσιολογιότητα καὶ παρακαλῶ νὰ μὴ ἐκληφθῶσιν ὡς κολακείας ἢ ῥητορικὰ σχήματος, ἀλλ' ὡς ἁγνὰ ἐκχύλισμα τῶν κατασπλαγχνεύσεων μὲ αἰσθήματα, διότι ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς ὅλων ἐπάλυψα τοὺς παλαιοὺς ἀειμνήστους γέροντας ἡμῶν, οἵτινες ἐφιλοξενοῦσο καὶ ἔχωσι τὰ δωμάτια των ἀνοικτὰ καὶ μεγίστην ἄρεσιν εἶχον τὴν φιλοξενίαν. Συνεχίσατε, χαμπτὲ προηγούμενε τὴν καλὴν ταύτην παράδοσιν, ἥτις κύδησε τὴν καλὴν φήμην τοῦ ὄρους καὶ δίδωκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς ὅλο τὸ πλήρωμα τοῦ κόσμου. Θὰ ἐθέλον νὰ γράψω διὰ τὸ μεσολαβῆσαν ζήτημα τοῦ ἁγίου Θέρσεμίου, περὶ τοῦ ὁποίου αἱ ἀποψείς μου δὲν ἐγένοντο δεκταί, ὅταν εὑρισκόμην ἐκεῖ παρὰ τῶν ἁγίων ἐπιτρόπων. Δὲν ἠθέλησα νὰ σᾶς γράψω, ἵνα μὴ παρεξηγηθῶμεν καὶ ἐπιβαρύνω τὴν θέσιν σας. Πρὸ 10 ἡμερῶν τὸ ὑπουργεῖον μοὶ ἀπήγγειλε ἐπιλεγράφημα ὅτι τὸ ζήτημα ἔληξεν ὑπὲρ τῆς Μονῆς, ἤτοι διατηρεῖ εἰς τὴν θέσιν του, τὸ κελλίον καὶ ἀποφεύγει πᾶσαν ἀνεπιθύμητον ἐνέργειαν. Ἐὰν ἤρχεσαν ἀπ' ἀρχῆς τὸ πρᾶγμα, ὅπως εἶχον συμβουλεύσει, θὰ ἀπέφευγον καὶ ὄχλον, ἀλλ' ἀπεφάσισαν καὶ κατήγγειλαν τὴν ἀντιπολίτευσιν ὡς ἀνεθνικήν! Συνέστησα ἐρωτηθεὶς νὰ διατάξουν τὸν διοικητὴν νὰ μεταβῇ ἐπὶ τόπου διὰ ἀναζήτησιν ἀναπτύξεως καὶ τὴν ἀτομικήν μου γνώμην ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Κανοσσιανοῦ χάρτου. Σήμερον ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις τοῦ διοικητοῦ, ὅστις ἀποφαίνεται κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς (αὐτοῦ συνάξης δὲν ἐγένετο) α'. διότι ἀντιβαίνει εἰς τὸ καθολικὸν τοῦ χάρτου δόγμα, καθ' ὃ ὁ ἀριθμὸς ἐν τοῖς κελλίοις δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 5 μοναχούς, β'. ἀντιστρατεύεται εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνάξεως, καθ' ἣν ξένη κυρὰ δὲν ἐπιτρέπεται ἐν τοῖς κελλίοις ἢ μᾶλλον ἄλλῃ ὑπεισέρχεται. τὴν σποδὸν δίαν εἶχεν ἡ ἀπόφασιν, λέγει, ὡσαύτως καὶ πρὸ τοσούτων πολέμησαν οἱ Ῥῶσοι, καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν αὐτοὶ νὰ προσέχουν τοῦ κοινοβιασμοῦ τοῦ ἑλληνος, δαιμονισμένος, ἀφοῦ οὐδεμίαν ἀνάγκην ἀνθρώπων ἔχουσιν καὶ δὲν εἶναι καὶ ὁ γέροντας ὑπέργηρως, ἀλλ' ἔχει καὶ νεωτέρους; (ταῦτά λέγει ἡ ἐντολὴ ἐπὶ λέξει). Καὶ ἐξακολουθῶ ἀποδίδων τὸ ναυάρθμιον εἰς τὸν ταραχοποιὸν καὶ ἐπαναλαμβάνω (αὐτὰ γράφει) πᾶσαι γράμμα, ὅσον

διαρκῶς ἐπιβουλεύεται τὴν ἀνασφάλειαν τοῦ Κασ. Χάρτου (λέξη τοῦ δι-
κτύου). Δὲν ἦτο πλέον ἀνάγκη νὰ ἐξασκῆται τὴν ἀνεπολίτευτον ἐ-
ὅσον τὸ ὑποκείμενον ἀπεδέξατο μετὰ πολλῆς μελέτης τὴν πρ-
μὴν αὐτῆς ὡς παντοκράτορα καὶ τὴν στάσιν αὐτῆς ἐθνικωτάτην, ὁ
τὸ ἐν ὀλίγοις τὸ περιεχόμενον τῆς ἐνθέσεως. Ἐγὼ δὲ συγχαίρω ὑμᾶ-
καὶ παύομαι τοὺς τηρήσαντας τὴν πατριωτικὴν ταύτην στάσιν τ-
ἱ παρέτυχον, διότι ἐσώσατε σπουδαιοτάτην περιουσίαν τῆς Μον
καὶ ἀνεκρέψατε τοὺς συμφεροντολογικοὺς καὶ δολίους σκο-
πούς τοῦ παπαϊγνατίου, ἐκλείσατε δὲ ὀπαδῶν διαπ[illegible] τὴν θύ-
πρὸς τοιαύτας ἀπερισκεψίας καὶ παρανομίας. Ἓν μόνον πάν-
ἔσμεν ἀνεύπτωτον εἶναι ἡ ἐπιμονὴ τοῦ Διοικητοῦ δὴ ἐπαν
λαμβάνοντος τὴν ἀποδεῖξιν, ὅτι ἡ Λαύρα οὐδὲν μέρος ἔχει νο
προσπορισθῇ εἰς τῆς κοινοβιάσεως τοῦ Δαμασκηνοῦ εἰς τὸ αἵμ
ἀρεσίμου, οὔτε ἠδύνατο οὕτως ἐξ καιρίου μὴ διαιωνίζομένο
ἐξ διαδοχῆς καὶ μεταβολῆς τῶν φιλεσεκτῶν σύνθεσιν τοῦ μελλίο
ἀλλ' ὁ πολυμήχανος Ἰγνάτιος εἶχεν ἀσφαλῶς προσχεδιάσει τὸν τρό
καθ' ὃν ὀλίγον καὶ ὀλίγον θὰ ἀπερύμνου τὸ συνοφλοέσσον τῶν Ρ
σων. Ὁ θεὸς καὶ μὲ βάλῃ ψεύστην, ἀλλὰ τοῦτο προμαντεύομ
διότι καλῶς ἐμπόρισα αὐτόν. Ἄξιος δὲ θαυμασμοῦ εἶναι, ὅτ
καὶ τὰ πλέον ἰδιοτελῆ καὶ ἀνεσθνικὰ πράξεις παρουσιά
ὑπὸ τὸ πρίσμα τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ εἰς τὴν παῖδα ταύτην
ἔπεσαν καὶ οἱ ἀφελεῖς ἑπτρόποι τῆς μονῆς, προβάλοντες ὡς μέ
καὶ ὀρθὸν μα αὐτῶν τὸν ἐξελληνισμὸν τοῦ ῥωσικοῦ αἰῶνος ἀρχα

Ἐγ τοῖς ἐμοῖς συνεργάταις σου τε δὴ τὸν παλαιὸν φίλον μου π
πλὴν ἐμπορίων ἢ ἢ εἰς τὸν παλαιὸν χρόνα Διομήδη τὸν δεύτερ
Νέα Πάτρα - Φιλαδέλφεια [illegible]

Ἀθῆναι - ψυχικόν 2-9-52

Σεβασμιώτατε ἅγιε ἀδελφέ

Ἡ ἀξιάγαστος προθυμία, ἣν ἡ ὑμετέρα ἀγαπητὴ Σεβα
σμιότης ἐπέδειξεν εἰς ὑποστήριξιν τοῦ ἔργου μου "Πατριαρχ
κὴ ἱστορία" μὲ συγκίνησε βαθύτατα, διότι οἱ ἱεράρχαι μ
δὲν μᾶς ἔχουν συνηθίσει εἰς τοιαύτην χειρονομίαν. Ἐκ τῶ
ἐπ συγγραμμάτων, ἐκδίδομεν ἤδη ἓν ἔβδομον ἀνατύπωσιν 2-3
ἐκ τούτων. Ἐξαιρῶ τὴν "Ἱστορίαν τοῦ Ἀθωνικοῦ" ἣν τὸ 19
ἐξέδωκα διὰ συνδρομητῶν ὅτι δηλαδὴ ἀγαπητῶν συναδέλφων
ἐνεγράφησαν συνδρομηταὶ διὰ πάμπολλα ἀντίτυπα, ἀλλ'
ἔκτοτε ὡς κοπιώδης τὸ σύστημα τοῦτο ὅπερ ἐφήρμοσαν
ἐπιτυχῶς ὅλοι οἱ προ ἡμῶν, ἐγκατέλιπον. Ἀποστέλλω ταχυδρο

μιῶς τὸ ἀντίτυπα, ὧν ἕκαστον τιμᾶται πρὸς 100.000 δρ. ἐλπίζω ὅτι θὰ δυνηθῆτε νὰ τὰ διαθέσητε εἰς τὴν παροικίαν ὑμῶν, ἥτις διεμορίθη πάντοτε ἐπὶ φιλοξενίᾳ ἀναδείξασα τοὺς μεγάλους τοὺς γένους διδασκάλους καὶ ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις γενναίως ὑποστηρίξασα τὸν αἰμύλον Ζωσιμᾶν ἐφημερίτην εἰς ἕνδοξον περιοδικῶν καὶ συγγραμμάτων.

Ἡ ἀγγλ. συμμορία ὑπέρισχυται ὑπὸ διάλυσιν μὲ ἀρχιεπίσκοπον τὸν παπᾶ παπαχάλην ἢ παπίσιον, πρώην ἡγούμενον ἐν Καβάλλᾳ καὶ εἰς ἀρχὰς διατρίψαντα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου. εἶναι ἐν Κομμουνίσμῳ, ὅπου ὁ υἱός του ὡς ἀρχιβουλευτὴς τὸν ἐπέβαλεν εἰς τοὺς συναγωνιστάς του νὰ τὸν ὑποστηρίξωσιν ὡς ἀρχιεπίσκοπον. Διὰ τὸν μόσχας ἄξιον τοιοῦτος ἔπρεπεν ἀρχιερεύς! Τὸν παρῆ δὶς τοῦ ἔτους καὶ τῷ δίδει τὰς διαταγάς, ἃς πιστῶς ἐκτελεῖ. Δυστυχῶς ἀφοῦ ἡ διπλωματία μας ἀπεξενώθη ὡς στέρα ἀπὸ τὸ ἀγγλ. ζήτημα καὶ ἀνεγνωρίσθησαν Σέρβοι καὶ Ἰταλοὶ ὡς ἐντολοδόχοι ἐν Ἀλβανίᾳ νὰ ἐκδιώξωσι δι' ἐνόπλων συμμάτων τοὺς ἐρυθρούς, ἀναμένομεν νὰ ἴδωμεν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ὑπουργείου καὶ ἔγραψε πέρυσι πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον νὰ μᾶς εἰπῇ, ἐμοί καὶ τῷ ἀρχηγοπαίδε ρου καὶ ἀντιπροσώπων τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, νὰ καταστρώσωμεν πρόγραμμα πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἐν χριστιανισμοῦ, προσκαλοῦντες τὰς ἀπανταχοῦ χριστιαν. συμμα χίας. Δυστυχῶς ὁ ἀρχιεπίσκοπος, δὶν μᾶς ἐκάλεσεν ἀπερρόφη ἀπὸ τὸ Κυπριακόν, ὅπερ καὶ ἀπερροφήσαν.... Χρωστῶ πέρυ σι συγχαρτὶ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ὑμετ. Διευθυντικότητος. ἥτις τόσον ζωηρῶς ἀνεμίχθη εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐπι τυχῶς διηύθυνεν ἐν ἀφρικῇ ὅταν γραφῇ ἡ ἱστορία τῆς ἀγγλ. συμμορίας ἡ δράσις αὐτῆς θὰ καταγραφῇ χρυσοῖς θέσιν, ἴσως τὴν μίαν ἐν τῇ παροικίᾳ τῆς ἀφρικῆς ὅπου ὑποστήριξεν ἐνθέρμως τὰ δίκαια τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ ἔθνους.

Μετὰ πολλῆς ἐκτιμήσεως ἐκ τοῦ κορυφαίου ὑμῶν φίλου κουρίτα πρὸς τὸν μητροπολίτην Θυατείρων κ. Ἰωακείμ. Εὖ ἔσθαι

Ἀθῆναι - ψυχικόν τῇ 18-9-52

Ἁγία μου κυρία Κωνώπη,

Μόλις χθὲς ἐκομισάμην τὸ ἀπὸ 28ης μηνὸς γράμμα σας ὑπέρτερα ἀγαπητῆς μακαριωτάτης. Τυχαίως διῆλθεν ἐκ τῆς ἀρχιεπι σκοπῆς ὁ ἡμέτερος θεόδουλος καὶ εἶπεν αὐτὸ ἐκεῖ, ὅτου παρέδω κεν ὁ ταχυδρόμος. Τοῦτο, διότι ὁ γραμματεὺς εἶχε γράψει μόνον

καὶ δὲν οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Προσοσείου. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ
ἄλλη ὁδὸς Ἑλικεῶνος ἐν Ἀθήναις, καὶ τὸν αὐτὸν 5 μάθησιν διευθύνο-
νεις πολίτης. . . . Οἱ λόγοι αὐτοὶ μὲ συνεκίνησαν βαθύτατα. Δὲν ἔ-
πρεξε μέγαρι ἁπλῶς ἔπεσμα τὸ μαθὸν ὡς ἀγιορείτης. Εἶχον πό-
νον εἰς τὴν ψυχήν μου, διότι δὲν ἠδυνήθημεν νὰ σώσωμεν ἐν-ἐνὸς ἐ-
λόγ καὶ Μοναχὸς μᾶς. διὸ καὶ ἀρκούντως θεωρῶ τὸν πόνον μου με
μετριασμένον ἐπὶ τῇ διασώσει μέρους αὐτῶν – ὑποθέτω ὅτι εἶναι
περὶ τὰ πέντε ἑκατοντάδες, ἵνα περιορισθῶ εἰς τὰ σπουδαιότερα, τῆς
δὲ Μοναχοῦς μου εἶναι 5-6 τὰ μᾶλλον ἐρα ἐκ τῶν ἀποκλοφισθέ-
των – ἀπὸ τοῦ 1924-1929, μεθ' ὧν περίοδον ἤρχισα ὡς τε ἐκκλησιάρ-
καὶ ἔπειτα ἀντιπρόσωπος παρὰ τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι, ποιησάμε-
σαμεν ἐν πλήρει ὁμοφωνίᾳ νὰ διατηρήσωμεν ἐν ἐπιμελείᾳ τὸ
τὸ ζήτημα, τῆς ἀνεύρεσεως μὴ θελούσης νὰ ἐπιβιάσῃ ἡμᾶς.
τὸ τελευταῖον ἔτος διὰ συμβάν τι, ὅπερ μοὶ ἔφερε βαθυτάτην
ἐν ἀξιοπρεπείαν μου, ἠναγκάσθην νὰ παραιτηθῶ, ἀφοῦ ἡ Μονα-
ναὶ μου ἤρνήθη ν' ἀποκηρύξῃ τὸν δημοσιευθέντα ὑπὸ τῶν ξένων
ἐῶν λίβελλον, ὅστις ἐξήλθεν ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Μονῆς. Ὁ ἀνεκ-
τος σύμβουλος τότε προσεχώρησεν εἰς τὴν μερίδα τῶν διαβαλλο-
λουμένων, ὅτι ἐκ τῆς παραχωρήσεως τῶν μετοχίων θὰ προσεπορ-
ζοντο πλείω καὶ βεβαιώτερος κέρδη. Ἐπανελθὼν ἐν Θεσσαλονίκῃ
εὑρέθην πρὸ τετελεσμένου γεγονότος: Ἡ σε ἀνοχωρία μου ἀληθῶς
ἀπερίγραπτος. Πρὸς μετριασμὸν ἔλαβον τὸν μέγα Κώδικα τοῦ Γρα-
φείου ἐν ᾧ ἀπὸ 400 ἐτῶν ἀναγράφονται σπουδαῖαι ἀποφάσεις
καὶ ἀξιοσημείωτα γεγονότα καὶ ἐπανεπρίσσας διὰ θριμείας
φράσεως τὴν συνοδείαν ἐκείνην, ἥτις συνέτρεχεν εἰς τὴν παραχώρη-
σιν τῶν Μετοχίων. Δὲν ἤθελα νὰ μνημονεύσω τὸ θλιβερὸν τοῦτο γε-
γονός, ἐὰν δὲν ἀνεγράφετο μεταξὺ τῶν διαπραχθέντων ἐγκλημάτω-
μου εἰς τὸ "Κιβδηλον νόμισμα" (σ. 36). Ὁ αἰτῶν θεὸς μὲ ἠξίωσεν,
ἀφοῦ τότε δὲν ἠδυνήθη νὰ ὠφελήσω τὴν Μοναχοῦν μου, νὰ δια-
φωτίσω τὸ πρὸς αὐτὴν ὡς καὶ πρὸς ἄλλας ἱερὰς Μονὰς ἀγνὸν αἴσθημα
ἐπὶ σήματι τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου τόπου, εἰς ὃν πάντες ὀφείλομεν πολλά.
Ὡς πρὸς τοῦτο εἶμαι τελείως ἱκανοποιημένος καὶ εὐχαριστῶ τὴν
-λ. Κοινότητα, διότι ἐπρονόησε νὰ μὲ διορίσῃ ὡς πληρεξούσιον
καὶ οὕτω μοὶ ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ πράξω, ὅτι ἔπραξα. Χάρις
καὶ εἰς τὰς ἄλλας συντελεστάς, εἰς οὓς πιστεύω νὰ ἀπεστάλη-
σαν τὰ εὐχαριστήρια, ὡς ἐν τῇ προλαβούσῃ ἔγραφον, τὸ σπουδαῖο
τοῦτο μανιφέστωμα ἐπετεύχθη λίαν ταχέως, διότι τὰ μονάσαντα
αὐτὰ τῇ ἐξ ἐπιλήσεως, καίτοι σχεδὸν ὅλα τὰ παρέδωκεν, δὲν
ἔλαβον εἰσέτι πέρας. Εἰς τὸ σημερινὸν "βῆμα" αὐαμένω σιω." Σήμερον

τό ἀπόγευμα θά ὑπογραφῇ ὑπό τῶν ὑπουργῶν οἰκονομικῶν καί Γεωργίας καί ἐσᾶς μέν. ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἡ σύμβασις μεταξύ δημοσίου καί ἐκκλησίας, ἡ ἀφορῶσα εἰς παραχώρησιν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων πρός ἀποκατάστασιν ἐπί ἀκτημόνων καλλιεργητῶν καί κτηνοτρόφων. Αἱ παραχωρούμεναι ἐκτάσεις ἀνέρχονται εἰς 150.000 στρεμμάτων ἀγρῶν καί 600.000 στρεμμάτων βοσκοτόπων, ἀξιόπλων καί μεγάλων ἐκτάσεων θαυμασίων ἐδαφῶν, αἱ ὁποῖαι κατόπιν ἐκχερσώσεως θά καταστοῦν καταλληλοι πρός καλλιέργειαν. Τό σύνολον τῶν ἐκτάσεων τούτων δέν ἔχει καθορισθῆ εἰσέτι, (σ. 4) Ἀπλ. καταβραχθίζουσι καί πάντα καί μόλις ἐκ τῶν ἀπεραντων ἐκτάσεων τῶν 450 μονῶν, αἵτινες κατεῖχον σχεδόν τό ⅓ τῆς ἑλλ. γῆς, κατώρθωσε νά περισωθῇ ὀλιγώτερον τῶν 100.000 στρεμμάτων ὑπέρ τῶν 3-4 ἑκατοντάδων μονῶν! Αὐτή εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ἐν τέλει παρακαλῶ τούς ἁγίους πατέρας νά ἀναφέρωσι καί τό ὄνομα ἐμοῦ κατασπεύσωσι ἐν τάχει πρός κύριον ἐπιπροσδέκτους αὐτῶν ἀξίωσεων μετ' ὀλίγον καί ὑποσημειούμαι

Διάπυρος εὐχέτης καί ἀχώριστος ἀδελφός τῆς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος.

† Ὁ Κορινθίας Εὐλόγιος Κουρίλας

Νικάνδρου Λαυριώτην.

Ἀθῆναι ψυχικόν τῇ 19-9-52

Ἀγαπητέ προηγούμενε.

Πολλῶν χαράς μ' ἐνέπλησεν ἡ ἀδελφική ἐπιστολή τῆς ὑμετέρας φρίκης Πανοσιολογιότητος διά τάς πληροφορίας, ἄς μοι ἐδώκατε. Διά τά βιβλία ἐγώ ἔσπευδον ν' ἀναλάβῃ ἡ Ἱ. Κοινότης τόν μόχθον τῆς διεκπεραιώσεως· διότι γνωρίζω πόσοι εἶναι οἱ ἐνταῦθα ἀντιπροσωπευθέντες. Εὐχαριστῶ, διότι δέν ἐφείσθητε καί αὐτοῦ τοῦ κόπου, εἰδικευμένος ὢν εἰς θυσίας ὑπέρ τοῦ ξενικοῦ πλούτου. Τό βιβλίον τοῦτο δέν διετυπώθη διότι τό ὑλικόν ἦτο δύσκολον διά τό πλῆθος... ἐννοεῖτε πολύ, διότι αἱ 5 μονάδες τά ἐκατόφυλλα. καί πρό παντός, ὅτι μεταξύ αὐτῶν ἐνεπλατσάρετο καί ἡ τῆς Σίμωνος Πέτρας καί δι' ἡμᾶς καθαρόαιμον (οὕτω πρέπει νά τήν ὀνομάζω ἐφεξῆς, ὅπως ἄλλως εἶναι καί εἰς τά παλαιά ἐγγραφα), ἥτις οὐδέν τόκον εἶχε, διότι ἀπό 50 ἐτῶν ἄρχοντος τοῦ ἥτο ὁ ἀδελφός ἡμῶν ἐκεῖ, διετήρησε τάς παλάς σχέσεις πάντοτε καί τούς ἐξυπηρέτησα πρόθυμως τούς καθηγουμένους εἰς ὅλα. Ἐάν ἡ μονή των ἐδυστύχησε τόσον, ὥστε νά ἀδυνατῇ νά πληρώσῃ παραυτῶ νά στείλετε τό βιβλίον δωρεάν.

Ἡ Μονή τοῦ Διονυσίου καί ἡ τοῦ Καρακάλλου ἐστείλαν τό ἀντίτιμον

Ἀλλὰ τῶν τοῦ Γρηγορίου δὲν γνωρίζω, διότι ἔπαυσε τὸν πόθον τῆς βιβλιοφιλίας ὁ παθημένος, καὶ οἱ μητέρες φαίνεται ἀγαπῶσι τὰ ἐν σώμασι διάφορα. Τὸ ὅρος τὸν Πατέριον γράμμα ἐσημείωσα νὰ τὸ ἐγκωμιάσω καὶ ἔκαμα τὸ ἔβαλα εἰς τὸ τοῦ Γέροντος Ἀμβροσίου. Ἐκ τῶν 900.000 πολὺ σὲ ὀλιγώτερα ἔδωσε εἰς τὸν Πατέριον τὰ 500.000 εἶναι τὰ ἔξοδα τῆς φιλοξενίας μου ἐπῆρε καὶ ἐφρόντιζε τὰ μοῦ μαγειρεύῃ ὅσάκις οἱ ξενοίκουροι δὲν εἶχον καιρὸν ν' ἀσχολῶνται μὲ τὰ καθεινοῦ μου νυσταίμενον. Καὶ ἀφοῦ ἀσχολοῦνται μὲ τὰ κουσούλια τοὺς δὲν ἐκινδύνευσαν νὰ μοὶ ἀποδυθύνωσι διὸ ἔξει διὰ τῶν αὐτῶν λύσιν τοῦ μυστικιανοῦ, ἀφοῦ πάρτιν αὐτῶν (διὰ τῶν κρίνων) ἐκινδύνευσε τὸ ὑφιστον· δὲν πειράζει. μᾶς ἔτυχε συνηθίσει νὰ μὴ ὑποφέρωμεν τοιαύτην ἀβρότητα.

Διὰ τὸν Ἅγιον Ἀρσένιον, τὰ τελευταῖα τῆς ἐφημερίδος σας ἐγράψαν ἐν βία καὶ εἶναι ἀντιφατικά, διότι τὸ Β' (καὶ οὐχὶ τὸ Α') κεφάλαιον τοῦ συγγράμματος 1909 λέγει σαφῶς νὰ ἐγγράφηται ὡς τρίτο ὑπόδημα "ἐκ τῶν γνησίων καὶ δεδομηκασμένων μελῶν τῆς συνοδείας τοῦ κελλίου" καὶ τοιοῦτος δὲν ἦτο ὁ δαιμονισμένος τοῦ Φασσᾶ Ἰγνατίου, ὅπως δὲν εἶναι καὶ οἱ καταγλιῶται. Ἐν τούτοις ὁ διοικητὴς παρ' ὧν τοιῶν, εἰσδύσας εἰς τὸ ὀνειρικὸν τοῦ ἀντιφρονοῦντος πάτρας, ὑπόδημα ὑποδημείου τῶν μακεδονομιῶν, παρέσυρεν αὐτὸν ὡς μὴ συνευδοκοῦντα τοῖς ἀποφασισθεῖσιν. Τὴν ἀποφασιν εἰς τὸ ὑφουργεῖον ἔστειλεν ὁ διοικητὴς καὶ ἀνεγνώσθη εἰς ἐμὲ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ κ. Γρίβα διὰ νὰ γνωμοδοτήσω. Ἤμην μὲν ταγματάρχης νὰ ὑπερασπίσω ἐν γνωστὸν συμβὰν εἰς τὸ βράχια, ὅπερ ἔστελλε αὐθημερὸν εἰς τὸν Ἁ. Κοσμᾶν, χάριν τῆς ἱστορίας, διότι πίνουσα ὑπερὰ ὑποστόλων, ὅτι ὑπαρχηγὸν ἐξ ἰδιοτροπίας. τότε καὶ ἐκάθαρε τὸ χάσμα τῶν βενετικῶν. καὶ ἀνεγράφαν κοῦκο εἰς τὸ καταστατικὸν βυζαντίδιον. Ἡ ἰδιοτροπία, ὅπως γνωρίζετε, ἦτο τοῦ στρατοφερμανοῦ ὅστις συνεργαζόμενος μετὰ τῶν γηλωτῶν ἐδώκεν εἰς αὐτοὺς ἀντίγραφον τοῦ τηλεγράμματος, ὃν ἔστειλεν εἰς τὰ κοινοβιακὰ ὁ Κορνήτιος ὅρος καὶ καυδοκαμβύσας ἵνα μὲ ἐνοχλήσουσιν, ὅσον ἐβιάζετο νὰ μείνω τὸν πληκτικὸν καὶ ἡ κοινότης ἀποδεξαμένη καὶ ἡ μονὴ ἐνθουσιωδῶς διὰ γραμμάτος μὲ συνέστησε ὅρος τοὺς ἡγουμενοφαίους.

Ἡ σύναξις τῶν ἑξακοσιοφρενῶν εἶναι ἡ αἰτία ποὺ ἐκάησαν τὰ μελίσσια. Ἐὰν ἐκεῖνον, αὐτὸ ποὺ ἐφέτος νὰ διὰ τὰ ὄμορφα μελίσσια δὲν θὰ εἶχα μεγάλον χόρτον - θὰ ἐφύτευα δι' ὅλα. διὰ τοῦτο, συμφώνησον θεόμου, ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος τὸν ἐπεράβωσεν διὰ νὰ θεραπεύσουν τὰ μανιὰ εἶχον προσέξει τότε εἰς τὸν κυβέρνησιν νὰ παραστήσῃ ὁδοὺς τὰ μεσόκτια - ὡς "ἐθνικά - οὕτως ὀνομάζεται ἡ γῆ καὶ τὰ ὄρη

τά πραγματα- καί εὐθυμίαν εἰς τά πραγματα αὐτά δά ἦσαν αἱ μοναί συγκοινωνίαρχοι μεταξύ τῶν φροσφύγων καί δέν δά ἀνησυχοῦντο. αὐτό θέλουν νά πάθουν τώρα ἐν Θεσσαλίᾳ, διότι αἱ μικραί ἀγροικίαι δέν πολυεργοῦνται πολύ...

Πρέπει νά γνωρίζητε, ὅτι τό ρεῦμα φρός ἐκκλησίαν ἀναπτερώνει πλεῖστον ὅσον τούς ὀρθοδόξους, ὥστε ἡ κατ' ἐξαρχίαν ἀπαγόρευσις νά παραδώσῃ σχεδόν ὅλον τόν κάμπον τῆς ἁγίας Ἀναστασίας. ...

Ὁ Θεόδουλος σᾶς ἀσπάζεται, ἡ οἰκονόμος κατίνα εἶναι εἰς τά γουστα μου δέν μοί ἐπέτρεψαν οἱ γιατροί, διότι ἡ χάρη δέν ἔχει ἀντοχήν πολλήν.

Μετά βαθείας εἰλικρινείας

† ὁ κορυτσᾶς Εὐγένιος Κουρίλας.

Ἀθῆναι - ψυχικόν τῇ 12-10-52.

Ἀγαπητέ μοι γέρον Ἀμβρόσιε,

Ἀσπασμαί διεῤῥύδην τό γράμμα σας, καί εἶμαι βαθύ εὐχαριστημένος διότι ἤρχισεν ὁ καιρός τοῦ μοναδίου ἀγῶνος. Ἐπί δέ πλέον, διότι ἡ εὐγενής καί ἀνιδιοτελής αὕτη χειρονομία ἐξέπεσε παρά τοῦ ἐκ τῶν προσταγμένων φιλτάτου μοι πῶρ Ἀμβροσίου. Δι' ἐμέ εἶναι ὄν ὄναρ εὐχάριστον Ἄπειρον μέ τό ὅσιόν σας ἔζησα ὅλον τόν βίον μου. Μεθ' ἡμᾶς εὐκαίρως ἐμπαρδίως διότι ὑπῆρξεν ἀκαίριστος ἐμπεσοφαστάτης καί ὁ θαλερός συνέκδημος προηγούμενος πῶρ Ἱερώνυμος τῷ 1914 μόλις λαβών τό ἔνθεμα πεφρώτατος ὑπῆρξεν ἔνδονς ἀδελφός μου φείδας καί τόν χέροντά του (δέν ἐνδυμοῦμαι ἐάν ἦτο καί ὁ τρύφων, ὅν ὅμως δέν βλέπω ὑπογεγραμμένον. παρακαλῶ νά τό ἐξετάσῃς ἴσως ἦτο εἰς τό μεσόχι καί νά μοί γράψῃς). Ἅγιοι πάντες ἡμῶν εἶναι καί οἱ λοιποί τῆς φεντάδος προσταγέντες, διότι εἰς ἐκ' ἐκκλησιᾶ ταύτην τῆς ἀγροσύνης, ἥτις ἔχει καταπλύσει τόν ἱερόν ἐκείνον τόπον, καί τῆς ἀδιαφορίας, εὑρέθησαν προσταγέντες λαοῦται νά ζητήσωσι τό κοινόβιον ὡς ἀσκίβιον. Δέν θεράπει ὡσάν ἡ φωνή σας δέν καταλήγουσι. Ἐμοί εἶπε ὅτι ἐγράφθη ὁ σωτήρ.

Τῷ 1914, ὅταν ἐγώ ἐκίνδυνον, διῆρχε μόνος ἐκ τῶν προσταγμένων ὁ γιατρός καί ἐκεῖνος ὁ Ζωγιᾶς καί ὅμως μετά 4 μῆνας, ὅταν ἐπιστρέψαμεν ἡ πλειοψηφία, ἐκ τῶν ἡμῶν ἀδελφῶν ἦσαν οἱ 105 διαφρύσιοι πύργοι τοῦ κοινοβίου καί εἰς τό φραγκικόν, ὕψος φιλάτου ὡς μεσημέρι, εἶναι ὑπογεγραμμένοι ὅλοι οἱ προσταγέντες φῶν δύο τοῦ Ἱερωνύμου καί τοῦ Ἡσυχίου. Λοιπόν οὐδόλως φρέπει νά ἀπελπιζώμεθα, ἀρκεῖ νά ἐνσαρκωθοποιήσωμεν τάς ἐνεργείας. Δυστυχῶς, ὅταν ἡμῶν ἐκεῖ, ἐσφύγησαν οἱ ἅγιοι ἐνοίκοροοι νά μέ ἀναγκάσουν νά φύγω, καί ἐπέτυχον ἀνάξιον νά μέ συλλογιστῶσι ὀπισθεν τοῦ φραγκίου. Τώρα ἐντεῦθεν μόνον εὐχάς καί δέησεις δύναμαι ν' ἀναπέμψω φερί ἐπιτεύξεως τοῦ ἀποθέτου.

Πρέπει νά εἶσαι καί ἐξίφας ζέφυς διά τήν ἀντιφατίτευσιν, ἥτις ὡς μοί γράφετε
ἀρχή ἀποτελέσει ἐλαχίστην μειονότητα, εἶμαι τελείως πεπεισμένος, ὅτι, ὅ
εἶναι παρά τοῦ Κοινοβίου, ἀλλά δέν ἐμπρίνει τόν τρόπον τῆς ἐνερ
καί εἰς τοῦτο ὀφείλει νά ὁμολογήσωμεν, ὅτι εἶχε δίκαιον, ὡς ἀπεδείχ
θη τοῦ ὅτι ἡ ἐν ἀρχῇ μειονότης μετ' ἐξίφας ἡμέρας ἐγένετο φρενο
βλαβής. Τοῦτο ἀπέδειξεν, ὅτι οὐδεμία τροποποίησις εἶχε γείνει. καί ἡ
μονάς μίαν ἡμέραν ἀπό στόματος τοῦ ὑφιστάμενου τῶν ἐφιτρόπων νά
διευκρινίσῃ, ὅτι τό Κοινοβίον δέν θά τό πάρουν οἱ ἀδελφοί - αὐτοῦ
δέν τούς ἔχομεν ἀνάγκην - θά τό πάρῃ ὁ Πατριάρχης! Πλήν μεταξύ
καί τελεία ἄγνοια τῶν καθεστώτων καί τῶν ῥητῶν διατάξεων τοῦ
Καν. Χαρτ. Φαίνεται διότι μετ' ἐμοῦ συμπεριφέρεσθε καί ὑμεῖς, ὅπως
ὁ Ἅγιος Θεός "ἀνοίξῃ τούς νοερούς ὀφθαλμούς τῆς ψυχῆς των καί
ἀτενίσωσι τήν ἀλήθειαν." Θαυμάσια τοποθετεῖτε τήν ἔδην ὑποθέσιν· διότι
"οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδέ τοῦ τρέχοντος ἀλλά τοῦ ἐλεοῦντος Θεοῦ". Θά ἔμεθα
μίαν εὐτυχεῖς, ἐάν ὁ φανάραδος Θεός καί Πατριάρχαι μᾶς ὁδηγοῦσι καθ'
μᾶς ἡμέρᾳ εἰς τήν εὐθεῖαν ὁδόν, ἥτις εἶναι τό μεγάλον Κοινοβίον, καί ἐκεῖ
τήσῃ ἡ ἀναρχία καί ὁ ἀνεξέλεγκτος βίος. Ἡ δεκαπενταετηρίς, ἥτις
παρῆλθεν ἀπό τῆς ἱδρύσεως ἀναμφιβόλως, νομίζω, ὅτι δέν ὑπῆρξεν ἀκαρπο
τότε ἴσως ἐτόλμα νά ὁμιλῇ περί Κοινοβίου; Ὁ Ζωσιμᾶς καθήμενος ὀρθί
εἰς τό μάσον ἐπιφορτίσθη τοῦ ἱερομ. Θεοδοσίου ἔμεμψε πῶς εἶχε παραιτήσει ὁ
ἐξαρχίας, καί προσέθεσε, καί "ἔχει αὐτά συμβαίνουν, γέροντα, διότι δέν εἶνο
Κοινοβίον ἡ μονή μας;" δέν εἶχεν ἀκόμη τελειώσει τόν λόγον καί ἐμπριπόδ
ὁ εὐχαρις(!) ἐκεῖνος Μωραΐτης, καί μόνον ποῦ δέν ἔβγαλε τήν ἀξίαν ῥάβδο
του νά τόν χειροτονήσῃ. Ἀλλ' ἠρμήνευσεν εἰς τῶν ἀδελφῶν, ὅτι ἂν ἀκούσῃ
τά ἀκατάληπτα τοῦτα θά σταλῇ εἰς ἐξορίαν! τώρα ὅμως συζητεῖτε καί ἐρίζετε
ἐλευθέρως περί Κοινοβίου. Τοῦτο δέν εἶναι ἱερόσυλος; ὅταν τότε ἔφυγον ἀπό
τήν Μετάνοιαν μας, ἐξορισθέντες ὡς "υἱός τῆς ἀπωλείας"! διότι ἔκαμνα τό κοι
νόβιον, οἱ πατέρες δέν ἐννόουν ν' ἀποχωρισθοῦν καί ἐσυνάχθησαν εἰς τήν
κυρίαν αὐλήν τῆς μονῆς κλαίοντες καί θρηνοῦντες. Ἐνθυμοῦμαι, ὅτι τό
τό μόνον εἶδον ἀφ' αὐτοῦ, ἐνῶ οἱ ἀντίδικοί μου ἔφερον τῶν χειροβάκτα
βουμένοι ἐξέφερον. "εἶμαι εὐτυχής βλέπων ὑμᾶς, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, νε
κλαίοντες διά τήν ὀρφανίαν. Πιστεύσατε μοι, ὅτι δέν θά ἀποχωρισθῶ ποτέ
οὐδ' ἐσεῖς σταγόνα ἀφ' ὑμῶν. Μεταβαίνω εἰς Ἀθήνας νά παραφρεύξω εἰς
κυβέρνησιν τό φραγκικόν, τό σκυφτόν ἔγγημα τῆς ἀναρχονομίας τοῦ
νοβίου, τό ἀνοσιούργημα. Ἐάν ἀφήνω προστάτην τόν Ἅγιον Ἀθανάσιον. Ἐάν δέ
σας εἶναι ὁ παλαίτερος οἰκονόμος, ὅτι τό κοινόβιον, ἡ ψυχή μας καί ἡ
ἱδιοφυΐα, θά ἀναθάλλῃ ὑπό τῶν δακρύων σας ποτιζόμενον." Αὐτά
εἶπον ὡς τελευταῖον ὑποδεῖγμα· ἐκ τῶν τότε ἀντιδρασάντων οὐδείς
μέχρι σήμερον ὑπάρχει διά νά συνεχίσῃ τό ἐναίσιον ἔργον· ἄλλοι μέν διεσ

ώίσθησαν πεντοτε, ἄλλοι δὲ ἀφεδάνον, ἀλλὰ τελείως μεταμεμένοι, διότι θεομαχήσαντες ὑφέσεισαν φοβερὰ δεινὰ ἐν τῷ βίῳ· δύο δὲ ὑποδείκνυται ἐκ τῶν πρωτουργῶν τῆς ἀναιρέσεως - ὁ ἕτερος μεμίνετα ἦλθε νὰ μὲ φονεύσῃ εἰς τὸ δωμάτιον καὶ συνελήφθη εἰς μεσονυκτίους ὥρας ὑπὸ τῶν περιφρουρούντων ἀδελφῶν μὲ τὸ φερίστερόν του εἰς χεῖρας - χαίρω ὑπερβαλλόντως καὶ συγχαίρω αὐτούς, διότι τὸν φρουρακατέσχον ὑπὲρ τοῦ μοναχίου! Ἰδοὺ λοιπὸν μία τρανὴ ἀπόδειξις, ὅτι εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ ᾖναι τὸ κοινόβιον. Ἂς μὴ δυσανασχετῶμεν, ἂς μὴ δυσθυμῶμεν ἂς μὴ ἀπορριπτώμεθα. Ὁ θεὸς μεθ' ἡμῶν ἐγνώρισεν καὶ πιστεύω ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς βοηθεύομαι λοιπὸν καὶ πιστεύω ἀμεταδότως, ὅτι ἀφοῦ ὁ Θεὸς καὶ ὁ ἅγιος ἡμῶν πατὴρ ἐξελέξατο πάλαι μοναχιάρχην, τὸ ἔργον θὰ εὐοδωθῇ καὶ ὁ μοναχὸς ἡμῶν λόγος θὰ ἐπιστεφθῇ τάχιον ἢ ὅτι φαντάζεσθε. Ἐμπρὸς λοιπὸν ἐπὶ τὸ ἔργον· τοῦτο ἀσφαλῶς θὰ ᾖναι ἐπὶ τῆς ἐφετρωθείας σας, ἂν πιστεύω βεβαίως ὅτι θὰ εἶναι ἰδική σας τὸ ἐρχόμενον ὄφος μετὰ τοῦ προηγουμένου ἐπιτυχείας καὶ τότε δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἀντίφασις - τοιαύτη ἕνωσις θέλημα ἑνέργεια καὶ εἰς τοῦτο ἐντεῦθεν πεποιθησις - ἀπὸ τὴν δυσίαν Λοκιβάτου τὴν ἐξῆς ὁμολογίαν: «Ἐγὼ ἀπέτυχα μέγα καὶ θὰ εἶμαι ὑπὲρ τοῦ μοναχίου, τοῦ ἁγιωδοῦς καὶ ἁγνοῦ, τοῦ ἐνεφράζοντος τὴν ὀρθόδοξον ἔννοιαν τῆς ἀρχικῆς του ἐνότητος καὶ ἐνδιαιτῶντος τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν τελειοποίησιν τῆς ἀδελφότητος. Ἰδοὺ ὅμως μας' οὐσίαν δὲν ὀφείλεται ἀντίφασις. μαγιερφίσατε τὸ ἔδαφος, ἀφαιρέσατε ὅλα τὰ ὑρόσκομμα καὶ ἀποδείξατε ἐμπράκτως οἱ ὀρθόδοξοι τοὺς ἁγιωδοῦς σωσοῦν, ὅπερ μόνον ὁ γέρων Ἀγαθρόβιος σύνασαι νὰ τὸ ὑρόβῃ. Ἐγὼ δὲ γνώμην τῶν ἀποδίδωμι ὅτι ὁ ἐνθεος χῶρός σας δὲν θὰ ὑστερήσῃ καὶ ἐν τούτῳ. Πολὺ ἀφαιμαχῶ ὑπὲρ συμπληρώσεων τοῦ μοναχίου. ἀρχείου μου ἀποστείλατε μοι καὶ τὸ ὑπόμνημά σας διὰ τὸ μοναχίου ὅπερ ἀνέγνωσε ἐν τῇ συνάξει. καὶ μίαν ἐπιθεσιν φωτογραφημένην τοῦ 1911 ἣν συνέταξεν ἐπιτροπὴ τότε χάριν τῆς ἱστορίας. ἀρτίμαν 3-3 εἰς τὸ ἀρχεῖον καὶ πιστεύω νὰ ἐσώθη μαμμία. Ἐμὲ δὲν ἔγραψαν, διότι εἶχον ἐξορισθῇ ὅταν συνετάχθη.

Διὰ τὰ ναναγῆσαν γλέντια τοῦ ἁγίου Προύσης, δὲν φρέσει νὰ συνεπιμνησθῶμεν διότι ὡς θὰ ᾖναι ἀναμφιρόητος ἂνευ κριμάτων, ἐσφαλμένος καὶ ἡ ἀποστολή εἰς τὸν Κλῆμιν ἐφείλομε φρέον.

Εὐχαριστῶν δ' ὅλας τὰς εἰδήσεις εὐχόμαι ἐκ μυκρῶ ἀπαναντίσχυσιν εἰς τὸ ἀναληφθὲν ἱερὸν ἔργον καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ ὑγίου ὁ Θεόδουλος μετὰ σεβασμοῦ σᾶς ἀσπάζεται

ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἐν ψυχικῷ τῇ 9-11-52

Τοῖς πανοσιολογιωτάτοις ἁγίοις ἐπιτρόποις τῆς
τῶν Ἰβήρων Μονῆς, ἐπειδὴ ἀπὸ πολλοῦ στερούμαι ἀπαντή-
σεως παρὰ τοῦ ἀγαπητοῦ μοι προηγουμένου κὺρ Χρυ-
σόστομου καὶ ἀγνοῶν τὸ αἴτιον, ἀναγκάζομαι νὰ γράψω
ἐπιθύμως καὶ νὰ φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὅτι μοί
κάμνει ἀληθῶς κατάπτωσιν. Πληροφοροῦμαι, ὅτι κατὰ
τὴν πανήγυριν τῆς ἱμετέρας ἱερᾶς Μονῆς διενεμήθησαν εἰς
τοὺς ἐπισήμους φυλλάδια ξεθυμασμένης καὶ χρωματισμένης
τινὸς λιβελλογραφίας ὑπὸ τὸν χαρακτηριστικὸν τίτλον "Τὸ
κιβδηλον νόμισμα Σπυρίδωνος ἢ Ἀθανασίου Καυριώτου Ἰατρο-
Θήνησιν 1936. οὗπερ αὐτὸς ἐκαμώσας αὐτὸ ἔπιτα, δι' ὧν
ἔγραψε καὶ ἔπραξεν ἀπέδειξε τὴν κιβδηλότητα, ἀφοῦ ἐπ,
ἀρκετοὺς χρόνους ἐζητιλίθη καὶ ἐζητίλιος τὸ ὄνομα
τοῦ ἁγιορείτου. οἱ ἐχθροί μου εἰς κάθε περίστασιν διὰ νὰ
θολώσουν τὰ νερὰ ἐξάγουσιν ἐκ τῆς λήθης τὸ ἐμπαθὲς καὶ
καιοτεχνον φυλλάδιον, διὰ νὰ βαρύνωσιν ἐννοεῖται καὶ μετὰ
θάνατον τὴν θέσιν τοῦ ἀποθανόντος πλαστουργοῦ- εἴθε ὁ
Κύριος ἂς μὴ καταλογίσῃ αὐτῷ τὸ παράπτωμα τοῦτο—
αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὴν ἱμετέραν γραφὴν διότι νὰ σχημα
τισθῇ μία πυξίδα τῷ ὄντι ἀτμόσφαιρα, ὄχι βεβαίως
τοσον ἐναντίον μου, ὅσον ἐναντίον τῶν τυρβωρίχων εἰκόνω
ὅσων καὶ γραυῶν καὶ ὧν φαίνονται καὶ κατὰ κακὴν
μοῖραν προῄσθανται εἰς τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον τόπον ἀπὸ τῆς
ἱερότητος τοῦ ὁποίου οὐδὲν ἐκερδίσαν ὡς φαίνεται.
Τώρα θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἔχω μίαν ἐξήγησιν πῶς εὑρέθη
τὸ φυλλάδιον ἀνοικτὸν ἐπὶ τῆς Τραπέζης τοῦ καθίσματος
τοῦ ἁγίου Προύσης κ. Πολυκάρπου ἐν τῷ Συνοδικῷ σας;
Ποῖος ὁ ἐγχειρίσας καὶ εἰς τὸν ἔνδοξον στρατηγὸν τῆς
Κορίνθου κ. Δαυιὴλ τὸ "Κίβδηλον νόμισμα"; οὗτος
μόλις κατέβη εἰς τὸ Συνοδικὸν τῆς Παύρας πρὶν ἴδῃ
ἀναγνῷ ἐναντίον τῶν προϊσταμένων ἐκφράσῃ τὴν ἰδέαν
αὐτοῦ ἀγανάκτησιν, διότι ἔθεσαν εἰς ἀμηχανίαν τὸ λι
βελλογράφημα. "Λυπᾶμαι, εἶπεν, βαθύτατα, διότι γράφονται
τοιαῦτα ἐν ἁγίῳ Ὄρει ὑπὸ προϊσταμένων καὶ μία ἐσβεσμένη
πυρκαϊὰ ἀναζωπυρεῖται καθ' ἑκάστην ὑπὸ τῶν καλοθελητῶν
καὶ παρέχουσιν ὕλην εἰς τοὺς κομμουνιστὰς πρὸς δυσφη-

* Τὸ σημαινόμενον τοῦ τίτλου προκύπτει ἐκ τῶν ἀναγνώστην περὶ τοῦ περιεχομέν
ὅτι οὐκ ἰμόν, ἀλλὰ τοῦ γράψαντος ἐστὶν τὸ κιβδηλον

μιοιν" καὶ προσθήκην: "Ὁ μητροπολίτης Καρυτσάς, ὡς ἐκ τοῦ φυλλαδίου τούτου ἐξάγεται δῆθεν, δὲν εἶναι γνήσιος ἱεράρχης καὶ σύμφωνα πρὸς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἐπιστήμην. ἀλλ' ἐγὼ φρονῶ, ὅτι καὶ ἀλήθεια ἂν ἦσαν ταῦτα, δὲν ἔπρεπε νὰ κυκλοφορῶν καὶ ἀφοῦ μάλιστα δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ζωῇ ὁ συρρέψας αὐτά!" Ταῦτα περίπου ἐλέχθησαν ἐν λαίρᾳ καὶ ὁ μὲν παρακείμενος ἀ' ἐπίτροπος εἶψας τὴν ἀφαλήν ἐσιώπα, καὶ τότε ἔφαβε τὸν λόγον ὁ Γέρων Ἀμβρόσιος, ὁ νῦν πρόεδρος τῆς συνάξεως, καὶ εἶπε τὰ ἑρμήζοντα διὰ νὰ μετριάσῃ τὴν ὀδύνην τοῦ ἐπισήμου προσκυνητοῦ. γνωρίζω, ὅτι ἡ ἱερὰ τῶν Ἱβήρων μονὴ δὲν ἔχει λόγον νὰ κατασιγάσῃ τὸν κλύδωνα τῆς δυσφημίσεώς μου τὸ συνοδικὸν αἴτημα καὶ δὲν κατὰ τὴν ἐπίσημον πανήγυριν. φρονῶ, ὅτι, ἂν ἦμην ἄξιος καμμιᾶς μεταχειρίσεως παρὰ τῶν προϊσταμένων αὐτῆς, καὶ ἀφῆνα τὰ παλαιὰ δὲν παρῆλθον ἴσως χρόνος, ὅπου οὗτοι μοὶ ἐξέφραζον τόσας καὶ τόσας εὐχαριστίας, ἂν δὲ προσθέσῃ τις καὶ τὴν ὑποστήριξιν εἰς τὸ τελευταῖον ζήτημα τῶν μετοχίων, ἄφρ καταφρθώσαμεν νὰ σώσωμεν ἐκ τῆς ἀπαλλοτριώσεως - ἔχει δὲ ἡ μονὴ ὡς παρὰ τῶν ἰδίων ἐσχάτως ἠμύνθη, μετὰ τὴν Κασίραν τὰ περισσότερα, τουλάχιστον εἰς ἀριθμόν - τότε διαπορῶ πῶς ἠτιμάσθησαν ἡ καμμοσύνη! δὲν ἠξίωσαν δὲ μέχρι ὥρας οὐδεμιᾶς ἀπαντήσεως καὶ διὰ τὴν "πατριαρχικὴν ἱστορίαν" μου. ἦν ἐκ τῶν πρώτων ἔλαβεν ἡ τῶν Ἱβήρων μονὴ καὶ ἐν ᾗ τόσα πολλὰ γράφω πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἀναπαλλοτριώτου τῶν ἁγιορ. μετοχίων. Καὶ ὅμως ἄλλοι ἐκ τῶν προκρίτων τοῦ "Ὄρους μὴ φίλια πρὸς τὸν ἐκδότην προσκείμενοι ἐδημοσίωσαν εὐφήμους κρίσεις.

Εὐελπιστῶν ὅτι θὰ τύχω ἀπαντήσεως ὑμῶν διατελῶ διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης

† Ὁ Καρυτσάς Εὐλόγιος Κουρίλας

Ἀθῆναι - Ψυχικόν 5-11-52.

Φίλε ἅγιε ἀδελφέ, Περιπαστῶσαν πὰρ Δωρόθεε,

Ἐξεδόθη τὸ β' τεῦχος (μικρὰ ἐν διαφοραῖς) τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ἡ πραγματεία μου, ἥτις σφρὸ δίκτιας ἔχει ἀποσκευὴ ἐμοί, καὶ σαφὴ τῶν ἐκδίκων διαβεβαιώσεων (βικτὰ τῶν ἀνεύρεσιν) τῆς ἀρχιγραμματείας καὶ αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου

δὲν εἶδεν εἰσέτι τὸ φῶς. καὶ θέλω παρεμβαίνει εἰς τὸ κείμενον τοῦτο γράμμα τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Ἡλιουπόλεως! καὶ διὰ τὸ ἄρθρον μου δὲν εὑρέθη χῶρος. Ὁ λόγος εἶναι εὐνόητος. Ἤθελε νὰ ἀπαγγείλῃ ὁμιλίαν τὸν νεὸν τοῦ Ἱερεμίνου (βλ. σ. 114–115 τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ἀλλαχοῦ) δι' νὰ μὴ ἔχῃ ἔναντι δημοσιευόμενον παλαιὰν ἀξίαν! Τώρα παρατηρῶ ὅτι διατὶ ὁ ἀρχισυντάκτης τῆς Ἐ. συνόδου μοὶ ἔγραφε τῇ 5 Ἰουνίου ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ «ἐνέκρινε τὴν δημοσίευσιν.. προσωφελήσασα μόνον τὴν παραλείψασα φράσεις τινὰς διὰ λόγους εὐνοήτους» καταφεύγω διὰ τὸ κείμενόν αὐτὸ ἐν τούτοις ἐθεώρει εἶχον ἀνάγκην ἀφίνω ἐκφράσεις ἐν λόγοις καὶ νὰ δημοσιευθῇ ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μοὶ ἐπιστραφῶσι τὰ χειρόγραφα αὐτοῦ ἵνα ἴδω τί ἀφῃρέθη καὶ τίνα τὰ ἐκλείψαντα ἐκ πρώτης φορᾶς τῆς ἀλλάξεως καὶ ἱστορικὴν ἐκκλησιαστικὴν πραγματείαν, καθαρῶς φιλολογικῶν. ἀλλ' ὁ ὅρος οὗτος ἀντίκειται τῶν δημοσιευθέντων διότι δὰ παρεμφωράσῃ ὁ λογοκλόφος. Ταῦτα ἕνεκα ἀναγκαίας ἀναγκαιότητος γράφω ὅρος τῶν ἡμερῶν μου ἐνδιαφέρουσα ἦτο ὡς ἐν τῇ ἀκριβείᾳ εὐθέως βεβαίως εὑρίσκεται, παρακαλῶ νὰ θελήσητε νὰ δημοσιευθῇ ἡ πραγματεία ὡς ἔχει διὰ τῆς χειρός μου γραφήσεται, ἄλλως νὰ μοὶ ἐπιστραφῇ καὶ δίγετε μὴ ἐνοχλεῖσθε.

Μετὰ βαθείας ἀκάνθης καὶ ἐκτιμήσεως

ὁ κορυτσᾶς εὐλόγιος Κουρίλας.

Υ.Γ. Ἐὰν ἐπιτραπῇ ἡ πραγματεία παρακαλῶ νὰ προστεθῇ τὸ ἑξῆς σημείωμα: "ἀποστάλη κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1951 διὰ τοῦ διπλωματικοῦ φακέλλου τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν" ἀλλ' ἐπιτροπὴ εἶχε ἀφαιρέσει, εἶχε δὲ διακοπῇ ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἔκδοσις λόγω προσωπικοῦ μόλις νέον παρωρθώθη καὶ ἐπιτραπῇ. Ἰδετε.

Ἀθῆναι - ψυχικόν τῇ 5-11-52. Πρὸς τὸν Διευθυντήν.

Παναγιώτατε,

Μόλις ἐπανῆλθον ἐκ τῆς ἱερᾶς μετανοίας μου, ὅπου μετὰ ἡμέρας εἶχον μεταβῇ νὰ ἴδω τοὺς ἀδελφούς καὶ νὰ ἐργασθῶ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ, συζητῶν δὲ ἔμα μετὰ τοῦ κυροῦ. ζητήματα τοῦ τόπου, εὗρον καὶ ἀνέγνων μετὰ συγκινήσεως τὸν πανευσεβῆ μου ἐπιστολήν, δι' ἧς μοὶ ἀνήγγελλεν ἡ ὑμετέρα θυγατέρα παναγιότης, ὅτι ἐφρέθησα ἡ περὶ τοῦ Ἀθανασίου Α' πραγματεία μου ἐσταλῇ πρὸς δημοσίευσιν. Ἀνέμενον ταύτην διὰ νὰ ἐκφαρισεύσω αὐτήν, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἰς τὸ β' τεῦχος τῆς ὀρθοδοξίας δὲν ἐδημοσιεύθη, ἀναμένω νὰ ἀναφερθῶ καὶ ἐνοχλήσω ἐκ νέου τὰς παναγιότητά σας περὶ τούτου. Ἐντύπωσιν μοὶ ἔκαμεν ἡ μετὰ 15ήμερον σταλεῖσα ἐπιστολὴ τοῦ ἀρχιγραμματέως, τῆς ἐσημείωσα ἀντίγραφον, καὶ ἠνοίχθην διότι ἤθελε νὰ σταλῇ ἡ ἐπιστροφὴ καὶ διαστρεβλώσῃ τὴν πραγματείαν μου, πρᾶγμα ἀπρεπέστατον!

Δὲν θέλω νὰ βαρύνω τὰς ἀποσκευὰς τῆς ὑμετέρας παναγιότητος καὶ διὰ τοῦτο γράφω ὡς ἐγένετο καὶ διατί ἐκαθυστέρησεν ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τὸν δισταγμόν, ἅγιον πρεσβυτέρων. εἰς ἄρθρον τῆς «ὀρθοδοξίας»

ἐσκωλεύθη ἡ πραξικοπία ὅτι ἀφοῦ προτεραιότητας ἔτσι θὰ εἶχον σχεδὸν βίον συγγραφικοῦ καὶ δημοσιεύσει περὶ τὰς 30.000 σχεδὸν οὐδέποτε ἀντίγραφα τοιούτου τι. Παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν Παναγιότητα νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ ἐγκύψῃ τοῦτο καὶ ἀποφασίσῃ ἢ τὸ πολυθρύλητον μείγμενον καὶ τοιοῦτον διαιτησίαν τῶν δημοσιεύσεων ἄλλως αὐτούσιον νὰ μοὶ ἐπιστραφῇ.

Ὁ φίλος Ἄθως Ἀρχιμανδρίτης Εὐάγγελος Ἀντωνιάδης εἶχεν ἐγχείρησιν κατὰ συμπαράστασιν ἀντίτυπον τῆς «Πατριαρχικῆς Ἱστορίας» τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος, ἀλλ' ἀποστολὴν δὲν ἔλαβον ἢν καὶ ἀναμένω ὅθεν δὲ εἶδον πρόσφατον ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὀρθῶς τῆς ἐπιτροπείας καλῶς ἡμέτεροι καὶ ξένοι ἔγραψαν εὐφήμως περὶ τοῦ ἔργου των.

Ἐπὶ τούτοις μακαρισμοῦμενος τὴν δεξιὰν τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος διατελῶ

† Ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας.

Ψυχικὸν τῇ 5-12-52

Ἀγαπητέ μοι Ἐπῦρο,

Ἐκτὸς μιᾶς ἐπιστολῆς σας δὲν ἔλαβον ἄλλην, καὶ ἀναμιάζομαι διὰ τῆς εὐχαριστίας νὰ ἐπικοινωνῶ μαζύ σας. Ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἡ εὐχαριστία ἀπὸ τὸ πρωΐ ἕως τὸ βράδυ καὶ πολλάκις καὶ τὴν νύκτα ἐπανελάμβανε τὰ μαθήματα, δὲν τὴν ἐβάναμε σὲ καμμιὰ ἐργασία. Ἦτο πάρα πολὺ εὐφυὴς ἐκτὸς τούτου ἐπαθε τὸ γυμνάσιον τῆς ἀρνάκας δὲν εἶχε καθηγητὰς καὶ εἶχε καὶ μεγάλας διακοπὰς (ποὺ ἦτο ἀμφίβολον) παρουσίαζε μεγάλα κενὰ ἀπὸ κάθε μάθημα ἐν μέρος μόνον εἶχον διδαχθῇ. Διὰ αὐτὸ δὲν ἔλαβε καὶ ἄριστα. ἀλλὰ λίαν καλῶς. καὶ τὸ ὁποῖον πολὺ μὲ ἐβαρύνω ὅταν μετὰ ἕνα καὶ πλέον μῆνα τὴν ἐξήτασα, εἶδον σοβαρὰς ἐλλείψεις. γραμματικήν τινος γλώσσαν δημοτικήν, ὀλίγον ἐλάχιστον μέρος, Γαλλικὰ οὔτε τὸ ἀλφάβητον. τότε ἐπίσθον ὅτι δὲν ἦτο διὰ τὴν φιλολογίαν, ἤτις εἶναι ἡ δυσκολωτέρα ἐπιστήμη καὶ χρειάζονται κόπτα γρᾶ. καὶ εὐθὺς ἐσυμφώνησα διὰ τὴν ὀδοντιατρικήν, τὴν εὐκολωτέραν ἀπ' ὅλας τὰς ἐπιστήμας καὶ προυτοφόρον ἄρτον διὰ νὰ βοηθήσῃ, ὅταν τελειώσῃ καὶ τὴν οἰκογένειαν. ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν καιρὸν νὰ παρασκευασθῇ ἔχομεν ἕνα καὶ πλέον μῆνα ἀκόμη, ἀφοῦ μοὶ εἶπεν, ὅτι μόνον τὴν χημείαν πρέπει νὰ διαβάσῃ καλὰ τὰ δὲ 2-3 ἄλλα μαθήματα τὰ ξέρει καλὰ τὴν ὑποχρέωσα νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ αὐτὰ καὶ παρεσιάσθη καὶ ἕναν φίλον νὰ τὴν βοηθήσῃ ὡς ἰδιαίτερος. Ἦτο ἀνάγκη νὰ ἴδω ἰδιαιτέρως τοὺς

καθηγητάς, ὑπεβλήθην εἰς ἀφαντάστους κόπους καὶ ἔρριψα
κάτω τὸν ἑαυτόν μου εἰς τοῦτο - ἕνα ἦτο τοῦτο, μέ τὸν ὁπο
ἔχον θυμώσει, τίποτε ἔτη δὲν τὸν εἶχον ὁμιλήσει - οἱ ὁ τοὺς
ὁποίους ὑποχρέωσα ἔναγαν καμμίαν βαθμούς (διότι καὶ ἐγὼ
εἶχα ἀποτύχει ποὺ μοῦ ἔρχεται ὅτι τὸ μαθηματικὸν τὸ ἤξερε
καμμία), ἀλλ' οἱ λοιποὶ ὁ τὴν ἐτσιμούρωσαν καὶ ἔτσι, ὅταν
οἱ βαθμοὶ δημοσιεύθησαν μέ τὸ δύο, διότι καθηγητὴς ἐξήτα
τὸ καθε μάθημα δὲν πῆρε εἰ κανένα μάθημα τὴν βάσιν
αὐτὴ ἦταν ἡ ἀλήθεια. Τώρα τί πρέπει νὰ γένῃ. Ἔχω
κατὰ νοῦν νὰ κάμω τὸ ἴδιο (νὰ ἐπαναλάβωμεν ἀπὸ χρό
νου τὸ πείραμα, δὲν θὰ κάνωμε τίποτε) διότι μόνον μέ
φροντιστήρια, τὰ ὁποῖα πληρώνονται πολὺ ἀκριβά, δὲν
ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ καταρτισθῇ ἂν δὲν ἔχῃ βάσεις ἀπὸ τὸ
Γυμνάσιον. Δεύτερον νὰ τρίξω ἐπὶ ἕνα μῆνα, ὅπως ἐφέτος, δ
ἀντέχω. Νὰ μάθω τὰ ἀγγλικὰ καὶ νὰ τὴν συστήσωμεν εἰς
τοὺς συγγενεῖς μας εἰς τὴν Ἀμερικήν. Ἂν κατορθώσωμεν μέ
λίστα, μέσον τοῦ ἐδῶ ἑλληνοαμερικανικοῦ συνδέσμου νὰ
ἐξαγάγωμεν καμμίαν ὑποτροφίαν, θὰ ἦτανε νὰ σπουδάσῃ
λαμπρὰ τὴν ὀδοντοϊατρικήν. Τώρα τὴν εἰσαγάγομεν μὲ
πορτὰ μέσα (διότι πρέπει ὁ καιρός) εἰς τὴν ἀγγλικήν